Enerjisa Enerji Anonim Şirketi
Pay Halka Arz İzahnamesi

Sermaye Piyasası Kurulu tarafından onaylanmış ve 25 Ocak 2018 tarihinde Kamuyu Aydınlatma Platformu'nda ilan edilmiş olan izahname ile aynıdır.

(Bu sayfa kasıtlı olarak boş bırakılmıştır)

Enerjisa Enerji A.Ş.

İzahname

Bu izahname, Sermaye Piyasası Kurulu (Kurul)'nca 25/01/2018 tarihinde onaylanmıştır.

Ortaklığımızın çıkarılmış sermayesinin 212.592.414 TL'lik kısmını temsil eden, mevcut ortağımız Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş.'nin sahip olduğu 106.296.207 TL nominal değerli toplam 10.629.620.700 adet payın ve mevcut ortağımız DD Turkey Holdings S.à.r.l.'nin sahip olduğu 106.296.207 TL nominal değerli toplam 10.629.620.700 adet payın halka arzına ilişkin izahnamedir. Toplanan kesin talebin satışa sunulan pay miktarından fazla olması hâlinde Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş.'ye ait 11.810.689 TL nominal değerli ve DD Turkey Holdings S.à.r.l.'ye ait 11.810.689 TL nominal değerli ve toplamda halka arz edilen payların %11,11'ine tekabül eden payların dağıtıma tabi tutulacak toplam pay miktarına eklenmesi planlanmaktadır.

İzahnamenin onaylanması, izahnamede yer alan bilgilerin doğru olduğunun Kurulca tekeffülü anlamına gelmeyeceği gibi, paylara ilişkin bir tavsiye olarak da kabul edilemez. Ayrıca halka arz edilecek payların fiyatının belirlenmesinde Kurul'un herhangi bir takdir ya da onay yetkisi yoktur.

Halka arz edilecek paylara ilişkin yatırım kararları izahnamenin bir bütün olarak değerlendirilmesi sonucu verilmelidir.

Bu izahname, ortaklığımızın www.enerjisa.com.tr adresli internet sitesinde, halka arzda satışa aracılık edecek Ak Yatırım Menkul Değerler A.Ş.'nin www.akyatirim.com.tr adresli internet sitesinde ve Kamuyu Aydınlatma Platformu (KAP)'nda (kap.gov.tr) yayımlanmıştır. Ayrıca başvuru yerlerinde incelemeye açık tutulmaktadır.

Sermaye Piyasası Kanunu (SPKn)'nun 10'uncu maddesi uyarınca, izahnamede ve izahnamenin eklerinde yer alan yanlış, yanıltıcı ve eksik bilgilerden kaynaklanan zararlardan ihraççı sorumludur. Zararın ihraççıdan tazmin edilememesi veya edilemeyeceğinin açıkça belli olması halinde; halka arz edenler, ihraca aracılık eden lider yetkili kuruluş, varsa garantör ve ihraççının yönetim kurulu üyeleri kusurlarına ve durumun gereklerine göre zararlar kendilerine yükletilebildiği ölçüde sorumludur. Ancak, izahnamenin diğer kısımları ile birlikte okunduğu takdirde özetin yanıltıcı, hatalı veya tutarsız olması durumu hariç olmak üzere, sadece özete bağlı olarak ilgililere herhangi bir hukuki sorumluluk yüklenemez. Bağımsız denetim, derecelendirme ve değerleme kuruluşları gibi izahnameyi oluşturan belgelerde yer almak üzere hazırlanan raporları hazırlayan kişi ve kurumlar da hazırladıkları raporlarda yer alan yanlış, yanıltıcı ve eksik bilgilerden SPKn hükümleri çerçevesinde sorumludur.

İÇİNDEKİLER

İÇİNDEKİLER 2
KISALTMA VE TANIMLAR 5
I. BORSA GÖRÜŞÜ: 10
II. DİĞER KURUMLARDAN ALINAN GÖRÜŞ VE ONAYLAR: 11
1. İZAHNAMENİN SORUMLULUĞUNU YÜKLENEN KİŞİLER 12
2. ÖZET 14
3. BAĞIMSIZ DENETÇİLER 33
4. SEÇİLMİŞ FİNANSAL BİLGİLER 34
5. RİSK FAKTÖRLERİ 37
6. İHRAÇÇI HAKKINDA BİLGİLER 67
7. FAALİYETLER HAKKINDA GENEL BİLGİLER 100
8. GRUP HAKKINDA BİLGİLER 153
9. MADDİ DURAN VARLIKLAR HAKKINDA BİLGİLER 156
10. FAALİYETLERE VE FİNANSAL DURUMA İLİŞKİN DEĞERLENDİRMELER 161
11. İHRAÇÇININ FON KAYNAKLARI 219
12. ARAŞTIRMA VE GELİŞTİRME, PATENT VE LİSANSLAR 230
13. EĞİLİM BİLGİLERİ 231
14. KAR TAHMİNLERİ VE BEKLENTİLERİ 232
15. İDARİ YAPI, YÖNETİM ORGANLARI VE ÜST DÜZEY YÖNETİCİLER 233
16. ÜCRET VE BENZERİ MENFAATLER 241
17. YÖNETİM KURULU UYGULAMALARI 242
18. PERSONEL HAKKINDA BİLGİLER 246
19. ANA PAY SAHİPLERİ 249
20. İLİŞKİLİ TARAFLAR VE İLİŞKİLİ TARAFLARLA YAPILAN İŞLEMLER HAKKINDA BİLGİLER 254
21. DİĞER BİLGİLER 259
22. ÖNEMLİ SÖZLEŞMELER 266
23. İHRAÇÇININ FİNANSAL DURUMU VE FAALİYET SONUÇLARI HAKKINDA BİLGİLER 270
24. İHRAÇ VE HALKA ARZ EDİLECEK PAYLARA İLİŞKİN BİLGİLER 276
25. HALKA ARZA İLİŞKİN HUSUSLAR 281
26. BORSADA İŞLEM GÖRMEYE İLİŞKİN BİLGİLER 310
27. MEVCUT PAYLARIN SATIŞINA İLİŞKİN BİLGİLER İLE TAAHHÜTLER 312
28. HALKA ARZ GELİRİ VE MALİYETLERİ 314
29. SULANMA ETKİSİ 315
30. UZMAN RAPORLARI VE ÜÇÜNCÜ KİŞİLERDEN ALINAN BİLGİLER 316
31. İŞTİRAKLER HAKKINDA BİLGİLER 319
32. PAYLAR İLE İLGİLİ VERGİLENDİRME ESASLARI 320
33. İHRAÇÇI VEYA HALKA ARZ EDEN TARAFINDAN VERİLEN İZİN HAKKINDA BİLGİ 328
34. İNCELEMEYE AÇIK BELGELER 329
35. EKLER 330

GELECEĞE YÖNELİK AÇIKLAMALAR

"Bu izahname, "düşünülmektedir", "planlanmaktadır", "hedeflenmektedir", "tahmin edilmektedir", "beklenmektedir" gibi kelimelerle ifade edilen geleceğe yönelik açıklamalar içermektedir. Bu tür açıklamalar belirsizlik ve risk içermekte olup, sadece izahnamenin yayım tarihindeki öngörüleri ve beklentileri göstermektedir. Birçok faktör, ihraççının geleceğe yönelik açıklamalarının öngörülenden çok daha farklı sonuçlanmasına yol açabilecektir."

Geleceğe yönelik açıklamalar, bilinen ve bilinmeyen riskler, belirsizlikler ve durumların veya Şirket'in faaliyet sonuçlarının, performansının, hedeflerinin veya başarılarının sözü geçen beyanlarda açık veya zımni olarak ifade edilen gelecekteki durumlardan, sonuçlardan, performanstan veya başarılardan önemli ölçüde farklı olmasına yol açacak sair önemli unsurlar içermektedir. Bu geleceğe yönelik açıklamalar diğerlerinin yanı sıra, aşağıda belirtilenlere ilişkin çeşitli varsayımlara dayanmaktadır:

- Şirket'in tabi olduğu mevzuatta (özellikle elektrik piyasası konusundaki hukuki düzenlemeler) yaşanabilecek değişiklikler ile mevzuatın uygulamasına ilişkin pratikte meydana gelen değişiklikler,

- Türkiye'nin elektrik piyasasına ilişkin uygulamada yer alan hükümet politikalarında yaşanan değişiklikler,

- Elektrik dağıtım ve perakende satış faaliyetlerinde meydana gelebilecek mevzuat değişiklikleri, düzenleyici kamu kurum ve kuruluşlarının uygulamalarında meydana gelebilecek değişiklikler veya hükümet politikalarındaki değişikliklere hızlı ve başarılı bir şekilde uyum gösterebilmesi ve bu değişikliklere ilişkin süreci başarı ile yönetebilmesi,

- Şirket'in elektrik piyasası (özellikle perakende satış piyasasında) artan rekabet şartları ve fiyatlama konusundaki baskılara zamanlı ve doğru bir şekilde cevap verebilmesi;

- Şirket'in bütçe, iş planı, finansal tablolar ve diğer yönetim belgelerinde geleceğe yönelik olarak yer alan varsayım ve beklentilerini (örneğin elektrik perakende satış piyasasında devam eden liberalleşme süreci, elektrik talebi ve harcamalarındaki artış, faaliyet gösterilen bölgelerdeki ekonomik, sosyolojik ve demografik değişimler, enflasyon gibi) doğru bir şekilde tespit edebilmesi;

- Şirket'in stratejisini başarılı bir şekilde uygulayabilmesi;

- Türkiye'de elektrik perakende piyasasının liberalleşme sürecine ilişkin beklentiler;

- Elektrik dağıtım ve perakende satış faaliyetinde ve elektrik talebinde meydana gelmesi beklenen büyüme;

- Başkent, Ayedaş veya Toroslar bölgelerinde ekonomik, sosyal, demografik ve politik koşulların ve gelişmelerin etkisi;

- Şirket'in faaliyetin sürdürülmesi için Yatırım Harcamalarını gerekli hale getirebilme ve Yatırım Harcamaları, Faaliyet Giderleri veya kayıp kaçak etkinliğini sürdürebilme becerisi;

- Şirket'in elektrik dağıtım ve perakende satış işlemlerini gerçekleştirebilmek için sahip olduğu işletme hakkı devirleri ile lisanslarını sürdürebilmesi ve

- Küresel makroekonomik gelişmeler ile Türkiye'deki ekonomik ve politik gelişmeler.

Bu önemli unsurlar listesi değildir. Geleceğe yönelik açıklamalar değerlendirilirken, yukarıda yer alan unsurların ve diğer belirsizlik ve durumların, özellikle Şirket'in faaliyette bulunduğu politik, ekonomik, sosyal

ve hukuki çevre dikkate alınmak suretiyle dikkatlice incelenmesi gerekmektedir. Bu geleceğe yönelik açıklamalar yalnızca hazırlandıkları tarih itibarıyla geçerlidir. Bu doğrultuda, Şirket yeni bir bilgi edinilmesi veya gelecekte meydana gelecek durumlar sebebiyle veya sair şekilde bu beyanlardan herhangi birinin güncellenmesi veya revize edilmesi için herhangi bir yükümlülük üstlenmemektedir. Şirket bu geleceğe yönelik açıklamalarda öngörülen sonuçlara ulaşılacağına dair herhangi bir beyan, taahhüt veya tahminde bulunmamaktadır. Bu geleceğe yönelik açıklamalar her durumda, muhtemel senaryolardan sadece birini temsil etmekte olup en yüksek ihtimalli veya standart senaryo olarak değerlendirilmemelidir.

Bu İzahname'de yer alan geleceğe yönelik açıklamalar Şirket'in yönetiminin fikirlerinin yanı sıra Şirket'in yönetimi tarafından yapılan varsayımlara ve Şirket'in yönetimine hâlihazırda sunulmuş olan bilgilere dayalıdır. Şirket, bu geleceğe yönelik açıklamalarda yer alan tahminlerin makul olduğuna inansa da, bu beklentilerin doğru çıkacağına dair herhangi bir teminat verilememektedir. Bu belirsizlikler ışığında, bu geleceğe yönelik açıklamalara fazlasıyla dayanılmaması gerekmektedir. Fiili sonuçların Şirket'in beklentilerinden önemli ölçüde farklılık göstermesine yol açacak önemli faktörler, bu İzahname'de yer alan geleceğe yönelik açıklamalar ve özellikle "Risk Faktörleri" başlıklı bölüm veya dayanak varsayımlar da dâhil olmak üzere ancak bunlarla sınırlı olmaksızın, bu İzahname'nin ihtiyati beyanlar bölümünde yer almaktadır. Bu risk veya belirsizliklerin gerçeğe dönüşmesi veya Şirket'in dayanak varsayımlarından herhangi birinin hatalı olduğu sonucuna varılması hâlinde, Şirket'in fiili faaliyet sonuçları veya finansal durumu bu beyanlarda öngörülen, inanılan, tahmin edilen veya beklenenlerden önemli ölçüde farklılık gösterebilir. Hiçbir durumda, bu İzahname'de yer alan geleceğe yönelik beyanlar Şirket'in veya Müdürlerin veya sair bir kişinin, bu beyanlarda yer alan sonuçlara ulaşılmasına ilişkin beyan veya taahhüdü sayılmamalıdır.

KISALTMA VE TANIMLAR

KISALTMALAR	TANIMLAR
A.Ş.	Anonim Şirketi
AB	Avrupa Birliği
ABD Doları	Amerika Birleşik Devletleri para birimi
Akbank	Akbank T.A.Ş.
ArGe	Araştırma ve Geliştirme
Avro	Avrupa Birliği para birimi
AYEDAŞ	İstanbul Anadolu Yakası Elektrik Dağıtım A.Ş.
Ayedaş Bölgesi	AYEDAŞ'ın faaliyet gösterdiği ve İstanbul ilinin Kadıköy, Üsküdar, Beykoz, Ümraniye, Çekmeköy, Ataşehir, Maltepe, Kartal, Pendik, Tuzla, Sultanbeyli, Sancaktepe, Şile ve Adalar ilçelerini kapsayan bölge
AYEPSAŞ	Enerjisa İstanbul Anadolu Yakası Elektrik Perakende Satış A.Ş.
Başkent Bölgesi	Başkent EDAŞ'ın faaliyet gösterdiği ve Ankara, Kastamonu, Bartın, Zonguldak, Karabük, Çankırı ve Kırıkkale illerini kapsayan bölge
Başkent EDAŞ	Başkent Elektrik Dağıtım A.Ş.
Başkent EPSAŞ	Enerjisa Başkent Elektrik Perakende Satış A.Ş.
birinci tarife dönemi	EPDK tarafından belirlenen, 1 Eylül 2006 ile 31 Aralık 2010 tarihleri arasındaki 5 yıllık dönemi kapsayan düzenlemeye tabi tarife dönemi
BİST, Borsa, Borsa İstanbul	Borsa İstanbul A.Ş.
CEO	Genel Müdür
CFO	Finans Başkanı
CRM Sistemi	Müşteri İlişkileri Yönetimi Sistemi
ÇED	Çevresel etki değerlendirmesi
ÇED Yönetmeliği	25 Kasım 2014 tarihli ve 29186 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Çevresel Etki Değerlendirme Yönetmeliği
Dağıtım Sistemi Yatırımları Usul ve Esasları	28 Kasım 2015 tarihli ve 29546 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Elektrik Piyasası Dağıtım Sistemi Yatırımlarına İlişkin Usul ve Esaslar
Dağıtım Sistemleri Geliri Tebliği	19 Aralık 2015 tarihli ve 29567 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Dağıtım Sistemi Gelirinin Düzenlenmesi Hakkında Tebliğ
Dağıtım Tarifesi	Dağıtım sisteminin kullanımına ilişkin bedeller ile tarifenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar
DD Turkey	DD Turkey Holdings S.à.r.l.
dengesizlik maliyeti	Uzlaştırma dönemi bazında belirlenen piyasa katılımcılarının denge sorumluluklarından kaynaklanan enerji dengesizliklerine uygulanan fiyat
dördüncü tarife dönemi	EPDK tarafından belirlenen, 1 Ocak 2021 ile 31 Aralık 2025 tarihleri arasındaki 5 yıllık dönemi kapsayan düzenlemeye tabi tarife dönemi
Uyarlanmış FAVÖK	Detaylı tanım için İzahname'nin 10.2.1. numaralı başlığına bakınız
Uyarlanmış FAVÖK *artı* yatırım harcamaları geri ödemeleri	Detaylı tanım için İzahname'nin 10.2.1. numaralı başlığına bakınız
Uyarlanmış FAVÖK marjı	Detaylı tanım için İzahname'nin 10.2.1. numaralı başlığına bakınız

KISALTMALAR	TANIMLAR
düzenlemeye tabi müşteriler	Serbest olmayan tüketiciler ve elektriği Perakende Satış Tarifesi üzerinden Enerjisa'dan satın almayı tercih eden serbest tüketiciler
Düzenlemeye tabi yatırım harcamaları tavanı	Detaylı tanım için İzahname'nin 10.2.1. numaralı başlığına bakınız
DVT	Düzenlenmiş Varlık Tabanı; Dağıtım Sistemi Gelirinin Düzenlenmesi Hakkında Tebliğ'e göre; her bir tarife yılı için yılbaşı ve yılsonu olmak üzere, ilgili yatırım harcaması tutarlarının itfa edilmemiş kısımlarından hareketle hesaplanan tutarı olarak açıklanmaktadır. Varlık tabanı (Regulatory Asset Base) kısaca, şirketin yapmış olduğu ancak henüz itfa edilmemiş yatırımlar olarak tanımlanmaktadır. İlk uygulama döneminde yükümlenilen tutar olarak tarifelere yansıtılan bu tutar, tarife dönemi sonunda kapanış değeri olarak yatırım gerçekleşmeleri ile güncellenerek bir sonraki döneme aktarılır. (2006 yılındaki açılış DVT değeri 0'dır.)
E.ON	E.ON SE
EEDAŞ	Enerjisa Elektrik Dağıtım A.Ş.
Ekonomi Bakanlığı	Türkiye Cumhuriyeti Ekonomi Bakanlığı
Enerji Piyasası Bildirim Yönetmeliği	27 Mayıs 2014 tarihli ve 29012 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Enerji Piyasası Bildirim Yönetmeliği
Elektrik Piyasası Dengeleme ve Uzlaştırma Yönetmeliği	14 Nisan 2009 tarihli ve 27200 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Elektrik Piyasası Dengeleme ve Uzlaştırma Yönetmeliği
Elektrik Piyasası Kanunu	14 Mart 2013 tarihli ve 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu
Elektrik Piyasası Lisans Yönetmeliği	02 Kasım 2013 tarihli ve 28809 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Elektrik Piyasası Lisans Yönetmeliği
Elektrik Piyasası Talep Tahminleri Yönetmeliği	07 Mayıs 2016 tarihli ve 29705 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Elektrik Piyasası Talep Tahminleri Yönetmeliği
Elektrik Piyasası Tarifeler Yönetmeliği	22 Ağustos 2015 tarihli ve 29453 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Elektrik Piyasası Tarifeler Yönetmeliği
Elektrik Piyasası Tüketici Hizmetleri Yönetmeliği	08 Mayıs 2014 tarihli ve 28994 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Elektrik Piyasası Tüketici Hizmetleri Yönetmeliği
Enerjisa, Şirket, İhraççı	Enerjisa Enerji A.Ş.
Enerjisa Doğal Gaz Toptan	Enerjisa Doğal Gaz Toptan Satış A.Ş.
Enerjisa Elektrik Toptan	Enerjisa Elektrik Enerjisi Toptan Satış A.Ş.
Enerjisa Enerji Üretim	Enerjisa Enerji Üretim A.Ş.
Enerjisa Üretim Santralleri	Enerjisa Üretim Santralleri A.Ş.
EPDK	T.C. Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu
EPİAŞ	Enerji Piyasaları İşletme A.Ş.
ETKB	T.C. Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı
Eurostat	Avrupa İstatistik Ofisi
EÜAŞ	Elektrik Üretim A.Ş.
FAVÖK	Detaylı tanım için İzahname'nin 10.2.1. numaralı başlığına bakınız
FAVÖK marjı	Detaylı tanım için İzahname'nin 10.2.1. numaralı başlığına bakınız
FVÖK	Detaylı tanım için İzahname'nin 10.2.1. numaralı başlığına bakınız

KISALTMALAR	TANIMLAR
Gerçekleşen yatırım harcamaları	Detaylı tanım için İzahname'nin 10.2.1. numaralı başlığına bakınız
GIS	Coğrafi bilgi sistemi
görevli tedarik şirketi	Dağıtım ve perakende satış faaliyetlerinin hukuki ayrıştırması kapsamında kurulan veya son kaynak tedariki yükümlüsü olarak EPDK tarafından yetkilendirilen tedarik şirketi
GSYH	Gayri Safi Yurtiçi Hâsıla
GVK	31 Aralık 1960 tarihli ve 193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu
Halka Arz Edenler	DD Turkey, Sabancı Holding
Halka Arz Edilen Paylar	Şirket'in halka arz edilecek payları
ISIN	Menkul Kıymet Tanımlama Numarası
IT	Bilgi Teknolojisi
IVR sistemi	Sesli yanıt sistemi
ikinci tarife dönemi	EPDK tarafından belirlenen, 1 Ocak 2011 ile 31 Aralık 2015 tarihleri arasındaki 5 yıllık dönemi kapsayan düzenlemeye tabi tarife dönemi
İşletme giderleri verimliliği	Detaylı tanım için İzahname'nin 10.2.1. numaralı başlığına bakınız
İşletme Hakkı Devir Sözleşmesi	Şirket'in dağıtım ve perakende satış şirketleri ile TEDAŞ arasında imzalanan işletme hakkı devir sözleşmesi (TFRS Yorum 12 çerçevesinde finansal tablolarda Hizmet İmtiyaz Sözleşmesi olarak tanımlanmaktadır)
KAP	Kamuyu Aydınlatma Platformu
KÇS	Kombine çevrim santrali
KOBİ	Küçük ve orta büyüklükteki işletmeler
Kurul, SPK	T.C. Başbakanlık Sermaye Piyasası Kurulu
kurumsal müşteriler	Yılda 400 MWh veya daha fazla elektrik tüketen müşteriler
Kurumsal Yeniden Yapılanma	Enerjisa'nın işletme ve yönetim verimini arttırmak ve Enerjisa'nın ilk halka arzını kolaylaştırmak amacıyla, Sabancı Holding ve E.ON tarafından gerçekleştirilen, konvansiyonel elektrik üretim ve toptan satış faaliyetlerini, müşteri odaklı dağıtım ve perakende satış faaliyetlerinden ayırarak Enerjisa'yı iki şirkete bölen yeniden yapılanma
KVK	13.06.2006 tarihli ve 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu
mesken ve KOBİ müşterileri	Yılda 400 MWh'a kadar elektrik tüketen müşteriler
MKK	Merkezi Kayıt Kuruluşu A.Ş.
Net borçluluk	Detaylı tanım için İzahname'nin 10.2.1. numaralı başlığına bakınız
OKSIK	Ortalama Kesinti Sıklığı Endeksi (*SAIFI – system average interruption frequency index*)
OKSÜRE	Ortalama Kesinti Süresi Endeksi (*SAIDI – system average interruption duration index*)
OSOS	Otomatik Sayaç Okuma Sistemi
Özelleştirme İdaresi, ÖİB	T.C. Başbakanlık Özelleştirme İdaresi Başkanlığı
Perakende Enerji Satış Fiyatları Tebliği	30 Aralık 2015 Tarihli ve 29578 Sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Perakende Enerji Satış Fiyatlarının Düzenlenmesi Hakkında Tebliğ

KISALTMALAR	TANIMLAR
Perakende Satış Tarifesi	Görevli perakende satış şirketleri tarafından serbest olmayan tüketicilere, serbest tüketici olmasına rağmen tedarikçisini seçmemiş olan tüketicilere ve son kaynak tedariki kapsamındaki tüketicilere yapılan elektrik enerjisi ve/veya kapasite satışı için hazırlanan perakende satış tarifesi
Piyasa Yönetim Sistemi	EPİAŞ tarafından işletilen piyasa yönetim sistemi
RMGO	Reel Makul Getiri Oranı
Sabancı Holding	Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş.
SAP	SAP yazılımı
SCADA	Veri Tabanlı Kontrol ve Gözetleme Sistemi (*Supervisory Control and Data Acquisition system*)
serbest müşteriler	Serbest piyasa koşullarına göre Enerjisa'dan elektrik satın almayı tercih eden serbest tüketiciler
serbest olmayan tüketici	Elektrik enerjisi alımlarını sadece, bölgesinde bulunduğu perakende satış lisansı sahibi perakende satış şirketlerinden yapabilen gerçek veya tüzel kişi
serbest tüketici	EPDK tarafından belirlenen elektrik enerjisi miktarından daha fazla tüketimde bulunması veya iletim sistemine doğrudan bağlı olması nedeniyle tedarikçisini seçme serbestisine sahip gerçek veya tüzel kişi
son tüketici	Dağıtım şebekelerine bağlı olan tüketiciler
SPKn	06.12.2012 tarihli ve 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu
T.C.	Türkiye Cumhuriyeti
Takasbank	İstanbul Takas ve Saklama Bankası A.Ş.
Tarife Yönetmeliği	22 Ağustos 2015 tarihli ve 29453 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Elektrik Piyasası Tarifeler Yönetmeliği
TEAŞ	Türkiye Elektrik Üretim İletim A.Ş.
TEDAŞ	Türkiye Elektrik Dağıtım A.Ş.
TEİAŞ	Türkiye Elektrik İletim A.Ş.
TEK	Türkiye Elektrik Kurumu
TETAŞ	Türkiye Elektrik Ticaret ve Taahhüt A.Ş.
TETAŞ Elektrik Enerjisi Satış Sözleşmesi	Şirket'in dağıtım ve perakende satış şirketleri ile TETAŞ arasında imzalanan elektrik enerjisi satış sözleşmesi
TFRS	Türkiye Finansal Raporlama Standartları
TL	Türk Lirası
TMS	Türkiye Muhasebe Standartları
Toroslar Bölgesi	Toroslar EDAŞ'ın faaliyet gösterdiği ve Adana, Gaziantep, Hatay, Kilis, Mersin ve Osmaniye illerini kapsayan bölge
Toroslar EDAŞ	Toroslar Elektrik Dağıtım A.Ş.
Toroslar EPSAŞ	Enerjisa Toroslar Elektrik Perakende Satış A.Ş.
TTK	13.01.2011 tarihli ve 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu
TTSG	Türkiye Ticaret Sicili Gazetesi
TÜBİTAK	Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu

KISALTMALAR	TANIMLAR
TÜFE	Tüketici Fiyat Endeksi
TÜİK	Türkiye İstatistik Kurumu
Ulusal Tarife	EPDK tarafından her çeyrek dönem için belirlenen, Dağıtım Tarifesi'ni ve Perakende Satış Tarifesi'ni de kapsayan tarife
üçüncü tarife dönemi	EPDK tarafından belirlenen, 1 Ocak 2016 ile 31 Aralık 2020 tarihleri arasındaki 5 yıllık dönemi kapsayan düzenlemeye tabi tarife dönemi
WFM Sistemi	İş gücü yönetim sistemi (*Work Force Management system*)
yatırım harcamaları	Detaylı tanım için İzahname'nin 10.2.1. numaralı başlığına bakınız
Yatırım harcamaları geri ödemeleri	Detaylı tanım için İzahname'nin 10.2.1. numaralı başlığına bakınız
Yatırım harcamaları verimliliği	Detaylı tanım için İzahname'nin 10.2.1. numaralı başlığına bakınız
YBBO	Yıllık bileşik büyüme oranı
YEKDEM	Yenilenebilir Enerji Kaynaklarını Destekleme Mekanizması

I. BORSA GÖRÜŞÜ:

Borsa İstanbul A.Ş.'nin 12.01.2018 tarihli ve BİAŞ-4-341 sayılı yazısında;

"*İşlem görme talebiyle Borsamızda başvurusu bulunan Şirket ile ilgili olarak,*

a) Şirketin Kotasyon Yönergesi'nin 8. maddesinin 1. fıkrasında yer alan şartlardan (b) bendindeki "Halka arz edilen payların piyasa değeri", "Toplam piyasa değeri" ve "Halka arz edilen payların nominal değerinin sermayeye oranı" şartlarını halka arzdan sonra sağlaması koşuluyla Şirket paylarının Yıldız Pazar'da işlem görebileceği,

b) Şirket hakkında hazırlanan hukukçu raporunun izahnamenin ekinde yayımlanması,

c) Ayrıca Kurula iletilecek Borsamız görüşünde, "İşbu Borsa İstanbul A.Ş. görüşü, Borsa İstanbul A.Ş.'nin vereceği karara dönük herhangi bir taahhüt ya da bağlayıcılık oluşturmamak şartıyla, sadece SPK'nın görüşü talebine cevap vermek amacıyla sınırlı olmak üzere mevcut bilgi ve belgeler dikkate alınarak hazırlanmıştır. İşbu Borsa İstanbul A.Ş. görüşüne dayanılarak alınacak kararlar sonucu doğabilecek zararlar nedeniyle Borsa İstanbul A.Ş.'nin herhangi bir sorumluluğu bulunmamaktadır." ifadesinin yer alması hususlarının Şirketin halka arz izahnamesinde yer alacak Borsamız görüşü olarak Kurulunuza bildirilmesine karar verilmiştir."

denilmektedir.

DİĞER KURUMLARDAN ALINAN GÖRÜŞ VE ONAYLAR:

Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu'nun 27.12.2017 tarihli ve E. 59458 sayılı yazısında; *"Şirketinizin mevcut paylarının halka arz edilmesine yönelik yapılan planlamaya istinaden hissedarı olduğunuz Başkent Elektrik Dağıtım A.Ş., İstanbul Anadolu Yakası Elektrik Dağıtım A.Ş., Toroslar Elektrik Dağıtım A.Ş., Enerjisa Başkent Elektrik Perakende Satış A.Ş., Enerjisa İstanbul Anadolu Yakası Elektrik Perakende Satış A.Ş. ve Enerjisa Toroslar Elektrik Perakende Satış A.Ş.'nin dolaylı ortaklık yapısında meydana gelecek değişikliğe her bir lisans sahibi için Kurul tarafından 13/12/2017 tarihinde onay verilmiştir. Öte yandan, Elektrik Piyasası Lisans Yönetmeliği'nin 24 üncü ve 57 nci maddeleri uyarınca mevzu bahis onay sürecinde muhatap lisans sahibi tüzel kişi olduğundan Şirketinizin Kurumumuza kayıtlı herhangi bir lisansı bulunmaması dolayısı ile hisselerin halka arz edilmesinin önünde Elektrik Piyasasına ilişkin ilgili mevzuat yönünden herhangi bir engel ve/veya sınırlama bulunmamaktadır."* denilmektedir.

1. İZAHNAMENİN SORUMLULUĞUNU YÜKLENEN KİŞİLER

Bu izahname ve eklerinde yer alan bilgilerin, sahip olduğumuz tüm bilgiler çerçevesinde, gerçeğe uygun olduğunu ve izahnamede bu bilgilerin anlamını değiştirecek nitelikte bir eksiklik bulunmaması için her türlü makul özenin gösterilmiş olduğunu beyan ederiz.

İhraççı **Enerjisa Enerji A.Ş.**		**Sorumlu Olduğu Kısım:**
Ad:	İhsan Erbil	**İZAHNAMENİN TAMAMI**
Soyad:	Bayçöl	
Görev:	Direktör	
İmza:	_____	
Tarih:	22 Ocak 2018	

Halka Arz Eden **Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş.**		**Sorumlu Olduğu Kısım:**
Ad:	Şerafettin	**İZAHNAMENİN TAMAMI**
Soyad:	Karakış	
Görev:	Mali İşler ve Yatırımcı İlişkileri Direktörü	
İmza:	_____	
Tarih:	22 Ocak 2018	

Halka Arz Eden **DD Turkey Holdings S.à.r.l.**		**Sorumlu Olduğu Kısım:**
Ad:	Michael	**İZAHNAMENİN TAMAMI**
Soyad:	Szadurski	
Görev:	Yönetim Kurulu Üyesi	
İmza:	_____	
Tarih:	22 Ocak 2018	

Halka Arza Aracılık Eden Yetkili Kuruluş **Ak Yatırım Menkul Değerler A.Ş.**			**Sorumlu Olduğu Kısım:**
Ad:	Ahmet Kemal	Süleyman	**İZAHNAMENİN TAMAMI**
Soyad:	Atasoy	Cengiz	
Görev:	Genel Müdür Yardımcısı	Kurumsal Finansman Bölüm Başkanı	
İmza:	_____	_____	
Tarih:	22 Ocak 2018	22 Ocak 2018	

İzahnamenin bir parçası olan bu raporda yer alan bilgilerin, sahip olduğumuz tüm bilgiler çerçevesinde, gerçeğe uygun olduğunu ve bu bilgilerin anlamını değiştirecek nitelikte bir eksiklik bulunmaması için her türlü makul özenin gösterilmiş olduğunu beyan ederiz.

İmzalı sorumluluk beyanları izahname ekinde yer almaktadır.

İlgili Bağımsız Denetim Raporunu Hazırlayan Kuruluş **DRT Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş. (member of Deloitte Touche Tohmatsu Limited) Yetkilisinin**		**Sorumlu Olduğu Kısım:**
Ad:	Emrehan	**İLGİLİ RAPOR**
Soyad:	Demirel	
Görev:	Sorumlu Ortak Başdenetçi	
İmza:	_____	
Tarih:	22 Ocak 2018	

İlgili Bağımsız Denetim Raporunu Hazırlayan Kuruluş **Güney Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş. (member of Ernst & Young Global Limited) Yetkilisinin**		**Sorumlu Olduğu Kısım:**
Ad:	Erdem	**İLGİLİ RAPOR**
Soyad:	Tecer	
Görev:	Sorumlu Ortak Başdenetçi	
İmza:	_____	
Tarih:	22 Ocak 2018	

2. ÖZET

A—GİRİŞ VE UYARILAR		
No.	**Başlık**	**Açıklama Yükümlülüğü**
A.1	**Giriş ve uyarılar**	• Bu özet İzahname'ye giriş olarak okunmalıdır. • Sermaye piyasası araçlarına ilişkin yatırım kararları İzahname'nin bir bütün olarak değerlendirilmesi sonucu verilmelidir. • İzahname'de yer alan bilgilere ilişkin iddiaların mahkemeye taşınması durumunda, davacı yatırımcı, halka arzın gerçekleştiği ülkenin yasal düzenlemeleri çerçevesinde, İzahname'nin çevirisine ilişkin maliyetlere yasal süreçler başlatılmadan önce katlanmak zorunda kalabilir. • Özete bağlı olarak (çevirisi dâhil olmak üzere), ilgililerin hukuki sorumluluğuna ancak özetin İzahname'nin diğer kısımları ile birlikte okunduğu takdirde yanıltıcı, hatalı veya tutarsız olması veya yatırımcıların yatırım kararını vermesine yardımcı olacak önemli bilgileri sağlamaması durumunda gidilir.
A.2	**İzahnamenin sonraki kullanımına ilişkin bilgi**	İzahname sonradan tekrar kullanılmayacaktır.

B—İHRAÇÇI		
No.	**Başlık**	**Açıklama Yükümlülüğü**
B.1	**İhraççının ticaret unvanı ve işletme adı**	Enerjisa Enerji A.Ş.
B.2	**İhraççının hukuki statüsü, tabi olduğu mevzuat, kurulduğu ülke ve adresi**	**Hukuki Statüsü:** Anonim Şirket **Tabi Olunan Mevzuat:** T.C. Kanunları **Kurulduğu Ülke:** Türkiye Cumhuriyeti **Adresi:** Sabancı Center Kule 2, Beşiktaş/ İstanbul
B.3	**Ana ürün/hizmet kategorilerini de içerecek şekilde ihraççının mevcut faaliyetlerinin ve faaliyetlerine etki eden önemli faktörlerin tanımı ile faaliyet gösterilen sektörler / pazarlar hakkında bilgi**	Enerjisa; Ankara, Zonguldak, Kastamonu, Kırıkkale, Karabük, Bartın ve Çankırı illerini kapsayan Başkent Bölgesi'nde faaliyet gösteren Başkent EDAŞ ve Başkent EPSAŞ; İstanbul ilinin Asya yakasındaki ilçelerini kapsayan Ayedaş Bölgesi'nde faaliyet gösteren AYEDAŞ ve AYEPSAŞ ile Adana, Gaziantep, Mersin, Hatay, Osmaniye ve Kilis illerini kapsayan Toroslar Bölgesi'nde faaliyet gösteren Toroslar EDAŞ ve Toroslar EPSAŞ aracılığıyla elektrik dağıtım ve elektrik perakende satış faaliyetleri yürütmektedir.

		Şirket'in elektrik dağıtım faaliyetlerini Başkent EDAŞ, AYEDAŞ ve Toroslar EDAŞ, elektrik perakende satış faaliyetlerini ise Başkent EPSAŞ, AYEPSAŞ ve Toroslar EPSAŞ yürütmektedir. Elektrik dağıtım şirketlerinin faaliyetleri kendi bölgeleriyle sınırlıdır. Elektrik perakende satış şirketleri ise görevli tedarik şirketi olarak münhasıran kendi bölgelerindeki düzenlemeye tabi müşterilerine elektrik satışı yaparken, herhangi bir bölgesel sınırlama olmaksızın da Türkiye genelindeki serbest müşterilerine elektrik satışı gerçekleştirebilmektedir. Şirket'in faaliyet gösterdiği bölgelerde, başkent Ankara, ülkemizin en fazla nüfuslu kenti olan İstanbul'un Asya yakası ve Adana, Gaziantep ve Mersin gibi ülkemizin nüfus yoğunluğu yüksek önemli sanayi ve ticaret kentleri yer almaktadır. 31 Aralık 2016 itibarıyla, Türkiye'deki dağıtım bağlantı noktalarının yaklaşık %25,6'sını oluşturan yaklaşık 10,5 milyon dağıtım bağlantı noktasına ve Türkiye'de perakende elektrik satın alan tüketicilerin yaklaşık %22,0'ını oluşturan yaklaşık 9 milyon perakende müşteriye sahip olan Şirket, Türkiye'nin önde gelen elektrik dağıtım ve elektrik perakende satış şirketlerindendir. (*Kaynak: EPDK, Elektrik Piyasası 2016 Yılı Sektör Gelişim Raporu, http://www.epdk.org.tr/TR/Dokumanlar/Elektrik/YayinlarRaporlar/ElektrikPiyasasiGelisimRaporu, erişim tarihi: 20 Aralık 2017*) Elektrik dağıtımı, gerilim düzeyi 36 kV'nin altında olan hatlar vasıtasıyla son tüketiciye elektriğin nakli olarak tanımlanmaktadır. EPDK düzenlemeleri uyarınca Türkiye'deki elektrik dağıtım şebekesi, 21 dağıtım bölgesine bölünmüştür. 2009 ve 2013 yılları arasında gerçekleştirilen özelleştirme uygulamaları sonrasında tüm dağıtım bölgeleri özel şirketler tarafından işletilmeye başlamıştır. 31 Aralık 2016 itibarıyla, Türkiye çapında dağıtım ağına bağlı tüketici sayısı yaklaşık 41,1 milyona ulaşmış ve bu tüketicilerden 10,5 milyonu Şirket'in bağlı ortaklıkları tarafından işletilen dağıtım şebekelerine bağlanmıştır. (*Kaynak: EPDK, Elektrik Piyasası 2016 Yılı Sektör Gelişim Raporu, http://www.epdk.org.tr/TR/Dokumanlar/Elektrik/YayinlarRaporlar/ElektrikPiyasasiGelisimRaporu, erişim tarihi: 20 Aralık 2017*) Perakende satış şirketleri, görevli tedarik şirketi olarak münhasıran Şirket'in dağıtım bölgelerinde bulunan serbest tüketici limiti altındaki müşterilere perakende elektrik satış hizmeti vermekte; buna ek olarak hem kendi bölgelerindeki hem de Türkiye'nin diğer bölgelerindeki serbest tüketicilere, herhangi bir bölge kısıtlaması olmaksızın elektrik satışı yapabilmektedirler. Serbest tüketici limiti, 2018 yılı için EPDK tarafından yıllık 2.000 kWh olarak belirlenmiştir. (*Kaynak: http://www.epdk.org.tr/TR/Duyurular), erişim tarihi: 20 Aralık 2017*)

		Şirket, perakende satış faaliyetlerini yürütürken, görevli tedarik şirketi konumunda bulunduğu bölgelerdeki mesken müşterileri ile endüstriyel ve ticari müşterilerden oluşan müşteri portföyünden faydalandığına inanmaktadır. 31 Aralık 2016'da sona eren yılda yaklaşık 32,9 TWh ve 30 Eylül 2017'de sona eren dokuz aylık dönemde yaklaşık 25,5 TWh elektrik satışı (1 Ocak 2017'den önceki satışlara, 1 Ocak 2017'den itibaren Şirket portföyüne katılan Enerjisa Elektrik Toptan portföyündeki müşterilere yapılan satışlar dâhil edilmiştir) yapan Şirket, Başkent Bölgesi, Ayedaş Bölgesi ve Toroslar Bölgesi'nde görevli tedarik şirketi olup, satış hacmi açısından Türkiye'nin lider elektrik perakende şirketi konumunda bulunmaktadır. (*Kaynak:* EPDK) Şirket'in toplam müşteri sayısı, 31 Aralık 2016 itibarıyla yaklaşık 9,0 milyona ve 30 Eylül 2017 itibarıyla 9,1 milyona (sırasıyla yaklaşık 1,0 milyon ve 0,9 milyon aktif olmayan müşteriler de dâhil olmak üzere) ulaşmıştır. Şirket, müşteri sayısı açısından pazar lideri konumunda olmasının yarattığı ölçek ekonomisi ve marka tanınırlığının, rekabet gücünü olumlu etkilediğine inanmaktadır. Toplam nüfusu 31 Aralık 2016 itibarıyla 20,6 milyon olan Başkent Bölgesi, Ayedaş Bölgesi ve Toroslar Bölgesi birlikte, Türkiye'nin 79,8 milyon seviyesindeki toplam nüfusunun %25,8'ini temsil etmektedir. (*Kaynak:* TÜİK)
B.4 a	**İhraççıyı ve faaliyet gösterdiği sektörü etkileyen önemli en son eğilimler hakkında bilgi**	Şirket'in faaliyet sonuçlarını etkilemiş veya etkileyebilecek önemli eğilimler aşağıda yer almaktadır: • Makroekonomik ortam ve elektrik talebi; • Tarifeler ve mevzuattan kaynaklanan faktörler; • Elektrik fiyatları, enerji tedariki ve piyasa koşulları; • Şirket operasyonlarının finansmanı; • Mevsimselliğin ve Türkiye'deki meteorolojik koşulların etkileri ve • Özelleştirme sonrasındaki yeniden yapılanma ve devam eden tasarruf çalışmaları.
B.5	**İhraççının dâhil olduğu grup ve grup içindeki yeri**	Halka arz öncesi Şirket'in paylarına, %50 - %50'lik bir ortaklık vasıtasıyla E.ON (DD Turkey vasıtasıyla) ve Sabancı Holding sahiptir. Şirket, Sabancı Holding ve E.ON'un eşit oranda ortaklığında faaliyetlerini sürdürmektedir. Bu çerçevede Şirket, E.ON ve Sabancı Holding gruplarına dâhildir. E.ON ve Sabancı Holding hakkında bilgiler aşağıda yatırımcıların dikkatine sunulmaktadır.

		Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş. Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş., Türkiye'nin en büyük topluluklarından biri olan Sabancı Topluluğu'na bağlı şirketleri temsil eden ana şirkettir. Sabancı Topluluğu'nun temel ilgi alanları; Türkiye'nin hızla büyüyen sektörleri olan finansal hizmetler, enerji, çimento, perakende ve sanayidir. Sabancı Topluluğu şirketleri faaliyet gösterdikleri sektörlerin önde gelen şirketlerindendir. Sabancı Holding'in kendi paylarının yanı sıra 11 adet bağlı ortaklığının payları da Borsa İstanbul'da işlem görmektedir. Sabancı Topluluğu'na bağlı şirketler; 16 ülkede faaliyetlerini sürdürmekte olup ürünlerini Avrupa, Orta Doğu, Asya, Kuzey Afrika, Kuzey ve Güney Amerika'da pazarlamaktadır. Sabancı Topluluğu sahip olduğu saygınlık, marka imajı, güçlü ortaklıkları, Türkiye piyasaları hakkındaki bilgi ve deneyimi sayesinde ana faaliyet alanlarında büyüyerek, Türkiye ekonomisinin gelişimine katkı sağlayan önemli bir güç haline gelmiştir. ***E.ON SE*** E.ON SE, merkezi Almanya'nın Essen kentinde yer alan bir enerji şirketidir. E.ON'un faaliyetleri üç segmente ayrılmıştır: Enerji Şebekeleri, Müşteri Çözümleri ve Yenilenebilir Enerji. E.ON, ağırlıklı olarak Almanya, İngiltere, ABD, İsveç, Doğu-Orta Avrupa ve Türkiye'de faaliyetlerini sürdürmektedir. 31 Aralık 2016 tarihi itibarıyla yaklaşık 43.000 çalışanı bulunan E.ON, 2016 yılında yaklaşık 38 milyar Euro tutarında satış gerçekleştirmiştir. Enerji Şebekeleri segmenti, dünün elektrik hatlarını yarının akıllı enerji ağlarına dönüştürmek üzere elektrik ve gaz dağıtım şebekelerinden oluşmaktadır. Müşteri Çözümleri segmenti, Avrupa'nın enerji değişimini aktif olarak şekillendirmek üzere müşterilerle birlikte çalışmalar yapan bir platform görevi görmektedir. Bu faaliyetler, Avrupa'daki müşterilere enerji, gaz ve ısı ve bunların enerji verimliliğini ve özerkliğini arttırarak farklı avantajlar sağlayan ürünler ve hizmetler sağlamayı içermektedir. Yenilenebilir Enerji segmenti, karada "rüzgâr/güneş" ve denizde "rüzgâr"dan oluşmaktadır. E.ON, yenilenebilir enerji üretim varlıklarını planlamakta, inşa etmekte, işletmekte ve yönetmektedir.
B.6	**Sermayedeki veya toplam oy hakkı içindeki payları doğrudan veya dolaylı olarak %5 ve fazlası olan kişilerin isimleri/unvanları ile her birinin pay sahipliği hakkında bilgi**	Şirket, Sabancı Holding ve DD Turkey'in eşit oranda ortaklığında faaliyetlerini sürdürmektedir. Sabancı Holding'in %10'dan fazla pay sahibi olan tek hissedarı Sakıp Sabancı Holding A.Ş. ve DD Turkey'in tek dolaylı hissedarı E.ON SE olduğu için Şirket'in sermayesinde

	İhraççının hakim ortaklarının farklı oy haklarına sahip olup olmadıkları hakkında bilgi **Varsa doğrudan veya dolaylı olarak ihraççının yönetim hakimiyetine sahip olanların ya da ihraççıyı kontrol edenlerin isimleri/unvanları ile bu kontrolün kaynağı hakkında bilgi**	%5 ve fazlası dolaylı paya sahip kişiler, Sakıp Sabancı Holding A.Ş. ve E.ON SE'dir. Şirket'in doğrudan ortakları olan Sabancı Holding ve DD Turkey'in farklı bir oy hakkı bulunmamaktadır ve her iki şirket, Enerjisa'nın yönetim hâkimiyetine ortaklaşa sahiptirler. DD Turkey'in paylarının dolaylı olarak tek hissedarı olan E.ON da Şirket'in yönetim hâkimiyetine dolaylı olarak Sabancı Holding ile ortaklaşa sahiptir.
B.7	**Seçilmiş finansal bilgiler ile ihraççının finansal durumunda ve faaliyet sonuçlarında meydana gelen önemli değişiklikler**	Şirket, 25 Ağustos 2017 tarihine kadar elektrik üretim, ticaret, satış, dağıtım ve perakende satış iş kollarında ana şirket olarak hizmet vermiştir. Birleşme ve bölünme işlemleri sonucunda ise Şirket'in faaliyet konusu dağıtım ve perakende satış hizmetleridir. Bu faaliyetler özü itibariyle geçmiş dönemdeki EEDAŞ faaliyetinin aynısı olduğundan, Şirket de EEDAŞ'ın devamı niteliğindedir. Bahsi geçen birleşme ve bölünme işlemleri ortak yönetime tabi şirketler arasında işlemler olması sebebiyle TFRS 3 kapsamına girmemektedir. Dolayısıyla Şirket, Türkiye Muhasebe Standartları uyarınca hazırlanan 30 Eylül 2017 tarihli konsolide finansal tablolarını birleşme ve bölünme işlemleri 1 Ocak 2017 tarihinde yapılmış gibi hazırlamıştır. Bununla beraber, 30 Eylül 2017 tarihli konsolide finansal tablolarıyla karşılaştırmalı olarak EEDAŞ'ın 31 Aralık 2014, 2015 ve 2016 ile 30 Eylül 2016 tarihleri itibariyle tarihsel finansal tablolarını kullanmıştır. Diğer bir deyişle; 31 Aralık 2014, 2015 ve 2016 ile 30 Eylül 2016 tarihleri itibariyle karşılaştırma amacıyla sunulan finansal tablolar, yukarıda bahsi geçen birleşme ve bölünme işlemleri 1 Ocak 2014 tarihinde yapılmış olsaydı ulaşılacak olan finansal durum ve faaliyet sonuçlarını sunmayı amaçlamaktadır. Nitekim bu sunum şekli, İzahnamede yer alan bilgilerin yatırımcılar tarafından kolaylıkla analiz edilebilir, anlaşılabilir ve değerlendirilebilir olmasını da temin etmeyi amaçlamaktadır. Şirket'in bağımsız denetçisi Güney Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş. konuya ilişkin verdiği görüşte de bu hususu teyit etmiştir. Şirket hasılatı, 30 Eylül 2016'da sona eren dokuz aylık dönemde 6.919.414 bin TL'yken, 30 Eylül 2017'de sona eren dokuz aylık dönemde 1.672.094 bin TL (%24,2) artarak 8.591.508 bin TL'ye ulaşmıştır. Şirket hasılatı 2015 yılında 9.153.614 bin TL'yken, 2016 yılında 50.234 bin TL (%0,5) azalarak 9.103.380 bin TL olmuştur. Şirket'in 31 Aralık 2014 tarihinde sona eren yılda 8.064.421 bin TL olan hasılatı 2015 yılında 1.089.193 bin TL (%13,5) artış göstererek 9.153.614 bin TL'ye ulaşmıştır. 30 Eylül 2016'da sona eren dokuz aylık dönemde 4.986.163 bin TL olan satışların maliyeti, 30 Eylül 2017'de sona eren

		dokuz aylık dönemde 1.150.978 bin TL (%23,1) artarak 6.137.141 bin TL'ye ulaşmıştır. Aynı dönemlerde, satışların maliyeti toplamı hasılatın %72,1'inden %71,4'üne gerilemiştir. 2015 yılında 7.108.120 bin TL olan satışların maliyeti, 2016 yılında 607.164 bin TL (%8,5) azalarak 6.500.956 bin TL'ye düşmüştür. Aynı dönemlerde, satışların maliyeti toplamı hasılatın %77,7'sinden %71,4'üne gerilemiştir. 31 Aralık 2014 tarihinde sona eren yılda 6.753.511 bin TL olan satışların maliyeti 2015 yılında 354.609 bin TL (%5,3) artarak 7.108.120 bin TL'ye yükselmiştir. Satışların toplam maliyeti hasılatın %83,7'sinden %77,7'sine düşmüştür. Şirket'in brüt kârı 30 Eylül 2016'da sona eren dokuz aylık dönemde 1.933.251 bin TL iken, 521.116 bin TL tutarındaki (%27,0) artış ile 30 Eylül 2017'de sona eren dokuz aylık dönemde 2.454.367 bin TL'ye yükselmiştir. Aynı dönemde, Şirket'in brüt kâr marjı, %27,9'dan %28,6'ya yükselmiştir. Şirket'in brüt kârının %88,4'ü dağıtım faaliyetlerinden, geri kalanıysa perakende satış faaliyetlerinden elde edilmiştir. Şirket'in brüt kârı 2015 yılında 2.045.494 bin TL iken, 2016 yılında 556.930 bin TL tutarında (%27,2 oranında) artarak 2.602.424 bin TL'ye ulaşmıştır. Brüt kâr marjıysa, 2015'te %22,3 iken, 2016'da %28,6'ya yükselmiştir. Şirket'in brüt kârının %82,1'i dağıtım faaliyetlerinden, geri kalanıysa perakende satış faaliyetlerinden elde edilmiştir. Şirket'in 31 Aralık 2014 tarihinde sona eren yılda 1.310.910 bin TL olan brüt kârı, 2015 yılında 734.584 bin TL (%56,0) artarak 2.045.494 bin TL'ye ulaşmıştır. Şirket'in brüt kâr marjı, 31 Aralık 2014 tarihinde sona eren yılda %16,3 iken, 2015 yılında %22,3'e yükselmiştir. Şirket'in brüt kârının %78,5'i dağıtım faaliyetlerinden, geri kalanıysa perakende satış faaliyetlerinden elde edilmiştir. 30 Eylül 2016'da sona eren dokuz aylık dönemde 816.398 bin TL olan genel yönetim giderleri 218.886 bin TL (%26,8) artarak 30 Eylül 2017'de sona eren dokuz aylık dönemde 1.035.284 bin TL'ye ulaşmıştır. Şirket'in 2015 yılında 1.079.790 bin TL olan genel yönetim giderleri 2016 yılında 148.046 bin TL (%13,7) artarak 1.227.836 bin TL'ye ulaşmıştır. Şirket'in genel yönetim giderleri 31 Aralık 2014 tarihinde sona eren yılda 967.303 bin TL'yken, 2015 yılında 112.487 bin TL (%11,6) artarak 1.079.790 bin TL'ye yükselmiştir. 30 Eylül 2016'da sona eren dokuz aylık dönemde 105.120 bin TL olan esas faaliyetlerden diğer gelirler, 10.592 bin TL (%10,1) artış ile 30 Eylül 2017'de sona eren dokuz aylık dönemde 115.712 bin TL olmuştur. Şirket'in esas faaliyetlerinden elde ettiği diğer gelirler 2015 yılında 123.333 bin TL iken, 2016 yılında 21.318 bin TL (%17,3) artarak 144.651 bin TL'ye yükselmiştir. Şirket'in esas faaliyetlerinden elde ettiği diğer gelirler 31 Aralık 2014

		tarihinde sona eren yılda 104.204 bin TL iken, 2015 yılında 19.129 bin TL (%18,4) artış göstererek 123.333 bin TL'ye yükselmiştir. 30 Eylül 2016'da sona eren dokuz aylık dönemde esas faaliyetlerden diğer giderler 150.228 bin TL iken, 98.404 bin TL (%65,5) artış ile 30 Eylül 2017'de sona eren dokuz aylık dönemde 248.632 bin TL'ye ulaşmıştır. Esas faaliyetlerden diğer giderler 2015 yılında 50.760 bin TL iken, 2016 yılında 196.169 bin TL artarak 246.929 bin TL'ye ulaşmıştır. Esas faaliyetlerden diğer giderler 31 Aralık 2014 tarihinde sona eren yılda 140.174 bin TL iken, 2015 yılında 89.414 bin TL (%63,8) azalarak 50.760 bin TL'ye düşmüştür. 30 Eylül 2016'da sona eren dokuz aylık dönemde finansal gelirler 35.402 bin TL iken, 37.942 bin TL (%107,2) artış ile 30 Eylül 2017'de sona eren dokuz aylık dönemde 73.344 bin TL olmuştur. Şirket'in 2015 yılında 31.484 bin TL olan finansal gelirleri 2016 yılında 8.245 bin TL (%26,2) artarak 39.729 bin TL'ye yükselmiştir. Şirket'in finansal gelirleri 31 Aralık 2014 tarihinde sona eren yılda 68.647 bin TL iken, 2015 yılında 37.163 bin TL (%54,1) azalarak 31.484 bin TL'ye düşmüştür. 30 Eylül 2016'da sona eren dokuz aylık dönemde finansal giderler 557.378 bin TL iken, 198.026 bin TL (%35,5) artarak 30 Eylül 2017'de sona eren dokuz aylık dönemde 755.404 bin TL olmuştur. Şirket'in 2015 yılında 606.854 bin TL olan finansal giderleri, 2016 yılında 190.983 bin TL (%31,5) artarak 797.837 bin TL'ye çıkmıştır. Şirket'in finansal giderleri 31 Aralık 2014 tarihinde sona eren yılda 639.991 bin TL iken, 2015 yılında 33.137 bin TL (%5,2) azalarak 606.854 bin TL'ye düşmüştür. 30 Eylül 2016'da sona eren dokuz aylık dönemde 127.956 bin TL olan vergi giderleri, 22.181 bin TL (%17,3) oranındaki artış ile 30 Eylül 2017'de sona eren dokuz aylık dönemde 150.137 bin TL olmuştur. Şirket'in 2015 yılında 126.605 bin TL olan vergi giderleri 2016 yılında 10.204 bin TL (%8,1) artarak 136.809 bin TL'ye yükselmiştir. Şirket'in 31 Aralık 2014 tarihinde 13.007 bin TL olan vergi giderleri 2015 yılında 113.598 bin TL artarak 126.605 bin TL'ye yükselmiştir. 2016 yılında 15.131.448 bin TL olan toplam varlıklar 1.866.437 bin TL (%12,3) artarak 30 Eylül 2017'de sona eren dokuz aylık dönemde 16.997.885 bin TL'ye ulaşmıştır. Şirket'in 2015 yılında 14.021.059 bin TL olan toplam varlıkları 2016 yılında 1.110.389 bin TL (%7,9) artarak 15.131.448 bin TL'ye ulaşmıştır. Şirket'in toplam varlıkları 31 Aralık 2014 tarihinde sona eren yılda 12.763.459 bin TL'yken, 2015 yılında 1.257.600 bin TL (%9,9) artarak 14.021.059 bin TL'ye yükselmiştir. 2016 yılında 10.384.620 bin TL olan kısa ve uzun vadeli yükümlülükler toplamı 1.412.471 bin TL (%13,6) artarak 30

		Eylül 2017 tarihi itibariyle 11.797.091 bin TL'ye ulaşmıştır. Şirket'in 2015 yılında 9.655.228 bin TL olan kısa ve uzun vadeli yükümlülükler toplamı 2016 yılında 729.392 bin TL (%7,6) artarak 10.384.620 bin TL'ye ulaşmıştır. Şirket'in kısa ve uzun vadeli yükümlülükler toplamı 31 Aralık 2014 tarihi itibariyle 8.723.117 bin TL'yken, 2015 yılında 932.111 bin TL (%10,7) artarak 9.655.228 bin TL'ye yükselmiştir. 2016 yılında 4.746.828 bin TL olan toplam özkaynaklar 453.966 bin TL (%9,6) artarak 30 Eylül 2017tarihi itibariyle 5.200.794 bin TL'ye ulaşmıştır. Şirket'in 2015 yılında 4.365.831 bin TL olan toplam özkaynakları 2016 yılında 380.997 bin TL (%8,7) artarak 4.746.828 bin TL'ye ulaşmıştır. Şirket'in toplam özkaynakları 31 Aralık 2014 tarihi itibariyle 4.040.342 bin TL'yken, 2015 yılında 325.489 bin TL (%8,1) artarak 4.365.831 bin TL'ye yükselmiştir. Yukarıdakilere ek olarak, her bir mali tablo döneminde veya sonrasında Şirket'in finansal durum ve faaliyet sonuçlarında önemli değişiklikler gerçekleşmemiştir.
B.8	**Seçilmiş önemli proforma finansal bilgiler**	Bulunmamaktadır.
B.9	**Kar tahmini ve beklentileri**	Şirket'in kâr tahmini veya beklentisi bulunmamaktadır.
B.10	**İzahnamede yer alan finansal tablolara ilişkin denetim raporlarındaki olumlu görüş dışındaki hususların içeriği**	Denetim raporlarında olumlu görüş dışında görüş bulunmamaktadır.
B.11	**İhraççının işletme sermayesinin mevcut yükümlülüklerini karşılayamaması**	İhraççının işletme sermayesi mevcut yükümlülüklerini karşılamada yeterlidir.

C—SERMAYE PİYASASI ARACI		
No.	**Başlık**	**Açıklama Yükümlülüğü**
C.1	**İhraç edilecek ve/veya borsada işlem görecek sermaye piyasası aracının menkul kıymet tanımlama numarası (ISIN) dâhil tür ve gruplarına ilişkin bilgi**	İhraç edilecek ve Borsa İstanbul'da işlem görecek sermaye piyasası aracı Şirket'in sermayesini temsil eden paylardır. Söz konusu paylara ilişkin ISIN işbu İzahname tarihi itibarıyla belirlenmemiştir. Söz konusu paylar arasında herhangi bir grup ayrımı bulunmamaktadır.
C.2	**Sermaye piyasası aracının ihraç edileceği para birimi**	TL olarak ihraç edilecektir.
C.3	**İhraç edilmiş ve bedelleri tamamen ödenmiş pay sayısı ile**	İzahname tarihi itibarıyla, Şirket'in çıkarılmış sermayesi 1.181.068.967,12 TL olup, bu sermaye her biri 0,01 TL

	varsa bedeli tam ödenmemiş pay sayısı **Her bir payın nominal değeri**	nominal değerde toplam 118.106.896.712 adet paydan oluşmaktadır. Bu sermayenin tamamı ödenmiştir.
C.4	**Sermaye piyasası aracının sağladığı haklar hakkında bilgi**	Satışı yapılacak paylar ilgili mevzuat uyarınca pay sahiplerine aşağıdaki hakları sağlamaktadır: ▪ Kardan Pay Alma Hakkı (SPKn'nın 19. maddesi) ▪ Ortaklıktan Ayrılma Hakkı (SPKn'nın 24. maddesi) ▪ Satma Hakkı (SPKn'nın 27. maddesi) ▪ Tasfiyeden Pay Alma Hakkı (TTK'nın 507. maddesi) ▪ Bedelsiz Pay Edinme Hakkı (SPKn'nın 19. maddesi) ▪ Genel Kurula Davet ve Katılma Hakkı (SPKn'nın 29, 30, TTK. 414, 415, 425, 1527. maddeleri) ▪ Oy Hakkı (SPKn'nın 30. maddesi, TTK'nın 434. maddesi) Bilgi Alma ve İnceleme Hakkı (SPKn'nın 14. maddesi, TTK'nın 437. maddesi) ▪ Bilgi Alma ve İnceleme Hakkı (SPKn'nın 14. Maddesi) ▪ İptal Davası Açma Hakkı (TTK'nın 445-451, SPKn'nın 18/6, 20/2. maddeleri) ▪ Azınlık Hakları (TTK'nın 411, 412, 439. maddeleri) ▪ Özel Denetim İsteme Hakkı (TTK'nın 438. maddesi) Halka arz edilen paylar herhangi ek bir hak tanımamaktadır.
C.5	**Sermaye piyasası aracının devir ve tedavülünü kısıtlayıcı hususlar hakkında bilgi**	Halka arz edilecek paylar üzerinde, payların devir ve tedavülünü kısıtlayıcı veya pay sahibinin haklarını kullanmasına engel olacak kayıt bulunmamaktadır.
C.6	**Halka arz edilen sermaye piyasası araçlarının borsada işlem görmesi için başvuru yapılıp yapılmadığı veya yapılıp yapılmayacağı hususu ile işlem görülecek pazara ilişkin bilgi**	Halka arz sonrasında payların Borsa İstanbul 'da işlem görmesi için 15 Kasım 2017 tarihinde başvuru yapılmış olup, Borsa İstanbul'un uygun görüşü 12.01.2018 tarihli ve BİAŞ-4-341 sayılı yazısı ile iletilmiştir.
C.7	**Kar dağıtım politikası hakkında bilgi**	Şirket'in, 19.01.2018 tarihli ve 129 sayılı Yönetim Kurulu kararı ile belirlemiş olduğu kâr dağıtım politikası uyarınca Şirket, Uluslararası Finansal Raporlama Standartları (UFRS) çerçevesinde hazırlanan ve bağımsız denetimden geçmiş yıllık konsolide finansal tablolarda yer alan, istisnai kalemler hariç tutularak hesaplanan net kârın %100'üne kadar oranda nakit kâr payı dağıtmayı hedeflemektedir. Bu politikanın uygulaması ve nakit dağıtılacak olan kâr payının oranı, Şirket'in yatırım ve finansman stratejileri ile ihtiyaçları, ilgili mevzuatta gerçekleşen değişimler ve gelişmeler, Şirket'in orta ve uzun vadeli stratejileri, sermaye

		ve yatırım gereksinimleri, kârlılık, finansal durum, borçluluk ve nakit durumu ve ulusal ve küresel ekonomik şartlar da dâhil olmak ve bunlarla sınırlı olmamak üzere bir takım unsurlara bağlıdır.
D—RİSKLER		
No.	**Başlık**	**Açıklama Yükümlülüğü**
D.1	**İhraççıya, faaliyetlerine ve içinde bulunduğu sektöre ilişkin önemli risk faktörleri hakkında bilgi**	**İhraççıya ve faaliyetlerine ilişkin riskler:** • Şirket'in tabi olduğu mevzuat gereğince müşterilerine uyguladığı düzenlemeye tabi tarifelerde meydana gelen değişiklikler, Şirket'in faaliyetlerini, finansal durumunu ve operasyonel sonuçlarını olumsuz yönde etkileyebilir. • Şirket'in faaliyetleri, kapsamlı kanun ve yönetmeliklere tabidir ve bu kanun ve yönetmeliklerde meydana gelen olumsuz değişiklikler, Şirket'in faaliyetlerini, finansal durumunu ve operasyonel sonuçlarını olumsuz yönde etkileyebilir. • Şirket, geçerli kanun ve yönetmeliklere uymadığı veya uyamadığı takdirde, idari para cezalarına maruz kalabilir veya dağıtım ve/veya tedarik lisanslarını kaybedebilir. Bu durum, Şirket'in faaliyetlerini, finansal durumunu ve operasyonel sonuçlarını olumsuz yönde etkileyebilir. • Rekabet Kurumu tarafından, Enerjisa ve Enerjisa'nın dağıtım ve perakende satış şirketleri aleyhine, Şirket'in ve Şirket'in dağıtım ve perakende satış şirketlerinin hâkim durumu kötüye kullanıp kullanmadıklarının tespitine dair başlatılan soruşturmanın olumsuz bir bulgu ile sonuçlanması durumunda, Şirket ve Şirket'in dağıtım ve perakende satış şirketleri idari para cezalarına maruz kalabilir ve Şirket'in itibarı olumsuz yönde etkilenebilir. • Şirket, çeşitli düzenleyici kurumlar tarafından gerçekleştirilen denetimlere tabi olmuştur ve olmaya devam edecektir. Bahse konu denetimler Şirket'in faaliyeti, finansal durumu, operasyonel sonuçları ve gelecekle ilgili beklentileri üzerinde önemli olumsuz etkiye neden olabilir. • Şirket'in elektrik dağıtım ve tedarik lisansları ve İşletme Hakkı Devir Sözleşmeleri, 1 Eylül 2036 ve 31 Aralık 2042 tarihlerindeki süreleri sonunda yenilenmediği takdirde, Şirket faaliyetlerini durdurmak zorunda kalacaktır. Bu

		durum, Şirket'in faaliyetlerini, finansal durumunu ve operasyonel sonuçlarını olumsuz yönde etkileyebilir. **İhraççının içinde bulunduğu sektöre ilişkin riskler:** • Elektrik perakende satış piyasası liberalleşmeye devam ettiği sürece, Şirket'in elektrik perakende satış faaliyeti daha fazla rekabet ile karşı karşıya kalabilir. Bu durum Şirket'in karlılığını olumsuz yönde etkileyebilir. • Şirket'in finansal yükümlülüklerini yerine getirememesi Şirket'in faaliyetlerini, finansal durumunu ve operasyonel sonuçlarını olumsuz yönde etkileyebilir. • Elektrik fiyatında meydana gelen değişiklikler, Şirket'in faaliyetlerini, finansal durumunu ve operasyonel sonuçlarını olumsuz yönde etkileyebilir. • Yatırım harcamaları için ihtiyaç duyulan elektrik ekipmanının ve malzemelerinin maliyetindeki ve işgücü maliyetindeki artışlar veya bu tür maliyetler için EPDK tarafından belirlenen birim fiyatlardaki düşüşler, Şirket'in faaliyetlerini, finansal durumunu ve operasyonel sonuçlarını olumsuz yönde etkileyebilir. • Şirket'in elektrik perakende satış faaliyeti tahminlere dayalıdır ve doğru tahmin yapılamaması, Şirket'in faaliyetlerini, finansal durumunu ve operasyonel sonuçlarını olumsuz yönde etkileyebilir. • Müşteriler tarafından kendi kaynaklarıyla üretilen elektrik kullanımı da dâhil, elektrik piyasasındaki teknolojik değişiklikler, kullanıcıların Şirket'in perakende satış ve dağıtım operasyonlarına bağlılığında azalmaya neden olabilir. • Şirket'in, faaliyetinin yürütülmesi için gereken yatırım harcamalarını yapamaması durumunda, Şirket'in faaliyetleri, finansal durumu ve beklentileri olumsuz yönde etkilenebilir. • Şirket, ilave yatırım harcamaları konusunda EPDK onayını elde edemediği takdirde, Şirket'in düzenlemeye tabi dağıtım geliri ve faaliyetleri, finansal durumu ve beklentileri olumsuz yönde etkilenebilir. • Şirket, yatırım harcamaları veya faaliyet giderlerinde sağladığı verimliliği sürdüremeyebilir ve bu durum Şirket'in düzenlemeye tabi dağıtım gelirini ve faaliyetlerini, finansal durumunu ve operasyonel

		sonuçlarını olumsuz yönde etkileyebilir. • Bir elektrik dağıtım şebekesinin işletilmesi, tabiatı gereği risklidir ve kazalar veya aksamalara yol açabilecek tehlikelere açıktır. Bu durum, Şirket'in faaliyetlerini, finansal durumunu ve operasyonel sonuçlarını olumsuz yönde etkileyebilir. • Şirket, perakende satış ve dağıtım faaliyetinde kredi riskine maruz bulunmaktadır ve bahse konu risk, Şirket'in faaliyetlerini, finansal durumunu ve operasyonel sonuçlarını olumsuz yönde etkileyebilir. • Şirket'in, işletme hakkı devir sözleşmelerine uymaması, TEDAŞ'ın yasal işlem başlatmasına yol açabilir. Bu durum, Şirket'in faaliyetlerini, finansal durumunu ve operasyonel sonuçlarını olumsuz yönde etkileyebilir. • TEİAŞ'ın iletim ağındaki her türlü önemli arıza veya aksama, Şirket'in faaliyetlerini, finansal durumunu ve operasyonel sonuçlarını olumsuz yönde etkileyebilir. • TETAŞ'ın yeterli enerji temin edememesi, Şirket'in faaliyetleri üzerinde olumsuz etki yaratabilir. • Şirket'in performansı, yönetim ekibine ve diğer kalifiye personeline dayanmakta olup, Şirket'in yönetim kademesindeki personelini veya diğer kalifiye personelini Şirket'te istihdam etmeye devam edememesi veya yeni kalifiye çalışanları istihdam edememesi Şirket'in faaliyetlerini, finansal durumunu ve operasyonel sonuçlarını olumsuz yönde etkileyebilir. • Şirket, yatırım harcamalarını ve işletme sermayesi ihtiyaçlarını finanse etmek için dış kaynaklara bağımlıdır. • Şirket ve Şirket'in dağıtım şirketleri, toplu iş sözleşmelerine taraf olduklarından, Şirket ile çalışanları arasında gerçekleşecek herhangi bir anlaşmazlık veya artan işgücü maliyeti ve işçilere sağlanan menfaatlerin maliyetleri, Şirket'in faaliyetlerini, finansal durumunu ve operasyonel sonuçlarını olumsuz yönde etkileyebilir. • Şirket'in, özel müşteri bilgilerini yeterli hassasiyette koruyamaması veya bu tür bilgilerin izinsiz kullanımı ile ilgili iddialar, Şirket'in itibarına ve markasına zarar verebilir. • Şirket, karşı karşıya kaldığı tüm risklere karşı sigorta yaptıramayabilir ve sigorta ile teminat altına alınmamış

		kayıplara maruz kalabilir. Bu durum, Şirket'in faaliyetlerini, finansal durumunu ve operasyonel sonuçlarını olumsuz yönde etkileyebilir. • Şirket'in dağıtım ve perakende satış faaliyetleri, coğrafi olarak Başkent, Ayedaş ve Toroslar bölgelerinde yoğunlaşmaktadır ve bu bölgeleri etkileyen olaylar veya koşullar Şirket'in faaliyetlerini, finansal durumunu ve operasyonel sonuçlarını olumsuz yönde etkileyebilir. • Şirket, dağıtım ve perakende satış faaliyetleri ile ilişkili dava ve benzeri hukuki taleplerle karşı karşıya kalmaktadır ve bunlar Şirket'in faaliyetlerini, finansal durumunu ve operasyonel sonuçlarını olumsuz yönde etkileyebilir. • Şirket, alt yüklenicilerinin bazı yükümlülüklerinden müştereken ve müteselsilen sorumludur. Bu nedenle Şirket, alt yüklenicilerinin tabi olduğu kanun ve yönetmeliklere uymaması sebebiyle bir takım yükümlülüklere tabi olabilir veya bir takım hukuki taleplerle karşı karşıya kalabilir. • Şirket, finansal borçları nedeniyle faiz riskine, YEKDEM mevzuatı ve bazı finansal yükümlülükleri nedeniyle döviz kuru riskine maruz kalabilir. • Şirket'in işletmekte olduğu elektrik dağıtım şebekesinde meydana gelen önemli herhangi bir arıza, tüketicilere elektrik tedarikini engelleyebilir ve bahsedilen durum, Şirket'in faaliyetlerini, finansal durumunu ve operasyonel sonuçlarını olumsuz yönde etkileyebilir. • Şirket, bazı resmi kurumlara ve tedarikçilerine performans garantileri ve sair finansal teminatlar vermektedir ve söz konusu garantiler ve teminatların, Şirket'in bazı yükümlülüklerini yerine getirmemesi nedeniyle paraya çevrilmesi durumunda Şirket'in faaliyetleri, finansal durumu ve beklentileri olumsuz yönde etkilenebilir. • Şirket'in elektrik perakende satış faaliyetindeki büyüme, elektrik talebinin artması ile yakından ilişkilidir; ancak, elektrik talebinin artması Şirket'in kontrolü dışındaki çeşitli faktörlere bağlıdır ve söz konusu faktörler Şirket'in faaliyetlerini, finansal durumunu ve operasyonel sonuçlarını olumsuz yönde etkileyebilir. • Şirket'in bilgi teknolojisi sistemlerindeki herhangi bir arıza veya kesinti veya bunlara izinsiz girişler, Şirket'in elektrik dağıtım ve perakende satış faaliyetlerine önemli ölçüde etki edebilir ve bu durum, Şirket'in faaliyetlerini,

		finansal durumunu, operasyonel sonuçlarını ve itibarını olumsuz yönde etkileyebilir. • Şirket'in dağıtım şebekesi ve sayaç okuma aktiviteleri ile ilgili bazı yatırım harcamaları ve operasyonel harcamaları, üçüncü şahısların hizmetlerini gerektirmektedir ve söz konusu üçüncü şahısların akdi yükümlülüklerini ifa etmemeleri, Şirket'in faaliyetlerini, finansal durumunu, operasyonel sonuçlarını, beklentilerini olumsuz yönde etkileyebilir. • Şirket'in kayıp kaçak hedeflerini tutturamaması durumunda, Şirket'in düzenlemeye tabi dağıtım geliri azalabilir. • Şirket, faaliyetleri, finansal durumu ve beklentileri üzerinde olumsuz etkiye sahip olabilecek çevre, sağlık ve güvenlik riskleri ile karşı karşıya kalabilir. • Şirket, fikri mülkiyet haklarını başarılı bir şekilde koruyamayabilir ve bu durum, Şirket'in marka değerini ve faaliyetlerini, finansal durumunu, operasyonel sonuçlarını ve itibarını olumsuz yönde etkileyebilir. • Şirket'in perakende satış gelirleri ve kâr marjları ve Şirket'in operasyonel nakit akışları, mevsimsel dalgalanmalara tabidir. • Şirket'in elektrik dağıtım ve perakende satış aktiviteleri, EPDK tarafından belirlenen bazı kalite standartlarına tabidir ve söz konusu kalite standartlarına uyulmaması, Şirket'in faaliyetlerini, finansal durumunu, operasyonel sonuçlarını ve itibarını olumsuz yönde etkileyebilir. • Şirket, müşterileri ile form sözleşmeler akdetmektedir. Söz konusu sözleşmelerde yer alan herhangi bir hükmün hükümsüz addedilmesi, bazı sözleşme hükümlerinin geçersiz sayılması veya icra edilemez hale gelmesi ile ilgili potansiyel risk taşımaktadır. • Şirket'in gelecekte gerçekleştirmeyi amaçlayabileceği satın alımlar, tabiatları gereği bir dizi risk içerebilir. Bunların herhangi biri Şirket'in, beklenen faydaları gerçekleştirememesine neden olabilir. • Şirket, maddi olmayan duran varlıkları ile ilgili olarak değer düşüklüğü riskine maruz bulunmaktadır. • Finansal raporlama standartlarındaki herhangi bir değişiklik, Şirket'in finansal durumunu, operasyonel

		sonuçlarını olumsuz etkileyebilir. **Diğer Riskler** • Şirket, ilişkili taraf işlemleri akdetmiştir ve akdetmeye devam edecektir.
D.2	**Sermaye piyasası aracına ilişkin önemli risk faktörleri hakkında bilgi**	• Halka Arz Edilen Paylar, fiyat ve hacim dalgalanmalarına maruz kalabilir. • Borsa İstanbul, dünyanın önde gelen diğer borsalarına oranla daha küçüktür, daha az likittir ve daha değişken bir getiri performansı gösterebilir ve bu durum halka arz kapsamında satın alınan Halka Arz Edilen Paylar'ın alım-satımını olumsuz etkileyebilir. • Halka Arz Edilen Payların gelecekte büyük miktarlarda satılması veya bu tür satışların gerçekleşebileceği olasılığı, Halka Arz Edilen Payların piyasa fiyatı üzerinde önemli olumsuz etkiye neden olabilir. • Şirket, Halka Arz Edilen Paylar'ın sahiplerine gelecekte kâr payı dağıtmayabilir veya gelecekte kâr payı dağıtamayabilir. • Şirket'in başarısı kendi itibarına ve Sabancı Holding ve E.ON'un itibarına dayanmaktadır. • Şirket, Sabancı Holding ve E.ON tarafından yönetilmekte olup, söz konusu pay sahiplerinin menfaatleri, Şirket'in menfaatleri veya Halka Arz Edilen Paylar'ın sahiplerinin menfaatleri ile bağdaşmayabilir.

E—HALKA ARZ		
No.	**Başlık**	**Açıklama Yükümlülüğü**
E.1	**Halka arza ilişkin ihraççının/halka arz edenin elde edeceği net gelir ile katlanacağı tahmini toplam maliyet ve talepte bulunan yatırımcılardan talep edilecek tahmini maliyetler hakkında bilgi**	Halka Arz Edenler, halka arzdan ek satış hakkı kullanılmadığı durumda 1.329 milyon TL ile 1.594 milyon TL (ek satış hakkının tamamen kullanılması durumunda 1.476 milyon TL ile 1.772 milyon TL) aralığında gelir elde edecektir. Halka arz sadece ortak satışı yoluyla yapılacaktır. İhraççı, halka arz yoluyla herhangi bir gelir elde etmeyecektir. Halka arza ilişkin toplam maliyetin 15,93 milyon TL ile 16,66 milyon TL (ek satış dâhil 16,33 milyon TL ile 17,14 milyon TL) aralığında, halka arz edilecek pay başına maliyetin ise

		0,0749 TL ile 0,0784 TL (ek satış dâhil 0,0691 TL ile 0,0725 TL) aralığında olacağı tahmin edilmektedir. Halka arzın mevcut ortaklarının sahip olduğu paylardan bir kısmının satışı suretiyle gerçekleştirilmesinden dolayı aracılık ve danışmanlık maliyetleri, halka arz edilecek payların nominal değeri ile ihraç değeri arasındaki fark üzerinden alınacak Kurul ücreti ve Borsa işlem görme başvuru ücreti Sabancı Holding ve DD Turkey tarafından karşılanacaktır. Şirket'in sermayesinin tamamının nominal değeri üzerinden alınan Kurul ücreti ile diğer giderler Şirket tarafından karşılanacaktır. Şirket tarafından karşılanacak toplam maliyet 6.675.274 TL seviyesinde olacaktır. Talepte bulunan yatırımcılardan, talepte bulunmak için özel bir ücret alınmayacaktır. Ancak yatırımcılar, bu amaçla hesap açmak, hak ettikleri payları başka yetkili kuruluşun hesabına virmanlamak veya para iadesine ilişkin EFT yapmak istemeleri durumunda, konsorsiyum üyesi olan yetkili kuruluşlar arasında farklılık gösteren çeşitli maliyetlere katlanmak zorunda kalabileceklerdir.
E.2a	**Halka arzın gerekçesi, halka arz gelirlerinin kullanım yerleri ve elde edilecek tahmini net gelir hakkında bilgi**	Halka arz ortak satışı şeklinde gerçekleştirilecek olup Şirket'e doğrudan nakit girişi olmayacaktır. Halka arzdan elde edilecek gelirin kullanımı tamamen Sabancı Holding'in ve DD Turkey'in tasarrufunda olacaktır.
E.3	**Halka arza ilişkin bilgiler ve koşulları**	Halka arzın başlaması öncesinde, Kurul haricinde, ihraç edilen Şirket paylarının borsada işlem görebilmesi için Borsa İstanbul'un ve EPDK'nın uygun görüşünün alınması gerekmektedir. Halka arz edilen payların nominal değeri 212.592.414,00 TL olup, halka arz edilen payların temsil ettiği çıkarılmış sermayeye oranı %18,0'dir. Ek satış kapsamında halka arz edilecek payların nominal değeri 23.621.378,00 TL olup, ek satış konusu payların temsil ettiği çıkarılmış sermayeye oranı %2,0'dir. Ek satışın tamamının gerçekleşmesi hâlinde halka arz edilecek payların nominal değeri toplam 236.213.792,00 TL, temsil ettikleri çıkarılmış sermayeye oranı %20,0 olacaktır. Halka arz edilecek paylar için iki iş günü boyunca talep toplanacaktır. Bu sürenin başlangıç ve bitiş tarihleri ilan edilecek tasarruf sahiplerine satış duyurusunda belirtilecektir. İhraç edilecek paylar kaydileştirme esasları çerçevesinde MKK tarafından hak sahipleri bazında kayden izlenecek olup, payların fiziki teslimi yapılmayacaktır. Kaydi paylar azami dağıtım listesinin konsorsiyum üyelerine teslimini takip eden iki işgünü içerisinde teslim edilecektir.

		Halka arz sonuçları, Kurul'un sermaye piyasası araçlarının satışına ilişkin düzenlemelerinde yer alan esaslar çerçevesinde dağıtım listesinin kesinleştiği günü takip eden iki iş günü içerisinde Kurul'un özel durumların kamuya açıklanmasına ilişkin düzenlemeleri uyarınca kamuya duyurulacaktır.
E.4	**Çatışan menfaatler de dâhil olmak üzere halka arza ilişkin ilgili kişilerin önemli menfaatleri**	Enerjisa paylarının halka arzında sahip olduğu payları satan hissedarlar Sabancı Holding ve DD Turkey, pay satış geliri, halka arza aracılık eden yatırım kuruluşları ise halka arza aracılık komisyonu elde edeceklerdir. Halka arz sırasında, halka arza aracılık eden aracı kuruluşların halka arza aracılık komisyonu, hukuki danışmanlık bürolarının danışmanlık ücreti ve bağımsız denetim şirketinin denetim ücreti elde etmesi söz konusu olacaktır. Söz konusu maliyetler, işbu İzahname'nin 28.1 numaralı bölümünde ayrıntılı bir şekilde açıklanmaktadır. Enerjisa ve Ak Yatırım, Sabancı Holding grup şirketlerindendir. Ak Yatırım'ın 100% oranındaki payına sahip olan Akbank, Sabancı Holding'in iştirakidir ve aynı zamanda Enerjisa ile Akbank arasında kredi ilişkisi bulunmaktadır. Sabancı Holding aynı zamanda Enerjisa'nın iki ana ortağından birisidir. Ak Yatırım'ın, halka arz işlemi nedeniyle elde edeceği komisyon hariç, doğrudan ya da dolaylı olarak halka arzın başarısına bağlanmış bir ekonomik çıkarı bulunmamaktadır. Ak Yatırım'ın, Enerjisa'nın %5 ve daha fazlasına sahip pay sahipleriyle arasında, halka arza aracılık ve konsorsiyum sözleşmesi ile ek satış ve fiyat istikrarını sağlayıcı işlemler sözleşmesi ve Enerjisa ve Başkent EDAŞ ile arasında borçlanma aracı ihracına aracılık sözleşmeleri dışında, herhangi bir anlaşma yoktur. Enerjisa ve halka arzda danışmanlığını yapan ve hukukçu görüşünü oluşturan Çakmak-Gökçe Avukatlık Bürosu arasında herhangi bir çıkar veya menfaat çatışması bulunmamaktadır. Çakmak-Gökçe Avukatlık Bürosu ve Enerjisa arasında herhangi bir sermaye ilişkisi yoktur. Çakmak-Gökçe Avukatlık Bürosu'nun doğrudan ya da dolaylı olarak halka arzın başarısına bağlanmış bir ekonomik çıkarı bulunmamaktadır. Çakmak-Gökçe Avukatlık Bürosu'nun Enerjisa'nın %5 ve daha fazlasına sahip pay sahipleriyle arasında, halka arza ilişkin sunulan hukuki danışmanlık hizmetleri haricinde, herhangi bir anlaşma yoktur. Çakmak-Gökçe Avukatlık Bürosu halka arza ilişkin sunulan hukuki danışmanlık hizmetleri için danışmanlık ücreti elde etmektedir. Enerjisa ve finansal tablolarının bağımsız denetimini yapan Güney Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş. arasında çıkar çatışması veya herhangi bir

		menfaat çatışması bulunmamaktadır. Güney Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş. ve Enerjisa arasında herhangi bir sermaye ilişkisi yoktur. Güney Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş.'nin doğrudan ya da dolaylı olarak halka arzın başarısına bağlanmış bir ekonomik çıkarı bulunmamaktadır. Güney Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş.'nin, Enerjisa'nın %5 ve daha fazlasına sahip pay sahipleriyle arasında herhangi bir anlaşma yoktur. Güney Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş., Enerjisa'ya sunduğu bağımsız denetim hizmetleri kapsamında ücret elde etmiştir. Enerjisa ve finansal tablolarının bağımsız denetimini yapan DRT Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş. arasında çıkar çatışması veya herhangi bir menfaat çatışması bulunmamaktadır. DRT Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş. ve Enerjisa arasında herhangi bir sermaye ilişkisi yoktur. DRT Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş.'nin doğrudan ya da dolaylı olarak halka arzın başarısına bağlanmış bir ekonomik çıkarı bulunmamaktadır. DRT Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş.'nin, Enerjisa'nın %5 ve daha fazlasına sahip pay sahipleriyle arasında herhangi bir anlaşma yoktur. DRT Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş., Enerjisa'ya sunduğu bağımsız denetim hizmetleri kapsamında ücret elde etmiştir.
E.5	**Sermaye piyasası aracını halka arz eden kişinin/ihraççının ismi/unvanı** **Kim tarafından ve ne kadar süre ile taahhüt verildiği hususlarını içerecek şekilde dolaşımdaki pay miktarının artırılmamasına ilişkin verilen taahhütler hakkında bilgi**	DD Turkey'in yönetim kurulu 15 Ocak 2018 tarihli toplantısı ile, Sabancı Holding'in yönetim kurulu ise 18 Ocak 2018 tarihli toplantısı ile; Şirket paylarının Borsa İstanbul'da işlem görmeye başlamasından itibaren 180 gün süreyle, Halka Arz Edilen Paylar dışında kalan Şirket paylarının, dolaşımdaki pay miktarının artmasına yol açacak şekilde satışa veya halka arza konu edilmeyeceği, bu doğrultuda bir karar alınmayacağı ve/veya Borsa İstanbul'a veya SPK'ya veya yurtdışındaki herhangi bir menkul kıymetlere ilişkin düzenleyici kurum, borsa veya kotasyon otoritesine başvuruda bulunulmayacağı ve bu süre boyunca ileride yeni bir satış veya halka arz yapılacağına dair bir açıklama yapılmayacağına dair taahhütte bulunmuştur. Aynı zamanda, Sabancı Holding ve DD Turkey'in yönetim kurulları, SPK'nın VII-128.1 sayılı Pay Tebliği'nin 8'inci maddesi uyarınca, Şirket paylarının borsada işlem görmeye başlamasından itibaren bir yıl süreyle (i) elinde bulunduracağı Enerjisa paylarını halka arz fiyatının altındaki bir fiyattan borsada satmayacağını ve bu payların halka arz fiyatının altında borsada satılması sonucunu doğuracak şekilde herhangi bir işleme tabi tutmayacağını, (ii) söz konusu payların kısmen veya tamamen bu kısıtlamaya uygun olarak satılması veya devredilmesi durumunda Kurul'un özel

		durumların kamuya açıklanmasına ilişkin düzenlemeleri çerçevesinde özel durum açıklaması yapılacağını ve (iii) borsa dışında satılan payları alanların da bu sınırlamaya tabi olacağını taahhüt etmiştir. Şirket'in yönetim kurulu ise 18 Ocak 2018 tarihli kararı ile; Halka Arz Edilen Payların Borsa İstanbul'da işlem görmeye başlamasından itibaren 180 gün süreyle, sermaye artırımı yapılmayacağı, Halka Arz Edilen Paylar dışında kalan Şirket paylarının, dolaşımdaki pay miktarının artmasına yol açacak şekilde satışa veya halka arza konu edilmeyeceği, bu doğrultuda bir karar alınmayacağı ve/veya Borsa İstanbul'a veya SPK'ya veya yurtdışındaki herhangi bir menkul kıymetlere ilişkin düzenleyici kurum, borsa veya kotasyon otoritesine başvuruda bulunulmayacağı ve bu süre boyunca ileride yeni bir satış veya halka arz yapılacağına dair bir açıklama yapılmayacağına dair taahhütte bulunmuştur.
E.6	**Halka arzdan kaynaklanan sulanma etkisinin miktarı ve yüzdesi** **Yeni pay alma hakkı kullanımının söz konusu olması durumunda, mevcut hissedarların halka arzdan pay almamaları durumunda sulanma etkisinin miktarı ve yüzdesi**	Halka arz işlemi mevcut payların satışı şeklinde gerçekleşeceği ve halka arz sürecinde sermaye artırımı yapılması planlanmadığı için şirket paylarında sulanma olmayacaktır.
E.7	**Talepte bulunan yatırımcılardan talep edilecek tahmini maliyetler hakkında bilgi**	Talepte bulunan yatırımcılardan, talepte bulunmak için özel bir ücret alınmayacaktır. Ancak bu amaçla hesap açmak, hak ettikleri payları başka yetkili kuruluşun hesabına virmanlamak veya para iadesine ilişkin EFT yapmak istemeleri durumunda, konsorsiyum üyesi olan yetkili kuruluşlar arasında farklılık gösteren çeşitli maliyetlere katlanmak zorunda kalabileceklerdir.

3. BAĞIMSIZ DENETÇİLER

3.1. İzahnamede yer alan finansal tablo dönemleri itibarıyla ihraççının bağımsız denetim kuruluşlarının ticaret unvanları ile adresleri (üye oldukları profesyonel meslek kuruluşları ile birlikte):

Şirket'in 30 Eylül 2016 ve 30 Eylül 2017 ara hesap denetimlerini yapan bağımsız denetim kuruluşunun:

Unvanı	:	Güney Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş. (member of Ernst & Young Global Limited)
Sorumlu Ortak Başdenetçi	:	Erdem Tecer, SMMM
Üyesi Olduğu Meslek Kuruluşları	:	İstanbul Serbest Muhasebeci Mali Müşavirler Odası
Adresi	:	Orjin Plaza, Maslak No:27 Kat: 1-5, Eski Büyükdere Caddesi, 34398 Maslak Sarıyer 34485 İstanbul

Şirket'in 2014, 2015 ve 2016 yılı denetimlerini yapan bağımsız denetim kuruluşunun:

Unvanı	:	DRT Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş. (member of Deloitte Touche Tohmatsu Limited)
Sorumlu Ortak Başdenetçiler	:	Ömer Tanrıöver, Hakan Erten
Üyesi Olduğu Meslek Kuruluşları	:	İstanbul Serbest Muhasebeci Mali Müşavirler Odası
Adresi	:	Maslak No1 Plaza Eski Büyükdere Caddesi Maslak Mahallesi No: 1 Maslak Sarıyer 34398 İstanbul

EEDAŞ'ın 2014, 2015 ve 2016 yılı denetimlerini yapan bağımsız denetim kuruluşunun:

Unvanı	:	DRT Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş. (member of Deloitte Touche Tohmatsu Limited)
Sorumlu Ortak Başdenetçi	:	Emrehan Demirel, SMMM
Üyesi Olduğu Meslek Kuruluşları	:	Ankara Serbest Muhasebeci Mali Müşavirler Odası
Adresi	:	Maslak No1 Plaza Eski Büyükdere Caddesi Maslak Mahallesi No: 1 Maslak Sarıyer 34398 İstanbul

3.2. Bağımsız denetim kuruluşlarının/sorumlu ortak baş denetçinin görevden alınması, görevden çekilmesi ya da değişmesine ilişkin bilgi:

TTK'nın 400/2'nci maddesinde yer alan rotasyon uygulaması gereğince; daha önce Şirket'in bağımsız denetçisi olarak görev alan DRT Bağımsız Denetim ve SMMM A.Ş. (member of Deloitte Touche Tohmatsu Limited) yerine, 31.12.2016 tarihi itibarıyla, 2017 yılı için bağımsız denetçi olarak Güney Bağımsız Denetim ve SMMM A.Ş. (member firm of Ernst&Young Global Limited) seçilmiştir.

4. SEÇİLMİŞ FİNANSAL BİLGİLER

A. Seçilmiş Finansal Bilgilere İlişkin Özet Bilgi

Şirket'in "Kurumsal Yeniden Yapılanması" çerçevesinde 28 Nisan 2017'de tamamlanan ilk aşamada, EEDAŞ ve Enerjisa birleştirilmiş ve EEDAŞ'ın varlık ve borçları defter değerleri üzerinden Enerjisa'ya devredilerek, EEDAŞ tasfiye edilmeksizin sona erdirilmiştir. Kurumsal Yeniden Yapılanmanın 25 Ağustos 2017'de tamamlanan ikinci aşamasında, Sabancı Holding ve DD Turkey, Enerjisa Üretim Santralleri A.Ş. adıyla %50'şer payına sahip oldukları yeni bir ortak girişim kurmuşlardır.

Kısmi bölünme ile Enerjisa Enerji Üretim, Enerjisa Elektrik Toptan ve Enerjisa Doğal Gaz Toptan paylarının %100'ü defter değerleri üzerinden ayni sermaye olarak Enerjisa Üretim Santralleri'ne devredilmiştir.

Aşağıda, Kurumsal Yeniden Yapılanma işlemlerinin ve bu işlemlerin varlıklar üzerindeki etkisinin bir özeti yer almaktadır.

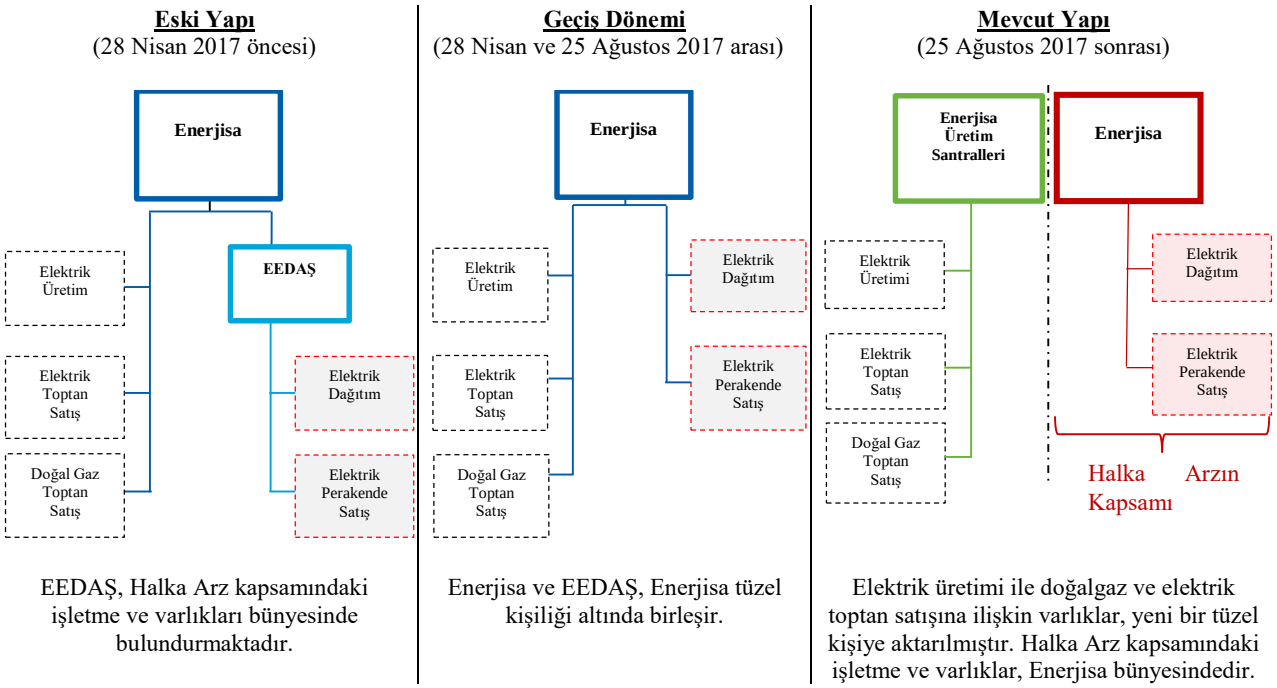

Yukarıda yer alan tablolarda da görüleceği üzere Şirket, 25 Ağustos 2017 tarihine kadar elektrik üretim, ticaret, satış, dağıtım ve perakende satış iş kollarında ana şirket olarak hizmet vermiştir. Birleşme ve bölünme işlemleri sonucunda ise Şirket'in faaliyet konusu elektrik dağıtım ve perakende satış hizmetleridir. Bu faaliyetler özü itibariyle geçmiş dönemdeki EEDAŞ faaliyetinin aynısı olduğundan, Şirket de EEDAŞ'ın devamı niteliğindedir.

Yukarıda bahsi geçen birleşme ve bölünme işlemleri ortak yönetime tabi şirketler arasında işlemler olması sebebiyle TFRS 3 kapsamına girmemektedir. Dolayısıyla Şirket, Türkiye Muhasebe Standartları uyarınca hazırlanan 30 Eylül 2017 tarihli konsolide finansal tablolarını birleşme ve bölünme işlemleri 1 Ocak 2017 tarihinde yapılmış gibi hazırlamıştır. Bununla beraber, 30 Eylül 2017 tarihli konsolide finansal tablolarıyla karşılaştırmalı olarak EEDAŞ'ın 31 Aralık 2014, 2015 ve 2016 ile 30 Eylül 2016 tarihleri itibariyle tarihsel finansal tablolarını kullanmıştır. Diğer bir deyişle; 31 Aralık 2014, 2015 ve 2016 ile 30 Eylül 2016 tarihleri itibariyle karşılaştırma amacıyla sunulan finansal tablolar, yukarıda bahsi geçen birleşme ve bölünme işlemleri 1 Ocak 2014 tarihinde yapılmış olsaydı ulaşılacak olan finansal durum ve faaliyet sonuçlarını sunmayı amaçlamaktadır.

Nitekim bu sunum şekli, İzahname'de yer alan bilgilerin yatırımcılar tarafından kolaylıkla analiz edilebilir, anlaşılabilir ve değerlendirilebilir olmasını da temin etmeyi amaçlamaktadır.

Yukarıda anılan sebeplerle, EEDAŞ'ın 31 Aralık 2014, 2015 ve 2016 tarihli finansal durum tablolarına, işbu İzahname'nin 3 ve 4 numaralı eklerinde yer verilmektedir. Bununla beraber, Enerjisa Enerji A.Ş.'nin yeniden yapılanma öncesini yansıtan 31 Aralık 2014, 2015 ve 2016 yıllarına ait finansal tablolarına da ilave bilgi olarak işbu İzahname'nin 5, 6 ve 7 numaralı eklerinde yer verilmektedir.

B. Seçilmiş Finansal Bilgiler

Şirket'in, 31 Aralık 2014, 31 Aralık 2015, 31 Aralık 2016 ve 30 Eylül 2017 tarihli konsolide finansal tabloları ile 31 Aralık 2014, 31 Aralık 2015, 31 Aralık 2016 ile 30 Eylül 2016 ve 30 Eylül 2017 dönemleri itibarıyla konsolide kâr veya zarar tablolarından seçilen önemli finansal kalemler aşağıda yer almaktadır.

Özet Konsolide Finansal Durum Tablosu

	31 Aralık			30 Eylül
	2014	**2015**	**2016**	**2017**
		(bin Türk Lirası)		
Dönen varlıklar	2.241.969	2.532.462	2.939.550	3.491.079
Nakit ve nakit benzerleri	*112.669*	*152.103*	*74.570*	*155.194*
Finansal varlıklar	*312.870*	*455.975*	*653.754*	*660.192*
Ticari alacaklar	*1.471.367*	*1.545.331*	*1.720.529*	*2.166.983*
Stoklar	*55.201*	*63.471*	*74.459*	*101.226*
Duran varlıklar	10.521.490	11.488.597	12.191.898	13.506.806
Finansal varlıklar	*1.469.322*	*2.565.064*	*3.639.552*	*4.873.333*
Maddi duran varlıklar	*128*	*30.850*	*58.010*	*85.150*
Toplam varlıklar	**12.763.459**	**14.021.059**	**15.131.448**	**16.997.885**
Kısa vadeli yükümlülükler	3.294.155	4.580.790	4.950.759	4.215.754
Ticari borçlar	*816.488*	*826.990*	*1.117.668*	*1.060.293*
Uzun vadeli yükümlülükler	5.428.962	5.074.438	5.433.861	7.581.337
Toplam özkaynaklar	**4.040.342**	**4.365.831**	**4.746.828**	**5.200.794**
Ödenmiş sermaye	*4.389.585*	*4.389.585*	*3.964.528*	*1.181.069*
Toplam kaynaklar	**12.763.459**	**14.021.059**	**15.131.448**	**16.997.885**

Kâr veya Zarar Tablosu

	31 Aralık'ta sona eren yıllık dönem			30 Eylül'de sona eren dokuz aylık dönem	
	2014	**2015**	**2016**	**2016 (1)**	**2017**
			(bin Türk Lirası)		
Hasılat	8.064.421	9.153.614	9.103.380	6.919.414	8.591.508
Satışların maliyeti	(6.753.511)	(7.108.120)	(6.500.956)	(4.986.163)	(6.137.141)
Brüt kâr	**1.310.910**	**2.045.494**	**2.602.424**	**1.933.251**	**2.454.367**
Genel yönetim giderleri	(967.303)	(1.079.790)	(1.227.836)	(816.398)	(1.035.284)
Esas faaliyetlerden diğer gelirler	104.204	123.333	144.651	105.120	115.712
Esas faaliyetlerden diğer giderler	(140.174)	(50.760)	(246.929)	(150.228)	(248.632)
Finansman gelirleri/(giderleri) öncesi faaliyet kârı	**307.637**	**1.038.277**	**1.272.310**	**1.071.745**	**1.286.163**
Finansman gelirleri	68.647	31.484	39.729	35.402	73.344
Finansman giderleri	(639.991)	(606.854)	(797.837)	(557.378)	(755.404)
Sürdürülen faaliyetler vergi öncesi kârı	**(263.707)**	**462.907**	**514.202**	**549.769**	**604.103**
Sürdürülen faaliyetler vergi gideri	(13.007)	(126.605)	(136.809)	(127.956)	(150.137)
Sürdürülen faaliyetler dönem kârı	**(276.714)**	**336.302**	**377.393**	421.813	453.966
Dönem kârı	**(276.714)**	**336.302**	**377.393**	**421.813**	**453.966**

(1) 30 Eylül 2016 tarihinde sona eren dokuz aylık dönem için verilmiş veriler, Enerjisa'nın 30 Eylül 2017 tarihinde sona eren dokuz aylık dönemine ilişkin finansal tablolar ile karşılaştırılmak için kullanılan EEDAŞ'a ilişkin verileri yansıtmaktadır.

Özet Konsolide Nakit Akış Tablosu

	31 Aralık'ta sona eren yıllık dönem			30 Eylül'de sona eren dokuz aylık dönem	
	2014	**2015**	**2016**	**2016(1)**	**2017**
			(bin Türk Lirası)		
Dönem başı nakit ve nakit benzerleri	**340.635**	**112.669**	**152.103**	**152.103**	**74.570**
İşletme faaliyetlerinden elde edilen nakit akışları	98.044	1.021.362	1.859.439	1.197.596	1.196.612
Yatırım faaliyetlerinden kaynaklanan nakit akışları	(1.642.809)	(2.286.473)	(2.709.132)	(2.091.581)	(1.283.447)
Finansman faaliyetlerinden nakit akışları	1.316.799	1.304.545	772.160	899.079	167.459
Nakit ve nakit benzerlerindeki net (azalış)/artış	(227.966)	39.434	(77.533)	5.094	80.624
Dönem sonu nakit ve nakit benzerleri	**112.669**	**152.103**	**74.570**	**157.197**	**155.194**

(1) 30 Eylül 2016 tarihinde sona eren dokuz aylık dönem için verilmiş veriler, Enerjisa'nın 30 Eylül 2017 tarihinde sona eren dokuz aylık dönemine ilişkin finansal tablolar ile karşılaştırılmak için kullanılan EEDAŞ'a ilişkin verileri yansıtmaktadır.

Yatırımcı, yatırım kararını vermeden önce ihraççının finansal durum ve faaliyet sonuçlarına ilişkin ayrıntılı bilgilerin yer aldığı işbu izahnamenin 10 ve 23 numaralı bölümlerini de dikkate almalıdır.

5. RİSK FAKTÖRLERİ

Halka arz edilecek Şirket paylarına yatırım yapmak çeşitli riskler barındırmaktadır. Yatırım kararı alınmadan önce aşağıda ele alınan risk faktörlerinin ve ekleri ile birlikte İzahname'nin tümünün dikkatlice değerlendirilmesi gerekmektedir. Aşağıda belirtilen riskler, Şirket yönetiminin İzahname'nin tarihi itibarıyla Şirket'i ve bu nedenle de halka arz edilen Şirket paylarına yapılacak herhangi bir yatırımı esaslı biçimde etkileyebileceğini öngördüğü risklerdir. Söz konusu risklerin herhangi birinin gerçekleşmesi hâlinde, halka arz edilen payların değeri düşebilir ve yatırımın tamamının veya bir kısmının kaybedilmesi söz konusu olabilir.

Aşağıda belirtilen riskler, karşılaşılabilecek tüm riskleri kapsamamaktadır. Hâlihazırda bilinmeyen ancak gerçekleşmeleri hâlinde Şirket'in faaliyetlerine, faaliyet sonuçlarına, likiditesine, finansal durumuna ve geleceğe yönelik beklentilerine zarar verebilecek ilave risk faktörleri mevcut olabilir. Risk faktörlerinin aşağıdaki sunuluş sıralaması Şirket yönetiminin söz konusu risklerin gerçekleşme olasılığı veya önemi bakımından bir değerlendirmesi şeklinde düşünülmemelidir.

5.1. İhraççıya ve faaliyetlerine ilişkin riskler:

Şirket'in tabi olduğu mevzuat gereğince müşterilerine uyguladığı düzenlemeye tabi tarifelerde meydana gelen değişiklikler, Şirket'in faaliyetlerini, finansal durumunu ve operasyonel sonuçlarını olumsuz yönde etkileyebilir.

Şirket gelirinin büyük çoğunluğu elektrik dağıtım faaliyetlerinden ve EPDK tarafından belirlenen Perakende Satış Tarifesi üzerinden düzenlemeye tabi müşterilere gerçekleştirilen perakende satışlardan elde edilmektedir. 31 Aralık 2014, 2015 ve 2016 tarihlerinde sona eren yıllarda ve 30 Eylül 2016 ve 2017 tarihlerinde sona eren dokuz aylık dönemlerde, Şirket gelirinin, sırasıyla, %96,0, %86,7, %82,6, %83,9 ve %79,9'u, elektrik dağıtım faaliyetleri ve düzenlemeye tabi müşterilere yapılmış olan perakende satışlardan elde edilmiştir (gelirlerin geri kalanı serbest tüketicilere yapılan perakende satışlardan elde edilmiştir).

Şirket'in perakende satış şirketleri, görevli tedarik şirketi sıfatıyla Şirket'in dağıtım bölgelerinde düzenlemeye tabi müşterilere ve bu dağıtım bölgeleri içinde ve dışında bulunan serbest müşterilere elektrik satmaktadır. Şirket, düzenlemeye tabi müşterilerine EPDK'nın üçer aylık dönemler için belirlediği Ulusal Tarife'yi uygulamaktadır. Ulusal Tarife, diğer kalemlerin yanı sıra, Perakende Satış Tarifesi'nden ve Dağıtım Tarifesi'nden oluşmaktadır. Şirket, düzenlemeye tabi müşterilere olduğu gibi serbest müşterilerine de Dağıtım Tarifesi'ni uygulamaktadır. Ancak serbest müşterilere uygulanan satış fiyatları serbest piyasa koşullarında ortaya çıkan parametrelere göre belirlendiği için, bahse konu serbest müşterilere Perakende Satış Tarifesi'ni uygulamamaktadır. Şirket, serbest müşteriler bakımından maliyet tabanını dikkate alarak ve belirli bir kâr marjını hedefleyerek mevcut piyasa koşullarına göre fiyatları belirlemektedir. Ancak, Ulusal Tarife, Şirket'in serbest müşterilere perakende enerji satışı fiyatları için doğal bir üst sınır oluşturmaktadır.

EPDK, her tarife dönemi için (Dağıtım Tarifesi'ni ve Perakende Satış Tarifesi'ni de kapsamakta olan) Ulusal Tarifenin kalemlerini tespit etmektedir. İçinde bulunduğumuz üçüncü tarife dönemi, 2016 ila 2020 yılları arasındaki dönemi kapsamaktadır. Ancak tüketicilerin faturalarına yansıtılan son Dağıtım Tarifesi ve Perakende Satış Tarifesi tutarları, piyasa maliyetlerindeki değişikliklerin tarifelere yansıtılabilmesi amacıyla, EPDK tarafından üçer aylık dönemler için belirlenmektedir. Düzenlemeye tabi müşterilere yapılan perakende satışlardan elde edilen perakende satış marjları ve dağıtım marjları, Dağıtım Tarifesi veya Perakende Satış Tarifesi hesaplama metodolojisindeki veya aşağıda anlatıldığı üzere söz konusu tarifelerin herhangi bir bileşenindeki herhangi bir değişiklikten önemli ölçüde ve olumsuz yönde etkilenebilir:

<u>Elektrik dağıtımı</u>

Şirket'in elektrik dağıtımı operasyonlarından elde ettiği gelirler, tamamen düzenlemelerle belirlenmiş gelirlerdir ve EPDK tarafından belirlenen Dağıtım Tarifesi'ne tabidir. Dağıtım Tarifesi, düzenlemeye tabi yatırım harcamaları ve biriken DVT, ilgili finansal getiri (diğer bir deyişle RMGO), vergi farkı kalemi, düzenlemeye tabi işletme giderleri ve araştırma ve geliştirme giderleri, kayıp kaçak hedefi ve yansıtılan diğer

bazı kalemlere (iletim ücretleri ve vergiler gibi) dayanılarak hesaplanır.

EPDK, Şirket'in dağıtım şirketlerinin yaptığı ana planları inceledikten ve gerekli bulduğu takdirde ek araştırmalar yaptıktan sonra yatırım harcamaları için izin verilen miktarı hesaplamaktadır. EPDK, düzenlemeye tabi işletme giderleri tavanını Şirket'in geçmişteki performansına (üçüncü tarife döneminde ilgili referans noktası olarak Şirket'in 2013 ve 2014 yıllarındaki performansı baz alınmaktadır) göre, kayıp kaçak hedeflerini ise geçmiş 3 yılda gerçekleşen kayıp kaçak kullanım miktarlarının ağırlıklı ortalamasına ve dağıtılan brüt enerji miktarlarına göre hesaplamaktadır.

Mevcut tarife dönemi 2020 yılında sona erdiğinde veya mevcut tarife dönemi içerisinde (yalnızca (i) mücbir sebep ve (ii) mevcut tarifeleri etkileyebilecek nitelikte olmak üzere ve kanunen öngörülmesi şartı ile, mevzuatta yapılan değişiklikler ve lisans değişiklikleri durumlarında), EPDK, hesaplama metodolojisinde kullanılan değişkenleri değiştirmeye ve/veya söz konusu parametreleri azaltmaya karar verebilir ve bu durum Dağıtım Tarifesi yoluyla elde edilen gelirde bir azalma ile sonuçlanabilir. Bu durumda, düzenlemeye tabi dağıtım gelirinde düşüşler veya beklenenden daha düşük oranlarda artışlar yaşanabilir. Aynı zamanda dağıtım marjları da bu tür bir durumdan olumsuz etkilenebilir. Şirket, yatırım harcamaları konusunda yönetimin belirlediği beklenen getiri hedeflerini karşılayamayabilir ve bu durum Şirket'in faaliyetlerini, finansal durumunu ve operasyonel sonuçlarını olumsuz yönde etkileyebilir.

Düzenlemeye tabi müşterilere perakende elektrik satışı

Şirket'in düzenlemeye tabi müşterilerine yaptığı perakende elektrik satışlarından elde edilen gelir, tamamen düzenlemelerle belirlenen bir gelirdir ve EPDK tarafından belirlenen Perakende Satış Tarifesi'ne tabidir. Bu tarife, elektrik dağıtım miktarları ve talep tahminleri dikkate alınarak hesaplanmaktadır. Düzenlemeye tabi müşterilere yapılan perakende elektrik satışında müşterilere uygulanan Ulusal Tarife de, EPDK tarafından üçer aylık dönemler için, elektrik dağıtım miktarları ve talep tahminleri dikkate alınarak hesaplanmaktadır.

Perakende Satış Tarifesi'ni hesaplamak için EPDK; ilgili tarife döneminde görevli tedarik şirketlerine uygulanacak gelir gereksinimlerini ve düzenlemeye tabi brüt kâr marjını (2016 ila 2020 arasındaki üçüncü tarife dönemi için %2,38) belirlemektedir. EPDK ayrıca işletme giderlerini, tahsil edilemeyen alacaklara ilişkin şüpheli alacak giderlerini ve Şirket'in kontrolü dışındaki diğer maliyetleri de tespit etmekte olup, bunların tamamı düzenlemeye tabi müşterilere yapılan perakende satışlar için uygulanan Perakende Satış Tarifesi'nin kalemleridir. Mevcut tarife dönemi sona erdiğinde veya mevcut tarife dönemi içerisinde, (yalnızca (i) mücbir sebep ve (ii) mevcut tarifeleri etkileyebilecek nitelikte olmak üzere ve kanunen öngörülmesi şartı ile, mevzuatta yapılan değişiklikler ve lisans değişiklikleri durumlarında), EPDK, hesaplama metodolojisinde kullanılan değişkenleri değiştirmeye ve/veya Perakende Satış Tarifesi'ne uygulanan gelir gereksinimini azaltmaya karar verebilir ve bu durum düzenlemeye tabi müşterilere gerçekleştirilen perakende satışlardan elde edilen gelirlerde azalmalara veya beklenenden daha düşük oranlarda artışlara yol açabilir. EPDK'nın, Perakende Satış Tarifesi veya Ulusal Tarifede bu tür olumsuz değişiklikler yapması durumunda, düzenlemeye tabi müşterilere gerçekleştirilen perakende satışlardan elde edilen marjlar olumsuz etkilenebilecek olup yönetimin belirlemiş olduğu getiri hedefleri karşılanamayabilir. Bu durum, Şirket'in faaliyetlerini, finansal durumunu ve operasyonel sonuçlarını olumsuz yönde etkileyebilir.

Serbest müşterilere perakende elektrik satışı

Şirket'in serbest müşterilerine yaptığı perakende satışlardan elde edilen gelirler, Şirket'in serbest müşterilerine Perakende Satış Tarifesi'ni uygulamaması nedeniyle, düzenlemeye tabi müşterilerine yaptığı perakende elektrik satışlarından elde ettiği gelirlerden farklı olarak, EPDK tarafından belirlenen düzenlemelere tabi değildir. Ancak, düzenlemeye tabi müşterilere uygulanan Ulusal Tarife, Şirket'in serbest perakende elektrik satışı fiyatları için doğal bir üst sınır oluşturmaktadır. Bu nedenle, Ulusal Tarifedeki her türlü değişiklik, aynı zamanda, serbest müşterilere gerçekleştirilen perakende satışlar üzerinden elde edilen gelir üzerinde de olumsuz bir etkiye sahip olabilir. Örneğin, Ulusal Tarife rakamları düştüğü takdirde, serbest müşteriler, bölgesi dışındaki herhangi bir perakende satış şirketinden elektrik satın almak yerine, bulundukları bölgelerdeki

görevli tedarik şirketlerinden ve düzenlemeye tabi tarife üzerinden elektrik satın almayı seçebilir ve bu nedenle perakende satışlardan elde edilen gelirler ve kâr marjları düşebilir. Diğer taraftan, Şirket, serbest müşterilere yönelik fiyatları, genelde Ulusal Tarife üzerinden bir iskonto yapmak suretiyle, pazardaki elektrik arz ve talebine dayalı olarak belirlemektedir. Ulusal Tarifenin düşük belirlenmesi veya tarifenin beklenilen ölçüde artırılmaması durumunda veya tarife, yalnızca, serbest müşterilere perakende satışlar için düşük kârlılık sonucunu verecek bir düzeyde belirlendiği takdirde, bu durum, Şirket'in faaliyetlerini, finansal durumunu ve operasyonel sonuçlarını olumsuz yönde etkileyebilir.

Şirket'in faaliyetleri, kapsamlı kanun ve yönetmeliklere tabidir ve bu kanun ve yönetmeliklerde meydana gelen olumsuz değişiklikler, Şirket'in faaliyetlerini, finansal durumunu ve operasyonel sonuçlarını olumsuz yönde etkileyebilir.

Şirket'in elektrik dağıtım ve perakende satış faaliyetleri, elektrik piyasasının düzenlenmesine ilişkin olanlar da dâhil ve fakat bunlarla sınırlı olmaksızın, kapsamlı Türkiye Cumhuriyeti kanun ve yönetmeliklerine tabidir. Bu kanun ve yönetmeliklerdeki değişiklikler, diğer hususların yanı sıra, aşağıdaki nedenlerle, Şirket'in faaliyetlerini, finansal durumunu ve operasyonel sonuçlarını olumsuz yönde etkileyebilir:

- Mevcut tarife hesaplama metodolojisindeki veya elektrik dağıtımı ve perakende satışına yönelik tarifelerin belirlenmesinde kullanılan oranlar, mekanizmalar veya tavanlar gibi bazı tarife bileşenlerine ilişkin değişiklikler;

- Elektrik dağıtım ve tedarik lisanslarının verilmesi, yenilenmesi, iptali veya feshi konusunda kanun ve yönetmeliklerdeki değişiklikler;

- Yatırım planlarına ilişkin ilave teknik zorunluluklar, elektrik dağıtım şebekesinin yönetilmesine ilişkin operasyonel kapsam ve ilkeleri konusunda ilave teknik yükümlülükler, perakende satış aktiviteleri ve ilave sigorta gereklilikleri gibi dağıtım ve perakende satış şirketleri için ilave yükümlülüklerin uygulanması;

- Lisanssız elektrik üretimine (bazı tesislerin, yenilenebilir veya konvansiyonel enerji kaynaklarına dayalı olarak, tüketim noktalarında elektrik üretmesine izin verilmesi) yönelik daha geniş imkânlar tanınmasının Şirket'in dağıtım ve perakende satış şirketleri üzerinde ilave yükümlülükler (örneğin, yenilenebilir enerji üretimini desteklemek amacıyla, müşterilere yansıtılamayan ilave maliyetlerin uygulanması) yaratması ve elektrik talebini etkilemesi; ve

- Nihai elektrik fiyatında artışa neden olacak şekilde, müşteriler açısından elektrik faturalarına yansıyacak vergilerin getirilmesi veya mevcut vergi düzeylerinin artırılması (katma değer vergisinin artışı gibi).

Şirket faaliyetlerini düzenleyen kanun ve yönetmelikler, Şirket için daha kısıtlayıcı veya dezavantajlı hale geldiği takdirde, Şirket, bu düzenlemelere uyum sağlamak amacıyla ilave giderlere katlatmak zorunda kalabilir veya faaliyet gösterme şekli ile ilgili yeni sınırlamalara tabi hale gelebilir ve bu durum, Şirket'in faaliyetlerini, finansal durumunu ve operasyonel sonuçlarını olumsuz yönde etkileyebilir.

Örneğin, 16 Ekim 2017 tarihinde, EPDK tarafından, tedarikçisini seçme hakkını kullanmayan ve düzenlemeye tabi tarife üzerinden elektrik satın almaya devam eden serbest tüketicilere uygulanmak üzere yeni bir tarife mekanizmasının (başka bir deyişle, son kaynak tedarik tarifesinin) belirlenmesine ilişkin bir taslak tebliğ yayınlanmıştır. Söz konusu tarife mekanizması, tedarikçisini seçme hakkını kullanmayan ve Perakende Satış Tarifesi üzerinden elektrik satın almaya devam eden serbest tüketicileri, serbest piyasa koşulları çerçevesinde elektrik satın almaya ve serbest piyasaya geçmeye teşvik etmeyi amaçlamaktadır. Söz konusu taslak tebliğin yürürlüğe girmesi ve son kaynak tedarik tarifesinin uygulanmaya başlaması, söz konusu tarifenin mevcut Perakende Satış Tarifesi'ne nazaran daha yüksek bir fiyat belirleyecek olması sebebiyle, söz konusu müşterilerin serbest piyasaya geçmesine sebep olacaktır. Bu durum ise, perakende satış şirketleri arasındaki rekabeti arttıracaktır. Rekabette meydana gelecek bu artış, Şirket'in finansal performansını olumsuz yönde

etkileyebilir ve Şirket'in sattığı elektrik hacminde bir düşüşe sebep olabilir. Zira piyasadaki diğer perakende satış şirketleri, Şirket'in perakende satış şirketlerinden daha avantajlı koşullarda elektrik satışı sağlayabilir. Dolayısıyla, söz konusu taslak tebliğin yürürlüğe girmesi Şirket'in faaliyetlerini, finansal durumunu ve operasyonel sonuçlarını olumsuz yönde etkileyebilir.

Şirket, geçerli kanun ve yönetmeliklere uymadığı veya uyamadığı takdirde, idari para cezalarına maruz kalabilir veya dağıtım ve/veya tedarik lisanslarını kaybedebilir. Bu durum, Şirket'in faaliyetlerini, finansal durumunu ve operasyonel sonuçlarını olumsuz yönde etkileyebilir.

Elektrik dağıtım ve perakende satış faaliyetleri, EPDK tarafından belirlenen kapsamlı düzenlemelere tabidir. EPDK tarafından düzenlenen yönetmelikler, diğer hususların yanı sıra, elektrik dağıtım ve perakende satış faaliyetleri konusunda, (i) dağıtım şirketlerinin elektrik piyasasında faaliyet gösteren diğer tüzel kişilerde pay sahibi olması ile ilgili sınırlamalar, (ii) Şirket'in elektrik dağıtım pazarında faaliyet gösteren diğer tüzel kişilerde pay sahibi olması ile ilgili sınırlamalar, (iii) müşterilere uygulanan tarifeler ile ilgili sınırlamalar ve (iv) sigorta gereklilikleri gibi organizasyonel ve operasyonel kısıtlamalar ve bunlarla ilgili gereklilikler öngörmektedir. Söz konusu kısıtlamalara veya düzenleyici gerekliliklere veya elektrik piyasası kanun ve yönetmelikleri kapsamında belirtilen düzenleyici gerekliliklere uyulmadığı takdirde, Şirket, idari para cezalarına veya sair cezalara tabi olabilir. Bu durum, Şirket'in faaliyetlerini, finansal durumunu ve operasyonel sonuçlarını olumsuz yönde etkileyebilir.

Ayrıca, (i) devamlı olarak geçerli kanun ve yönetmeliklere uyulmadığını; (ii) elektrik piyasası faaliyetlerinin, ilgili mevzuat ile kabul edilemez bir şekilde uyumsuz olduğunu; (iii) ihlallerin, kabul edilemez bir şekilde hizmetlerin kalitesini düşürdüğünü ve Şirket'in yükümlülüklerini ifa etme yeterliliğine sahip olmadığını tespit etmesi hâlinde, EPDK, Şirket yönetim kurulu üyelerinin tamamını veya bir kısmını, kurul kararı ile değiştirebilir. Buna ilaveten, dağıtım şirketlerinin, dağıtım hizmetlerini temin edememeleri veya gerekli yatırımları gerçekleştirme konusundaki yükümlülüklerini yerine getirememeleri hâlinde, EPDK, bu yükümlülükleri, dağıtım şirketlerinin gelirinden veya bu yetersiz ise, pay sahiplerinin temettü gelirinden veya bu da yetersiz ise pay sahiplerinin varlıklarından karşılamak suretiyle yerine getirmek için gerekli mali kaynakları temin edebilir.

Ayrıca, müşterilerin şikâyetleri sonucunda Şirket idari para cezalarına maruz kalabilir. Buna ek olarak; (i) geçerli kanun ve yönetmeliklere uyulmaması nedeniyle elektrik piyasası faaliyetlerinde önemli eksiklikler ortaya çıkması veya (ii) dağıtım ve perakende satış şirketlerinin herhangi bir sebeple temerrüde düşmesi, elektrik dağıtım veya tedarik lisanslarının sona erme tarihlerinden önce iptal edilmesine neden olabilir. Ayrıca, Şirket'in dağıtım ve perakende satış şirketlerinden herhangi birinin EPDK'nın yaptırımlarına uymaması veya EPDK tarafından verilen süreler içerisinde bahse konu uyumsuzlukların giderilmemesi veya iki yıl içeresinde söz konusu uyumsuzluğu tekrarlaması hâlinde, EPDK ilgili lisansı iptal edebilir. Yukarıdakilere ilaveten, Şirket'in (i) dağıtım ve perakende satış şirketlerinin lisanslarını alırken sağladıkları şartları sürdürememeleri veya dağıtım ve perakende satış şirketlerinin, lisansın başlangıcından itibaren söz konusu şartları karşılamadığının belirlenmesi hâlinde, (ii) EPDK'nın, dağıtım ve perakende satış şirketlerinin taleplerinin ve eylemlerinin hileli veya yanıltıcı olduğunu tespit etmesi hâlinde veya (iii) dağıtım ve perakende satış şirketlerinin lisanslarını alırken yanıltıcı bilgi sunmaları veya bu tür bilgilerdeki değişiklikler hakkında EPDK'ya bilgi vermemeleri hâlinde ve dağıtım ve perakende satış şirketlerinin, (i) ila (iii) numaralı maddelerde yer alan eksiklikleri, EPDK'nın yazılı bildirimini takiben 30 gün içinde gidermemeleri veya söz konusu eksikliklerin giderilmesinin mümkün olmaması hâlinde, EPDK, dağıtım ve perakende satış şirketlerinin lisanslarını iptal edebilir. Bu tür herhangi bir fesih, İşletme Hakkı Devir Sözleşmeleri'nin feshine neden olacak, elektrik dağıtım şebekesi ve ilişkili varlıkları kullanma konusunda sahip olunan işletim haklarının elden çıkarılmasını ve elektrik dağıtım veya perakende satış faaliyetlerinin sonlandırılmasını gerektirecek olup bu durum Şirket'in faaliyetlerini, finansal durumunu ve operasyonel sonuçlarını olumsuz yönde etkileyebilir.

Rekabet Kurumu tarafından yürütülmekte olan soruşturmanın olumsuz bir bulgu ile sonuçlanması durumunda, Şirket, idari para cezalarına maruz kalabilir ve Şirket'in itibarı olumsuz yönde etkilenebilir.

Şirket'in faaliyetleri, Türkiye Cumhuriyeti'nin rekabet ile ilgili kanun ve yönetmeliklerine tabi olup, Şirket bu kanun ve yönetmeliklere uyum konusunda Rekabet Kurumu tarafından yürütülecek soruşturmalara da tabi bulunmaktadır. Türkiye'deki elektrik piyasasının liberalleşme sürecinde olması sebebiyle, genel rekabet düzenlemeleri ile birlikte Türkiye elektrik piyasası düzenlemeleri de, Türkiye'de şeffaf ve rekabetçi bir elektrik piyasası oluşmasını sağlamak için dağıtım ve perakende satış şirketleri gibi elektrik piyasasında faaliyet gösteren şirketler için bazı düzenlemelere yer vermektedir. Bunun sonucunda, zaman zaman, elektrik dağıtım ve perakende satış piyasasında yer alan şirketler hakkında, elektrik piyasasındaki pozisyonlarına bağlı olarak, rekabet soruşturmaları yürütülebilmektedir.

Rekabet Kurumu 2014 yılında 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanunun ("**Rekabet Kanunu**") hâkim pozisyonun kötüye kullanılmasını yasaklayan 6. maddesini ihlal edip etmediklerini tespit etmek amacıyla, AYEDAŞ ve AYEPSAŞ aleyhine bir ön inceleme başlatmıştır. Ancak Rekabet Kurulu, yaptığı ön inceleme sonucunda, AYEDAŞ ve AYEPSAŞ aleyhine soruşturma başlatmamaya karar vermiş ve herhangi bir yaptırım uygulamamış veya para cezası vermemiştir. Ancak, Rekabet Kurulu AYEDAŞ ve AYEPSAŞ'ın bazı önlemler alması gerektiğini öngörmüştür. Rekabet Kurulu'nun alınmasını öngördüğü önlemler esas olarak, perakende satış şirketlerinin, müşterilerini düzenlemeye tabi müşteri portföyünden serbest müşteri portföyüne geçirmesine ilişkin işlemleriyle alakalıdır.

Rekabet Kurumu 26 Kasım 2016 tarihinde, Enerjisa, Enerjisa'nın dağıtım ve perakende satış şirketleri ve elektrik piyasasında aktif olarak faaliyet gösteren başka iki gruba ait şirketler aleyhine, bu şirketlerin Rekabet Kanununun 6. maddesini ihlal edip etmediklerini tespit etmek üzere başka bir ön inceleme başlatmıştır. Bahse konu ön inceleme sonucunda Rekabet Kurulu (Rekabet Kurumunun karar alma organı) aldığı kararı Aralık 2016'da Şirket'e bildirmiş olup, alınan kararda (i) Şirket'in dağıtım ve perakende satış şirketlerinin hukuki ayrışma kurallarına uygun şekilde hareket edip etmedikleri, (ii) Şirket'in müşterileri ve perakende satış şirketleri arasında imzalanan sözleşmelerin rekabet kurallarına uygun olup olmadığı, (iii) 2014 yılında AYEDAŞ ve AYEPSAŞ aleyhine başlatılan ön inceleme neticesinde alınması gereken önlemlerin alınıp alınmadığı ve (iv) Şirket'in dağıtım ve perakende satış şirketlerinin hâkim durumu kötüye kullanıp kullanmadıkları hakkında soruşturma başlatılmasına karar verildiği belirtilmiştir. Rekabet Kurulu, 5 Ocak 2018 tarihinde soruşturmaya ilişkin raporunu ("**Soruşturma Raporu**") Şirket'e iletmiştir. Soruşturma raporunda, Şirket'in dağıtım ve perakende şirketlerinin hakim durumlarını kötüye kullandıkları ve idari para cezası verilmesi gerektiği iddia edilmiştir. Şirket, bir sonraki adım olarak, Soruşturma Raporu'nda yer alan iddialara karşı, ilgili yasal süre içerisinde, ikinci yazılı savunmasını iletmeyi planlamaktadır. Bundan sonraki aşamada ise Şirket, üçüncü yazılı savunmasını iletecek ve sözlü bir görüşme gerçekleştirecektir. Soruşturma Raporu'nun, Rekabet Kurulu bakımından bir bağlayıcılığı bulunmamaktadır.

Soruşturma, işbu İzahname tarihi itibarıyla devam etmekte olup, soruşturmanın, sonraki prosedürlerin gidişatına bağlı olarak, 2018 yılının Mayıs ayı sonu ile Ağustos ayı arasında tamamlanması beklenmektedir. Rekabet Kurulu'nun, soruşturma neticesinde Enerjisa ve Enerjisa'nın dağıtım ve perakende satış şirketlerinin operasyonlarının hâkim durumun kötüye kullanılmasına yol açtığına karar vermesi hâlinde, ilgili düzenlemelere göre Şirket ve Şirket'in dağıtım ve perakende satış şirketleri aleyhine, şirketlerin bu karardan önceki mali yıldaki yıllık gelirlerinin en fazla %10,0'una kadar idari para cezası uygulanabilecektir.

Buna ek olarak, Rekabet Kurulu'nun olumsuz kararına dayalı olarak ilave uyum giderleri yapılması veya ilgili üçüncü şahıslar tarafından yöneltilen tazminat taleplerine (geçerli yönetmelik kapsamında, uğranılan zararın üç katı tazminat talebi söz konusu olabilir) karşı savunma yapılması gerekli olabilir. 30 Eylül 2017 tarihi itibarıyla Şirket, finansal tablolarında ilgili soruşturmalara ilişkin herhangi bir karşılık ayırmamıştır. Rekabet Kurulu'nun olumsuz herhangi bir kararı sonucunda Şirket'in itibarı da zarar görebilir ve bu durum Şirket'in faaliyetlerini, finansal durumunu ve operasyonel sonuçlarını olumsuz yönde etkileyebilir.

Şirket, çeşitli düzenleyici kurumlar tarafından gerçekleştirilen denetimlere tabi olmuştur ve olmaya devam edecektir. Bu denetimlerde tespit edilen aykırılıklar, Şirket'in faaliyetlerini, finansal durumunu ve operasyonel sonuçlarını olumsuz yönde etkileyebilir.

Şirket, çeşitli düzenleyici kurumların denetimine tabi bulunmaktadır. EPDK, elektrik piyasasında aktif olan şirketler üzerinde denetim ve incelemeler yürüten ve geçerli kanun ihlalleri konusunda yaptırımlar uygulayan bir düzenleyici kurumdur. Şirket, geçerli kanun ve yönetmeliklere uymadığı veya uyamadığı takdirde, EPDK, Şirket'in dağıtım ve perakende satış şirketlerine karşı ön soruşturma veya soruşturma başlatabilir. Bu tür bir soruşturmanın tamamlanmasının ardından, EPDK, Şirket'in, söz konusu uyumsuzluğu gidermesini isteyebilir, ek olarak idari para cezası da uygulayabilir. Bunların her ikisi de Şirket'in faaliyetlerini, finansal durumunu ve operasyonel sonuçlarını olumsuz yönde etkileyebilir. EPDK'ya ek olarak, ETKB ile TEDAŞ da Şirket'in dağıtım faaliyetleri üzerinde denetimler yürütme yetkisine sahiptir. ETKB, yıllık bazda Şirket'in dağıtım şirketleri üzerinde denetimler yürütür ve EPDK'nın geçerli kanun ve yönetmeliklerine ilişkin herhangi bir uyumsuzluk tespit edilmesi durumunda gerekli önlemlerin alınabilmesi için denetim raporlarını EPDK'ya sunar.

TEDAŞ da dağıtım tesislerinin sahibi olarak genel aydınlatma faturalarının (diğer bir ifadeyle dağıtım şirketlerinin, cadde bulvar, sokak, üst geçit gibi kamuya açık alanların aydınlatılmasına ilişkin elektrik tedarik hizmetleri kapsamında kestiği faturalar) doğruluğunu teyit etmek üzere dağıtım şirketlerini denetleme yetkisine sahiptir. Örneğin, 2014 yılında, TEDAŞ, Başkent EDAŞ tarafından, yerel belediyelere ve il özel idarelerine düzenlenen genel aydınlatma faturaları üzerinde bir denetim yürütmüştür ve Başkent EDAŞ'ın, ilgili belediyelere fazla tutarda fatura düzenlemiş olduğunu belirlemiş ve Başkent EDAŞ'ın geleceğe ilişkin genel aydınlatma alacaklarından 28 milyon TL'yi mahsup etmiştir. Şirket, TEDAŞ'ın denetim raporunun iptali ve kesintinin iadesi konusunda bir dava açmıştır; ancak bu davanın başarılı olacağının garantisi verilememektedir. TEDAŞ, hâlihazırda, AYEDAŞ ve Toroslar EDAŞ tarafından yürütülen faturalama faaliyetleri ile ilgili olarak benzer denetimler yürütmekte olup, benzer bir kesinti AYEDAŞ ve Toroslar EDAŞ'a da uygulanabilecektir. AYEDAŞ ve Toroslar EDAŞ aleyhine yürütülen denetimler ve Başkent EDAŞ'ın geleceğe ilişkin genel aydınlatma alacaklarından yapılan kesintiler için Şirket tarafından, 30 Eylül 2017 itibarıyla 43 milyon TL tutarında karşılık ayrılmış olup, söz konusu karşılıkların yetersiz kalması hâlinde, bu durum, Şirket'in faaliyetlerini, finansal durumunu ve operasyonel sonuçlarını olumsuz yönde etkileyebilir.

Ayrıca, Şirket ilave vergi yükümlülüklerine ve uyum giderlerine maruz kalmasına yol açacak vergi denetimlerine tabi tutulabilir. Bu nedenle, vergi kurumları tarafından yürütülen denetimler, Şirket'in faaliyetlerini, finansal durumunu ve operasyonel sonuçlarını olumsuz yönde etkileyebilir.

Şirket'in dağıtım ve tedarik lisansları ve İşletme Hakkı Devir Sözleşmeleri, süreleri sonunda yenilenmediği takdirde, Şirket faaliyetlerini durdurmak zorunda kalacaktır. Bu durum, Şirket'in faaliyetlerini, finansal durumunu ve operasyonel sonuçlarını olumsuz yönde etkileyebilir.

Şirket'in dağıtım şirketleri ve perakende satış şirketlerinin, Türkiye'de elektrik dağıtım ve perakende satış faaliyetlerini yürütebilmeleri için EPDK tarafından düzenlenen ilgili elektrik piyasası lisanslarına sahip olmaları gerekmektedir. Şirket'in dağıtım şirketlerinin her biri, kendi dağıtım bölgelerinde elektrik dağıtım faaliyetleri için dağıtım lisansına sahiptir ve perakende satış şirketlerinin her biri, görevli tedarik şirketi sıfatıyla, kendi dağıtım bölgelerinde düzenlemeye tabi müşterilere perakende satışlar gerçekleştirmek için ve tüm Türkiye'de serbest müşterilere perakende satışlar gerçekleştirmek için gerekli olan tedarik lisansına sahiptir. Ayedaş Bölgesi için ve Toroslar Bölgesi için verilen dağıtım ve tedarik lisansları, 31 Aralık 2042'ye kadar geçerlidir, Başkent Bölgesi için verilen dağıtım ve tedarik lisansları ise, 1 Eylül 2036'ya kadar geçerlidir.

Şirket'in dağıtım ve perakende satış şirketlerinin lisanslarının yenilenmesi amacıyla, ilgili lisansların sona ermesinden en az 12 ay önce ve en fazla 15 ay önce EPDK'ya başvurması gerekmektedir. EPDK, lisansları, asgari 10 yıl ve azami 49 yıllık bir süre için yenileyip yenilemeyeceğine karar verir. Söz konusu dağıtım ve tedarik lisanslarının yenilenmesi için, dağıtım şirketlerinin, dağıtım faaliyetleri için gerekli olan dağıtım şebekesi işletim haklarına sahip olduklarını tevsik etmeleri ve perakende satış şirketlerinin de, düzenlemeye

tabi müşterilere gerçekleştirilen perakende satışlar için gereken düzenlemeye tabi varlıklarla ilgili işletim haklarına sahip olduklarını tevsik etmeleri gerekmektedir. Ancak, İşletme Hakkı Devir Sözleşmeleri'nin sürelerinin, lisans süreleri sonunda eş zamanlı olarak sona ermesi nedeniyle, Şirket'in dağıtım ve perakende satış şirketlerinin, İşletme Hakkı Devir Sözleşmeleri'ni yenilemek ve gerekli şartı temin edecek pozisyonda olmak için Özelleştirme İdaresi tarafından ilan edilen bir ihaleye katılmaları gerekmektedir. Şirket'in dağıtım ve perakende satış şirketleri, bu tip ihaleleri kazanamayabilir ve bu nedenle İşletme Hakkı Devir Sözleşmeleri'ni yenilemeyebilir. Bu durumda, dağıtım ve perakende satış şirketleri, lisanslarını yenileyemez ve bu nedenle, Şirket'in, elektrik dağıtım operasyonlarını ve/veya düzenlemeye tabi müşterilere perakende satışlarını sonlandırması gerekebilir. Buna ek olarak, dağıtım ve perakende satış şirketleri, bahse konu ihaleleri kazansa bile (ve ilgili varlıkların işletim haklarına sahip olduklarını tevsik edebilseler bile), EPDK, dağıtım ve/veya tedarik lisanslarını yenilememeye karar verebilir. Bunun gerçekleşmesi hâlinde, Şirket'in, elektrik dağıtım operasyonlarını ve düzenlemeye tabi müşterilere ve serbest müşterilere perakende satışlarını durdurması gerekebilir ve bu durum Şirket'in faaliyetlerini, finansal durumunu ve operasyonel sonuçlarını olumsuz yönde etkileyebilir. Ayrıca bu durumda Şirket, İşletme Hakkı Devir Sözleşmeleri kapsamında gerçekleştirdiği yatırım harcamalarının geri ödenmesine hak kazanacaktır (varsa, mevcut ve birikmiş olan DVT için). Ancak, söz konusu geri ödemenin hesaplanma yöntemi veya zamanlaması konusunda geçerli kanun ve yönetmeliklerde herhangi bir düzenleme mevcut değildir ve söz konusu geri ödeme miktarları, Şirket'in yapmış olduğu yatırım harcamalarını karşılamaya yetersiz olabilir. Bu durum Şirket'in faaliyetlerini, finansal durumunu ve operasyonel sonuçlarını olumsuz yönde etkileyebilir.

5.2. İhraççının içinde bulunduğu sektöre ilişkin riskler:

Elektrik perakende satış piyasası liberalleşmeye devam ettiği sürece, Şirket'in elektrik perakende satış faaliyetinin daha fazla rekabet ile karşı karşıya kalması beklenmektedir.

Türkiye'deki elektrik perakende satış piyasası, 2001 yılından bu yana kamu tarafından yönlendirilmekte olan bir liberalleşme sürecinden geçmektedir. Liberalleşme süreci devam etmekte olup, bu süreç ile birlikte hem mevcut pazar katılımcıları hem de piyasaya yeni girebilecek olan piyasa katılımcıları nedeniyle Şirket'in perakende satış faaliyetleri (örneğin; serbest müşterilere perakende satışlar) artan rekabetle karşı karşıya kalabilir. Örneğin, EPDK'nın, pazar açıklığının tam olarak sağlanması amacıyla serbest tüketici limitini sıfıra indirmesi hâlinde, kendi elektrik tedarikçilerini seçme hakkına sahip olan serbest müşterilerin sayısı artacaktır. Bu durumda, mesken ve KOBİ müşterilerine (küçük ve orta ölçekli işletmeler) elektrik satışında rekabet artacaktır (2003 yılından bu yana EPDK kademeli olarak serbest tüketici limitini 2003 yılı için yıllık 9.000 MWh'den 2017 yılı için yıllık 2,4 MWh'ye ve 2018 yılı için 2,0 MWh'ye indirmiştir). Piyasa katılımcılarının sayısındaki artış, perakende satış konusunda Şirket'e kıyasla daha iyi şartlar sunabilecek olan diğer perakende satış şirketleri ile Şirket arasındaki rekabetin artmasına neden olabilir ve Şirket'in finansal performansını olumsuz yönde etkileyebilir. Buna ek olarak, artan rekabet, Şirket tarafından temin edilebilen elektrik hacminde düşüşe neden olabilir. Bu nedenle Şirket'in mevcut ve gelecekteki rakipleriyle başarılı bir şekilde rekabet edememesi veya pazardaki mevcut pozisyonunu koruyamaması, Şirket'in faaliyetlerini, finansal durumunu ve operasyonel sonuçlarını olumsuz yönde etkileyebilir.

Artan rekabet, Şirket'in faaliyetleri üzerinde olumsuz etkiye neden olabilecek olsa da, Şirket, devam eden liberalizasyon sürecinin perakende satış piyasasında yeni büyüme fırsatları yaratabileceğine de inanmaktadır. Şirket'in büyüme fırsatlarını değerlendirebilmesi, düzenlemeye tabi müşterilerini daha fazla marj sağlayabileceği serbest müşterilere dönüştürme yeteneğine dayanmaktadır (bu durum, büyük oranda liberalizasyon sürecinin hızına ve serbest tüketici limitinin azalmasına bağlıdır). Buna ek olarak, Şirket'in perakende satış şirketlerinin, görevli tedarik şirketi olarak elektrik tedarik yetkisine sahip oldukları bölgelerin dışında daha fazla sayıda mesken müşterisine ulaşma potansiyeli de liberalizasyon sürecine ve serbest tüketici limitinin azalmasına bağlıdır. Bu nedenle, kamunun serbest tüketici limitini indirmemesi veya beklenenden daha yavaş indirmesi veya liberalizasyon hedeflerini Şirket'in öngördüğü şekilde gerçekleştirmemesi, Şirket'in elektrik piyasasındaki büyüme fırsatlarının gerçekleşmesini geciktirebilecektir. Bu durum ise, Şirket'in faaliyetlerini, finansal durumunu ve operasyonel sonuçlarını olumsuz yönde etkileyebilir.

Şirket'in finansal yükümlülüklerini yerine getirememesi Şirket'in faaliyetlerini, finansal durumunu ve operasyonel sonuçlarını olumsuz yönde etkileyebilir.

Şirket, finansman ihtiyaçlarının büyük kısmını, sahip olduğu perakende satış şirketleri ve dağıtım şirketleri ile arasında gerçekleştirdiği şirketler arası finansman işlemleri; Şirket'in ilişkili tarafı olan Akbank, üçüncü kişi finansal kurumlar ve Şirket'in dağıtım şirketleri tarafından düzenlenen TÜFE endeksli yurtiçi özel sektör tahvillerinden elde edilen harici finansman kaynakları ile karşılamaktadır. Örneğin, Ayedaş ve Toroslar bölgelerinin Şirket tarafından devralınması sırasında kullanılan satın alma kredilerinin geri ödenmeleri için üçüncü şahıs finansal kurumlardan refinansman kredileri temin edilmiştir. 30 Eylül 2017 itibarıyla, çeşitli kredilerden (ihraç edilen tahvillerden doğan finansal yükümlülükler dâhil olmak, ancak tüm dağıtım şirketlerinin TEDAŞ'a olan ve özelleştirme öncesi Dünya Bankası ve Avrupa Yatırım Bankası kaynaklı Avro borçları hariç olmak üzere) doğan finansal yükümlülüklerin toplam miktarı, 7.176.186 bin TL'dir. Şirket'in finansal yükümlülüklerini zamanında yerine getirebilmesi, çeşitli faktörlere (ekonomik şartlar, elektrik piyasası şartları, yasal düzenlemelere ilişkin gelişmeler ve refinansman kredilerinin mevcudiyeti de dâhil) bağlıdır ve bunların bazıları Şirket'in kontrolü dışındadır. Aynı zamanda, Şirket'in bazı finansal yükümlülükleri, vadeleri sebebiyle, kısa vadede muaccel hale gelmekte; buna karşın, Şirket'in gelirleri, yatırım harcamaları geri ödemelerinin 10 yıl içerisinde elde edilmesi sebebiyle, daha uzun vadelerde elde edilmektedir. Bu nedenle Şirket'in, finansal yükümlülüklerinin vadesi ile gelir akışının vadesi arasında bir uyumsuzluk bulunabilir. Şirket, bu uyumsuzluğun etkilerini azaltmadığı ve kredi sözleşmelerinden kaynaklanan finansal yükümlülüklerini zamanında yerine getirmediği takdirde, finansal yükümlülükleri kapsamında temerrüde düşecek ve bu durum kredi verenlerin Şirket'e karşı yasal işlem başlatmalarına ve Şirket borçlarının derhal muaccel hale gelmesine yol açabilecektir. Ayrıca, yurtiçi özel sektör tahvilleri ile ilgili olarak faiz veya anapara tutarını ödemediği takdirde, Şirket'in bu yükümlülükler kapsamında da temerrüde düşmesi söz konusu olabilecektir. Bahse konu temerrütler, Şirket'in faaliyetlerini, finansal durumunu, operasyonel sonuçlarını ve itibarını olumsuz yönde etkileyebilir.

Elektrik fiyatında meydana gelen değişiklikler, Şirket'in faaliyetlerini, finansal durumunu ve operasyonel sonuçlarını olumsuz yönde etkileyebilir.

Elektrik fiyatındaki değişikliklerin etkileri, Şirket'in perakende satış müşterilerinin tüketim özelliklerine göre değişiklik göstermektedir. Düzenlemeye tabi müşterilere yapılan satışlar açısından Şirket, elektrik fiyatındaki değişikliklerden doğrudan etkilenmemektedir; çünkü, Şirket'in perakende satış şirketleri, ilgili düzenlemeler uyarınca, tüm elektrik maliyetini (elektrik tüketim vergisi, TRT payı ve enerji fonu dâhil), düzenlemeye tabi müşterilere yansıtmaktadır. Ancak Şirket, elektrik fiyatlarındaki değişikliklerden dolaylı olarak etkilenebilir. Zira, elektrik fiyatındaki artışlar, müşterilerin elektrik talebinin azalmasına ve dolayısıyla düzenlemeye tabi müşterilere satılan elektrik hacminin düşmesine sebep olabilir. Serbest müşterilere yapılan satışlar açısından ise, Şirket, elektrik fiyatındaki değişikliklerden doğrudan etkilenmektedir. Zira, Şirket, Ulusal Tarife'nin doğal bir fiyat tavanı işlevi görmesi, elektrik arz talep dengesi ve rekabetin seviyesi nedenleriyle elektrik maliyetinin tamamını serbest müşterilere yansıtamamaktadır. Örneğin, spot piyasa işlemlerine dayalı elektrik alım maliyetinde (yani elektrik fiyatında) meydana gelen artışlar ve Ulusal Tarife'nin bu artışlar ile paralel olarak değişmemesi nedeniyle serbest müşterilere yapılan perakende satışlardan elde edilen marjlar 2017 yılında azalmıştır.

Şirket, elektrik tedarik stratejisinin bir parçası olarak, müşterilerini, (i) kurumsal ve (ii) mesken ve KOBİ olmak üzere iki ana segment hâlinde kategorize etmektedir. Genel olarak, Şirket, serbest müşterilere satılan elektriği, bu müşteriler ile Şirket'in perakende satış şirketleri arasında akdedilmiş olan, fiyatın sabit olduğu satış sözleşmelerinde öngörülen hacim üzerinden, tezgah üstü piyasadan temin etmektedir. Bu nedenle, serbest müşterilerin sözleşmelerde belirlenen tahmini hacme kıyasla daha fazla veya daha az elektrik tüketmeleri durumunda, Şirket'in, elektrik fiyatlarının dalgalanma gösterdiği EPİAŞ'tan elektrik satın alması (müşteri tüketimi tahmini talepten daha yüksek ise) veya fazla elektriği EPİAŞ'a satması (müşteri tüketimi tahmini talepten daha düşük ise) gerekebilir. Mesken ve KOBİ müşterileri bakımından Şirket, spot ve ikili anlaşmalar piyasalarında uzun ve kısa pozisyonlar alarak elektrik fiyatlarındaki değişikliklerden faydalanmayı amaçlamaktadır ve bu stratejisi sebebiyle bu pazarlarda meydana gelen elektrik fiyat dalgalanmalarına maruz

kalmaktadır.

Elektrik fiyatını olumsuz etkileyebilecek gelişmeler, diğer hususların yanı sıra,

(i) arz ve talep dengesi ve üretim çeşitliliği

(ii) Türkiye'deki olumsuz makroekonomik koşullar ve küresel ekonomik dalgalanmalar,

(iii) Türkiye'deki olumsuz siyasi gelişmeler,

(iv) yeni vergi uygulamalarının getirilmesi veya elektrik tüketimine uygulanan vergilerdeki artışlar,

(v) fazla veya eksik elektrik tedariki,

(vi) emtia fiyatlarındaki gelişmeler ve

(vii) hava koşulları ve hidrolojik koşullar

olarak sıralanabilir. Bunlar gibi gelişmeler, elektrik satış fiyatında herhangi bir artışa yol açmaksızın, elektrik fiyatında artışlara ve elektrik talebinde azalmalara yol açabilir. Bunun sonucunda, Şirket'in perakende satış gelirleri azalabilir ve bu durum Şirket'in faaliyetlerini, finansal durumunu ve operasyonel sonuçlarını olumsuz yönde etkileyebilir.

Yatırım harcamaları için ihtiyaç duyulan elektrik ekipmanının ve malzemelerinin maliyetindeki ve işgücü maliyetindeki artışlar veya bu tür maliyetler için EPDK tarafından belirlenen birim fiyatlardaki düşüşler, Şirket'in faaliyetlerini, finansal durumunu ve operasyonel sonuçlarını olumsuz yönde etkileyebilir.

Şirket'in elektrik dağıtım faaliyetleri, önemli miktarda yatırım harcamaları gerektirmektedir. Şirket'in dağıtım şirketleri için belirlenen düzenlemeye tabi yatırım harcamaları tavanı, EPDK tarafından belirlenen Dağıtım Tarifesi'nin ve dolayısıyla, Şirket'in düzenlemeye tabi dağıtım gelirinin en önemli bileşenlerinden birini oluşturmaktadır. Gelir tavanı metodolojisi ile Dağıtım Tarifesi'nin belirlenmesi sırasında EPDK, bazı yatırım harcamaları kalemleri için birim fiyatlar belirlemektedir. Mevcut birim fiyatlar, Şirket'in EPDK tarafından belirlenen birim fiyatların altında bir maliyetle malzeme tedarik etme ve bunların gerçek maliyetleri ile tarifede düzenlenen yatırım harcamaları tavanı arasındaki farkı Şirket'in dağıtım şirketleri bünyesinde tutma fırsatını sunmaktadır. Ancak, Şirket'in yatırım harcamaları, önemli miktarda elektrikli ekipman, malzeme ve işgücü maliyetleri gerektirmekte olup, bunların maliyeti, Türkiye'deki ekonomik şartlar da dâhil olmak üzere, Şirket'in kontrolü dışında çeşitli faktörlere bağlıdır. Örneğin, ekipman ve malzeme maliyetleri, genellikle döviz kurlarındaki dalgalanmalara bağlı olarak söz konusu ekipman ve malzemelerin fiyatlarındaki dalgalanmalardan kaynaklanan risklere, emtia piyasalarındaki arz ve talep değişikliklerine veya sair ekonomik faktörlere bağlıdır. Ayrıca, işgücü maliyetleri, diğer hususların yanı sıra, asgari ücret oranlarındaki değişiklikler nedeniyle değişkenlik gösterebilir. Gerekli unsurların maliyetleri, EPDK tarafından belirlenen birim fiyatları aştığı takdirde veya EPDK'nın gelecekte birim fiyatları düşürmesi durumunda, Şirket'in dağıtım şirketleri, ihtiyaç duyduğu malzemeleri tarife ile belirlenmiş birim fiyatların altında bir maliyet ile temin edemeyebilir. Tüm bu durumlarda, Şirket, birim fiyat tasarruflarından elde edeceği operasyonel kârlardan mahrum kalacağı gibi kayıplara da maruz kalabilir. Bu nedenle, EPDK tarafından belirlenen birim fiyatlar ile ilgili olumsuz gelişmeler veya yatırım harcamaları nedeniyle Şirket'in maruz kaldığı maliyetler, Şirket'in düzenlemeye tabi dağıtım gelirini ve dolayısıyla, Şirket'in faaliyetlerini, finansal durumunu ve operasyonel sonuçlarını olumsuz yönde etkileyebilir.

Şirket'in elektrik perakende satış faaliyeti tahminlere dayalıdır ve doğru tahmin yapılamaması, Şirket'in faaliyetlerini, finansal durumunu ve operasyonel sonuçlarını olumsuz yönde etkileyebilir.

Şirket'in perakende satış şirketlerinin, elektrik talebi, tüketim düzeyleri, elektrik maliyeti ve YEKDEM maliyetleri (diğer bir ifade ile, yenilenebilir enerji üretimini desteklemeye yönelik bir teşvik mekanizması sonucunda perakende satış şirketleri (Şirket'in perakende satış şirketleri de dâhil) tarafından maruz kalınan maliyetler) ile ilgili tahminlerde bulunması gerekmektedir. Ayrıca, Şirket'in perakende satış şirketlerinin, yasal olarak, elektrik maliyetlerine ilişkin tahminlerini ve gelir tahminlerini EPDK'ya bildirmeleri gerekmektedir.

EPDK, bu tahminleri, Perakende Satış Tarifesi'nin belirlenmesine yönelik parametreler olarak kullanmaktadır. Yanlış talep tahmini, fiyat eşitleme mekanizmasının (21 dağıtım bölgesi arasındaki eşitsizlik ve farkları dengelemek için getirilmiş olan mekanizma) uygulanması nedeniyle, Şirket'in perakende satış şirketlerinin nakit akışları üzerinde olumsuz etkiye sebep olabilir. Bazı bölgelerdeki perakende satış şirketleri, EPDK tarafından belirlenen gelir üst sınırından daha fazla düzenlemeye tabi gelir elde ederken, diğer bölgelerde faaliyet gösteren bazı perakende satış şirketleri gelir tavanına ulaşamayabilir. Bu durumda EPDK, fiyat eşitleme mekanizması doğrultusunda, her ay TETAŞ vasıtasıyla gelir üst sınırının üzerinde gelir elde eden şirketler ile gelir üst sınırının altında kalan şirketler arasında uzlaştırma yapar. Bu doğrultuda, TETAŞ, elde edilen gelir ile gelir tavanı arasındaki farkı, gelir üst sınırını aşan perakende satış şirketlerinden toplar ve topladığı miktarı gelir tavanına ulaşamayan bölgelerdeki perakende satış şirketlerine dağıtır. Bu durum, Şirket'in perakende satış şirketlerinin nakit akışında olumsuz etki yaratabilir.

Şirket'in perakende satış şirketleri tarafından gerçekleştirilen elektrik talep tahminlerinin, ilgili dönemdeki gerçek elektrik talebi ile uyumsuz olması hâlinde, Şirket'in perakende satış şirketlerinin elde ettikleri gelir, dengeleme mekanizmasının uygulanması sonucunda olumsuz yönde etkilenecektir. Geçerli mevzuat uyarınca, TEİAŞ ve EPİAŞ Türkiye'de genel elektrik arz ve talebinin dengelenmesinden sorumludur. Tüm Türkiye çapındaki elektrik talebi, toplam elektrik üretimi ile eşleşmediği takdirde, EPİAŞ, elektrik üretim şirketlerinin, daha önce üzerinde anlaşmaya varılmış ve ilan edilmiş hacimlerden daha fazla veya daha az elektrik üretmelerinin sağlanması için TEİAŞ'a bildirimde bulunur. Söz konusu dengesizlik yönetimi, sistemde ilave maliyetlere sebep olur ve bahse konu maliyetler EPİAŞ tarafından, "**dengesizlik maliyetleri**" olarak, sistemin genelinde yarattıkları dengesizlik ile orantılı olarak perakende satış şirketlerine yansıtılır.

Şirket'in perakende satış şirketlerinin, düzenlemeye tabi müşterilere gerçekleştirilen perakende satışlar nedeniyle katlandığı dengesizlik maliyetleri Şirket'in dengesizlik maliyeti telafi mekanizması çerçevesinde telafi edilmektedirler. Söz konusu telafi mekanizması, talep tahmininde iyi performans göstererek Türkiye dengesizlik ortalamasının altında gerçekleşme göstermek şartıyla Şirket'in perakende satış şirketlerine telafi mekanizmasında belirlenen oranlardan daha iyi oranlara ulaşmak için fırsatlar sunmaktadır. Bu nedenle, Şirket'in perakende satış şirketlerinin elektrik tüketim talebini doğru bir şekilde tahmin edememeleri durumunda, Şirket'in dengesizlik yönetiminden ilave gelir elde etmesi mümkün olmayacaktır ve dengesizlik yönetimi ile ilgili olarak ülke ortalamasının üzerinde gerçekleşme gösterilmesi hâlinde ise Şirket finansal kayba maruz kalabilecektir. Ayrıca, serbest müşterilere gerçekleştirilen perakende satışlarda perakende satış şirketleri, dengesizlik maliyetlerini sözleşmelerine dayalı olarak serbest müşterilere yansıtamayabilir ve bu nedenle finansal kayba maruz kalabilirler ve bu durum Şirket'in faaliyetlerini, finansal durumunu ve operasyonel sonuçlarını olumsuz yönde etkileyebilir.

Öte yandan, serbest müşterilere gerçekleştirilen perakende satışlarda ise, Şirket'in perakende satış şirketleri yanlış talep tahmini yapmaları hâlinde elektrik hacmi ve fiyatında meydana gelen dalgalanmalar nedeniyle riske maruz kalmaktadır. Bunun nedeni, Şirket'in perakende satış şirketlerinin, serbest müşterilere satılan elektriği, genelde, bu müşteriler ile şirketler arasındaki sabit fiyatlı satış sözleşmelerinin imzalandığı sırada tahmin edilen hacimler üzerinden, tezgah üstü piyasalardan temin ediyor olmasıdır. Şirket'in serbest müşterilerinin, satış sözleşmelerinin imzalanması sırasında tahmin edilen hacimden daha az miktarda elektrik tüketmeleri durumunda, Şirket'in söz konusu elektrik fazlasını elektrik fiyatlarının dalgalanmalara tabi olduğu spot piyasaya, diğer bir ifadeyle EPİAŞ'a satması gerekmektedir. Bu durumda, Şirket'in elektrik fazlasını, elektriği tedarik etmek için önceden katlandığı maliyetten daha düşük bir fiyat ile satması Şirket'i kayba

uğratacaktır. Buna ilaveten, Şirket'in serbest müşterilerinin, satış sözleşmeleri kapsamında tahmin edilen hacimden daha fazla miktarda elektrik tüketmeleri hâlinde ise Şirket'in, EPİAŞ'tan ilave elektrik satın alması gerekecektir. Bu durumda da Şirket, satış sözleşmeleri vasıtasıyla tahsil edilen bedelden daha yüksek bir maliyetle ilave elektrik satın almak durumunda kalabilecektir. Şirket'in bu maliyeti serbest müşterilere yansıtamaması durumunda ise Şirket, kayba uğrayabilecektir ve bu durum Şirket'in faaliyetlerini, finansal durumunu ve operasyonel sonuçlarını olumsuz yönde etkileyebilir.

Buna ilaveten, Şirket'in perakende satış şirketleri serbest müşteriler ile imzalanan sabit fiyatlı satış sözleşmelerine ilişkin fiyatın belirlenmesi sırasında, YEKDEM maliyetleri ile ilgili olarak da tahminlerde bulunmaktadır. YEKDEM, rüzgâr, hidroelektrik, güneş, biyo-atık, katı atık ve jeotermal enerji kaynakları gibi yenilenebilir enerji kaynakları kullanan elektrik üreticilerini teşvik etmek üzere 2005'te oluşturulmuştur. Herhangi bir üretici şirket, YEKDEM mekanizmasına kabul edildikten sonra, YEKDEM katılımcısı üreticiler tarafından üretilen elektrik, üretilen her kWh için ABD doları cinsinden belirlenen alım garantisi ile satın alınmakta ve daha sonra EPİAŞ tarafından işletilen organize toptan elektrik piyasasında satılmaktadır. İlgili mevzuat uyarınca, özel tedarikçiler ve müşterilere enerji satan üreticiler de dâhil olmak üzere, elektrik piyasası katılımcılarının, YEKDEM mekanizmasının maliyetlerine katlanma yükümlülükleri vardır ve bu mekanizma kapsamında EPİAŞ, piyasa işleticisi olarak, söz konusu maliyetleri son tüketicilere hizmet veren tedarikçilere (perakende satış şirketlerine) yansıtmaktadır. Bu nedenle, YEKDEM mekanizmasının uygulanmasından kaynaklanan maliyetler, tüm Türkiye'de perakende satış şirketleri vasıtasıyla, (i) düzenlemeye tabi müşterilere uygulanan Perakende Satış Tarifesi içerisine dâhil edilmiş YEKDEM bedeli veya (ii) serbest müşterilere uygulanan serbest piyasa perakende enerji satış fiyatlarına dâhil edilmiş YEKDEM maliyet kalemi yoluyla Türkiye'deki tüm son tüketicilere yansıtılmaktadır. YEKDEM maliyetleri, üretilen yenilenebilir enerji miktarı ve döviz kuru dalgalanmaları gibi çeşitli etmenler nedeniyle her ay değişkenlik göstermektedir. Şirket'in perakende satış şirketleri, söz konusu maliyetleri Perakende Satış Tarifesi aracılığıyla düzenlemeye tabi müşterilere yansıtabilmektedirler. Bu nedenle, YEKDEM tutarlarına ilişkin ortaya çıkabilecek yanlış tahminler, düzenlemeye tabi müşterilere gerçekleştirilen perakende satışlar üzerinde doğrudan bir etkiye sahip değildir. Ancak, Şirket'in perakende satış şirketleri, YEKDEM maliyetlerini serbest müşterilere doğrudan ve tam olarak yansıtamayabilirler, çünkü Şirket'in perakende satış şirketleri, serbest müşteriler ile çoğunluğu bir yıl süreli olan sabit süreli sözleşmeler imzalamaktadır. Bahse konu satış sözleşmeleri kapsamında belirlenen fiyatlar, YEKDEM maliyet tahminlerine dayalıdır ve söz konusu satışlara ilişkin tedarik maliyetleri, ilgili satış sözleşmelerinin imzalandığı sırada belirlenmektedir. Dolayısıyla, Şirket'in YEKDEM maliyetlerinin düşük tahmin edilmesi hâlinde, Şirket'in perakende satış şirketleri serbest müşteriler ile yaptıkları sözleşme kapsamında müşteriye yansıtılan fiyattan daha fazla bir maliyete katlanmak zorunda kalabilir. Zira söz konusu maliyetler serbest müşteriler ile imzalanan satış sözleşmelerinde belirtilen fiyata yansıtılamamış olacağından, şirketlerin bu maliyeti geriye dönük olarak serbest müşterilerinden tahsil etmesi mümkün olmayabilir. Bu nedenle, yenilenebilir enerji üretim miktarı, döviz kuru, piyasa elektrik fiyatı gibi değişkenlere bağlı olan YEKDEM maliyetlerinin doğru bir şekilde tahmin edilememesi, Şirket'in faaliyetlerini, finansal durumunu ve operasyonel sonuçlarını olumsuz yönde etkileyebilir.

Müşteriler tarafından kendi kaynaklarıyla üretilen elektrik kullanımı da dâhil, elektrik piyasasındaki teknolojik değişiklikler, kullanıcıların Şirket'in perakende satış ve dağıtım operasyonlarına bağlılığında azalmaya neden olabilir.

Enerji sektöründe kullanılan teknolojiler, hızlı bir şekilde gelişme göstermektedir ve orta vadede elektrik dağıtım ve perakende satış operasyonları üzerinde olumsuz bir etkiye sahip olabilir. Örneğin, Türkiye'de lisanssız elektrik üretimi faaliyetleri, son yıllarda gelişme göstermiştir; bu durum da bazı tesislerin, yenilenebilir veya konvansiyonel enerji kaynaklarına (örneğin, çatılara tesis edilmiş güneş panellerinden elde edilen güneş enerjisi, küçük kapasiteli, birbirine bağlı depolama tesisleri ve ortak üretim tesisleri, birleşik ısı ve güç üretimi yapabilen tesisler) dayalı enerji üretimi yapmalarına ve kendi ürettikleri enerjiyi kendi ihtiyaçları için kullanmalarına izin vermektedir. Lisanssız elektrik üretimi ve ilişkili teknolojilerin gelişmeye devam etmesi hâlinde, maliyetlere de bağlı olmak üzere, Şirket'in müşterileri kendi enerjilerini üretmeye başlayabilecek ve kendi enerjisini üretmeye başlayan müşterilerin sayısı giderek artabilecektir. Bu durum da kullanıcıların perakende satış şirketlerine bağlılığını azaltabilecek olup, Şirket'in faaliyetlerini, finansal

durumunu ve operasyonel sonuçlarını olumsuz yönde etkileyebilecektir. Ayrıca, teknolojik gelişmeler, aynı zamanda enerji verimliliğinde artışlar da sağlayabilir, elektrik tüketiminin azalmasına ve bu nedenle de daha düşük elektrik talebine yol açabilir. Bu tür herhangi bir gelişme, aynı zamanda, Şirket'in müşterilerine satılan elektrik miktarında azalmaya neden olabilir ve perakende satış faaliyetlerinden kaynaklanan kazançları olumsuz etkileyebilir. Bu gelişmeler aynı zamanda dağıtım şebekesindeki altyapı yatırımlarına olan ihtiyacı da azaltabilir ve yatırım harcamalarından elde edilen geri ödemelerin azalmasına ve dağıtım operasyonlarından elde edilen kazançların olumsuz yönde etkilenmesine sebep olabilir. Bu durum, Şirket'in faaliyetlerini, finansal durumunu ve operasyonel sonuçlarını olumsuz yönde etkileyebilecektir.

Ayrıca, Şirket'in perakende satış şirketleri, hâlihazırda maruz kalmakta oldukları YEKDEM maliyetlerine benzer şekilde yenilenebilir enerji üretiminde meydana gelecek gelişmeler nedeniyle ilave maliyetlere maruz kalabilirler. Buna ilaveten, artan yenilenebilir enerji üretimine paralel olarak YEKDEM maliyetleri de artabilir; çünkü, kamunun yenilenebilir enerji üretimini desteklemek amacıyla katlandığı maliyet de artış gösterebilir. Ayrıca, yenilenebilir enerji üreticisi şirketlere ilave bir teşvik temin edilmesi durumunda, düzenleyici kurumlar tarafından perakende satış veya dağıtım şirketlerine ilave maliyetler getirilebilir. Bu durum da, Şirket'in faaliyetlerini, finansal durumunu ve operasyonel sonuçlarını olumsuz yönde etkileyebilecektir.

Şirket'in, faaliyetinin yürütülmesi için gereken yatırım harcamalarını yapamaması durumunda, Şirket'in faaliyetleri, finansal durumu ve beklentileri olumsuz yönde etkilenebilir.

Şirket'in dağıtım şirketleri, temel olarak, şebeke yatırımları (örneğin, ikame, iyileştirme ve şebekenin genişletilmesi yatırımları), sayaç okuma yatırımları, şebeke yönetim yatırımları ve çevre güvenliği ve diğer zorunlu yatırımlar ile ilgili olarak yatırım harcamaları yapmaktadır. Bu tür yatırım faaliyetleri için harcanan zaman ve maliyetler, gerekli onay ve izinlerin ilgili kurumlardan alınması, inşaat maliyetlerinin artması veya yeterli miktarda inşaat malzemesinin bulunamaması ve uygun malzemelerin ve ekipmanın mevcudiyeti de dâhil birçok faktörden etkilenebilir. Bu etmenlerin herhangi biri, yatırım harcamalarında gecikmelere neden olabilir veya yatırımların tamamlanmasını engelleyebilir. Yatırım faaliyetlerinin yürütülmesi ve bunların tamamlanmasındaki gecikmeler, aynı zamanda, EPDK'nın Şirket'in dağıtım şirketlerine idari para cezaları gibi yaptırımlar uygulamasına da yol açabilir.

Şirket'in dağıtım şirketlerinin, gerçekleştirmiş oldukları yatırımların (finansal kayıtlarda yer alan yatırımların) teknik standartlarına ilişkin olarak TEDAŞ'ın geçici kabulünü ve söz konusu yatırımların ilgili yönetmeliklere uygunluğu konusunda EPDK'nın onayını alması gerekmektedir. TEDAŞ'ın geçici kabulünün elde edilmesinde gecikmeler yaşanabilir ve Şirket'in yatırımları tamamlanmak için daha uzun bir süre harcaması gerekebilir. Aynı zamanda, zorunlu teknik şartnamelere uyulmadığı takdirde, EPDK yatırımları onaylamayabilir ve Şirket (Dağıtım Tarifesi yoluyla), söz konusu yatırımlar için geri ödeme alamayabilir ve bu durum, Şirket'in faaliyetlerini, finansal durumunu ve operasyonel sonuçlarını olumsuz yönde etkileyebilecektir.

Şirket, ilave yatırım harcamaları konusunda EPDK onayını elde edemediği takdirde, Şirket'in düzenlemeye tabi dağıtım geliri ve faaliyetleri, finansal durumu ve beklentileri olumsuz yönde etkilenebilir.

Şirket'in elektrik dağıtım faaliyeti, önemli miktarda yatırım harcamaları gerektirmektedir. EPDK, dağıtım şirketleri için düzenlemeye tabi yatırım harcamaları tavanını belirler ve Şirket'in dağıtım şirketlerinin de üçüncü tarife dönemi içerisinde söz konusu yatırım harcamalarını yapmaları gerekmektedir. Şirket'in dağıtım şirketleri, elektrik tedarikinin ve teknik kalitenin devamının sağlanması amacıyla, EPDK tarafından tarife dönemi başında onaylanan yatırım harcamaları tavanından daha fazla yatırım harcamaları yapmıştır ve gelecekte de yine benzer sebeplerle, yatırım harcamaları tavanından daha fazla yatırım harcamaları yapmayı öngörmektedir. Bu nedenle Şirket'in, ilgili tarife dönemi içerisinde yatırım harcamaları tavanının %80'ine ulaşması hâlinde, mevcut tarife dönemi sona ermeden önce, fazladan yapılan yatırım harcamaları için geri ödeme alabilmesi amacıyla, düzenlemeye tabi yatırım harcamaları tavanının artırılması için EPDK'ya başvurması gerekmektedir. EPDK, düzenlemeye tabi yatırım harcamaları tavanının artırılmasına onay vermek amacıyla; söz konusu yatırım harcamalarının (i) ilgili bölgelerdeki enerji talebinin karşılanabilmesi, (ii) elektrik tedarikinin ve teknik kalitenin devamının sağlanabilmesi, (iii) dağıtım varlıklarının yenilenebilmesi

ve (iv) teknolojik gerekliliklere, yasal yükümlülüklere ve genel aydınlatma yükümlülüklerine uyum sağlanabilmesi için gerekli olup olamadığını değerlendirmekte ve kararını bu değerlendirmeler ışığında vermektedir. İlgili mevzuatın tarife dönemi için belirlenen harcama tavanı üzerinde yapılan yatırım harcamalarına geri ödeme alınabilmesine ilişkin kuralları kısıtlayacak şekilde tadil edilmesi veya EPDK'nın düzenlemeye tabi yatırım harcamaları tavanını artırmaya yönelik süre gelen uygulamasını değiştirmesi hâlinde, Şirket, Şirket'in bilançosunda finansal varlıklar altına önceden tahakkuk edilen finansman gelir alacağının bir kısmının silinmesi sebebiyle zarar kaydetmek durumunda kalabilir. Bu durumda, harcama tavanının üzerinde yapılan yatırım harcamalarına geri ödeme alınamayabilir ve bu durum Şirket'in faaliyetlerini, finansal durumunu ve operasyonel sonuçlarını olumsuz yönde etkileyebilir.

Şirket, yatırım harcamaları ve faaliyet giderlerinden sağladığı verimliliği sürdüremeyebilir ve bu durum Şirket'in düzenlemeye tabi dağıtım gelirini ve faaliyetlerini, finansal durumunu ve operasyonel sonuçlarını olumsuz yönde etkileyebilir.

Şirket, iş stratejisinin bir parçası olarak düzenlemeye tabi yatırım harcamaları ve faaliyet giderleri yoluyla kâr oluşturmayı amaçlamaktadır. Şirket'in, dağıtım şirketleri için belirlenmiş olan düzenlemeye tabi yatırım harcamaları ve faaliyet giderleri tavanı, Şirket'in düzenlemeye tabi dağıtım gelirinin en önemli bileşenleridir. Şirket'in, yatırım harcamaları ve faaliyet giderlerindeki verimliliği sürdürebilmesi, Şirket'in elektrik ekipmanı, malzemesi ve işgücünü EPDK tarafından belirlenen birim fiyatlara kıyasla daha düşük bir maliyet üzerinden temin edebilmesine ve operasyonel hizmetlerini, yine EPDK tarafından belirlenen fiyatlara kıyasla daha düşük bir maliyet üzerinden temin edebilmesine bağlıdır. 31 Aralık 2016, 2015 ve 2014 tarihlerinde sona eren yıllarda ve 30 Eylül 2017 tarihinde sona eren dokuz aylık dönemde, Şirket'in Uyarlanmış FAVÖK'ü ve yatırım harcamaları geri ödemelerinin, sırasıyla %18,8, %8,2,%18,9 ve %9,0'ı, izin verilen yatırım harcamaları ve faaliyet giderlerinden elde edilmiştir. Tarihsel olarak Şirket, yatırım harcamaları ve faaliyet giderleri verimliliğini sürdürebilmiştir; ancak, Şirket'in bu verimliliği sürdürebileceğinin garantisi verilememektedir. Bu nedenle, yatırım harcamaları ve faaliyet giderleri verimliliklerinin sürdürülememesi durumunda, yatırım harcamaları ile faaliyet giderleri verimliliğinden gelir elde edilemez; ve bu durum, Şirket'in düzenlemeye tabi dağıtım gelirini, stratejisini ve faaliyetlerini, finansal durumunu ve operasyonel sonuçlarını olumsuz yönde etkileyebilir.

Bir elektrik dağıtım şebekesinin işletilmesi, tabiatı gereği risklidir ve kazalar veya aksamalara yol açabilecek tehlikelere açıktır. Bu durum, Şirket'in faaliyetlerini, finansal durumunu ve operasyonel sonuçlarını olumsuz yönde etkileyebilir.

Şirket'in elektrik dağıtım faaliyetleri, işin olağan akışı gereği, aşağıda sayılanlar gibi bazı tehlike ve risklere açıktır:

- Olaylar, kazalar, yangın ve patlamalar;
- Elektrik arkları veya teknik arızalar sonucunda oluşan diğer elektrik kayıpları;
- İnşaat ve altyapı hizmetleri ekipmanları ve diğer şebeke kullanıcılarından kaynaklananlar da dâhil, üçüncü şahısların neden olduğu zararlar;
- Terör gibi insan kaynaklı yıkımlar;
- Yer altı hatları, yer üstü hatlar, trafolar ve direklere verilen zararlar; ve
- Deprem, sel, fırtına, toprak kayması ve diğer olumsuz hava koşulları ve tehlikeler gibi doğal afetler.

Bahse konu riskler, Şirket'in müşterileri, çalışanları ve üçüncü şahısların ölümü veya yaralanmalarına ve/veya elektrik dağıtım şebekesi veya ilişkili varlıklarda zarara veya tahribata ve bu nedenle de elektrik dağıtım faaliyetlerinde kesintiye yol açabilir; bu durum da, Şirket'in faaliyeti ve aynı zamanda itibarı üzerinde önemli

derecede olumsuz etkilere neden olabilir. Şirket, bu veya benzeri olayların oluşumunu genel olarak önceden tahmin edememektedir ve bu tip olaylar nadiren gerçekleşecek olsa bile, Şirket'in elektrik dağıtım aktivitelerinde beklenmedik kazalar veya aksamalara neden olabilirler. 31 Aralık 2014, 2015 ve 2016'da sona eren yıllarda ve 30 Eylül 2017'de sona eren dokuz aylık dönemde, müşterilerin ölümü ile sonuçlanan kazalar ile ilgili olarak derdest 18 adet tazminat talepli dava bulunmaktadır (Şirket'in dağıtım şebekesinden kaynaklanan kazalar dâhil). 30 Eylül 2017 itibarıyla, Şirket çalışanlarından hiçbiri söz konusu davalar çerçevesinde hüküm giymemiştir. Fakat, işbu İzahname tarihi itibariyle, Şirket yöneticileri ve çalışanları hakkında bir takım derdest ceza davaları sürmekte olup, Şirket yöneticileri ve çalışanları hakkında gelecekte başka ceza davaları açılmayacağının garantisi bulunmamaktadır. Şirket'in yöneticileri ve çalışanlarının herhangi bir ceza davasından hüküm giymesi hâlinde, Şirket ve söz konusu yönetici ve çalışanlar hakkında cezai yaptırımlarda bulunulabileceği gibi, Şirket nezdinde itibar kaybı yaşanabileceği gibi söz konusu cezai yaptırımlar Şirket'in faaliyetlerini, finansal durumunu, operasyonel sonuçlarını ve itibarını olumsuz yönde etkileyebilir.

Ayrıca, 31 Aralık 2014, 2015 ve 2016'da sona eren yıllarda ve 30 Eylül 2017'de sona eren dokuz aylık dönemde, Şirket'in dağıtım şirketlerinde toplam 12 adet ölümlü iş kazası meydana gelmiş ve bunların çoğunluğu, elektrik şoku ve trafik kazalarından kaynaklanmıştır. 30 Eylül 2017 itibarıyla, ölümlü 12 iş kazasından dördü dava ile sonuçlanmış, sekizi ise, vefat eden çalışanların akrabaları ile uzlaşmaya varıldığından mahkemeye intikal etmeden sonuçlanmıştır. 30 Eylül 2017 itibarıyla, halen derdest durumda olan dört dava bulunmaktadır. Söz konusu davalar neticesinde Şirket, tazminat taleplerine ve idari cezalar ile karşı karşıya kalabilir, ve Şirket'in yönetim kurulu üyeleri ve yöneticileri cezai yaptırımlara maruz kalabilir ve söz konusu davalar Şirket'in faaliyetlerini, finansal durumunu, operasyonel sonuçlarını ve itibarını olumsuz yönde etkileyebilir.

Şirket, elektrik kaçağı ve diğer acil hizmet talepleri ile ilgili acil durum çağrılarına yanıt vermek üzere tesis edilmiş acil durum üniteleri gibi, olası kaza veya aksamaların etkilerini hafifletmeye yönelik bakım ve acil destek altyapısına sahip olmasına ve bu riskler için sigorta teminatı sağlıyor olmasına rağmen, sigorta kapsamında olmayan veya sigorta poliçeleri kapsamındaki geçerli limitleri aşan kayıplara yol açan ve Şirket'in bakım onarım faaliyetleri ve ani müdahale altyapısının zararı azaltmaya veya önlemeye yeterli olamayacağı kazalar veya aksamalar, Şirket'in faaliyetlerini, finansal durumunu, operasyonel sonuçlarını ve itibarını olumsuz yönde etkileyebilir.

Şirket, perakende satış ve dağıtım faaliyetleri kapsamında kredi riskine maruz bulunmaktadır ve bahse konu risk, Şirket'in faaliyetlerini, finansal durumunu ve operasyonel sonuçlarını olumsuz yönde etkileyebilir.

Şirket'in perakende satış şirketleri, düzenlemeye tabi ve serbest müşterileri nedeniyle kredi riskine maruz bulunmaktadır. Şirket, genel olarak, perakende satış müşterilerini, söz konusu müşteriler tarafından bir önceki ayda tüketilen elektrik tüketim miktarına göre ve aylık olarak faturalandırmaktadır. Mevcut ve gelecekteki fatura ödemelerini güvence altına almak için Şirket, düzenlemeye tabi müşterilerinden güvence bedeli, serbest müşterilerden ise teminat mektupları veya diğer türlerde teminatlar almaktadır. Aynı zamanda geç ödemelerde Şirket, aylık %1,4 temerrüt faizi işletmektedir. Düzenlemeye tabi müşterilerden alınan güvence bedeli miktarı, 2017 için, kW başına 19,80 TL ila 56,0 TL arasında değişkenlik göstermekte olup, bu miktar EPDK tarafından yıllık olarak belirlenmektedir. Serbest müşterilerden alınan güvence bedeli miktarları, serbest müşterilerin geçmiş iki ila dört aylık elektrik tüketim miktarlarına dayalı olarak belirlenmektedir ve 30 Eylül 2017 itibarıyla serbest müşterilerden alınan toplam teminat ve garanti miktarı, 299.822.073 TL'dir. Şirket'in gelir gereksinimi mekanizması kapsamında düzenlemeye tabi müşterilerinden güvence bedeli tahsil ediyor ve düzenlemeye tabi müşteriler için şüpheli alacak gideri geri ödemesi alıyor olmasına ve serbest müşterilerden sair teminatlar alıyor olmasına rağmen, söz konusu teminatlar ve şüpheli alacak gideri geri ödemelerinin söz konusu müşterilerin tüm yükümlülükleri için yeterli teminatı sağlaması mümkün olmayabilir. 30 Eylül 2017 itibarıyla, Şirket'in perakende satış şirketleri, düzenlemeye tabi ve serbest müşterilerden tahsil edilemeyen alacaklarına ilişkin olarak birçok icra takibine taraf bulunmaktadır ve bu takiplerin toplam tutarı 607.347.653 TL'dir. Şirket'in teminatlarının veya şüpheli alacak gideri geri ödemelerinin yetersiz olması, Şirket'in faaliyetlerini, finansal durumunu ve operasyonel sonuçlarını olumsuz yönde etkileyebilir.

Şirket'in dağıtım şirketlerinin, genel aydınlatma ve kayıp kaçak için TETAŞ ve EPİAŞ'tan elektrik satın alması gerekmekte olup, Şirket'in dağıtım şirketleri, genel aydınlatma müşterileri ile ilgili olarak kredi riskine maruzdur. Zaman zaman Şirket, genel aydınlatma müşterilerinden (Şirket'in dağıtım bölgelerindeki belediyeler ve il özel idareleri) alacaklarını tahsil edemeyebilmekte ve kamu kuruluşları olmaları nedeniyle bahse konu müşteriler hakkında icra takibi başlatamayabilmektedir. Genel aydınlatma müşterilerine ilaveten Şirket'in dağıtım şirketleri, aynı zamanda, kendi dağıtım sistemi kullanıcıları için de kredi riskine maruz durumdadır. 30 Eylül 2017 itibarıyla, Şirket'in dağıtım şirketleri, sistem kullanıcılarından tahsil edilemeyen alacaklarına ilişkin olarak 21 adet icra takibine taraf bulunmaktadır ve bu takiplerin toplam tutarı 12.847 TL'dir. Şirket'in dağıtım şirketleri, mevcut ve gelecekteki alacaklarını güvence altına almak için perakende satış şirketlerinden teminat almaktadır. 31 Aralık 2016 itibarıyla, Şirket'in dağıtım şirketleri tarafından perakende satış şirketlerden alınan teminatların toplam miktarı 763.181 bin TL olmuştur (söz konusu miktarın 501.851 bin TL'si, Şirket'in perakende satış şirketlerinden tahsil edilmiştir). 30 Eylül 2017 itibarıyla, söz konusu teminatların miktarı, 859.241 bin TL olmuştur (söz konusu miktarın 434.707 bin TL'si, perakende satış şirketlerinden tahsil edilmiştir). Bu tahsilatlar, Şirket'in dağıtım şirketleri ile perakende satış şirketler arasında imzalanan dağıtım sistemi kullanım sözleşmelerine göre yapılmaktadır. Ayrıca, Şirket'in dağıtım şirketleri, vadesi geçmiş alacakları için şüpheli alacağın muaccel hale geldiği tarihten iki yıl sonra EPDK'dan (söz konusu alacaklara ilişkin karşı tarafa hukuki işlem başlatılması kaydıyla) geri ödeme almaktadır (başka bir deyişle nakit girişi iki yıl içerisinde olmaktadır, ancak gelir tahakkuku alacaklara ilişkin karşı tarafa hukuki işlemin başlatıldığı ve söz konusu gelirin tahakkuk edilmesi anında gerçekleşmektedir). Bu nedenle, tahsil edilemeyen alacaklar, iki yıllık bir süre sonrasında Şirket'in dağıtım şirketlerine iade edilir ve söz konusu alacaklar çoğunlukla, gelirlerinden ziyade Şirket'in dağıtım şirketlerinin nakit akışları üzerinde olumsuz bir etkiye sahiptir. Ancak, teminat miktarının yetersiz kalması hâlinde, söz konusu alacakların vade tarihi ile geri ödeme tarihi arasındaki fark nedeniyle, bu durum, Şirket'in faaliyetlerini, finansal durumunu ve operasyonel sonuçlarını olumsuz yönde etkileyebilir.

Şirket'in, İşletme Hakkı Devir Sözleşmeleri'ne uymaması, TEDAŞ'ın yasal işlem başlatmasına yol açabilir. Bu durum, Şirket'in faaliyetlerini, finansal durumunu ve operasyonel sonuçlarını olumsuz yönde etkileyebilir.

Şirket'in dağıtım şirketleri, dağıtım şebekesinin işletilmesi için ihtiyaç duyulan dağıtım varlıkları ve tesislerinin mülkiyetine sahip değildir. Benzer şekilde, Şirket'in perakende satış şirketleri de operasyonları için ihtiyaç duyulan varlıkların ve tesislerin mülkiyetine sahip değildir. Ancak, dağıtım şirketlerinin her biri, dağıtım ve perakende satış şirketlerinin işletilmesi için ihtiyaç duyulan dağıtım sistemi, dağıtım ve perakende satış tesisleri ve diğer varlıkların işletme haklarının devri konusunda TEDAŞ ile İşletme Hakkı Devir Sözleşmeleri imzalamıştır. Dağıtım ve perakende satış aktivitelerinin hukuki olarak ayrıştırılması sonrasında, ilgili İşletme Hakkı Devir Sözleşmeleri, Şirket'in dağıtım şirketleri tarafından işletilen ilgili perakende satış varlıkları ve tesislerinin (örneğin, müşteri hizmeti merkezleri) işletme haklarının Şirket'in perakende satış şirketlerine devredilmesi amacıyla tadil edilmiş ve Şirket'in perakende satış şirketleri, söz konusu varlıkların işletim haklarının devri konusunda TEDAŞ ile ayrı ayrı İşletme Hakkı Devir Sözleşmeleri imzalamıştır.

Şirket'in dağıtım veya perakende satış şirketleri tarafından İşletme Hakkı Devir Sözleşmelerinin ihlali, İşletme Hakkı Devir Sözleşmelerinin feshine yol açabilir. TEDAŞ, aynı zamanda, dağıtım veya perakende satış şirketlerinin aciz veya iflası söz konusu olduğunda İşletme Hakkı Devir Sözleşmelerini feshetme hakkına sahiptir. Şirket'in dağıtım veya perakende satış şirketlerinin iflası veya dağıtım veya perakende satış şirketlerinin dağıtım ve/veya tedarik lisanslarının feshi durumunda, İşletme Hakkı Devir Sözleşmeleri kendiliğinden fesih olmaktadır. Ayrıca, eğer Şirket'in dağıtım veya perakende satış şirketleri, İşletme Hakkı Devir Sözleşmeleri kapsamında belirlenen teminat gerekliliklerini yerine getirmez ise, İşletme Hakkı Devir Sözleşmeleri, kendiliğinden fesih olmaktadır. TEDAŞ, herhangi bir İşletme Hakkı Devir Sözleşmesi'ni feshettiği takdirde, ilgili İşletme Hakkı Devir Sözleşmesi'ne tabi tesislere ilişkin işletim hakları da kaybedilmektedir (ki bu durum Şirket'in dağıtım ve perakende satış şirketlerinin, feshedilen İşletme Hakkı Devir Sözleşmesi'ne tabi bölgeye ilişkin dağıtım ve/veya tedarik lisanslarını kaybetmesine yol açacaktır). Aynı zamanda TEDAŞ, bu tür sebepler nedeniyle herhangi bir İşletme Hakkı Devir Sözleşmesi'ni feshettiği takdirde, Şirket'in yatırımları karşılığında geri ödeme alma hakkı olmayacaktır. Bu nedenle, herhangi bir

İşletme Hakkı Devir Sözleşmesi'nin feshi, Şirket'in faaliyetlerini, finansal durumunu ve operasyonel sonuçlarını olumsuz yönde etkileyebilir.

İşletme Hakkı Devir Sözleşmeleri'nde yer alan şartlar, Şirket'in dağıtım ve perakende satış şirketlerinin her birinin lisans sürelerinin sonuna kadar devam eder. Şirket'in İşletme Hakkı Devir Sözleşmeleri'ni yenileyememesi hâlinde, Şirket'in dağıtım ve perakende satış şirketleri, dağıtım ve tedarik lisanslarını da yenileyemeyecektir. Zira Şirket'in lisanslarını yenilenebilmesi için dağıtım operasyonları ve düzenlemeye tabi müşterilere perakende satışlar için gerekli olan tesislerin işletme haklarına sahip olduğunu EPDK'ya tevsik etmesi gerekmektedir. Şirket'in İşletme Hakkı Devir Sözleşmeleri'ni yenileyememesi hâlinde, Şirket'in elektrik dağıtım faaliyetleri ve/veya düzenlemeye tabi müşterilere perakende satışlarını sonlandırması gerekebilir; ancak, serbest müşterilere perakende satışlara devam edebilecektir. Böyle bir durumda, İşletme Hakkı Devir Sözleşmeleri'nin sona erdiği tarih itibarıyla Şirket'in dağıtım veya perakende satış şirketleri tarafından tarife yoluyla geri ödemesi yapılmamış olan yatırım maliyetleri, TEDAŞ tarafından Şirket'in dağıtım şirketlerine geri ödenecektir. Ancak, söz konusu geri ödemenin hesaplanma yöntemi veya zamanlaması konusunda geçerli kanun ve yönetmeliklerde herhangi bir düzenleme mevcut değildir ve söz konusu geri ödeme miktarlarının, yapılan yatırım harcamalarını karşılamaya yetersiz olabilir. Bu nedenle, İşletme Hakkı Devir Sözleşmeleri'nin feshi, Şirket'in faaliyetlerini, finansal durumunu ve operasyonel sonuçlarını olumsuz yönde etkileyebilir.

TEİAŞ'ın iletim ağındaki her türlü önemli arıza veya aksama, Şirket'in faaliyetlerini, finansal durumunu ve operasyonel sonuçlarını olumsuz yönde etkileyebilir.

Şirket'in dağıtım şirketlerinin, iletim hizmetleri için TEİAŞ ile bağlantı ve sistem kullanım sözleşmeleri imzalaması gerekmektedir. Şirket'in dağıtım ve perakende satış şirketleri bu nedenle, elektrik dağıtım ve perakende satış aktiviteleri için elektrik iletimi konusunda TEİAŞ'a bağlıdır. TEİAŞ'ın ülke çapındaki iletim ağında meydana gelen önemli bir arıza ve/veya aksama sonucunda elektrik dağıtım ve perakende satış aktiviteleri için yeterli miktarda elektrik tedarik edilememesi durumunda, Şirket'in dağıtım ve perakende satış şirketleri, müşterilere düzenli şekilde veya yeterli miktarlarda elektrik dağıtamaz veya satamaz ve bu durum, Şirket'in faaliyetlerini, finansal durumunu ve operasyonel sonuçlarını olumsuz yönde etkileyebilir.

TETAŞ'ın yeterli enerji temin edememesi, Şirket'in faaliyetleri üzerinde olumsuz etki yaratabilir.

Elektrik Piyasası Kanunu uyarınca Şirket'in perakende satış şirketlerinin, düzenlemeye tabi müşterilere sattıkları elektriğin tedariki için, her yıl EPDK tarafından belirlenen yüzde üzerinden, tedarik lisansına sahip, toptan elektrik piyasasında kilit bir üye olan ve devlet mülkiyetindeki ilk ve tek şirket olarak faaliyet gösteren TETAŞ'tan elektrik satın almaları gerekmektedir. 31 Aralık 2016'da sona eren yılda ve 30 Eylül 2017'de sona eren dokuz aylık dönemde, Şirket'in perakende satış şirketleri düzenlemeye tabi müşterilere sattıkları elektrik hacminin yaklaşık %74,1 ve %86,2'sini TETAŞ'tan tedarik etmiştir. Aynı zamanda, Şirket'in dağıtım şirketlerinin, kayıp kaçak ve genel aydınlatma ihtiyaçları için, TETAŞ'tan elektrik satın almaları gerekmektedir. Şirket'in perakende satış şirketleri ve dağıtım şirketlerinin her biri, elektrik ihtiyaçlarının sağlanması amacıyla TETAŞ ile enerji satış sözleşmeleri imzalamaktadır. Bu sözleşmeler, yıllık olarak yenilenmektedir. Zaman zaman TETAŞ, Şirket'in dağıtım (kayıp kaçak ve genel aydınlatma ihtiyaçları için) ve perakende satış şirketlerine tedarik edilecek elektrik miktarını revize edebilir ve enerji satış sözleşmelerinde öngörülenden daha az elektrik tedarik edebilir. Bu tür bir durumda, Şirket'in dağıtım (kayıp kaçak ve genel aydınlatma ihtiyaçları için) ve perakende satış şirketlerinin, EPİAŞ'tan elektrik tedarik etmesi gerekmekte olup, bu durum Şirket'i, ilgili pazarlarda elektrik fiyatında meydana gelen dalgalanmalara ve nakit akışı risklerine maruz bırakmaktadır. Zira Şirket elektrik ihtiyaçlarını bu pazarlardan karşılamak için peşin ve nakit ödeme yapmaktadır. Ayrıca, (i) perakende satış şirketleri ve dağıtım şirketlerinin lisanslarının iptali veya şirketlerin EPİAŞ nezdindeki piyasa katılımcısı olarak yer alan tescillerinin silinmesi ve şirketlerin diğer tarafın bildiriminden itibaren söz konusu durumu 15 gün içinde düzeltmemeleri veya (ii) Şirket'in dağıtım ve perakende satış şirketlerine karşı iflas veya tasfiye süreci başlatılması veya bu şirketlerin borçlarını ödeyememeleri durumlarında enerji satış sözleşmeleri feshedilecektir. TETAŞ'ın, Şirket'in dağıtım ve perakende satış şirketlerine yeterli enerjiyi temin etmemesi veya TETAŞ'ın bu nedenlerden herhangi biri

nedeniyle elektrik satış sözleşmelerini feshetmesi durumunda, Şirket'in dağıtım ve perakende satış şirketleri, faaliyetleri için yeterli miktarda elektriği temin edemeyebilirler veya Şirket için avantajlı olan şartlarla elektrik tedarik edemeyebilirler. Bu durum ise, Şirket'in faaliyetlerini, finansal durumunu ve operasyonel sonuçlarını olumsuz yönde etkileyebilir.

Şirket'in performansı, yönetim ekibine ve diğer kalifiye personeline dayanmakta olup, Şirket'in yönetim kademesindeki personelini veya diğer kalifiye personelini Şirket'te istihdam etmeye devam edememesi veya yeni kalifiye çalışanları istihdam edememesi Şirket'in faaliyetlerini, finansal durumunu ve operasyonel sonuçlarını olumsuz yönde etkileyebilir.

Şirket'in başarısı büyük oranda, Şirket yönetimi ve diğer kalifiye çalışanlarının becerileri, deneyimi ve gayretlerine bağlıdır. Şirket'in, operasyonel etkinliğini ve müşteri memnuniyetini sürdürebilmesi için, elektrik piyasası faaliyetlerinde ihtiyaç duyulan uzmanlığı temin etmek için gerekli olan personeli Şirket'e çekmesi, istihdam etmesi, geliştirmesi ve muhafaza etmesi gerekmektedir. Şirket'in başarısı, Türkiye'de elektrik dağıtım ve perakende satış sektöründe önemli deneyim sahibi kıdemli yönetim ekibinin, direktörlerin ve diğer kilit personelin hizmetlerinin devamına dayanmaktadır. Buna ilaveten, deneyimli yönetim ekibi, mühendisler, teknisyenler ve sektör uzmanları için elektrik dağıtım ve perakende satış sektöründeki rekabet yoğundur. Bu nedenle kilit personeli elde tutma ve motive etme ve aynı zamanda, nitelikli ve deneyimli yeni personeli istihdam etme Şirket'in daha yüksek ücret ve diğer yan haklar teklif etmesini gerektirebilir. Bu durum da, Şirket'in işletme giderlerinde artışa yol açabilir. Yönetim ekibi, direktörler veya kilit personelin elde tutulamaması veya istihdam edilememesi, Şirket'in faaliyetlerini, finansal durumunu ve operasyonel sonuçlarını olumsuz yönde etkileyebilir. Ayrıca, Şirket'in üst düzey yöneticilerinin veya kilit personelinin, rakip bir şirkette çalışmaya başlaması durumunda Şirket, uzmanlık altyapısını, kilit ve profesyonel personelini kaybedebilir ve bu durum Şirket'in faaliyetlerini, finansal durumunu ve operasyonel sonuçlarını olumsuz yönde etkileyebilir.

Şirket, yatırım harcamalarını ve işletme sermayesi ihtiyaçlarını finanse etmek için yeterli kaynağı bulamayabilir.

Şirket'in faaliyetlerinin yüksek düzeyde nakit gerektirmesi nedeniyle Şirket'in önemli finansman ihtiyaçları bulunmaktadır. Özellikle Şirket'in dağıtım faaliyetlerine yönelik yatırım harcamaları, yüksek derecede finansman gerektirmektedir. Bu nedenle Şirket, nakit ihtiyaçlarını finanse etmek için gerekli finansmanı sağlamak üzere, hem iştirakleri ile çeşitli finansman anlaşmaları yapmakta, hem de ilişkili tarafı olan Akbank ve üçüncü şahıs finansal kurumlardan harici finansman kaynakları kullanmaktadır. Buna ek olarak, SPK tarafından onaylı ihraç belgeleri kapsamında, Enerjisa ve Başkent EDAŞ tarafından ihraç edilmiş ve tedavülde bulunan toplam 1.190.000.000 Türk Lirası nominal tutarlı, TÜFE endeksli yurt içi özel sektör tahvilleri bulunmaktadır.

Şirket'in nakit ihtiyaçları için yeterli finansmanı bulması, bir dizi faktöre bağlıdır. Bunların bir kısmı, ekonomik şartlar, ilgili mevzuata ilişkin gelişmeler ve finansman mevcudiyeti de dâhil olmak üzere Şirket'in kontrolü dışındadır. Buna ek olarak, Şirket'in veya Türkiye'nin kredi derecelendirme notlarında meydana gelecek herhangi bir not indirimi, Şirket'in kullanılabilir fon bulma yeteneğini olumsuz şekilde etkileyebilecektir. Şirket'in sermaye ihtiyaçlarını karşılamak için ilave fona ihtiyaç duyması veya borçlanmalarını yeniden finanse etmesinin gerekmesi hâlinde Şirket, özel veya genel finansman kaynakları yoluyla veya sair kaynaklar vasıtasıyla ilave fonlar elde etmeyi amaçlayabilir. Ayrıca, Şirket'in bazı finansal yükümlülükleri, vadeleri sebebiyle, kısa vadede muaccel hale gelmekte; buna karşın, Şirket'in gelirleri, yatırım harcamaları geri ödemelerinin 10 yıl içerisinde elde edilmesi sebebiyle, daha uzun vadelerde elde edilmektedir. Bu nedenle Şirket'in, finansal yükümlülüklerinin vadesi ile gelir akışının vadesi arasında bir uyumsuzluk bulunabilir. Aynı zamanda Şirket, yurtiçi veya yurtdışı finansal kurumlardan yeterli finansman bulamayabilir veya söz konusu finansman veya refinansman şartları ve uzun vadeli finansman kaynakları, Şirket için avantajlı olan şartlara dayanmıyor olabilir ve bu durum Şirket'in faaliyetlerini, finansal durumunu ve operasyonel sonuçlarını olumsuz yönde etkileyebilir.

Şirket ve Şirket'in dağıtım şirketleri, toplu iş sözleşmelerine taraf olduklarından, Şirket ile çalışanları arasında gerçekleşecek herhangi bir anlaşmazlık veya artan işgücü maliyeti ve işçilere sağlanan menfaatlerin maliyetleri, Şirket'in faaliyetlerini, finansal durumunu ve operasyonel sonuçlarını olumsuz yönde etkileyebilir.

1 Eylül 2015 tarihinde, EEDAŞ, AYEDAŞ, Başkent EDAŞ ve Toroslar EDAŞ, Türkiye Enerji, Su ve Gaz İşçileri Sendikası ("**Tes-İş**") ile 28 Şubat 2018 tarihine kadar geçerli olan, dört ayrı toplu iş sözleşmesi imzalamış bulunmaktadır ("**Toplu İş Sözleşmeleri**"). 30 Eylül 2017 itibarıyla, Şirket çalışanlarının %67,0'ı, Tes-İş üyesidir. Grev ve lokavt, elektrik dağıtım sektöründe yasalara aykırıdır ve her ne kadar Şirket, çalışanları ile olan ilişkilerinin genel olarak iyi olduğuna inanıyor olsa da mevcut Toplu İş Sözleşmelerinin sona ermesinden sonra i) yeni toplu iş sözleşmelerinin imzalanması veya ii) sendika veya çalışma konseyi tarafından davalar açılmaksızın veya Şirket için tatminkâr olacak şartlarla müzakerelerin tamamlanması hususları garanti edilememektedir. Ayrıca, yeni toplu iş sözleşmesi, Şirket için daha katı veya daha dezavantajlı (önemli ücret artışları, ek yardımlar veya ilave ödeme yükümlülükleri gibi) olan ve Şirket'in doğrudan ilave maliyetlere maruz kalmasını gerektirebilecek hükümler içeriyor olabilir. Şirket, çalışanlarından ücret artış talepleri alabilir veya çalışanları ile arasında farklı türde ihtilaflar ortaya çıkabilir. Bu tür işçi-işveren anlaşmazlıkları, işçi sendikası ile sürecek müzakereler ve ayrıca gelecekte meydana gelebilecek her türlü işgücü sorunları, Şirket'in faaliyetlerini, finansal durumunu ve operasyonel sonuçlarını olumsuz yönde etkileyebilir.

Şirket'in, özel müşteri bilgilerini yeterli hassasiyette koruyamaması veya bu tür bilgilerin izinsiz kullanımı ile ilgili iddialar, Şirket'in itibarına ve markasına zarar verebilir.

Şirket, faaliyetinin olağan seyri içerisinde müşterilerinin adları, telefon numaraları, adresleri, kimlik numaraları ve vergi kimlik numaraları gibi bazı şahsi bilgilerini toplamakta ve bilişim teknolojisi ("**IT**") sistemleri vasıtasıyla bu bilgileri saklamaktadır. Bu nedenle, başta 7 Nisan 2016 tarihli ve 29677 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanan 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Hakkında Kanun ("**Kişisel Verilerin Korunması Hakkında Kanun**") olmak üzere Şirket, sair veri koruma düzenlemelerine tabi bulunmaktadır. Veri ihlalleri, müdahaleler, uzmanlık altyapısı ve veri gizliliği ihlalleri ve sızıntı gibi siber güvenlik olayları da dâhil olmak üzere, kullanılmakta olan IT sistemleri veya yedekleme sistemlerinin güvenliğinde meydana gelen arıza veya kesintiler veya izinsiz erişimler, gecikmelere veya platformun veya yazılımın kapanmasına sebep olabilir ve bunun sonucunda kritik verilerin kaybı veya müşterilerin şahsi bilgilerinin izinsiz kamuya açıklanması veya kullanımı söz konusu olabilir. Bahse konu sorunlar, cezai takipler, tazminat talepleri veya idari para cezası uygulanması gibi hukuki yaptırımlara yol açabilir. Hizmetleri ve sistemleri aksatmak için kullanılan teknikler hızla değişmekte olduğundan, bu tür saldırıların önceden tespit edilmesi mümkün olmayabilir ve önleyici tedbirler proaktif bir şekilde uygulanamayabilir. Veri koruma düzenlemelerinin ihlaline neden olan IT sistemlerindeki bir arıza veya kesinti veya izinsiz giriş, Şirket'in faaliyetlerini, finansal durumunu ve operasyonel sonuçlarını ve aynı zamanda Şirket'in itibarını ve markasını olumsuz yönde etkileyebilir.

Şirket'in perakende satış şirketlerinin çağrı merkezleri, faaliyetleri sırasında müşteri bilgilerini kullanmaktadır. Şirket'in perakende satış şirketleri, bu kapsamda 5 Kasım 2014 tarih ve 29166 sayılı Resmi Gazetede yayınlanan 6563 sayılı E-Ticaretin Düzenlenmesine Dair Kanun ("**E-Ticaret Kanunu**") başta olmak üzere, e-ticaret işlemleri ile ilgili kanun ve yönetmeliklere tabidir. E-Ticaret Kanunu, Şirket'in, çağrı merkezi etkileşimleri yoluyla elde edilen müşteri bilgilerini kullanma yeteneğini kısıtlamaktadır. Bu nedenle, bu tür kısıtlamaların herhangi bir ihlali, Şirket'in müşteri şikâyetleri ve talepleri ile karşılaşmasına neden olabilir. Bu tür şikâyetler, zaman alıcı olabilir ve Şirket'in çeşitli maliyetlerle karşılaşmasına neden olabilir ve Şirket'in faaliyetlerini, finansal durumunu ve operasyonel sonuçlarını ve aynı zamanda Şirket'in itibarını, markasını ve müşteri ilişkilerini olumsuz yönde etkileyebilir.

Şirket, karşı karşıya kaldığı tüm risklere karşı sigorta yaptıramayabilir ve sigorta ile teminat altına alınmamış kayıplara maruz kalabilir. Bu durum, Şirket'in faaliyetlerini, finansal durumunu ve operasyonel sonuçlarını olumsuz yönde etkileyebilir.

Şirket'in dağıtım şirketleri, elektrik dağıtım şebekesi ve ilişkili varlıklara gelebilecek zarar ve kayıplara karşı Şirket'i korumak için çeşitli sigortalar yaptırmaktadır. Buna ilaveten, Şirket'in dağıtım şirketlerinin personeli de risk ve tehlikelere maruz durumda olup bu risk ve tehlikeler önemli yaralanmalar veya ölümler, dağıtım şebekesi ve ekipmanlarında ciddi hasarlar veya zararlarla sonuçlanabilir. Elektrik Piyasası Lisans Yönetmeliği ve İşletme Hakkı Devir Sözleşmeleri, Şirket'in dağıtım şirketlerinin, elektrik dağıtım faaliyetleri ile ilişkili varlıklarını, doğal afetler, yangın, kaza, üçüncü şahıslara karşı finansal sorumluluk, terörizm, sabotaj ve diğer potansiyel risklere karşı "tüm riskler sigortası" ile sigorta etmelerini gerektirmektedir. Şirket'in dağıtım şirketleri, sigorta teminatlarını, tüm riskler sigortası, genel sorumluluk sigortası ve işveren sorumluluk sigortası olmak üzere, üç temel alanda sürdürmektedir. Geçerli yönetmelikler uyarınca gerekli olmamasına karşın, perakende satış şirketleri de ticari paket sigorta poliçesi almaktadır. Anılan poliçeler, şirketleri, doğal afetler ve terörizm, yangın, grev ve lokavt gibi çeşitli insan kaynaklı felaketler ile ilişkili risklere karşı teminat altına almaktadır. Şirket, mevcut sigorta teminatlarını sürdürmeyi ve faaliyetleri için gerekli ilave sigorta teminatlarını satın almayı planlamaktadır. Ancak, Şirket'in sigorta teminatlarının, tüm kayıplar veya olaylara karşı yeterli teminatı sağlayacağı garanti edilememektedir. Şirket, maruz kaldığı tüm önemli riskler için yeterli teminatlara sahip olduğu kanaatinde olmasına karşın, sigorta edilmemiş bir kaybın ortaya çıkması veya sigorta edilmiş limitleri aşan bir kaybın gerçekleşmesi durumunda, etkilenen varlıklara yatırılmış olan sermayeyi ve etkilenen varlıklardan elde edilmesi beklenen geliri kaybedebilir ve bu durum, Şirket'in faaliyetlerini, finansal durumunu ve operasyonel sonuçlarını olumsuz yönde etkileyebilir.

Şirket'in dağıtım ve perakende satış faaliyetleri, coğrafi olarak Başkent, Ayedaş ve Toroslar bölgelerinde yoğunlaşmaktadır ve bu bölgeleri etkileyen olaylar veya koşullar Şirket'in faaliyetlerini, finansal durumunu ve operasyonel sonuçlarını olumsuz yönde etkileyebilir.

Türkiye'deki elektrik mevzuatı, elektrik dağıtımı ve perakende satış aktivitelerinin coğrafi kapsamı hakkında katı kısıtlamalar getirmektedir. Elektrik Piyasası Kanunu uyarınca dağıtım şirketleri, yalnızca kendi dağıtım lisanslarında belirtilen bölgede elektrik dağıtım hizmeti verme iznine sahiptir. Dağıtım şirketlerine benzer şekilde, görevli tedarik şirketi olarak faaliyet gösteren perakende satış şirketleri de yalnızca tedarik lisanslarında belirtilen bölgede düzenlemeye tabi müşterilere elektrik satma iznine sahiptir (serbest müşterilere perakende satışlar ise herhangi bir coğrafi sınıra tabi değildir). Şirket'in dağıtım ve perakende satış şirketleri (düzenlemeye tabi müşterilere perakende satışlar bakımından), hâlihazırda Başkent Bölgesi, Ayedaş Bölgesi ve Toroslar Bölgesi'nde faaliyet gösterme iznine sahiptirler. Bu nedenle, Şirket gelirinin büyük çoğunluğu, sınırlı bir coğrafi bölgedeki faaliyetlerden elde edilmektedir ve bahse konu gelirler ilgili coğrafi bölgelerdeki ekonomik, sosyal, demografik, yerleşimsel ve siyasi koşullar ile gelişmelerden etkilenmektedir. Bunun sonucunda, coğrafi çeşitlilikten faydalanmadıkları için Başkent Bölgesi, Ayedaş Bölgesi ve Toroslar Bölgesini etkileyen herhangi bir olay, doğal afet, olumsuz hava koşulları, cezai suç veya terör faaliyetleri veya sair olaylar veya şartlar, Şirket'in dağıtım şirketleri ve perakende satış şirketlerini (herhangi bir bölgesel sınırlama olmaksızın serbest müşterilere elektrik satışları hariç olmak üzere), önemli ölçüde etkileyebilir. Başkent Bölgesi, Ayedaş Bölgesi ve Toroslar Bölgesinde, elektrik talebinde beklenen büyümenin gerçekleşmemesi veya yukarıda anılan türde önemli olay veya şartların meydana gelmesi hâlinde bu durum, Şirket'in dağıtım faaliyetini ve düzenlemeye tabi müşterilere perakende satışlarını ve bu nedenle, Şirket'in faaliyetlerini, finansal durumunu ve operasyonel sonuçlarını olumsuz yönde etkileyebilir.

Şirket, dağıtım ve perakende satış faaliyetleri ile ilişkili dava ve benzeri hukuki taleplerle karşı karşıya kalmaktadır ve bunlar Şirket'in faaliyetlerini, finansal durumunu ve operasyonel sonuçlarını olumsuz yönde etkileyebilir.

Şirket, faaliyetlerinin olağan akışı içerisinde tüketici uyuşmazlıkları, ticari davalar, müşteri talepleri, işçi uyuşmazlıkları, icra ve borç tahsilat işlemleri gibi hukuki muamele ve taleplere taraf olabilir. Ayrıca Şirket, zaman zaman ölümlü kazalar sebebiyle maddi ve manevi tazminat talepleri ile de karşı karşıya kalabilir ve

cezai kovuşturmalara taraf olabilir. Bu tür hukuki muamele ve taleplerin sonucunda, Şirket ve Şirket yönetimi cezai sorumluluğa maruz kalabilir ve bu tür talepler ile ilgili yasal işlemlerden kaynaklanan olumsuz bir sonuç, Şirket'in faaliyetlerini, finansal durumunu, operasyonel sonuçlarını ve itibarını olumsuz yönde etkileyebilir. Buna ek olarak, Şirket'in çalışanlarının veya üçüncü şahısların yaralanması veya zarar görmesi sonucunda, Şirket faaliyetlerinin olağan akışı içerisinde hukuki veya cezai sorumluluk veya para cezaları ile karşı karşıya kalabilir; bunun sonucunda, geçerli kanunlar uyarınca, tazminat ödemeleri yapmak zorunda kalabilir. Anılan türden olumsuzluklar, Şirket'in faaliyetlerini, finansal durumunu, operasyonel sonuçlarını ve itibarını olumsuz yönde etkileyebilir.

Şirket, alt yüklenicilerinin bazı yükümlülüklerinden müştereken ve müteselsilen sorumludur. Bu nedenle Şirket, alt yüklenicilerinin tabi olduğu kanun ve yönetmeliklere uymaması sebebiyle bir takım yükümlülüklere tabi olabilir veya bir takım hukuki taleplerle karşı karşıya kalabilir.

Şirket, dağıtım şebekesinin inşası ve bakımı ve perakende satış faaliyetleri kapsamında serbest müşterilerin sözleşme ve ödeme süreçleri gibi faaliyetleri alt yüklenicileri vasıtasıyla gerçekleştirmektedir. Türkiye'deki iş kanunları uyarınca Şirket, alt yüklenicilerinin, kendi çalışanları için geçerli iş sağlığı ve güvenliği düzenlemelerine uymamalarından ve alt yüklenicilerinin çalışanlarının maaşlarını veya geçerli sosyal güvenlik primlerini ödememelerinden müştereken ve müteselsilen sorumludur. Ayrıca Şirket, alt yüklenicilerinin neden oldukları zarar veya kayıplardan da müştereken ve müteselsilen sorumlu bulunmaktadır. Örneğin, Şirket'in perakende satış şirketleri, serbest müşteriler ile anlaşma yapılması veya müşterilerinin sayaçlarının okunması için alt yükleniciler kullanmaktadır. Bunun sonucunda, bu tür alt yüklenicilerin yanlış sayaç okumaları nedeniyle fazla tutarda fatura düzenlenmesi gibi hatalı işlemlerde bulunmalarından kaynaklanan risklere de maruz bulunmaktadır. Bu durum, müşteri şikâyetleri ve taleplerine yol açabilir. Şirket, alt yüklenicilerinden, geçerli kanun ve yönetmeliklere uyup uymadıklarını değerlendirmek için yeterli bilgileri sağlamalarını talep etmektedir. Aynı zamanda, inşaat alt yüklenicilerinin, Şirket'in dağıtım şebekesinin inşa ve bakım süreçleri boyunca, çalışanlar ve üçüncü şahısların maruz kalabileceği her türlü yaralanmalara karşı sigorta poliçelerinin geçerliliğini koruyup korumadığı takip edilmektedir. Buna ilaveten Şirket, gelecekteki ödemelerini güvence altına almak ve alt yüklenicinin kusurlu veya hileli çalışmalarından doğacak geleceğe ilişkin kayıpları güvence altına almak, çalışanlar ve alt yüklenicilere gelebilecek tüm yaralanma ve zararları da güvence altına almak için alt yüklenicilerden teminat almaktadır. Buna karşın, bu kapsamda temin edilen sigorta veya teminatlar, Şirket'in alt yükleniciler ile müşterek ve müteselsil sorumluluğundan doğan zararları tam olarak karşılamayabilir ve Şirket, bu meblağları aşan tutarlarda yasal işlemler ve taleplere tabi olabilir.

30 Eylül 2017 itibarıyla, perakende ve dağıtım şirketlerinde çalışmakta olan eski çalışanlar tarafından ve çoğu özelleştirme öncesindeki dönemde başlatılmış davalar ile Şirket alt yüklenicilerinin çalışanları tarafından açılmış 1.006 adet derdest dava bulunmaktadır. Bu davalar için ayrılmış olan karşılıkların toplam miktarı, 30 Eylül 2017 itibarıyla 28.685.481 TL tutarındadır. Derdest davalar ile hâlihazırda Şirket'in temyiz etmekte olduğu davalar veya alt yüklenicilere karşı açılmış olan rücu davaları Şirket lehine sonuçlanmayabilir veya bu davalar için ayrılmış olan karşılıklar Şirket'in zararlarını karşılamayabilir. Buna ek olarak, derdest olan davaların Şirket aleyhine sonuçlanması hâlinde, Şirket maruz kaldığı zararı alt yüklenicilerden tahsil edilmeyebilir. Şirket'in alt yükleniciler ile müşterek ve müteselsil sorumluluğu nedeniyle, alt yüklenicilerin geçerli kanun ve yönetmeliklere uymamaları, Şirket'in bir takım uyuşmazlıklara taraf olmasına veya bir takım hukuki taleplerle karşı karşıya kalmasına sebep olabilir. Bu durum, Şirket'in faaliyetlerini, finansal durumunu, operasyonel sonuçlarını ve itibarını olumsuz yönde etkileyebilir.

Şirket, finansal borçları nedeniyle faiz riskine, YEKDEM mevzuatı ve bazı finansal yükümlülükleri nedeniyle döviz kuru riskine maruz kalabilir.

Şirket, fon ihtiyaçlarının bir kısmını üçüncü şahıs finansal kurumlar ile arasındaki finansman sözleşmeleri yoluyla karşılamaktadır. Bunların az bir kısmı, döviz cinsindendir veya değişken faiz oranına dayalıdır. Bu nedenle Şirket'in finansal sonuçları, faiz oranlarındaki dalgalanmalardan ve belli bir ölçüde Türk Lirası ile yabancı para birimleri arasındaki dalgalanmalardan etkilenmektedir.

30 Eylül 2017 itibarıyla Şirket, 1.157 milyon TL tutarındaki tüketici fiyat endeksli özel sektör tahvilleri nedeniyle, faiz oranı riskine maruz bulunmaktadır. 31 Aralık 2016, 2015 ve 2014'te sona eren yıllarda ve 30 Eylül 2017 ve 2016'da sona eren dokuz aylık dönemlerde, Şirket'in borçlanmalarından kaynaklanan toplam faiz gideri, 735.174 bin TL, 575.336 bin TL, 625.109 bin TL, 710.933 bin TL ve 532.152 bin TL'dir. 30 Eylül 2017 itibarıyla TÜFE'ye endeksli tahvillerden kaynaklı olanlar dâhil, toplam finansal borçlarımızın %19'u değişken faizlidir. Şirket, faiz oranlarında yaşanan dalgalanmalar sebebiyle ilave maliyetlerle karşı karşıya kalmaktadır. Bahsedilen maliyetler Şirket'in faaliyetlerini, finansal durumunu ve operasyonel sonuçlarını olumsuz yönde etkileyebilir.

31 Aralık 2016, 2015 ve 2014'te sona eren yıllarda Şirket'in finansal borcunun tamamını Türk Lirası cinsindendir (tüm dağıtım şirketlerinin TEDAŞ'a olan ve özelleştirme öncesi Dünya Bankası ve Avrupa Yatırım Bankası kaynaklı Avro borçları hariç olmak üzere). 30 Eylül 2017'de sona eren dokuz aylık dönemde ise, Şirket'in finansal borcunun %13,3'ü (tüm dağıtım şirketlerinin TEDAŞ'a olan ve özelleştirme öncesi Dünya Bankası ve Avrupa Yatırım Bankası kaynaklı Avro borçları hariç olmak üzere) yabancı para cinsindendir (çoğunlukla ABD Doları cinsindendir). Aynı zamanda Şirket, dağıtım bölgelerinin iktisabının ardından ödeme yükümlülüklerini üstlendiği, dağıtım bölgelerinin iktisabı öncesinde TEDAŞ tarafından ve Avrupa Yatırım Bankası ve Dünya Bankasından, Avro cinsinden temin edilen krediler kapsamında da döviz kuru riskine tabidir.

Ayrıca, Şirket'in perakende satış şirketleri, katlandıkları YEKDEM maliyetleri nedeniyle Türk Lirasının ABD Dolarına karşı dalgalanmalarından etkilenmektedir. Söz konusu maliyetler, üretilen yenilenebilir enerji miktarı ve döviz dalgalanmaları da dâhil ancak bunlarla sınırlı olmayan çeşitli etmenler nedeniyle her ay değişkenlik göstermektedir. YEKDEM katılımcısı üreticiler tarafından üretilen enerji, üretilen elektriğin her kWh'i başına ABD Doları cinsinden ifade edilen bir alım garantisi yoluyla satın alınmaktadır ve YEKDEM maliyeti, Şirket'in perakende satış şirketlerine TL cinsinden yansıtılmakta ve bunun sonucunda perakende satış şirketlerine yansıtılan meblağ, döviz dalgalanmaları nedeniyle değişkenlik göstermektedir. Şirket'in perakende satış şirketlerinin, YEKDEM maliyetlerini Perakende Satış Tarifesi yoluyla düzenlemeye tabi müşterilere yansıtabiliyor olmalarına karşın, YEKDEM maliyetleri doğrudan ve tam olarak serbest müşterilere yansıtılamayabilmektedir. Bu nedenle, Şirket'in perakende satış şirketleri, YEKDEM maliyetleri nedeniyle döviz dalgalanmalarına maruz bulunmaktadır. Şirket'in perakende satış şirketleri, YEKDEM maliyetlerinden kaynaklanan döviz riskine karşı koruma sağlamak amacı ile yabancı para birimleri cinsinden gerçekleşen vadeli döviz alım (forward) işlemlerinde bulunmaktadır; ancak, söz konusu vadeli döviz (forward) işlemleri, YEKDEM maliyetlerinden doğan tüm riskler için yeterli bir teminat sağlamayabilir ve Şirket'in perakende satış şirketleri, bu tür işlemler ile ilgili olarak da döviz kuru riskine maruz kalabilir. Bu durum, Şirket'in faaliyetlerini, finansal durumunu ve operasyonel sonuçlarını olumsuz yönde etkileyebilir.

Şirket'in işletmekte olduğu elektrik dağıtım şebekesinde meydana gelen önemli herhangi bir arıza, tüketicilere elektrik tedarikini engelleyebilir ve bahsedilen durum, Şirket'in faaliyetlerini, finansal durumunu ve operasyonel sonuçlarını olumsuz yönde etkileyebilir.

Şirket'in dağıtım şirketleri, operasyonel veya teknik arızalar yaşayabilecek olan geniş bir elektrik dağıtım şebekesini işletmektedir. Şirket'in dağıtım şirketleri, olumsuz hava koşulları, dağıtım şebekesini besleyen iletim sistemlerindeki arızalar veya çökmeler nedeniyle veya sair sebeplerle elektrik dağıtım şebekelerinde önemli kesintiler ile karşı karşıya kalabilirler. Örneğin, 27 Temmuz 2017 tarihinde, İstanbul'da meydana gelen yoğun dolu yağışı sebebiyle, AYEDAŞ dağıtım ağında 130 elektrik kesintisi yaşanmış olup, kesintinin toplam süresi 241.809 saattir ve 97.068 müşteriyi etkilemiştir. Her ne kadar söz konusu kesinti Şirket'in faaliyetleri üzerinde önemli olumsuz bir etki yaratmamış olsa da, elektrik dağıtım şebekesinin herhangi bir kısmında, doğal afetler (örneğin, depremler, ağır fırtınalar veya seller) veya insan kaynaklı sorunlar (örneğin, terörist faaliyetler, sabotaj, isyan, yangın veya patlama) sonucunda meydana gelebilecek önemli bir arıza, müşterilere elektrik dağıtımı ve perakende satışında önemli kesintilere yol açabilir. Bu durum ise, Şirket'in faaliyetlerini, finansal durumunu, operasyonel sonuçlarını ve itibarını olumsuz yönde etkileyebilir.

Şirket, bazı resmi kurumlara ve tedarikçilerine performans garantileri ve sair finansal teminatlar vermektedir ve söz konusu garantiler ve teminatların, Şirket'in bazı yükümlülüklerini yerine getirmemesi nedeniyle paraya çevrilmesi durumunda Şirket'in faaliyetleri, finansal durumu ve beklentileri olumsuz yönde etkilenebilir.

Şirket'in dağıtım ve perakende satış şirketleri, TETAŞ, TEİAŞ, TEDAŞ ve EPİAŞ dâhil olmak üzere, bazı düzenleyici kurumlara, imzalanan sözleşmeler kapsamındaki yükümlülüklerinin ifasını güvence altına almak için teminat mektupları ve depozitoları da içerecek şekilde, performans garantileri temin etmektedir. Şirket'in perakende ve dağıtım şirketleri, düzenlemeye tabi müşteriler için enerji temin etmek üzere TETAŞ ile elektrik satış sözleşmesi ve EPİAŞ ile piyasa katılım sözleşmesi imzalamaktadır ve bu sözleşmeler kapsamında TETAŞ ve EPİAŞ'a teminat mektupları veya teminatlar verilmiş bulunmaktadır. Buna ek olarak, İşletme Hakkı Devir Sözleşmelerinden kaynaklanan yükümlülüklerin ifasına karşılık TEDAŞ'a ve her iletim istasyonu için dağıtım şirketleri ile TEİAŞ arasında imzalanan sistem kullanım sözleşmesi kapsamındaki ödeme yükümlülüklerinin ifası karşılığında TEİAŞ'a teminat mektupları verilmektedir. 30 Eylül 2017 itibarıyla, Şirket'in perakende satış şirketleri tarafından sağlanan performans garantilerinin toplam tutarı 1.051.761 bin TL'dir ve dağıtım şirketleri tarafından sağlanan performans garantilerinin toplam tutarı da, 607.292 bin TL'dir. Ayrıca, bazı tedarikçilere satın almalardan doğan ifa edilmemiş yükümlülüklere karşılık teminat mektupları sağlanmış bulunmaktadır. Bahsedilen taahhütler, uygun şartlarla finansman temin edilmesini güçleştirebilir. Buna ek olarak Şirket, yükümlülüklerini, performans garantilerine sahip olan tarafı tatmin edecek şekilde yerine getirmediği takdirde, söz konusu teminatlar paraya çevrilebilir. Bu durum, Şirket'in faaliyetlerini, finansal durumunu ve operasyonel sonuçlarını olumsuz yönde etkileyebilir.

Şirket'in elektrik perakende satış faaliyetindeki büyüme, elektrik talebinin artması ile yakından ilişkilidir; ancak, elektrik talebinin artması Şirket'in kontrolü dışındaki çeşitli faktörlere bağlıdır ve söz konusu faktörler Şirket'in faaliyetlerini, finansal durumunu ve operasyonel sonuçlarını olumsuz yönde etkileyebilir.

Şirket'in faaliyetleri, özellikle de perakende satış faaliyeti, Türkiye'deki genel ekonomik şartlardan etkilenmektedir. Ekonomik küçülme, tüketim veya sanayi üretimi olumsuz etkilediği takdirde elektrik talebi azalabilir. Türkiye'de meydana gelebilecek olası bir ekonomik yavaşlama da elektrik talebinde azalmaya yol açabilir ve bu durum daha düşük elektrik talebi, daha düşük kapasite kullanımına ve daha düşük kârlılığa neden olabilir.

Büyüme ve elektrik talebindeki eğilimler, büyük ölçüde Şirket'in kontrolü dışında olan bir dizi faktöre bağlıdır. Bu faktörler, diğer hususların yanı sıra, Türkiye'de yeterli elektrik üretiminin yapılabiliyor olması, enerji verimliliğinde sağlanan artışlar, lisanssız elektrik üretiminin artması, elektrik üretiminde yenilenebilir enerji gibi alternatif üretim kaynaklarının geliştirilmesi, Türk hükümetinin elektrik dışı enerji kaynaklarının (doğal gaz veya ısı pompası gibi) farklı uygulamalar için daha kapsamlı kullanımı konusundaki politikası, başka enerji kaynaklarına kıyasla elektriğin fiyatı, başta doğal gaz olmak üzere diğer enerji kaynaklarının fiyatı, Türkiye'deki genel politik ve ekonomik durum, uluslararası krizler, mevsimsel dalgalanmalar ve çevre, sağlık ve güvenlik mevzuatını içermektedir. Bu nedenle, genel olarak Türkiye'de ve özellikle de Başkent, Ayedaş ve Toroslar bölgelerindeki elektrik talebinin azalması, Şirket'in faaliyetlerini, finansal durumunu ve operasyonel sonuçlarını olumsuz yönde etkileyebilir.

Şirket'in bilgi teknolojisi sistemlerindeki herhangi bir arıza veya kesinti veya söz konusu sistemlere izinsiz girişler, Şirket'in elektrik dağıtım ve perakende satış faaliyetlerine önemli ölçüde etki edebilir ve bu durum, Şirket'in faaliyetlerini, finansal durumunu, operasyonel sonuçlarını ve itibarını olumsuz yönde etkileyebilir.

Şirket, elektrik dağıtım ve perakende satış faaliyetlerinin etkin bir şekilde yürütülmesi için kendi IT sistemlerini kullanmaktadır. Özellikle de Şirket, dağıtım sistemi yönetimi ve kesintilerin yönetimi amacıyla, SCADA, GIS ve OSOS yazılımlarını kullanmaktadır. Aynı zamanda, saha operasyonları, müşteri ilişkileri yönetimi, çağrı merkezi, yatırım harcamaları planlama, izleme ve İK operasyonları gibi operasyonel

gereklilikleri için Şirket, SAP yazılımını kullanmaktadır. Bu tür IT hizmet sağlayıcıları veya IT sistemleri veya yedek sistemler için IT ile ilişkili hizmetleri sağlayan üçüncü şahıslar ile Şirket arasındaki mevcut anlaşmalardaki her türlü aksama, elektrik dağıtım ve perakende satış faaliyetlerine önemli ölçüde engel olabilir. Bu tür aksamalar veya arızaların gerçekleşmesine Şirket engel olamayabilir ve bunları gerçekleştikleri takdirde etkin bir şekilde yönetemeyebilir veya bunları hiç ele alamayabilir. Ayrıca, Şirket'in kullanmakta olduğu IT sistemlerinin veya yedek sistemlerin güvenliğinde arıza, veya kesinti veya izinsiz giriş olması durumunda, elektrik dağıtım ve perakende satış faaliyetlerinde aksamalar yaşanabilir. Veri hırsızlığı, vatandaşlık numarası ve vergi kimlik numarası gibi müşterilerin kişisel bilgilerinin izinsiz kullanımı veya kamuya açıklanması da dâhil her türlü siber güvenlik olayı, Şirket itibarına ve müşterilerine zarar verebilir. Bunun sonucunda, Şirket'in kullandığı IT sistemlerinde herhangi bir arıza veya kesinti veya izinsiz giriş (siber güvenlik olaylarının oluşumu dâhil), Şirket'in faaliyetlerini, finansal durumunu, operasyonel sonuçlarını ve itibarını olumsuz yönde etkileyebilir.

Şirket'in dağıtım şebekesi ve sayaç okuma aktiviteleri ile ilgili bazı yatırım harcamaları ve operasyonel harcamaları, üçüncü şahısların hizmetlerini gerektirmektedir ve söz konusu üçüncü şahısların akdi yükümlülüklerini ifa etmemeleri, Şirket'in faaliyetlerini, finansal durumunu, operasyonel sonuçlarını, beklentilerini olumsuz yönde etkileyebilir.

Elektrik dağıtım şebekesinin genişletilmesi ve elektrik dağıtım şebekesinin bakım ve tamiri ve sayaç okuma faaliyetlerine ilişkin operasyonel harcamalar gibi Şirket'in bazı yatırım harcamaları, sınırlı sayıda saygın tedarikçi tarafından temin edilen bazı hizmetler ve ekipmanları gerektirmektedir. Tedarikçinin iflası veya bir tedarikçinin herhangi bir nedenle yükümlülüklerini ifa edememesi gibi çok sayıda nedenle bu tedarikçilerden gerekli hizmetler veya ekipman temin edilemeyebilir. Bu tür bir temin imkânsızlığı durumunda, söz konusu tedarikçilerin yerine, zamanında veya Şirket için avantajlı olan şartlarla, yeni bir tedarikçi bulunamayabilir. Ayrıca Şirket, perakende satış faaliyetinde, tahsilat işlemleri ile bağlantılı olarak üçüncü şahıslara dayanmaktadır. Söz konusu üçüncü şahıslar, akdi yükümlülüklerini yerine getiremedikleri takdirde Şirket, müşterilerden zamanında tahsilat yapamayabilir. Bu nedenle, ana tedarikçilerin akdi yükümlülüklerini ifa etmede önemli derecede temerrüde düşmesi, Şirket'in faaliyetlerini, finansal durumunu, operasyonel sonuçlarını, beklentilerini olumsuz yönde etkileyebilir.

Şirket'in kayıp kaçak hedeflerini tutturamaması durumunda, Şirket'in düzenlemeye tabi dağıtım geliri azalabilir.

Dağıtım Tarifesi ve bu nedenle Ulusal Tarife'nin ana bileşenlerinden biri, kayıp kaçak maliyetidir. EPDK, dağıtım şirketlerini kendi ilgili bölgelerinde kayıp kaçak oranlarını azaltmaya yönelik gerekli tüm önlemleri almaya teşvik etmek amacıyla, yıllık kayıp kaçak hedeflerinin altında performans gösteren dağıtım şirketlerine bir ilave bir ödeme yapmaktadır. 31 Aralık 2016'da sona eren yılda ve 30 Eylül 2017'de sona eren dokuz aylık dönemde, Şirket'in düzenlemeye tabi dağıtım gelirinin, sırasıyla, %21,0'i ve %17,7'si, kayıp kaçak performansı nedeniyle elde edilen ilave ödemelerden elde edilmiştir. Bu nedenle Şirket, kayıp kaçak oranı hedeflerini tutturamadığı veya bu hedef oranlardan daha iyi performans gösteremediği takdirde, kayıp kaçak için ilave gelir elde edemeyecektir ve bu durum, Şirket'in finansal kayba maruz kalmasına yol açabilecektir. Kayıp kaçak karşılığının önemi dikkate alındığında bu durum, Şirket'in düzenlemeye tabi dağıtım gelirini ve Şirket'in faaliyetlerini, finansal durumunu, operasyonel sonuçlarını, beklentilerini olumsuz yönde etkileyebilir.

Şirket'in kayıp kaçak oranını tutturma veya bu orandan daha iyi performans sergileme yeteneği, Şirket'in dağıtım şirketlerinin faaliyet göstermekte olduğu bölgelerin sosyo-ekonomik şartlarına da dayanmaktadır. Örneğin, Toroslar bölgesi, Suriye'ye çok yakındır ve bu bölgede çok sayıda Suriyeli göçmen bulunmaktadır. Bu nedenle, Toroslar EDAŞ kayıp kaçak olaylarına, AYEDAŞ ve Başkent EDAŞ'a göre daha fazla maruz kalmaktadır (ve buna paralel olarak EPDK tarafından belirlenen kayıp kaçak oranı daha yüksektir). Tarihsel olarak, Toroslar EDAŞ, kayıp kaçak olaylarına daha fazla maruz kalmasına karşın, herhangi bir finansal kayba uğramamıştır. Ancak, Toroslar Bölgesi'nin kayıp kaçak hedefi, bölgenin sosyo-ekonomik şartlarındaki istikrarsızlık ve Suriyeli göçmenlerin sayısındaki artış sonucunda EPDK tarafından artırılmış olsa da Toroslar

EDAŞ, kayıp kaçak hedef oranlarını karşılayamayabilir veya bunlardan daha iyi performans gösteremeyebilir. Bu durum, Toroslar EDAŞ'ın finansal durumunu, operasyonel sonuçlarını ve bu nedenle de Şirket'in faaliyetlerini, finansal durumunu, operasyonel sonuçlarını, beklentilerini olumsuz yönde etkileyebilir.

EPDK, her dağıtım şirketi için yıllık olarak ilgili dağıtım şirketinin üç yıllık performansına dayalı olarak bir kayıp kaçak hedef oranı belirler. EPDK, aynı zamanda, terör ve doğal afetler gibi harici etmenlerden kaynaklanan değişiklikleri yansıtmak üzere, ilgili dönem içinde kayıp kaçak oranı hedeflerini yeniden belirleme hakkına da sahiptir. EPDK, dağıtım şirketlerini, kayıp kaçak oranlarını indirmeye teşvik etme niyetinde olduğundan, EPDK, kayıp kaçak oranı hedefinin hesaplanmasına ilişkin metodolojisini değiştirebilir ve hedef oranı indirebilir. Aynı zamanda, bir sonraki tarife dönemine ilişkin kayıp kaçak oranı, Şirket'in dağıtım şirketlerinin geçmiş performansı uyarınca belirleniyor olduğundan, Şirket'in, söz konusu oranları karşılamadaki başarısı, EPDK'nın, bir sonraki tarife dönemine ilişkin hedef oranı indirmesine yol açabilir. Söz konusu hesaplama metodolojisindeki olumsuz değişiklikler, Şirket'in hedef oranı karşılamasına ve/veya kayıp kaçak performansından gelir elde etmesine engel olabilir veya zarara maruz kalınmasına yol açabilir. Bu durum da, Şirket'in düzenlemeye tabi dağıtım gelirini ve Şirket'in faaliyetlerini, finansal durumunu, operasyonel sonuçlarını, beklentilerini olumsuz yönde etkileyebilir.

Şirket, faaliyetleri, finansal durumu ve beklentileri üzerinde olumsuz etkiye sahip olabilecek çevre, sağlık ve güvenlik riskleri ile karşı karşıya kalabilir.

Şirket'in dağıtım ve perakende satış faaliyetleri, sağlık ve güvenlik ile ilgili kanun ve yönetmeliklere tabidir. Şirket'in elektrik dağıtım şebekesinin inşası, işletilmesi ve bakımı gibi elektrik dağıtım faaliyetleri, potansiyel olarak tehlikelidir. 26 Aralık 2012 tarih ve 28509 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanan İş Sağlığı ve Güvenliğine İlişkin İşyeri Tehlike Sınıfları Tebliği ("**İşyeri Tehlike Grupları Tebliği**") uyarınca, Şirket'in elektrik dağıtım aktiviteleri, "çok tehlikeli" olarak sınıflandırılmakta olup elektrik perakende satış aktiviteleri, "daha az tehlikeli" olarak sınıflandırılmaktadır. Şirket'in tüm dağıtım ve perakende satış şirketlerinin, tehlike sınıfları dikkate alınmaksızın, risk değerlendirmesi yürütmeleri gerekmektedir. Ancak, Şirket'in dağıtım şirketleri, perakende satış şirketlerine göre, daha geniş sağlık ve güvenlik gerekliliklerine tabi bulunmaktadır. İlgili sağlık ve güvenlik kanun ve yönetmeliklerinin herhangi bir şekilde ihlali, hatta ihlal niteliğinde olmayan olaylar bile, Şirket'in faaliyetlerini, finansal durumunu ve operasyonel sonuçlarını olumsuz yönde etkileyebilir. Şirket tarafından işyeri kazalarını önlemek için her türlü tedbir alınıyor olmasına rağmen, zaman zaman ölümlü iş kazaları ile karşılaşılmaktadır. 31 Aralık 2014, 2015 ve 2016'da sona eren yıllarda ve 30 Eylül 2017'de sona eren dokuz aylık dönemde, Şirket'in dağıtım şirketlerinde, çoğu elektrik şoku ve trafik kazalarından kaynaklanan toplam 12 adet ölümlü iş kazası meydana gelmiştir. 30 Eylül 2017 itibarıyla, meydana gelmiş olan 12 ölümlü iş kazasından dördü dava ile sonuçlanmış, sekizi ise, ölen çalışanların yakınları ile anlaşmaya varıldığından mahkemeye intikal etmeden sonuçlanmıştır. 30 Eylül 2017 itibarıyla, halen derdest durumda olan dört dava bulunmaktadır. Bu davaların sonucunda Şirket, tazminat taleplerine, davalara ve idari para cezalarına tabi tutulabilir ve Şirket'in yönetim kurulu üyeleri veya yöneticileri, cezai kovuşturmaya tabi tutulabilir ve bu davalar, Şirket'in faaliyetlerini, finansal durumunu, operasyonel sonuçlarını ve itibarını olumsuz yönde etkileyebilir.

Ayrıca Şirket, çevre konuları hakkında çeşitli kanun ve yönetmeliklere tabi bulunmaktadır. Çevresel etki değerlendirmesi gerekliliklerine tabi olan tesisler, ÇED Yönetmeliği'nde belirtilmektedir ve ne Enerjisa, ne de Şirket'in dağıtım ve perakende satış şirketleri, bu listelerin kapsamı içinde yer almaktadır. Bu nedenle Şirket, ÇED gerekliliklerinden muaftır. Ancak, Şirket'in dağıtım ve perakende satış şirketleri, atık suları için bir kanalizasyon sistemine bağlanmaktadır ve kanalizasyon sistemlerini ilgili tesislere bağlamak için ilgili belediyeden gerekli izinleri elde etmeleri gerekmektedir. Buna ilaveten, Şirket'in dağıtım şirketleri, 1.000 kg'ın üzerindeki tehlikeli atığı, lojistik hizmet merkezleri depolarında saklamakta ve ilgili il müdürlüklerinden geçici atık depolama izinleri almaları gerekmektedir. Bu nedenle Şirket, ilave uyum giderlerine maruz kalabilir veya çevresel kanun ve yönetmeliklerin ihlali nedeniyle idari para cezalarına tabi hale gelebilir. Bu durum da, Şirket'in aktivitelerini aksatabilir ve Şirket'in faaliyetlerini, finansal durumunu ve operasyonel sonuçlarını olumsuz yönde etkileyebilir.

Şirket aynı zamanda, güvenli olmayan şartların düzeltilmesi ve/veya çevresel kirliliğin giderilmesi veya sair düzeltmelerin yapılması amacıyla ilgili resmi kurumlarca başlatılan soruşturmalara, denetimlere, araştırmalara veya incelemelere, sağlık, emniyet ve çevre kanunlarına aykırılık nedeniyle ortaya çıkabilecek cezalara ve potansiyel hukuki sorumluluklarla ilgili risklere maruz kalabilir. Bu tür soruşturmalar veya incelemelere ilişkin riskler gelecekte ortaya çıkabilir ve bunların herhangi biri, Şirket'in faaliyetlerini, finansal durumunu ve operasyonel sonuçlarını olumsuz yönde etkileyebilir.

Şirket, fikri mülkiyet haklarını başarılı bir şekilde koruyamayabilir ve bu durum, Şirket'in marka değerini ve faaliyetlerini, finansal durumunu, operasyonel sonuçlarını ve itibarını olumsuz yönde etkileyebilir.

Şirket, faaliyetinin başarılı bir şekilde sürdürülmesi için markasının bilinirliğine dayanmaktadır. Öte yandan, Şirket'in marka bilinirliği, Şirket'in fikri mülkiyet haklarına dayanmaktadır. Enerjisa, Türk Patent ve Marka Kurumu nezdinde tescil edilmiş altı marka kullanmaktadır; bunların üçü, Enerjisa mülkiyetinde, geri kalanı ise, Sabancı Holding mülkiyeti altındadır. Bu markalardan üçü, sırasıyla, 16 Eylül 2025, 11 Eylül 2022 ve 11 Eylül 2022 tarihlerine kadar Sabancı Holding adına tescilli marka olarak korunmakta olan, "enerjisa türkiye'nin enerjisi şekil", "enerjisa" ve "enerjisa"dır. Bu markalar, 12 Eylül 2017'de Sabancı Holding ile Enerjisa arasında imzalanan bir marka lisans sözleşmesi kapsamında Enerjisa tarafından kullanılmaktadır. Söz konusu marka lisans sözleşmesinin feshedilmesi hâlinde Şirket, söz konusu markaları kullanamayabilir. Bu durum da, Şirket'in faaliyeti, finansal durumu, faaliyet sonuçları ve gelecekle ilgili beklentileri üzerinde önemli olumsuz etki yaratabilir. Enerjisa'nın markaları dışında, Şirket'in dağıtım ve perakende satış şirketlerinin de markaları Şirket için önem taşımaktadır.

Şirket'in, markalarının etkisi ve pazar penetrasyonlarını sürdürmek veya artırmak için gerekli işlemleri yapmaması veya markaların gerçek veya algılanan değerindeki herhangi bir kayıp (markaların korunmaması sonucunda ortaya çıkan kayıplar dâhil), Şirket'in faaliyeti, finansal durumu, faaliyet sonuçları ve gelecekle ilgili beklentileri ve itibar ve markası üzerinde önemli olumsuz etki yaratabilir. Örneğin, ölüm ile ilişkili tazminat talepleri veya suç isnatları, basında yer alan olumsuz haberler veya elektrik piyasasındaki diğer perakende satış şirketlerinin yanıltıcı aktiviteleri sonucunda Şirket'in markaları veya itibarına gelebilecek zararlar, Şirket'in müşterilerinin yaklaşımını olumsuz etkileyebilir. Söz konusu olumsuzluklar, Şirket'in faaliyetlerini, finansal durumunu, operasyonel sonuçlarını ve itibarını olumsuz yönde etkileyebilir.

Aynı zamanda Şirket, savunma yapması maliyetli olan ve Şirket'in tazminat ödemesini gerektirebilecek fikri mülkiyet hakları ile ilgili taleplerle karşı karşıya kalabilir. Şirket, faaliyetini büyütüp genişlettikçe, üçüncü şahıslar tarafından ileri sürülen fikri mülkiyet talepleri ve fikri mülkiyet ihlal iddialarının konusu haline gelebilir. Bu durum, Şirket'in faaliyetlerini, finansal durumunu, operasyonel sonuçlarını ve itibarını olumsuz yönde etkileyebilir.

Şirket'in perakende satış gelirleri ve kâr marjları ve Şirket'in operasyonel nakit akışları, mevsimsel dalgalanmalara tabidir.

Tarihsel olarak, Şirket'in perakende satış faaliyetleri, orta derecede mevsimselliğe tabi olmuştur. Şirket'in perakende satış gelirleri, elektrik tüketimi ve fiyatlar bakımından üçer aylık dönemlerde mevsimsellik göstermektedir. Elektrik tüketimi, normal şartlarda kış aylarında (ısıtma ve aydınlatma ihtiyaçları nedeniyle) ve yaz aylarında (havalandırma ve serinletme ihtiyaçları nedeniyle) artmaktadır. Benzer şekilde, elektrik fiyatları, ısınma amaçlı elektrik ve doğal gaz talebindeki artışlar sonucunda bazı doğal gaz yakıtlı enerji santrallerinin devre dışı kalması sonucunda ortaya çıkan arz yetersizliği nedeniyle, kış aylarında artış göstermektedir. Öte yandan, yaz aylarında, hem daha az yağış nedeniyle hidroelektrik santrallerinde gerçekleştirilen elektrik üretimi düştüğünden ve hem de talep arttığından, elektrik fiyatları artar. Sonbahar ve ilkbahar aylarında ise hidroelektrik santrallerinin doğal olarak enerji üretimi arttığından elektrik fiyatları da azalır. Bunun sonucunda, Türkiye'de sıcaklık düzeyleri, hidroloji ve mevsimsellik, elektrik tüketimi ve fiyatlar üzerinde önemli etkiler yaratabilir. Bu durum, Şirket'in müşterilere sattığı elektrik miktarlarında azalmaya neden olabilir ve Şirket'in faaliyetlerini, finansal durumunu ve operasyonel sonuçlarını olumsuz yönde etkileyebilir.

Şirket'in elektrik dağıtım ve perakende satış aktiviteleri, EPDK tarafından belirlenen bazı kalite standartlarına tabidir ve söz konusu kalite standartlarına uyulmaması, Şirket'in faaliyetlerini, finansal durumunu, operasyonel sonuçlarını ve itibarını olumsuz yönde etkileyebilir.

Şirket'in dağıtım şirketlerinin, dağıtım aktiviteleri ile ilgili olarak EPDK tarafından konulan teknik, ticari ve tedarik devamlılığına yönelik kalite standartlarına uymaları gerekmektedir. Öte yandan, Şirket'in perakende satış şirketlerinin de perakende satış aktiviteleri ile ilgili olarak ticari kalite standartlarına uymaları gerekmektedir. Örneğin, EPDK tarafından konulan limitleri aşan bir elektrik kesintisi yaşanması durumunda, dağıtım şirketlerinin kesintinin süresi ve sıklığına dayalı olarak söz konusu kesintiyi yaşamış olan müşterilere tazminat ödemeleri gerekmektedir. Aynı zamanda, Şirket'in bazı ticari standartlara uyum göstermediği hallerde, Şirket'in dağıtım ve perakende satış şirketlerinin, söz konusu uyumsuzluk nedeniyle kayba maruz kalmış olan müşterilere tazminat ödemesi gerekmektedir. Buna ilaveten, Şirket'in ilgili standartlara uymaması hâlinde, Şirket'in perakende ve dağıtım şirketleri, söz konusu uyumsuzluk nedeniyle, idari para cezalarıyla veya müşteri şikâyetleri veya talepleriyle karşılaşabilir. Bu tür kalite standartlarına uyumsuzluk hallerinin düzeltilmesi, aynı zamanda Şirket'in, ilave uyum giderlerine maruz kalmasını da gerektirebilir. Bu durum da, Şirket'in faaliyetlerini, finansal durumunu, operasyonel sonuçlarını ve itibarını olumsuz yönde etkileyebilir.

Şirket, müşterileri ile form sözleşmeler akdetmektedir. Söz konusu sözleşmelerde yer alan herhangi bir hükmün hükümsüz addedilmesi, bazı sözleşme hükümlerinin geçersiz sayılması veya icra edilemez hale gelmesi ile ilgili potansiyel risk taşımaktadır.

Şirket'in perakende satış şirketleri, müşterilerine elektrik satışları için form sözleşmeler kullanmaktadır. EPDK yönetmelikleri ve Türkiye'deki tüketicinin korunmasına dair yönetmelikler, söz konusu form sözleşmeler kapsamında karşı tarafların haklarını koruyan çeşitli kurallar içermektedir. Örneğin, tüketicinin korunması yönetmelikleri ve 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu nedeniyle Şirket'in, müşterilerini kendi menfaatlerine aykırı olan hükümler hakkında bilgilendirmesi ve söz konusu hükümler konusunda onaylarını alması gerekmektedir. Şirket, bunu yapmadığı takdirde, söz konusu hükümler geçersiz addedilebilir. Buna ek olarak, bir form sözleşmenin herhangi bir hükmünün yorumu ihtilafa konu olduğu takdirde, söz konusu hüküm, karşı taraf (diğer bir ifade ile müşteriler) lehine yorumlanabilir (sözleşmeyi hazırlayan taraf lehine değil). Bu doğrultuda, Şirket'in form sözleşmeleri, müşteriler tarafından ileri sürülen taleplerin konusu olabilir; bu durumda Şirket, hukuki giderlere maruz kalabilir ve yasal işlemler zaman alıcı olabilir. Ayrıca, form sözleşmeler kapsamındaki herhangi bir hükmün geçersiz addedilmesi hâlinde, Şirket'in, söz konusu hükmü, kendisi için dezavantajlı olan hükümler ile değiştirmesi gerekli olabilir. Bu tür gelişmeler, Şirket'in faaliyetlerini, finansal durumunu ve operasyonel sonuçlarını olumsuz yönde etkileyebilir.

Şirket'in gelecekte gerçekleştirmeyi amaçlayabileceği satın alımlar, tabiatları gereği bir dizi risk içerebilir. Bunların herhangi biri Şirket'in, beklenen faydaları gerçekleştirememesine neden olabilir.

Şirket'in mevcut temel stratejisinin bir parçası olmamasına karşın, Şirket'in gelecekte perakende satışlarını ve dağıtım operasyonlarını seçici devralmalar yoluyla genişletmeyi amaçlaması hâlinde, Şirket cazip hedefler belirleyemeyebilir veya bunları kabul edilebilir şartlarla iktisap edemeyebilir/devralamayabilir. Şirket, çatı üzeri güneş enerjisi üretimi, akıllı sayaç ve elektronik batarya gibi bazı orta vadeli yatırımlar yapabilir. Ayrıca, devralmalar, Şirket'in mevcut faaliyetlerini önemli risklere maruz bırakabilir ve aynı zamanda mevcut faaliyetlerin yönetilmesinden de sorumlu olan üst düzey yönetim üzerine ilave talepler yüklenmesine neden olabilir. Ayrıca, devralınan bir işletmenin faaliyetlerini entegre edemeyebilir veya devralma sonucunda ortaya çıkması beklenen işletme ve finans sinerjilerini gerçekleştiremeyebilir. Buna ek olarak, devralmalar borçlulukta önemli artışlara yol açabilir. Söz konusu olumsuzluklar Şirket'in faaliyetlerini, finansal durumunu ve operasyonel sonuçlarını olumsuz yönde etkileyebilir.

Şirket, maddi olmayan duran varlıkları ile ilgili olarak değer düşüklüğü riskine maruz bulunmaktadır.

Başkent Bölgesi, Ayedaş Bölgesi ve Toroslar Bölgesi'nin devralma fiyatları, devralma tarihlerindeki defter değerlerinden daha yüksektir. Bu nedenle, devralma fiyatları ile söz konusu bölgelerin defter değerleri

arasındaki fark, Şirket'in finansal tablolarına maddi olmayan varlık olarak kaydedilmiştir. Perakende ve dağıtım faaliyetlerinde herhangi bir bozulma, şirket varlıklarının gerçeğe uygun değerini azaltabilir ve söz konusu gerçeğe uygun değer, finansal tablolardaki defter değerinden düşük ise maddi olmayan duran varlıklarda değer düşüklüğüne yol açabilir. Bu durum, Şirket'in faaliyetlerini, finansal durumunu ve operasyonel sonuçlarını olumsuz yönde etkileyebilir.

Finansal raporlama standartlarındaki herhangi bir değişiklik, Şirket'in finansal durumunu, operasyonel sonuçlarını olumsuz etkileyebilir.

Şirket, konsolide finansal tablolarını, TFRS ve UFRS uyarınca hazırlamaktadır. TFRS ve UFRS kapsamındaki finansal raporlama standartları ve ilişkili muhasebe hükümleri, uygulama yöntemleri ve faaliyet ile ilgili geniş kapsamlı yorumlar (gelirin tahakkuku, hizmet imtiyaz sözleşmeleri, işletme birleşmeleri, şerefiye ve ilişkili taraf işlemleri de dâhil ancak bunlarla sınırlı olmayan yorumlar), oldukça karmaşıktır ve yönetimin çok sayıda varsayımları, tahminleri ve muhakemelerini içermektedir. Buna ek olarak, Şirket'in finansal tabloları, yönetimin bazı varsayımlarına (yatırım harcamaları performansı, enflasyon oranları ve faiz oranları ile ilgili varsayımlar gibi) dayalı olarak hazırlanmaktadır. Bu nedenle, anılan kurallardaki veya bunların yorumlanmasındaki değişiklikler veya dayanak varsayımlardaki tahminlerdeki veya yönetim muhakemelerindeki değişiklikler, rapor edilen veya beklenen finansal performansı önemli ölçüde değiştirebilir ve Şirket'in faaliyetlerini, finansal durumunu ve operasyonel sonuçlarını olumsuz yönde etkileyebilir.

5.3. İhraç edilecek paylara ilişkin riskler:

Halka Arz Edilen Paylar, fiyat ve hacim dalgalanmalarına maruz kalabilir.

Halka arzın ardından, Halka Arz Edilen Paylar için bir piyasa oluşacağının veya bu tür bir piyasa oluştuğu takdirde, bunun süreklilik göstereceğinin garantisi yoktur. Buna ek olarak, Halka Arz Edilen Paylar'a ilişkin herhangi bir piyasanın likiditesi, Halka Arz Edilen Paylar'ın sahiplerinin sayısına, Halka Arz Edilen Paylar'da bir piyasa oluşturulmasında rol alan aracı kurumların menfaatlerine ve diğer faktörlere bağlı olacaktır. Halka Arz Edilen Paylar'a ilişkin aktif bir işlem piyasası oluşmayabilir veya bu piyasa sürdürülebilir olmayabilir; bu durum da yatırımcıların halka arz kapsamında satın aldıkları Halka Arz Edilen Paylar'ı alım-satımını olumsuz yönde etkileyebilir. Halka Arz Edilen Paylar'a ilişkin piyasanın sınırlı olması, Halka Arz Edilen Paylar'ı elinde bulunduranların bu payları arzu ettikleri miktarda, fiyatta ve zamanda satma kabiliyetini olumsuz yönde etkileyebilir ve Halka Arz Edilen Paylar'ın işlem gördüğü fiyatın değişkenliğini arttırabilir.

Halka arz fiyatı, Halka Arz Edilen Paylar'ın işlem göreceği piyasadaki fiyatına veya gelecekteki performansına ilişkin bir gösterge olmayabilir. Ayrıca, Şirket'in faaliyet sonuçları veya finansal performansı, İzahname'nin risk faktörleri bölümünde belirtilen sebepler nedeniyle analistlerin veya yatırımcıların beklentilerini karşılamayabilir. Halka Arz Edilen Paylar'ın fiyatı, i) Şirket'in ve Şirket'in rakiplerinin finansal performansındaki, ii) global makroekonomik ortamdaki, iii) Şirket'in rakiplerinin faaliyetlerindeki ve iv) İzahname'nin risk faktörleri bölümünde veya başka bölümlerinde değinilen koşullardaki değişikliklere bağlı olarak önemli dalgalanmalara maruz kalabilir. Şirket'in operasyonel sonuçlarındaki dalgalanmalar veya analistlerin veya yatırımcıların beklentilerinin karşılanamaması; Halka Arz Edilen Paylar'ın fiyatının düşmesine neden olabilir ve yatırımcılar, halka arz kapsamında satın aldıkları Halka Arz Edilen Paylar'ı, halka arz fiyatından veya daha yüksek bir fiyattan satamayabilirler veya hiç satamayabilirler. Bunun sonucunda, halka arz kapsamında Halka Arz Edilen Paylar'ı satın alan yatırımcılar, Halka Arz Edilen Paylar'daki yatırımlarının tamamını veya bir kısmını kaybedebilirler.

Halka Arz Edilen Paylar'ın fiyatı, zaman zaman önemli dalgalanmalara konu olabilir, bu dalgalanmaların, Şirket'in finansal performansı veya gelecekteki kâr beklentileri ile ilişkisi olmayabilir. Bunun sonucunda, piyasadaki genel düşüşler veya benzer menkul kıymetlerdeki düşüşler, Halka Arz Edilen Paylar için alım-satım piyasası ve Halka Arz Edilen Paylar'ın likiditesi üzerinde olumsuz etki yaratabilir.

Borsa İstanbul, dünyanın önde gelen diğer borsalarına oranla daha küçük ve daha az likittir ve daha değişken bir getiri performansı gösterebilir ve bu durum halka arz kapsamında satın alınan Halka Arz Edilen Paylar'ın alım-satımını olumsuz etkileyebilir.

Halka Arz Edilen Paylar için tek alım-satım piyasası, Borsa İstanbul olacaktır ve Halka Arz Edilen Paylar'ın, yakın gelecekte başka bir borsada kote edilmesi yönünde Şirket'in bir planı bulunmamaktadır. Borsa İstanbul'da, 30 Eylül 2017 itibarıyla 403 adet şirketin payları işlem görmektedir. Borsa İstanbul, 30 Eylül 2017 itibarıyla yaklaşık 793,8 milyar TL toplam piyasa değeri ve 2017 yılının ilk dokuz ayındaki 5,3 milyar TL günlük ortalama işlem hacmi ile Amerika Birleşik Devletleri ve Birleşik Krallık gibi gelişmiş ülkelerdeki borsalara göre küçük ve daha az likit bir borsadır. Piyasa değeri en büyük on şirketin toplam piyasa değeri 309,5 milyar TL olup, Borsa İstanbul'un toplam piyasa değerinin yaklaşık %39'unu temsil etmektedir. En çok işlem gören on şirketin de günlük 2,3 milyar TL işlem hacmi ile toplam işlem hacmi içinde %43 gibi bir paya sahip olduğu görülmektedir.

Borsa İstanbul'un BİST-100 endeksinin 1 Ocak 2005 ile 30 Eylül 2017 tarihleri arasında 21.228 ila 110.423 arasında dalgalandığı ve gelişmiş ülkelerdeki borsalara göre yüksek bir volatiliteye sahip olduğu görülmektedir.

Halka Arz Edilen Paylar dışında sermayeyi temsil eden diğer Şirket paylarının gelecekte büyük miktarlarda satılması veya bu tür satışların gerçekleşebileceği olasılığı, Halka Arz Edilen Paylar'ın piyasa fiyatı üzerinde önemli olumsuz etkiye neden olabilir.

Şirket ve Halka Arz Edenler, bazı istisnalara tabi olmak kaydıyla, Halka Arz Edilen Paylar'ın işlem görmeye başladığı tarihten itibaren 180 günlük bir süre boyunca, Şirket'in paylarını satmayacakları veya elden çıkarmayacakları konusunda taahhütte bulunmuşlardır. İlgili sürelerin sona ermesinden sonra, Şirket ve Halka Arz Edenler, Şirket sermayesinde sahip oldukları diğer payları satabilirler veya sermaye artırımı gerçekleştirebilirler. Halka Arz Edenler veya başkaları tarafından bu şekilde gerçekleştirilecek önemli miktardaki pay satışı veya önemli miktarda sermaye artışı veya bu tür işlemlerin gerçekleşebileceği olasılığı Halka Arz Edilen Paylar'ın piyasa fiyatı üzerinde olumsuz etki yaratabilir.

Şirket, Halka Arz Edilen Paylar'ın sahiplerine kâr payı dağıtmayabilir veya gelecekte kâr payı dağıtamayabilir.

Türkiye'deki halka açık şirketler, tabi oldukları mevzuata ve ayrıca şirket esas sözleşmesinde yer alan ve pay sahiplerinin kabul ettiği kâr payı dağıtım politikalarına uygun olarak kâr payı dağıtmak zorunda olup, söz konusu politikalar, SPK'nın zaman zaman ortaya koyduğu belirli düzenlemelerden etkilenebilir. Halka açık şirketler, pay sahiplerinin vereceği karara bağlı olarak nakit ve/veya bedelsiz pay olarak kâr payı dağıtabilmekte veya dağıtılabilir kâr payını şirket bünyesinde bırakabilmektedir. Söz konusu dağıtılabilir kâr payının hesaplanmasında kullanılan meblağlar ve formüller SPK tarafından değiştirilebilir.

Yapılacak olan herhangi bir kâr payı ödemesinin tutarı ve şekli aşağıdakiler de dâhil ancak bunlarla sınırlı olmamak üzere pek çok etkene bağlıdır.

- Yeterli seviyede kâr elde edilmesi;
- Dağıtılabilir kâr ve yedeklerin tutarı;
- Şirket'in serbest nakit akışı miktarı; (işletme sermayesi gereklilikleri, fonlama maliyeti, yatırım harcamaları ve yatırım planları gibi unsurlardan etkilenir)
- Şirket'in borçluluk düzeyi ve mevcut ödeme yükümlülükleri;
- Türkiye'de faaliyet gösteren diğer karşılaştırılabilir halka açık şirketlerin ödediği temettü tutarı;

- Pay sahiplerinin kâr payı hedefleri ve beklentileri ve

- Yönetim kurulunun takdirine bağlı olarak ilgili olduğunu düşündüğü diğer etkenler.

Şirket önemli ölçüde kâr üretiyor olsa da, yönetim kurulunun, söz konusu kârın başka amaçlar için, örneğin yeniden yatırım yoluyla veya devralmalarda kullanılması yoluyla daha etkin bir şekilde artabileceğine inanması durumunda, Şirket, kâr payı ödemeyebilir. Bunun sonucunda, Şirket'in, gelecekte kâr payı ödeme kabiliyeti değişkenlik gösterebilir ve sınırlı olabilir.

Şirket'in başarısı kendi itibarına ve Sabancı Holding ve E.ON'un itibarına dayanmaktadır.

Şirket'in başarısı, bir ölçüye kadar, Şirket'in itibarı ve markasının güçlülüğüne dayanıyor olmakla birlikte aynı zamanda, Şirket'in pay sahipleri olan Sabancı Holding ve (DD Turkey vasıtasıyla) E.ON'un itibarına da bağlıdır. Sabancı Grubunun ana şirketi olan Sabancı Holding, Türkiye'nin lider holding şirketlerinden biridir; E.ON ise Almanya'nın en büyük enerji şirketlerinden birisidir. Şirket'in her iki pay sahibi de halka açık şirkettir. Bu nedenle, Şirket'in pay sahipleri kayda değer oranda kamuoyunun dikkatini çekmektedir. Sabancı Holding ve E.ON'un itibarını etkileyen olaylar, Şirket'in kontrolü dışındadır ve bunların herhangi biri ile ilgili her türlü negatif tanıtım, Şirket'in markası ve itibarı üzerinde olumsuz etki yaratabilir ve Şirket faaliyetleri üzerinde olumsuz etkiye neden olabilir.

Şirket, Sabancı Holding ve E.ON tarafından yönetilmekte olup, söz konusu pay sahiplerinin menfaatleri, Şirket'in menfaatleri veya Halka Arz Edilen Payların sahiplerinin menfaatleri ile bağdaşmayabilir.

Halka arz öncesinde, Sabancı Holding, Şirket sermayesinin %50,0'sine ve E.ON, yüzde yüz bağlı ortaklığı olan DD Turkey vasıtasıyla, Şirket sermayesinin %50,0'sine sahiptir. Halka arzın tamamlanması sonrasında (halka arz edilen payların tamamının satıldığı varsayımına göre), Sabancı Holding, Şirket'in payları ve oy haklarının %41'ini doğrudan elde bulundurmaya devam edecektir ve E.ON, Şirket'in payları ve oy haklarının %41'ini yüzde yüz iştiraki DD Turkey vasıtasıyla elde bulundurmaya devam edecektir (ek satış kapsamında satışa sunulan payların tamamının satıldığı varsayıldığında, sırasıyla %40 ve %40). Bunun sonucunda, Sabancı Holding ve E.ON, halka arzın tamamlanması sonrasında Şirket üzerinde müşterek kontrole sahip olmaya devam edecektir. Buna ilaveten, Şirket'in yönetim kurulunun bazı üyeleri, Sabancı Holding ve E.ON'da yönetim kurulu üyeliklerini veya üst düzey yönetim pozisyonlarını ellerinde bulundurmaktadır. Sabancı Holding ve E.ON'un menfaatleri gelecekte Şirket'in ve yatırımcıların menfaatleri ile uyumlu olmayabilir. Sabancı Holding ve E.ON'un, Şirket'in menfaatlerine en uygun şekilde hareket edecekleri veya Sabancı Holding ve E.ON'un menfaatlerinin, Halka Halka Arz Edilen Payların sahiplerinin menfaatleri ile örtüşeceği herhangi bir şekilde garanti edilemez.

Ayrıca, Sabancı Holding ve E.ON, halka arzın tamamlanması üzerine, Şirket üzerinde kontrol sahibi olmaya devam edeceklerinden, Sabancı Holding ve E.ON, Şirket'in elektrik dağıtım ve perakende satış faaliyetleri, temettü zamanlaması ve dağıtımı, yönetim kurulu üyelerinin ve yöneticilerin seçimi veya görevlerinin sonlandırılması gibi pay sahibi onayı gerektiren konular ile yatırım ve yatırım harcamaları ile ilişkili politikalar da dâhil, önemli politika ve faaliyetleri üzerinde önemli etkiye sahip olacaktır. Yukarıdaki faktörlerden herhangi biri, Şirket'in faaliyetleri, gelecekle ilgili beklentileri, finansal durumu, faaliyetlerinin sonuçları ve nakit akışları üzerinde olumsuz etkiler yaratabilir. Buna ilaveten, Sabancı Holding ve E.ON, Şirket üzerinde kontrole sahip olmaya devam ettikleri sürece, bu durum, Şirket'in önemli politikalarını, Halka Arz Edilen Paylar'ı satın alanların menfaatleri ile çatışacak şekilde etkileyebilir.

5.4. Diğer riskler:

Şirket, ilişkili taraf işlemleri akdetmiştir ve akdetmeye devam edecektir.

Şirket, olağan iş akışı çerçevesinde, ilişkili tarafları ile işlemlerde bulunmaktadır ve bulunmaya devam edecektir. Örneğin, finansman ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla, Sabancı Grubu'nun bir iştiraki olan Akbank ile çeşitli seferlerde genel kredi sözleşmeleri akdetmiştir. 30 Eylül 2017 itibarıyla, Akbank'ın sağladığı kredilerden kaynaklanan toplam kısa vadeli yükümlülükler, 987.570 bin TL (anapara ve faiz birikimleri de dâhil olmak üzere) olup, Akbank tarafından sağlanan kredilerden kaynaklanan toplam uzun vadeli yükümlülükler ise 2.312.800 (anapara ve faiz birikimleri de dâhil olmak üzere) bin TL'dir. Ayrıca Şirket, bir Sabancı Grubu şirketi olan Enerjisa Elektrik Toptan'dan elektrik satın almaktadır. 31 Aralık 2014, 2015 ve 2016'da sona eren yıllarda ve 30 Eylül 2016 ve 2017'de sona eren dokuz aylık dönemlerde Şirket, elektrik alımları karşılığında Enerjisa Elektrik Toptan'a sırasıyla 1.418.047 TL, 2.213.661 TL, 1.448.832 TL, 1.095.601 TL ve 608.826 TL tutarlarında ödeme yapmıştır. Aynı dönemler için Enerjisa Elektrik Toptan, Şirket'in müşterilerine satılan toplam elektriğin yaklaşık %21,1, %30,8, %24,6, %24,1 ve %12,1'ini tedarik etmiştir. Şirket'in perakende satış şirketleri, serbest müşterilere yapılan perakende satışlarla ilgili olarak TETAŞ dışındaki diğer tedarikçilerden de elektrik satın alabilmektedirler. Bu kapsamda, Enerjisa Elektrik Toptan'dan ve diğer tedarikçilerden elektrik alımları, liberalleşme süreci sonucunda gelecekte artabilir. Şirket, eski ve mevcut sözleşmeleri ve ilişkili taraflar ile diğer işlemlerinin, piyasa koşullarına uygun koşullarla müzakere edilmiş olduğu ve piyasa şartlarına paralel akdedildikleri kanaatindedir. Ancak vergi idaresi, Şirket'in ilişkili taraf işlemleri üzerinde denetimler yürütebilir ve Şirket'in ilişkili taraf işlemlerinin piyasa koşullarına uygun şartlarda olmadığı iddiasını ileri sürebilir. Ayrıca, ilişkili taraf işlemleri, Şirket için zararlı olabilecek menfaat çatışmaları da içerebilir. Bu nedenle, Şirket'in ilişkili taraf işlemleri, münferiden veya toplu olarak, Şirket'in faaliyetleri, finansal durumu, faaliyet sonuçları ve gelecekle ilgili beklentileri üzerinde önemli olumsuz etkiye neden olabilir.

6. İHRAÇÇI HAKKINDA BİLGİLER

6.1. İhraççı hakkında genel bilgi:

6.1.1. İhraççının ticaret unvanı ve işletme adı:

Şirket'in ticaret unvanı Enerjisa Enerji A.Ş.'dir.

6.1.2. İhraççının kayıtlı olduğu ticaret sicili ve sicil numarası:

Ticaret siciline tescil edilen merkez adresi:	Sabancı Center Kule 2, 4. Levent - Beşiktaş / İstanbul
Bağlı bulunduğu ticaret sicil müdürlüğü:	İstanbul
Ticaret sicil numarası:	800865

6.1.3. İhraççının kuruluş tarihi ve süresiz değilse, öngörülen süresi:

Şirket, İstanbul Ticaret Sicili'ne 21.12.2011 tarihinde tescil edilmiş ve süresiz olarak kurulmuştur.

6.1.4. İhraççının hukuki statüsü, tabi olduğu mevzuat, ihraççının kurulduğu ülke, kayıtlı merkezinin ve fiili yönetim merkezinin adresi, internet adresi ve telefon ve faks numaraları:

Hukuki statüsü:	Anonim Şirket
Tabi olduğu mevzuat:	T.C. Kanunları
İhraççının kurulduğu ülke:	Türkiye
Kayıtlı merkezinin adresi:	Sabancı Center Kule 2, 4. Levent - Beşiktaş / İstanbul
İnternet adresi:	www.enerjisa.com.tr
Telefon:	0212 385 88 66
Faks:	0212 385 88 55

Şirket'in tabi olduğu mevzuat hakkında genel bilgi:

Şirket, Elektrik Piyasası Kanunu, bu kanuna dayalı olarak yayımlanan sair mevzuat veya başka herhangi bir mevzuata veya herhangi bir lisansa tabi olmamakla birlikte; Şirket'in %100 bağlı ortaklığı konumunda bulunan (i) Başkent Elektrik Dağıtım A.Ş., (ii) İstanbul Anadolu Yakası Elektrik Dağıtım A.Ş., (iii) Toroslar Elektrik Dağıtım A.Ş., (iv) Enerjisa Başkent Elektrik Perakende Satış A.Ş., (v) Enerjisa İstanbul Anadolu Yakası Elektrik Perakende Satış A.Ş. ve (vi) Enerjisa Toroslar Elektrik Perakende Satış A.Ş. kuruluşları, faaliyetleri ve uyguladıkları tarifeler bakımından, başta Elektrik Piyasası Kanunu olmak üzere EPDK mevzuatına tabidir.

Şirket'in doğrudan, %100 pay sahibi olduğu bağlı ortaklıklarının tabi olduğu önemli ikincil mevzuat kısaca aşağıda belirtilenleri kapsamaktadır:

- 02.11.2013 tarihli ve 28809 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Elektrik Piyasası Lisans Yönetmeliği,

- 22.08.2015 tarihli ve 29453 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Elektrik Piyasası Tarifeler Yönetmeliği,
- 27.05.2014 tarihli ve 29012 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Enerji Piyasası Bildirim Yönetmeliği,
- 07.05.2016 tarihli ve 29705 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Elektrik Piyasası Talep Tahminleri Yönetmeliği,
- 28.01.2014 tarihli ve 28896 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Bağlantı ve Sistem Kullanım Yönetmeliği,
- 21.12.2012 tarihli ve 28504 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Elektrik Dağıtımı ve Perakende Satışına İlişkin Hizmet Kalitesi Yönetmeliği,
- 25.05.2016 tarihli ve 29722 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Elektrik Dağıtım Şirketlerinin Satın Alma – Satma ve İhale Prosedürlerinin Hazırlanması ve Uygulanması Yönetmeliği
- 14.04.2009 tarihli ve 27200 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Elektrik Piyasası Dengeleme ve Uzlaştırma Yönetmeliği ve
- 08.05.2014 tarihli ve 28994 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Elektrik Piyasası Tüketici Hizmetleri Yönetmeliği.

Elektrik Piyasası Lisans Yönetmeliği uyarınca, elektrik piyasası faaliyetinde bulunmak üzere lisans başvurusunda bulunan tüzel kişilerin başvurularının değerlendirilmesi aşamasında; lisans başvurusunda bulunan tüzel kişi ile tüzel kişilikte yüzde on ve üzerinde (halka açık şirketlerde yüzde beş ve üzerinde) doğrudan veya dolaylı pay sahibi olan kişilerin varsa, piyasadaki deneyim ve performansları da incelenmektedir.

Türkiye Elektrik Piyasasındaki Düzenlemelere Genel Bakış

Türkiye elektrik piyasası, esas olarak Elektrik Piyasası Kanunu ve EPDK tarafından çıkarılan ikincil mevzuat ile düzenlenmektedir. Elektrik Piyasası Kanunu'nun temel amaçları: (i) elektriğin yeterli, kaliteli, sürekli, düşük maliyetli ve çevreyle uyumlu bir şekilde tüketicilerin kullanımına sunulması için, rekabet ortamında özel hukuk hükümlerine göre faaliyet gösteren, mali açıdan güçlü, istikrarlı ve şeffaf bir elektrik enerjisi piyasasının oluşturulması ve (ii) bu piyasada bağımsız bir düzenleme ve denetimin yapılmasının sağlanmasıdır. EPDK, kararları vasıtasıyla piyasanın işleyişi ve piyasa oyuncularının faaliyetleri hakkında bilgiler vermekte ve bu konularda temel prensiplerini ortaya koymaktadır. Elektrik Piyasası Lisans Yönetmeliği, Elektrik Piyasası Tarifeler Yönetmeliği, Dağıtım Sistemi Gelirinin Düzenlenmesi Hakkında Tebliğ, Elektrik Piyasası Dengeleme ve Uzlaştırma Yönetmeliği, Elektrik Piyasasında Dağıtım ve Tedarik Lisanslarına İlişkin Tedbirler Yönetmeliği, Elektrik Piyasası Tüketici Hizmetleri Yönetmeliği, Perakende Enerji Satış Fiyatlarının Düzenlenmesi Hakkında Tebliğ başta olmak üzere; birçok yönetmelik, tebliğ ve diğer ikincil mevzuat aracılığıyla tedarik ve dağıtım lisansı sahiplerinin görev ve sorumlulukları düzenlenmektedir. Bu düzenlemeler tarafından ortaya konan yasal çerçeve kapsamında yürütülmesi gereken elektrik piyasası faaliyetleri, EPDK tarafından düzenlenmekte ve denetlenmektedir. Elektrik piyasasında yürütülebilecek faaliyetler ve bu faaliyetler için alınması gereken lisanslar ve hükümleri başta Elektrik Piyasası Kanunu ile Elektrik Piyasası Lisans Yönetmeliği ile düzenlenmektedir.

EPDK'nın görev ve yetkileri, başta Elektrik Piyasası Kanunu ile Enerji Piyasası Düzenleme Kurumunu Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun'da düzenlenmektedir. Bu görev ve yetkiler;

(i) Tüzel kişilerin yetkili oldukları faaliyetleri ve bu faaliyetlere ilişkin hak ve yükümlülükleri gösteren lisansları düzenlemek ve yenilemek;

(ii) İkincil mevzuatı hazırlamak, geliştirmek ve uygulamak;

(iii) Lisans sahiplerini denetlemek;

(iv) Serbest tüketici limitini yıllık olarak belirlemek;

(v) Düzenlemeye tabi tarifeleri hazırlamak, değiştirmek ve uygulamak;

(vi) Piyasa faaliyetlerinin Elektrik Piyasası Kanunu ile uyumlu olmasını sağlamak;

(vii) Elektrik Piyasası Kanunu'nun 16'ncı maddesindeki yaptırımları uygulamak, piyasa performanslarını takip ederek performans standartlarını belirlemek ve

(viii) Dağıtım şirketlerinin yatırım planlarını onaylamak, gerektiğinde bu planları revize etmek ve onaylanmış yatırım planlarının uygulamasını denetlemek.

Elektrik Piyasasında Tarife Uygulama Dönemleri

EPDK kararları uyarınca, 2004 tarihli Strateji Planı'ndaki Eylem Planı'na uygun olarak, düzenlemeye tabi tarifelere ilişkin olarak tarife dönemlerinden:

(i) birincisi 2006'dan 2010'a;

(ii) ikincisi 2011'den 2015'e;

(iii) üçüncüsü ise 2016'dan 2020'ye

kadar olan dönemi kapsayacak şekilde belirlenmiştir. Dördüncü tarife döneminin ise 1 Ocak 2021'de başlaması ve 31 Aralık 2025'e kadar olan 5 yıllık dönemi kapsaması beklenmektedir. Elektrik Piyasası Tarifeler Yönetmeliği uyarınca, bir sonraki tarife dönemi süresince geçerli olacak gelir gereksinimlerine ilişkin parametre değerlerinin belirlenmesine dair çalışmalar, içinde bulunulan tarife döneminin son yılının 31 Ekim tarihinden en az on iki ay önce başlatılmaktadır.

Elektrik Piyasası Faaliyetleri

Elektrik piyasasında Elektrik Piyasası Kanunu hükümleri uyarınca lisans almak koşuluyla yürütülebilecek faaliyetler şunlardır: (i) üretim faaliyeti, (ii) iletim faaliyeti, (iii) dağıtım faaliyeti, (iv) toptan satış faaliyeti, (v) perakende satış faaliyeti, (vi) piyasa işletim faaliyeti, (vii) ithalat faaliyeti, (viii) ihracat faaliyeti. Elektrik Piyasası Lisans Yönetmeliği uyarınca, faaliyetin niteliğine göre, lisanslar en az 10 yıl, en fazla 49 yıl için verilir.

Lisanssız elektrik üretimi faaliyetleri lisans alma ve şirket kurma yükümlülüğünden muaf olan faaliyetlerdir. Lisanssız elektrik üretimine ilişkin koşullar; Elektrik Piyasası Kanunu'nun 14'üncü maddesinde, Elektrik Piyasasında Lisanssız Elektrik Üretimine İlişkin Yönetmelik ve Elektrik Piyasasında Lisanssız Elektrik Piyasasında Lisanssız Elektrik Üretimine İlişkin Yönetmeliğin Uygulanmasına Dair Tebliğ ile düzenlenmiştir. Görevli tedarik şirketleri aracılığıyla, ihtiyaç fazlası enerji için YEKDEM'den yararlanabilecek olan (i) kurulu gücü bir megavat veya Elektrik Piyasası Kanunu'nun 14'üncü maddesi çerçevesinde Bakanlar Kurulu kararı ile belirlenmiş kurulu güç üst sınırına kadar olan yenilenebilir enerji kaynaklarına dayalı üretim tesisleri ile (ii) elektrik enerjisine dayalı toplam kurulu gücü 100 kW ve altında olan kojenerasyon tesislerini ifade etmektedir.

Görevli tedarik şirketleri EPİAŞ, üretim lisansı sahipleri, toptan satış faaliyetinde bulunan tedarik lisansı sahibi tüzel kişiler, mikro-kojenerasyon tesisleri, TETAŞ (Türkiye'nin ilk ve tek kamu enerji toptan satış şirketi) ve kurulu güç kapasitesi Elektrik Piyasası Kanunu'nun 14'üncü maddesinde belirlenen sınırı aşmayan yenilenebilir enerji üretim tesislerinden enerji satın alabilirler. Dağıtım şirketleri, genel aydınlatma ile teknik ve teknik olmayan kayıplarından doğan enerji ihtiyaçlarını TETAŞ'tan temin ederler.

Aşağıdaki tabloda, temel elektrik piyasası faaliyetleri (üretim, toptan satış, dağıtım ve perakende satış) ve ilgili piyasa katılımcıları özetlenmektedir.

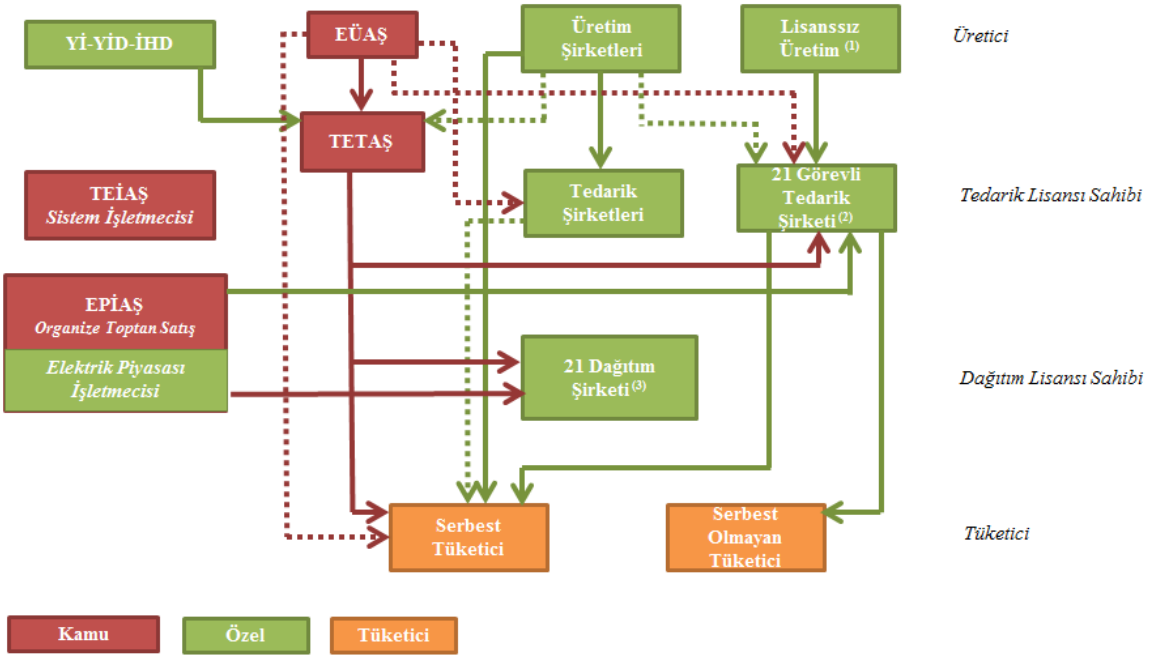

Üretim Faaliyetleri

Elektrik Piyasası Kanunu uyarınca "üretim", enerji kaynaklarının, elektrik üretim tesislerinde elektrik enerjisine dönüştürülmesini ifade etmektedir. Türkiye'de elektrik üretim sektörü, bölümlere ayrılmış bir yapıya sahiptir ve bu bölümlerde birden fazla tipte piyasa katılımcısı faaliyet göstermektedir. Elektrik Piyasası Kanunu, üretim faaliyetinde bulunmak isteyen tüzel kişilere, üretim tesisi yatırımlarına başlamaları için gerekli onay, izin, ruhsat ve benzerlerinin alınabilmesi için belirli süreli verilen izni içeren ön lisans mekanizmasını düzenlemektedir. Elektrik piyasasında, özel sektörün yanı sıra, bir kamu kuruluşu olan EÜAŞ da elektrik üretim faaliyetinde bulunmaktadır. EÜAŞ, iştirakleri ile birlikte 31 Ekim 2017 itibarıyla, toplam kurulu gücü 20.126 MW (Türkiye'deki toplam 82.312 MW kurulu gücün %24,5'ine denk) olan termik ve hidroelektrik enerji tesisleri işletmektedir. EÜAŞ'ın termik ve hidroelektrik varlıklarına ilişkin özelleştirme süreci devam etmektedir. (*Kaynak: EPDK, Elektrik Piyasası 2016 Yılı Sektör Gelişim Raporu, http://www.epdk.org.tr/TR/Dokumanlar/Elektrik/YayinlarRaporlar/ElektrikPiyasasiGelisimRaporu), erişim tarihi: 20 Aralık 2017*).

İletim Faaliyetleri

Elektrik Piyasası Kanunu'nda "iletim", elektrik enerjisinin gerilim seviyesi 36 kV üzerindeki hatlar üzerinden nakli olarak tanımlanmıştır. Türkiye'deki elektrik enerjisinin iletimi, lisansı kapsamında münhasıran TEİAŞ tarafından yürütülmektedir. TEİAŞ, sistem operatörü olarak görev yapmakta ve Türkiye çapındaki iletim sistemlerinin yegâne sorumlu kuruluşu olarak varlığını sürdürmektedir. Sistem operatörü olarak TEİAŞ, yük tevzi, arz ve talebin dengelenmesi, gerçek zamanlı iletim sınırlamaları ile teknik ve ekonomik yük tevzi kuralları uyarınca yük tevzinin fiilen gerçekleştirilmesi frekans kontrolünü sağlamak, gerçek zamanlı sistem güvenilirliğini izlemek, elektrik enerjisinin öngörülen kalite koşullarında sunulmasını sağlamak üzere gerekli yan hizmetleri belirlemekten sorumludur. Ayrıca TEİAŞ'ın sorumlulukları arasında, iletim yatırım planlarının ve uzun vadeli kapasite geliştirme projeksiyonlarının hazırlanması da yer almaktadır.

Piyasa İşletim Faaliyetleri

Piyasa işletim faaliyeti, Elektrik Piyasası Kanunu tarafından, organize toptan elektrik piyasalarının işletilmesi ve bu piyasalarda gerçekleştirilen faaliyetlerin mali uzlaştırma işlemleri ile söz konusu faaliyetlere ilişkin diğer mali işlemler olarak tanımlanmaktadır. EPİAŞ, gün öncesi ve gün içi piyasalarında faaliyet göstermek üzere 2015'te anonim şirket olarak kurulmuş olan piyasa işleticisidir. EPİAŞ'ın ortakları; TEİAŞ (%30), Borsa İstanbul (%30) ve özel enerji şirketleri (%40)'dir.

Dengeleme ve Uzlaştırma Mekanizması

Elektrik piyasasında dengeleme mekanizması büyük ölçüde, Elektrik Piyasası Dengeleme ve Uzlaştırma Yönetmeliği kapsamında düzenlenmiştir. Elektrik Piyasası Dengeleme ve Uzlaştırma Yönetmeliğinin 5'inci maddesine göre; dengeleme mekanizmasının ikili anlaşmaları tamamlayıcı nitelikte olduğu, (i) gün öncesi dengeleme, (ii) gün içi dengeleme ile (iii) gerçek zamanlı dengelemeden oluşan faaliyetleri kapsadığı ifade edilmiştir. Dengeleme mekanizması sonucunda, piyasa katılımcılarının uzlaştırma işlemleri, EPİAŞ tarafından Takasbank aracılığıyla yapılmaktadır.

Yürürlükteki mevzuata göre, dengeleme ve uzlaştırmaya ilişkin piyasa yapısı aşağıda özetlenmektedir:

Gün öncesi piyasası: Gün öncesi dengeleme; sistemdeki arz ve talebin dengelenmesi ve piyasa katılımcılarının sözleşme taahhütleri ile üretim ve/veya tüketim planlarını gün öncesinde dengelemeleri amacıyla gerçekleştirilen faaliyetlerden oluşur ve gün öncesi planlama ya da gün öncesi piyasası aracılığıyla sağlanmaktadır.

Gün içi piyasası: Gün içi dengeleme, piyasa katılımcılarının sözleşme taahhütleri ile üretim ve/veya tüketim planlarını gün içinde dengelemeleri amacıyla gerçekleştirilen faaliyetlerden oluşur ve gün içi piyasası aracılığıyla sağlanmaktadır.

Piyasa katılımcıları, her bir uzlaştırma dönemi için, bir tarafta sisteme verişler, elektrik enerjisi alımları ve ithalatları ile diğer tarafta, sistemden çekişler, elektrik enerjisi satışları ve ihracatları arasında denge sağlamakla yükümlüdürler. Piyasa katılımcıları, uzlaştırma dönemi bazında enerji dengesizliklerinin uzlaştırılması için EPİAŞ'a karşı mali sorumluluk üstlenmektedirler. Enerji dengesizlikleri, uzlaştırma dönemi bazında belirlenecek sistem dengesizlik maliyeti üzerinden uzlaştırılmaktadır. Bir uzlaştırma dönemi için geçerli sistem dengesizlik maliyeti, söz konusu uzlaştırma dönemi için gün öncesi piyasasında belirlenmiş olan nihai piyasa takas fiyatı veya dengeleme güç piyasasında belirlenmiş olan saatlik sistem marjinal fiyatı kullanılarak belirlenen fiyattır.

Dengesizlik maliyeti, Elektrik Piyasası Dengeleme ve Uzlaştırma Yönetmeliği'nde öngörülmüş olan bir formül ile hesaplanmakta ve dengesizlikler "pahalıya al, ucuza sat" prensibi kapsamında uzlaştırılmaktadır. Yenilenebilir enerji tesisleri de dengeleme yükümlülüklerine uymak ve gerektiğinde buna ilişkin fiyatlara katlanmak zorundadır.

Tedarik şirketleri, dengesizlik maliyetlerini, müşterileri ile aralarında olan sözleşmelerin şartlarına bağlı olarak serbest piyasa koşullarına göre serbest tüketicilerine yansıtabilmektedirler. Ancak, görevli tedarik şirketlerinin düzenlemeye tabi müşterilerine ilişkin olarak oluşan dengesizlik maliyetleri doğrudan bu müşterilere yansıtılamamakta; görevli tedarik şirketlerinin dengesizlik maliyetleri, Türkiye genelindeki ortalamaya dayanan bir dengesizlik maliyeti tazmin mekanizması vasıtasıyla tazmin edilmektedir. İsabetli talep tahminleri vasıtasıyla dengesizlik yönetimi bakımından ülke ortalamasından daha iyi performans gösteren görevli tedarik şirketleri, tazminat mekanizması sayesinde söz konusu dengesizlik yönetim faaliyetlerinden fayda sağlayabilmektedir.

Dağıtım Faaliyetleri

Elektrik Piyasası Kanunu uyarınca "dağıtım", elektrik enerjisinin 36 kV ve altındaki hatlar üzerinden naklini

ifade etmektedir. TEK'in hukuki ayrıştırılması sonucu, 1994'te elektrik dağıtım şebekelerine sahip olmak ve bunları işletmek üzere TEDAŞ kurulmuştur. 2004 Strateji Planı'na uyumlu olarak, TEDAŞ 21 dağıtım şirketine bölünmüş ve her bir dağıtım şirketi ilgili bölgesinin dağıtım haklarını haiz olacak şekilde yapılandırılmıştır. Bunu takiben, 2009 ve 2013 yılları arasında bu 21 dağıtım şirketi başarıyla özelleştirilmiştir. Bahsi geçen 21 bölge özel şirketler tarafından, işletme hakkı devir yöntemi ile işletilmektedir; ancak dağıtım varlıklarının mülkiyeti TEDAŞ'a aittir. Başkent Elektrik Dağıtım A.Ş., İstanbul Anadolu Yakası Elektrik Dağıtım A.Ş. ve Toroslar Elektrik Dağıtım A.Ş., TEDAŞ ile 24.07.2006 tarihinde imzaladıkları İşletme Hakkı Devir Sözleşmesi ve EPDK tarafından verilen lisanslar çerçevesinde ve lisanslarında belirtilen bölgelerde münhasıran elektrik dağıtım faaliyetini yürütmektedirler.

Dağıtım şirketi, lisansında belirtilen bölgedeki dağıtım sistemini elektrik enerjisi üretimi ve satışında rekabet ortamına uygun şekilde işletmek, bu tesisleri yenilemek, kapasite ikame ve artırım yatırımlarını yapmak, dağıtım sistemine bağlı ve/veya bağlanacak olan tüm dağıtım sistemi kullanıcılarına ilgili mevzuat hükümleri doğrultusunda eşit taraflar arasında ayrım gözetmeksizin hizmet sunmakla yükümlüdür. Dağıtım şirketi, ilgili yönetmelik hükümleri doğrultusunda yan hizmetlerin sağlanmasından ve lisansında belirlenen bölgede sayaçların okunması, bakımı ve işletilmesi hizmetlerinin yerine getirilmesinden sorumludur. Dağıtım lisansında belirlenen bölgelerde talep tahminlerinin hazırlanması ve TEİAŞ'a bildirilmesi görevi dağıtım şirketine aittir.

Toptan Satış Faaliyetleri

Elektrik Piyasası Kanunu uyarınca "toptan satış", elektrik enerjisinin ve/veya kapasitesinin tekrar satılmak üzere satışıdır. Toptan elektrik satışı faaliyetleri, hem devlete ait TETAŞ, hem de özel şirketler tarafından yürütülmektedir.

EÜAŞ tarafından üretilen ve "yap-işlet", "yap-işlet-devret" veya "işletme hakkı devri" sözleşmeleriyle üretim yapmakta olan tesislerde üretilen elektriğin çoğunluğu TETAŞ'a satılmaktadır. TETAŞ, tarifesi düzenlemeye tabi olan tüketiciler için görevli tedarik şirketlerine, kayıp-kaçak ile genel aydınlanma enerji ihtiyaçları için dağıtım şirketlerine ve bazı kamu kuruluşlarına elektrik satmaktadır.

04.06.2016 tarihli ve 6719 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun ile Elektrik Piyasası Kanununda yapılan değişiklik uyarınca, TETAŞ'ın; Elektrik Piyasası Kanunu'nun 27'nci maddesi uyarınca tedarikle yükümlendiği elektrik enerjisi miktarını mevcut sözleşmeler kapsamında karşılayamaması durumda, yerli kömür yakıtlı elektrik üretim santrallerini işleten şirketlerden elektrik enerjisi temin etmesi hüküm altına alınmıştır. 5710 sayılı Nükleer Güç Santrallarının Kurulması ve İşletilmesi ile Enerji Satışına İlişkin Kanun uyarınca TETAŞ, nükleer enerji tesislerince üretilen elektriği satın almak ve bu elektriği iki taraflı sözleşmeler tahtında tedarikçilere (bir önceki yılda tedarik ettikleri enerji miktarıyla orantılı olarak) satmakla yükümlü kılınmıştır. Elektrik Piyasası Kanunu kapsamında, "perakende satış", elektriğin tüketicilere satışı anlamına gelmektedir. Bu İzahname'nin tarihi itibarıyla elektrik piyasasında 21'i görevli tedarik şirketi olmak üzere toplam 221 tedarik lisansı sahibi tüzel kişi bulunmaktadır. Görevli tedarik şirketleri, 20 Şubat 2001 tarihli ve 4628 sayılı mülga Elektrik Piyasası Kanunu'nun mülga 3'üncü maddesi uyarınca bölgelerinde bulunan görevli dağıtım şirketlerinden hukuki ayrışma kapsamında bölünerek kurulmuşlardır.

Elektrik Piyasası Kanunu'na göre, toptan ve perakende satış faaliyetleri hem elektrik üretim şirketleri hem de tedarik lisansını haiz olan kamusal ve özel tedarik şirketleri tarafından yürütülebilmektedir.

Tedarik şirketleri, herhangi bir bölge sınırlaması olmaksızın serbest tüketicilere toptan veya perakende satış faaliyetlerinde bulunabilir. Ayrıca bu şirketler, ETKB'nin uygun görüşü doğrultusunda, uluslararası enterkoneksiyon şartı oluşmuş ülkeler ile, EPDK onayına tabi olarak elektrik enerjisi ithalatı ve ihracatı faaliyetleri gerçekleştirebilir.

Perakende satış ve dağıtım faaliyetlerinin hukuki ayrıştırması sonrasında, perakende satış faaliyetleri, görevli tedarik şirketleri tarafından yürütülmektedir. Hukuki ayrıştırma sonrası, görevli tedarik şirketleri perakende satış hizmetleri için kullanılan varlıklara ilişkin olarak TEDAŞ ile İşletme Hakkı Devir Sözleşmesi

imzalamışlardır. İşletme Hakkı Devir Sözleşmesi kapsamındaki hak ve yükümlülüklerin perakende satış faaliyetine isabet eden kısmının ayrıştırılması amacıyla, dağıtım şirketleriyle imzalanmış olan İşletme Hakkı Devir Sözleşmeleri, 30 Ocak 2014'te imzalanan bir ek protokol ile tadil edilmiştir. İşletme Hakkı Devir Sözleşmeleri uyarınca, elektrik dağıtım şirketleri dağıtım faaliyetinin yürütülmesi için gereken dağıtım tesislerinin işletme haklarını; perakende satış şirketleri (tadilden sonra) ise düzenlemeye tabi perakende satış faaliyetleri için gereken varlıkların kullanım haklarını elde etmiştir. Fakat söz konusu varlıkların mülkiyetleri TEDAŞ bünyesinde kalmaya devam etmiştir.

Türk Elektrik Piyasasında Kamu Denetimi

Elektrik Piyasası Kanunu uyarınca, dağıtım şirketleri EPDK, ETKB ve TEDAŞ tarafından gerçekleştirilecek kamu denetimlerine tabilerdir. EPDK; kanun, yönetmelik, talimat, tebliğ, lisans şartı ve diğer EPDK kararlarının ihlallerini tespit etmek, müşteri ihtilafları ve şikâyetlerini kontrol etmek, piyasanın iyi işlemesini sağlamak ve piyasaya dair politika ve prosedürlere uyumu gözetmek için Şirket'in tüm süreçlerini denetleyebilir. Kanun veya davranış kurallarının ihlalleri veya diğer sorunların tespit edildiği hallerde, EPDK Elektrik Piyasası Kanunu Madde 16 uyarınca bir ön soruşturma veya soruşturma başlatabilmektedir. Bu soruşturma sürecinin tamamlanmasını takiben EPDK, Şirket'i ihtar edebilir ve/veya Şirket'e idari para cezası uygulayarak ihlalin giderilmesi ve ilgili mevzuata uyum sağlanmasını talep edebilir.

Dağıtım ve Tedarik Lisanslarının Yenilenmesi ve Tadil Edilmesi

EPDK, takdirine bağlı olarak, en az 10 yıl ve en çok 49 yıl arasında değişen süreler için enerji piyasası lisansları düzenlemektedir. Şirket'in uhdesinde bulunan dağıtım şirketleri (AYEDAŞ, Başkent EDAŞ ve Toroslar EDAŞ) dağıtım faaliyetleri için gerekli dağıtım lisanslarına, Şirket'in uhdesinde bulunan perakende satış şirketleri (AYEPSAŞ, Başkent EPSAŞ ve Toroslar EPSAŞ) ise perakende satış faaliyetleri için gerekli tedarik lisanslarına sahiptir. Enerjisa'nın ise kendi adına düzenlenmiş herhangi bir elektrik piyasası lisansı bulunmamaktadır, zira Enerjisa doğrudan elektrik piyasası faaliyetleri yürütmemektedir.

Şirketin dağıtım ve perakende satış şirketlerinin güncel lisans durumları aşağıdaki gibidir:

Dağıtım Şirketi	Dağıtım Lisansı			
	Lisans No.	Süresi	Veriliş Tarihi	Sona Erme Tarihi
AYEDAŞ	ED/874-39/697	36 yıl, 4 ay	1 Eylül 2006	31 Aralık 2042
Başkent EDAŞ	ED/101-21/028	30 yıl	1 Eylül 2006	1 Eylül 2036
Toroslar EDAŞ	ED/874-25/689	36 yıl, 4 ay	1 Eylül 2006	31 Aralık 2042

Perakende Satış Şirketi	Tedarik Lisansı			
	Lisans No.	Süresi	Veriliş Tarihi	Sona Erme Tarihi
AYEPSAŞ	GTL/4968-35/03130	28 yıl, 8 ay, 14 gün	17 Nisan 2014	31 Aralık 2042
Başkent EPSAŞ	GTL/4968-35/03091	22 yıl, 4 ay, 14 gün	17 Nisan 2014	1 Eylül 2036
Toroslar EPSAŞ	GTL/4968-35/03183	28 yıl, 8 ay, 14 gün	17 Nisan 2014	31 Aralık 2042

Lisansların yenilenmesi için, dağıtım ve tedarik lisansı sahiplerinin, lisanslarının sürelerinin bitiminden en erken 15 ve en geç 12 ay önce yazılı olarak EPDK'ya başvurmaları gerekmektedir.

Söz konusu lisanslar EPDK tarafından en fazla 49 yıllığına, aşağıdaki hususlar incelenerek yenilenebilir:

i. Tüketici haklarının korunması ile rekabetin ve piyasanın gelişimine olan etki,

ii. Başvuruda bulunan tüzel kişi ile tüzel kişilikte yüzde on ve üzerinde, halka açık şirketlerde yüzde beş ve üzerinde doğrudan veya dolaylı pay sahibi olan kişilerin varsa, piyasadaki deneyim ve performansları,

iii. Başvuru hakkında ilgili kuruluşlardan alınan görüşler ve/veya ilgili tüzel kişi hakkında yürütülmekte olan veya sonuçlandırılmış olan işlemler,

iv. İlgili kamu kurum ve kuruluşları ile yenilenmesi gereken anlaşmalar ve/veya izinler.

Dağıtım lisansının yenilenebilmesi için, lisans sahibinin lisansında belirlenen dağıtım bölgesindeki dağıtım sistemini işletme hakkını elde ettiğini belgelendirmesi zorunludur. Görevli tedarik şirketinin tedarik lisansının yenilenebilmesi için ise, lisans sahibinin lisansında belirlenen dağıtım bölgesindeki düzenlemeye tabi faaliyetlere ilişkin varlıkların işletme hakkını elde ettiğini belgelendirmesi zorunludur. Söz konusu belgelendirme istemini yerine getiremeyen dağıtım lisansı sahibi ile tedarik lisansı sahibinin başvurusu EPDK kararı ile reddedilmektedir. Ancak, perakende satış şirketleri süreklilik arz eden işletmeler olarak faaliyet göstermekte ve de işletme haklarının sona ermesi hâlinde müşteri portföyleri TEDAŞ'a aktarılmamaktadır.

Lisansların Devredilebilirliği

Enerji Piyasası Kanunu tarafından ortaya konan yasal çerçeve, elektrik piyasası faaliyetlerine ilişkin lisansların devredilemez olduğunu öngörmektedir. Ancak, lisans sahibi bir tüzel kişinin, Enerji Piyasası Kanunu ve Enerji Piyasası Lisans Yönetmeliği tahtında kendisine verilmiş olan lisanstan doğan hak ve yükümlülüklerini, 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu uyarınca birleşme veya bölünme yoluyla başka bir tüzel kişiye devretmesi lisans devri sayılmamaktadır. Mevzuat söz konusu şartların sağlandığı hallerde lisans devrine izin vermekte ise de, birleşme ve bölünme işlemlerinin gerçekleştirilebilmesi EPDK onayına tabi tutulmuştur.

Esaslı Mevzuat İhlalleri Hâlinde Düzenleyici Kurumun Müdahalesi

Elektrik Piyasası Lisans Yönetmeliği, 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu'na atıfta bulunarak belli mevzuat ihlalleri karşısında öngörülmüş bazı yaptırımların lisans sahiplerine uygulanacağını belirtmektedir. Elektrik Piyasası Kanunu'nun 16 ncı madde hükmü uyarınca bir dağıtım bölgesinde lisansı kapsamında faaliyet gösteren dağıtım şirketinin veya görevli tedarik şirketinin, (i) mevzuat ihlallerinin dağıtım faaliyetini EPDK tarafından hazırlanan yönetmelikte belirlenen usul ve esaslara uygun biçimde yerine getirmesini kabul edilemeyecek düzeyde aksattığının veya (ii) mevzuat ihlallerinin dağıtım faaliyetinin niteliğini ya da kalitesini kabul edilemeyecek düzeyde düşürdüğünün veya (iii) mevzuata aykırılıkları itiyat edindiğinin veya (iv) acze düşmesi ya da acze düşeceğinin EPDK kararıyla belirlenmesi durumunda aşağıdaki yaptırımlar ayrı ayrı veya birlikte uygulanabilir:

(i) Lisans sahibi tüzel kişinin yönetim kurulu üyelerinin bir kısmına veya tamamına görevden el çektirilerek yerlerine EPDK tarafından atama yapılması,

(ii) EPDK tarafından tüketicilerin korunması ve hizmetlerin aksamaması için, lisansı sona erdirilen dağıtım bölgesi için başka bir tüzel kişiye dağıtım lisansı verilene kadar her türlü önlem alınması.

(iii) Dağıtım lisansı sahibi tüzel kişi tarafından tarife kapsamında yerine getirilmesi gerekirken getirilmeyen hizmetlerin ve yatırımların mali karşılıklarının öncelikle şirketin diğer faaliyetlerinden elde ettiği gelirlerden, yetmemesi hâlinde mevcut ortakların temettü gelirlerinden ve nihayet payları nama yazılı ortakların malvarlıklarından temin edilmesi.

(iv) Dağıtım sistemini işletme hakkına sahip tüzel kişinin tespiti için gereken iş ve işlemlerin özelleştirme hükümleri çerçevesinde gerçekleştirilmesi.

(v) İlgili dağıtım sistemini işletme hakkını elde ettiğini tevsik eden ve Elektrik Piyasası Kanunu uyarınca öngörülen yükümlülükleri yerine getiren tüzel kişiye yeni lisans verilmesi.

Elektrik Piyasası Lisanslarının Sona Ermesi ve İptal Edilmesi

Elektrik piyasası lisansları (Şirket'in dağıtım ve perakende satış şirketlerinin dağıtım ve tedarik lisansları

Elektrik piyasası lisansları (Şirket'in dağıtım ve perakende satış şirketlerinin dağıtım ve tedarik lisansları gibi), lisans süresinin sonunda kendiliğinden veya lisans sahibi tüzel kişinin iflasının kesinleşmesi, lisans sahibinin talebi veya lisans verilmesine esas şartların kaybedilmesi hâllerinde ise EPDK kararıyla sona ermektedir. Dolayısıyla, dağıtım ve tedarik lisansı sahipleri, lisans sürelerinin sonuna yaklaşırken, EPDK'ya başvurarak lisanslarının yenilenmesini istemek durumundadır. Lisans sahibi dağıtım şirketi ile görevli tedarik şirketlerinin lisansı kapsamındaki faaliyetini sona erdirmek istemesi hâlinde en az on iki ay önce, gerekçeleri ile birlikte EPDK'ya yazılı olarak başvuruda bulunmaları gerekmektedir. EPDK, lisansın sona ermesinin tüketiciler ve piyasa koşulları aleyhine bir durum yaratacağının belirlenmesi hâlinde, gerekçeleri lisans sahibi tüzel kişiye bildirilmek suretiyle talebi reddedebilir veya lisansın sona ermesi için talep edilen tarihi ileri bir tarihe erteleyebilir. Ancak, bir dağıtım lisansı sahibinin veya görevli tedarik şirketinin lisansını sona erdirmesi talebi söz konusu olduğunda, sona erdirilmesi istenen lisans kapsamındaki faaliyeti sürdürecek yeni bir tüzel kişi lisanslandırılana kadar, lisans sona erdirilemez.

Dağıtım veya tedarik lisansı sahibi tüzel kişilerin;

- Lisans müracaatında veya lisans yürürlüğü sırasında, lisans verilmesinde aranan şartlar konusunda, gerçek dışı belge sunulması veya yanıltıcı bilgi verilmesi veya lisans verilmesini etkileyecek lisans şartlarındaki değişikliklerin düzeltilmesinin mümkün olmaması veya otuz gün içinde düzeltilmesi için yapılacak yazılı ihtara rağmen aykırı durumlarını devam ettirmeleri hâlinde,

- Lisans verilmesine esas olan şartların lisansın yürürlüğü sırasında ortadan kalktığının veya bu şartların baştan mevcut olmadığının saptanması hâlinde,

- Kanuna göre yapılan talep ve işlemlerde kanuna karşı hile veya gerçek dışı beyanda bulunulduğunun tespiti hâlinde,

lisansları iptal edilmekte, diğer hallerde ise Elektrik Piyasası Kanunu'nun 16'ncı maddesinde sayılan yaptırımlar da uygulanabilmektedir.

Elektrik Piyasası Kanunu'nun 16. maddesi uyarınca yalnızca para cezası yaptırımının uygulandığı hallerde EPDK, para cezasını gerektiren fiilin; verilen ihtar süresi içerisinde giderilmemesi veya tekrarlanması hâllerinde cezayı her seferinde iki kat arttırarak uygulayabilmektedir. Ancak, aynı fiilin iki yıl içinde tekrar işlenmesi hâlinde artırılarak uygulanacak para cezasının tutarı, cezaya muhatap tüzel kişinin bir önceki mali yılına ilişkin bilançosundaki gayrisafi gelirinin yüzde onunu aşamaz. Cezaların bu düzeye ulaşması hâlinde EPDK'nın lisansı iptal etme hakkı da söz konusudur.

İşletme Hakkı Devir Sözleşmeleri de, dağıtım veya tedarik lisanslarının sona ermesi veya iptali üzerine otomatik olarak sona ermektedirler. Bu sözleşmelerin yenilenmesi için ilgili şirketlerin Özelleştirme İdaresi'nin ilan ettiği ihalelere katılmaları gerekmektedir. Bu ihalelerin kazanılamaması hâlinde ise, lisansların yenilenmesi mümkün olamamaktadır. Böyle bir durum gerçekleşirse, Şirket'in elektrik dağıtım ve düzenlemeye tabi müşterilere perakende elektrik satışı faaliyetlerini durdurması gerekecek ve fakat serbest tüketicilere elektrik satışı yapmasına bir engel olmayacaktır. Bunun sonucunda ise, Şirket'in dağıtım şirketleri tarafından tarife aracılığıyla karşılanamamış olan yatırım giderleri, TEDAŞ tarafından Şirket'e geri ödenecektir.

Elektrik Piyasası Lisans Sahipleri Tarafından Gerçekleştirilen Hisse Devirleri

Elektrik Piyasası Lisans Yönetmeliği uyarınca, lisans sahibi bir şirketin sermayesinin %10'unu veya daha fazlasını temsil eden payların doğrudan veya dolaylı olarak bir gerçek veya tüzel kişi tarafından devralınması veya belirtilen sermaye payı değişikliklerinden bağımsız olarak lisans sahibi şirketin ortaklık yapısında kontrolün değişmesi sonucuna yol açacak herhangi bir pay devri veya bu sonucu doğuran diğer işlemler her defasında EPDK'nın ön onayına tabidir. Ayrıca, pay devrinin tamamlanma tarihinden itibaren 3 (üç) ay içerisinde lisans tadil talebinde bulunulması zorunludur. Lisans sahibi bir tüzel kişinin sermayesine dair %10'luk eşik, halka açık şirketler için %5,0 olarak belirlenmiştir. Ayrıca, yukarıda yer alan eşiklere

bakılmaksızın, lisans sahibi tüzel kişilerin payları üzerinde rehin tesis edilmesi ve hesapları üzerinde hesap rehini tesis edilmesi de her defasında EPDK'nın ön onayına tabidir. Ancak, bu pay devir sınırlamaları ve EPDK onay işlemleri borsada işlem gören bir lisans sahibi tüzel kişinin, halka açık olan payları ile sınırlı olmak üzere, paylarının doğrudan veya dolaylı olarak devralınmasında uygulanmamaktadır.

Elektrik Dağıtım ve Perakende Satış Piyasalarının Düzenlenmesi ve İşleyişi

Elektrik dağıtım ve perakende satış faaliyetleri, EPDK'nın denetimi altında büyük ölçüde düzenlemeye tabi faaliyetler olup Elektrik Piyasası Kanunu ve ilgili ikincil düzenlemelere tabidir. Türkiye'de dağıtım faaliyeti doğal tekel olup bu sebeple lisanslı bir faaliyettir ve dağıtım şirketlerinin görev ve sorumlulukları EPDK tarafından tanımlanmaktadır. Dağıtım şirketleri ilgili bölgelerde esasen (i) dağıtım şebekesinin işletilmesinden; (ii) gerekli bakım ve genişleme yatırımlarının yapılmasından; (iii) dağıtım bölgelerindeki dağıtım sistemi kullanıcılarının sayaçlarının bakımından ve okunmasından; (iv) talep tahminlerinin ve yatırım planlarının hazırlanmasından ve (v) kayıp kaçak elektrik kullanımını telafi etmek için elektrik satın alınmasından ve kamusal alanların aydınlatılmasından sorumludur. Türkiye'deki tüm dağıtım şebekeleri EPDK tarafından 21 dağıtım bölgesine bölünmüştür ve her bir dağıtım bölgesindeki dağıtım şebekesinin işletim hakları İşletme Hakkı Devir Sözleşmeleri yoluyla 30 yıla kadar dağıtım şirketlerine devredilmiştir. Bu bağlamda, EPDK (i) Dağıtım Tarifesi'ni belirlemekte ve (ii) Türkiye'de 21 bölgede kurulmuş olan dağıtım şebekelerinin güvenilir ve uygun maliyetli bir şekilde işletilmesini kontrol etmektedir.

Aşağıdaki haritada 31 Aralık 2016 itibarıyla, Türkiye'deki 21 dağıtım bölgesi ve her bir dağıtım bölgesindeki dağıtım ağı uzunlukları (1.000 kilometre olarak) belirtilmektedir.

Türkiye'de dağıtım faaliyetinin aksine perakende satış faaliyeti, görevlendirildiği bölgede görevli tedarik şirketi olarak rol oynayan ilgili görevli tedarik şirketinden elektrik almakla yükümlü olan serbest olmayan tüketiciler haricinde, doğal tekel değildir. Görevli tedarik şirketleri, münhasıran görevli oldukları bölgelerindeki (yukarıda belirtilen 21 bölge) düzenlemeye tabi tüketicilere EPDK tarafından belirlenen, düzenlemeye tabi Perakende Enerji Satış Tarifesi üzerinden elektrik tedarik etme hakkına sahiptir. Görevli oldukları bölgelerindeki bu haklara ilaveten, görevli tedarik şirketleri Türkiye genelindeki serbest tüketicilere de elektrik satabilmektedir. EPDK (i) Perakende Enerji Satış Tarifesi'ni belirlemekte ve (ii) serbest olmayan tüketicilerin eşit muamele görüp görmediğini denetlemektedir.

Dağıtım Tarifesi ve Perakende Enerji Satış Tarifesi, Ulusal Tarife'nin iki ana bileşenidir. Söz konusu iki tarife, (i) tüm serbest olmayan tüketicilere ve (ii) Ulusal Tarife'den elektrik satın almayı seçen serbest tüketicilere Türkiye genelinde (tüketici segmentasyonlarına dayalı olarak) uygulanan birleştirilmiş tarifelerdir. Görevli tedarik şirketi yerine bağımsız tedarik şirketinden elektrik almayı tercih eden serbest tüketiciler için (tüketicinin ilgili dağıtım şirketinin dağıtım şebekesini kullanması hâlinde) Dağıtım Tarifesi uygulanır. Ancak,

böyle bir durumda perakende enerji satış fiyatları serbest piyasa ilkelerine dayalı olarak belirlenir ve Perakende Enerji Satış Tarifesi uygulanmaz. EPDK Dağıtım Tarifesi'ni ve Perakende Enerji Satış Tarifesi'ni üç ayda bir belirlemektedir; ancak bu tarifelerin bileşenleri beş yıllık sürelerle belirlenmektedir ve mevcut tarife dönemi 2016 ve 2020 yılları arasındaki dönemi kapsamaktadır.

Fiyat Eşitleme Mekanizması

21 dağıtım bölgesi arasında, özellikle Türkiye genelinde tüketici segmentlerinin dağılımı gibi bölgesel karakteristiklerdeki ve kayıp kaçak gerçekleşmeleri ile performanslardaki eşitsizlikleri ve farklılıkları dengelemek üzere, 2004 yılında fiyat eşitleme mekanizması getirilmiştir. Bu mekanizma Türkiye genelinde tek bir tarifenin, yani Ulusal Tarife'nin, uygulanması sonucunda yürürlüğe konulmuştur. Fiyat eşitleme mekanizması dağıtım şirketlerinin ve görevli perakende satış şirketlerinin (görevli tedarik şirketi olarak hareket eden) bölgelerine bakılmaksızın aynı tarife grubundaki tüketicilere aynı tarife üzerinden ücretlendirme yapsalar dahi düzenlemeye tabi getirilerini almalarını sağlamaktadır. Mekanizma Dağıtım Tarifesi ve Perakende Enerji Satış Tarifesi de dâhil olmak üzere tüm düzenlemeye tabi tarifelere uygulanmaktadır.

Düzenlemeye tabi tarifeler belirlenirken, düzenlemeye tabi tarifeler yoluyla tahsil edilen gelirler, önceden belirlenmiş gelirler ve fiyat tavanları dikkate alınmak suretiyle hesaplanan örtülü gelirlerle tam olarak uymamaktadır. Bunun sebebi düzenlemeye tabi tüketicilere perakende elektrik satışından elde edilen gelirin tamamen düzenlemeye tabi bir gelir olması ve fiyat eşitleme mekanizmasının zamanlaması sonucunda perakende satışlardan elde edilen düzenlemeye tabi gelir ile TFRS hesaplarına yansıtılan gelir arasında küçük bir farklılık olmasıdır. Zira EPDK düzenlemeye tabi satışlar için düzenlenmiş marj ve gelir gereksinimlerini talep ve tüketim tahminlerine dayalı olarak belirlemektedir. Ancak, Şirket'in müşterilerinin fiili talebi tahminlerden bazı değişiklikler göstermektedir ve bunun sonucunda da elektrik satın almalarında dengesizlikler oluşmaktadır. Perakende satış şirketleri bu dengesizlikler sebebiyle satın almalarını spot piyasa işlemleri yoluyla yaptıkları için, spot piyasadaki elektrik maliyeti dengesizliklerinden kaynaklanan maliyetlere dayalı olarak, %2,38'lik düzenlenmiş brüt marjdan her iki yönde de sapmalar oluşmaktadır. EPDK bu değişiklikleri fiyat eşitleme mekanizması yoluyla, sözü geçen brüt marj değişikliklerinin meydana gelmesini takiben iki çeyrek dönem sonunda telafi etmektedir ve düzenlemeye tabi tüketiciler için kaynak yaratma maliyetlerinden bağımsız olarak, görevli tedarik şirketinin %2,38'lik brüt marj elde edeceğini garanti etmektedir. Fiyat eşitleme mekanizması aracılığıyla elde edilen bu gelirler ortaya çıkmalarını takiben iki çeyrek dönem sonra düzenlemeye tabi gelirler içerisine dâhil edilmekteyken, TFRS uyarınca ortaya çıktıkları dönem içerisinde karşılık ayırmak suretiyle mali tablolarda yer almaktadır.

Ayrıca, düzenlemeye tabi müşterilere sunulan tamamlayıcı perakende satış hizmetlerinden (müşteri hizmetleri, faturalama, tahsilat ve şüpheli alacak giderleri de dâhil olmak üzere, düzenlemeye tabi müşterilere yapılan elektrik satışları kapsamında gerçekleşen diğer ilgili operasyonel masraflar gibi) elde edilen ve operasyonel maliyeti karşılamak üzere Perakende Enerji Satış Tarifesi üzerinden tahsil edilen gelir de tamamen düzenlemeye tabi bir gelirdir ve belirli müşteri sayısı ve talep tahminlerine dayalı olarak elde edilmektedir. Bir tarife döneminde gerçekleşen hizmetlere ilişkin olarak tahmin edilen gelir gereksinimlerinden bir sapma meydana geldiği takdirde, bu sapma, gerçekleşmesinden iki yıl sonra, bu iki yıllık faizi de içerecek şekilde fiyat eşitleme mekanizmasıyla telafi edilmektedir. Şirket'in düzenlemeye tabi gelirlerinde bu telafi miktarları, gerçekleştikten iki yıl sonra dikkate alınmaktayken, bu miktar TFRS'ye göre hazırlanan mali tablolarda sapmanın meydana geldiği zamanda ilgili gelir tahakkuk ettirilerek kaydedilmektedir. Son olarak, bazı bölgelerdeki perakende satış şirketleri düzenlemeye tabi gelir tavanlarının üzerinde düzenlemeye tabi gelir tahsil etmekteyken, bazı şirketler de gelir tavanlarına ulaşamamaktadır. Gelir tavanlarının üzerinde veya altında yapılan tahsilatlar EPDK tarafından TETAŞ aracılığıyla aylık olarak uzlaştırılmaktadır. TETAŞ tahsilatın gelir tavanını aştığı bölgelerde tahsil edilen gelir ile gelir tavanı arasında oluşan farkı tahsil etmektedir ve bu tutarı tahsil edilen gelirin gelir tavanının altında kaldığı bölgelere dağıtmaktadır.

YEKDEM Mekanizması

18 Mayıs 2005'te yürürlüğe giren 5346 sayılı Yenilenebilir Enerji Kaynaklarının Elektrik Enerjisi Üretimi Amaçlı Kullanımına İlişkin Kanun ("**Yenilenebilir Enerji Kanunu**") ile getirilen YEKDEM; yenilenebilir

enerji kaynaklarına dayalı üretim faaliyeti gösterenlerin faydalanabileceği fiyat, süreler ve bunlara yapılacak ödemelere ilişkin usul ve esasları içeren destekleme mekanizmasını ifade eder. YEKDEM, yenilenebilir enerji kaynaklarından üretim yapan üreticileri desteklemek için getirilmiş bir mekanizmadır. YEKDEM'e bir takvim yılında tabi olmak isteyenler, bir önceki yılın 31 Ekim tarihine kadar EPDK'ya başvurmak zorundadır. Başvurusu değerlendirmeye alınan üretim tesislerinden bir sonraki takvim yılında YEKDEM'den yararlanabilecek olanları içeren liste ("**Nihai YEK Listesi**"), 30 Kasım tarihine kadar oluşturulur. Nihai YEK Listesi, EPDK'nın internet sayfasında duyurulur ve EPİAŞ'a bildirilir.

Yürürlükteki mevzuata göre, 31 Aralık 2020 tarihine kadar işletmeye girmiş veya girecek yenilenebilir enerjiye dayalı üretim lisansı sahipleri, enerji tesisi üretime geçtikten sonraki on yıl boyunca ürettikleri elektrik enerjisini Yenilenebilir Enerji Kanunu'na ekli I sayılı cetvelde yer alan fiyatlar üzerinden satabilirler. Söz konusu üretim tesislerinde kullanılan mekanik ve/veya elektro-mekanik aksamın yurt içinde imal edilmiş olması halinde, alım garantisi kapsamında ayrıca beş yıl süresince ilâve fiyat ödenmesi söz konusudur.

Bir şirket YEKDEM mekanizmasına kabul edildiğinde, ürettiği elektrik Yenilenebilir Enerji Kanunu kapsamındaki alım garantisinden yararlanmakta ve bu şekilde alınan elektrik EPİAŞ'ın işlettiği organize toptan piyasada satılmaktadır. EPDK tarafından Yenilenebilir Enerji Kaynaklarının Belgelendirilmesi ve Desteklenmesi Hakkında Yönetmelik'te yapılan değişiklik uyarınca, YEKDEM'den yararlanan üreticilerin dengesizliklere katlanması sağlanmış, ayrıca Yenilenebilir Enerji Kanunu ekli I sayılı cetvelde yer alan fiyatlara dayalı bir şekilde, piyasa takas fiyatı ve EPDK tarafından belirlenen tolerans katsayısı esas alınarak YEK destekleme bedeli hesaplanması kabul edilmiştir.

	Yenilenebilir Enerji Kanunu EK-1 Cetveli (Amerikan Doları cent/kWh)
Hidroelektrik	7,3
Rüzgâr	7,3
Jeotermal	10,5
Güneş	13,3
Biokütle (çöp gazı dâhil olmak üzere)	13,3

Yenilenebilir Enerji Kanunu uyarınca, tüketicilere elektrik enerjisi satan tedarikçiler (elektrik enerjisi ve/veya kapasite sağlayan üretim şirketleri ile tedarik lisansına sahip şirket) YEKDEM mekanizmasının giderlerine katlanmak zorundadır ve bu doğrultuda EPİAŞ, piyasa işleticisi sıfatıyla, YEKDEM maliyetini tedarikçilere her bir tedarikçinin tüketicilerine sattığı elektrik enerjisi miktarının, bu tedarikçilerin tamamının tüketicilere sattığı toplam elektrik enerjisi miktarına bölünmesi suretiyle hesaplanan oranı uyarınca yansıtmaktadır.

15 Aralık 2017 tarihli ve 30271 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanan Perakende Enerji Satış Fiyatlarının Düzenlenmesi Hakkında Tebliğde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ uyarınca, Şirket'in düzenlemeye tabi müşterilerine doğrudan yansıttığı YEKDEM maliyetleri, düzenlemeye tabi müşterileri için katlanılan elektrik tedarik maliyetleri içerisine dâhil edilerek görevli perakende tedarik şirketlerinin YEKDEM maliyetleri üzerinden de %2,38'lik brüt kâr marjı elde etmelerine olanak sağlanmıştır. Dolayısıyla YEKDEM maliyeti, enerji tedarik maliyetinin kapsamında bir bileşen olarak düzenlemeye tabi tarifeler kapsamında dikkate alınmaktadır.

Ulusal Tarife

EPDK Ulusal Tarifeyi çeyrek dönemler bazında belirlemektedir. Ulusal Tarife, kullanıcıların iletim ve dağıtım sistemlerine bağlantı durumlarına göre ve dağıtım gerilim seviyesinde orta ve alçak gerilim seviyesine göre farklılaşan bir yöntem ile belirlenmektedir.

Ulusal Tarifenin bileşenleri aşağıda yer almaktadır:

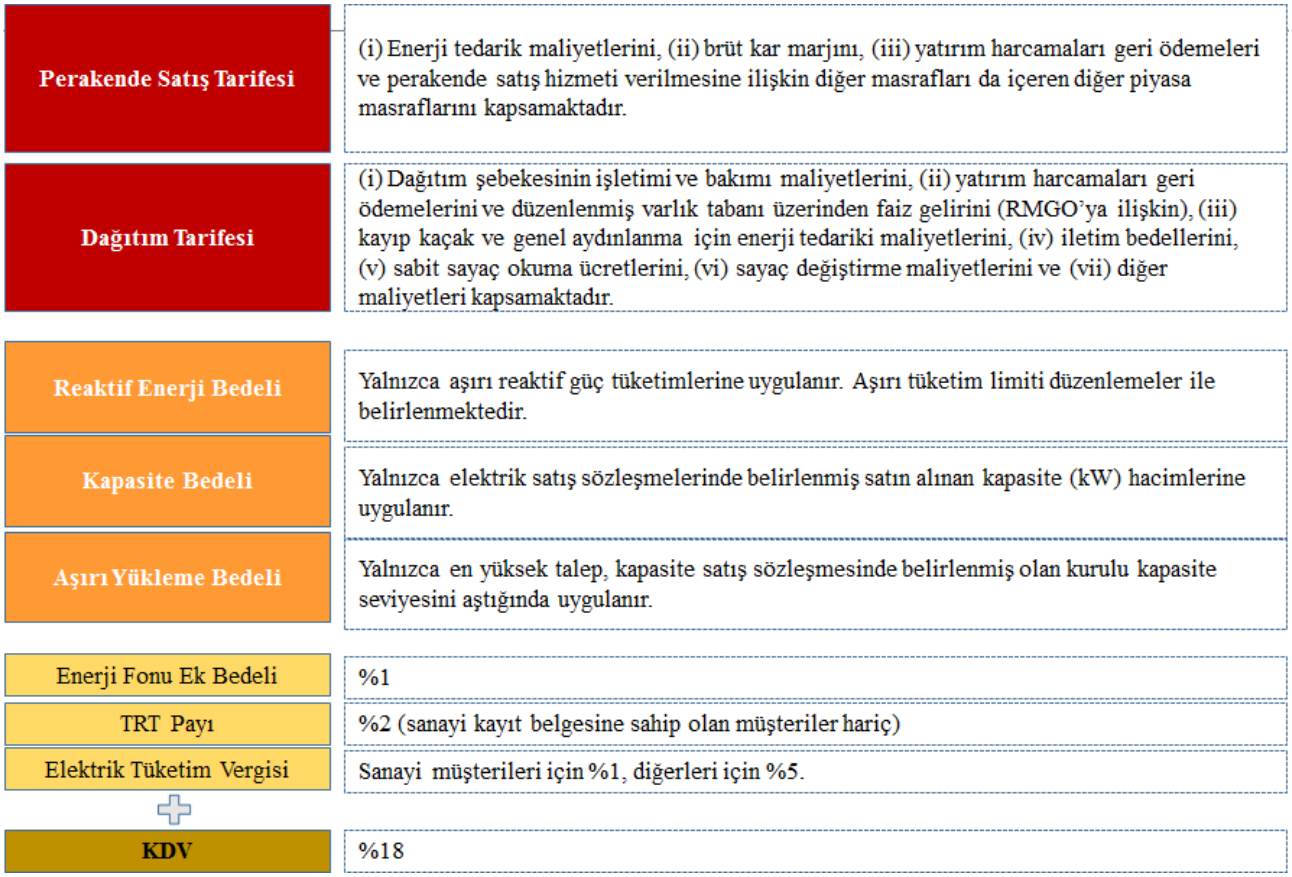

İzahname tarihi itibarıyla geçerli Ulusal Tarife üzerinden düzenlenmiş bir müşteriye kesilen örnek elektrik faturası aşağıda yer almaktadır:

Kategori	Kalem	Birim Fiyat (TL/kWh)	Tutar (kWh)	Toplam (TL)
Perakende Enerji Tarifesi	Perakende Enerji Satış Tarifesi	0,230927	200	46,19
Dağıtım Tarifesi	Dağıtım Tarifesi	0,130444		26,09
Vergiler ve Ücretler	Enerji Fonu TRT Payı Elektrik Tüketim Vergisi	Aktif enerjinin %1'i Aktif enerjinin %2'si Aktif enerjinin %5'i		3,69
			ARA TOPLAM	**75,97**
KDV		Ara toplam üzerinden %18		13,67
			TOPLAM	**89,64**

Perakende Satış Tarifesi

Perakende Satış Tarifesi (i) enerji tedarik maliyetlerini, (ii) üçüncü tarife düzenleme periyodu (2016 ila 2020 arası) için %2,38 olarak belirlenmiş olan brüt kâr marjını, (iii) perakende satış hizmetinin tedarik edilmesine ilişkin diğer maliyetleri içeren piyasa maliyetlerini içerir.

Perakende satış fiyatı, görevli tedarik şirketlerinin düzenlemeye tabi tüketicilere yaptıkları enerji satışına ilişkin faaliyetlerini yürütebilmeleri için gerekli olan maliyetlerinden hareketle belirlenmektedir. Bu kapsamda; perakende satış fiyatının belirlenmesinde, faaliyetlerin yürütülmesi için gerekli olan yatırım harcamaları geri ödemeleri, faturalama ve müşteri hizmetleri, perakende satış hizmetleri gibi işletme giderleri, aktif enerji maliyetleri ile faaliyetlerin sürdürülebilmesi için katlanılan diğer tüm maliyet ve hizmetleri karşılayacak bedeller ve maruz kalınan risklerden hareketle belirlenen brüt kâr marjı dikkate alınır. Görevli

tedarik şirketlerinin düzenlenmeyen faaliyetlere ilişkin maliyetleri perakende satış fiyatı hesaplamalarında dikkate alınmamaktadır. Maliyetlerin düzenlenen ve düzenlenmeyen faaliyetler arasında ayrıştırılmasında kullanılacak dağıtım anahtarları, tüketici sayısı ve tüketim miktarı gibi değişkenlerden hareketle oluşturulmaktadır.

Düzenlemeye tabi tüketicilerin sınıflandırılması, tüketici sınıflarına uygulanacak perakende satış fiyatına ilişkin metodoloji ve bu fiyatın uygulanmasıyla ilgili düzenlemeler, tarife uygulamalarına ilişkin usul ve esaslarda yer almaktadır. Söz konusu usul ve esaslar her bir görevli tedarik şirketi tarafından hazırlanarak EPDK'ya sunulmaktadır. EPDK söz konusu usul ve esasları aynen veya değiştirerek onaylamakta ve onaylanan usul ve esaslar ilgili tarife dönemi boyunca uygulanmaktadır.

Aşağıdaki tablo Perakende Satış Tarifesi'nin bileşenlerini göstermektedir:

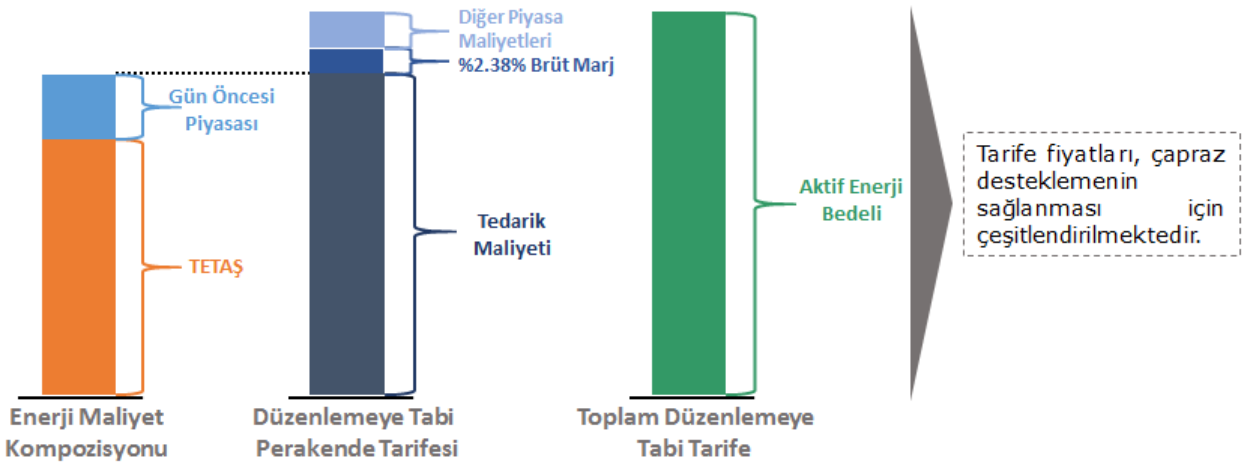

15 Aralık 2017 tarihli ve 30271 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanan Perakende Enerji Satış Fiyatlarının Düzenlenmesi Hakkında Tebliğde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ uyarınca, Şirket'in düzenlemeye tabi müşterilerine doğrudan yansıttığı YEKDEM maliyetleri, düzenlemeye tabi müşterileri için katlanılan elektrik tedarik maliyetleri içerisine dâhil edilerek görevli perakende tedarik şirketlerinin YEKDEM maliyetleri üzerinden de %2,38'lik brüt kâr marjı elde etmelerine olanak sağlanmıştır. Dolayısıyla YEKDEM maliyeti, enerji tedarik maliyetinin kapsamında bir bileşen olarak düzenlemeye tabi tarifeler kapsamında dikkate alınmaktadır.

Aşağıdaki tablo, düzenlemeye tabi Perakende Satış Tarifesi'nin bileşenlerini göstermektedir.

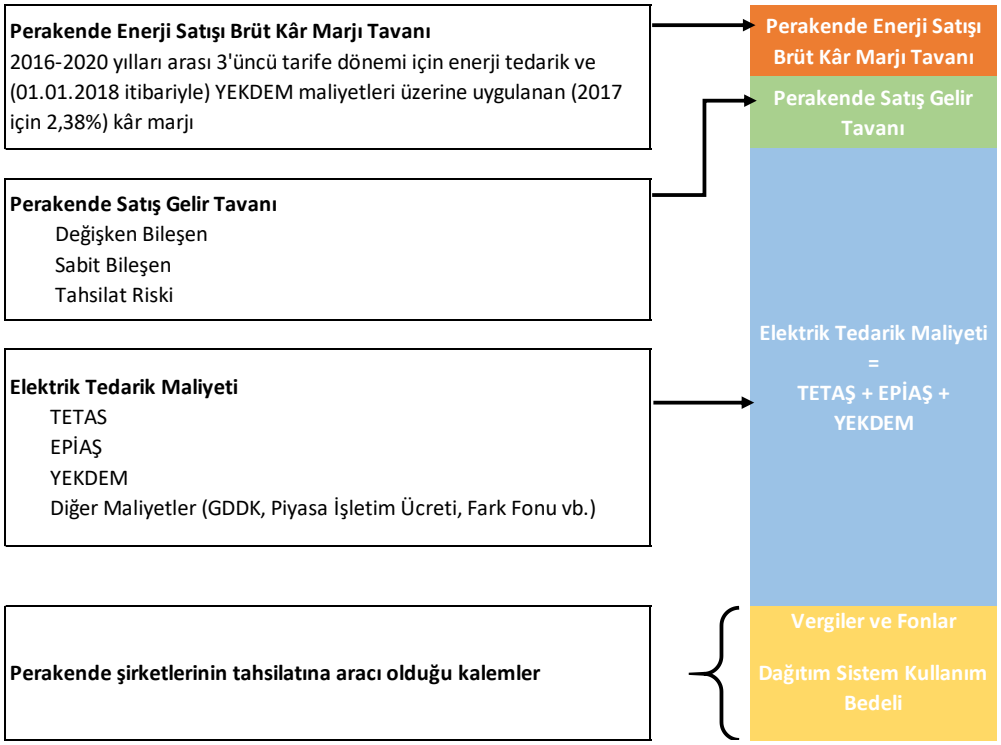

Enerji Tedarik Maliyeti

Enerji tedarik maliyeti (i) TETAŞ'tan TETAŞ toptan satış fiyatı üzerinden satın alınan elektriğin maliyetini, (ii) EPİAŞ tarafından işletilen Gün Öncesi Piyasa ve Gün İçi Piyasa üzerinden alınmış enerji ve tahmini enerji dengesizliği maliyetini ve (iii) mikrojenerasyon tesisleri ve YEKDEM kapsamında satın alınmış elektriğin maliyetini içerir.

Brüt Kâr Marjının Kapsamı

2016 - 2020 yıllarını kapsayan üçüncü tarife döneminde, EPDK tarafından brüt kâr marjı %2,38 olarak belirlenmiştir. İlgili tarife dönemine ilişkin brüt kâr marjı tavanı, görevli tedarik şirketlerinin faaliyetlerinin sürdürülebilmesi kapsamında, aşağıdaki maliyetlere ve maruz kalınan risklere mukabil olarak belirlenmektedir. Brüt kâr marjının belirlenmesinde görevli tedarik faaliyeti kapsamında;

(i) Enerji alımı ve satışı kapsamında oluşan risk primi, ödeme dönemlerindeki uyumsuzluktan kaynaklanan finansman maliyeti,

(ii) Elektrik Piyasası Dengeleme ve Uzlaştırma Yönetmeliği kapsamında yürütülen tedarik işlemleri ile ilgili finansman maliyeti niteliğindeki giderler,

(iii) İşletme sermayesi finansman gideri,

(iv) Net kâr marjı,

dikkate alınmaktadır. Brüt kâr marjına ilaveten;

(i) YEKDEM mekanizması kapsamında görevli tedarik şirketine yansıtılan net bedelin, düzenlemeye tabi tüketicilere kalan kısmının faiz oranı ile güncellenmiş değeri ve %2,38 kâr marjı,

(ii) piyasa işletim lisansı sahipleri tarafından fatura edilen, geçmişe dönük düzeltme kalemi, piyasa işletim ücreti, iletim ek ücreti, süresinde ödenmeyen alacaklar payı, fark fonu vb. enerji dengesizliğinden doğan sistem enerji dengesizlik gelir kaleminin (SEDGK), düzenlemeye tabi tüketicilere kalan kısmının geçen süre için faiz oranı ile güncellenmiş değeri,

(iii) Enerji tedariki düzeltme bileşeni, (gerçekleşen perakende satış geliri ve tarife dönemindeki perakende satışlar için gelir gereksinimi arasındaki farka ilişkin düzeltme bileşeni)

gibi diğer piyasa maliyetleri de dikkate alınmaktadır.

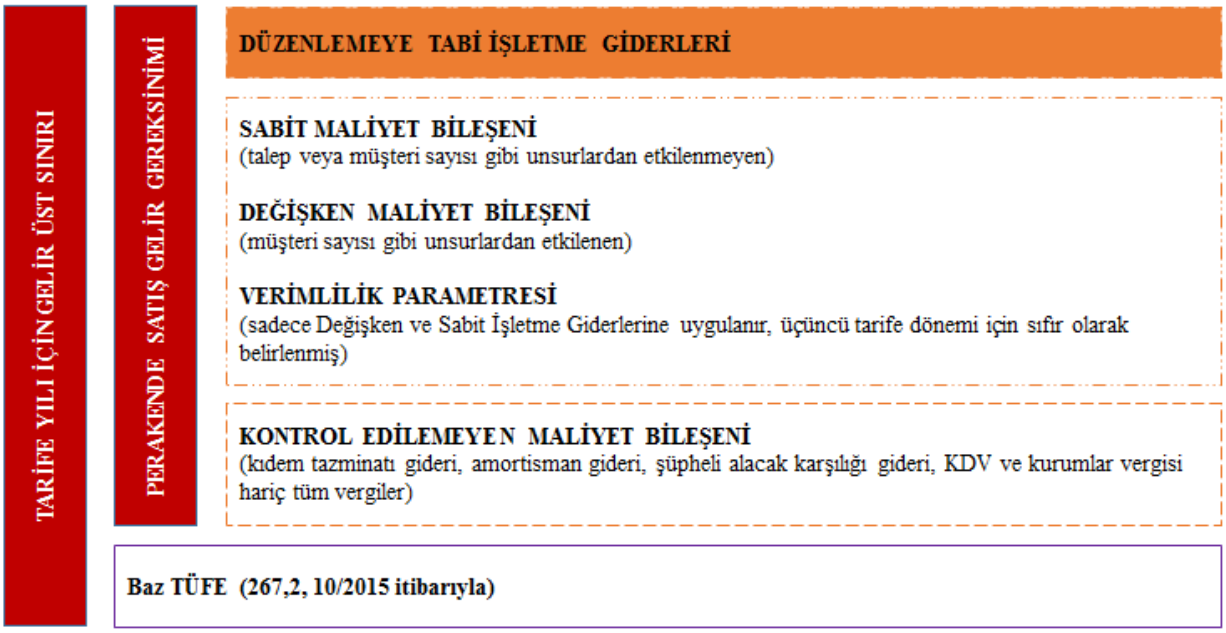

Perakende satış geliri tavanı; perakende satış faaliyeti kapsamında oluşan amortisman giderleri eklenmiş işletme giderlerinin gelir ve tarife düzenlemeleri çerçevesinde karşılanabilmesi için düzenlemeye tabi tüketicilerden toplanacak gelirin sınırını göstermektedir. Perakende satış gelir tavanının tespitinde esas alınan işletme giderleri; sabit, değişken ve kontrol edilemeyen işletme giderleri olarak sınıflandırılmaktadır. Bir tarife dönemi içerisinde talep miktarı ve/veya tüketici sayısı gibi değişkenlere bağlı olarak değişmeyeceği öngörülen ve kontrol edilemeyen işletme giderleri kapsamına girmeyen perakende satış işletme giderleri sabit işletme giderleri olarak; talep miktarı ve/veya tüketici sayısı gibi değişkenlere bağlı olarak değişebilen, görevli tedarik şirketi tarafından kontrol edilebilir nitelikteki perakende satış işletme giderleri, değişken işletme giderleri olarak kabul edilmektedir.

Kontrol edilemeyen işletme giderleri, tutarı şirket tarafından kontrol edilemeyen ve perakende satış faaliyeti kapsamında oluşan işletme giderlerinden oluşmaktadır. Aşağıdaki işletme giderleri, kontrol edilemeyen işletme giderlerinin kapsamına dâhil edilir.

(i) Görevli tedarik faaliyeti kapsamında oluşan KDV ve Kurumlar Vergisi hariç her türlü vergi, resim, harç, lisans bedeli ve benzeri giderler.

(ii) Kıdem ve ihbar tazminatı giderleri.

(iii) Azami olarak sabit işletme giderlerinin %10'u olmak üzere 1/1/2016 tarihinden itibaren yapılan yatırımlarla ilgili mali mevzuat kapsamında oluşan amortisman giderleri.

(iv) Şüpheli ticari alacak karşılık giderlerine ilişkin olarak; her bir görevli tedarik şirketinin tahsilat riski ile ülke tahsilat riskinin ortalamasının ilgili şirketin net satış hasılatı ile çarpılması suretiyle bulunan tutar.

Dağıtım Tarifesi

Dağıtım Tarifesi, (i) dağıtım şebekesinin işletilmesi ve bakımının yapılmasına ilişkin maliyetler, (ii) düzenlemeye tabi yatırım harcamalarının geri ödemesi ve DVT üzerinden RMGO ile elde edilen getiri, (iii) kayıp-kaçak ve genel aydınlanma için enerji tedariki maliyeti, (iv) iletim bedelleri (iletim tarifeleri üzerinden hesaplanan), (v) sabit sayaç okuma bedeli, (vi) sayaç yenileme maliyetleri ve (vii) diğer maliyetler (dağıtım bedeli, güç bedeli, güç aşım bedeli, emre amade güç bedeli, müşteri hizmet maliyetleri gibi) maliyetleri kapsamaktadır. Dağıtım sistemi kullanıcılarına uygulanan dağıtım bedeli, güç ve güç aşım bedeli, reaktif enerji bedeli ve kesme-bağlama bedelleri kullanıcıların tedarikçilerine fatura edilmektedir. Tedarikçiler kullanıcı adına dağıtım şirketi tarafından kendilerine fatura edilen bedelleri ilgili kullanıcıya yansıtmakta; dağıtım bedellerini tüketicilerden toplamakta ve bu bedelleri dağıtım şirketlerine ödemektedirler.

Dağıtım Tarifesi, tüm dağıtım sistemi kullanıcılarına uygulanacak fiyat, hüküm ve koşulları içermektedir. Bu tarife, dağıtım sistemi yatırım harcamaları, sistem işletim maliyetleri, kayıp kaçak maliyeti, kesme/bağlama hizmet maliyetleri, sayaç okuma maliyetleri ve iletim tarifesi kapsamında ödenen reaktif enerji maliyet ve ücretleri gibi, dağıtım faaliyetlerinin sürdürülebilirliğine ilişkin tüm maliyet ve hizmetleri kapsayan fiyatlandırmalardan oluşmaktadır.

EPDK, 2016 - 2020 yılları arasını kapsayan beş yıllık tarife dönemi için dağıtım şirketlerinin gelir tavanlarını belirlemiş olup, bu tavanlar Dağıtım Tarifesi'nin belirlenmesinde dikkate alınmaktadır.

Aşağıdaki tablo dağıtım şirketlerinin gelir tavanlarının bileşenlerini göstermektedir:

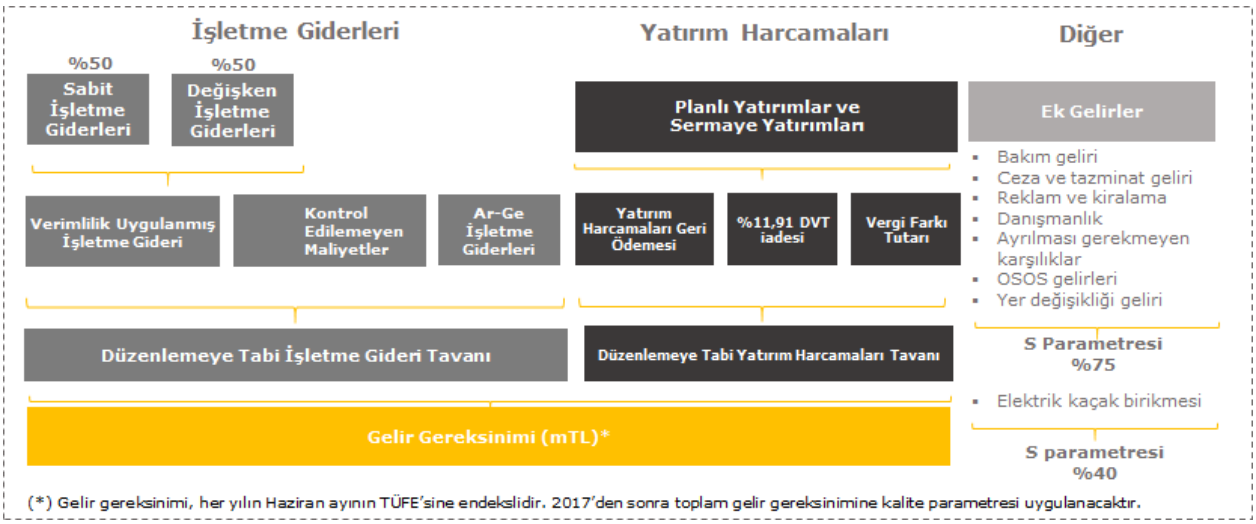

İşletme Giderlerine Dayalı Gelir Gereksinimi

İşletme Giderlerine dayalı Gelir Gereksinimi, (i) sabit işletme giderleri (işletme giderlerinin talep miktarı, kullanıcı sayısı, şebeke büyüklüğü ve benzeri değişkenlere bağlı olarak değişmeyeceği öngörülen ve kontrol edilemeyen işletme giderleri kapsamına girmeyen kısmı), (ii) değişken işletme giderleri (işletme giderlerinin talep miktarı, kullanıcı sayısı, şebeke büyüklüğü ve benzeri değişkenlere bağlı olarak değişeceği öngörülen ve dağıtım şirketleri tarafından kontrol edilebilir olarak görülen kısmı), (iii) kontrol edilemeyen işletme giderleri (iletim tarifesi masrafları, orman arazisi kullanımına ilişkin giderler, kıdem ve ihbar tazminatları, tüm vergi, izin, ruhsat, harç ve resimler (katma değer vergisi ve kurumlar vergisi hariç), şüpheli ticari alacak karşılık giderleri ve ilave/yeni işletme giderlerinden Elektrik Piyasası Tarifeler Yönetmeliği'nin olağandışı halleri düzenleyen hükümleri kapsamında uygun görülenler)

Ek olarak, İşletme Giderlerine dayalı Gelir Gereksiniminin (kontrol edilemeyen kısım haricindeki) %1,0'i araştırma ve geliştirme faaliyetlerine tahsis edilmektedir. Araştırma ve geliştirme bütçesi ile tarife döneminde gerçekleştirilen araştırma ve geliştirme masrafları arasındaki farkın geri ödemesini sağlamak için bir Ar-Ge düzeltme bileşeni kullanılmaktadır. Söz konusu düzeltme tutarı bir sonraki tarife dönemindeki tarifelere uygulanmakta ve EPDK tarafından belirlenmiş olan bir faiz oranını da içermektedir.

Düzenlemeye tabi net işletme giderleri 2016-2020 üçüncü tarife dönemi için hesaplanırken, 2013 ve 2014 yıllarına ilişkin mali tablolardaki gerçekleşen işletme gideri rakamları esas alınmıştır. Düzenlemeye tabi işletme giderleri hesaplanırken 2013 ve 2014 yıllarının ağırlığı eşit olarak alınarak toplam tutar belirlenmiş ve değişken faktörler ile trafo sayısı, kullanıcı sayısı gibi belirli maliyet bileşenleri dikkate alınarak hesaplanmıştır. Belirli kalemler Türkiye ortalamasına göre %50 oranında düzeltildikten sonra, bu düzeltilmiş miktarlar toplanmakta ve nihai baz işletme giderleri hesaplanmaktadır. Bu baz işletme giderleri, daha sonra, sabit ve değişken işletme giderleri olmak üzere iki eşit kısma bölünmektedir. Değişken faktörler, müşteri sayısı, trafo sayısı, dağıtılan enerji ve hat uzunluğu gibi bazı faktörlerdeki değişimler üzerinden, EPDK'nın her bir faktör için belirlediği ağırlıklar dikkate alınarak hesaplanmaktadır. Daha sonra, 2013 ve 2014 yıllarında henüz hiç ya da tam olarak oluşmamış ancak önümüzdeki dönem içerisinde oluşması öngörülen yeni maliyet kalemleri eklenmekte; yeni tarife dönemi için geçerli olmayacak olan maliyet kalemleri çıkarılmaktadır. Ardından, asgari ücret gibi normalleştirme kalemleri kullanılarak hesaplamalar düzeltilmektedir. Son olarak, kontrol edilemeyen işletme maliyetleri de hesaplamalara eklenerek nihai düzenlemeye tabi işletme giderlerine ulaşılmaktadır. Söz konusu işletme giderleri tavanı projeksiyonu, üçüncü tarife dönemi için geçerlidir ve değişken faktörlerdeki ve kontrol edilemeyen maliyetlerdeki değişimler gibi düzeltmelere tabi olmaktadır.

<u>İşletme Giderleri Verimliliği</u>

İşletme giderlerinin fazla veya eksik olarak gerçekleşmesi, düzenlenmiş gelir ve tarife hesaplamalarında dikkate alınmamaktadır. Ancak, işletme giderlerinin değeri EPDK tarafından önceden belirlenen maliyetlere göre hesaplanmaktadır. Mevcut gelir tavanı metodolojisi uyarınca, bir dağıtım şirketi tarife yılının sonuna kadar zorunlu işletme giderlerini, EPDK tarafından hesaplanan düzenlemeye tabi işletme giderleri değerinden daha az bir maliyet ile gerçekleştirse dahi, düzenlemeye tabi işletme giderleri üzerinden hesaplanmış olan tarifeye dayanarak gelir elde edecektir. Bu durumda, düzenlemeye tabi ile gerçekleşen tutar arasındaki fark şirkette kalacaktır. Dolayısıyla, işletme giderleri verimliliği oranı, düzenlemeye tabi işletme giderleri ile gerçekleşmiş işletme giderleri arasındaki farkın düzenlemeye tabi işletme giderlerine bölünmesi sonucu bulunacak tutarın yüzde olarak ifade edilmesidir.

Yatırım Harcamalarına Dayalı Gelir Gereksinimi

Yatırım Harcamalarına dayalı Gelir Gereksinimi, (a) DVT üzerinden RMGO ile elde edilen getiri, (b) net DVT geri ödemesi ve (c) vergi düzeltme farkından oluşmaktadır. DVT reel getiri oranı (RMGO) üçüncü tarife dönemi için (sadece 2016'dan 2018'e kadar olan kısım için) %11,91; 2018'den 2020'ye kadar olan kısım için ise %13,61 olarak belirlenmiştir. Reel oran, enflasyon etkisinden arındırılmış orandır. Aralık 2017 tarihli ve 7501-12 sayılı EPDK kararı uyarınca 2018 ve 2020 yılları arası vergi öncesi düzeltilmiş RMGO, %13,61 olarak belirlenmiştir.

EPDK'nın tarife hazırlama prensiplerinin bir parçası olarak, mevcut tarife dönemi için 10 yıl olarak belirlenmiş geri ödeme süresince, yıllık olarak geri ödemesi alınamamış DVT'nin yılbaşı ve yılsonundaki değerlerinin ortalamasına RMGO uygulanmaktadır. Yatırım harcamaları, üçüncü tarife için belirlenmiş olan 10 yılık geri ödeme süresi içerisinde tarife gelirleri vasıtasıyla geri ödenmektedir.

Yatırım harcamalarının gelir gereksinim hesaplarında kullanılabilecek olan ön kabulden geçmiş yatırım harcamaları olarak nitelendirilebilmesi için; (i) bu harcamalarının EPDK tarafından onaylı yatırım planları kapsamında yapılmış olması, (ii) bu harcamalarının dağıtım faaliyetinin yürütülmesi için yapılması zorunlu olan yatırım harcamaları ile yatırım harcamaları niteliğindeki diğer harcamalardan oluşması, (iii) yatırım harcamalarına ilişkin varlıkların kullanıma hazır hale getirilerek kullanılmaya başlanmış ve TEDAŞ'tan ETKB adına geçici kabul alınmış olması, (iv) yatırımların mülkiyetinin TEDAŞ'a ait olması veya TEDAŞ adına

yapılması veya bu şartları sağlamasa da ilgili mevzuat kapsamında gerçekleştirilmesi, (v) kur farkı, vade farkı, faiz ve benzeri finansman masraflarının ayrıştırılması, (vi) yatırımın muhasebe kayıtlarıyla tutarlı olduğunun belgelenmesi, (vii) tarife döneminin başından önce dağıtım şirketinin varlıklarına dâhil olan varlıklar ve geri ödemesi önceden başlamış olan varlıklara ilişkin masrafların ayrıştırılmış olması gerekmektedir.

Düzenlemeye tabi dağıtım sistemi yatırımları, (i) şebeke yatırımları, (ii) çevre, güvenlik ve diğer yasal zorunluluğu olan yatırımlar, (iii) OSOS, GIS ve SCADA dâhil olmak üzere şebeke işletim sistemi yatırımları, (iv) sayaç yatırımları ve (v) yatırım harcamaları niteliğindeki diğer yatırımlardan oluşmaktadır.

Detaylı bir gerekçelendirme raporunu da içeren beş yıllık bir yatırım raporu, bir önceki tarife döneminin son yılında EPDK'ya gönderilmiştir. Bu rapor, (i) her bölgenin gelecekteki enerji taleplerinin artışının karşılanması, (ii) tedarikin sürekliliği ile teknik ve ticari kalitenin sağlanması, (iii) dağıtım varlıklarının yenilenmesi, (iv) SCADA, GIS, OSOS gibi teknik gereksinimlere uyulması ve (v) hukuki yükümlülüklere uyulması gibi konulara ilişkin yatırım gereksinimlerini içermektedir. EPDK, elektrik fiyatları, raporlar ve diğer koşulların etkilerini incelemekte ve dağıtım şirketlerinden ek bilgi isteyebilmektedir. 5 yıllık yatırım planını onaylamadan önce, EPDK detaylı bir değerlendirme süreci yürütmektedir.

Finansman gideri niteliğinde olan faiz giderleri, finansal kiralama masrafları, vade farkı, kambiyo zararları, temerrüt faizi masrafları, KDV ve damga vergisi yatırım harcamaları tavanının hesaplanmasında dikkate alınmamaktadır.

İlave Yatırım Harcamaları

Tarife dönemi içerisinde, onaylanmış toplam yatırım harcamalarına ilişkin değişiklik yetkisi ile yatırım karakteristikleri arası bütçe revizyon yetkisi EPDK'ya aittir. Dağıtım şirketleri değişiklik taleplerini gerekçeleriyle birlikte EPDK'ya sunmaktadır. Bir tarife dönemi içerisinde tarife dönemi onaylı yatırım tavanının %5 fazlasını aşmamak şartıyla, onaylı tarife dönemi yatırım karakteristiği tavanının %10 fazlasına kadar yapılan harcamalar EPDK onayına tabi değildir. Bu sınırları aşan bir harcama EPDK izni alınmadan yapılamaz, yapılması durumunda aşılan tutar ön kabulden geçmiş yatırım harcamaları hesaplamasında dikkate alınmaz. Öngörülen yıllık yatırım tutarları arasında EPDK'ya bildirimde bulunmak kaydıyla parasal aktarmalar yapılabilir. EPDK tarafından onaylanan düzenlemeye tabi yatırım harcamalarının üzerinde ek yatırım harcamaları iznine ihtiyaç duyulması hâlinde, elektrik dağıtım şirketleri EPDK'nın onayı için başvuruda bulunabilmektedirler. Başvurunun gerekçeli olması ve onaylanan yatırım harcamalarının EPDK tarafından belirlenen kısmının harcanmış olması gerekmektedir. EPDK, işbu İzahname tarihi itibarıyla Şirket'in hiçbir ek yatırım harcamaları talebini reddetmemiştir.

Yatırım Harcamaları Verimliliği

Belirli bazı yatırım kalemlerinin değerleri, EPDK tarafından belirlenen birim fiyatlara göre hesaplanmaktadır. Mevcut gelir tavanı metodolojisi uyarınca, bir dağıtım şirketi yılsonuna kadar zorunlu yatırımlarını birim fiyatlara göre hesaplanan düzenlemeye tabi yatırım harcamaları değerinden daha az bir maliyetle gerçekleştirse dahi, düzenlemeye tabi yatırım harcamaları üzerinden hesaplanmış olan tarifeye dayanarak gelir elde edecektir. Bu durumda, düzenlemeye tabi olan ile gerçekleşen tutar arasındaki fark şirkette kalacaktır. Dolayısıyla, yatırım harcamaları verimliliği, düzenlemeye tabi yatırım harcamaları ile gerçekleşmiş yatırım harcamaları arasındaki farkın düzenlemeye tabi yatırım harcamalarına bölünmesi sonucu bulunacak tutarın yüzde olarak ifade edilmesidir.

Diğer Gelir Kalemleri ve Verimlilik Parametreleri

Gelir tavanının hesaplanmasına dâhil edilen diğer gelir kalemleri; (i) bağış gelirleri, (ii) bağlantı ve sistem kullanım anlaşmaları kapsamındaki ceza ve zararlardan doğan gelirler, (iii) dağıtım bağlantı ücreti gelirleri, (iv) güç kalite ölçüm hizmet ücretinden doğan gelirler, (v) zarar geliri, (vi) kesme-bağlama ücret geliri, (vii) lisanssız üretim tesislerinden elde edilen diğer gelirler, (ix) ölçüm testi gelirleri, (x) reaktif enerji ücreti gelirleri, (xi) sayaç kontrol geliri, (xii) hukuka aykırı güç kullanım geliri, (xiii) yer değiştirme geliridir.

(i) Bakım ve onarım hizmeti geliri (gelir farkı hesabında %25 oranında dâhildir) , (ii) standardın altında mal tedarik eden özel tedarikçilere kesilen faturalardan, teminat ve tazminatlardan doğan gelirler (%25 oranında dâhildir), (iii) reklam ve kira gelirleri (%75 oranında dâhildir), (iv) danışmanlık geliri, (v) hukuka aykırı elektrik kullanım geliri (%60 oranında dâhildir), (vi) konusu kalmayan karşılıklara ilişkin gelirler (%25 oranında dâhildir), (vii) OSOS geliri (%25 oranında dâhildir) ve (viii) yer değiştirme geliri (%0 oranında dâhildir - tüm gelir dağıtım şirketlerine aittir), gibi diğer kalemler gelir tavanının hesaplanmasında kısmen dikkate alınmaktadır.

Gelir tavanının hesaplanmasına dâhil edilen diğer gelirlere ek olarak, (i) verimlilik parametresi (x-faktörü), (ii) hizmet kalitesi ve performansı ve (iii) kayıp-kaçak yönetim performansı da hesaplamalarda dikkate alınmaktadır. Verimlilik parametresi, gelir tavanı formülünde, işletme giderlerinin sabit ve değişken kısımlarına uygulanmaktadır. Hizmet kalitesi ve performansı konusunda; EPDK, çağrı merkezi harcamaları, sağlık ve güvenlik şartları, müşteri memnuniyet skorları, OKSIK ve OKSÜRE gerçekleşme oranlarının, güç devamlılık performansının, teknik kalite standartlarının ve yatırım harcaması tavanı gerçekleşme oranlarının kalite faktörleri olarak ağırlık oranlarını açıklamıştır. Herhangi bir işletme yılının sonunda, daha önceden tanımlanmış parametreler de dâhil edilerek bir kalite faktörü hesaplanacak ve bu kalite faktörü mevcut yılın gelir gereksinimi ile çarpılarak gelir gereksiniminin üstüne eklenecektir. Bu düzenleme uyarınca, kalite faktörü %5'i aşmayacaktır. Bu %5'lik kalite faktörünün %1'i çağrı merkezi performans metrikleri, %0,5'i sağlık ve güvenlik şartları metrikleri ve kalan %3,5'i ise diğer kalite parametrelerine göre hesaplanacaktır. Ayrıca, gelir tavanı formülü tüm maliyet tabanına uygulanacak genel bir kalite göstergesi de içermektedir. Bu gösterge, "dağıtım şirketi veya alt yüklenicilerinin ölümcül kazaya karışmamaları" olarak açıklanmıştır.

Kayıp Kaçak Gerçekleşmesi

Doğrudan iletim şebekesine bağlı olanlar haricinde, tüm serbest ve serbest olmayan tüketiciler kayıp kaçak bedeli ödemektedirler. Dağıtım şirketleri, kayıp kaçak enerjiyi telafi etmek için enerji satın almak zorundalardır. Ancak, tüketicilere uygulanan Dağıtım Tarifesi vasıtasıyla tüketicilerden karşılanan kayıp kaçak geri ödemeleri, dağıtım şirketlerinin önceden belirlemiş olduğu kayıp kaçak hedeflerine göre hesaplanmaktadır. Daha açık olmak gerekirse, kayıp ve kaçağa ilişkin enerji maliyetleri gerçekleşen kayıp ve kaçağa göre değil, hedeflenen kayıp ve kaçağa göre hesaplanmaktadır. Bu hedeflere göre belirlenmiş olan kayıp kaçak enerji bedelinin, kayıp kaçak enerjinin dışında kalan miktara bölünmesi ile de kayıp kaçak tarife bedeli hesaplanmaktadır. Kayıp kaçak bedeli ulusal seviyede belirlenmekte ve dağıtım bölgeleri arasındaki gelir dağılımı eşitsizlikleri fiyat eşitleme mekanizması aracılığıyla düzeltilmektedir.

Kayıp kaçak bedeli, kayıp kaçak hedeflerindeki farklar nedeniyle, farklı bölgeler arasında değişim gösterebilmektedir. Fiyat eşitleme mekanizması, bu farkları ortadan kaldırmak için kullanılmaktadır. Diğer bir deyişle, kayıp kaçak maliyet yükü tek başına belli bir bölgedeki tüketiciler tarafından üstlenilmemekte; ülkedeki tüm tüketiciler arasında dağıtılmaktadır. Diğer bir yandan, dağıtım şirketleri önceden belirledikleri kayıp kaçak hedeflerini tutturamama riski taşımaktadır. Eğer bir dağıtım şirketi kayıp kaçak hedeflerini tutturamazsa, kayıp kaçak hedefi ile gerçekleşen miktar arasındaki enerji miktarının maliyetine katlanmak zorundadır. Eğer bir dağıtım şirketi hedeflenen kayıp kaçak oranından daha iyi performans gösterirse, buradan doğan farkı elinde tutabilmektedir. Bu doğrultuda, dağıtım şirketleri ilgili mevzuat tarafından kayıp ve kaçağı tespit edip, faturalandırmaları ve hukuki işlem başlatmaları konusunda teşvik edilmektedirler. Bu faturaların tahsil edilip edilmemesinden bağımsız olarak, faturalandırılmış miktarların %20'si dağıtım şirketlerine verilmektedir. Fakat 16 Aralık 2017 tarih ve 30272 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanan Dağıtım Sistemi Gelirinin Düzenlenmesi Hakkında Tebliğde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ uyarınca, bu oran 2018 yılı için %40 olarak belirlenmiştir. Ek olarak, hukuki işlem sonucu tahsil edilen miktarın %75'i dağıtım şirketinde kalmaktadır. Ek olarak, hukuki işlem sonucu tahsil edilen miktarın %75'i dağıtım şirketinde kalmaktadır.

Genel Aydınlanma Tarifesi

Elektrik Piyasası Kanunu'nda genel aydınlatma "Otoyollar ve özelleştirilmiş erişme kontrollü karayolları hariç, kamunun genel kullanımına yönelik bulvar, cadde, sokak, alt-üst geçit, köprü, meydan ve yaya geçidi gibi yerler ile halkın ücretsiz kullanımına açık ve kamuya ait park, bahçe, tarihi ve ören yerlerinin

aydınlatılması ile trafik sinyalizasyonunu*"* şeklinde tanımlanmıştır ve elektrik dağıtım şirketleri, dağıtım bölgelerinde, genel aydınlatmadan sorumlu tutulmuştur. Kanunda, elektrik dağıtım şirketlerinin genel aydınlatma kapsamında temin edeceği elektrik enerjisinin bir kamu tüzel kişisi olan TETAŞ'tan karşılanması hüküm altına alınmıştır. Genel aydınlanma bedeli, brüt perakende kâr marjının (%2,38) şirketin enerji tedarik maliyetlerinin üstüne eklenmesi ile hesaplanmaktadır.

Son Kaynak Tedarik Tarifesinin Düzenlenmesi Hakkında Tebliğ Taslağı

Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu tarafından Elektrik Piyasası Tarifeler Yönetmeliği'nin Geçici 1'inci maddesinin değiştirilmesi amacıyla bir yönetmelik taslağı yayınlanmıştır. Taslak Tarifeler Yönetmeliği değişikliği ile; Yönetmeliğin Geçici 1'inci maddesinde yer alan ve Elektrik Piyasası Kanunu'nun geçici 1'inci maddesindeki çapraz sübvansiyon uygulamasının enerji tedariki bakımından sona ermesini takiben son kaynak tedariki tarifesinin belirlenmesine ilişkin hükmün çıkarılması öngörülmektedir. Bu hükmün çıkarılmasıyla son kaynak tedariki tarifesinin belirlenmesi için enerji tedarikinde çapraz sübvansiyonun sona ermesinin beklenmesine dair ön şartın kaldırılması amaçlanmaktadır.

Son kaynak tedarik tarifesinin belirlenmesine ilişkin hukuki dayanak Elektrik Piyasası Kanunu'nun 17'nci maddesinde yer almaktadır.

EPDK tarafından bir tebliğ taslağı yayınlanmıştır. Son kaynak tedarik tarifesine ilişkin taslak olarak yayınlanan tebliğde;

(i) Yüksek ve düşük tüketimli 2 müşteri grubu oluşturulması ve yıllık tüketimi 100.000 kWh üstünde olan müşterilerin yüksek tüketici olarak belirlenmesi,

(ii) Yüksek tüketimli müşteri grubunda yer alan tüketicilerin rekabetçi piyasaya geçmesini teşvik edecek ve son kaynak tedarikçisinin makul kâr etmesine imkân verecek düzeyde, yürürlükteki perakende satış tarifeleri ile piyasa fiyatları dikkate alınarak bir tarife hazırlanması,

(iii) Düşük tüketimli tüketicilere uygulanacak son kaynak tedarik fiyatının belirlenmesinde ise; faaliyetin yürütülmesi için gerekli olan faturalama ve müşteri hizmetleri maliyeti, perakende satış hizmet maliyeti vb. yatırım harcamaları ve/veya işletme giderleri, enerji tedarik maliyetleri gibi son kaynak tedarik faaliyetinin yürütülmesi kapsamındaki tüm maliyet ve hizmetleri karşılayacak bedeller ile bu kapsamda oluşan risklerden hareketle sektörel olarak belirlenen brüt kâr marjının dikkate alınması

hedeflenmektedir.

Enerjisa Dağıtım Şirketleri için Tarife Parametreleri

Başkent EDAŞ

	2016	2017	2018	2019	2020
			(Aksi belirtilmedikçe Türk Lirası)		
Baz TÜFE	267,2	267,2	267,2	267,2	267,2
Sabit Maliyet Bileşeni	195.101.867	195.101.867	195.101.867	195.101.867	195.101.867
Değişken Maliyet Bileşeni	203.851.085	208.371.744	212.992.655	217.716.041	222.544.174
Verimlilik Parametresi (%) ..	1,28	1,28	1,28	1,28	1,28
Kontrol Edilemeyen Maliyet Bileşeni (iletim bedeli dâhil)	204.109.925	215.563.498	215.563.498	215.563.498	215.563.498
Düzenlemeye Tabi İşletme Giderleri.....	**597.946.403**	608.754.569	608.157.384	607.608.164	607.106.661
ArGe.....	**3.989.530**	**4.034.736**	**4.080.945**	**4.128.179**	**4.176.460**
Düzenlenmiş Varlık Tabanı Açılış Değeri	1.251.762.960	1.399.706.677	1.511.943.828	1.588.474.415	1.629.298.437
Tarife Yılı Yatırım Tavanı	357.065.650	357.065.650	357.065.650	357.065.650	357.065.650
İtfa tutarı	209.121.933	244.828.498	280.535.063	316.241.628	351.948.193
Düzenlenmiş Varlık Tabanı Tarife Yılı Kapanış Değeri.	1.399.706.676	1.511.943.828	1.588.474.415	1.629.298.437	1.634.415.894
Düzenlenmiş Varlık Tabanı Tarife Yılı Ortalama Değeri	1.325.734.818	1.455.825.252	1.550.209.122	1.608.886.426	1.631.857.166
Reel Makul Getiri Oranı (%).	12,66	12,66	14,60	14,60	14,60
Düzeltilmiş Reel Makul Getiri Oranı (%)	11,91	11,91	13,61	13,61	13,61
Makul Getiri Tutarı	157.895.017	173.388.788	210.983.461	218.969.443	222.095.760
Gelir Gereksinimi Yatırım Bileşeni	**367.016.950**	**418.217.286**	**491.518.525**	**535.211.071**	**574.043.953**
Vergi Farkı	**29.728.599**	**34.191.920**	**38.962.433**	**43.438.469**	**47.585.386**
Değişken Maliyet Oranı (%) .	19,54	18,32	17,07	16,39	15,82
Dağıtım Sistem İşletim Gelir Gereksinimi.....	**998.681.483**	**1.065.198.510**	**1.142.719.286**	**1.190.385.884**	**1.232.912.461**

AYEDAŞ

	2016	2017	2018	2019	2020
			(Aksi belirtilmedikçe Türk Lirası)		
Baz TÜFE	267,2	267,2	267,2	267,2	267,2
Sabit Maliyet Bileşeni	80.530.895	80.530.895	80.530.895	80.530.895	80.530.895
Değişken Maliyet Bileşeni	85.844.186	88.630.881	91.508.039	94.478.595	97.545.583
Verimlilik Parametresi (%) ...	-	-	-	-	-
Kontrol Edilemeyen Maliyet Bileşeni (iletim bedeli dâhil)	187.893.707	200.713.302	200.713.302	200.713.302	200.713.302
Düzenlemeye Tabi İşletme Giderleri	354.268.788	369.875.079	372.752.237	375.722.793	378.789.781
Ar-Ge	1.663.751	1.691.618	1.720.389	1.750.095	1.780.765
Düzenlenmiş Varlık Tabanı Açılış Değeri	486.539.316	580.240.184	656.416.186	715.067.325	756.193.598
Tarife Yılı Yatırım Tavanı	175.248.647	175.248.647	175.248.647	175.248.647	175.248.647
İtfa tutarı	81.547.780	99.072.644	116.597.509	134.122.373	151.647.238
Düzenlenmiş Varlık Tabanı Tarife Yılı Kapanış Değeri.	580.240.184	656.416.186	715.067.325	756.193.598	779.795.007
Düzenlenmiş Varlık Tabanı Tarife Yılı Ortalama Değeri	533.389.750	618.328.185	685.741.756	735.630.461	767.994.303
Reel Makul Getiri Oranı (%).	12,66	12,66	14,60	14,60	14,60
Düzeltilmiş Reel Makul Getiri Oranı (%)	11,91	11,91	13,61	13,61	13,61
Makul Getiri Tutarı	63.526.719	73.642.887	93.329.453	100.119.306	104.524.024
Gelir Gereksinimi Yatırım Bileşeni	145.074.499	172.715.531	209.926.962	234.241.679	256.171.262
Vergi Farkı	12.940.044	15.636.177	18.601.923	21.485.287	24.279.106
Değişken Maliyet Oranı (%) .	15,67	14,38	13,36	12,72	12,18
Dağıtım Sistem İşletim Gelir Gereksinimi.....	513.947.081	559.918.404	603.001.510	633.199.854	661.020.914

Toroslar EDAŞ

	2016	2017	2018	2019	2020
			(Aksi belirtilmedikçe Türk Lirası)		
Baz TÜFE	267,2	267,2	267,2	267,2	267,2
Sabit Maliyet Bileşeni	154.768.675	154.768.675	154.768.675	154.768.675	154.768.675
Değişken Maliyet Bileşeni	162.366.525	166.304.197	170.337.365	174.468.345	178.699.508
Verimlilik Parametresi (%) ...	0,61	0,61	0,61	0,61	0,61
Kontrol Edilemeyen Maliyet Bileşeni (iletim bedeli dâhil)	226.290.642	252.034.912	271.299.423	271.299.423	271.299.423
Düzenlemeye Tabi İşletme Giderleri	541.499.777	569.219.668	590.517.943	592.610.760	594.763.560
Ar-Ge	3.171.352	3.210.729	3.251.060	3.292.370	3.334.682
Düzenlenmiş Varlık Tabanı Açılış Değeri	811.110.675	1.009.355.576	1.174.444.256	1.306.376.716	1.405.152.956
Tarife Yılı Yatırım Tavanı	331.562.201	331.562.201	331.562.201	331.562.201	331.562.201
İtfa tutarı	133.317.301	166.473.521	199.629.741	232.785.961	265.942.181
Düzenlenmiş Varlık Tabanı Tarife Yılı Kapanış Değeri.	1.009.355.576	1.174.444.256	1.306.376.716	1.405.152.956	1.470.772.976
Düzenlenmiş Varlık Tabanı Tarife Yılı Ortalama Değeri	910.233.126	1.091.899.916	1.240.410.486	1.355.764.836	1.437.962.966
Reel Makul Getiri Oranı (%).	12,66	12,66	14,60	14,60	14,60
Düzeltilmiş Reel Makul Getiri Oranı (%)	11,91	11,91	13,61	13,61	13,61
Makul Getiri Tutarı	108.408.765	130.045.280	168.819.867	184.519.594	195.706.760
Gelir Gereksinimi Yatırım Bileşeni	241.726.066	296.518.801	347.449.608	417.305.555	461.648.941
Vergi Farkı	21.412.722	26.513.678	32.124.731	37.579.921	42.865.695
Değişken Maliyet Oranı (%) .	19,16	17,28	15,56	14,73	14,04
Dağıtım Sistem İşletim Gelir Gereksinimi.....	807.809.917	895.462.876	994.343.342	1.050.788.607	1.102.612.879

Enerjisa Perakende Satış Şirketleri için Tarife Parametreleri

Başkent EPSAŞ

	2016	2017	2018	2019	2020
			(Aksi belirtilmedikçe Türk Lirası)		
Baz TÜFE	267,2	267,2	267,2	267,2	267,2
Sabit Maliyet Bileşeni.....	31.598.637	31.598.637	31.598.637	31.598.637	31.598.637
Değişken Maliyet Bileşeni	31.598.637	31.598.637	31.598.637	31.598.637	31.598.637
Verimlilik Parametresi (%) ...	-	-	-	-	-
Kontrol Edilemeyen Maliyet Bileşeni....	18.285.509	18.285.509	18.285.509	18.285.509	18.285.509
Perakende Satış Gelir Gereksinimi……	81.482.783	81.482.783	81.482.783	81.482.783	81.482.783

AYEPSAŞ

	2016	2017	2018	2019	2020
			(Aksi belirtilmedikçe Türk Lirası)		
Baz TÜFE	267,2	267,2	267,2	267,2	267,2
Sabit Maliyet Bileşeni.....	25.047.941	25.047.941	25.047.941	25.047.941	25.047.941
Değişken Maliyet Bileşeni	25.047.941	25.047.941	25.047.941	25.047.941	25.047.941
Verimlilik Parametresi (%) ...	-	-	-	-	-
Kontrol Edilemeyen Maliyet Bileşeni....	40.124.922	40.124.922	40.124.922	40.124.922	40.124.922
Perakende Satış Gelir Gereksinimi……	90.220.804	90.220.804	90.220.804	90.220.804	90.220.804

Toroslar EPSAŞ

	2016	2017	2018	2019	2020
			(Aksi belirtilmedikçe Türk Lirası)		
Baz TÜFE	267,2	267,2	267,2	267,2	267,2
Sabit Maliyet Bileşeni.....	32.792.292	32.792.292	32.792.292	32.792.292	32.792.292
Değişken Maliyet Bileşeni	32.792.292	32.792.292	32.792.292	32.792.292	32.792.292
Verimlilik Parametresi (%) ...	-	-	-	-	-
Kontrol Edilemeyen Maliyet Bileşeni....	59.488.918	59.488.918	59.488.918	59.488.918	59.488.918
Perakende Satış Gelir Gereksinimi……	125.073.502	125.073.502	125.073.502	125.073.502	125.073.502

Bazı Düzenleme Mekanizmalarına İlişkin Görseller

Aşağıdaki görseller ve açıklamalar yalnızca açıklama amacıyla verilmiştir. Bu görseller, Finansal Tabloların yerine geçmemekte olup, aşağıda belirtilen ve değişikliğe tabi olan bazı varsayımlara dayanılarak yatırımcıların (i) düzenlemeye tabi varlık tabanı (DVT) , (ii) öne çekilmiş yatırım harcamaları ve (iii) fazla yatırım harcamaları üzerinden elde edilen gelir ve getirilere ilişkin mekanizmanın hususlarında yapacakları değerlendirmelere yardımcı olma amacı taşımaktadır. Bu kapsamda Şirket, dördüncü tarife uygulama döneminin beş yıl süreceği varsayımı ile hareket etmiştir.

Bununla birlikte Şirket, (i) yatırım harcamasının ilgili yılda (görsellerde 2016) 1 Ocak tarihinde yapıldığını, (ii) yatırım harcamaları itfa döneminin 10 yıl olduğunu, (iii) düzenlemeye tabi RMGO'nun %12 olduğunu ve (iv) her yıl için enflasyon oranının %8 olduğunu varsaymaktadır.

Düzenlemeye Tabi Varlık Tabanı Üzerinden Elde Edilen Getiri

Aşağıdaki görsel, üçüncü tarife döneminin ilk yılında (2016) 100 milyon TL yatırım harcamasının yapılması durumunda ulaşılacak olan Düzenlemeye Tabi Varlık Tabanı üzerinden elde edilecek gelire ilişkin gelişimi göstermektedir. Bahse konu örnek hesaplamalarda Şirket, güncel mevzuata, enflasyona ve değişime tabi diğer

varsayımlara dayanmaktadır.

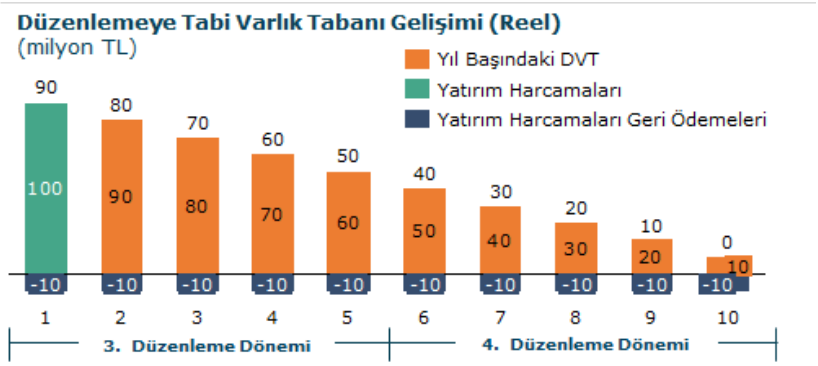

Üçüncü tarife döneminin ilk yılında, düzenlemeye tabi yatırım harcamaları tavanına uygun olarak yapılan 100 milyon TL tutarındaki yatırım harcaması, doğrudan ilgili dağıtım şirketinin DVT'sine eklenmektedir. Bunun sonucunda, yatırım harcaması geri ödemesi (itfası) ve düzenlemeye tabi finansal getiri ilgili tarife döneminin ilk yılında başlamaktadır. Yatırım harcamaları geri ödeme döneminin 10 yıl olduğu göz önünde bulundurulduğunda, yatırım anaparalarının itfası ve finansal getiri kaynaklı nakit akışlarının DVT tamamen geri ödenene kadar 10 yıllık bir dönemde gerçekleştiği görülmektedir.

Aşağıdaki görsel, tarife döneminin ilk yılından (2016) başlayan 10 yıllık dönem içindeki itibari nakit akışlarını ifade etmektedir.

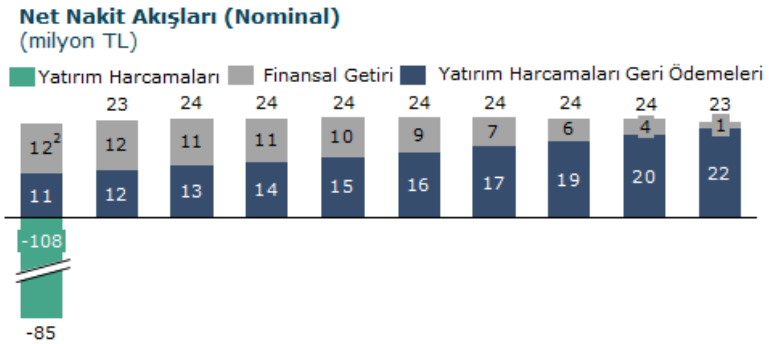

Öne Çekilmiş Yatırım Harcamaları Getirisi

Aşağıdaki görseller, 100 milyon TL tutarındaki yatırım harcamasının, öne çekilerek ilgili tarife uygulama döneminin ikinci yılı yerine birinci yılında yapıldığında gerçekleşecek olan öne çekilmiş yatırım harcamaları üzerinden elde edilen geliri göstermektedir.

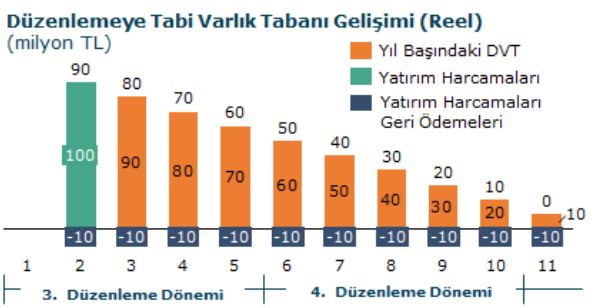

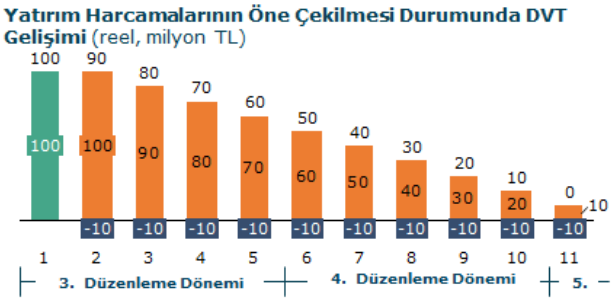

Şirket, üçüncü tarife döneminin ilk yılında 100 milyon TL değerinde yatırım harcaması yapsa dahi, bu yatırım harcaması ilgili tarife uygulama döneminin ilk yılındaki düzenlemeye tabi yatırım harcamaları tavanı sınırları

içerisinde yapılmadığından, EPDK yatırım harcamasını bir yıl gecikmeli olarak dikkate almaktadır. Dolayısıyla, hem düzenlemeye tabi finansal getiri hem de yatırım harcamaları geri ödemelerinden doğan nakit girişleri ikinci yılda başlamaktadır. EPDK, bir sonraki düzenleme dönemi başında (6. yıl), ilgili tarife dönemi (bu örnekte üçüncü tarife dönemi) içerisinde ortaya çıkan gerçek DVT rakamlarını belirlemekte ve fazladan yapılmış olan yatırıma ilişkin olarak alınması gereken düzenlemeye tabi finansal getiri ve anapara itfasını, dördüncü tarife dönemi başında telafi etmektedir. Telafiye konu söz konusu düzenlemeye tabi finansal getiri ve anapara itfası, tarife dönemi döneminin başında enflasyona endekslenmekte ve toptan bir ödeme olarak alınmaktadır.

Aşağıdaki görsel, üçüncü tarife uygulama döneminin ilk yılından (2016) başlayan 10 yıllık dönem içindeki nominal nakit akışlarını ifade etmektedir.

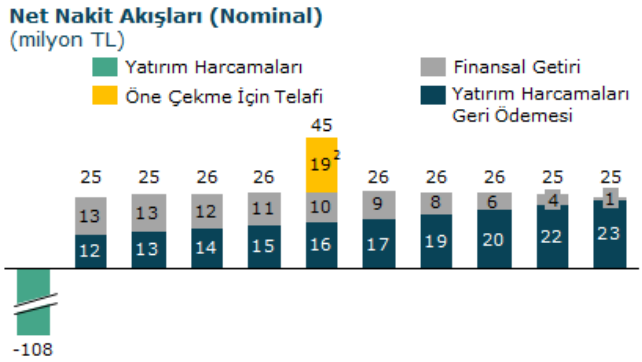

Fazladan Yapılan Yatırım Harcamaları Üzerinden Elde Edilen Getiri

Aşağıdaki görseller, ilgili tarife döneminin dördüncü yılında 100 milyon TL tutarında yatırım harcaması yapılması durumunda söz konusu fazladan yapılan yatırımlara ilişkin gelirin oluşumunu göstermektedir.

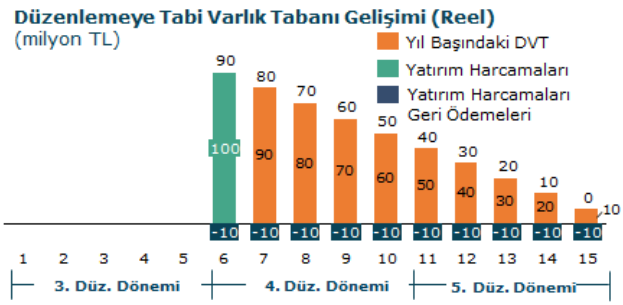

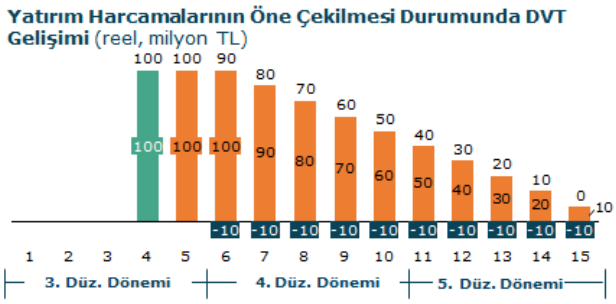

Şirket dördüncü yılda 100 milyon TL tutarında yatırım harcaması yapsa dahi, bu yatırım harcaması mevcut tarife uygulama döneminin kümülatif kapsamı içinde yapılmadığından dolayı, EPDK yatırım harcamasını ancak bir sonraki tarife uygulama döneminin başında dikkate almaktadır. Dolayısıyla, hem finansal getiri hem de yatırım harcamaları itfalarından doğan nakit girişleri, bir sonraki tarife uygulama döneminin başında gerçekleşmektedir. EPDK, bir sonraki düzenleme dönemi başında (6. yıl), ilgili tarife dönemi (bu örnekte üçüncü tarife dönemi) içerisinde ortaya çıkan gerçek DVT rakamlarını belirlemekte ve fazladan yapılmış olan yatırıma ilişkin olarak alınması gereken finansal getiri ve anapara itfasını, dördüncü tarife dönemi başında telafi etmektedir. Telafiye konu söz konusu finansal getiri ve anapara itfası, bir sonraki tarife döneminin başında toptan bir ödeme olarak alınmaktadır.

Aşağıdaki görsel, üçüncü tarife uygulama döneminin ilk yılından (2016) başlayan 10 yıllık dönem içindeki nominal nakit akışlarını ifade etmektedir.

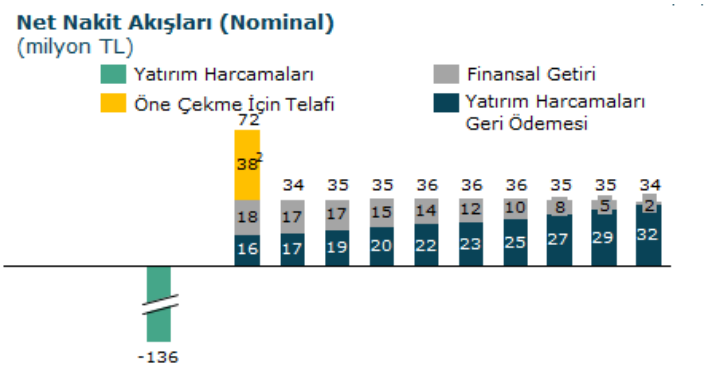

6.1.5. İhraççı faaliyetlerinin gelişiminde önemli olaylar:

Tarihçe ve Kurumsal Yapı

1996 yılında Sabancı Holding, Türkiye'deki elektrik sektöründe ortaya çıkabilecek yeni ticari fırsatları araştırmak ve grup şirketleri ile diğer sınai ve ticari kuruluşlar için güvenilir ve yetkin bir enerji tedarikçisi olarak faaliyette bulunmak amacıyla, bir otoprodüktör kuruluşu olarak Enerjisa Enerji Üretim'i kurmuştur.

- 2000'li yılların başlarında, elektrik üretimine yönelik ilk adımlar atılarak, Kocaeli, Adana, Çanakkale ve Mersin illerinde toplam kapasitesi 370 MW olan doğal gaz yakıtlı kombine çevrim santralleri kurulmuştur.

- 2004 yılında, Enerjisa Elektrik Toptan ve Enerjisa Doğal Gaz Toptan kurularak, elektrik ve doğal gaz toptan satış ve ticaret faaliyetleri genişletilmiştir.

- 2006 yılında, enerji sektörü Sabancı Holding tarafından önemli büyüme alanlarından biri olarak seçilmiş ve bu strateji doğrultusunda Enerjisa'yı Türkiye elektrik piyasasının lideri yapmak amacıyla Enerji Grup Başkanlığı kurulmuştur.

- 2007 yılında, Enerjisa Enerji Üretim'in %50 payını Avusturyalı Verbund International GmbH ("**Verbund**") devralmıştır.

- 2008 yılında, Sabancı Holding – Verbund - Enerjisa Enerji Üretim ortak girişim grubu, Başkent Bölgesi'nde elektrik dağıtımı ve perakende satışından sorumlu olan Başkent EDAŞ paylarının %100'ünün blok satışla özelleştirilmesi ihalesini kazanmıştır.

- Ekim 2008'de, Başkent EDAŞ paylarının iktisabına yönelik özel amaçlı bir şirket olarak EEDAŞ kurulmuş ve Başkent EDAŞ paylarının EEDAŞ'a devri (1.225 milyon Amerikan Doları karşılığında) Ocak 2009'da tamamlanmıştır.

- Aralık 2011'de, Sabancı Holding'in ve Verbund'un Türkiye elektrik piyasasında dikey entegrasyonunu tamamlamış bir lider olma kararı doğrultusunda, üretim, toptan satış, dağıtım ve perakende satış şirketlerinin çatı şirketi olarak Enerjisa kurulmuştur.

- 31 Aralık 2012 tarihinde, perakende satış faaliyetlerinin dağıtım faaliyetlerinden ayrıştırılmasını öngören düzenleme değişikliği nedeniyle, Başkent Bölgesi'ndeki perakende satış faaliyetlerini yürütmek üzere Başkent EPSAŞ kurulmuştur.

- Aralık 2012'de, Verbund ve E.ON, Verbund'un sahip olduğu Enerjisa ve iştiraklerinin paylarının tamamının E.ON'a satılmasına ve devrine yönelik bir pay devir sözleşmesi imzalamışlardır. Bu payların devri Aralık 2013'te tamamlanmıştır.

- 2013 yılında EEDAŞ, Ayedaş Bölgesi'nde faaliyet gösteren AYEDAŞ ve AYEPSAŞ paylarının %100'ünün ve Toroslar Bölgesi'nde faaliyet gösteren Toroslar EDAŞ ve Toroslar EPSAŞ paylarının %100'ünün blok satışla özelleştirilmesi ihalelerini kazanmıştır. Ayedaş Bölgesi'ne ilişkin devir süreci Temmuz 2013'te (1.227 milyon Amerikan Doları karşılığında), Toroslar Bölgesi'ne ilişkin devir süreci ise Eylül 2013'te (1.725 milyon Amerikan Doları karşılığında) tamamlanmıştır.

Kurumsal Yeniden Yapılanma

2017 yılına kadar Enerjisa, Sabancı Holding ve E.ON'un Türkiye'deki enerjiyle bağlantılı iş kollarının tamamının ana şirketi olarak faaliyette bulunmuştur. Nisan 2017'de, Enerjisa'nın işletme ve yönetim verimini arttırmak ve Enerjisa'nın planlanan halka arzını kolaylaştırmak amacıyla, konvansiyonel elektrik üretim ve toptan satış faaliyetlerinin müşteri odaklı dağıtım ve perakende satış faaliyetlerinden ayrılarak Enerjisa'nın iki şirkete bölünmesine ("**Kurumsal Yeniden Yapılanma**") karar verilmiştir.

Enerjisa, 28 Eylül 2017 tarihinde tamamlanan Kurumsal Yeniden Yapılanma öncesinde, dağıtım şirketlerinin (Başkent EDAŞ, AYEDAŞ ve Toroslar EDAŞ) ve perakende satış şirketlerinin (Başkent EPSAŞ, AYEPSAŞ ve Toroslar EPSAŞ) %100'üne sahip olan EEDAŞ'ın, Enerjisa Elektrik Toptan'ın, Enerjisa Doğal Gaz Toptan'ın ve Enerjisa Solar Enerji Üretim A.Ş.'nin ("**Enerjisa Solar**") %100'üne ve Enerjisa Enerji Üretim'in %99,9'una sahipti.

Kurumsal Yeniden Yapılanma, aşağıda belirtilen üç aşamada gerçekleşmiştir:

(i) Kurumsal Yeniden Yapılanma'nın 28 Nisan 2017'de tamamlanan ilk aşamasında, EEDAŞ ve Enerjisa birleştirilmiş ve EEDAŞ'ın varlık ve borçları defter değerleri üzerinden Enerjisa'ya devredilerek, EEDAŞ tasfiye edilmeksizin sona erdirilmiştir.

(ii) Kurumsal Yeniden Yapılanma'nın 25 Ağustos 2017'de tamamlanan ikinci aşamasında, Sabancı Holding ve E.ON, Enerjisa Üretim Santralleri adlı ve %50'şer paya sahip oldukları yeni bir şirket kurmuşlardır. Kısmi bölünme ile Şirket'in sahip olduğu Enerjisa Enerji Üretim, Enerjisa Elektrik Toptan ve Enerjisa Doğal Gaz Toptan paylarının tamamı defter değerleri üzerinden ayni sermaye olarak Enerjisa Üretim Santralleri'ne devredilmiştir. Şirket'in sermayesi, Enerjisa Enerji Üretim, Enerjisa Elektrik Toptan ve Enerjisa Doğal Gaz Toptan'ın toplam defter değerine eşit miktarda azaltılmıştır.

(iii) Kurumsal Yeniden Yapılanma'nın 28 Eylül 2017'de tamamlanan üçüncü aşamasında, Enerjisa Solar paylarının %100'ü 12 Eylül 2017 tarihli bir pay devri sözleşmesi uyarınca Enerjisa Üretim Santralleri'ne satılmış ve bu paylar 21 Eylül 2017 tarihinde devredilmiştir. Kurumsal Yeniden Yapılanma'nın bu aşamasının tamamlanmasından önce, Enerjisa Solar'ın elektrik üretimiyle ilgili varlıklarına ilişkin arazilerin mülkiyeti ve intifa hakları, Enerjisa Solar'ın sahibi olduğu Alparsen Enerji Üretim A.Ş.'nin ("**Alparsen**") elinde bulunmaktaydı. Alparsen ve Alparsen'e ait altı şirket, her birinin kurulu gücü 1 MW olan toplamda yedi adet güneş enerjisi santralinin işletme hakkına sahiptir. Enerjisa, Kurumsal Yeniden Yapılanma öncesinde, güneş enerjisi santralleriyle ilgili mühendislik, satın alma ve inşaat sözleşmesine ("**MSAİ Sözleşmesi**") taraf bulunmaktaydı. 25 Eylül 2017 tarihinde, MSAİ Sözleşmesi, Enerjisa Solar'a devredilmiştir. 27 Eylül 2017 tarihinde, güneş enerjisi ile ilgili tüm üretim varlıkları Alparsen'e ve Alparsen'in sahibi olduğu altı şirkete satılmıştır.

Enerjisa'nın Kurumsal Yeniden Yapılanma öncesinde bünyesinde barındırdığı elektrik üretimi, elektrik ve doğal gaz toptan satışı, güneş enerjisinden elektrik üretimi, elektrik dağıtımı ve elektrik perakende satışına ilişkin birimleri, Şirket (Enerjisa) ve Enerjisa Üretim Santralleri arasında paylaşılmıştır. Şirket, Kurumsal Yeniden Yapılanma'nın tamamlanması sonucunda, üretim ve toptan satış faaliyetlerini Enerjisa Üretim Santralleri'ne devretmiş ve sadece elektrik dağıtım ve perakende satış faaliyetlerine odaklanmıştır. Şirket, Kurumsal Yeniden Yapılanma neticesinde, EEDAŞ'ın halefi konumuna geçmiştir.

Aşağıda, Kurumsal Yeniden Yapılanma işlemlerinin ve bu işlemlerin varlıklar üzerindeki etkisinin bir özeti yer almaktadır.

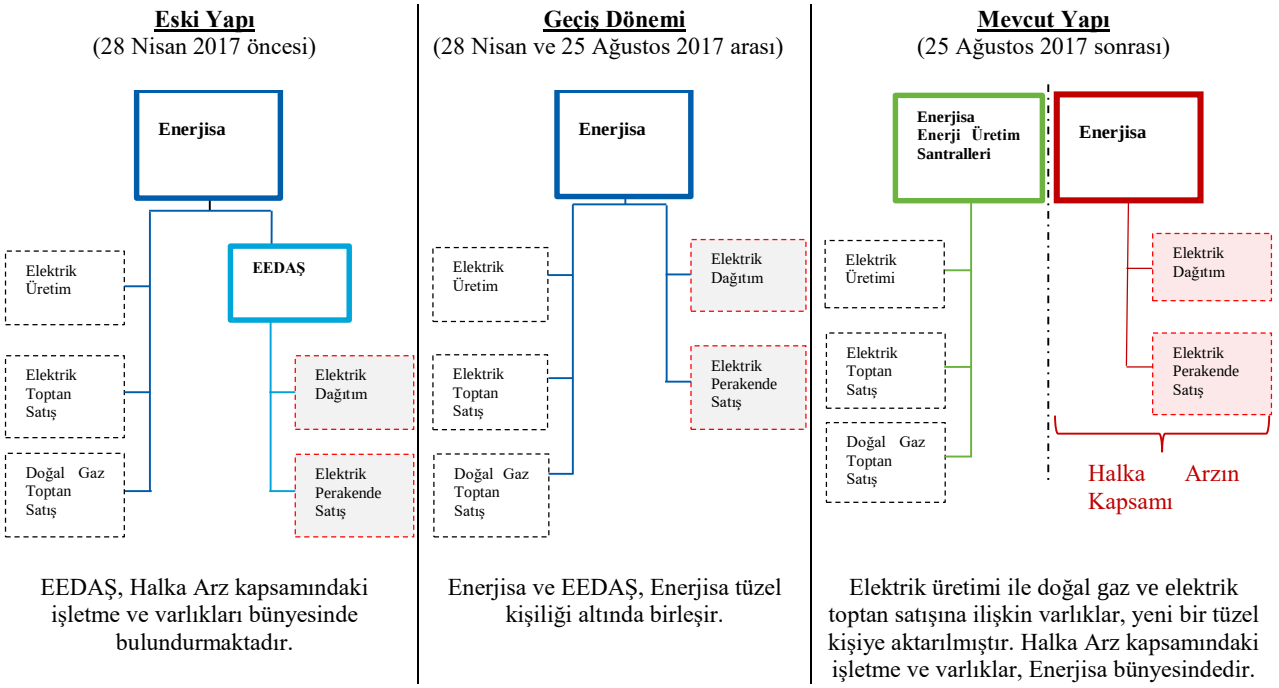

EEDAŞ, Halka Arz kapsamındaki işletme ve varlıkları bünyesinde bulundurmaktadır.

Enerjisa ve EEDAŞ, Enerjisa tüzel kişiliği altında birleşir.

Elektrik üretimi ile doğal gaz ve elektrik toptan satışına ilişkin varlıklar, yeni bir tüzel kişiye aktarılmıştır. Halka Arz kapsamındaki işletme ve varlıklar, Enerjisa bünyesindedir.

Aşağıda, Enerjisa ve Enerjisa Üretim Santralleri'nin Kurumsal Yeniden Yapılanma sonrasındaki yapıları gösterilmektedir:

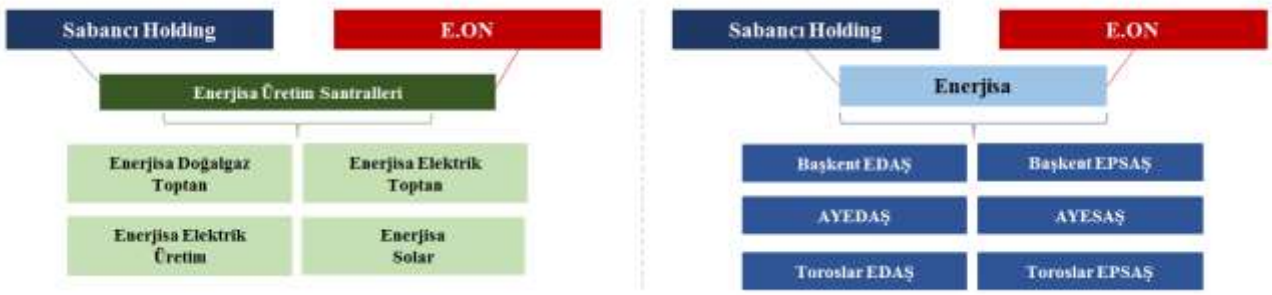

Kurumsal Yeniden Yapılanma sonrasında, dağıtım şirketlerinin hizmet satın alması, ihale etmesi ve dış kaynak kullanımı hakkındaki EPDK düzenlemelerine Şirket'in uyum sağlaması için, ilgili dağıtım şirketlerinin daha önce EEDAŞ (ve Kurumsal Yeniden Yapılandırma sonrasında Enerjisa) kapsamında yürütülen şebeke bakım ve onarımları, sayaç işlemleri ve bağlanma-kesme işlemleri gibi tüm iş birimleri ilgili dağıtım şirketlerine taşınmıştır. Bunun sonucunda, 1 Ocak 2018 itibarıyla, Enerjisa'nın 5.744 adet çalışanı ilgili dağıtım şirketlerine aktarılmıştır.

Ayrıca, Kurumsal Yeniden Yapılanma'nın ikinci aşamasını takiben, Enerjisa'nın elektrik satın alma faaliyetlerinin yönetimi için Enerjisa kapsamında bir ticari iş birimi kurulmuştur. Enerjisa'nın satın alma faaliyetleri daha önce Enerjisa Elektrik Toptan bünyesindeki bir birim tarafından yürütülmekteydi. Bu iş biriminin kurulmasından bu yana, Enerjisa kendi elektrik satın alma faaliyetlerini kendisi gerçekleştirebilmektedir.

Bunların yanı sıra, 29 Aralık 2017 tarihinde, Şirket'in devralma ve/veya sıfırdan geliştirme yoluyla enerji üretim projelerinin gerçekleştirilmesi, yenilenebilir enerji üretimi varlıklarının işletmesi, enerji ve doğal gaz

toptan satış ve ticareti ve sair ürün ticareti, enerji yönetimi, dağıtık enerji sistemleri, enerji verimliliği, ve sair müşteri odaklı enerji hizmetlerinin mesken, ticaret, sanayi ve kamu sektörü müşterileri için sağlanması ve bu tür hizmetlerin geliştirilmesi de dâhil olmak üzere, müşteri çözümleri ve ilgili faaliyetler ile iştigal eden şirketlere iştirak edilmesi ve iştiraklerinin yönetilmesi, enerji sektöründe faaliyette bulunulması, sermayesi ve yönetimine katıldığı enerji sektöründe faaliyet gösteren şirketlerin, aynı yönetim ve davranış ilkelerine bağlı olarak, en verimli, rasyonel, karlı, günün şartlarına uygun ve ihtiyaçlarına cevap verecek şekilde ve lehte rekabet şartları yaratarak sevk ve idare edilmesi maksadıyla Enerjisa Müşteri Çözümleri A.Ş. ("**Enerjisa Müşteri Çözümleri**") kurulmuştur.

6.1.6. Depo sertifikasını ihraç eden hakkındaki bilgiler:

Yoktur.

6.2. Yatırımlar:

6.2.1. İzahnamede yer alması gereken finansal tablo dönemleri itibarıyla ihraççının önemli yatırımları ve bu yatırımların finansman şekilleri hakkında bilgi:

Finansal tablo dönemleri itibarıyla ihraççının önemli yatırımları ve bu yatırımların finansman şekilleri hakkında bilgi işbu İzahname'nin 10.1.1 bölümünde Likidite ve Sermaye Kaynakları ve Yatırım Harcamaları başlıkları altında detaylı olarak yer almaktadır.

6.2.2. İhraççı tarafından yapılmakta olan yatırımlarının niteliği, tamamlanma derecesi, coğrafi dağılımı ve finansman şekli hakkında bilgi:

Enerjisa; Ankara, Zonguldak, Kastamonu, Kırıkkale, Karabük, Bartın ve Çankırı illerini kapsayan Başkent Bölgesi'nde faaliyet gösteren Başkent EDAŞ ve Başkent EPSAŞ; İstanbul ilinin Asya yakasındaki ilçelerini kapsayan Ayedaş Bölgesi'nde faaliyet gösteren AYEDAŞ ve AYEPSAŞ ile Adana, Gaziantep, Mersin, Hatay, Osmaniye ve Kilis illerini kapsayan Toroslar Bölgesi'nde faaliyet gösteren Toroslar EDAŞ ve Toroslar EPSAŞ aracılığıyla elektrik dağıtım ve elektrik perakende satış faaliyetleri yürütmektedir.

Şirket'in faaliyetlerini temel olarak dağıtım bölgelerinde yürütmekte olduğu dağıtım şebekelerinin bakım, onarım, genişleme ve yenileme çalışmaları oluşturmaktadır. Bahse konu yatırımlar, Şirket'in faaliyetlerinden yarattığı kaynakların yanı sıra, kısa ve uzun vadeli krediler ile TÜFE endeksli tahvil ihraçları vasıtasıyla finanse edilmektedir.

6.2.3. İhraççının yönetim organı tarafından geleceğe yönelik önemli yatırımlar hakkında ihraççıyı bağlayıcı olarak alınan kararlar, yapılan sözleşmeler ve diğer girişimler hakkında bilgi:

Bulunmamaktadır.

6.2.4. İhraççıyla ilgili teşvik ve sübvansiyonlar vb. ile bunların koşulları hakkında bilgi:

İhraççı'yla ilgili herhangi bir teşvik veya sübvansiyon bulunmamakta olup, İhraççının bağlı ortaklığı olan dağıtım ve perakende satış şirketleri tarafından alınan teşvik ve sübvansiyonlara ilişkin bilgiler aşağıda yer almaktadır.

Şirket	Teşvikin Kaynağı	Teşvikin Konusu	Teşvikin Verildiği Tarih	Teşvikin Süresi / Sona Erme Tarihi	Toplam Teşvik Tutarı (TL)
Başkent EDAŞ	15.06.2012 tarih ve 2012/3305 sayılı Yatırımlarda Devlet	Elektrik üretimi, iletimi ve dağıtımı	29.09.2015	5 yıl / 29.09.2020	391.316.181,83

Şirket	Teşvikin Kaynağı	Teşvikin Konusu	Teşvikin Verildiği Tarih	Teşvikin Süresi / Sona Erme Tarihi	Toplam Teşvik Tutarı (TL)
	Yardımları Hakkındaki Karar (“**2012/3305 sayılı Karar**”)				
	6486 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun (“**6486 sayılı Kanun**”)	Ek %6 devlet teşviki	01.01.2013	I. Bölge 5 Yıl (31/12/2017) II. Bölge 5 Yıl (31/12/2017) *	267.990,40
	08.09.1999 tarihli ve 23810 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren 4447 sayılı İşsizlik Sigortası Kanunu (“**4447 sayılı Kanun**”)	Sigorta prim teşviki	01.03.2011	9 Yıl (31/12/2020)	133.772,66
	5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu (“**5510 sayılı Kanun**”)	%5 Hazine teşviki	01.10.2008	Süresiz	8.408.234,39
	4857 sayılı İş Kanunu	Engelli istihdamına ilişkin teşvik	01.07.2008	Süresiz	177.392,33
	687 sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Bazı Düzenlemeler Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname (“**687 sayılı KHK**”)	Sigorta prim teşviki	01.02.2017	31.12.2017 *	1.546,76
AYEDAŞ	2012/3305 sayılı Karar	Elektrik üretimi, iletimi ve dağıtımı	29.09.2015	29.09.2019 4 Yıl	254.784.683,80
	4447 sayılı Kanun	Sigorta prim teşviki	01.03.2011	9 Yıl / (31/12/2020)	109.620,82
	5510 sayılı Kanun	%5 Hazine teşviki	01.10.2008	Süresiz	9.684.682,36
	4857 sayılı İş Kanunu	Engelli istihdamına ilişkin teşvik	01.07.2008	Süresiz	172.716,19
	687 sayılı KHK	Sigorta prim teşviki	01.02.2017	10 ay/ 31.12.2017 *	15.066,37
Toroslar EDAŞ	2012/3305 sayılı Karar	Elektrik üretimi, iletimi ve dağıtımı	29.09.2015	29.09.2019 4 Yıl	438.511.804,39
	6486 sayılı Kanun	Ek %6 Devlet Teşviki	01.01.2013	I. Bölge 5 Yıl (31/12/2017) II. Bölge 5 Yıl (31/12/2017) *	459.960,04
	4447 sayılı Kanun	Sigorta prim teşviki	01.03.2011	9 Yıl (31/12/2020)	8.691,43
	5510 sayılı Kanun	%5 Hazine teşviki	01.10.2008	Süresiz	5.479.163,51
	4857 sayılı İş Kanunu	Engelli istihdamına ilişkin teşvik	01.07.2008	Süresiz	137.548,25

Şirket	Teşvikin Kaynağı	Teşvikin Konusu	Teşvikin Verildiği Tarih	Teşvikin Süresi / Sona Erme Tarihi	Toplam Teşvik Tutarı (TL)
	687 sayılı KHK	Sigorta prim teşviki	01.02.2017	10 ay/ 31.12.2017 *	6.187,04
Başkent EPSAŞ	6486 sayılı Kanun	Sigorta prim teşviki	01.01.2013	Bartın, Hatay, Kastamonu, Kırıkkale, Kilis, Osmaniye İllerinde yararlanma süresi 31.12.2017 *	24.561,50
	5510 sayılı Kanun	Sigorta prim teşviki	01.01.2013	Süresiz	1.043.699,24
	4857 Sayılı Kanun	Engelli istihdamına ilişkin teşvik	01.01.2013	Süresiz	38.598,67
	687 Sayılı KHK	Sigorta prim teşviki	01.01.2017	31.12.2017 *	14.464,49
	6661 sayılı Askerlik Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun ("**6661 sayılı Kanun**") ile 5510 Sayılı Kanun	Sigorta prim teşviki	01.01.2016	31.12.2017 *	143.080,93
AYEPSAŞ	5510 sayılı Kanun	Sigorta prim teşviki	01.01.2013	Süresiz	1.059.184,78
	4857 Sayılı Kanun	Engelli istihdamına ilişkin teşvik	01.01.2013	Süresiz	27.606,29
	6645 Sayılı Kanun	Sigorta prim teşviki	23.04.2015	İmalat sanayi sektörü dışında 01.07.2015 ile 31.12.2017 tarihleri arasında işbaşı programlarına dâhil edilenler 30 ay süre ile	1.102,00
	687 Sayılı KHK	Sigorta prim teşviki	01.01.2017	31.12.2017 *	7.532,21
	6661 sayılı Kanun ve 5510 Sayılı Kanun	Sigorta prim teşviki	01.01.2016	31.12.2017 *	106.062,27
Toroslar EPSAŞ	6486 sayılı Kanun	Sigorta prim teşviki	01.01.2013	Bartın, Hatay, Kastamonu, Kırıkkale, Kilis, Osmaniye İllerinde yararlanma süresi 31.12.2017 *	51.316,68
	5510 sayılı Kanun	Sigorta prim teşviki	01.01.2013	Süresiz	384.350,28
	4857 Sayılı Kanun	Engelli istihdamına ilişkin teşvik	01.01.2013	Süresiz	8.302,04
	6645 Sayılı Kanun	Sigorta prim teşviki	23.04.2015	İmalat sanayi sektörü dışında 01.07.2015 ile 31.12.2017	2.589,51

Şirket	Teşvikin Kaynağı	Teşvikin Konusu	Teşvikin Verildiği Tarih	Teşvikin Süresi / Sona Erme Tarihi	Toplam Teşvik Tutarı (TL)
				tarihleri arasında işbaşı programlarına dâhil edilenler 30 ay süre ile	
	687 Sayılı KHK	Sigorta prim teşviki	01.01.2017	31.12.2017 *	1.287,76

** Şirket, 31.12.2017'de süreleri sona eren teşvik belgelerinin süre uzatımına dair kararın 2018 yılının Ocak ayı sonuna kadar Resmi Gazete'de yayımlanacağını öngörmektedir.*

7. FAALİYETLER HAKKINDA GENEL BİLGİLER

7.1. Ana faaliyet alanları:

7.1.1. İzahnamede yer alması gereken finansal tablo dönemleri itibarıyla ana ürün/hizmet kategorilerini de içerecek şekilde ihraççı faaliyetleri hakkında bilgi:

Genel Bakış

Enerjisa; Ankara, Zonguldak, Kastamonu, Kırıkkale, Karabük, Bartın ve Çankırı illerini kapsayan Başkent Bölgesi'nde faaliyet gösteren Başkent EDAŞ ve Başkent EPSAŞ; İstanbul ilinin Asya yakasındaki ilçelerini kapsayan Ayedaş Bölgesi'nde faaliyet gösteren AYEDAŞ ve AYEPSAŞ ile Adana, Gaziantep, Mersin, Hatay, Osmaniye ve Kilis illerini kapsayan Toroslar Bölgesi'nde faaliyet gösteren Toroslar EDAŞ ve Toroslar EPSAŞ aracılığıyla elektrik dağıtım ve elektrik perakende satış faaliyetleri yürütmektedir.

Şirket'in elektrik dağıtım faaliyetlerini Başkent EDAŞ, AYEDAŞ ve Toroslar EDAŞ, elektrik perakende satış faaliyetlerini ise Başkent EPSAŞ, AYEPSAŞ ve Toroslar EPSAŞ yürütmektedir. Elektrik dağıtım şirketlerinin faaliyetleri kendi bölgeleriyle sınırlıdır. Elektrik perakende satış şirketleri ise görevli tedarik şirketi olarak münhasıran kendi bölgelerindeki düzenlemeye tabi müşterilerine elektrik satışı yaparken, herhangi bir bölgesel sınırlama olmaksızın da Türkiye genelindeki serbest müşterilerine elektrik satışı gerçekleştirebilmektedir. Şirket'in faaliyet gösterdiği bölgelerde, başkent Ankara, ülkemizin en büyük kenti olan İstanbul'un Asya yakası ve Adana, Gaziantep ve Mersin gibi ülkemizin nüfus yoğunluğu yüksek önemli sanayi ve ticaret kentleri yer almaktadır.

31 Aralık 2016 itibarıyla, Türkiye'deki dağıtım bağlantı noktalarının yaklaşık %25,6'sını oluşturan yaklaşık 10,5 milyon dağıtım bağlantı noktasına ve Türkiye'de perakende elektrik satın alan tüketicilerin yaklaşık %22,0'ını oluşturan yaklaşık 9 milyon müşteriye sahip olan Şirket, Türkiye'nin önde gelen elektrik dağıtım ve elektrik perakende satış şirketlerindendir. *(Kaynak: EPDK, Elektrik Piyasası 2016 Yılı Sektör Gelişim Raporu, http://www.epdk.org.tr/TR/Dokumanlar/Elektrik/YayinlarRaporlar/ElektrikPiyasasiGelisimRaporu, erişim tarihi: 20 Aralık 2017)*

Şirket, 31 Aralık 2014, 2015 ve 2016 tarihlerinde sona eren yıllar ile 30 Eylül 2016 ve 2017 tarihinde sona eren dokuzar aylık dönemlerde sırasıyla 8.064.421 bin TL, 9.153.614 bin TL, 9.103.380 bin TL, 6.919.414 bin TL ve 8.591.508 bin TL gelir elde etmiş ve 2014 yılında %3,4 zarar marjı ile 276.714 bin TL zarar etmiş olmakla birlikte, 31 Aralık 2015 ve 2016 tarihinde sona eren yılları ile 30 Eylül 2016 ve 2017 tarihlerinde sona eren dokuz aylık dönemlerde sırasıyla %3,7 kâr marjı ile 336.302 bin TL, %4,1 kâr marjı ile 377.393 TL, %6,0 kâr marjı ile 421,813 bin TL ve %5,3 kâr marjı ile 453,966 bin TL kâr elde etmiştir.

Elektrik Dağıtım Faaliyetleri

Dağıtım, gerilim düzeyi 36 kV'nin altında olan hatlar vasıtasıyla son tüketiciye elektriğin nakli olarak tanımlanmaktadır. EPDK düzenlemeleri uyarınca Türkiye'deki elektrik dağıtım şebekesi, 21 dağıtım bölgesine bölünmüştür. 2009 ve 2013 yılları arasında gerçekleştirilen özelleştirme uygulamaları sonrasında tüm dağıtım bölgeleri özel şirketler tarafından işletilmeye başlamıştır.

31 Aralık 2016 itibarıyla, Türkiye çapında dağıtım ağına bağlı tüketici sayısı yaklaşık 41,1 milyona ulaşmış ve bu tüketicilerden 10,5 milyonu Şirket'in bağlı ortaklıkları tarafından işletilen dağıtım şebekelerine bağlanmıştır. (*Kaynak: EPDK, Elektrik Piyasası 2016 Yılı Sektör Gelişim Raporu, http://www.epdk.org.tr/TR/Dokumanlar/Elektrik/YayinlarRaporlar/ElektrikPiyasasiGelisimRaporu, erişim tarihi: 20 Aralık 2017*)

Şirket, bu üç dağıtım bölgesindeki operasyonlarının tamamını merkezi olarak yönetmekte ve izlemekte, dağıtım şebekeleri ile ilgili operasyonlarını planlamakta ve gerçekleştirmektedir. Şirket, şebeke yönetimi süreçlerinin bir parçası olarak, şebekeyi büyütme, yenileme, şebekenin operasyonel verimliliğini artırma,

araştırma ve geliştirme faaliyetlerinde de bulunmakta ve bahse konu faaliyetler Şirket'in her üç bölgede şebeke yönetim süreçlerini standardize etmesine, merkezileştirilmiş prosedürler hazırlamasına, EPDK'nın teknik ve ticari standartları ile tedarik güvenilirliği standartlarına, OKSIK ve OKSÜRE hedeflerine ve kayıp kaçak hedeflerine uyum gibi önemli performans göstergelerini tespit etmesine, sistem iyileştirmelerini planlamasına, yerel şebekeleri kontrol etmesine ve izlemesine ve müşterilerle bağlantılı faaliyetlerini yürütmesine imkân tanımaktadır.

Bölgesel dağıtım şebekesi işletmecilerinden her biri, kendi bölgesinde gerekli bakım, onarım, yenileme ve genişleme yatırımlarını yapmak, elektrik sayaçlarının bakımını yapmak ve bu sayaçları okumak, talep projeksiyonlarını ve yatırım planlarını hazırlamak, kayıp kaçak elektrik oranlarını takip etmek, dağıtım şebekesinde eksik kalan elektriği tedarik etmek, kayıp kaçak oranlarını azaltmak için gerekli teknik ve operasyonel tedbirleri almak ve kamuya açık alanların aydınlatmasını sağlamaktan sorumludur.

Aşağıdaki haritada, Şirket'in lisans sahibi olduğu üç dağıtım bölgesi gösterilmektedir:

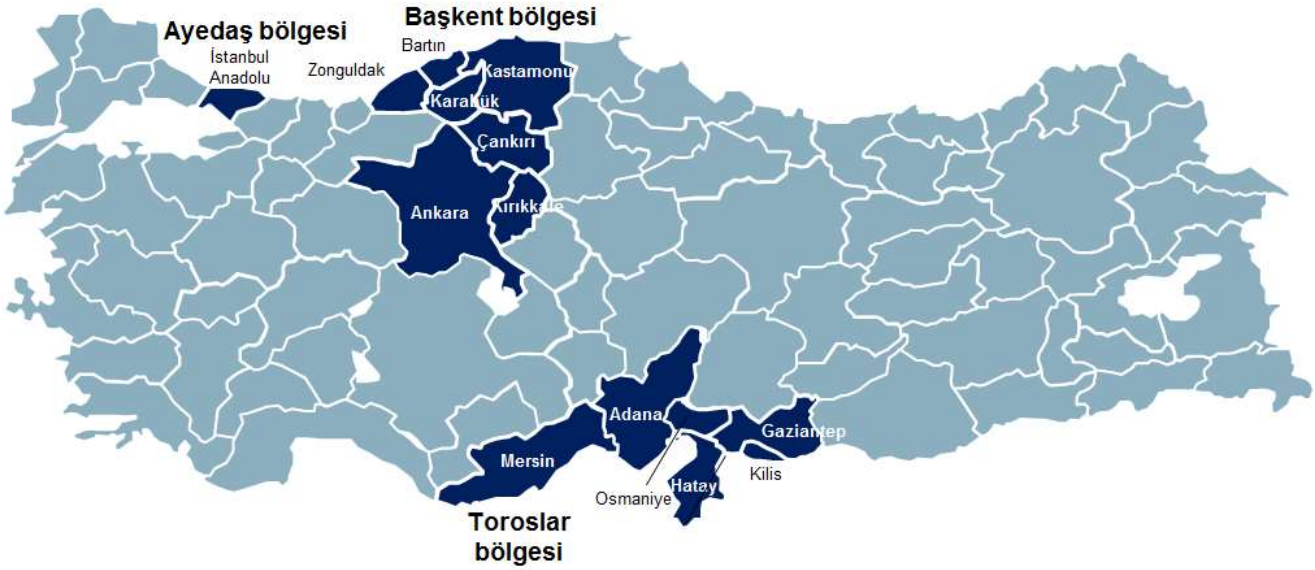

Dağıtım şirketleri sorumlu oldukları bölgelerle ilgili dağıtım haklarını 2006 yılında almışlardır. Şirket, Başkent Bölgesi'nden sorumlu dağıtım şirketini 2009 yılında, Ayedaş ve Toroslar Bölgelerinden sorumlu dağıtım şirketlerini ise 2013 yılında Özelleştirme İdaresinden devralmıştır. 31 Aralık 2016 itibarıyla Şirket, 10,5 milyon dağıtım bağlantı noktasına ulaşmış ve Şirket'in yaklaşık 217.853 kilometre uzunluğundaki üç dağıtım şebekesi, 100.000 km^2'yi aşan bir alana yayılmıştır.

31 Aralık 2016 tarihi itibarıyla Türkiye çapında tüm dağıtım şebekelerine bağlı kullanıcı sayısı 41,1 milyona ulaşmıştır. Başkent Bölgesi 4,1 milyon kullanıcı ile tüm bölgeler arasında ikinci sırada, Toroslar Bölgesi 3,7 milyon kullanıcı ile üçüncü sırada ve Ayedaş Bölgesi 2,8 milyon kullanıcı ile altıncı sırada yer almıştır. (*Kaynak: EPDK, Elektrik Piyasası 2016 Yılı Sektör Gelişim Raporu, http://www.epdk.org.tr/TR/Dokumanlar/Elektrik/YayinlarRaporlar/ElektrikPiyasasiGelisimRaporu, erişim tarihi: 20 Aralık 2017*)

2016 yılında, dağıtılan elektrik bazında, Toroslar EDAŞ, 25,7 TWh fatura edilmiş tüketim seviyesiyle dağıtım bölgelerinin tamamında birinci sırada, Başkent EDAŞ 16,3 TWh fatura edilmiş tüketim seviyesiyle beşinci sırada, AYEDAŞ ise 12,3 TWh fatura edilmiş tüketim seviyesiyle yedinci sırada yer almıştır. 2016 yılı sonunda, dağıtım şebekelerinin toplam uzunluğu Türkiye çapında 1.102.508 kilometreye ulaşmıştır. Başkent EDAŞ ve Toroslar EDAŞ, dağıtım ağı uzunluğu açısından tüm bölgeler arasında sırasıyla birinci ve ikinci sırada yer alırken AYEDAŞ ise 19. sırada yer almıştır.(*Kaynak: EPDK, Elektrik Piyasası 2016 Yılı Sektör*

Gelişim Raporu, http://www.epdk.org.tr/TR/Dokumanlar/Elektrik/YayinlarRaporlar/ElektrikPiyasasiGelisimRaporu, erişim tarihi: 20 Aralık 2017)

31 Aralık 2016 itibarıyla Başkent EDAŞ'ın nominal DVT'si 1,8 milyar TL'ye, Toroslar EDAŞ'ın nominal DVT'si 1,4 milyar TL'ye ve AYEDAŞ'ın nominal DVT'si ise 732 milyon TL'ye ulaşmıştır. Bahse konu tutarlar, Türkiye'deki tüm dağıtım şirketlerinin toplam DVT'sinin sırasıyla %15, %11 ve %6'sına tekabül etmektedir. (*Kaynak: http://www.epdk.org.tr/TR/Dokumanlar/TDB/Elektrik, erişim tarihi: 20 Aralık 2017*)

31 Aralık 2016 tarihi itibarıyla, Şirket'in dağıtım şirketlerinin toplam DVT miktarı Türkiye'deki toplam DVT'nin %32'sini oluşturmuş ve bu da Şirket'i Türkiye'deki toplam DVT bakımından piyasa lideri konumuna getirmiştir.

Aşağıdaki tabloda, aşağıda belirtilen tarihler itibarıyla Şirket'in dağıtım şirketlerine ilişkin bazı işletme bilgileri verilmektedir:

	31 Aralık itibarıyla			30 Eylül itibarıyla
	2014	**2015**	**2016**	**2017**
Düzenlenmiş Varlık Tabanı (DVT) (milyon TL)[1]	**1.435**	**2.662**	**3.914**	**5.013**
Başkent EDAŞ	844	1.353	1.830	2.261
AYEDAŞ	192	491	732	914
Toroslar EDAŞ	399	818	1.352	1.838
Dağıtım şebekesi uzunluğu (km)[2]	**207.106**	**211.378**	**217.853**	-*
Başkent EDAŞ	106.330	107.837	109.659	-*
AYEDAŞ	20.790	21.535	23.783	-*
Toroslar EDAŞ	79.986	82.006	84.411	-*
Bölge nüfusu[3]	**20.006.458**	**20.337.816**	**15.375.518**	-*
Başkent EDAŞ	6.993.155	7.118.017	7.217.587	-*
AYEDAŞ	5.075.563	5.182.540	5.228.368	-*
Toroslar EDAŞ	7.937.740	8.037.259	8.157.931	-*
Dağıtım bağlantı noktası sayısı[4]	**9.895.010**	**10.199.021**	**10.521.557**	**10.767.726**
Başkent EDAŞ	3.847.126	3.971.976	4.099.788	4.186.209
AYEDAŞ	2.614.737	2.677.030	2.751.857	2.812.681
Toroslar EDAŞ	3.433.147	3.550.015	3.669.912	3.768.836
Dağıtılan elektrik miktarı (TWh)[5]	**36,4**	**38,4**	**39,7**	**31,3**
Başkent EDAŞ	13,1	13,9	14,3	11,0
AYEDAŞ	10,2	10,8	11,1	8,6
Toroslar EDAŞ	12,9	13,7	14,3	11,7
Trafo merkezi sayısı[6]	**56.238**	**76.232**	**77.502**	-*
Başkent EDAŞ	11.014	29.267	28.670	-*
AYEDAŞ	6.508	6.707	7.084	-*
Toroslar EDAŞ	38.716	40.258	41.748	-*
Toplam trafo kapasitesi (bin MVAR)[7]	**30.450**	**32.502**	**32.639**	-*
Başkent EDAŞ	12.232	13.156	11.877	-*
AYEDAŞ	7.016	7.323	7.806	-*
Toroslar EDAŞ	11.202	12.022	12.956	-*

* 30 Eylül 2017 itibarıyla veri mevcut değildir.

(1) Yatırımların birim maliyet karşılaştırmasına tabi tutulmasından sonra tespit edilen düzenlenmiş varlık tabanını göstermektedir.
(2) Hem yer üstündeki, hem de yer alıntındaki orta ve düşük gerilim hatları da dâhil olmak üzere, ilgili bölgede işletilen dağıtım ağının toplam uzunluğunu göstermektedir.
(3) TÜİK istatistiklerine göre, ilgili dağıtım bölgesinde ikamet edenlerin toplam sayısını göstermektedir.
(4) İlgili bölgede diğer özel tedarikçilerin müşterilerinin dağıtım bağlantı noktaları da dâhil tüm dağıtım bağlantı noktalarını göstermektedir.
(5) Şirket'in dağıtım şebekesine bağlı olan ve diğer özel tedarikçilerin müşterilerini de kapsayan tüm tüketicilere dağıtılan elektrik miktarını (TWh olarak) göstermektedir.
(6) TEİAŞ'ın iletim sisteminden ilgili dağıtım sistemine elektriğin dönüştürülmesi için ilgili dağıtım bölgesinde kullanılan trafo merkezlerinin toplam sayısını göstermektedir.
(7) Dağıtım şebekesinde gerilimi dönüştürmek için kullanılan trafoların toplam kurulu gücünü göstermektedir.

Dağıtım Bağlantı Noktaları

Şirket, üç dağıtım bölgesindeki son tüketicilerin, Şirket'in dağıtım şirketleri tarafından işletilen dağıtım şebekeleri vasıtasıyla dağıtım hizmetlerine hiçbir ayrımcılığa tabi olmaksızın erişmelerini sağlamaktadır. Şirket, gerilim seviyeleri 36 kV veya daha az olan dağıtım şebekeleriyle elektrik dağıtmaktadır. Şirket'in dağıtım şebekesi, dağıtım ağı tesis ve tertibatından ve tüketimi ölçen sayaçlardan oluşmaktadır. Şirket, ulusal iletim şebekesinden tedarik ettiği elektriği, son tüketicilere uygun seviyelere indirmek üzere trafo merkezlerinde gerilim seviyelerini ayarladıktan sonra, son tüketicilere sunmaktadır. Şirket, son tüketicilerin mülklerinde bulunan dağıtım bağlantı noktalarıyla elektriği dağıtmaktadır.

Şirket, üç dağıtım bölgesindeki dağıtım şebekelerini işletmekte, bu şebekelerin bakımını yapmakta ve şebekenin büyüme yatırımlarını yapmakta olup, bunun sonucunda bu dağıtım sistemine bağlı ve/veya bağlanacak olan tüm sistem kullanıcılarına, ayrım yapmaksızın elektrik dağıtım ve bağlantı hizmetleri sunmakla yükümlüdür.

Şirket'in dağıtım şirketleri, genel aydınlatma için satılan elektrik karşılığında doğrudan fatura kestiği belediyeler hariç olmak üzere son tüketicilere doğrudan satış yapmamakta, ancak Şirket'in perakende satış şirketlerinin veya diğer elektrik tedarik şirketlerinin son tüketicilere sundukları ve fatura ettikleri elektrik için dağıtım hizmetleri sunmaktadır. Dağıtım şirketleri, dağıtım şebekesiyle nakledilen elektrikten faydalanan gerçek ve tüzel kişilerin tamamından regülasyon ile belirlenen tarife üzerinden ücret almaktadır.

Dağıtım Bölgeleri ve Dağıtım Şebekeleri

2016 yılında yaklaşık 10,5 milyon dağıtım bağlantı noktasına sahip olan Şirket, dağıtım bağlantı noktası sayısı açısından Türkiye elektrik sektöründe piyasa lideridir. Şirket, 2016 yılındaki Türkiye brüt elektrik talebinin yaklaşık %24'ünü ve 31 Aralık 2016 itibarıyla dağıtım şebekesi kullanıcılarının %26'sını temsil emekte ve de Türkiye'deki dağıtım şebekesi uzunluğunun %20'sine karşılık gelen 218 bin km dağıtım şebekesi uzunluğu ile bu bakımdan Türkiye'de ilk sıraya yerleşmiş bulunmaktadır. (*Kaynak: EPDK, Elektrik Piyasası 2016 Yılı Sektör Gelişim Raporu, http://www.epdk.org.tr/TR/Dokumanlar/Elektrik/YayinlarRaporlar/ElektrikPiyasasiGelisimRaporu, erişim tarihi: 20 Aralık 2017*)

Şirket'in elektrik dağıtımı yaptığı bölgeler, daha önce verimsiz operasyonlara, yetersiz müşteri hizmetlerine ve düşük tahsilat oranlarına sahipken, Şirket, bu bölgeleri devraldıktan sonra (i) merkezileştirme, (ii) tesis yönetimi, (iii) yeniden yapılandırma ve (iv) altyapı ve süreç geliştirme şeklinde özetlenebilecek dört temel stratejiyi uygulayarak gözle görülür iyileştirmeler sağlamıştır. Başkent Bölgesi'nin erken devralınması, Şirket'in Ayedaş Bölgesi ve Toroslar Bölgesi'yle hızlı bir şekilde entegre olmasına imkân tanımıştır.

Başkent Bölgesi

Başkent Bölgesi'nde elektrik dağıtımından sorumlu dağıtım şirketi Başkent EDAŞ'tır. Şirket, 31 Aralık 2016 tarihi itibarıyla Başkent Bölgesi'nde toplam 61.141 km^2'lik bir alanda, 109.659 km uzunluğunda bir dağıtım şebekesi işletmektedir. Başkent Bölgesi, yedi ilden oluşmaktadır: Ankara, Kastamonu, Bartın, Zonguldak, Karabük, Çankırı ve Kırıkkale. 31 Aralık 2016 itibarıyla Başkent Bölgesi'nin nüfusu 7,2 milyondur ve bu da Türkiye'nin nüfusunun %9,0'ını temsil etmektedir. (*Kaynak: TÜİK, http://www.tuik.gov.tr/PreIstatistikTablo.do?istab_id=1590, erişim tarihi: 20 Aralık 2017*)

30 Eylül 2017 tarihi itibarıyla Başkent EDAŞ 4,2 milyon dağıtım noktasında hizmet verir duruma gelmiştir ve 30 Eylül 2017 tarihinde sona eren dokuz aylık dönemde 11,0 TWh elektriğin dağıtımı yapmıştır. Bu miktar, Başkent Bölgesi'ni Türkiye'nin hacim açısından en büyük bölgelerinden biri yapmaktadır. Şirket, Ankara'nın başkent olması sebebiyle sahip olduğu büyüme potansiyelinden ve nüfus açısından daha az yoğun olan nispeten küçük altı ilde yaşanan nüfus ve şehirleşme hızı artışlarının talepte meydana getireceği artıştan faydalar elde edilmesini beklemektedir.

31 Aralık 2016 itibarıyla Başkent EDAŞ'ın işletme haklarına sahip olduğu dağıtım şebekesinin toplam hat uzunluğu, üçüncü kişilere ait varlıklar da dâhil olmak üzere, 109.659 kilometredir ve bahsedilen şebeke, orta düzey (Başkent Bölgesi şebekesinin %39'u) ve alçak düzey gerilim hatlarından (Başkent Bölgesi şebekesinin %61'i) oluşmaktadır. Başkent Bölgesi şebekesinin %82,9'u yer üstü hatlardan oluşmaktadır. Başkent EDAŞ'ın işletme hakları kapsamındaki hatlara ek olarak, büyük sanayi müşterileri gibi üçüncü kişiler tarafından kurulan ve Başkent EDAŞ tarafından işletilen yaklaşık 2.700 km uzunluğunda hatları da bulunmaktadır. Başkent EDAŞ'ın işlettiği diğer şebeke varlıkları arasında 31 Aralık 2016 itibarıyla, üçüncü kişilere ait varlıklar hariç olmak üzere toplam kapasitesi 11.877 MVAR olan 28.670 trafo merkezi, 1.110.774 direk ve 540.389 armatür ve lamba bulunmaktadır.

Aşağıdaki tabloda, Başkent EDAŞ'ın belirtilen dönemlere ilişkin bazı işletme bilgileri yer almaktadır:

	31 Aralık itibarıyla			30 Eylül itibarıyla
	2014	**2015**	**2016**	**2017**
	(*Yüzde oranlar haricinde, milyon Türk Lirası*)			
Gelir gereksinimi[1]	687,74	694,28	1.044,02	916,25
Düzenlemeye tabi yatırım harcamaları tavanı[2]	311,36	338,78	373,28	310,47
Yatırım harcamaları verimliliği(%)[3]	7,77	1,21	10,54	9,59
Düzenlemeye tabi işletme giderleri tavanı[4]	331,54	355,01	411,72	341,89
İşletme giderleri verimliliği(%)[5]	21,02	18,68	22,45	17,13
Kayıp kaçak hedefi (%)[6]	7,88	7,88	8,00	7,76
Gerçekleşen kayıp kaçak (%)[7]	7,68	7,00	6,98	5,72

(1) EPDK'nın tespit ettiği gelir gereksinimini göstermektedir.
(2) EPDK'nın tespit ettiği düzenlemeye tabi yatırım harcamaları tavanını göstermektedir.
(3) "Birim fiyat bazlı gerçekleşen yatırım harcamaları" ile "birim fiyat bazlı düzenlemeye tabi yatırım harcamaları" farkının, "dağıtım şirketlerinin birim fiyat bazlı düzenlemeye tabi yatırım harcamaları"na oranını yüzde olarak göstermektedir.
(4) EPDK'nin tespit ettiği işletme giderlerini göstermektedir.
(5) "Gerçekleşen işletme giderleri harcaması" ile "düzenlemeye tabi işletme giderleri" farkının, "düzenlemeye tabi işletme giderleri"ne oranını yüzde olarak göstermektedir.
(6) EPDK'nın belirlediği kayıp kaçak hedef oranını göstermektedir.
(7) Fatura edilmemiş elektrik hacminin dağıtılan toplam elektrik hacmine oranını göstermektedir.

Ayedaş Bölgesi

Ayedaş Bölgesi'nde elektrik dağıtımından sorumlu dağıtım şirketi AYEDAŞ'tır. 31 Aralık 2016 tarihi itibarıyla, Şirket, İstanbul ilinin Asya yakasındaki ilçelerinde toplam 1.926 kilometrekarelik bir alana yayılmış 23.783 kilometre uzunluğunda bir dağıtım şebekesini işletmektedir. 31 Aralık 2016 itibarıyla, Ayedaş Bölgesi'nin nüfusu 5,2 milyondur ve bu da Türkiye nüfusunun %6,6'sını temsil etmektedir. (*Kaynak: TÜİK, http://www.tuik.gov.tr/PreIstatistikTablo.do?istab_id=1590, erişim tarihi: 20 Aralık 2017*) 30 Eylül 2017 itibarıyla, AYEDAŞ, 2,8 milyon dağıtım noktasına hizmet verir duruma gelmiştir ve 30 Eylül 2017'de sona eren dokuz aylık dönemde yaklaşık 8,6 TWh elektrik dağıtımı yapmıştır. Ayedaş Bölgesi, yüzölçümüne göre hacim açısından Türkiye'deki en yoğun dağıtım bölgelerinden biridir ve Şirket bunun müşterilere ulaşmayı kolaylaştırarak maliyetlerde tasarruf sağlama potansiyeli yaratacağına inanmaktadır. 31 Aralık 2016 tarihinde sona eren yıl itibarıyla, Ayedaş Bölgesi'nde dağıtılan elektrik hacminin %37'sı mesken ve KOBİ kullanıcılarına yapılan dağıtımdan oluşmaktadır.

31 Aralık 2016 itibarıyla, AYEDAŞ'ın işletme hakları kapsamındaki dağıtım şebekesinin toplam hat uzunluğu, üçüncü kişilerin varlıklarını da kapsamak üzere, 23.783 kilometredir ve orta seviye gerilim (Ayedaş Bölgesi şebekesinin %32'si) ve alçak seviye gerilim hatlarından (Ayedaş Bölgesi şebekesinin %68'i) oluşmaktadır. Ayedaş Bölgesi şebekesinin %24,8'i yer üstü hatlardan oluşmaktadır. AYEDAŞ'ın işletme hakları kapsamındaki hatlara ek olarak, büyük sanayi müşterileri gibi, üçüncü kişiler tarafından kurulan ve AYEDAŞ tarafından işletilen 761,4 km uzunluğunda hatları da bulunmaktadır. AYEDAŞ'ın 31 Aralık 2016 itibarıyla işlettiği diğer şebeke varlıkları arasında üçüncü kişilere ait varlıklar hariç olmak üzere toplam kapasitesi 7.806 MVAR olan 7.084 trafo merkezi, 149.142 direk ve 168.361 armatür ve lamba bulunmaktadır.

Aşağıdaki tabloda, AYEDAŞ'ın belirtilen dönemlere ilişkin bazı işletme bilgileri yer almaktadır:

	31 Aralık itibarıyla			30 Eylül itibarıyla
	2014	**2015**	**2016**	**2017**
	(*Yüzde oranlar hariç, milyon Türk Lirası*)			
Gelir gereksinimi[1]	158,33	159,33	785,47	695,55
Düzenlemeye tabi yatırım harcamaları tavanı[2]	96,03	104,49	183,20	152,38
Yatırım harcamaları verimliliği(%)[3]	2,57	2,82	4,60	6,63
Düzenlemeye tabi işletme giderleri tavanı[4]	125,40	138,46	173,93	147,09
İşletme giderleri verimliliği(%)[5]	9,07	19,12	31,43	32,04
Kayıp kaçak hedefi (%)[6]	6,61	6,61	7,61	7,63
Gerçekleşen kayıp kaçak (%)[7]	7,20	7,00	6,78	6,45

(1) EPDK'nın tespit ettiği gelir gereksinimini göstermektedir.
(2) EPDK'nın tespit ettiği yatırım harcamaları tavanını göstermektedir.
(3) "Birim fiyat bazlı gerçekleşen yatırım harcamaları" ile "birim fiyat bazlı düzenlemeye tabi yatırım harcamaları" farkının, "dağıtım şirketlerinin birim fiyat bazlı düzenlemeye tabi yatırım harcamaları"na oranını yüzde olarak göstermektedir.
(4) EPDK'nin tespit ettiği işletme giderlerini göstermektedir.
(5) "Gerçekleşen işletme giderleri harcaması" ile "düzenlemeye tabi işletme giderleri" farkının, "düzenlemeye tabi işletme giderleri"ne oranını yüzde olarak göstermektedir.
(6) EPDK'nın belirlediği kayıp kaçak hedef oranını göstermektedir.
(7) Fatura edilmemiş elektrik hacminin dağıtılan toplam elektrik hacmine oranını göstermektedir.

Toroslar Bölgesi

Toroslar EDAŞ, Mersin, Adana, Osmaniye, Hatay, Gaziantep ve Kilis olmak üzere altı ilden oluşan Toroslar Bölgesi'nde elektrik dağıtımından sorumlu dağıtım şirketidir. 31 Aralık 2016 itibarıyla, Şirket'in bu bölgede işlettiği dağıtım şebekesinin uzunluğu 84.411 kilometredir ve 46.596 kilometrekarelik bir alana yayılmaktadır. 31 Aralık 2016 itibarıyla, Toroslar Bölgesi'nin nüfusu 8,2 milyondur ve bu rakam Türkiye nüfusunun %10,2'sini temsil etmektedir. (*Kaynak: TÜİK, http://www.tuik.gov.tr/PreIstatistikTablo.do?istab_id=1590, erişim tarihi: 20 Aralık 2017*) 30 Eylül 2017 itibarıyla, Toroslar EDAŞ 3,8 milyon dağıtım noktasında hizmet verir hale gelmiştir ve 30 Eylül 2017 tarihinde sona eren dokuz aylık dönemde 11,7 TWh elektriğin dağıtımı yapmıştır ve bu da Toroslar Bölgesi'ni Türkiye'nin hacim açısından en büyük dağıtım bölgelerinden biri yapmaktadır. Bölge aynı zamanda hızlı büyüyen sanayi merkezlerinden Mersin, Adana, Hatay ve Gaziantep'e ev sahipliği yapmaktadır ve 30 Eylül 2017'de sona eren dokuz aylık dönemdeki toplam tüketimin yaklaşık %17,6'sı endüstriyel müşteriler tarafından gerçekleştirilmiştir.

31 Aralık 2016 itibarıyla Toroslar EDAŞ'ın işletme haklarına sahip olduğu dağıtım şebekesinin toplam hat uzunluğu, üçüncü kişilere ait varlıklar da dâhil olmak üzere, 84.411 kilometredir ve orta gerilim hatlarından (Toroslar Bölgesi şebekesinin %29'u) ve alçak gerilim hatlarından (Toroslar Bölgesi şebekesinin %61'i) oluşmaktadır. Toroslar Bölgesi şebekesinin %90,1'i yer üstü hatlardan oluşmaktadır. Toroslar EDAŞ'ın işletme hakları kapsamındaki hatlara ek olarak, büyük sanayi müşterileri gibi, üçüncü kişiler tarafından kurulan ve Toroslar EDAŞ tarafından işletilen yaklaşık 7.300 km uzunluğunda hatlar da bulunmaktadır. Toroslar EDAŞ'ın 31 Aralık 2016 itibarıyla işlettiği diğer şebeke varlıkları arasında üçüncü kişilere ait varlıklar hariç olmak üzere toplam kapasitesi 12.956 MVAR olan 41.748 trafo merkezi, 1.197.004 direk ve 811.665 armatür ve lamba bulunmaktadır.

Aşağıdaki tabloda, Toroslar EDAŞ'ın belirtilen dönemlere ilişkin bazı işletme bilgileri yer almaktadır:

	31 Aralık itibarıyla			30 Eylül itibarıyla
	2014	**2015**	**2016**	**2017**
	(*Yüzde oranlar hariç, milyon Türk Lirası*)			
Gelir gereksinimi[1]	328,70	369,87	842,28	754,40
Düzenlemeye tabi yatırım harcamaları tavanı[2]	118,53	128,97	346,61	288,30
Yatırım harcamaları verimliliği(%)[3]	7,85	1,94	12,73	7,27
Düzenlemeye tabi işletme giderleri tavanı[4]	213,65	233,69	329,52	275,80
İşletme giderleri verimliliği(%)[5]	(1,33)	(9,75)	(0,34)	(12,51)
Kayıp kaçak hedefi (%)[6]	12,24	11,71	13,59	13,32
Gerçekleşen kayıp kaçak (%)[7]	13,20	12,50	12,12	11,21

(1) EPDK'nın tespit ettiği gelir gereksinimini göstermektedir.
(2) EPDK'nın tespit ettiği yatırım harcamaları tavanını göstermektedir.
(3) "Birim fiyat bazlı gerçekleşen yatırım harcamaları" ile "birim fiyat bazlı düzenlemeye tabi yatırım harcamaları" farkının, "dağıtım şirketlerinin birim fiyat bazlı düzenlemeye tabi yatırım harcamaları"na oranını yüzde olarak göstermektedir.
(4) EPDK'nin tespit ettiği işletme giderlerini göstermektedir.
(5) "Gerçekleşen işletme giderleri harcaması" ile "düzenlemeye tabi işletme giderleri" farkının, "düzenlemeye tabi işletme giderleri"ne oranını yüzde olarak göstermektedir.
(6) EPDK'nın belirlediği kayıp kaçak hedef oranını göstermektedir.
(7) Fatura edilmemiş elektrik hacminin dağıtılan toplam elektrik hacmine oranını göstermektedir.

Şebeke Bakım Operasyonları

Şirket'in şebekeyle ilgili operasyonları sistem operasyonları yönetimi, şebeke operasyonları yönetimi, SCADA ve elektrik yükü sevk ve yönetimi ve malzeme kalite kontrol yönetimi operasyonlarından oluşmaktadır. Bu operasyonların amacı, süreç ve prosedürleri standartlaştırmak, dağıtım bölgelerini koordine etmek, şebeke faaliyetlerini planlamak ve kontrol etmektir. Şirket'in şebeke faaliyetlerinin yerel olarak gerçekleştirilmesi nedeniyle, her dağıtım bölgesinde bir sistem operasyonları yöneticisi bulunmakta ve bu yönetici de şebeke operasyonları müdürlüğü ve yerel yönetim arasındaki iletişim ve bağlantıyı sağlamaktadır.

Yukarıdakilere ek olarak, bölgesel şebeke operasyonlarının yöneticileri saha faaliyetlerinden de sorumludur. Şirket'in şebeke bakım stratejisi iki kategoriye dayanmaktadır: (i) EPDK tarafından belirlenen yükümlülüklere uygun olarak periyodik (yıllık veya altı aylık) bakımları kapsayan planlanmış bakımlar ve (ii) özel ekipmanlara yönelik ve/veya yüksek uzmanlık seviyesi gerektiren bakım faaliyetleri ile hava durumu, kesintiler ve sistem arızaları nedeniyle mevsimsel operasyon şartlarından kaynaklanan kapsamlı bakımlar.

Şirket, her üç dağıtım bölgesinde, önleyici bakım faaliyetleri yürütmektedir. 30 Eylül 2017'de sona eren dokuz aylık dönem boyunca Şirket, 195.374 çalışma talimatı (Başkent Bölgesi'nde 104.768, Ayedaş Bölgesi'nde 22.939, Toroslar Bölgesi'nde 67.667) almış ve toplamda üç dağıtım bölgesi için 275.417 saatlik (Başkent Bölgesi'nde 122.530 saat, Ayedaş Bölgesi'nde 28.318 saat, Toroslar Bölgesi'nde 124.569 saat) çalışma süresi harcamıştır.

Şebeke İzleme Operasyonları

Elektrik Dağıtımı ve Perakende Satışına İlişkin Hizmet Kalitesi Yönetmeliği uyarınca dağıtım şirketleri, bilgi teknolojisine dayanan şebeke entegre, izleme ve veri kaydetme sistemlerinin kurulmasından ve sürekliliğinin sağlanmasından sorumludurlar. Bu sistemler: (i) orta ve düşük gerilimli şebekelere yönelik bağlantı modelleri; (ii) uzaktan tedarik izleme sistemleri ve (iii) tedarik kayıt sistemleridir.

(i) Bağlantı modeli, şebekenin trafolar, besleyiciler, koruma ve anahtar mekanizmaları gibi orta ve düşük gerilim parçalarını kapsayan ve tüm bileşenleriyle şebeke hakkındaki bilgilerin yönetilmesine imkân sağlayan bilişim temelli bir dağıtım şebekesi entegrasyon sistemidir.

(ii) Uzaktan tedarik izleme sistemi, dağıtım şebekelerindeki kesintilerin uzaktan tespit edilmesine ve kesinti verilerinin alınmasına imkân sağlayan bilişim temelli bir dağıtım şebekesi izleme sistemidir. Bu

sistemde anahtar mekanizmaları, kapatıcılar, devre kesiciler ve şebekenin koruma ve anahtar mekanizmalarının bulunduğu diğer unsurlar yer almaktadır.

(iii) Tedarik kayıt sistemi, kesinti kayıtlarını raporlayan, uzaktan tedarik izleme sisteminden ve kesinti yönetimi sisteminden kesinti verilerini alan ve bağlantı modelinin ve müşteri bilgileri sisteminden gelen verileri kullanan bilişim temelli bir dağıtım şebekesi veri kayıt sistemidir.

Şirket, şebeke izleme operasyonlarının bir parçası olarak, GIS kullanmaktadır. GIS, elektrik şebekesi varlıkları hakkındaki grafik bazlı (dağıtım şebekesi haritası gibi) ve grafik bazlı olmayan bilgileri (örneğin, trafo merkezleri, şalt sahası-şalt tesis trafoları, havai hatlar ve yeraltı kablolar hakkındaki istatistik verileri) sorgulayıp analiz ederek, Şirket'in stratejiler üretmesine imkân tanıyan bir bilgi ve dağıtım sistemi yönetimi aracıdır. GIS'in verileri ve işleyişi, Şirket'in varlık miktarını ve kalitesini yönetmesine, bakım ve yatırım planları yapmasına ve kesinti kaynakları ile kesintilerden etkilenen müşterileri kolayca tespit etmektedir.

Bunlara ek olarak, Şirket'in dağıtım bölgelerinin tamamı, dağıtım ağının operasyonlarının gerçek zamanlı olarak kontrol edilmesi ve izlenmesi için, yeknesak bir dağıtım ağı izleme ve kontrol sistemi olan SCADA'yla izlenmektedir. Şirket, 30 Eylül 2017 itibarıyla trafo merkezlerindeki 1.872 SCADA merkezi ile 6,3 kV ila 36 kV arasındaki orta gerilim seviyesindeki dağıtım şebekesinin gerçek zamanlı olarak operasyon kontrolü ve izlenmesi amacıyla SCADA kullanmaktadır. Şirket, ilgili EPDK düzenlemelerinin gerektirdikleri uyarınca, SCADA sistemiyle izlenen ve depolanan verilerin yanı sıra tüm operasyon verilerini bilişim sistemlerinde yedeklemektedir.

SCADA ana kontrol merkezinin ve acil durum kontrol merkezinin yedeklenen verileri, Şirket'in Ankara'daki yedekleme merkezinde tutulmaktadır. Şirket, SCADA'yı iyileştirmek ve ilgili sistemler hakkındaki aktif izleme ve kontrol yeteneklerini arttırmak amacıyla 2018 yılında üç dağıtım bölgesinde yaklaşık 27 milyon TL bütçeli üç yıllık bir yatırım planına başlamayı planlamaktadır. SCADA'ya ek olarak, bir işgücü yönetimi sistemi ("**Work Force Management, WFM**") de uygulanmakta ve WFM sistemi, SAP ve müşteri ilişkileri yönetimi ("**Customer Relations Management, CRM**") sistemlerinden alınan verileri entegre ederek, Şirket'in kesinti, arıza ve bakım faaliyetlerini yönetmesine imkân tanımaktadır. WFM sistemi, Şirket'in tüm faaliyetleri kaydetmesine ve güçlü ve güvenilir altyapısı ile gerçek verilerin işlenmesine dayanan raporlar sunarak işgücü kaynağı yönetimini iyileştiren SAP vasıtasıyla şebeke faaliyetleri verilerinin kalitesini iyileştirmesine yardımcı olmaktadır. Ayrıca WFM sistemi, işgücünü, yolları ve iş tamamlama sürelerini kontrol etmek ve izlemenin beraberinde ayrıntılı temel neden analizi, besleme bakım ve yatırım stratejileri yapılmasına imkân tanıyarak elektrik kesintilerine hızla cevap verilmesini sağlamaktadır.

Şirket'in şebeke yönetimine odaklanan çabaları sonucunda, son yıllarda şirketin şebeke altyapısında kayda değer bir iyileşme elde edilmiştir. Şirket'in şebeke yönetimi inisiyatifleri arasında, (i) SCADA merkezini uygulayan temel kaynaklardaki kesintilerin etkilerini azaltmaya yönelik röle koordinasyon projesi; (ii) çalışma talimatlarını yönetmek için SAP'ye entegre edilmiş el terminalleriyle koordinasyon sağlanması ve (iii) yüksek gerilim seviyelerindeki sistemleri korumak için parafudur takılması yer almaktadır. Buna ek olarak, Şirket'in trafolarında meydana gelen kesintiler, orta gerilim ve alçak gerilim yüklerinin trafolara yönlendirilmesi ve gerekli yerlerde gücün yükseltilmesi veya yükün transfer edilmesiyle azaltılmıştır. Teknik ve ekonomik ömürlerinin sonuna gelmiş düşük gerilim panellerinin değiştirilmesi hızlandırılarak da kesintiler engellenmektedir.

Şirket'in Dağıtım Operasyonlarına İlişkin Kalite Göstergeleri

Elektrik Dağıtımı ve Perakende Satışına İlişkin Hizmet Kalitesi Yönetmeliği uyarınca, dağıtım şirketleri, dağıtım lisanslarıyla belirlenen bölgelerdeki kullanıcılara sundukları hizmetlerden sorumludurlar. Dağıtım sistemindeki hizmet kalitesi, (i) tedarikin sürekliliği, (ii) ticari kalite ve (iii) teknik kalite kategorilerine göre tespit edilmektedir.

Tedarikin sürekliliği, dağıtım sistemi kullanıcılarına ekonomik olarak kabul edilebilir maliyetlerle ve mümkün olan asgari kesinti süresi ve sıklığı ile elektrik enerjisi sunabilme kapasitesini ifade etmektedir. Şirket'in

dağıtım şirketleri, dağıtım sistemlerini tamamen veya kısmen etkileyen uzun, kısa ve geçici kesintileri kaydetmekte ve tedarik göstergelerini yönetmelikte tespit edilen yöntemlere göre hesaplamaktadır.

Ticari kalite, kullanıcılar ve tedarikçiler arasındaki ilişkilerin tüm evrelerinde, işlemin hizmet şartlarının EPDK tarafından belirlenecek standartlara uygun şekilde yerine getirilebilmesi kapasitesini ifade etmektedir. Asgari kalite standartları ve bu standartların ihlali hâlinde uygulanacak tazminat ödemeleri ve süreçleri, Elektrik Dağıtımı ve Perakende Satışına İlişkin Hizmet Kalitesi Yönetmeliği'nde tespit edilmektedir. Şirket'in dağıtım şirketleri, kalite standartları hakkındaki tabloları EPDK'ya sunmakta ve bu göstergeleri her ay internet sitelerinde yayımlamaktadır.

Teknik kalite, dağıtım sisteminin gerilim frekansı, genişlik, dalga biçimi ve üç aşamalı simetri, süreklilik ve yüksek kalite açısından kabul edilebilir dalgalanma sınırları dâhilinde kullanıcıların elektrik enerjisi taleplerini karşılama kapasitesidir. Sistem frekansı, Elektrik Piyasası Şebeke Yönetmeliği'nde belirlenen aralıklara göre TEİAŞ tarafından kontrol edilmektedir. Teknik kalite ölçüm cihazlarının montajından sonra elde edilen ölçüm sonuçları, sonraki yılın 31 Mart tarihine kadar dağıtım bölgesi hakkındaki yıllık bir raporda TS EN 50160:2011 standardına göre EPDK'ya sunulmaktadır.

Şirket, üç bölgede de güvenilirlik göstergesi olarak sistem ortalama kesinti süresi endeksini ve ortalama kesinti sıklığı endeksini kullanmaktadır. OKSÜRE, hizmet verilen her müşterinin ortalama kesinti süresini yansıtır. OKSIK ise bir müşterinin yaşayabileceği kesintilerin ortalama sayısını göstermektedir.

Aşağıdaki tabloda Şirket'in her üç dağıtım bölgesindeki OKSÜRE ve OKSIK ölçümleri yer almaktadır.

	31 Aralık itibarıyla			30 Eylül itibarıyla
OKSÜRE (saat/yıl)[1]	**2014**	**2015**	**2016**	**2017**
Başkent Bölgesi	9,38	13,84	9,96	6,81
Ayedaş Bölgesi	12,40	8,49	10,32	6,87
Toroslar Bölgesi	24,30	26,39	29,75	25,58
OKSIK (sayı/yıl)[2]				
Başkent Bölgesi	8,58	7,81	4,70	3,34
Ayedaş Bölgesi	9,45	5,09	5,13	3,69
Toroslar Bölgesi	15,09	13,36	12,28	9,86

(1) OKSÜRE, yıl boyunca ve saat bazında ölçülmektedir.
(2) OKSIK, yıl boyunca, müşteri başına birim kesinti olarak ölçülmektedir.

Tüketici Yönetimi

Şirket, üç dağıtım bölgesinde tüketici yönetimi faaliyetlerinde bulunmakta, ancak bu faaliyetleri merkezi olarak yönetmektedir. Müşteri operasyonları faaliyetleri yerel olarak gerçekleştirildiğinden, her dağıtım bölgesinin kendi teknik hizmetler yöneticisi bulunmakta ve bu yönetici, müşteri operasyonları müdürlüğü ve yerel yönetim arasında aracı olarak hareket etmektedir. Buna ek olarak, saha faaliyetlerinden sorumlu bölgesel müşteri operasyonları yöneticileri bulunmaktadır. Son tüketici yönetimi faaliyetleri dört kategoriye ayrılabilir: (i) sayaç okuma, (ii) müşterilerin ve yeni bağlantıların bağlanması ve bağlantıların kesilmesi, (iii) kayıp kaçak yönetimi ve (iv) çağrı merkezi yönetimi.

Sayaç Okuma

Şirket, dağıtım şebekelerine bağlı olan tüketicilerin elektrik tüketimini elektronik ve mekanik sayaçlarla ölçmektedir. 30 Eylül 2017 itibarıyla, Şirket'in tüketicilerinin büyük bir çoğunluğu dağıtım ağlarına elektronik sayaçlarla bağlı bulunmakta olup, elektronik sayaç kullanan tüketicilerin toplam tüketicilere oranı Başkent Bölgesi'nde yaklaşık %99, Ayedaş Bölgesi'nde yaklaşık %98 ve Toroslar Bölgesi'nde yaklaşık %95'tir. Buna ek olarak, dağıtım şirketleri OSOS kurmakla yükümlüdürler ve bu sistem, bazı son tüketicilerin EPDK tarafından belirlenen belli bir hacmin üzerinde tüketim yapmaları kaydıyla sayaçlarının uzaktan okunabilmesine imkân sağlamaktadır. Şirket, genel aydınlatma müşterilerinin ve lisanslı üretim tesislerinin

sayaçlarını da uzaktan okumakla yükümlüdür. Dağıtım şirketlerinin OSOS'a sistemine entegre etmeleri gereken müşteri türleri EPDK tarafından belirlenmektedir. Şirket, elektronik sayaçların mekanik sayaçlara nazaran daha doğru ölçüm yapmaları ve bakım ve tamirlerinin maliyet açısından daha etkin olması nedeniyle, 2018 yılı sonuna kadar geri kalan mekanik sayaçların tamamını elektronik sayaçlarla değiştirmeyi amaçlamaktadır.

Aşağıdaki tabloda, bölgelere göre aşağıdaki tarihler itibarıyla elektronik sayaçların ve mekanik sayaçların sayıları gösterilmektedir.

	31 Aralık itibarıyla			30 Eylül itibarıyla
	2014	**2015**	**2016**	**2017**
Başkent Bölgesi				
Elektronik sayaçlar	2.828.569	2.881.609	3.364.868	3.588.157
Mekanik sayaçlar	597.816	551.120	122.458	33.573
OSOS'a bağlı sayaçlar	20.560	21.414	25.379	27.485
Ayedaş Bölgesi				
Elektronik sayaçlar	1.832.866	1.899.944	2.087.144	2.349.106
Mekanik sayaçlar	509.045	484.358	251.474	38.863
OSOS'a bağlı sayaçlar	1.856	4.522	9.362	12.146
Toroslar Bölgesi				
Elektronik sayaçlar	2.143.338	2.179.457	2.539.025	3.184.132
Mekanik sayaçlar	1.079.750	1.010.967	699.307	166.048
OSOS'a bağlı sayaçlar	266	516	16.820	22.470
Tüm Bölgeler				
Elektronik sayaçlar	6.804.773	6.961.010	7.991.037	9.121.395
Mekanik sayaçlar	2.186.611	2.046.445	1.073.239	238.484
OSOS'a bağlı sayaçlar	22.682	26.452	51.561	62.101
Toplam	**9.014.066**	**9.033.907**	**9.115.837**	**9.421.980**

Dengeleme ve Uzlaştırma Yönetmeliği, Şirket'in dağıtım şirketlerini, ölçülen verilerin otomatik olarak uzaktan okunması, transfer edilmesi ve doğrulanması, eksik verilerin doldurulması ve bunların istenen formatta ilgili taraflara iletilmesi için gereken yazılım, donanım ve iletişim altyapısını kapsayan OSOS'u kurmakla yükümlü kılmaktadır. EPDK, OSOS kurulması için son tüketici tüketim limitini Başkent Bölgesi için yılda 100.000 kWh, Ayedaş Bölgesi için 130.000 kWh ve Toroslar Bölgesi için 150.000 kWh olarak tespit etmiştir. Şirket, OSOS'u üç dağıtım bölgesinde de işletmektedir. OSOS'a bağlı olan sayaçların uzaktan kontrol seçeneği, Şirket'in kaçak elektrik kullanımlarına daha hızlı tepki vermesine imkân tanımakta ve bu tür bir tespit hâlinde, Şirket sahadaki ekiplerini derhal müşterinin binasına uzaktan yönlendirebilmektedir.

Şirket, son tüketicilerin binalarında el terminalleri kullanarak elektronik ve mekanik sayaçları ve OSOS'u uzaktan kullanarak OSOS'a bağlı sayaçları okumaktadır. Şirket, uzaktan OSOS'a bağlı sayaçlar dışındaki sayaçlardan tüketim verilerinin alınması ve faturalanması için ise, 30 Eylül 2017 itibarıyla toplam 1.050 personeli olan mobil ekiplerine güvenmektedir. Sayaçlar aylık olarak okunmakta, SAP sistemi kullanılarak ölçümler doğrulanmakta ve faturalar basılmaktadır. Buna ek olarak, tedarikçilerini değiştiren müşterilerin sayaçları da tüketim değerlerinin tespit edilerek EPİAŞ tarafından işletilen piyasa yönetim sistemine ("**Piyasa Yönetim Sistemi**") yüklenmesi amacıyla okunmaktadır. Şirket kayıtlarına göre 31 Aralık 2016 tarihinde sona eren yılda ve 30 Eylül 2017 tarihinde sona eren dokuz aylık dönemde, Başkent Bölgesi'nde 67.265.802, Ayedaş Bölgesi'nde 49.221.540 ve Toroslar Bölgesi'nde 61.611.612 adet sayaç okunmuştur. Ayedaş Bölgesi sadece İstanbul'un Asya yakasından ibaret olduğundan, bu bölgede sayaçların okunması, kırsal bölgelerdekilerin okunmasından daha kolay olmaktadır.

Tüm sayaçlar, işletme hakkı devir sözleşmeleriyle devralınan dağıtım şebekelerinin düzenlenmiş varlık tabanının bir parçasını teşkil etmektedir. Şirket, sayaçların montajından, okunmasından, bakımından ve işletilmesinden sorumludur. Ayrıca, yaşı 10 yıldan fazla olan sayaçların ücretsiz olarak değiştirilmesinden de Şirket sorumlu olup, değiştirilen bu sayaçlar yatırım harcamalarına yansıtılmakta ve tarifeye göre yatırım harcamaları geri ödemelerinde dikkate alınmaktadır. Sayaç yenileme veya sayaç eksikliği hallerinde de müşterilerin sayaçları değiştirilmektedir (montaj/sökme). Şirket, Dengeleme ve Uzlaştırma Yönetmeliği

uyarınca müşterileri hakkındaki bilgileri güncellemekte, piyasa katılımcılarının sayaçlarını kaydetmekte ve uzlaşmanın dayanağını teşkil eden okuma değerlerinin doğruluğunu sağlamaktadır. Buna ek olarak, perakende satıcılara sistem kullanımını fatura etmekte ve perakende satıcılarla sayaçların okunan değerleri hakkında uzlaşma yapmaktadır.

Müşterilerin Bağlantılarının Yapılması, Kesilmesi ve Yeni Bağlantılar

Elektrik Piyasası Müşteri Hizmetleri Yönetmeliği'ne göre Şirket, perakende satış şirketlerini de kapsayan özel tedarik şirketlerinden aldığı çalışma talimatlarına dayanarak, sayaçların bağlanması ve kesilmesine ilişkin operasyonları gerçekleştirmektedir. Şirket, ayrıca perakende satış şirketleriyle perakende satış sözleşmelerinin imzalanması üzerine yeni müşterilerin bağlantılarını gerçekleştirmekte ve perakende satış sözleşmelerinin sona ermesi üzerine müşterilerin bağlantılarını kesmektedir. Şirket, kaçak ve hukuka aykırı kullanım söz konusu olduğunda ya da müşteriler Şirket'in görevli tedarik şirketlerine ödeme yükümlülüklerini yerine getirmediklerinde de müşterilerinin bağlantısını kesmektedir. Elektrik Piyasası Müşteri Hizmetleri Yönetmeliği'nde belirlenen yükümlülüklerin tamamlanmasından sonra, müşterilerin binalarındaki bağlantılar gerçekleştirilmektedir. Şirket bunlara ek olarak, kendi çalışanlarını kullanarak, yeni müşterilerin dağıtım şebekesine bağlantı projelerini kontrol etmekte ve onaylamaktadır. Şirket'in yeni bağlantı operasyonları proje kontrolü, tesisat incelemeleri, 50 kW altındaki tesisata enerji izni verilmesi ve SAP sisteminde ana veri oluşturulması aşamalarını kapsamaktadır.

Kayıp Kaçak Yönetimi

Elektrik dağıtımındaki kayıplar iki temel bileşenden oluşmaktadır: (i) elektriğin dağıtım şebekesinde iletilmesi veya elektriğin trafolarda değiştirilmesi sırasında ya da eski veya bozuk sayaçlar nedeniyle oluşan teknik seviyedeki elektrik kaybı ve (ii) Şirket'in dağıtım şebekesine yetkisiz erişim sağlanması veya sayaçlarla oynanması yoluyla elektriğin çalınmasıyla oluşan elektrik kaybı. Teknik kayıpların azaltılması, bazı teknik engellerle kısıtlanmaktadır. Şirket, Başkent Bölgesi'ndeki teknik kayıpları yönetmek amacıyla, 2009 ile 2014 yılları arasındaki dönemde, yer üstü hatları, kabloları ve elektrik dağıtım ünitelerini geliştirmiştir. 2014 yılında Şirket, Ayedaş Bölgesi'nde ve Toroslar Bölgesi'nde önlemler almaya başlamıştır ve bunu takip eden üçüncü tarife döneminde de bu önlemleri uygulamaya devam etmektedir. Bu önlemlerin bir sonucu olarak Şirket, Ayedaş Bölgesi'nin haklarının devralınmasından üç yıl sonra bu bölgedeki kayıp ve kaçak hedeflerine ulaşmayı başarmıştır (2014'te -%0,96'dan 2016 ve 30 Eylül 2017'de sona eren dokuz aylık dönemde sırasıyla %0,83 ve %1,18 verimliliğe ulaşılmıştır). Şirket, kaçak elektrik kullanımını azaltmak amacıyla, sayaç yönetimi dengesinin kısaltılmasına (örneğin bozuk, kalibre edilmemiş veya eski sayaçların değiştirilmesi) önem vermektedir. Buna ek olarak, saha ekipleri müşterilerin sayaçlarının düzenli olarak okunması için yönlendirilmektedir.

Daha kesin ölçüm yapıyor olması nedeniyle elektronik sayaçlar elektriğin kaçak kullanımını tespit etme kabiliyetini arttırmaktadır. Bunun nedeni, elektronik sayaçlarda dağıtım aşamalarının tamamındaki amperaj ve voltaj değerlerinin, geriye doğru ölçüm değerleriyle birlikte gösterilmesidir. Buna ek olarak, elektronik sayaçlara izinsiz müdahale etmek (örneğin sayacın çalışmasını engellemek veya kayıt yapmasını durdurmak) daha zor olduğu için de elektronik sayaçlar elektriğin hukuka aykırı şekilde kullanılmasını engellemede daha etkili olmaktadır. Kayıp kaçak yönetimi için Şirket sürekli olarak kayıp kaçak oranlarını izlemekte ve bu oranları düzenlemelerde belirtilen kayıp kaçak hedefleriyle karşılaştırmaktadır.

Aşağıdaki tabloda, bölgelere göre ve aşağıdaki belirtilen tarihler itibarıyla Şirket'in kayıp kaçak verileri gösterilmektedir:

	31 Aralık itibarıyla			30 Eylül itibarıyla
	2014	2015	2016	2017
		(%)		
Başkent Bölgesi				
Hedeflenen kayıp kaçak[1]	7,88	7,88	8,00	7,76
Gerçekleşen kayıp kaçak[2]	7,68	7,00	6,98	5,72
Fark[3]	0,20	0,88	1,02	2,04
Ayedaş Bölgesi				
Hedeflenen kayıp kaçak [1]	6,61	6,61	7,61	7,63
Gerçekleşen kayıp kaçak[2]	7,20	7,00	6,78	6,45
Fark[3]	(0,59)	(0,39)	0,83	1,18
Toroslar Bölgesi				
Hedeflenen kayıp kaçak[1]	12,24	11,71	13,59	13,32
Gerçekleşen kayıp kaçak[2]	13,20	12,50	12,12	11,21
Fark[3]	(0,96)	(0,79)	1,47	2,11

(1) EPDK tarafından belirlenen kayıp kaçak hedef oranını göstermektedir.
(2) Faturalanmayan elektriğin dağıtılan toplam elektrik hacmine oranını göstermektedir.
(3) Kayıp kaçak hedefiyle gerçekleşen kayıp kaçak oranı arasındaki farkı göstermektedir.

Şirket'in sahadaki çalışanları, yeni bağlantı sürecine benzer bir operasyon süreci ile kaçak kullanımı engelleme faaliyetlerinde bulunmaktadır. Şirket, 2016 yılında Başkent Bölgesi'nde 81.595 müşteriyi incelemiş ve 19.318 hırsızlık vakasıyla karşılaşmıştır. Aynı yıl, Toroslar Bölgesi'nde 113.107 müşteriyi incelemiş ve 44.231 hırsızlık vakasıyla karşılaşmış, Ayedaş Bölgesi'nde ise 64.370 müşteriyi incelemiş ve 30.323 hırsızlık vakasıyla karşılaşmıştır. Şirket, bu incelemelere ek olarak, yakın bir geçmişte trafo seviyesinde tedarik edilen enerji miktarıyla müşteri sayaçlarında gösterilen enerji tüketimi arasındaki farkı uzaktan izlemek için yeni bir süreç başlatmıştır ve bu sürecin sorunlu bölgelere odaklanılmasını sağlayarak hırsızlıkların belirlenmesi sürecini geliştirmesi beklenmektedir.

Çağrı Merkezi Yönetimi

Şirket, dağıtım bölgelerinden her birinde çağrı merkezleri işletmekte ve bu çağrı merkezleri merkezi olarak yönetilmektedir. Çağrı merkezlerindeki her çalışan, tüm bölgelerden gelen çağrılara cevap vermektedir. Şirket'in çağrı merkezleri, elektrik kesintileri ve müşterilerin diğer sorun ve talepleri hakkındaki müşteri çağrılarının tamamıyla ilgilenmektedir. Şirket'in çağrı merkezlerine ek olarak, akıllı telefonlar (iOS ve Android) için müşterilerin kesinti ihbarlarını coğrafi yer bilgileriyle göndermelerine imkân tanıyan ve planlanan kesintiler hakkında müşterilere bilgi veren mobil uygulamaları da bulunmaktadır. Şirket'in mobil uygulaması, Şirket içindeki bir ekip tarafından Türkiye'de öncü bir yazılım çözümü olarak başlatılmıştır.

Şirket, çağrı merkezi yönetimi stratejisinin bir parçası olarak, çağrı cevaplama oranlarını, hizmet seviyelerini ve alınan çağrı sayısını takip etmektedir. Çağrı cevaplama oranı, çağrı merkezlerinde cevaplanan çağrıların sayısının alınan çağrıların toplam sayısına oranıdır. Hizmet seviyesi ise, çağrı merkezlerinde 20 dakika içerisinde cevaplanan çağrıların sayısının alınan çağrıların toplam sayısına oranını temsil etmektedir.

Şirket, 30 Eylül 2017'de sona eren dokuz aylık dönem içinde; Başkent Bölgesi'nden 3,4 milyon, Ayedaş Bölgesi'nden 2,7 milyon ve Toroslar Bölgesi'nden 10,7 milyon çağrı almış bulunmaktadır. Aynı dönemde, Şirket'in çağrı merkezlerinin her üç bölge için birlikte hesaplanan çağrı cevaplama oranı %97,7 ve hizmet seviyesi %89,6 olmuştur. İnteraktif sesli cevap sistemi (IVR) yapısında devam eden iyileştirmeler, illerden gelen çağrıların otomatik olarak ayrıştırılması ve geri arama yardımı projeleri sayesinde çağrı merkezi performansının iyileşmesi beklenmektedir.

Şirket, dağıtım bölgelerinde sürdürdüğü müşteri odaklı çalışmalar için 2017 Stevie Yılın Müşteri Hizmetleri Bronz Ödülü'nü almıştır.

Elektrik Perakende Satış Faaliyetleri

Perakende satış şirketleri, görevli tedarik şirketi olarak münhasıran Şirket'in dağıtım bölgelerinde bulunan serbest tüketici limiti altındaki müşterilere perakende elektrik satış hizmeti vermekte; buna ek olarak hem kendi bölgelerindeki hem de Türkiye'nin diğer bölgelerindeki serbest tüketicilere, herhangi bir bölge kısıtlaması olmaksızın elektrik satışı yapabilmektedirler. 2018 yılı için EPDK tarafından belirlenmiş olan serbest tüketici limiti yıllık 2.000 kWh'dır. Şirket, perakende satış faaliyetlerini yürütürken, görevli tedarik şirketi konumunda bulunduğu bölgelerdeki mesken müşterileri ile endüstriyel ve ticari müşterilerden oluşan bir müşteri portföyünden faydalandığına inanmaktadır.

31 Aralık 2016'da sona eren yılda yaklaşık 32,9 TWh ve 30 Eylül 2017'de sona eren dokuz aylık dönemde yaklaşık 25,5 TWh elektrik satışı (1 Ocak 2017'den önceki satışlara, 1 Ocak 2017'den itibaren Şirket portföyüne katılan Enerjisa Elektrik Toptan portföyündeki müşterilere yapılan satışlar dâhil edilmiştir) yapan Şirket, Başkent, Ayedaş ve Toroslar bölgelerini kapsamakta ve satış hacmi açısından Türkiye'nin lider elektrik perakende şirketi konumunda bulunmaktadır. *(Kaynak: EPDK, Elektrik Piyasası 2016 Yılı Sektör Gelişim, Raporu, http://www.epdk.org.tr/TR/Dokumanlar/Elektrik/YayinlarRaporlar/ElektrikPiyasasiGelisimRaporu, erişim tarihi: 20 Aralık 2017)*

Şirket'in toplam müşteri sayısı, 31 Aralık 2016 itibarıyla yaklaşık 9,0 milyona ve 30 Eylül 2017 itibarıyla 9,1 milyona (sırasıyla yaklaşık 1,0 milyon ve 0,9 milyon aktif olmayan müşteriler de dâhil olmak üzere) ulaşmıştır. Şirket, müşteri sayısı açısından pazar lideri konumunun, ölçek ekonomisiyle ve marka tanınırlığıyla birlikte kendisine rekabet üstünlüğü sağladığına inanmaktadır. Toplam nüfusu 31 Aralık 2016 itibarıyla 20,6 milyon olan Başkent Bölgesi, Ayedaş Bölgesi ve Toroslar Bölgesi birlikte, Türkiye'nin 79,8 milyon seviyesindeki toplam nüfusunun %25,8'ini temsil etmektedir. (*Kaynak:* TÜİK, http://www.tuik.gov.tr/PreIstatistikTablo.do?istab_id=1590, *erişim tarihi: 20 Aralık 2017)*

Türkiye'de elektrik toptan ve perakende satış faaliyetleri, tek bir tedarik lisansı kapsamında birleştirilmiştir. Bu nedenle tedarik lisansına sahip şirketlerin tamamı, perakende satış faaliyetlerinde bulunabilir, diğer lisans sahipleriyle elektrik ticareti yapabilir, organize toptan elektrik piyasasına katılabilir ve EPDK onayıyla elektrik ihracatı ve ithalatı yapabilir. Şirket'in perakende satış şirketleri, (i) diğer lisans sahipleriyle elektrik ticareti yapma, (ii) toptan satış faaliyetlerinde bulunma ve (iii) EPDK onayıyla elektrik ihracatında ve ithalatında bulunma yetkisine sahip olsalar da, şirketlerin söz konusu faaliyetleri bugüne kadar kayda değer bir seviyeye ulaşmamıştır.

Dağıtım bölgelerinin özelleştirilmesi ve dağıtım ve perakende satış faaliyetlerinin ayrıştırılması doğrultusunda, tedarik şirketleri iki ana grupta incelenebilmektedir: (i) görevli tedarik şirketleri ve (ii) diğer tedarikçiler. Dağıtım bölgelerindeki düzenlemeye tabi müşteriler için düzenlemelerden kaynaklanan bir tekel konumuna sahip olan görevli tedarik şirketleri, aşağıdaki hak ve sorumluluklara sahiptir:

(i) Dağıtım bölgelerinde serbest olmayan tüketiciler için, EPDK tarafından belirlenen Perakende Satış Tarifesi üzerinden elektrik tedarik eden tek tedarikçi olarak hareket etmek;

(ii) Dağıtım bölgelerinde serbest tüketici olan, ancak serbest tüketici olma hakkını kullanmamış olan müşteriler için EPDK tarafından belirlenen Perakende Satış Tarifesi üzerinden elektrik tedarik eden tek tedarikçi olarak hareket etmek ve

(iii) Türkiye çapındaki serbest tüketicilere serbest piyasa koşulları üzerinden elektrik satmak.

Şirket, perakende satış operasyonlarını üç perakende satış şirketi vasıtasıyla yürütmekte olup, bu şirketler; Başkent Bölgesinde görevli tedarik şirketi olan Başkent EPSAŞ, Ayedaş Bölgesi'nde görevli tedarik şirketi olan AYEPSAŞ ve Toroslar Bölgesi'nde görevli tedarik şirketi olan Toroslar EPSAŞ'tır. Perakende satış şirketleri, görevli tedarik şirketi olarak münhasıran Şirket'in dağıtım bölgelerinde bulunan serbest tüketici limiti altındaki müşterilere perakende elektrik satış hizmeti vermekte; buna ek olarak hem kendi bölgelerindeki hem de Türkiye'nin diğer bölgelerindeki serbest tüketicilere, herhangi bir bölge kısıtlaması olmaksızın elektrik

satışı yapabilmektedirler. Şirket, 2016 yılında, Türkiye'de elektrik satın alan müşterilerin yaklaşık %22,0'ını oluşturan yaklaşık 9 milyon müşteriye ulaşarak müşteri sayısı açısından piyasa lideri olmuş ve aynı dönemde Türkiye'de satılan toplam elektriğin %18,0'ı olan yaklaşık 32,9 TWh elektrik satmıştır (1 Ocak 2017'den önceki satışlara, 1 Ocak 2017'den itibaren Şirket portföyüne katılan Enerjisa Elektrik Toptan portföyündeki müşterilere yapılan satışlar dâhil edilmiştir). (*Kaynak: TÜİK, http://www.tuik.gov.tr/UstMenu.do?metod=temelist, erişim tarihi: 20 Aralık 2017)*

31 Aralık 2016 ve 30 Eylül 2017 tarihlerinde, Şirket'in toplam müşteri sayısı sırasıyla 9,0 milyon ve 9,1 milyon; 2016 yılındaki ve Ocak-Eylül 2017 dönemindeki toplam elektrik satış miktarı ise sırasıyla 32,9 TWh ve 25,5 TWh'dir (1 Ocak 2017'den önceki satışlara, 1 Ocak 2017'den itibaren Şirket portföyüne katılan Enerjisa Elektrik Toptan portföyündeki müşterilere yapılan satışlar dâhil edilmiştir). (*Kaynak: EPDK, Elektrik Piyasası 2016 Yılı Sektör Gelişim Raporu, http://www.epdk.org.tr/TR/Dokumanlar/Elektrik/YayinlarRaporlar/ElektrikPiyasasiGelisimRaporu, erişim tarihi: 20 Aralık 2017)*

Aşağıdaki tabloda, bölgelere göre ve aşağıdaki belirtilen tarihler itibarıyla Şirket'in müşteri sayıları gösterilmektedir:

	31 Aralık itibarıyla			30 Eylül itibarıyla
	2014	**2015**	**2016**	**2017**
Başkent Bölgesi	2.907.032	2.992.480	3.044.550	3.162.594
Ayedaş Bölgesi	2.035.321	2.075.197	2.098.362	2.144.950
Toroslar Bölgesi	2.781.988	2.782.660	2.851.551	2.966.509
Diğer bölgeler	verilemiyor	715	523	391
Toplam aktif müşteri[1]	**7.724.341**	**7.851.052**	**7.994.986**	**8.274.444**
Aktif olmayan müşteriler[2]	1.102.095	1.075.369	991.701	862.748
Toplam müşteri	**8.826.436**	**8.926.451**	**8.986.687**	**9.137.192**

(1) Aktif olmayan müşteriler dâhil değildir.
(2) Aktif olmayan müşterilerin (diğer bir deyişle, ilgili tarihten hemen önceki on iki ay için kullanımının olmamasından dolayı fatura kesilmemiş müşterilerin) sayısını göstermektedir.

Aşağıdaki tabloda, bölgelere göre ve aşağıdaki belirtilen tarihler itibarıyla perakende satışı yapılan elektrik hacmi gösterilmektedir:

	31 Aralık'ta sona eren yıl						30 Eylül'de sona eren 9 aylık dönem	
	2014		**2015**		**2016**		**2017**	
		Toplama göre %		**Toplama göre %**		**Toplama göre %**		**Toplama göre %**
	(yüzde oranlar haricinde, TWh)							
Başkent Bölgesi	10,1	27,1	10,5	26,6	9,6	29,1	7,3	28,8
Ayedaş Bölgesi	7,2	19,4	7,8	19,7	7,8	23,6	5,7	22,1
Toroslar Bölgesi	15,8	42,3	15,9	40,3	12,5	38,0	11,7	45,7
Diğer bölgeler	4,2	11,2	5,3	13,4	3,0	9,3	0,8	3,4
Toplam	**37,2**	**100**	**39,6**	**100**	**32,9**	**100**	**25,5**	**100**

Kurumsal Yeniden Yapılanma'nın ikinci aşamasının tamamlanmasından sonra, Enerjisa Elektrik Toptan, Enerjisa'dan ayrılmıştır. Bunun öncesinde, Enerjisa Elektrik Toptan'ın büyük kurumsal müşterileri de içeren müşteri portföyü, 1 Ocak 2017 tarihinde Şirket'in perakende satış şirketlerinin portföylerine devredilmiştir. Böylece, Şirket'in perakende satış şirketlerinin enerji grubunun tüm müşterilerini kapsaması ve bu müşterilerin Enerjisa üzerinden yönetilmesi sağlanmıştır.

Müşteriler

Şirket'in perakende satış şirketleri müşterilerine perakende elektrik satışı yapmaktadır. Şirket, perakende satış şirketlerinden elektrik satın alan son tüketicileri müşterileri olarak tanımlamaktadır. Şirket, operasyonel sebeplerden ötürü müşterilerini serbest tüketici olup olmamalarına ve dâhil oldukları müşteri segmentine göre sınıflandırılmaktadır.

Şirket, aktif olan ve olmayan müşterilerinin sayısını da izlemektedir. Son 12 ay içerisinde fatura kesilen müşteriler "**aktif müşteriler**", aynı dönemde fatura kesilmemiş olanlar ise "**aktif olmayan müşteriler**" olarak adlandırılmaktadır.

Aşağıdaki tabloda, belirtilen tarihler itibarıyla Şirket'in aktif olan ve olmayan müşterilerinin toplam sayısı yer almaktadır:

	31 Aralık itibarıyla			30 Eylül itibarıyla
	2014[1]	**2015**	**2016**	**2017**
Aktif müşteriler	7.724.341	7.851.052	7.994.986	8.274.444
Aktif olmayan müşteriler	1.102.095	1.075.399	991.701	862.748
Müşterilerin toplamı	**8.826.436**	**8.926.451**	**8.986.687**	**9.137.192**

Müşterilerin Serbest Tüketici Olup Olmamalarına ve Satın Alma Koşullarına göre Sınıflandırılması

Müşterilerin serbest tüketici olup olmadıklarına göre sınıflandırılması, EPDK tarafından tespit edilen serbest tüketici limitlerine dayanan yasal bir sınıflandırmadır. Elektrik Piyasası Kanunu'na göre, (i) EPDK tarafından belirlenen serbest tüketim limitine eşit veya bu limitin üstünde elektrik tüketen müşteriler ve (ii) tüketim seviyelerinden bağımsız olarak, iletim hatlarına (örneğin, gerilim seviyesi 36 kV veya daha yüksek olan hatlara) bağlı binalarda ve organize sanayi bölgelerinde bulunan müşteriler serbest tüketicidir. EPDK'nın 30 Kasım 2017 tarihli ve 7474 sayılı kararıyla, 2018 yılı için serbest tüketici limiti, yıllık 2,0 MWh tüketim olarak tespit edilmiştir. Bu nedenle, elektrik tüketimi 2,0 MWh'nin altında (2018 için) olan müşteriler (doğrudan iletim hatlarına bağlı olanlar ve organize sanayi bölgelerinde bulunanlar hariç) serbest olmayan tüketicidir.

Serbest tüketiciler, tedarikçilerini seçebilir ve belirli süreli tedarik sözleşmeleri yapabilirler. Bu nedenle Şirket'in serbest tüketicileri, Şirket'in perakende satış şirketlerinden veya özel üçüncü kişi tedarikçilerden elektrik satın almayı seçebilir. Şirket'in serbest tüketicileri, Şirket'ten elektrik satın alırken, serbest piyasa koşullarına göre veya düzenlenmiş Perakende Satış Tarifesi'ne göre elektrik satın almayı tercih edebilirler. Diğer yandan, Şirket'in serbest olmayan tüketicileri, elektrik tedarikçilerini seçme hakkına sahip değildir ve elektriği Şirket'in perakende satış şirketlerinden, düzenlenmiş Perakende Satış Tarifesi'ne göre satın almak zorundadır.

Şirket, operasyonel sebeplerden ötürü, müşterilerini (serbest tüketici olup olmamalarına dayanan ayrıma ek olarak) elektrik satın alma koşullarına göre de sınıflandırmaktadır. Şirket, serbest piyasa koşullarına göre kendisinden elektrik satın almayı tercih eden serbest tüketicileri, serbest müşteri ("**serbest müşteri**") olarak tanımlamaktadır. Böylece Şirket, (i) serbest olmayan tüketicileri ve (ii) Şirket'ten düzenlenmiş Perakende Satış Tarifesi üzerinden elektrik satın alan serbest tüketicileri birlikte düzenlemeye tabi müşteriler ("**düzenlemeye tabi müşteriler**") olarak tanımlamaktadır.

Aşağıdaki tabloda, Şirket'in serbest tüketici olup olmama ve elektrik satın alma koşulları açısından müşteri grupları yer almaktadır.

Serbestliğe Göre Sınıflandırma		Satın Alma Koşullarına Göre Sınıflandırma	
Müşteri Türü (serbestliğe göre)	**Tüketim hacmi (yılda MWh)**	**Satın Alma Koşulları**	**Müşteri Türü (satın alma koşullarına göre)**
Serbest değil	0-2,0 MWh (2018 için)	Ulusal Tarife (zorunlu)	**Düzenlemeye Tabi Müşteri**
Serbest	≥ 2,0 MWh (2018 için)	Ulusal Tarife (isteğe bağlı)	
		Serbest piyasada perakende enerji satış fiyatı	**Serbest Müşteri**

Aşağıda yer alan tabloda, Şirket'in serbestlik durumlarına göre sınıflandırılan müşteriler, aktiflik durumları ile birlikte belirtilen tarihler itibarıyla gösterilmektedir:

	31 Aralık itibarıyla			30 Eylül itibarıyla
	2014[1]	**2015**	**2016**	**2017**
Serbest olmayan tüketiciler (düzenlemeye tabi).	Verilemiyor	7.148.361	6.470.013	5.829.320
Serbest tüketiciler (düzenlemeye tabi)	Verilemiyor	459.948	898.015	1.329.098
Serbest tüketiciler (serbest müşteri)	Verilemiyor	242.743	626.958	1.116.026
Müşteri toplamı[2].....	**7.724.341**	**7.851.052**	**7.994.986**	**8.274.444**
Aktif olmayan müşteriler[3].....	1.102.095	1.075.399	991.701	862.748
Toplam müşteriler	**8.826.436**	**8.926.451**	**8.986.687**	**9.137.192**

(1) Şirket, Toroslar Bölgesi ve Ayedaş Bölgesi'ni 2013'te devralmış ve bu bölgelerde müşteri veri tabanıyla ilgili veri transferini 2014'te tamamlamıştır. Şirket, müşteri sınıflandırmasını 2015 yılı sonunda tamamladığı için, 31 Aralık 2014 itibarıyla bir sınıflandırma bulunmamaktadır.

(2) Bölgelerdeki aktif olmayan müşterilerin (diğer bir deyişle, ilgili tarihten hemen önceki on iki ay için kullanımının olmamasından dolayı fatura kesilmemiş müşterilerin) sayısını içermemektedir.

(3) Aktif olmayan müşterilerin sayısını göstermektedir.

Aşağıdaki tabloda, Şirket'in serbest tüketici olup olmamasına göre sınıflandırılan müşterilerine belirtilen dönemlerde sattığı elektrik hacimleri gösterilmektedir:

	31 Aralık'ta sona eren yıl						30 Eylül'de sona eren 9 aylık dönem		30 Eylül'de sona eren 9 aylık dönem	
	2014[1]		**2015**		**2016**		**2016**		**2017**	
		%		**%**		**%**		**%**		**%**
					(*Yüzde oranlar hariç TWh*)					
Serbest olmayan tüketici (düzenlemeye tabi).....	Verilemiyor		12,3	31,0	11,5	35,0	8,7	34,6	6,2	24,1
Serbest tüketici (düzenlemeye tabi).....	Verilemiyor		15,1	38,1	9,4	28,4	7,6	30,1	11,0	43,0
Serbest tüketici (serbest müşteri)	Verilemiyor		12,2	30,9	12,0	36,6	8,9	35,3	8,4	32,9
Toplam.....	**37,2**	**100,0**	**39,6**	**100,0**	**32,9**	**100,0**	**25,2**	**100,0**	**25,5**	**100,0**

(1) Şirket, Toroslar Bölgesi ve Ayedaş Bölgeleri'ni 2013'te devralmış ve bu bölgelerde müşteri veri tabanıyla ilgili veri transferini 2014'te tamamlamıştır. Şirket, müşteri sınıflandırmasını 2015 yılı sonunda tamamladığı için, 31 Aralık 2014 itibarıyla bir sınıflandırma bulunmamaktadır.

Şirket, EPDK düzenlemeleriyle belirlenen Perakende Satış Tarifesi (düzenlemeye tabi müşteriler için) veya serbest perakende enerji satış fiyatı (serbest müşteriler için) üzerinden müşterilerine yaptığı perakende satışlardan gelir sağlamaktadır. Düzenlemelerle belirlenen perakende enerji fiyatına, elektrik tedarik maliyetleri, brüt kâr marjı ve perakende hizmetlerin sağlanmasıyla bağlantılı giderler dâhildir. Serbest

perakende elektrik satış fiyatları ise, piyasadaki genel arz ve talep koşullarına göre belirlenmektedir; ancak Perakende Satış Tarifesi, serbest perakende satış fiyatları için doğal bir fiyat üst sınırı görevi görmektedir.

Şirket'in toplam müşteri sayısı 31 Aralık 2014'ten 31 Aralık 2015'e kadar %1,1 oranında artmıştır. 31 Aralık 2015'ten 31 Aralık 2016'ya kadar ise, Şirket'in düzenlemeye tabi müşterilerinden bazılarının serbest müşterilere dönüşerek özel üçüncü kişi tedarikçilerden elektrik satın almayı tercih etmeleri nedeniyle artış oranı %0,7 olmuştur. Şirket'in 30 Eylül 2017 itibarıyla toplam müşteri sayısı, 31 Aralık 2016'daki toplam müşteri sayısından %1,7 oranında fazladır. Şirket, gelirlerinin çoğunluğunu düzenlemeye tabi müşterilerinden elde etmekte olup, bu müşterilerden elde edilen gelirler Şirket'in perakende satış gelirlerinin 2014 yılında yaklaşık %79,1'ini, 2015 yılında yaklaşık %69,2'sini, 2016 yılında yaklaşık %62,5'ini ve 30 Eylül 2017'de sona eren dokuz aylık dönemde yaklaşık %66,4'ünü oluşturmuştur.

Şirket'in kendi dağıtım bölgeleri dışındaki serbest müşteri sayısı 31 Aralık 2015 itibarıyla 715, 31 Aralık 2016 itibarıyla 523, 30 Eylül 2016 itibarıyla 572 ve 30 Eylül 2017 itibarıyla 391'dir. Bu serbest müşteriler, bulundukları dağıtım bölgelerindeki perakende satış şirketleri veya diğer tedarikçiler yerine, Şirket'in perakende satış şirketlerinden elektrik satın almayı tercih etmektedirler. 31 Aralık 2015 ve 2016'da sona eren yıl itibarıyla ve 30 Eylül 2016 ve 2017'de sona eren dokuz aylık dönemler itibarıyla, dağıtım bölgelerindeki perakende satış şirketleri yerine Şirket'in perakende satış şirketlerinden elektrik satın almayı seçen serbest müşteriler, Şirket'in toplam perakende elektrik satış hacminin (Enerjisa Elektrik Toptan'ın yaptığı satışlar dâhil) %13,4, %9,3, %9,9 ve %3,4'ünü oluşturmuşlardır.

Tüketime Göre Ayrım

Şirket'in operasyon stratejisi, her müşteri grubunda en büyük değeri elde etmek ve farklı müşterilerin kendilerine özgü gereksinimlerine cevap vermek için müşteri bölümlerine göre farklılık göstermektedir. Şirket, müşterilerini tüketim hacimlerine göre iki gruba ayırmaktadır: (i) kurumsal müşteriler ve (ii) mesken ve KOBİ müşterileri.

Aşağıdaki tabloda, Şirket'in müşterilerinin tüketimlerine göre ayrımı gösterilmektedir.

Tüketime göre ayrım	
Müşteri Türü (tüketime göre)	**Tüketim hacmi (yılda MWh)**
Kurumsal	≥ 400 MWh
Mesken ve KOBİ	0-400 MWh

(1) Tüketime göre ayrım sadece operasyonel amaçlıdır ve burada kullanılan tüketim eşiği ve müşterilerin kurumsal müşteriler ile mesken ve KOBİ müşterileri olarak ayrımı, EPDK'nın kullanım türüne dayanan müşteri ayrımından farklıdır. Bu nedenle, Şirket, müşterinin elektrik kullanım türünden (örneğin sanayi, ticarethane, mesken veya tarımsal sulama amaçlı) bağımsız olarak, ≥ 400 MWh eşiğini aşan müşterileri kurumsal müşteri olarak tanımlamaktadır. Şirket, benzer bir şekilde, bu eşiğin altında kalan müşterileri, endüstriyel bir tesisi işletseler dahi, mesken ve KOBİ müşterisi olarak sınıflandırmaktadır.

2016 yılında, Şirket düzenlemeye tabi müşterilerine yaklaşık 20,9 TWh, serbest müşterilerineyse yaklaşık 12,0 TWh elektrik satmış bulunmaktadır. Şirket'in düzenlemeye tabi müşterilerine satılan elektriğin %75,3'ü, serbest müşterilerine sattığı elektriğin ise sadece %40,2'si mesken ve KOBİ müşterilerine satılmıştır. Şirket, düzenlemeye tabi müşterilerine yaptığı elektrik satışlarından üretilen brüt kar bakımından, brüt karın istikrarlı olmasını fakat serbest tüketici limitinin düşmesinden dolayı bazı düzenlemeye tabi müşterilerin serbest piyasa portföyüne geçmesi beklendiğinden satış hacminin de düşmesini beklemektedir.

Aşağıdaki tabloda, belirtilen tarihler itibarıyla Şirket'in toplam müşteri sayısının tüketim hacimlerine göre ayrımı yer almaktadır:

	31 Aralık itibarıyla			30 Eylül itibarıyla
	2014[(1)]	**2015**	**2016**	**2017**
Kurumsal	Verilemiyor	6.855	9.529	9.394
Mesken ve KOBİ	Verilemiyor	7.844.197	7.985.457	8.265.050
Toplam aktif müşteri[2]	**7.724.341**	**7.851.052**	**7.994.986**	**8.274.444**
Aktif olmayan müşteriler[3]	1.102.095	1.075.399	991.701	862.748

(1) Şirket, Toroslar Bölgesi ve Ayedaş Bölgesi'ni 2013'te devralmış ve bu bölgelerde müşteri veri tabanıyla ilgili veri transferini 2014'te tamamlamıştır. Şirket, müşteri sınıflandırmasını 2015 yılı sonunda tamamladığı için, 31 Aralık 2014 itibarıyla bir sınıflandırma bulunmamaktadır.

(2) Aktif olmayan müşterilerin (diğer bir deyişle, ilgili tarihten hemen önceki on iki ay için kullanımının olmamasından dolayı fatura kesilmemiş müşterilerin) sayısını içermemektedir.

(3) Aktif olmayan müşterilerin sayısını göstermektedir.

Aşağıdaki tabloda, Şirket'in belirtilen dönemlerde tüketim hacimlerine göre sınıflandırılan müşterilerine satılan elektrik hacimleri yer almaktadır.

	31 Aralık'ta sona eren yıl					30 Eylül'de sona eren 9 aylık dönem			
	2014		**2015**		**2016**	**2016**		**2017**	
		%		**%**	**%**		**%**		**%**
				Yüzde oranları hariç, TWh					
Kurumsal	Verilemiyor		18,9	47,7	12,4	37,5	9,6	38,1	9,0	35,2
Mesken ve KOBİ	Verilemiyor		20,7	52,3	20,6	62,5	15,6	61,9	16,5	64,8
Toplam		**100,0**	**39,6**	**100,0**	**32,9**	**100,0**	**25,2**	**100,0**	**25,5**	**100,0**

(1) Şirket, Toroslar Bölgesi ve Ayedaş Bölgesi'ni 2013'te devralmış ve bu bölgelerde müşteri tabanıyla ilgili veri göçünü 2014'te tamamlamıştır. Şirket, müşteri sınıflandırmasını 2015 yılı sonunda tamamladığı için, 31 Aralık 2014 itibarıyla bir sınıflandırma bulunmamaktadır.

2016 yılında, 32,9 TWh (1 Ocak 2017'den önceki satışlara, 1 Ocak 2017'den itibaren Şirket portföyüne katılan Enerjisa Elektrik Toptan portföyündeki müşterilere yapılan satışlar dâhil edilmiştir) olan Şirket'in toplam perakende elektrik satış hacminin 20,6 TWh hacmindeki kısmı mesken ve KOBİ müşterilere satış olarak gerçekleşmiş olup, bunun 20,5 TWh hacmindeki kısmı Şirket'in dağıtım bölgelerindeki müşterilere ve kalan 0,1 TWh hacmindeki kısmı diğer bölgelerdeki serbest müşterilere satılmıştır. Öte yandan, aynı dönem içerisinde kurumsal müşterilere satış hacmi 12,4 TWh olarak gerçekleşmiş olup, bunun 9,7 TWh hacmindeki kısmı Şirket'in dağıtım bölgelerindeki müşterilere ve kalan 2,6 TWh hacmindeki kısmı ise diğer bölgelerdeki serbest müşterilere satılmıştır.

Müşterilere Elektrik Satışı

Şirket, perakende satış şirketleri vasıtasıyla müşterilerine elektrik satmaktadır. Ayrıca bu perakende satış şirketleri, herhangi bir bölgesel sınıra tabi olmaksızın, serbest tüketicilere de elektrik satabilmektedir. Şirket'in perakende satış şirketlerinin, görevli tedarik şirketi oldukları bölgelerde düzenlemeye tabi müşterilere hizmet vermeleri gerekmektedir. Buna ek olarak, serbest müşterilerin son tedarik mercii olarak da hareket edebilmektedirler.

Serbest tüketici olmak için belirlenmiş olan tüketim seviyesi eşiği, 2017 yılı için yıllık 2.400 kWh olarak belirlenmiştir ve serbest tüketicilerin tüketiminin toplam tüketime oranı %90 seviyesindedir. Bu oran, "pazar açıklığı" olarak da ifade edilmektedir. Serbest tüketiciler, doğrudan üretim lisansına veya tedarik lisansına sahip şirketlerden elektrik satın alabilirlerken, düzenlemeye tabi müşterilere yalnızca görevli tedarik şirketleri hizmet vermektedir. Düzenlemeye tabi müşteriler, düzenlemelerle belirlenen tarifelere tabidir ve bu tarifeler tarife gruplarına ve bağlantı türlerine göre farklılık göstermektedir.

2003 yılından bu yana EPDK, "serbest tüketici limiti" olarak da anılan, tüketicilerin enerji tedarikçilerini serbestçe seçebilmeleri için aşmaları gereken tüketim miktarını 2003 yılındaki 9.000 MWh seviyesinden 2017 yılında 2,4 MWh seviyesine ve 2018 yılında 2,0 MWh seviyesine düşürmüştür. Bu düşüşle, 30 Eylül 2017 itibarıyla teorik olarak %90 pazar açıklık oranı elde edilmiş olmasına rağmen, serbest tüketici olma hakkı serbest tüketicilerin tamamı tarafından kullanılmamaktadır. Serbest müşteri olma hakkını kullanan serbest tüketicilere göre hesaplanan (diğer bir deyişle, serbest müşterilerin toplam müşterilere oranı) ve Şirket'in kanaatine göre, perakende piyasasının rekabetçiliğini daha iyi gösteren fiili piyasa açıklığı oranı, 30 Eylül 2017 itibarıyla müşteri sayısı bakımından yaklaşık %25 iken; serbest müşterilere satılan elektrik hacminin serbest tüketicilere satılan elektrik hacmine oranı yaklaşık %90'dır.

30 Eylül 2017 itibarıyla, Şirket'in görevli olduğu dağıtım bölgelerinde 1.117.636, dağıtım bölgeleri dışında ise 391 serbest müşterisi bulunmaktadır. Bu serbest müşteriler, bulundukları dağıtım bölgelerindeki perakende satış şirketleri yerine, Şirket'in perakende satış şirketlerinden elektrik satın almayı tercih etmiştir. Şirket'in mesken ve KOBİ müşterileri, kurumsal müşterilerine göre serbest müşteri portföyüne katılmaya genellikle daha tereddütlü yaklaşmaktadır. Bunun sebebi ise, kurumsal müşterilerin enerji masraflarının toplam masraflarının önemli bir kısmını teşkil etmesinden dolayı fiyata fazlaca duyarlı olmalarıdır.

Elektrik Tedariki

Şirket'in müşterilerine sattığı elektriği tedarik ettiği dört ana kaynak bulunmaktadır: (i) devlete ait tedarik şirketi olan TETAŞ, (ii) TEİAŞ (%30), Borsa İstanbul (%30) ve özel enerji şirketlerine (%40) ait olan EPİAŞ, (iii) Şirket'in ilişkili taraflarından olan Enerjisa Elektrik Toptan'ın da dâhil olduğu özel toptan satış şirketleri ve (iv) Şirket'in dengeleme grubu ortakları (diğer bir deyişle, Şirket'in dağıtım şirketleri).

Şirket'in elektrik tedarik ettiği kaynaklar, müşteri gruplarına göre farklılık göstermektedir. Şirket, düzenlemeye tabi müşterilerine sattığı elektriği esas olarak TETAŞ Elektrik Enerjisi Satış Sözleşmesi uyarınca TETAŞ'tan ve spot piyasası işlemleriyle EPİAŞ'tan satın almaktadır. Şirket'in dağıtım ve perakende satış şirketlerinden her biri, TETAŞ'tan yaptıkları alımlar için TETAŞ ile yıllık sözleşmeler yapmaktadır ve 2018 yılında satın alınacak elektrik için şirketlerden her biri Aralık 2017'de TETAŞ ile TETAŞ Elektrik Enerjisi Satış Sözleşmesi imzalamıştır. Düzenlemeye tabi müşterilerinin tüketimi TETAŞ Elektrik Enerjisi Satış Sözleşmesi kapsamında düzenlenen hacmi aştığı takdirde Şirket, piyasa işletmecisi olan EPİAŞ'tan Gün Öncesi Piyasasında veya Gün İçi Piyasasında günlük olarak ek elektrik satın almaktadır.

Şirket, serbest müşterilerine sattığı elektrik için, Enerjisa Elektrik Toptan ve diğer özel toptan satış şirketiyle ikili elektrik satın alma sözleşmeleri (Avrupa Enerji Tacirleri Federasyonu'nun ("**EFET**") genel kabul gören standardına uygun şekilde) yapmaktadır. Şirket, bu müşterilerle sabit fiyat esasına göre imzaladığı elektrik satış sözleşmesinde belirtilen tarihte ve belirtilen hacimde elektrik satın almaktadır. Serbest müşterilerin kendileriyle imzalanan elektrik satış sözleşmelerinde belirtilen hacmi aşmaları hâlinde, Şirket günlük olarak EPİAŞ'tan ek elektrik satın almaktadır.

Kurumsal Yeniden Yapılanma'nın ikinci aşaması 25 Ağustos 2017'de tamamlanana kadar, Şirket serbest müşterilerine sattığı elektriği esas olarak Enerjisa Elektrik Toptan'dan satın almıştır. Kurumsal Yeniden Yapılanma'nın ikinci aşamasının tamamlanmasından sonra, Şirket elektrik satın alma operasyonlarını yönetmek için Enerjisa altında bir ticari iş birimi kurmuştur. Enerjisa'nın bu satın alma yönetimi operasyonları daha önce Enerjisa Elektrik Toptan altında bir birim tarafından yürütülmüş, bu ticari iş biriminin kurulmasından sonra ise Şirket elektrik satın alma operasyonlarını kendi başına yönetebilir hale gelmiş ve Enerjisa Elektrik Toptan'ın da aralarında bulunduğu özel toptan satış şirketlerinden elektrik satın almaya başlamıştır.

Aşağıdaki tabloda, belirtilen tarihlerde Şirket tarafından satın alınan elektrik, kaynaklarına göre gösterilmektedir.

	31 Aralık'ta sona eren yıl						30 Eylül'de sona eren 9 aylık dönem			
	2014		2015		2016		2016		2017	
		%		%		%		%		%
	(*Yüzde oranlar hariç TWh*)									
TETAŞ[1]	25,2	67,8	16,9	42,8	15,5	47,0	11,7	46,5	14,8	57,9
EPİAŞ (düzenlemeye tabi)[2]	3,5	9,5	10,6	26,8	5,6	17,2	4,2	16,7	0,3	1,3
Diğerleri[3]	0,2	0,5	(0,2)	(0,5)	(0,2)	(0,7)	0,4	1,4	2,0	7,9
Özel toptancı (serbest müşteri)[4]	8,3	22,2	12,2	30,6	8,0	24,2	6,0	23,9	3,3	12,9
EPİAŞ (serbest müşteri)[5]	-	-	-	-	4,1	12,3	2,9	11,5	5,1	20,0
Toplam	**37,2**	**100,0**	**39,6**	**100,0**	**32,9**	**100,0**	**25,2**	**100,0**	**25,5**	**100,0**

(1) Düzenlemeye tabi müşteriler için TETAŞ'tan satın alınan elektriği göstermektedir.
(2) Düzenlemeye tabi müşteriler için EPİAŞ'tan satın alınan elektriği göstermektedir.
(3) Düzenlemeye tabi müşteriler için diğer kaynaklardan satın alınan elektriği göstermektedir. Şirket, düzenlemeye tabi müşterileri için elektrik eksiğini veya fazlasını, Dengeleme ve Uzlaştırma Yönetmeliği uyarınca dengeleme operasyonları için dengeleme grubu ortaklarına (diğer bir deyişle, Şirket'in dağıtım şirketlerine) elektrik satarak veya onlardan elektrik satın alarak, bu dağıtım şirketleriyle dengelemektedir.
(4) Serbest müşteriler için Enerjisa Elektrik Toptan'dan satın alınan elektriği göstermektedir. Şirket, Kurumsal Yeniden Yapılanmanın ikinci aşamasının 25 Ağustos 2017'de tamamlanmasından sonra, Enerjisa Elektrik Toptan'dan başka özel toptan satış şirketlerinden de elektrik satın almaya başlamıştır.
(5) Serbest müşteriler için EPİAŞ'tan satın alınan elektriği göstermektedir.

Şirket, serbest müşterilerine yaptığı satışlarla bağlantılı olarak, elektrik alış fiyatlarında dalgalanmalara maruz kalmaktadır. Bu riski hafifletmek için ise önceden belirlenmiş fiyatlarla orta vadeli ikili elektrik alış sözleşmeleri yapmak gibi risk yönetim faaliyetlerinde bulunmaktadır. Şirket, YEKDEM kapsamındaki elektrik üretim santrallerinin desteklenmesine ilişkin giderler nedeniyle maruz kaldığı kur riskini yönetmek için vadeli döviz (forward) sözleşmeleri de yapmaktadır. YEKDEM kapsamındaki elektrik üretim santrallerinin elektrik satışları, ABD Doları cinsinden belirlenen fiyatlar üzerinden gerçekleştirilmektedir.

Aşağıdaki tabloda, satın alma kaynağından son tüketiciye kadar elektriğin tedarik zinciri gösterilmektedir.

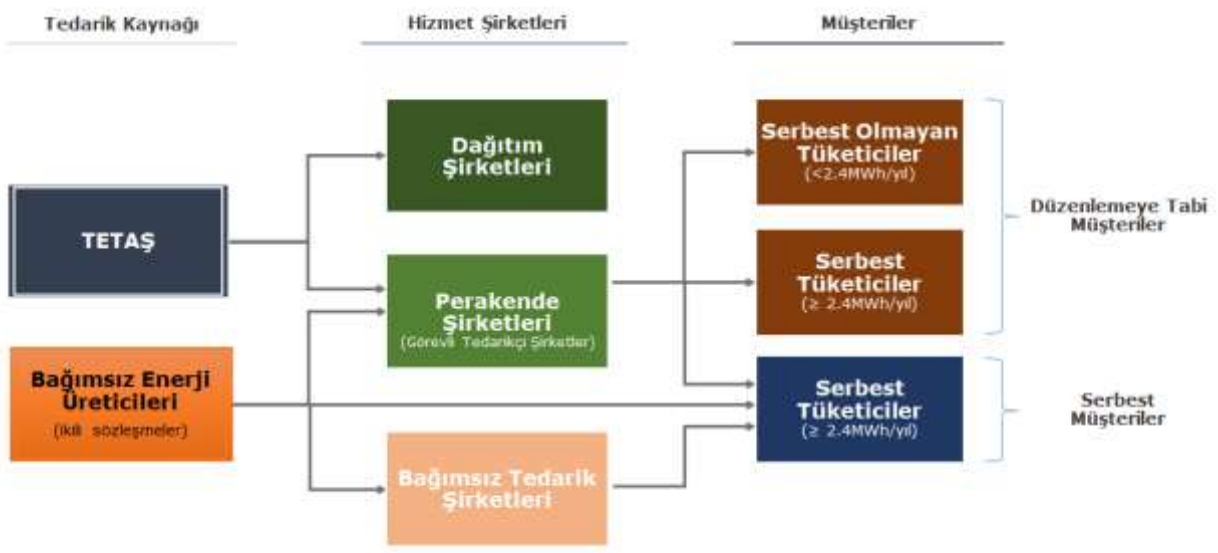

Perakende Satışların Yönetimi

Şirket, kritik süreçlerin tamamı için merkezi bir perakende satış altyapısı işletmekte olup, bu sistem her üç bölge için de entegre bir SAP platformu üzerinde çalışmaktadır. Aynı zamanda, Şirket'in müşteri ilişkileri yönetimi sistemi de SAP türünde bir platform üzerinde çalışmaktadır. Şirket, merkezi bir yaklaşıma odaklanarak müşteri hizmetleri yönetimini toplu bir şekilde gerçekleştirmektedir. Şirket, daha önce sadece kesinti ve arıza ihbarlarına hizmet veren çağrı merkezlerinin kapsamını genişleterek, onları şikâyetlerin çözümünden satışların gerçekleştirilmesine kadar tam kapsamlı hizmet veren yaklaşık 200 adet müşteri hizmet merkezine dönüştürmüştür. Şirket, ayrıca müşterilere hizmet veren çalışanlarına sürekli olarak eğitim vermek amacıyla "Satış Akademisi" adıyla yeni bir eğitim programı başlatmıştır.

Dağıtım bölgelerinin haklarının devralınmasından beri Şirket, bağımsız bir araştırma ajansı aracılığı ve de Bilgisayar Destekli Telefon Anketi (*CATI-Computer Assisted Telephone Interview*) metodu vasıtasıyla, ortalama 3.500 müşterinin katıldığı yıllık anketler gerçekleştirmektedir. Bu anketler, farklı hizmet seviyelerinin kalitelerine ilişkin sorular içermekte ve endekslenmiş bir müşteri memnuniyet skoru hesaplamaktadır. Müşteri memnuniyet seviyeleri, müşteriler tarafından tamamlanan anketler sonucunda hesaplandığı üzere, Ayedaş Bölgesi'nde 2014 yılındaki %65'ten 2017 yılında %71'e, Başkent Bölgesi'nde 2014 yılındaki %66'dan 2017 yılında %72'ye ve Toroslar Bölgesi'nde 2014 yılındaki %54'ten 2017 yılında %67'ye yükselmiştir.

Fiyatlandırma

Şirket'in perakende satış faaliyetlerinin fiyatlandırılması, müşterilerinin elektrik satın alma koşullarına göre değişiklik göstermektedir. Şirket, düzenlemeye tabi müşterilerine EPDK'nın üç ayda bir belirlediği Ulusal Tarife'yi uygulamaktadır. Ulusal Tarife, diğer tarife unsurlarının yanı sıra, yasal düzenlemeyle belirlenen ve diğer unsurların yanı sıra, enerji tedarik masrafları ve %2,38'lik brüt kâr marjını da içeren Perakende Satış Tarifesi'nden ve yine yasal düzenlemeyle belirlenen ve diğer unsurların yanı sıra, dağıtım şebekesinin işletme ve bakım giderleri, DVT getirileri, yatırım harcamaları geri ödemeleri ve kayıp kaçak ile genel aydınlanma için enerji tedarik masraflarını da içeren bir Dağıtım Tarifesi'nden oluşmaktadır.

Perakende Satış Tarifesi, her çeyrek dönem için Türkiye'nin maliyet tabanına dayanılarak belirlenmekte ve bu tabanı yansıttığı varsayılmaktadır. EPDK, farklı türdeki tüketicilere uygulanacak Perakende Satış Tarifesi'ni belirlemek için bir çapraz destekleme mekanizması uygulamaktadır. Mesken, ticarethane ve sanayi tüketicileri için belirlenen Perakende Satış Tarifesi, ticarethane ve mesken tüketicileri aleyhine sanayi tüketicilerini desteklemektedir. Bu çapraz destekleme mekanizması, sanayi sektörünü düşük elektrik fiyatları ile desteklemek ve Türkiye'deki elektrik sisteminin genel tüketim profilini dengelemek ve optimize etmek için yoğun olmayan saatlerde elektrik tüketimini teşvik etmek amacıyla uygulanmaktadır.

Şirket, dağıtım bölgelerinde bulunan serbest müşterilerine de düzenlemeye tabi müşterilerine olduğu gibi Dağıtım Tarifesi uygulamaktadır. Ancak, serbest müşteriler serbest piyasa koşullarında elektrik satın aldıkları için bu müşterilere Perakende Satış Tarifesi uygulanmamaktadır. Şirket, serbest tüketicilere uygulayacağı fiyatları, Şirket'in maliyet tabanını dikkate alarak ve belirli bir kâr marjını hedefleyerek geçerli piyasa koşullarına göre tespit etmektedir; ancak Ulusal Tarife, serbest perakende satış fiyatları için doğal bir fiyat üst sınırı getirmektedir.

Aşağıdaki tabloda, Şirket'in müşterilerinin elektrik satın alma koşullarına dayanan fiyatlandırma koşulları yer almaktadır.

Fiyatlandırma Koşulları	
Müşteri Türü (satın alma koşullarına göre)	**Uygulanan Fiyatlandırma**
Düzenlemeye Tabi Müşteri	Ulusal Tarife (=Dağıtım Tarifesi + Perakende Satış Tarifesi)
Serbest Müşteri	Dağıtım Tarifesi + serbest piyasadaki perakende enerji satış fiyatı ve diğer işletme giderlerine göre belirlenen maliyet

Şirket'in düzenlemeye tabi ve serbest müşterilerine, Şirket'in perakende satış şirketleri fatura kesmektedir ve ilgili tahsilatları da bu perakende satış şirketleri yapmaktadır. Dağıtım Tarifesi için faturalanan meblağlar, (i) Şirket'in dağıtım şirketlerine veya (ii) Şirket'in perakende satış şirketlerinin dağıtım bölgeleri dışındaki serbest müşterilere elektrik tedarik etmeleri hâlinde, ilgili bölgelerdeki dağıtım şirketlerine iletilmektedir.

Benzer bir şekilde, Şirket'in dağıtım bölgelerinde bulunan serbest müşterilerin, Şirket'in perakende satış şirketleri dışındaki özel üçüncü kişi tedarikçilerden elektrik tedarik etmeleri hâlinde, söz konusu üçüncü kişi özel tedarikçiler de serbest müşterilerine Dağıtım Tarifesi ve serbest piyasadaki enerji satış fiyatını uygulamakta ve bu serbest müşterilerin dağıtım hizmetlerini Şirket'in dağıtım şirketlerinden almaları nedeniyle, Dağıtım Tarifesi için faturalanan meblağlar Şirket'in dağıtım şirketlerine aktarılmaktadır.

Marka Gücü

Şirket'in marka gücü esas olarak "Sabancı" markasından kaynaklanmakta ve Şirket, bu markanın Türkiye'de en tanınmış ve en güvenilir markalardan biri olduğuna inanmaktadır. Capital dergisi, 2009 yılından bu yana her yıl Şirket'i Türkiye enerji sektöründeki en beğenilen şirket olarak seçmektedir.

Şirket, temel amaçları (i) piyasadaki en yüksek farkındalık ve imaj seviyesine sahip olmak, (ii) müşterilerin anlayışını "müşterilerini önemseyen bir marka" olarak şekillendirmek ve (iii) güvenilir ve yenilikçi bir marka olarak algılanmak olan uzun dönemli bir piyasa stratejisi belirlemiş ve bu stratejiyi uygulamaya başlamıştır. Şirket, marka yatırımının ilk adımı olarak Aralık 2016'da "Enerjisa" markası için ulusal bir kampanya gerçekleştirmiştir. Bu adımda, marka kimliğine "Enerji Düğmesi" ve "Türkiye'nin Enerjisi" markaları da eklenmiştir. Şirket ayrıca geniş kapsamlı bir iletişim planı uygulamış ve bu plan dâhilinde, "Enerjini Koru" sloganıyla yeni bir iletişim kampanyası başlatmıştır ve marka kimliğine "Pozitip" isimli bir marka maskotu eklemiştir.

Bu iletişimin ve marka yatırımlarının ardından, her ikisi de Future Bright tarafından yapılan Enerjisa Farkındalık Araştırmaları'na göre Enerjisa markasının akılda kalan farkındalık skoru Nisan 2015'teki %22'den Ocak 2017'de %75'e, spontane farkındalık skoru ise Nisan 2015'teki %47'den Ocak 2017'de %93'e yükselmiştir. Bunun sonucunda Şirket, 2017'de One Awards ("enerji sektöründe 2016 yılında itibarını en çok arttıran marka"), 2016'da Effie ("2016'da sektöründe en iyi iletişim kampanyası stratejisi") ve 2017'de Mixx Avrupa Gümüş Ödülünün ("Avrupa'daki en iyi ikinci uyumlu dijital kampanya") aralarında bulunduğu çeşitli ödüller almıştır.

Şirket, "*Enerji tasarrufu yapıyorum*" kampanyasıyla, imaj ve algı gerçekleştirmiştir. 2017'de Avrupa Sosyal Sorumluluk Programı alanında Gümüş Stevie Ödülü, "İlk Dijital Enerji Tasarrufu Reklamı"yla Mixx'te Mixx Gümüş Ödülü ve Dijital Kampanyalara ilişkin Mena 2017 Arama Ödüllerinde "En İyi Yerel Kampanya" ödülü almıştır.

Pazarlama ve Satış

Şirket'in pazarlama stratejisi; fiyatlandırma, ürün, marka ve kanaldan oluşan temel pazarlama işlevlerinin ve sektör stratejisi, müşteri deneyimi (süreç tasarımı da dâhil), piyasa araştırması, müşteri algısı, müşteri veri yönetimi ve iş analiz ekiplerini de kapsayan destekleyici işlevlerin tamamını içermektedir. Şirket, genel olarak işlerini yürütmek için, pazarlama stratejilerini üst düzey yöneticilerinin ve önemli paydaşlarının katılımıyla belirlemekte ve pazarlama yapılanmasının geri kalanını insan kaynaklarının desteğiyle yürütmektedir. Şirket günlük operasyonlarında müşteri elde etme ve sürdürme, mevcut müşteri tabanının kârlılığını artırma ve sektör perspektifinden yeni gelir akışları üretme gibi önemli ticari konuları analiz etmektedir.

Şirket, satış kanalları için iletişim materyalleri hazırlamakta ve kitle iletişim araçları yoluyla çizgi üstü reklamlar veya broşürler gibi doğrudan medya yoluyla çizgi altı reklamlar yapmaktadır. Şirket'in pazarlama departmanı, bu faaliyetlerin yanı sıra, satış ve pazarlama faaliyetlerini ve brüt kâr seviyesine kadar satış hedeflerini genel olarak planlayarak satış kanalı faaliyetlerinin planlanmasından kısmen sorumludur.

Pazarlama departmanı ayrıca dijital kanalları (diğer bir deyişle, web sayfasını ve sosyal medyayı) yönetmektedir ve marka kampanyalarının hazırlanması ve yönetilmesinden sorumludur.

Şirket'in satış ekibi, doğrudan satış faaliyetlerinden ve fiziksel kanalların yönetilmesinden sorumludur. Şirket, satış operasyonlarını bölgesel olarak yürütmektedir. Şirket, i) dağıtım bölgelerindeki kurumsal olmayan müşteriler için kapıdan kapıya pazarlama, bayi ve müşteri ilişkileri ofisi kanallarıyla, ii) bu dağıtım bölgelerindeki ve komşu dağım bölgelerindeki kurumsal müşteriler için de kilit müşteri yönetimi kanalıyla satış faaliyetlerini yürütmektedir.

Şirket'in satış ve pazarlama operasyonlarında görevli çalışanlarının sayısı 31 Aralık 2014 itibarıyla 472, 31 Aralık 2015 itibarıyla 557, 31 Aralık 2016 itibarıyla 657 ve 30 Eylül 2017 itibarıyla 706'dır. Şirket'in çağrı merkezindeki satış ekibi her yıl yaklaşık 1,3 milyon adet giden çağrı araması yapmakta olup, bunlara ek olarak çağrı merkezi aynı zamanda yılda ortalama 335 bin gelen çağrıya cevap vermektedir.

Şirket'in kapıdan kapıya ve telefonla satış kanalları, nitelikleri itibarıyla aktiftir ve Şirket serbest piyasa portföyüne geçmeleri için mesken ve KOBİ müşterileriyle temas kurmaktadır. Kapıdan kapıya pazarlama ekipleri, en yüksek verimliliği elde etmek için, dağıtım bölgesindeki müşterilerin serbest tüketici olup olmadıklarına, yıllık tüketimlerine ve coğrafi yakınlıklarına göre müşterilere yönlendirilmektedir. Diğer yandan, tele-satış ekipleri, telefonla müşterilere ulaşmakta ve müşterilerin kabulü hâlinde imzalanan sözleşmeleri toplamak için kurye kullanmaktadır. Kapıdan kapıya pazarlama ve tele-satış kanallarının aksine, müşterilerin serbest piyasa portföyüne geçebilmeleri için müşteri hizmetleri ofisi kanalları ve bayilerin ofislerini bizzat ziyaret etmeleri gereklidir. Bölgesel kilit müşteri yöneticileri ise, Şirket'in müşterilerini düzenli olarak ziyaret etmekte ve müşteriye tahsis edilmiş iletişim sorumlusu olarak hareket ederek müşteri ilişkilerini yönetmektedir. Şirket'in satış planlama ekibi, satış organizasyonunun planlanmasından, gereken araç ve malzemelerin tedarik edilmesinden (pazarlama ekibinin desteğiyle) ve bütçeleme sürecinin bir parçası olarak satış hedeflerinin oluşturulmasından sorumludur.

Özelleştirme işlemlerini müteakip, perakende satışları Enerjisa bünyesine dâhil olduktan sonra, operasyonel verilerde önemli gelişmeler kaydedilmiştir. Örneğin 30 Eylül 2013 itibarıyla serbest müşterilerle 50 bin adet sözleşme bulunurken, hem devam eden liberalleşme çalışması ve düşen serbest tüketici limiti hem de müşteri odaklı operasyonel geliştirmeler neticesinde, bu sayı 30 Eylül 2017 tarihinde yaklaşık 1,1 milyon adede yükselmiştir. Satış temsilcisi başına gerçekleştirilen günlük sözleşme adedi ise, 30 Eylül 2013 tarihinde 1 iken, 30 Eylül 2017 tarihinde ortalama 6,3'e yükselmiştir. Bu süre içinde müşteri hizmetleri merkezlerimiz ise 168'dan 69'a düşürülerek, operasyonel verimlilikler de yaratılmıştır.

Ödeme Kanalları

31 Aralık 2017 itibarıyla, 65 Enerjisa ödeme noktası bulunmaktadır. Buna ek olarak Şirket, Posta ve Telgraf Teşkilatı A.Ş.'yle ("**PTT**") 6.954 PTT şubesini kullanmak için sözleşmeler imzalamıştır. Şirket, müşterilerinin banka şubelerinden ödeme yapabilmelerine imkân tanımak ve Şirket'in web sitesinde ve mobil uygulamalarında müşterilere dijital ödeme seçenekleri sunmak için 16 bankayla da sözleşme yapmıştır.

Aşağıdaki tabloda, belirtilen tarih itibarıyla ödeme kanallarının ve ödeme noktalarının sayısı yer almaktadır.

	31 Aralık itibarıyla
	2017
Müşteri hizmet merkezleri	69
Enerjisa ödeme noktaları	65
PTT şubeleri	6.954
Ödeme bankalarının şubeleri (toplam 16 bankadaki şubeler)	10.894

Sigorta

Şirket, elektrik dağıtım şebekesi ve diğer operasyonları için kapsamlı sigortalar yaptırmıştır ve söz konusu sigortaların, tazminat limitleri ve kapsam açısından sektör uygulamalarıyla tutarlı olduğuna ve mal hasarı ve

genel sorumluluk da dâhil olmak üzere, elektrik dağıtımı ve perakende satışı operasyonlarıyla bağlantılı olarak ortaya çıkabilecek riskleri teminat altına aldığına inanmaktadır. Şirket yönetimi, bu sigorta teminatının Şirket'in operasyonlarının boyutu ve kapsamı açısından yeterli olduğunu düşünmektedir. İlgili sigorta poliçeleri, genelde bir yıllık olarak yapılmakta ve süreleri dolduğunda yenilenmektedir.

Elektrik Piyasası Lisans Yönetmeliği, Şirket'in dağıtım şirketlerini elektrik dağıtımı faaliyetleri ile ilgili varlıkları için, doğal felaketler, yangın, kaza, üçüncü kişilere karşı mali mesuliyet, terör eylemleri, sabotaj ve diğer tüm potansiyel risklere karşı "tüm rizikolar sigortası" yaptırmakla yükümlü kılmaktadır. Şirket'in dağıtım şirketlerinin tümü bu şarta uymaktadır ve İşletme Hakkı Devir Sözleşmesinin bir şartı olarak poliçede TEDAŞ'ın lehtar olarak gösterildiği tüm rizikolar sigortasına sahiptir. Dağıtım şirketlerinin, tüm rizikolar sigortasına ek olarak, üçüncü kişi mesuliyet sigortası, voltaj dalgalanması ve yangından kaynaklanan önemli zararlar için ürün mesuliyet sigortası ve çalışanlarının maruz kalabilecekleri tüm yaralanmaların tazmini için "işveren sorumluluk sigortası" bulunmaktadır.

Bunlara ek olarak, dağıtım şirketlerinin çalışanlara karşı sorumluluk, sevkiyat (kargo sorumluluğu), işyeri stokları, makine kırılması, hırsızlık, elektronik ekipman (seviye ölçer), elektronik ekipman (bilgi teknolojisi sunucusu), ticari suç ve yönetici tüm rizikolar sigortaları bulunmaktadır. 30 Eylül 2017 tarihinde sona eren dokuz aylık dönemde, bu sigortaların bir yıllık süre için teminat altına aldığı toplam riziko miktarı 735.196.382,22 TL, 142.000.000 Amerikan Doları ve 127.041.961,44 Avrodur. Dağıtım şirketlerinin zorunlu trafik sigortaları haricindeki sigorta poliçelerinin tamamı, Aksigorta A.Ş. tarafından yapılmıştır. "Tüm rizikolar sigortası" ve "genel mesuliyet sigortası" poliçelerini yapacak sigorta şirketi için ihale duyurusu yapılması gerekmektedir. Dağıtım şirketlerinin "tüm rizikolar sigortası" ve "genel mesuliyet sigortası" Aksigorta A.Ş. tarafından yapılmıştır.

Şirket'in perakende satış şirketleri, düzenlemelerden kaynaklanan bir sigorta yaptırma yükümlülüğüne tabi değildir. Ancak perakende satış şirketlerinden her birinin, doğal afetler ve terör eylemleri, yangın, grev ve lokavt gibi insan kaynaklı afetlerle ilgili rizikolara karşı bu şirketleri koruyan "ticari paket sigorta poliçesi" bulunmaktadır. Perakende satış şirketlerinin ayrıca tüm rizikolar, çalışanlara karşı mesuliyet, üçüncü kişi mesuliyet, sevkiyat (kargo sorumluluğu), işyeri stokları, makine kırılması, hırsızlık, elektronik ekipman (seviye ölçer), elektronik ekipman (bilgi teknolojisi sunucusu), ticari suç ve yönetici tüm sigortaları bulunmaktadır. 30 Eylül 2017 tarihinde sona eren dokuz aylık dönemde, bu sigortaların bir yıllık süre için teminat altına aldığı toplam riziko miktarı 44.870.857,82 TL, 5.475.558,48 Amerikan Doları ve 40.915.367,21 Avrodur. Bu perakende satış şirketlerinin sigorta poliçelerinin tamamı Aksigorta A.Ş. tarafından yapılmıştır.

Enerjisa, mevzuattan kaynaklanan bir sigorta yaptırma yükümlülüğüne tabi değildir. Ancak Enerjisa'nın (a) hile, irtikâp ve mala zarar verme suçlarıyla ilgili rizikolara ve Enerjisa'nın suçlarla bağlantılı olarak maruz kaldığı maliyetlere karşı Enerjisa'yı teminat altına alan "ticari suç sigortası poliçesi"; (ii) Şirket'in müdür ve yöneticilerini, müdür veya yönetici sıfatıyla yükümlülüklerini yerine getirmeleri nedeniyle kendilerine karşı açılan davalardan kaynaklanabilecek şahsi zararlara karşı koruyan "yönetici tüm rizikolar sigorta poliçesi"; (iii) Enerjisa'yı adam kaçırma ve ortadan kaybolma araştırmaları ve masrafları, tehdide cevap verme, bilgisayar virüsü, işin kesintiye uğraması ve kazanç kaybı (irtikâp) hakkındaki risklere karşı teminat altına alan "özel beklenmedik durum rizikoları sigorta poliçesi", ve (iv) işin olağan akışı sırasında meydana gelebilecek yaralanma veya mal hasarı gibi üçüncü kişilerle ilgili olarak Enerjisa'yı teminat altına alan "ürün/tamamlanmış operasyon ve ani ve kazayla meydana gelen kirlenme poliçeleri" bulunmaktadır. Enerjisa'nın bu poliçelerinin tamamı, Aksigorta A.Ş. tarafından yapılmıştır.

Şirket, dağıtım bölgelerinin haklarının devralınmasından beri, önemli bir tamirat veya yenileme masrafına ya da operasyonlarının sürekli olarak durmasına neden olan herhangi bir önemli doğal afete, kazaya veya sair olaya maruz kalmamıştır. Şirket, sigortalar kapsamında yaptığı talepler nedeniyle sigorta şirketleriyle önemli uyuşmazlıklar da yaşamamıştır. Şirket'in sigorta giderleri, 2014 yılında 12.598 bin TL, 2015 yılında 13.682 bin TL, 2016 yılında 9.931 bin TL, 30 Eylül 2016'da sona eren dokuz aylık dönem için 7.385 bin TL ve 30 Eylül 2017'de sona eren dokuz aylık dönem için 9.158 bin TL'dir.

Şirket'in Stratejisi

Şirket, dağıtım bölgelerindeki yüksek kaliteli şebekelerini genişletmeye devam etmek, perakende satış operasyonlarının ülkenin tamamına ulaşmasını sağlamak ve müşteri ihtiyaçlarına odaklanmak suretiyle kârlı bir şekilde büyümeyi ve hissedarlar için değer yaratılmasını amaçlamaktadır.

Şirket, bu amacı elde etmek için aşağıdaki stratejik inisiyatifleri uygulamayı hedeflemektedir:

Türkiye'deki elektrik dağıtım ve perakende satış sektörlerindeki lider pozisyonunu güçlendirmek

Şirket, 2016 yılı itibarıyla müşteri sayısı ve satılan enerji açısından Türkiye'nin en büyük elektrik dağıtım ve perakende elektrik satış şirketidir. Şirket, DVT'sini koruyarak ve bu varlıklara yatırım yaparak, sunduğu ürünleri genişleterek ve hizmetlerinin kalitesi ile güvenilirliğini artırarak dağıtım şebekesini büyütmeyi ve perakende satış sektöründe sahip olduğu konumu iyileştirmeye devam etmeyi amaçlamaktadır.

Dağıtım bölgeleriyle 14 ili kapsayan Şirket, müşteri portföyü açısından Türkiye'de perakende elektrik satışı yapan şirketlerin en büyüğüdür. Şirket, dağıtım imtiyazına sahip olduğu alanların büyüklüğü nedeniyle, yaklaşık 9,0 milyon müşterinin elektrik tedarikçisidir ve bu müşterilerin %99,9'unu yüksek marjı potansiyeli sunan mesken ve KOBİ müşterileri oluşturmaktadır. Türkiye'deki mesken ve KOBİ sektörüne satılan elektriğin %21,6'sı Şirket tarafından satılmaktadır. Şirket, Türkiye elektrik dağıtım ve perakende satış piyasalarındaki lider pozisyonunun, güçlü ve tanınmış markasının ve Türkiye'de devam eden piyasa liberalleşme sürecinin üç dağıtım bölgesinde sahip olduğu konumu daha da güçlendireceğine ve ülkedeki perakende satış piyasasında daha büyük bir pay elde edeceğine inanmaktadır.

Piyasanın ve yasal düzenlemelerin sunduğu yatırım fırsatlarından yararlanma

Artan refah, nüfusun genç olması ve şehir nüfusunun gitgide artmasının sağladığı uygun demografik şartlar ve ortalama hane nüfusunun küçülmesi beklentisi, Türkiye'nin geçmişten bu yana elektrik talebinin güçlü bir şekilde artmasına ve önümüzdeki yıllara olumlu bakılmasına katkıda bulunmaktadır.

Şirket, dağıtım alanında, işletme giderlerinin etkinliğini ve yatırım harcamaları ile kayıp kaçak konularındaki yüksek performansını sürdürmeye, eski şebeke altyapısını modernleştirerek DVT'sini genişletmeye, artan şehirleşmenin ve büyüyen nüfusun gerektirdiği yüksek kaliteli şebeke genişletme yatırımlarını yapmaya ve dağıtım hizmetlerinin kalitesini ve güvenilirliğini artırmaya odaklanacaktır. Şirket yönetimi, işletme giderleri, yatırım harcamaları ve kayıp kaçak hakkındaki yüksek performansını orta vadede sürdürmeyi hedeflemektedir. Şirket, perakende satış işinde esas olarak mesken ve KOBİ müşteri tabanını geliştirerek piyasanın liberalleşmesinden fayda sağlamaya, müşterilerin değişen ihtiyaçlarını karşılamak için farklı ürünler sunmaya, etkin kanal ağından yararlanmaya ve ülkedeki güçlü ve saygın marka imajını sürdürmeye ve genişletmeye odaklanacaktır.

ETKB, EPDK ve elektrik sektöründe faaliyet gösteren kamu kuruluşları, Türkiye elektrik sektörünün artan talebe yetişmek için ihtiyaç duyduğu yüksek sermaye kullanımı gerektiren yatırım harcamalarını ödüllendiren, geri ödeyen ve verimlilik artışı ve iyileştirmelerden de yararlanmasına imkân tanıyan DVT'ye dayalı bir mekanizmayla sektördeki özel yatırımların desteklenmesinin önemini kabul etmektedir.

Bu görünür ve şeffaf düzenleme yapısı da Şirket'in güçlü büyümesini desteklemektedir. Son üç yılda, Şirket DVT'sini %65,1 YBBO ile 2014'te 1.435.151 bin TL'yken 2016 yılında 3.913.785 bin TL'ye çıkartmıştır. Aynı şekilde Şirket'in müşteri sayısı %1,3 YBBO ile 2014 yılındaki 8,8 milyondan 2016 yılında 9,0 milyona yükselmiştir. Şirket, önümüzdeki yıllarda da güçlü büyümesini sürdürmeyi ve mevcut operasyonlarında kendisine tanınan yapısal fırsatları değerlendirmeyi ve düzenlemelerin sağladığı destekleyici ortamdan yararlanmayı amaçlamaktadır.

Bunlara ek olarak, Şirket'in yatırımların öne çekilmesini öngören bir yatırım stratejisi bulunmaktadır. Bu stratejiye göre, geçmişten beri EPDK tarafından beşer yıllık olarak belirlenen her tarife döneminin ilk

yıllarında, sonraki yıllara nazaran daha fazla yatırım harcamaları yapılmaktadır. Şirket, bir tarife döneminin ilk yıllarında bu stratejiyle düzenlemeye tabi yatırım harcamaları tavanının tamamını kullandıktan sonra ek yatırım tavanı almak için EPDK'ya başvurmaktadır. EPDK, tarife dönemlerinin hiçbirinde, Şirket'in dağıtım bölgelerinde yaptığı ek yatırım tavanı başvurularını reddetmemiştir. Bunlara ek olarak, Şirket'in düzenlemeye tabi yatırım harcamaları tavanı üçüncü tarife döneminde ikinci tarife dönemiyle kıyaslandığında %53 artmıştır. Bu ön yüklemeli yatırım stratejisinin ek düzenlemeye tabi yatırım harcamaları tavanı sağlaması nedeniyle, Şirket dağıtım bölgelerindeki DVT'sini büyütmeyi amaçlamaktadır. Sektördeki özelleştirmelerin başladığı 2009 yılından bu yana Şirket, düzenleyici ve idari kurumlarla ilişkilerin yönetilmesinde geniş bir tecrübe elde etmiştir.

Türkiye perakende elektrik satışı piyasasındaki liberalleşme fırsatından fayda sağlanması

Şirket, 9,1 milyon müşterinin görevli perakende şirketidir ve perakende satış sektöründeki yerini, dağıtım bölgelerinin dışında sahip olduğu yaklaşık 900 bin ek müşteriyle sağlamlaştırmakta ve devam eden piyasa liberalleşme sürecinden ve sahip olduğu güçlü markalardan yararlanmaktadır. Şirket'in elektrik perakende satış sektöründeki başarısına, müşteri odaklı kültürü, marka güvenilirliği ve yönetim sistemlerinin etkinliği de katkıda bulunmaktadır.

EPDK serbest piyasa için serbest tüketici limitini sürekli olarak düşürmekte ve piyasanın tamamen liberalleşmesinin önünü açmaktadır. Şirket, şu anda yılda 2,0 MWh olan bu limit sıfıra düşürüldüğünde serbest müşteriye dönüşen serbest tüketicilerin sayısının, 31 Aralık 2016'daki yaklaşık 8,4 milyondan EPDK tahminlerine göre piyasanın büyüklüğü olan 36 milyona çıkacağına inanmaktadır (EPDK, yakın geçmişte serbest tüketici limitini 2018 yılı için 2,4 MWh'den 2,0 MWh'e indirmiştir.)

Şirket, müşteri tabanını genişletmek ve serbest müşterilerden daha yüksek marj elde etme imkânını yakalamak için çok kanallı, marj yaratılmasına dayalı ve sektörlere özgü bir fiyatlandırma stratejisi belirlemiştir. Mevcut tarife döneminde, düzenlemeye tabi perakende satış kâr marjının enerji maliyetinin %2,38'iyle sınırlanması nedeniyle, Şirket serbest piyasada, ve düzenlemeye tabi perakende satışlardan ziyade özellikle mesken ve KOBİ müşterilerine yapılan satışlarda daha yüksek kâr marjları elde etmiştir. Bu durum da perakende enerji satışında doğal bir fiyat üst sınırı teşkil eden Ulusal Tarife seviyelerine nazaran çok daha uygun olan piyasa fiyatları sayesinde ortaya çıkmıştır. Şirket'in bilgi teknolojisinin, süreçlerinin ve entegre sistemlerinin sağladığı güç, Şirket'in operasyonel avantajlarının farkında olan müşteri tabanının büyümesi için yakınlık ve hizmet seviyesini artırmasına imkân tanımaktadır. Bunun etkileri de 2014 yılında %0,9, 2015 yılında %3,0, 2016 yılında %2,9, Ocak-Eylül 2016 döneminde %2,4 ve Ocak-Eylül 2017 döneminde %1,0 olarak gerçekleşen Şirket'in müşteri kayıp oranlarında görülmektedir.

Şirket, serbest tüketici konumundaki mesken ve KOBİ müşterilerini, Şirket'in etkin kanal ağını kullanarak ve uzun vadeli sözleşmeler ile serbest piyasaya çekmeyi, bu müşterileri serbest müşterilere çevirmeyi ve düşük fiyat hassasiyetine sahip müşteri tabanından elde ettiği kârlılığı azami seviyeye yükseltmeyi amaçlamaktadır. Şirket, kurumsal sektörde ise pazar payına değil de sürdürülebilir kârlılığa öncelik vermeyi ve bilhassa kurumsal müşteri tabanı için uygun düzenlemeye tabi tarife koşulları ortaya çıktığında, bu koşullardan yararlanmak için piyasa koşullarını izlemeyi amaçlamaktadır.

Mesken ve KOBİ müşterileri, elektrik faturalarının harcanabilir gelirleri içerisinde küçük bir paya sahip olması sebebiyle genelde elektrik fiyatına daha az duyarlıdır. Bu sebeple bu müşteriler liberalleşen piyasada kurumsal müşterilere göre daha fazla kâr potansiyeli arz etmektedir. Buna ek olarak, EPDK'nın belirlediği ve liberalleşmiş piyasa için doğal bir fiyat üst sınırı oluşturan Ulusal Tarife, mesken ve KOBİ segmentlerinde elektrik fiyatlarını yüksek tutmakta ve bu segmentlerde daha yüksek kâr elde etme imkânı yaratmaktadır. Daha yüksek miktarda elektrik tüketen ve ölçek ekonomisinden yararlanan kurumsal müşteriler bakımından genelde düşük kâr marjları söz konusu olmaktadır.

Mesken ve KOBİ müşterilerinin kayıp oranları da kurumsal müşterilere göre genelde daha düşüktür. Nitekim 2015 ve 2016 yıllarında, Şirket'in mesken ve KOBİ müşteri portföyündeki hareket oranı oldukça düşük seviyede gerçekleşmiştir (2015'te %3,0 ve 2016'da %2,9). Bunun nedeninin Şirket'in müşteri odaklılığı,

güvenilir marka imajı ve etkin müşteri yönetimi sistemleri olduğu düşünülmektedir. Şirket, mevcut serbest tüketici seviyesi nedeniyle henüz kullanılmamış potansiyelin yüksek olduğunu düşünmekte, serbest tüketici limiti düşürüldükçe mesken ve KOBİ müşterilerinden ciddi bir değer yaratmayı beklemektedir. Şirket, ülke çapındaki erişimi ve marka farkındalığıyla orta ve uzun vadede ülkenin farklı yerlerinde müşteri kazanmak için iyi bir konuma sahip olduğuna da inanmaktadır.

Future Bright Araştırma Enstitüsü'nün Ocak 2017'de yaptığı imaj ve algı araştırmasına göre, Enerjisa, Türkiye'deki en müşteri odaklı, prestijli ve güvenilir marka olarak tanınmaktadır. Şirket, müşterilerinin tedarikçilerini seçerken güvene ve marka imajına göre hareket ettiklerini anlamakta ve mevcut marka iletişimi ile yenilikçi ve yüksek kaliteli marka konumunu sürdürmeyi amaçlamaktadır. Dağıtım ve perakende satış sektörlerinin ayrılmasıyla başlayan süreç sonrasında, Şirket perakende satış operasyonlarını tamamen düzenlemelere tabi bir yapıdan elektrik tedarikçisi operasyonlarına dönüştürmüştür. Sonuç olarak, Şirket'in operasyonları tamamen liberalleşmiş piyasaya hazırdır. Şirket, lider pozisyonunu, yapılanmasının avantajlarını ve hissedarlarının desteğini güçlendirerek, Türkiye perakende satış piyasasındaki büyüme fırsatlarını etkin bir şekilde kullanmaya devam etmeyi planlamaktadır.

Uzun vadeli yönetim perspektifiyle operasyonel ve finansal açısından etkinliğe odaklanma

Şirket, büyüklüğü ve verimlilik odaklı olması nedeniyle, yüksek kaliteli dağıtım hizmetleri sağlamak, müşteri gereksinimlerine odaklanmak, hizmet kalitesini artırmak ve en iyi uygulamalara göre süreçlerini geliştirmek suretiyle Türkiye elektrik piyasasını şekillendirmede önemli bir rol oynamaktadır. Şirket, aşağıdaki stratejilerin ve yaklaşımların faaliyetleri için faydalı olduğuna inanmakta ve bunların ileride odaklanacağı önemli noktalar olmaya devam edeceğini tahmin etmektedir:

(i) OKSIK ve OKSÜRE oranları ile yüksek yatırım harcamaları gibi operasyonel göstergeleri iyileştirmek;

(ii) Dağıtım bölgelerine hizmet veren operasyon birimlerini merkezileştirmek ve çalışma talimatlarını optimize etmek için sahadaki ekipler için izleme sistemleri kurmak gibi maliyeti azaltmaya yönelik bazı inisiyatiflerle Şirket operasyonlarının maliyetini düşürmek;

(iii) Coğrafi bölgelere göre satış ekipleri oluşturmak ve işgücü maliyetlerini düşürmek için otomatik ve uzaktan sayaç okuyucu hizmetleri tesis etmek;

(iv) Şirket'in satın alma süreçlerini üç bölge için merkezi hale getirmek ve rekabetçi ihale koşullarıyla satın alma maliyetlerini düşürmek;

(v) Mekanik sayaçların yerine elektronik sayaçlar takarak kayıp kaçak oranlarını düşürmek ve

(vi) Sayaç okuma oranlarını artırmak ve sayaç okuma aralıklarını kısaltmak.

Şirket'in 2009 Ocak ayında özelleştirme yoluyla işletme hakkını elde ettiği Başkent Bölgesi, Şirket'in ilk dağıtım bölgesidir ve dağıtım şirketleri için en iyi uygulamaları geliştirmek ve bu şirketlerin etkinliğini artırmak açısından Şirket'in ilk deneyimi olmuştur. Şirket, Temmuz 2013'te Ayedaş Bölgesi'nin ve Eylül 2013'te Toroslar Bölgesi'nin işletme haklarını devraldığından bu yana, Başkent Bölgesi'nde daha önce elde ettiği tecrübeden yararlanmaktadır ve Şirket'in yönetim ekibi, Ayedaş Bölgesi ve Toroslar Bölgesi'ndeki operasyonları optimize etmek için hızlı bir şekilde çalışmaktadır.

Finansal açıdan ise, Şirket'in yatırım harcamalarını düzenlemelerle belirlenen geri ödeme dönemlerine uygun vadelerle finanse etmesi büyük önem taşımaktadır.

Şirket, daha uygun finansman koşulları elde etmek, sürdürülebilir bir kaldıraç oranını devam ettirmek ve etkin bir sermaye yapısı elde etmek amacıyla, gelirleri ve finansman akışları arasındaki vade farkını kapatmak için sürekli olarak çalışmaktadır. Şirket, güçlü bir finansal konuma sahip olmaya odaklanmasının, gözle görülür nakit akışı üretimi ve hissedarlarından aldığı stratejik destek, uzun dönemli istikrar sağlamakta olduğunu ve

Şirket'in etkin bir şekilde yatırım yapmasına ve hissedarlarına getiri sağlamasına imkân tanıdığını düşünmektedir. Şirket, enflasyona bağlı düzenlemeye tabi dağıtım gelir gereksinimi doğrultusunda finansal borcuna yön verebilmek amacıyla, mevcut finansal borcunun bir kısmını TÜFE'ye endeksli tahvillere dönüştürmeyi ve enflasyon etkisinden arındırılmış ve tahmin edilebilir bir getiriyi güvence altına almayı amaçlamaktadır.

Yeni ürün ve hizmetlerden elde edilebilecek yeni gelir kalemleri geliştirilmesi

Şirket, elektrik sektöründe ve ötesinde yeni ürün ve hizmetler sunabilmek için güçlü markasından ve operasyonel kabiliyetlerinden yararlanabileceğine inanmaktadır. Elektrik piyasasında orta vadede harekete geçirilebilecek önemli fırsatlar arasında, çatı üstü güneş panelleri ile elektrik üretimi, akıllı sayaçlar ve yüksek depolama kapasiteli piller yer almaktadır. Şirket, kendi içinde yürüttüğü projeler ile yatırım ve stratejik satın alma fırsatlarını sürekli olarak takip etmekte ve değerlendirmektedir. Türkiye nüfusunun yaklaşık dörtte birine ulaşmakta olan Şirket, sigorta, GSM hizmetleri ve diğer hizmetler gibi asıl faaliyet konusu dışındaki satışlardan ek gelir elde etmek üzere çapraz satış fırsatlarını yakalamak amacıyla geniş müşteri tabanından yararlanmak için uygun bir konumdadır.

7.1.2. Araştırma ve geliştirme süreci devam eden önemli nitelikte ürün ve hizmetler ile söz konusu ürün ve hizmetlere ilişkin araştırma ve geliştirme sürecinde gelinen aşama hakkında ticari sırrı açığa çıkarmayacak nitelikte kamuya duyurulmuş bilgi:

İhraççı herhangi bir araştırma ve geliştirme faaliyetinde bulunmamaktadır. Ancak, İhraççı'nın bağlı ortaklığı olan dağıtım şirketleri 2013 yılından beri enerji piyasasının devam eden değişim ve gelişimine, teknik, ticari ve mevzuat değişikliklerine ayak uydurmak amacıyla aktif bir şekilde ArGe projeleri geliştirmekte ve yürütmektedir. Dağıtım şirketlerinin ArGe takımı, işbu İzahname tarihi itibarıyla toplamda 24 ArGe projesi yürütmekte olup, bunlardan 8 tanesi işbu İzahname tarihi itibarıyla tamamlanmış durumdadır.

Şirket'in dağıtım şirketleri, ArGe projelerinin geliştirilmesinde fon kaynağı olarak EPDK'nın dağıtım tarifesi üzerinden sağladığı ArGe fonundan ve TÜBİTAK ile Avrupa Birliği tarafından sağlanan teşviklerden yararlanmaktadır. EPDK, ilgili kanun ve yönetmelikler çerçevesinde dağıtım şirketlerinin tarifesini belirlerken, her tarife döneminin başında, dağıtım şirketlerinin ArGe giderleri için bir bütçe belirlemektedir. Mevcut tarife dönemi için EPDK tarafından dağıtım şirketlerinin ArGe giderleri için belirlenen bütçe, dağıtım gelirindeki düzenlemeye esas işletme giderlerinin %1'idir. Ocak ve Temmuz aylarında EPDK'ya proje başvuruları yapılarak, onaylanan projeler kapsamında bu bütçe değerlendirilmektedir. EPDK fonunun yanı sıra, Şirket'in dağıtım şirketleri, ArGe projeleri için TÜBİTAK'ın 1501 ve 1509 sayılı, uluslararası sanayi ArGe destek programlarından ve Avrupa Birliği'nin Horizon 2020 programından faydalanmaktadır.

Şirket'in dağıtım şirketleri için önem arz eden bazı projelerin detaylarına aşağıda yer verilmiştir:

<u>Tamamlanan Projeler</u>

- *Akıllı Enerji Farkındalık Sistemi (SEAS) Projesi:* Proje enerji tüketiminin kontrolü, izlemesi ve tahmin edilmesi için dinamik ve arıtılmış bilişim ve iletişim teknolojilerine dayalı çözümler üretme amacıyla gerçekleştirilmiştir. Bu proje ile Başkent EDAŞ, Türkiye'nin ilk mikro şebekesini kuran ve ilk mikro şebeke demonstrasyon alanını oluşturan ilk Türk dağıtım şirketi olmuştur.

- *(DAGSİS) Projesi ve E-Mobilite Çalışmaları:* Proje, dağıtım şebekesine gömülü sistemlerin bütünleştirilmesi amacıyla gerçekleştirilmiştir. Proje kapsamında güneş enerjisi üretim santralleri ve elektrikli araç şarj istasyonlarının şebeke entegrasyonları çalışılmıştır.

- *İnsansız Hava Aracı Projesi:* Proje, havai dağıtım hatlarının muayenesi ve dağıtım hatlarındaki hasarları ve yasal olmayan elektrik kullanımını saptamak amacıyla gerçekleştirilmiştir.

- *Yeni Nesil Aydınlatma Tasarımı (YENAT) Projesi:* Proje, bulvar, cadde, sokak, meydan ve yürüyüş yolu gibi yerlerin ve halkın ücretsiz kullanımına açık tarihi yerlerin ve ören yerlerinin aydınlatılmasında; aydınlatma sınıflarının seçimi, sokak aydınlatması özellikleri ve hesapları ile ölçme işlemlerinde mevcut yaşanan uygulama zorluklarını tespit etmek, ve mevcut aydınlatma tiplerine göre tasarrufu ve aydınlatma verimini hedefleyen teknolojik gelişmeleri inceleyerek, görüntü kirliliğini ortadan kaldıracak tasarım ve uygulamalar ile ilgili mevzuat ve standartların güncellenmesi amacıyla gerçekleştirilmiştir.

- *Orta Gerilim ve Alçak Gerilim Şebekede Gerilim Düzenleyici Teknolojilerin Araştırılması (VRDT) Projesi:* Proje, 2013 yılı sonunda kurulan güç kalitesi izleme sistemi üzerinden takip edilen/raporlanan trafo merkezlerinin verileri baz alınarak şebekenin hangi bölümlerinde gerilim etkin değeri limitlerinin aşıldığının belirlenmesi, bunun nedenleri araştırılması ve çözüm için OG/AG seviyesinde mevcuttaki teknolojilerin sahada tecrübe edilmesi amacıyla gerçekleştirilmesidir.

- *Elektrik Dağıtım Sektöründe Ark Flaş Analizi Ve Yük Altında Çalışma/Bakım Uygulanabilirliğinin Araştırılması (ARYA):* Proje, Türkiye'deki elektrik dağıtım şebekesinde, gerilim altında çalışmanın uygulanabilirliği, dünyadaki örnekleri, kullanılan araç-gereçler, çalışmalar sırasında meydana gelebilecek olası ark enerjisi hesaplamaları ve yapılacak işe uygun kişisel koruyucu donanımın seçilmesi konularını araştırmak amacıyla gerçekleştirilmiştir.

Devam Eden Projeler

- *Akıllı Şehirlerde Kritik Altyapıların Yönetimi (KRİTA) Projesi:* Proje, kentlerde elektrik tüketiminin daha iyi yönetilmesini amaçlamaktadır. Proje, parkın içine güneş enerjisi üretim sistemlerinin kurulmasını, şebeke destek servisi için bir enerji depolama pilot sistemini, komşu yerleşim alanlarında akıllı ölçüm altyapısı ve kent rotasında kamu kullanımı için bir elektrikli otobüs işletilmesini içermektedir. Bu sistemlere ek olarak, park alanı içerisine ses ve hareket sensörleri ile çalışan akıllı aydınlatma uygulaması da bulunmaktadır.

- *Türkiye Akıllı Şebekeler Vizyon ve Strateji Belirleme (TAŞ2023) Projesi:* Proje, Türkiye'de tüketicilerin elektrik piyasasına aktif katılımını sağlayacak, yenilenebilir enerjinin üretimdeki payını arttırmaya yardımcı olacak, sistem verimliliğini ve enerji kalitesini iyileştirecek etkin bir akıllı şebekeye geçişte ihtiyaç duyulan yol haritasının hazırlanmasını amaçlamaktadır.

- *Termik Manyetik Şalter (TMŞ) Patlamalarında İş Kazalarını Önlemek Amacıyla Uzaktan Açma ve Kapamaya Yarayan Aparat Geliştirme Projesi:* Proje, iş sağlığı ve güvenliğinin daha etkin bir şekilde sağlanmasını ve iş kazalarını önlemeyi amaçlamaktadır.

- *Akıllı Şebekeler İçin Yerli Sayaç Prototip Geliştirme Projesi*: Proje, elektrik tüketim bilgilerinin uzaktan okunmasını, sayaçların uzaktan kontrol edilebilmesini, (açma, kesme, yük limitleme) arıza ve kesintilerin uzaktan tespit edilebilmesini, talep tarafı katılımı iş modeline taban oluşturulmasını, sayaç ve haberleşme standartlarının Türkiye şartlarına uyumlu hale getirilmesini sağlayacak akıllı sayaçların üretilmesini amaçlamaktadır.

- *Mobil Sayaç Hata Test Cihazı:* Proje, hatalı ölçüm yapan farklı marka ve modelde elektrik sayaçlarını şebeke bağlantısını sökmeden belirleyebilen, mobil olarak kullanılmak üzere tasarlanmış portatif, hafif ve hassas ölçüm yapan bir cihazın geliştirilmesini amaçlamaktadır.

- *Şebeke Kısa Devre Akımlarının Etkilerinin Azaltılması ve Arıza Akımı Sınırlandırıcı Çözümlerinin Araştırılması, Pilot Uygulama Çalışmaları:* Proje, elektrik enerjisine artan talep ile birlikte şebekenin empedans değerini azaltıp kısa devre ve arıza akım seviyelerini artırıcı değişimlerin oluşması sonucu mevcut ekipman kısa devre dayanım sınırlarının aşılması ve ekipman ömürlerinin azalması durumlarının incelenmesi, bu durumları önleyici tedbirlerin araştırılarak dağıtım şebekesinde kullanılan ekipmanların kullanım ömürlerinin artırılması ve ekipman kapasitelerinin geliştirilmesini amaçlamaktadır.

- *Üretim Tesislerinin Dağıtım Şebekesine Bağlantı Kriterlerinin Belirlenmesi Projesi:* Proje, dağıtıma gömülü üretim tesislerinin (lisanslı ve lisanssız) bağlantı kriterlerinin belirlenmesi ve bağlantı görüşlerini standardizasyona yönelik dokümanların (yönetmelik, şartname, usul/esas vb. önerilerinin) oluşturulmasını amaçlamaktadır.

7.2. Başlıca sektörler/pazarlar:

7.2.1. Faaliyet gösterilen sektörler/pazarlar ve ihraççının bu sektörlerdeki/pazarlardaki yeri ile avantaj ve dezavantajları hakkında bilgi:

Türkiye'nin Makroekonomik Durumuna Genel Bakış

Uygulanan yapısal reformlar ve başarılı makroekonomik politikalar, Türkiye'yi bu yüzyılın başında en hızlı büyüyen ülkelerden biri haline getirmiştir. Türkiye'nin GSYH'si 2000 yılında 273 milyar ABD Doları iken 2016 yılında 863,7 milyar ABD Doları'na yükselmiş (%7,5 YBBO) ve Türkiye dünyada en büyük 17. ve Avrupa'da en büyük altıncı ekonomi haline gelmiştir (*Kaynak: Dünya Bankası, https://data.worldbank.org/indicator/NY.GDP.MKTP.CD?end=2016&locations=TR&start=2000&view=chart, erişim tarihi: 29 Aralık 2017*). Mali ve parasal disiplin enflasyonda keskin bir düşüşe sebebiyet vermiş, 2000'lerin başında yaklaşık %70'lerde olan enflasyon 2016 yılında %8,5'lik daha dengeli seviyelere ulaşmıştır, fakat bu seviye, 2017 yılı Kasım ayı itibarıyla yaklaşık %13 seviyelerine ulaşmıştır (*Kaynak: TÜİK, http://www.tuik.gov.tr/PreIstatistikTablo.do?istab_id=650, erişim tarihi: 29 Aralık 2017*). Türkiye'nin AB tanımlı borç stoku borcu 2016 yılında GSYH'nin %28,3'ü olup bu oran Avrupa Birliği sıralamalarında en düşük oranlardan biri olmuştur. Öte yandan, Türkiye'nin bütçe açığı 2016 yılında GSYH'nin %1,1'ini oluşturmuştur ve 2017 yıl sonu bütçe açığı tahmini rakam olarak GSYH'nin %2,0'ı verilmiştir (*Kaynak: Bütçe ve Mali Kontrol Genel Müdürlüğü, http://www.bumko.gov.tr/TR,7044/temel-ekonomik-buyuklukler-2000-2017.html, erişim tarihi 28 Aralık 2017).*

Türkiye'deki Makro Göstergeler

Türkiye'nin GSYH'si, reel olarak, 2017'nin birinci ikinci ve üçüncü çeyreğinde, 2016 yılının aynı dönemlerine kıyasla, sırasıyla %5,3, %5,4 ve %11,1 oranında büyüme sağlamıştır (Kaynak: *TÜİK*). Tüketici Fiyat Endeksi (TÜFE), Kasım 2016'ya kıyasla Kasım 2017'de %12,9 artış göstermiştir. Ayrıca, Kasım 2017'ye kadarki son 12 ayda meydana gelen ortalama TÜFE değişimi %10,85 olmuştur (*Kaynak: TÜİK, http://www.tuik.gov.tr/HbGetirHTML.do?id=24791, erişim tarihi: 29 Aralık 2017*). Öte yandan Türkiye Cumhuriyeti Merkez Bankası 2017 ve 2018 yılları için enflasyon oranının %5,0 olmasını hedeflemektedir (*Kaynak: T.C. Merkez Bankası, http://www.tcmb.gov.tr/wps/wcm/connect/tcmb+tr/tcmb+tr/main+menu/para+politikasi/fiyat+istikrari/enflasyon+hedefleri, erişim tarihi 28 Aralık 2017*).

31 Aralık'ta sona eren yıl	Nominal GSYH	GSYH Yıllık Değişimi (sabit fiyatlar)	Kişi başına GSYH	TÜFE	Nüfus	Nüfus Artışı
	(milyar ABD Doları)	*(%)*	*(ABD Doları)*	*(%)*	*(milyon)*	*(Yıllık, %)*
2007	679	5,0	9.672	8,4	70,6	1,2
2008	774	0,8	10.886	10,1	71,6	1,3
2009	647	(4,7)	8.986	6,5	72,6	1,4
2010	772	8,5	10.561	6,4	73,7	1,5
2011	832	11,1	11.213	10,5	74,7	1,5
2012	871	4,8	11.582	6,2	75,6	1,3
2013	950	8,5	12.484	7,4	76,7	1,2
2014	935	5,2	12.159	8,2	77,7	1,1
2015	861	6,1	11.081	8,8	78,8	1,1
2016	857	2,9	10.903	8,5	79,8	1,1

Kaynak: TÜİK

Aşağıdaki tabloda 2001 ve 2016 yılları arasında Türkiye ve seçilmiş bazı ülkeler için GSYH büyüme oranı (reel fiyatlarla) ve 2016 ve 2022 yılları arasında oluşacak tahmini GSYH büyüme oranı gösterilmektedir:

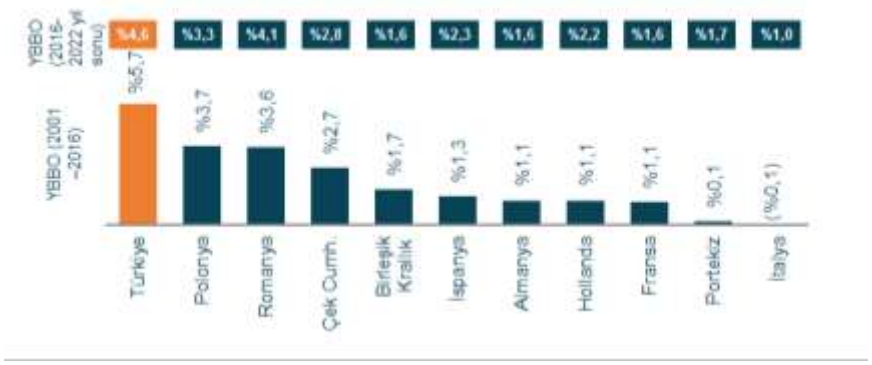

Kaynak: IMF

Aşağıdaki tabloda, seçilmiş bazı ülkelerin 2015 yıl itibarıyla merkezi hükümet borç toplamlarının GSYH'lerine oranları verilmektedir.

Ülke	**Merkezi hükümet borcu toplamı**
	2015
	(*GSYH'deki %*)
Japonya	198
Birleşik Krallık	108
ABD	98
Euro Bölgesi	92
Brezilya	67
Almanya	50
Güney Kore Cumhuriyeti	40
Türkiye	29

Kaynak: Dünya Bankası

Türkiye'nin Demografisi

Nüfus

2016 yılında Türkiye'nin nüfusu 79,8 milyona ulaşmıştır (*Kaynak: TÜİK*). Nüfusun 2023 yılında 84 milyonu aşması ve 2050 yılında 93,5 milyona ulaşarak 1980 yılındaki nüfusun iki katını aşması beklenmektedir (*Kaynak: TÜİK*). Ayrıca, nüfusunun neredeyse çeyreği 15 yaşın altında olan Türkiye, AB bölgesine kıyasla en genç nüfusa sahip ülkedir. (*Kaynak: TÜİK, IMF*)

Aşağıdaki tabloda Türkiye ve seçilen ülkelerde 2016 yılında toplam nüfus içinde 0-14 yaş oranı ve 2016 yılında bu ülkelerdeki yaş medyanı gösterilmektedir:

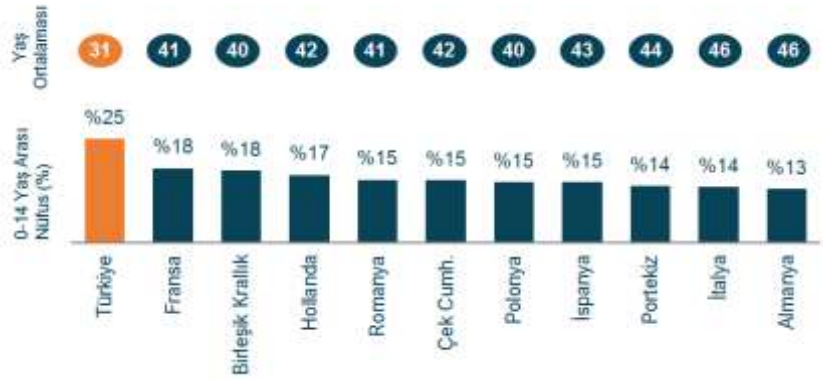

Kaynak: IMF

Kentleşme

Daha iyi istihdam fırsatları yakalama ve daha yüksek yaşam standartlarına ulaşma umuduyla kırsal alanlardan şehirlere göç devam ettikçe, Türkiye'nin nüfusu artan bir hızla kentleşmektedir. 1970'lerde ve 1980'lerde kırsal alanlardan kentsel alanlara yapılan büyük göçler gözlemlenmiştir. Son on yıl içinde (2007-2016) Türkiye'de kentsel nüfus %69'dan %74'e yükselirken, Avrupa Birliği'nde kentsel nüfus %73'ten %75'e yükselmiştir (*Kaynak: Dünya Bankası*). Aşağıdaki tabloda da gösterildiği üzere, Türkiye'nin daha fazla kentleşmesi için fırsat bulunmaktadır. Toplam nüfusunun yaklaşık %74'ü kentsel alanlarda yaşayan Türkiye, kentsel nüfusun toplam nüfusa oranı bakımından Avrupa ülkelerinden daha alt sıralarda yer almaktadır.

Kent merkezlerindeki süregelen kentleşme ve genişleme Türkiye'deki şehirlerde, ekonomik faaliyetleri canlandıran ve artmakta olan yatırım seviyelerinin göstergesidir. Kasım 2013'te onaylanan 10. Kalkınma Planı uyarınca, 2014 ve 2018 yılları arasında 250 milyar ABD Doları değerinde kamu altyapı harcaması yapılması ve aynı süreçte, yaklaşık 100 milyar ABD Doları değerinde kamu-özel işbirliği projeleri gerçekleştirilmesi öngörülmektedir (*Kaynak: Türkiye Kalkınma Bakanlığı*).

Ülke	Kentleşmiş Nüfusun Toplam Nüfusa Oranı (%)
Belçika	97,9
Hollanda	91,0
Birleşik Krallık	82,8
Fransa	79,8
İspanya	79,8
Almanya	75,5
Avrupa Birliği	75,0
Türkiye	73,9
Macaristan	71,7

Kaynak: Dünya Bankası

Türkiye Elektrik Sektörüne Genel Bakış

Tarihsel Gelişim

Türkiye elektrik piyasasında son yirmi yıl içinde önemli değişiklikler meydana gelmiştir. Piyasa yapısı, devletin sahip olduğu tek bir şirketin tüm işletimden sorumlu olduğu bir modelden, değer zincirinin farklı kısımlarında görev alan çeşitli şirketlerin bulunduğu bir modele geçmiştir.

Elektrik sektörü serbestleşme programı sektörün yeniden yapılandırılması, serbestleştirilmesi ve düzenlenmesi ve ilgili AB Müktesebatının uygulanması amacıyla 2001 yılında başlatılmıştır: Elektrik Piyasası Kanunu yürürlüğe konmuş ve düzenleyici kurum olarak Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu (EPDK) kurulmuştur. Aynı zamanda, 2004 ve 2009 yıllarında, serbestleşme yol haritası için önemli hedefleri belirten iki strateji belgesi çıkarılmıştır. Piyasa kurallarını AB enerji piyasalarının genel kurallarına uyumlu hale getirmek üzere sürekli olarak tadil ve geliştirmeler yapılmaktadır. Dağıtım varlıklarının özelleştirilmesi 2013 yılında tamamlanmıştır. Perakende elektrik satışında yıllık serbest tüketici limiti yıldan yıla düşürülmüştür. EPDK'nın tarife yapısı, serbestleşme programının tarife parametrelerindeki değişimlerin pozitif ve destekleyici olduğu farklı uygulama dönemleri boyunca uygulanması açısından istikrarlı olmuştur (örnek olarak, DVT artırılmış ve pozitif değişiklikleri yansıtmak üzere belirli değişiklikler yapılmıştır).

Mevcut Duruma Genel Bakış ve Değer Zincirindeki Kilit Oyuncular

Türkiye, 2016 yılı sonundaki 79,8 milyonluk nüfusu, yüksek nüfus artış oranı (2000 ve 2016 yılları arasında %1,32 YBBO) ve büyüyen elektrik talebi (2000 ve 2016 yılları arasında %5,0 YBBO) ile bölgede en hızlı büyüyen enerji piyasalarından biridir (*Kaynak: TÜİK, TEİAŞ*). Türkiye elektrik piyasası 2016 yılında 279 TWh'lik elektrik talebi ile, Avrupa'da, Almanya, Fransa, Birleşik Krallık, İtalya ve İspanya'dan sonra en büyük altıncı piyasadır (*Kaynak: TEİAŞ*). Büyüme performansı sayesinde Türkiye, özellikle Avrupa'da, yüksek ekonomik büyüme, endüstriyelleşme, kentleşme ve demografiye dayalı olarak en hızlı büyüyen elektrik piyasalarından biri haline gelmiştir.

Türkiye elektrik piyasasının ana bileşenleri üretim, iletim, dağıtım, toptan satış ve perakende satış olarak beş farklı gruba ayrılabilir. Aşağıdaki tabloda, Türkiye elektrik sektöründeki serbestleşme sonrası piyasa yapısı özetlenmektedir:

Faaliyet	**Operatör**
Üretim	EÜAŞ (*devlete ait*), Yap-İşlet modeli ile yapılan tesisler, Yap-İşlet-Devret modeli ile yapılan tesisler, işletme haklarının devri modeli ile özelleştirilen tesisler ve serbest üretim şirketleri
İletim	TEİAŞ (*devlete ait*) (tekel)
Dağıtım	21 özel dağıtım şirketi
Toptan Satış	TETAŞ (*devlete ait*) ve özel şirketler
Perakende Satış	21 özel görevli tedarik şirketi ve diğer özel tedarik şirketleri

Aşağıdaki grafik, seçilmiş ülkelerde kişi başına tüketilen elektriği kWh cinsinden ifade etmektedir.

Kaynak: EIU

Aşağıdaki grafik, seçilmiş ülkelerde 2016 ila 2021 yılları arasında beklenen elektrik tüketimi büyümesini TWh cinsinden ifade etmektedir.

Kaynak: EIU

Önemli Sektör Unsurları

Türkiye'deki elektrik talebi %5 YBBO ile, 2000 yılındaki 128 TWh'den 2016 yılında 279 TWh'ye çıkmıştır (*Kaynak: TEİAŞ*). Öte yandan, kurulu güç ise 27,3 GW seviyesine ulaştığı 2000 yılı sonundan 2017 yılı Ekim ayı sonuna dek yaklaşık %6,8 YBBO ile büyüyerek 82,3 GW seviyesine yükselmiştir (*Kaynak: TEİAŞ*). Talepte meydana gelen bu büyümenin ana unsurları hızlı nüfus artışı (*Kaynak: www.tuik.gov.tr/PreIstatistikTablo.do?istab_id=1590, erişim tarihi 28 Aralık 2017*), GSYH artışı ve sanayinin ve hizmet sektöründeki büyümesidir (*Kaynak: http://www.tuik.gov.tr/PreIstatistikTablo.do?istab_id=2546, erişim tarihi 28 Aralık 2017)*. Türkiye'de 2001 ve 2009 yıllarında meydana gelen ekonomik gerileme dönemlerinde dahi, elektrik sektörü dirençli kalmış ve iyileşme süreci hızlı olmuştur.

31 Aralık'ta sona eren yıl	Kurulu Güç	Brüt Elektrik Üretimi	Brüt Talep (1)
	(MW)	*(GWh)*	*(GWh)*
2000	27.264	124.922	128.276
2001	28.332	122.725	126.871
2002	31.846	129.400	132.553
2003	35.587	140.581	141.151
2004	36.824	150.699	150.018
2005	38.844	161.956	160.794
2006	40.565	176.300	174.637
2007	40.836	191.558	190.000
2008	41.817	198.418	198.085
2009	44.761	194.813	194.079
2010	49.524	211.208	210.434
2011	52.911	229.395	230.306
2012	57.059	239.497	242.370
2013	64.008	240.154	246.357
2014	69.520	251.963	257.220
2015	73.147	261.783	265.724
2016	78.497	274.408	279.286

(1) Brüt talep, brüt üretim artı ithalat eksi ihracata eşittir.

Kaynak: TEİAŞ

Aşağıdaki tabloda TEİAŞ'ın Türkiye'de kurulu güç ve elektrik talebine ilişkin tahminleri yer almaktadır:

Yıl	Kurulu Güç Tahmini (Yüksek İhtimal Senaryosu)	Kurulu Güç Tahmini (Düşük İhtimal Senaryosu)	Talep Tahmini (Temel Durum Senaryosu)
	(MW)	*(MW)*	*(GWh)*
2018	89.171	87.608	294.748
2019	92.725	89.773	305.289
2020	100.591	94.182	315.619
2021			326.107

Yıl	Kurulu Güç Tahmini (Yüksek İhtimal Senaryosu)	Kurulu Güç Tahmini (Düşük İhtimal Senaryosu)	Talep Tahmini (Temel Durum Senaryosu)
	(MW)	*(MW)*	*(GWh)*
2022			336.521
2023			346.775
2024			356.893
2025			366.848
2026			376.786

Kaynak: TEİAŞ, Aralık 2016

Aşağıdaki tabloda 2001 ve 2017 yılları arasında Türkiye'de, yakıt/kaynak türüne göre kategorize edilmiş kurulu güç gelişimi yer almaktadır:

Yıl	Termik	Hidroelektrik	Rüzgâr	Güneş	Jeotermal	Toplam
	(MW)	*(MW)*	*(MW)*	*(MW)*	*(MW)*	*(MW)*
2001	16.622	11.673	19	0	18	28.332
2002	19.568	12.241	19	0	18	31.846
2003	22.974	12.579	19	0	15	35.587
2004	24.136	12.654	19	0	15	36.824
2005	25.902	12.906	20	0	15	38.843
2006	27.421	13.062	20	0	62	40.565
2007	27.272	13.395	92	0	77	40.836
2008	27.595	13.829	316	0	77	41.817
2009	29.339	14.553	792	0	77	44.761
2010	32.279	15.831	1.320	0	94	49.524
2011	33.931	17.137	1.729	0	114	52.911
2012	35.028	19.610	2.260	0	162	57.060
2013	38.648	22.289	2.760	0	311	64.008
2014	41.799	23.664	3.612	40	405	69.520
2015	41.903	25.868	4.503	249	624	73.147
2016	44.411	26.681	5.751	833	821	78.497
2017	44.915	27.043	6.161	1.363	861	80.343

Kaynak: TEİAŞ, Haziran 2017

Ancak, sanayinin net elektrik tüketimindeki payı, hizmet sektörünün Türkiye'deki hızlı büyümesi ile azalmıştır. Sanayi elektrik tüketiminde YBBO 2000 yılından 2016 yılına kadar %4,3 olurken, ticarethanelerdeki YBBO aynı dönemde %13,0 olmuştur (*Kaynak: TÜİK*).

Sanayinin enerji tüketimindeki azalan eğilim esasen, özel sektör tarafından alınan etkinlik önlemlerine dayanmaktadır. Ek olarak, yüksek elektrik tüketen demir-çelik, tekstil ve çimento sektörleri düşük elektrik tüketen sektörlerden daha yavaş büyümektedir ve bunun sonucunda da yoğunluk ve elektrik tüketim artışı daha düşük olmaktadır. Meskenlerin tüketimi son on yılda ticarethane ve sanayi tüketimi büyümesine kıyasla daha yavaş büyüme göstermiş olsa da, 2000 ve 2016 yılları arasındaki dönemde YBBO %5,3 olmuştur (*Kaynak: TÜİK*).

31 Aralık'ta sona eren yıl	Tüketim (*)	Mesken	Ticarethane	Sanayi	Aydınlatma	Diğer
	(MWh)	*(%)*	*(%)*	*(%)*	*(%)*	*(%)*
2000	98.296	24,3	9,5	49,7	4,6	11,9
2001	97.070	24,3	10,2	48,4	5,0	12,1
2002	102.948	22,9	10,6	49,0	5,0	12,5
2003	111.766	22,5	11,5	49,3	4,5	12,2
2004	121.142	22,8	12,9	49,2	3,7	11,4
2005	130.263	23,7	14,2	47,8	3,2	11,1
2006	143.071	24,1	14,2	47,5	2,8	11,4
2007	155.135	23,5	14,9	47,6	2,6	11,4
2008	161.948	24,4	14,8	46,2	2,5	12,1
2009	156.894	25,0	15,9	44,9	2,5	11,7
2010	172.051	24,1	16,1	46,1	2,2	11,5

31 Aralık'ta sona eren yıl	Tüketim (*)	Mesken	Ticarethane	Sanayi	Aydınlatma	Diğer
2011	186.100	23,8	16,4	47,3	2,1	10,4
2012	194.923	23,3	16,3	47,4	2,0	11,0
2013	198.045	22,7	18,9	47,1	1,9	9,4
2014	207.375	22,3	19,2	47,2	1,9	9,4
2015	217.312	22,0	19,1	47,6	1,9	9,4
2016	228.655	24,0	29,0	42,0	2,0	3,0

Kaynak: TÜİK (2000 – 2015), TEİAŞ (2000-2016 tüketim verileri), EPDK (2016 tüketim dökümü)

(*)Tüketim, brüt üretim eksi iç tüketim, iletim kayıpları, dağıtım kayıpları ve ihracat artı ithalat formülüyle hesaplanmaktadır

Elektrik Dağıtım Sistemi Kalite ve Verimlilik Verileri

Türkiye'deki OKSÜRE ortalaması 2015 yılında 1.764 dakika, 2016 yılında ise 1.567 dakikadır. (*Kaynak. EPDK*). Ancak Avrupa'daki karşılaştırılabilir ülkelerde 2014 yılında, OKSÜRE verileri aşağıdaki gibidir.

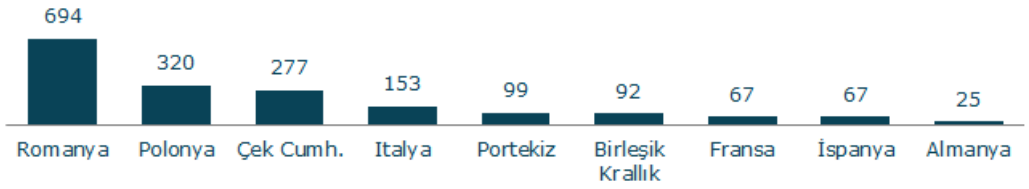

Buradan da anlaşılacağı üzere Avrupa Birliği'nde yer alan karşılaştırılabilir ülkeler mertebesine ulaşılabilmek adına, Türkiye'de elektrik dağıtım altyapı yatırımlarının devam etmesi gerekmektedir.

OKSÜRE verilerine paralel olarak, benzer bir husus kayıp kaçak verilerinde de ortaya çıkmaktadır. Türkiye'deki kayıp kaçak oranlarının tarihi gelişimi aşağıda verilmektedir. (*Kaynak: EPDK*).

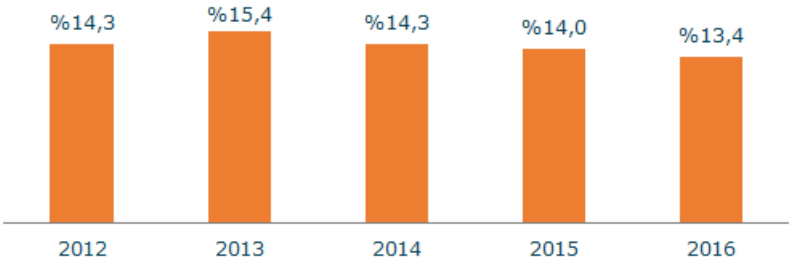

Kısaca 2016 yılı itibarıyla Türkiye'nin iletim ve dağıtım sisteminde toplam %13,4 oranında kayıp kaçak kaydedilmiştir. Buna karşılık olarak Avrupa'daki karşılaştırılabilir ülkelerde, bu oran 2015 yılında aşağıdaki şekilde oluşmuştur. (*Kaynak: Eurostat, Türkiye verisi için ise EPDK*).

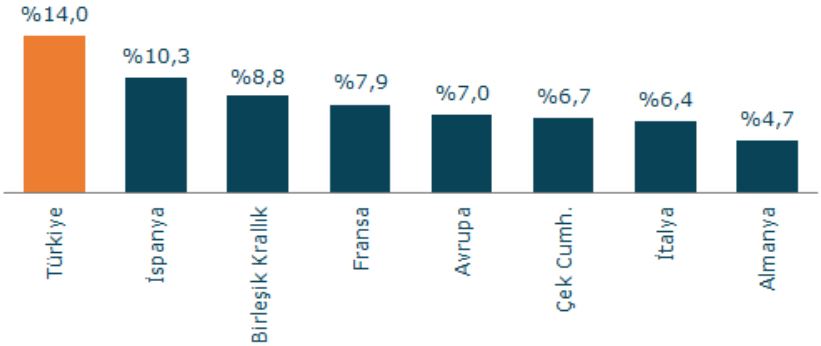

Elektrik dağıtım ve iletim sisteminde, Avrupa'daki karşılaştırılabilir ülkelere kıyasla 4 ila 10 puan arasında yüksek gerçekleşen kayıp kaçak, elektrik şebekesine iletilen elektriğin verimli bir şekilde son tüketiciye iletilememesi anlamına gelmektedir. Bu ise Türkiye'deki elektrik dağıtım ve iletim şebekesinde altyapı yatırımları ile yapılması gereken iyileştirmelerin ihtiyacını göstermektedir.

Elektrik Piyasasındaki Düzenleyici Çevreye Genel Bakış

Piyasa Düzenleyicisi

Elektrik sektörü esasen Elektrik Piyasası Kanunu'na ve piyasanın düzenlenmesinden ve denetiminden sorumlu olan bağımsız düzenleyici makam EPDK tarafından çıkarılan ikincil düzenlemelere tabidir. EPDK idari ve finansal özerkliğe sahip bir kamu kuruluşu olup, hukuken tanımlanmış bakanlık da ETKB'dir. EPDK'nın görevlerinden bazıları aşağıda belirtilmektedir:

- Lisans sahibi tüzel kişilerin hak ve yükümlülüklerini tanımlayan lisansların verilmesi ve yenilenmesi;
- İşletme Haklarının Devri (İHD) kapsamında mevcut sözleşmelerin hazırlanması;
- Piyasa performanslarının izlenmesi suretiyle performans standartlarının belirlenmesi;
- İkincil düzenlemelerin hazırlanması, geliştirilmesi ve ifa edilmesi;
- Lisans sahibi tüzel kişilerin denetlenmesi;
- Düzenlemeye tabi tarifelerin hazırlanması, değiştirilmesi ve uygulanması; ve
- Piyasa faaliyetlerinin Elektrik Piyasası Kanunu'na uygun olmasının sağlanması.

Dağıtım ve Perakende Satış Faaliyetlerinin Düzenleyici Dinamikleri

Elektrik dağıtım ve perakende satış faaliyetleri EPDK'nın denetimi altında düzenlenmiş faaliyetler olup Elektrik Piyasası Kanunu ve ilgili ikincil düzenlemelere tabidir. Türkiye'deki tüm dağıtım varlıkları 21 dağıtım bölgesine ayrılmış ve her bir dağıtım bölgesindeki varlıkların işletme hakları, "**İHD**" yöntemi ile farklı şirketlere devredilmiştir.

Tüm elektrik dağıtım şirketlerinin özel sektöre devir süreci, 2013 yılı içinde tamamlanmıştır. Özelleştirme sürecinin başında, devralınan şirketler hem dağıtım, hem de tedarik faaliyetlerinden sorumlu olarak varlıklarını sürdürmüştür. Ayrıca, 31 Aralık 2012 tarihinde dağıtım ve tedarik faaliyetlerinin hukuken ayrıştırılması gerçekleşmiş ve perakende satış şirketleri EPDK'dan aldıkları tedarik lisansları ile faaliyetlerini sürdürmektedir.

Dağıtım Faaliyeti

Dağıtım faaliyeti elektriğin 36 kV veya daha düşük bir voltaj seviyesi ile hatlar üzerinden nakli olarak tanımlanmaktadır ve EPDK tarafından düzenlenmektedir. Dağıtım faaliyeti doğal bir tekeldir ve EPDK beş yıllık tarifeler aracılığıyla düzenlemeye tabi tuttuğu dağıtım şirketlerini yakından düzenlemeye tabi kılmaktadır. Dağıtım şirketleri, ilgili bölgelerinde dağıtım sisteminin tarafsız bir şekilde işletilmesinden, gerekli bakım ve genişleme yatırımlarının yapılmasından, sayaçların bakımından ve okunmasından, talep projeksiyonlarının ve yatırım planlarının hazırlanmasından, teknik ve teknik olmayan kayıplara tabi olarak elektrik tedarikinden ve kamu alanlarının aydınlatılmasından sorumludur.

Her beş yıllık tarife döneminin başlangıcında, beş yıllık dönem içindeki her yıla ait izin verilen yıllık yatırım harcamaları tavanı ve işletme giderleri EPDK tarafından tanımlanmaktadır. Dağıtım şirketi tarafından gerçekleştirilen fiili faaliyet giderlerinin izin verilen faaliyet giderlerinden farklı olması hâlinde şirket ilave

kâr elde etmekte veya ekstra maliyete katlanmaktadır. Kayıp kaçak gelirleri, kayıp kaçak için tedarik edilen toplam elektrik miktarının gelir gereksinimi hesaplamasındaki tahmine eşit olması sonucunda kayıp kaçak hedefini tutturdukları sürece, dağıtım şirketleri için tamamen yansıtılabilir bir gelir kalemidir. Türkiye elektrik dağıtım sektörü için mevcut üçüncü tarife dönemi 2016 ila 2020 yıllarını kapsamaktadır ve dağıtım şirketleri için tercih edilebilir bir tarife yapısı ve düzenleyici bir çerçeve sunmaktadır.

Perakende Satış Faaliyeti

2017 yılı için yıllık enerji tüketimi yıllık 2,4 MWh'ye eşit veya bunun üzerinde olan tüketiciler serbest tüketici sayılmaktaydı. Yıllık 2,4 MWh'lik serbest tüketici limitine dayalı olarak, 2017 itibarıyla, piyasa açıklığı olarak da tanımlanan piyasa serbestliği seviyesi (serbest müşterilerin elektrik tüketiminin toplam elektrik tüketimine oranı olarak tanımlanmaktadır) elektrik tüketim hacmi bakımından yaklaşık %90 iken müşteri sayısı açısından piyasa açıklığı yaklaşık%10 seviyesindeydi (*Kaynak: EPDK*). EPDK'nın 30 Kasım 2017 tarihli ve 7474 sayılı kararıyla, 2018 yılı için serbest tüketici limiti, yıllık 2,0 MWh tüketim olarak tespit edilmiştir.

Aşağıdaki tabloda elektrik hacmi açısından serbestlik eşiğinin ve piyasa açıklığının gelişimi yer almaktadır:

31 Aralık'ta sona eren yıl	**Serbestlik Sınırı**	**Piyasa Açıklığı**
	(*MWh/yıl*)	*(%)*
2005	7.700	28
2006	6.000	30
2007	3.000	32
2008	1.200	39
2009	480	41
2010	100	49
2011	30	63
2012	25	78
2013	5,0	83
2014	4,5	84
2015	4,0	85
2016	3,6	86
2017	2,4	90
2018	2,0	bilinmiyor[1]

Kaynak: EPDK, [1]2018 yılına ilişkin piyasa açıklığı verisi henüz açıklanmamıştır.

Faaliyetlere Genel Bakış

Artan kentleşme ve nüfus artışı dağıtım ve perakende satış faaliyetleri dinamiklerinde önemli bir rol oynamaktadır. Şirket'in üç dağıtım bölgesinde de kentleşme ve nüfus artmaktadır ve bu artışlar, elektrik talebinin ve şebeke genişletme yatırımlarına ihtiyaç doğurmaktadır. Artan kentleşme ve konut inşaatları ile mesken başına ortalama kişi adedi azalmakta ve bu sebeple de münferit konut ve abone sayısı artmaktadır. Her konut, konutta yaşayan kişi sayısından bağımsız olarak ısıtma/soğutma ve konut içi aydınlatma ihtiyaçları sebebiyle taban tüketim hacmine sahip olacağı için, Türkiye'de konut içinde yaşayan kişi sayısındaki azalma ve konut sayısındaki artış, elektrik tüketiminde artışa sebebiyet vermektedir. Türkiye'de, bir meskende yaşayan ortalama kişi sayısı 2008 yılında 4,0 iken 2016 yılında 3,5'e düşmüştür. Şirket'in bölgeleri arasında, Başkent Bölgesi 2008 ve 2016 yılları arasında, %2,1'lik yıllık ortalama düşüş oranı ile mesken başına kişi sayısında en büyük düşüşü göstermektedir. Toroslar Bölgesi de aynı dönem içinde %1,7'lik yıllık ortalama düşüş oranı ile benzer bir eğilim göstermektedir. Ayedaş Bölgesi'nde ise 2008 ve 2016 yılları arasında %1,2 oranında yıllık düşüş görülmüştür.

31 Aralık'ta sona eren yıl	Türkiye	Ayedaş	Başkent	Toroslar
		(Bir meskende yaşayan ortalama kişi sayısı)		
2008	4,0	3,8	3,6	4,4
2009	4,0	3,8	3,5	4,4
2010	3,8	3,7	3,4	4,3
2011	3,8	3,6	3,3	4,2
2012	3,7	3,6	3,3	4,1
2013	3,6	3,5	3,2	4,0
2014	3,6	3,5	3,1	3,9
2015	3,5	3,5	3,1	3,9
2016	3,5	3,5	3,0	3,8

Kaynak: TÜİK

Aşağıdaki tablo, hem Şirket'in dağıtım bölgelerinin hem de diğer dağıtım bölgelerinin için 31 Aralık 2016 itibarıyla dağıtılan elektrik hacmi, nüfus, dağıtım bağlantı nokta sayısı ve şebeke uzunluğunu göstermektedir.

Dağıtım Bölgesi	Dağıtılan Elektrik *(MWh)*	Nüfus (2016)	Dağıtım Bağlantı Noktası	Şebeke Uzunluğu (3. Kişiler dâhil) *(km)*
Enerjisa Bölgeleri				
Toroslar EDAŞ	14.340.758	8.157.931	3.669.912	84.411
Başkent EDAŞ	14.262.170	7.217.587	4.099.788	109.659
AYEDAŞ	11.089.271	5.228.368	2.751.857	23.783
Enerjisa Toplam	**39.692.199**	**20.603.886**	**10.521.557**	**217.853**
Diğer Bölgeler				
Dicle EDAŞ	6.863.373	5.793.334	1.675.698	69.985
Vangölü EDAŞ	1.681.265	2.115.729	623.483	39.335
Aras EDAŞ	2.187.907	2.201.368	935.816	54.765
Çoruh EDAŞ	3.386.983	1.894.996	1.269.278	56.949
Fırat EDAŞ	2.326.575	1.711.847	888.483	45.890
Çamlıbel EDAŞ	2.239.237	1.644.927	917.913	45.943
Meram EDAŞ	8.521.898	3.675.924	1.964.377	81.636
Akdeniz EDAŞ	7.982.878	3.017.280	2.000.386	51.672
GDZ EDAŞ	13.911.748	5.620.490	3.061.100	53.606
Uludağ EDAŞ	11.055.907	4.859.030	2.983.810	62.330
Trakya EDAŞ	6.175.815	1.726.260	991.026	19.842
Sakarya EDAŞ	8.710.680	3.477.987	1.654.546	35.478
Osmangazi EDAŞ	5.976.877	2.710.040	1.661.395	43.364
Boğaziçi EDAŞ	23.243.975	9.575.748	4.872.387	32.457
Kayseri EDAŞ	2.190.598	1.358.980	673.432	21.488
ADM EDAŞ	8.023.628	2.997.720	1.787.566	64.594
Akedaş EDAŞ	3.694.792	1.723.118	635.620	25.058
Yeşilırmak EDAŞ	4.681.276	3.106.207	1.938.042	80.263
Türkiye Toplamı	**162.547.610**	**79.814.871**	**41.055.915**	**1.102.508**
Enerjisa toplam *(Toplam %)*	24,4	25,8	25,7	19,8

Kaynak: TEDAŞ, TÜİK

2016 yılında Türkiye'de satışı yapılan elektrik hacminde görevli tedarik şirketlerinin toplam payı yaklaşık olarak %84'e tekabül etmiştir.

Şirket'in Önemli Güçlü Noktaları ve Avantajları

Şirket, belirli alanlarda güçlü olduğunu düşünmekte ve bu alanlardaki stratejisini sürdürmeyi hedeflemektedir. Şirket'in güçlü olduğunu düşündüğü noktaları, aşağıda özetlenmektedir.

Piyasada Lider Konum

Şirket, 31 Aralık 2016 itibarıyla, yaklaşık 10,5 milyon dağıtım bağlantı noktası ve %25,6 pazar payı ile en fazla sayıda dağıtım bağlantı noktasına ve yaklaşık 9,0 milyon müşteri ve %21,9 pazar payı ile en fazla sayıda müşteriye sahip olup, en büyük piyasa katılımcısıdır. (*Kaynak:* EPDK) 31 Aralık 2016 itibarıyla Şirket yaklaşık 10,5 milyon bağlantı noktasına ulaşarak en yakın takipçisi ile arasında 2,7 milyonluk bir fark yaratmıştır. (*Kaynak*: EPDK). Şirket'in dağıtım bölgeleri, demografi, nüfus, şehirleşme, ulaşım ve ekonomi açısından Türkiye'nin en dinamik bölgeleri arasındadır. Nitekim 2016 yılsonu, Ayedaş Bölgesi'ni Türkiye'nin en büyük ili olan İstanbul'un toplam 5,2 milyon nüfusa sahip 14 ilçesi oluşturmakta, Başkent Bölgesi'nde yer alan Ankara'nın 5,3 milyon nüfusuyla Türkiye'nin ikinci büyük nüfusa sahip ili olduğu görülmekte ve Toroslar Bölgesi'nde yer alan Adana, Gaziantep, Mersin ve Hatay illerinin sırasıyla 2,2 milyon, 2,0 milyon, 1,8 milyon ve 1,6 milyon nüfusları ile Türkiye'nin 81 ili arasında sırasıyla altıncı, sekizinci, onbirinci ve onüçüncü sırada yer aldıkları görülmektedir. (*Kaynak:* TÜİK)

31 Aralık 2016 itibarıyla Türkiye'de yaklaşık 41,1 milyon bağlantı noktası bulunduğu düşünüldüğünde, Şirket'in 10,5 milyon bağlantı noktası ile Türkiye'deki ortalama her dört bağlantı noktasından birine elektrik dağıttığını söylemek mümkündür. Şirket, hem kırsal bölgelerde, hem de şehirlerde bulunan mesken, sanayi ve ticarethane müşterilerinin cazip karışımının, büyüme açısından lehine olduğuna inanmaktadır. Liberalleşen piyasada daha yüksek kâr potansiyeline sahip olacağı düşünülen mesken ve KOBİ müşterilerinin 2016 yılında Şirket'in elektrik hacminin yaklaşık %62,5'ini oluşturduğu görülmektedir.

Türkiye'nin 2016 yılında 12,7 milyar TL'ye ulaşan ulusal DVT toplamının %30,7'sini oluşturan 3,9 milyar TL tutarındaki kısmı, bu açıdan da piyasa lideri olan Şirket'e aittir. (*Kaynak:* EPDK). Şirket, 2016 ve 2020 yılları arasındaki beş yılı kapsayan üçüncü tarife dönemi için verilen ve bu dönemdeki ulusal düzenlemeye tabi yatırım harcamaları tavanının %23,5'ini oluşturan 4,3 milyar TL tutarındaki düzenlemeye tabi yatırım harcamaları tavanı sayesinde bu konudaki liderliğini sürdürebileceğine inanmaktadır. Şirket, düzenlemeye tabi yatırım harcamasının mevcut DVT'sinden yüksek olması nedeniyle, DVT'sinin mevcut tarife döneminin sonuna kadar mevcut tarife döneminin başındaki miktara göre ikiye katlanacağını tahmin etmektedir. Bunu başlıca nedenleri, enflasyonun ilk gerçekleşen düzenlemeye tabi yatırım harcamaları tavanı üzerindeki etkisi ve Şirket'in yatırımları öne çeken harcama stratejisidir. İlk yıla ilişkin düzenlemeye tabi yatırım harcamaları tavanı Şirket'in DVT'sini aşmaktadır, ancak yatırım harcamaları geri ödeme süresi on yıl olduğu için mevcut DVT'nin yarısı yaklaşık beş yılda geri ödenmiş olacaktır.

Günümüzde 21'i görevli tedarik şirketi olmak üzere toplam 221 aktif şirketin faaliyet gösterdiği Türkiye elektrik perakende satış piyasası, Türkiye elektrik dağıtım piyasasına nazaran daha az yoğunlaşmıştır. Liberalleşme sürecine rağmen, Türkiye elektrik perakende satış piyasasına görevli tedarik şirketlerinin hâkim olmaya devam ettiği görülmektedir. 2016 yılında tüm son tüketicilere yapılan satış hacmi açısından piyasanın yaklaşık %17,7'sini elinde tutan Şirket, mesken ve KOBİ müşterilere satılan elektrik hacmi açısından piyasanın %21,6'sına hâkimdir (*Kaynak: EPDK*).

Düzenlemelerin Destekleyici ve Şeffaf Olması

2009 ile 2013 yılları arasındaki özelleştirme aşamasına kadar devam eden dönemde dağıtım faaliyetlerinin devlet eliyle yapılıyor olması nedeniyle Türkiye'deki dağıtım bölgelerine yapılan yatırımlar büyük ölçüde yetersiz kalmıştır. Fakat mevcut yapıda dağıtım faaliyeti, tamamen düzenlemelerle belirlenen bir faaliyet alanı olarak yapılanmakta ve EPDK, dağıtım şebekelerinin işletilmesini özel şirketlere devrederek elektrik şebekesini genişletmek ve iyileştirmek için işletmecileri desteklemeyi en önemli amaçlarından biri olarak benimsemektedir. EPDK, DVT üzerinden garanti edilmiş bir getiri oranı (RMGO) sunmakta ve yatırım harcamalarını on yıllık bir süre içerisinde geri ödemektedir.

Mevcut tarife döneminde (2016 ve 2018 yılları arası) vergi öncesi düzeltilmiş RMGO %11,91'dir ve birçok Avrupa ülkesiyle karşılaştırıldığında, bu oranın yüksek olduğu görülmektedir.7 Aralık 2017 tarihli ve 7501-12 sayılı EPDK kararı uyarınca 2018 ve 2020 yılları arası vergi öncesi düzeltilmiş RMGO, %13,61 olarak belirlenmiştir. Türkiye'deki risksiz faiz oranı ile vergi öncesi düzeltilmiş RMGO arasındaki fark %8'i aşmaktadır. Şirket, mevcut tarife döneminde RMGO'da yapılan artış (2011 ve 2015 yılları arasındaki tarife dönemindeki %9,97'den %11,91'e ve 2018'de ise %11.91'den %13.61'e) ile elektrik şebekesinin genişletilmesi ve iyileştirilmesi için işletmecilerin teşvik edilmesinin amaçladığına inanmaktadır. Şirket, RMGO'daki bu artışın, DVT'sinin henüz itfa edilmemiş bölümü ve DVT üzerine tahakkuk etmiş ancak henüz tahsil edilmemiş faiz ve bunların endeksleme farklarından oluşan ve TFRS Yorum 12 uyarında finansal varlık olarak muhasebeleştirilen dağıtım varlıklarındaki makul değerini artıracağı kanaatindedir. Bu düzenlemelerle belirlenen geri ödemelerin yanı sıra, Türkiye'deki düzenleyici çerçeve yatırım harcamalarının, işletme giderlerinin ve kayıp kaçak iyileştirmelerinin varsayımlardan daha olumlu gerçekleşmesi gibi garanti edilmeyen bazı faydalar yoluyla da yatırımı teşvik etmektedir.

Elektrik dağıtım şebekesinin iyileştirilmesi amacıyla, Şirket'in önceki tarife döneminde 2,8 milyar TL olan düzenlemeye tabi yatırım harcamaları tavanı %53,2 oranında artırılarak 4,3 milyar TL'ye, yine önceki tarife döneminde 3,7 milyar TL olan düzenlemeye tabi işletme giderleri tavanı da %29,3 oranında artırılarak 4,8 milyar TL'ye yükseltilmiştir. Şirket, 2015 yılında EPDK'nin ikinci tarife dönemi için tanımladığı ilk düzenlemeye tabi yatırım harcamaları tavanını EPDK'nın onayı ile %28 oranında artırmış ve ilgili yatırımları gerçekleştirmiştir. Şirket 2016 yılında, üçüncü tarife döneminde 2016 yılı için öngörülen yatırım harcamalarından %77 daha fazla yatırım gerçekleştirmiştir. Şirket, ölçek ekonomisi ve satın alma gücü sayesinde yatırım harcamalarını daha verimli bir şekilde gerçekleştirebilmektedir. Şirket, bu verimlilik sayesinde FAVÖK'te önemli bir katkı (2016 yılında ve 2017 yılının ilk 9 aylık bölümünde, sırasıyla, yaklaşık %10,0 ve %5,0) sağlamıştır. 2017 yılında sağlanan katkının düşmesinin nedeni, EPDK'nın birim fiyat tutarlarını 2017 yılından itibaren güncellemiş olmasıdır.

Türkiye'deki düzenlemeler ile kayıp kaçak oranı hedeflerinin bölgesel özelliklere göre değişiklik gösterdiği bir kayıp kaçak politikası yapısı belirlenmektedir. Bu düzenlemelere göre, bu hedefler her yıl önceki yıllarda (iki önceki, üç önceki ve dört önceki yılların ortalaması) dağıtım bölgelerinden her birinde gerçekleşen oranlara göre dinamik bir şekilde tespit edilmektedir. Bilhassa Toroslar Bölgesi'nde, bölgenin Suriye sınırında olması ve bölgede çok sayıda Suriyeli mülteci bulunması nedeniyle, kayıp kaçak oranı yüksek seviyelerde gerçekleşmiştir. Şirket, Başkent Bölgesi'ndeki kayıp kaçak oranlarını geçmişe göre başarılı bir şekilde düşürmekte gösterdiği başarıyla, bu iyileştirmeleri diğer bölgelerinde de tekrarlama imkânı bulmuştur. Şirket'in üç dağıtım bölgesini de içeren ortalama kayıp kaçak oranı, Toroslar Bölgesi'nde yaşanan sorunlara rağmen, 2014 yılındaki %9,4'ten, 2016 yılında %8,6'ya gerilemiştir.

EPDK, liberalleşme sürecinin bir parçası olarak serbest tüketici limitini kademeli olarak düşürmüş olsa da perakende satış sektöründe müşteri sayısına göre piyasa açıklığı oranı (serbest müşteri sayısının toplam serbest müşterilerin sayısına oranı) 30 Eylül 2017 itibarıyla yaklaşık %25 civarında kalmıştır. Geri kalan yaklaşık %75'lik kesim esas olarak mesken ve KOBİ müşterilerden oluşmakta olup, bu müşterilerin liberalleşmiş bir piyasada daha yüksek kâr potansiyeline sahip olduğu kabul edilmekte ve Şirket'in stratejisi bu gruplardaki müşterilere odaklanacak şekilde oluşturulmaktadır. Ancak, serbest müşterilere satılan elektriğin serbest tüketicilere satılan elektriğin hacmine oranı ise, 30 Eylül 2017 itibarıyla %90 seviyesindedir. Şirket'in Türkiye'deki en büyük perakende satış şirket olması ve ülke çapında güçlü bir marka farkındalığına (Future Bright tarafından yapılan Enerjisa Farkındalık Araştırmaları'na göre Enerjisa markasının akılda kalan farkındalık skoru Ocak 2017'de %75'e, spontane farkındalık skoru ise Ocak 2017'de %93'tür) sahip olması nedeniyle, piyasa tamamen liberalleştiğinde mevcut tüketicilerin önemli bir kısmının Şirket'in serbest müşterilerine dönüşmesi beklenmektedir. 30 Eylül 2017 itibarıyla, Şirket'in dağıtım bölgelerindeki müşterilerinin %86,5'i düzenlemeye tabi müşterilerdir, bu da Şirket'in 2020 sonuna kadar devam edecek üçüncü tarife döneminde %2,38 oranında düzenlemeye tabi kâr marjı elde etmesini sağlamakta ve liberalleşme devam ettikçe daha yüksek bir marjdan yararlanmasını mümkün kılmaktadır.

Öte yandan, Ekim 2016'da EPDK, Türkiye'deki bütün dağıtım şirketlerine iletmiş olduğu yazıyla dağıtım şirketlerinin ilave bakım-onarım personeli istihdam etmesini talep etmiştir. Bu talep doğrultusunda Şirket'in

dağıtım şirketlerinin de toplam 952 ilave personel istihdam etmesi gerekmiştir. 18 Aralık 2017 itibarıyla Şirket'in dağıtım şirketleri, bahse konu ilave personel gereksinimi kapsamında 876 personeli istihdam etmiştir. 23 Kasım 2017 tarihli ve 7459 sayılı EPDK kararı uyarınca, elektrik dağıtım şirketlerinin üçüncü tarife dönemi hesaplamalarında daha önceden dikkate alınmayan söz konusu personele ilişkin maliyetin, personel başına yıllık 63 bin TL (TÜFE 320.4) olarak belirlenmesine ve bu maliyetin, 2017-2020 arasındaki gelir gereksinimi hesaplarında dikkate alınmasına karar verilmiştir. Bu karar kapsamında, AYEDAŞ için 244, Başkent EDAŞ için 218 ve Toroslar EDAŞ için 490 personelin maliyeti, ilgili dağıtım şirketlerinin 2017 - 2020 arası gelir gereksinim hesaplarında dikkate alınacaktır.

Geçmişteki güçlü büyüme ve henüz kullanılmamış potansiyel

Şirket, düzenlemelerin sağladığı olumlu ortamın yanı sıra, ulusal ve bölgesel düzeyde ve şirket düzeyinde büyümeyi destekleyen unsurlardan yararlandığına inanmaktadır. GSYH büyümesine de bağlı olarak, TEİAŞ verilerine göre Türkiye'deki brüt elektrik talep miktarı 2000 yılındaki 128,3 TWh seviyesinden 2016 yılındaki 279,3 TWh seviyesine yaklaşık %5,0 YBBO ile büyümüştür. (*Kaynak:* TEİAŞ)

Bu büyümede, 2000 yılında 67,8 milyon olan nüfusun 2016 yılında 79,8 milyona %1,0 YBBO ile istikrarlı bir şekilde artması ve nüfusun ortalama yaşının düşük olması da (yaklaşık 30 yaş) pay sahibidir. (*Kaynak:* TÜİK) Şirket, bu istikrarlı ve hızlı artışa rağmen, daha fazla büyümenin gerekli olduğuna inanmaktadır. Türkiye, hane başına elektrik tüketimi açısından Avrupa'daki ülkelerin ciddi ölçüde gerisinde kalmaktadır (2014 yılında, AB'ye üye 28 ülkede 3,6 MWh iken Türkiye'de 2,3 MWh). Şirket, ekonomik büyüme ile istikrarlı ve sağlıklı nüfus artışının, elektrik talebinin sürekli olarak artmasına ortam sağladığına inanmaktadır. Türkiye'deki yenilenebilir enerji üretimi kapasitesinin artması ile daha fazla bağlantıya ve daha gelişmiş bir şebeke teknolojisine ihtiyaç duyulacaktır. Keza Türkiye'nin yenilenebilir enerji kurulu gücü 2014 yılında 28,0 GW iken 2016'da 34,6 GW'a ulaşmıştır. (*Kaynak: http://www.teias.gov.tr/sites/default/files/2017-10/15.xlsx dosyası, erişim tarihi: 5 Aralık 2017*) Kesintilerin sıklığını ve süresini düşürme ihtiyacı ve kayıp kaçak oranlarını iyileştirmek için gereken teknolojik ilerlemeler, elektrik şebekesine ciddi miktarda yatırım yapılmasını gerektirmektedir.

Şirket, Türkiye'nin nüfusunun dörtte birinden fazlasını (2016'da %25,8) ve en önemli şehir merkezlerinden bazılarını kapsayan dinamik, sanayileşmiş ve yoğun nüfuslu bölgelerinden üçünde görevli perakende satış şirketidir. Şirket, Türkiye'nin en büyük şehri ve finansal merkezi olan İstanbul'un Asya yakasındaki ilçelerinde, başkent ve ikinci büyük şehri olan Ankara'da ve Adana, Gaziantep ve Mersin gibi önemli büyük şehirlerde faaliyet göstermektedir. Ayedaş Bölgesi ve Başkent Bölgesi, kişi başına gelirin en yüksek olduğu bölgeler arasındadır ve Toroslar Bölgesi'yle birlikte bu üç bölge, Türkiye'nin GSYH'sinin yaklaşık %28,8'ine (2014) sahiptir. (*Kaynak:* TÜİK) Şirket'in faaliyet gösterdiği bölgelerdeki elektrik tüketimi büyüme oranının, 2016 ve 2042 yılları arasında Türkiye elektrik tüketim büyüme oranının üzerinde gerçekleşmesi beklenmektedir. Ayedaş Bölgesi, Başkent Bölgesi ve Toroslar Bölgesi'nin sırasıyla %4,7, %4,0 ve %3,9 olarak tahmin edilen yıllık ortalama elektrik tüketimi büyüme oranları, Türkiye için öngörülen %3,6 büyüme oranından daha yüksektir. (*Kaynak*: Mercados).

Şirket, bu büyüme etkenlerinin ve düzenlemelerin sağladığı olumlu ortamın Şirket'in geçmişte çok güçlü bir performans göstermesine imkân tanıdığına inanmaktadır. 2014 yılından 2016 yılına kadar, dağıtım FAVÖK'ü %61,1 YBBO ile artarak yaklaşık 1,6 milyar TL'ye ulaşmıştır ve bunun en önemli nedeni, Şirket'in yatırım harcamaları doğrultusunda büyüyen DVT'dir. 31 Aralık 2014 itibarıyla 1,4 milyar TL olan DVT, %65,1 YBBO ile 31 Aralık 2016 itibarıyla 3,9 milyar TL'ye yükselmiştir. Bu hızlı artışın nedeni, DVT'nin 2006 yılında sıfır olarak belirlenmiş olmasıdır. Buna ek olarak, Şirket her bölge için ilk düzenlemeye tabi yatırım harcamaları tavanlarını aşma ve böylece, düzenlenmiş varlık tabanını ve yatırım harcamaları geri ödemeleri beklenenden daha hızlı arttırma imkânı bulmuştur. Şirket yönetimi, yatırımları öne çeken yatırım harcamaları stratejisinin bir sonucu olarak, EPDK'nın belirlediği ilk düzenlemeye tabi yatırım harcamaları tavanlarına göre daha fazla yatırım harcaması yapılabileceği beklentisi ile, düzenlenmiş varlık tabanının 2020 yılının sonuna kadar iki katından fazlasına çıkmasını hedeflemektedir.

Benzer bir şekilde, Şirket'in perakende satış faaliyetleri de büyüme göstermektedir. Şirket'in perakende satış FAVÖK'ü, liberalleşmiş piyasada daha yüksek marjlar elde edilmesi ve düzenlemeye tabi müşteri tabanının sağladığı istikrarlı ve öngörülebilir kazançlar sayesinde, 2014 ile 2016 yılları arasında %41,3 YBBO yakalamıştır. Şirket, liberalleşme süreci devam ettikçe, daha fazla fayda elde etmek için elektriği daha ucuza tedarik etmeyi amaçlamaktadır. Şirket, liberalleşmiş piyasanın serbest piyasa marjları bakımından olumlu bir etkisi olacağına ve kendisinin piyasadaki gelişmelere göre daha esnek hareket edebileceğine inanmaktadır. Şirket, markasının ve sınıfında en iyi hizmetleri sunmasının diğer bölgelerden daha çok müşteri elde etmesini sağlayacağını ve mesken ve KOBİ müşterilerini serbest piyasaya çekeceğini düşündüğü için liberalleşmiş bir piyasada hem kârlılığını hem de piyasadaki varlığını artırmasının mümkün olacağına inanmaktadır.

Şirket, serbest tüketici limiti düşürüldükçe, satış hacimlerinde mesken ve KOBİ müşterilerinin daha yüksek bir paya sahip olacağını ve bunun da Şirket'in kârlılığını artırmasını hedeflemektedir. Bu fırsatı yakalamak için Şirket, marka konumlandırmaya ve bilişim altyapısına yatırım yapmıştır. Şirket, markalarının ve ürünlerinin ülke çapındaki mevcut ve potansiyel müşteriler tarafından bilindiğine ve değer verildiğine inanmaktadır. Şirket, geçmişteki müşteri kayıp oranının düşük olması, marka imajının güçlü olması ve müşterilerine erişmesi sayesinde, piyasa daha da liberalleştiğinde artacak perakende satış rekabetine karşı pazar payının dirençli olacağına da inanmaktadır. Şirket, hem dağıtım hem de düzenlemeye tabi müşterilere yönelik perakende satış faaliyetlerini kapsayan düzenlemeye tabi satış faaliyetlerinin 2016 FAVÖK'ünün %90'ından fazlasını oluşturmasının, faaliyetleri bakımından öngörülebilirlik sağladığına inanmaktadır.

Sermaye yapısına ilişkin olarak ise Şirket, kurumsal kaldıraç oranını kademeli olarak azaltmış ve "net borç / Uyarlanmış FAVÖK artı yatırım harcamaları geri ödemeleri" oranı 2015 yılında 4,3x iken 2016 yılında 3,4x olarak gerçekleşmiştir. Ağırlıklı olarak bir altyapı hizmet sağlayıcısı olan Şirket, nakit akışlarının ve finansal borçluluk seviyesinin sürdürülebilir ve öngördüğü büyümesini destekleyici olduğuna inanmaktadır. Yaklaşık 69.247.842 Avro tutarındaki finansal yükümlülükleri haricinde, Şirket'in önemli bir kur riski bulunmamaktadır. Şirket'in ihraç ettiği TÜFE'ye endeksli tahviller, Şirket'in finansal borcunun gelirleri ile uyumlu olmasına imkân tanımaktadır. Şirket, TÜFE'ye endeksli tahvil ihraç eden ilk Türk şirketidir ve Fitch, Enerjisa ve Başkent EDAŞ'ın "AA(tur)" olan ulusal uzun vadeli kredi notunu sırasıyla Aralık 2017 ve Haziran 2017'de teyit ederek Şirket'in nispeten öngörülebilir olan kazançlarını ve nakit akışlarını kredi notuna baz teşkil edecek savlar arasında göstermiştir.

Aşağıda Şirket'in net borç/uyarlanmış FAVÖK + yatırım harcamaları geri ödemelerinin tarihsel gelişimi sunulmaktadır.

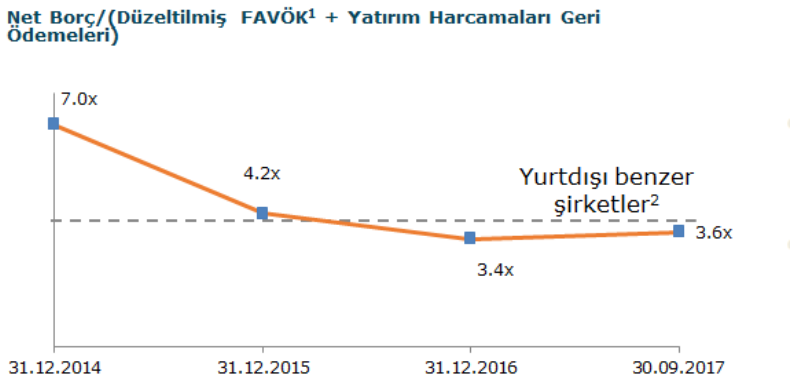

En iyi yönetimi hedefleyen köklü pay sahipleri

Şirket, ana hissedarları olan Sabancı Holding'in ve E.ON'un desteğinden önemli ölçüde faydalandığına inanmaktadır. Şirket, hissedarlarının Şirket'in dağıtım ve perakende satış faaliyetlerini başarılı bir şekilde geliştirmesine yardımcı olduğu görüşündedir. Sabancı Holding'in markasının Türkiye'deki seçkin konumu, Şirket'in finansman ilişkileri, EPDK ile ilişkileri, müşteri kazanımı ve çalışanların istihdamı ile müşteri ve çalışanların bünyede tutulması bakımından Şirket'e fayda sağlamaktadır. Avrupa'nın en büyük altyapı hizmet

şirketlerinden biri olan ve birçok ülkede elektrik dağıtımı ve perakende satışı alanlarında faaliyet gösteren E.ON da farklı coğrafyalarda elde ettiği deneyimini düzenli olarak Şirket ile paylaşmaktadır.

Her iki hissedarının da enerji alanında sahip oldukları güçlü ve uzun süreli deneyim, Şirket'in en iyi kurumsal uygulamalar hakkındaki kültürünü teşvik etmekte ve işletme etkinliklerini yükseltme ve Türkiye elektrik piyasasında marka tanınırlığını daha da artırma hedeflerini desteklemektedir. Halka arz sonrasında, Şirket paylarının %41,0'ı Sabancı Holding'e ve %41,0'ı E.ON ait olmaya devam edecektir. Ek satışa konu payların tamamının satılması söz konusu olursa, bu oranlar sırasıyla %40,0 ve %40,0 olacaktır. Şirket'e, yıllardır ekip olarak çalışmış deneyimli yöneticiler liderlik etmektedir. Geniş tecrübeye sahip, yetenekli işgücü ile yetkin, düzenlemelere odaklı ve öncü yönetim, Şirket'i Türkiye'deki elektrik piyasasının geleceğinin ayrılmaz bir parçası konumuna getirmektedir.

Şirket'in Dezavantajları

Şirket'in faaliyet gösterdiği sektör ve coğrafi alan ile, operasyonları, finansal durumu ve faaliyet sonuçları açısından aşağıdaki şekilde dezavantajları olduğu gözlemlenmektedir. Bu konuda detaylı bilgi, işbu İzahname'nin 5 numaralı bölümünde yer alan risk faktörlerinde detaylı olarak açıklanmaktadır.

- Şirket'in içinde bulunduğu sektör çerçevesinde faaliyetlerinin tümü enerji mevzuatı ve ilgili düzenlemelere tabi olarak yürütülmektedir. Bu çerçevede Şirket'in faaliyetleri, operasyonların büyük bir çoğunluğunda yer alan yasal düzenlemeler çerçevesinde yürütülmesi zorunlu olup, diğer sektörlerde yer alan şirketlere göre daha az esnekliğe sahiptir.

- Şirket'in finansman kaynakları ve finansal yükümlülüklerinin vade süreleri ile düzenlemeye tabi yatırım harcamalarından elde edilen geri ödemelerin vadeleri arasında uyumsuzluk bulunmaktadır. Şirket düzenlemeye tabi harcamalarını azami 5 yıllık vadeye sahip borçlanma araçları ile kısa ve orta vadeli banka kredileri ile finansa etmekte olup, anılan düzenlemeye tabi yatırım harcamalarının geri ödemeleri ise 10 yıllık bir vadede yapılmaktadır.

- Şirket'in kullanmakta olduğu dağıtım şebekeleri uzun yıllar boyunca özelleştirme programında bulunduğu için, elektrik dağıtım şebekesinde yaşlanmış ve ekonomik ömrünü doldurmakta olan sistemler yer almaktadır.

- Şirket'in dağıtım bölgelerinde yer alan kimi alanlarda yer altı çalışmaları yapılması mümkün olmadığı için, altyapı sistemlerini yenilemek mümkün olmayabilir.

- Şirket, faaliyet gösterdiği sektör itibarıyla tehlikeli sınıfta operasyonlarını yürütmektedir.

7.2.2. İzahnamede yer alması gereken finansal tablo dönemleri itibarıyla ihraççının net satış tutarının faaliyet alanına ve pazarın coğrafi yapısına göre dağılımı hakkında bilgi:

İzahname'de yer alan finansal tablo dönemleri itibarıyla, konsolide net satış tutarının faaliyet alanına göre dağılımı aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

(Bin TL)	**31.12.2014**	**31.12.2015**	**31.12.2016**	**30.09.2016**	**30.09.2017**
Perakende satış geliri	5.943.531	6.534.463	5.543.040	4.233.745	5.271.754
Perakende satış hizmet geliri	157.378	204.659	243.962	185.030	182.578
Dağıtım geliri	1.696.176	2.032.584	2.704.241	2.040.103	2.469.729
Hizmet imtiyaz sözleşmelerinden finansal gelirler	208.758	310.955	609.628	459.233	665.392
Diğer satışlar	58.578	70.953	2.509	1.303	2.055
Toplam Hasılat	**8.064.421**	**9.153.614**	**9.103.380**	**6.919.414**	**8.591.508**

Şirket İzahnamede yer alan finansal tablo dönemleri itibarıyla, konsolide net satış tutarını pazarın coğrafi yapısına göre (bölgeler itibarıyla) raporlamamaktadır. Şirket'in net satış tutarının tümü Türkiye'den elde

edilmekte olup, dağıtım faaliyetleri bakımından net satış tutarı Başkent Bölgesi, Toroslar Bölgesi ve Ayedaş Bölgesi'ne bölünmüştür. Perakende satış faaliyetleri bakımından ise, Şirket'in perakende elektrik satışının büyük bir çoğunluğu görevli tedarik şirketi olarak faaliyet gösterdiği Başkent Bölgesi, Toroslar Bölgesi ve Ayedaş Bölgesi'nde yer almaktadır.

Pazarın coğrafi yapısı bakımından, Şirket'in faaliyetlerinin bölgeler bazında kırılımı aşağıda yatırımcıların dikkatine sunulmaktadır.

2016 yılı sonu itibarıyla, Şirket'in TWh bazında net elektrik dağıtım miktarının (toplam 39,7 TWh) dağıtım bölgeleri bazında kırılımı aşağıdaki grafikte yer almaktadır.

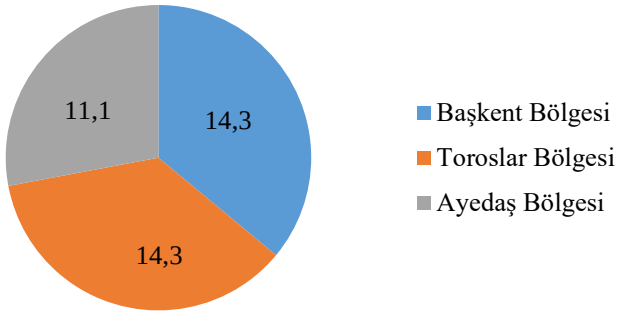

31 Aralık 2014, 2015 ve 2016 tarihleri itibarıyla sona eren yıllar ve 30 Eylül 2016 ve 2017 tarihleri itibarıyla sona eren dokuz aylık dönemlere ilişkin olarak, Şirket'in TWh bazında net elektrik dağıtım miktarının dağıtım bölgeleri bazında kırılımı aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

	1 Ocak – 31 Aralık			1 Ocak – 30 Eylül
Net Elektrik Dağıtım Miktarları (TWh)	**2014**	**2015**	**2016**	**2017**
Başkent Bölgesi	13,2	13,9	14,3	11,0
Toroslar Bölgesi	12,9	13,8	14,3	11,7
Ayedaş Bölgesi	10,3	10,8	11,1	8,6
Toplam	**36,4**	**38,5**	**39,7**	**31,3**

2016 yılı sonu itibarıyla, Şirket'in sahip olduğu bağlantı noktalarının (toplam 10,5 milyon bağlantı noktası) dağıtım bölgeleri bazında kırılımı aşağıdaki grafikte yer almaktadır.

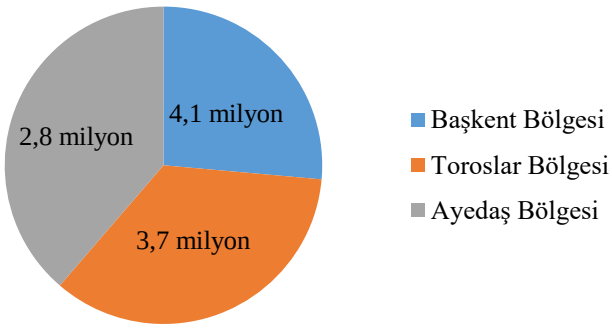

7.3. Madde 7.1.1 ve 7.2.'de sayılan bilgilerin olağanüstü unsurlardan etkilenme durumu hakkında bilgi:

İşbu İzahname'nin 5'inci bölümünde yer alan risk faktörleri dışında herhangi bir unsur bulunmadığı düşünülmektedir.

7.4. İhraççının ticari faaliyetleri ve karlılığı açısından önemli olan patent, lisans, sınai-ticari, finansal vb. anlaşmalar ile ihraççının faaliyetlerinin ve finansal durumunun ne ölçüde bu anlaşmalara bağlı olduğuna ya da yeni üretim süreçlerine ilişkin özet bilgi:

Ruhsatlar, Lisanslar ve Kalite Sertifikaları

Elektrik piyasası oyuncularının tamamının, üstlendikleri piyasa faaliyetleri için EPDK'dan lisans almaları gerekmektedir. Şirket'in elektrik dağıtım şirketleri olan AYEDAŞ, Başkent EDAŞ ve Toroslar EDAŞ'ın elektrik dağıtım lisansı, Şirket'in elektrik perakende satış şirketleri olan AYEPSAŞ, Başkent EPSAŞ ve Toroslar EPSAŞ'ın ise elektrik tedarik lisansı bulunmaktadır. Söz konusu altı şirketin ana şirketi konumunda bulunan Şirket'in ise EPDK'dan lisans almasına gerek bulunmamaktadır.

Dağıtım ve Tedarik Lisansları

Dağıtım Şirketleri

Şirket'in dağıtım şirketlerinin lisans durumları aşağıdaki gibidir:

Dağıtım Şirketi	Dağıtım Lisansı			
	Lisans No.	Süresi	Veriliş Tarihi	Sona Erme Tarihi
AYEDAŞ	ED/874-39/697	36 yıl, 4 ay	1 Eylül 2006	31 Aralık 2042
Başkent EDAŞ	ED/101-21/028	30 yıl	1 Eylül 2006	1 Eylül 2036
Toroslar EDAŞ	ED/874-25/689	36 yıl, 4 ay	1 Eylül 2006	31 Aralık 2042

Şirket'in dağıtım şirketlerinin dağıtım operasyonlarını sürdürebilmeleri için dağıtım lisanslarını yenilemeleri gereklidir. Geçerli mevzuat bu dağıtım şirketlerinin ilgili lisansların sona ermesinden en az 12, en çok 15 ay önce lisansların yenilenmesi için EPDK'ya başvuruda bulunmalarını gerekli kılmaktadır. EPDK, bazı şartları inceledikten sonra bu lisansları en az on ve en çok 49 yıllık bir süre için yenileyip yenilememeye karar vermektedir. Şirket'in dağıtım şirketlerinin dağıtım lisanslarını yenilemeleri için, geçerli mevzuat kapsamında belirlenen diğer şartlara ek olarak, dağıtım operasyonlarını yürütmeleri için gereken dağıtım şebekesinin işletme haklarına sahip olduklarını da belgelemeleri, dolayısıyla TEDAŞ ile İşletme Hakkı Devir Sözleşmesi imzalamaları gereklidir.

Perakende Satış Şirketleri

Şirket'in perakende satış şirketlerinin lisans durumları aşağıdaki gibidir:

Perakende Satış Şirketi	Tedarik Lisansı			
	Lisans No.	Süre	Veriliş Tarihi	Sona Erme Tarihi
AYPESAŞ	GTL/4968-35/03130	28 yıl, 8 ay, 14 gün	17 Nisan 2014	31 Aralık 2042
Başkent EPSAŞ	GTL/4968-35/03091	22 yıl, 4 ay, 14 gün	17 Nisan 2014	1 Eylül 2036
Toroslar EPSAŞ	GTL/4968-35/03183	28 yıl, 8 ay, 14 gün	17 Nisan 2014	31 Aralık 2042

Diğer Ruhsat ve Lisanslar

Dağıtım Şirketleri

Elektrik Piyasası Lisans Yönetmeliği uyarınca, Şirket'in dağıtım şirketlerinin 2017 yılının sonuna kadar, Türk Akreditasyon Kurumu tarafından akredite edilen bir sertifikasyon kuruluşundan aşağıdaki kalite standardı

sertifikalarını da almaları gereklidir.

(i) TS EN ISO 9001 (iş süreçlerinin ve düzenlemelere ve müşterilerin gereksinimlerine uyumun sürekli olarak iyileştirilmesi hakkında);

(ii) TS ISO/IEC 27001 (işletme bilgi sistemi süreçlerinde ve bilgi sistemlerini destekleyen ilgili tüm süreçlerde bilgi güvenliği ve personel verilerine ve barındırılan verilere ilişkin standartlar hakkında);

(iii) TS ISO 10002 (müşteri şikâyetlerinin etkin bir şekilde yönetilmesi hakkında);

(iv) TS 18001 (iş sağlığı ve güvenliği yönetimi sistemleri hakkında) ve

(v) TS EN ISO 14001 (çevre yönetimi sistemlerine ilişkin standartlar hakkında).

AYEDAŞ, Başkent EDAŞ ve Toroslar EDAŞ, aşağıdaki sertifikaları almış bulunmaktadır:

Kalite Standardı Sertifikası	AYEDAŞ		Başkent EDAŞ		Toroslar EDAŞ	
	Veriliş Tarihi	Bitiş Tarihi	Veriliş Tarihi	Bitiş Tarihi	Veriliş Tarihi	Bitiş Tarihi
TS EN ISO 9001	1 Şubat 2015	31 Ocak 2018	5 Ocak 2017	14 Eylül 2018	21 Aralık 2015	14 Eylül 2018
TS ISO/IEC 27001 (bilgi yönetimi güvenliği için)	22 Temmuz 2016	21 Temmuz 2019	19 Temmuz 2016	18 Temmuz 2019	12 Temmuz 2016	11 Temmuz 2019
TS ISO/IEC 27001 (SCADA sistemleri için)	Aralık 2017	Aralık 2020	19 Şubat 2016	18 Şubat 2019	Aralık 2017	Aralık 2020
ISO/IEC 20000	13 Ağustos 2015	12 Ağustos 2018	13 Ağustos 2015	12 Ağustos 2018	13 Ağustos 2015	12 Ağustos 2018
TS ISO 10002	18 Aralık 2017	17 Aralık 2020	28 Aralık 2017	17 Aralık 2020	18 Aralık 2020	17 Aralık 2020
TS 18001	22 Kasım 2017	21 Kasım 2020	6 Kasım 2017	5 Kasım 2020	24 Kasım 2017	24 Kasım 2020
TS EN ISO 14001	22 Kasım 2017	14 Eylül 2018(1)	6 Kasım 2017	14 Eylül 2018(1)	24 Kasım 2017	14 Eylül 2018(1)

(1) ISO 14001:2004 için geçerli olan belgedir. ISO 14001:2015 versiyonuna Eylül 2018'den önce geçilecektir.

Perakende Satış Şirketleri

AYEPSAŞ, Başkent EPSAŞ ve Toroslar EPSAŞ, aşağıdaki belgeleri almış bulunmaktadır:

(i) TS EN ISO 9001 İş süreçlerinin ve düzenlemelere ve müşterilerin gereksinimlerine uyumun sürekli olarak iyileştirilmesi sertifikası;

(ii) ISO 10002 Müşteri şikâyetlerinin etkin bir şekilde yönetilmesi sertifikası ve

(iii) ISO 27001 İşletme bilgi sistemi süreçlerinde ve bilgi sistemlerini, personel verilerini ve barındırılan verileri destekleyen ilgili tüm süreçlerde bilgi güvenliği sertifikası.

Kalite Standardı Sertifikaları	AYEPSAŞ, Başkent EPSAŞ ve Toroslar EPSAŞ	
	Veriliş Tarihi	Bitiş Tarihi
ISO 9001	15 Nisan 2015	14 Nisan 2018
ISO 10002	9 Haziran 2017	8 Haziran 2020

Kalite Standardı Sertifikaları	AYEPSAŞ, Başkent EPSAŞ ve Toroslar EPSAŞ	
	Veriliş Tarihi	Bitiş Tarihi
ISO 27001	22 Temmuz 2016	21 Temmuz 2019

Bunlara ek olarak, 6507/6 sayılı ve 29 Eylül 2016 tarihli EPDK Kurul kararı uyarınca Şirket'in perakende satış şirketlerinin 31 Mart 2018 tarihine kadar çağrı merkezi yönetimi sistemleri için TS EN 15838 sertifikası almaları gereklidir. Şirket'in perakende satış şirketleri bu sertifikalar için başvuru yapmış bulunmaktadır. Bu sertifikalar Aralık 2017'de alınmıştır. Şirket'in dağıtım şirketleri bu hizmetleri dışarıdan sağlamakta ve dolayısıyla bu sertifikaları almaları gerekmemektedir. İlgili altyükleniciler ilgili kurul kararına göre bu sertifikaları almış bulunmaktadır.

Enerjisa

Enerjisa, 3 Eylül 2013 tarihinde ISO/IEC 27001 (2013) bilgi güvenliği yönetimi sistemi sertifikası almıştır. Bu sertifika 2 Mart 2020 tarihine kadar geçerlidir ve finans yönetimi süreçlerini destekleyen tüm bilgileri, bilgi sistemlerini, altyapıları ve çalışanları kapsamaktadır.

Bilgi Teknolojisi

Bilgi teknolojisi, Şirket'in etkin bir şekilde faaliyette bulunması için önem taşımaktadır ve Şirket'in bilgi teknolojisi sistemleri; yüksek güvenlik seviyeleri ve operasyon desteğiyle Şirket'in ticari faaliyetlerini desteklemektedir. Şirket'in dağıtım şirketleri, esas olarak, müşterilerinin mükemmel bir deneyim yaşamasını sağlamak amacıyla mobil uygulamalar ve çağrı merkezi süreçleri aracılığıyla müşteri kanallarının gücünü arttırmaya odaklanmaktadır. Bu dağıtım şirketleri aynı zamanda kesinti süreçlerinde operasyonların mükemmelleştirilmesine de odaklanmakta ve bu çerçevede bilgi teknolojisi sistemlerini kullanmaktadır. Şirket'in perakende satış şirketleri de bilgi teknolojisi sistemlerini yönetirken müşteri kanallarının ve satış ve satış sonrası operasyonlarının işlevselliğini arttırmaya odaklanmaktadır.

Şirket, bu amaçlara uygun olarak, merkezileştirilmiş ve ana operasyon merkezlerine yerleştirilmiş yardım masası operasyonlarını yürütmektedir. Şirket'in yardım masası operasyonları, olay yönetimi gibi süreçler, değişiklikler, sorun yönetimi ve varlık yönetimi için kullandığı temel uygulama BCM'dir (Hizmet Masası Yazılımı).

Şirket'in bilgi teknolojisi operasyonları ve uygulamaları beş ayrı yerden merkezi olarak yönetilmektedir: İstanbul Maltepe, İstanbul Sabancı Center, Ankara Hanımeli, Ankara Balgat Kule ve Adana. Şirket bilgi teknolojisi yardım masası operasyonları ve SAP sistemleri operasyonları için dışarıdan hizmet almakta olup, bu operasyonlar için IBM'i yetkilendirmiştir. Şirket, uygulamalar için bakım ve destek, sistem ve ağ yönetimi, bilgi güvenliği, mimari, proje yönetimi ve uygulama geliştirme gibi diğer tüm operasyonları, içeriden ve dışarıdan çalışanların oluşturduğu, bu işe uygun bir ekiple kendi içinde yönetmektedir. Şirket mevcut durumda temel görevler haricinde dışarıdan hizmet alımı hakkındaki stratejisini güncellemektedir ve yeterli piyasa olgunluğu ve yeterliliğine ulaşılan bazı operasyonlarda dış kaynak kullanmayı planlamaktadır. Şirketin tüm perakende hem de dağıtım şirketlerinde ISO 27001 ve ISO 27019 standartlarını takip edilmekte ve uygulanmaktadır ve tüm şirketler 2015'ten beri sertifikalıdır. Şirket, en güncel teknoloji çözümlerini takip ederek müşterilerinin verilerini ve elektrik şebeke bilgilerini siber saldırılar ve teknik arızalardan korumaya son derece önem vermektedir.

Şirket, aynı zamanda dijitalleşme yol haritasına da odaklanmakta olup, odaklandığı ve öncelik verdiği alanlara göre dijitalleşme stratejisini oluşturmak için 2017 ve 2018 yıllarında önemli performans göstergeleri incelenecektir. Bu program öncelik taşımaktadır ve CEO tarafından yönlendirilecektir.

Şirket, yedekleme operasyonlarını İzmit ve Ankara'da bulunan iki veri merkezinde yürütmekte ve bilgi teknolojileri sistemlerinde bulunan operasyonlarla ilgili verileri burada çalıştırmakta ve yedeklemektedir. Bu iki veri merkezi de birbirlerini yedeklemektedir. Ortak yerleşim operasyonları, 31 Mart 2018 tarihine kadar

Turkcell'in Gebze, İzmit ve Ankara'da bulunan veri merkezlerine (Canlı ve Afet sahaları) kaydırılacaktır. SAP dışındaki sistem operasyonları, internet üzerinden sesli iletişim (VoIP) sistemleri, geniş alan ağı (WAN), yerel alan ağı (LAN) ve diğer ikinci seviye operasyonlar (banka entegrasyonu ve çağrı merkezi altyapısı gibi) Enerjisa bilgi teknolojisi ekibi tarafından sürdürülmektedir.

Şirket'in kurumsal kaynak planlamasına (finans/muhasebe, kontrol, raporlama, satın alma, insan kaynakları vb.) ilişkin bilgi teknolojisi çözümleri, yönetim destek süreçlerini etkinleştirecek şekilde tasarlanmaktadır. Bilgi teknolojisi planı, üç merkezi kurumsal kaynak planlaması sistemine ("**SAP ERP**") dayanmaktadır. SAP modüllerinin tamamına ilişkin destek, Şirket'in kendi çalışanlarının ve üçüncü kişi danışmanların birleşiminden oluşan bilgi teknolojisi ekibi tarafından yönetilmektedir. İnsan kaynakları operasyonları ise SAP ERP HR kullanılarak yürütülmektedir.

Şirket'in dağıtım şirketleri, kesinti yönetimi için endüstriyel bir otomasyon kontrolü sistemi olan SCADA'yı kullanmakta ve SCADA sistemi vasıtasıyla dağıtım şebekesinden kesinti verilerini toplamaktadır. SCADA sistemine ek olarak, kesinti yönetimi sistemi (OMS) ayrıca coğrafi bilgi sistemlerine (GIS), müşteri ilişkileri yönetimi sistemine (CRM) ve interaktif sesli cevap (IVR) sistemine de entegre edilmiştir. Şirket'in dağıtım şirketleri, kesintilerle ilgili operasyonları yönetmek için, SAP WFM'e çevrimiçi bağlanan el cihazlarını kullanarak saha operasyonları yürütmektedir.

Şirket'in dağıtım şirketleri ve perakende satış şirketleri müşterileriyle esas olarak kesinti ihbarları, fatura sorgulama ve müşteri şikâyetleri için çağrı merkezleri üzerinden sesli cevap yoluyla iletişimde bulunmakta ve bu operasyonlar için SAP CRM ve AVAYA kullanmaktadır. Çağrı merkezine ek olarak, akıllı telefonlar (iOS ve Android) için bir mobil uygulama da bulunmakta ve bu uygulama müşterilerin coğrafi pozisyon bilgisiyle birlikte kesintileri ihbar edebilmesine imkân sağlamakta ve müşterilere planlanan kesintiler hakkında bilgi vermektedir.

Şirket'in dağıtım şirketleri sayaç veri yönetimi (MDM) operasyonları için Enerjisa'nın kendi içerisinde geliştirdiği sayaç veri yönetimi çözümünü kullanmaktadır. Bu dağıtım şirketleri, sayaç verilerini toplamak için, sayaçları ve iletişim birimlerini yönetmek ve sayaç verilerini toplamak için kullanılan gelişmiş bir ölçüm altyapısı sistemi olan TMX'i (TeleMetrix) kullanmaktadır. Şirket ayrıca, GIS operasyonları için ESRI (Coğrafi Bilgi Sistemi Yazılımı) ve GEOIS uygulamasını (Altyapı Yönetimi için GIS Ağ Çözümleri) kullanmaktadır.

Şirket'in dağıtım şirketleri ve perakende satış şirketleri, sayaç okuma, yeni bağlantı, bağlama/kesme, faturalama ve tahsilat gibi müşterilerle ilgili operasyonlar için SAP-ISU (SAP Industry Solution - Utilities) ve ilgili verileri kendi aralarında alıp vermek amacıyla da SAP IDEX kullanmaktadır. Fatura yazdırma operasyonları esas olarak Android ve Windows uygulamaları kullanılarak el cihazları vasıtasıyla sahada ve çevrimiçi olarak gerçekleştirilmektedir.

Müşterilerle ilgili operasyonlar için, Şirket'in dağıtım şirketlerinin saha personeli SAP-ISU sistemine çevrimiçi olarak bağlı el cihazları kullanmaktadır. Bu dağıtım şirketleri ayrıca sahadaki ekibin (şirket arabaları da dâhil olmak üzere) coğrafi koordinatlarını toplayan ve gerçek zamanlı olarak sahadaki ekibe iş dağıtımı yapan bir saha izleme sistemi (FTS) de kullanmaktadır. Dağıtım şirketlerinin, saha operasyonlarını kolaylaştıran ve bu operasyonların etkinliğini arttıran Enrota (Enerjik Routing) adlı bir haritaya dayalı güzergâh optimizasyon uygulaması bulunmaktadır.

Fikri Haklar

Şirket, iç ve dış iletişimlerde, kurumsal kimliğinde ve faturalarda kullandığı marka ismini ve logosunu korumak için ticari marka haklarına güvenmektedir.

Marka

Enerjisa

Enerjisa, Türk Patent ve Marka Kurumu'na kayıtlı altı marka kullanmakta olup, bu markalardan üçü Enerjisa'ya, üçü ise Sabancı Holding'e aittir. Bu markalardan "enerjisa Türkiye'nin enerjisi şekil", "enerjisa" ve "enerjisa" markaları, Sabancı Holding adına kayıtlı markalar olarak sırasıyla 16 Eylül 2025, 11 Eylül 2022 ve 11 Eylül 2022 tarihlerine kadar koruma altındadır. Enerjisa bu markaları Sabancı Holding'le 12 Eylül 2017 tarihinde imzaladığı marka lisans sözleşmesi kapsamında inhisari olmayacak şekilde kullanmaktadır. Bu marka lisans sözleşmeleri kapsamında Şirket, Sabancı Holding'e hiçbir karşılık ödememekte olup, 28 Nisan 2017 tarihindeki bölünme işleminden önce kullanılan marka kullanım hakları, bölünme işleminden sonra da aynı şartlarla devam ettirilmiştir. Diğer üç marka ise Enerjisa adına kayıtlıdır. Bu markalardan "*enerjimi koruyorum*", kayıtlı marka olarak 16 Şubat 2026 tarihine kadar koruma kapsamındadır. Diğer markalar logo şeklindedir ve bu markalardan biri 23 Eylül 2023 tarihine, diğeriyse 16 Şubat 2026 tarihine kadar korumadan yararlanmaktadır.

Enerjisa'nın adına tescil edilmiş patent, telif hakkı, endüstriyel tasarım olmadığı gibi veya devam eden marka başvurusu bulunmamaktadır. Ancak Enerjisa'nın Türk Patent ve Marka Kurumu'na kayıtlı "*Elektrik ve/veya Haberleşme Şebekelerine Bağlanabilen Bir Krikolu Mahfaza*" adında bir faydalı modeli bulunmaktadır ve bu model 2 Nisan 2025 tarihine kadar koruma altındadır. Yukarıda belirtilenlere ek olarak, Enerjisa'nın "*Kameralı Manyetik Kapı Kontağı*" hakkında devam eden bir faydalı model başvurusu ve "*Mobil Sayaç Hata Test Cihazı*" hakkında devam eden iki patent başvurusu bulunmaktadır.

Dağıtım Şirketleri

AYEDAŞ, Başkent EDAŞ ve Toroslar EDAŞ'ın da Türk Patent ve Marka Kurumu'na kayıtlı markaları bulunmaktadır. Başkent EDAŞ'ın, Türk Patent ve Marka Kurumu'na 31 Mart 2021 tarihine kadar yedi yıllık koruma için kayıtlı ve "Yüzer Enerji Sistemi" başlıklı, incelemeden geçmemiş bir adet incelemesiz patenti de bulunmaktadır.

Perakende Satış Şirketleri

AYEPSAŞ, Başkent EPSAŞ ve Toroslar EPSAŞ, Türk Patent ve Marka Kurumu'na kayıtlı sekiz markanın müşterek sahibidir. Bu markalardan üçü marka, diğer beşi logo şeklindedir ve hepsi kayıtlı marka olarak korunmaktadır. AYEPSAŞ, Başkent EPSAŞ ve Toroslar EPSAŞ'ın birlikte yaptıkları ve henüz sonuçlanmamış bir marka tescil başvurusu da bulunmaktadır. Bu marka tescil başvurusu 12 Aralık 2016 tarihinde yapılmış ve üçüncü bir kişi markanın tesciline itiraz etmiştir. Türk Patent ve Marka Kurumu üçüncü kişinin itirazını reddetmiştir.

Bunlara ek olarak, AYEPSAŞ'ın tek başına sahip olduğu bir marka ve başvuru tarihi 3 Mayıs 2017 olan ve henüz sonuçlanmamış bir marka tescil başvurusu bulunmaktadır.

Alan Adları

Enerjisa ve iştirakleri adına kayıtlı toplam sekiz alan adı bulunmaktadır: *ayesas.enerjisa.com, toroslar.enerjisa.com, satis.enerjisa.com, eedas.enerjisa.com, ayedas.com.tr, baskentedas.com.tr, enerjisa.com.tr, toroslaredas.com.tr*.

7.5. İhraççının rekabet konumuna ilişkin olarak yaptığı açıklamaların dayanağı:

Hızlı büyüyen Türkiye elektrik sektörünün Başkent Bölgesi, Ayedaş Bölgesi ve Toroslar Bölgesi'nde Şirket'in 9 milyon toplam abonesi ve yaklaşık %26'lık pazar payı bulunmaktadır (*Kaynak: EPDK, Elektrik Piyasası 2016 Yılı Sektör Gelişim Raporu, http://www.epdk.org.tr/TR/Dokumanlar/Elektrik/YayinlarRaporlar/ElektrikPiyasasiGelisimRaporu, erişim*

tarihi: 20 Aralık 2017). Şirket'in bölgeleri başkent ve önemli büyükşehirleri kapsamaktadır ve sağlam bir büyüme ve coğrafi çeşitlilik sunmaktadır. Bu bölgeler, tüketim bakımından oldukça dengeli bir müşteri segmenti dağılımına sahiptir. Toplam bölgesel talep açısından ve aşağıdaki tabloda görüldüğü üzere, Şirket'in bölgeleri en üst sıralarda yer almaktadır. Sözü geçen üç bölgenin birlikteliği ile, Şirket'in dağıtım faaliyeti 2016 sonu itibarıyla yaklaşık 218.000 km uzunluğa ve 3.9 milyar TL DVT'ye sahip bulunan dağıtım şebekesinin büyütülmesine odaklanmaktadır. Düzenlemeye tabi yatırım harcamaları ve işletme giderleri Başkent Bölgesi ve Toroslar Bölgesi için yüksek tutarda belirlenmiştir ve bu nedenle diğer dağıtım bölgelerine kıyasla daha yüksek DVT gelişimi ve daha yüksek işletme giderleri verimliliği için fırsat bulunmaktadır.

Aşağıdaki tabloda, Türkiye'de 31 Aralık 2016'da sona eren yıl için elektrik dağıtım bölgelerindeki dağıtım bağlantı noktası sayısı yer almaktadır.

No.	**Bölge**	**Dağıtım Bağlantı Noktası Sayısı**	
		milyon	**Toplamdaki Payı (%)**
1	Boğaziçi	4,89	11,9
2	**Başkent**	**4,10**	**10,0**
3	**Toroslar**	**3,67**	**8,9**
4	Gediz	3,05	7,4
5	Uludağ	2,99	7,3
6	**Ayedaş**	**2,75**	**6,7**
7	Akdeniz	1,98	4,8
8	Meram	1,97	4,8
9	Yeşilırmak	1,94	4,7
10	Aydem	1,79	4,4
	Diğer	11,96	29,1
	Toplam	**41,09**	**100**

Kaynak: EPDK

Abone sayısı açısından, Şirket'in bölgeleri 21 dağıtım bölgesi arasında en üst sıralardadır. Her üç bölge de ilk altı sıra içinde yer almaktadır.

Aşağıdaki tabloda Türkiye'de 31 Aralık 2016'da sona eren yıl için elektrik dağıtım bölgelerindeki elektrik talebi yer almaktadır.

No.	**Bölge**	**Talep**	
		TWh	**%**
1	**Toroslar**	**25,7**	**12,1**
2	Boğaziçi	24,6	11,6
3	Gediz	20,5	9,7
4	Uludağ	16,9	8,0
5	**Başkent**	**16,3**	**7,7**
6	Sakarya	14,7	6,9
7	**Ayedaş**	**12,2**	**5,8**
8	Meram	9,8	4,6
9	Akdeniz	9,3	4,4
10	Trakya	9,2	4,3
	Diğer	52,9	24,9
	Toplam	**212,1**	**100**

Kaynak: EPDK

Aşağıdaki tabloda, Türkiye'de 31 Aralık 2016'da sona eren yıl için elektrik dağıtım bölgelerindeki gerçekleşen Yatırım Harcamaları tutarları yer almaktadır.

No.	Bölge	Gerçekleşen Yatırım Harcamaları		Gerçekleşen Faaliyet Giderleri	
		TL milyon	Toplamdaki Payı (%)	TL milyon	Toplamdaki Payı (%)
1	**Başkent**	**546**	12,8	**597**	8,6
2	**Toroslar**	**539**	12,6	**544**	7,9
3	Boğaziçi	387	9,0	797	11,5
4	Gediz	279	6,5	504	7,3
5	Uludağ	267	6,2	396	5,7
6	Meram	265	6,2	410	5,9
7	**Ayedaş**	**255**	6,0	**357**	5,2
8	Dicle	240	5,6	569	8,2
9	Yeşilırmak	203	4,7	290	4,2
10	Aydem	189	4,4	316	4,6
	Diğer	1.108	25,9	2.134	30,9
	Toplam	**4.278**	**100**	**6.914**	**100**

Kaynak: EPDK

Dağıtım Faaliyeti

Türkiye'deki dağıtım şebekesi ülkenin artan nüfusu ve kentleşme ve GSYH artışı ile birlikte genişlemekte ve aynı zamanda şebekenin yaşı sebebiyle önemli ölçüde yenilenmeye ihtiyaç duymaktadır.

2009 yılında Başkent EDAŞ'ın özelleştirilmesi ve Enerjisa tarafından devralınması sürecinin tamamlanmasından sonra, Enerjisa tarafından Başkent EDAŞ'ın dağıtım varlıkları üzerinde detaylı bir analiz yapılmıştır. Analiz doğrultusunda, 2016 yılına kadar, 33kV'lık trafoların %44'ünün 25 yıldan daha eski olacağı ve analiz tarihi itibarıyla, %52'sinin 10 yıldan daha eski ve ortalama veya kötü durumda olduğu saptanmıştır. Bu da, 2009 yılından beri değiştirilmemiş olan trafoların üçüncü tarife döneminde muhtemelen değiştirilmesi gerekeceği anlamına gelmektedir. Benzer şekilde, yer üstü orta gerilim hatlarının %42'sinin 2016 yılında 25 yıllık veya daha eski ve %60'ının da 15 yıldan daha eski olduğu hesaplanmıştır. Yer üstü alçak gerilim hatlarında da durumun biraz daha iyi olduğu tespit edilmiş ve sadece %32'sinin 2016'ya kadar 25 yıldan daha eski olacağı ve ilgili tarihe kadar değiştirilmemeleri durumunda %15'inin kötü durumda olacağı hesaplanmıştır.

2014 yılı sonunda, dağıtım varlıklarının değerlendirilmesi için Ayedaş Bölgesi ve Toroslar Bölgesi için de benzer analizler gerçekleştirilmiş olup her iki şebeke için de Başkent Bölgesi'nin sonuçlarına benzer sonuçlar elde edilmiştir. 31 Aralık 2015 itibarıyla, 76.232 trafo arasından 17.610 trafo ziyaret edilmiştir. Trafoların %38'inin 2016'ya kadar 20 yıldan eski olacağı ve %25'inin de 10 yıldan eski olacağı sonucuna varılmıştır. Trafoların %65'inin iyi durumda olduğu, %4'ünün ise derhal değiştirilmesi gerektiği tespit edilmiştir. Trafo binalarının %8'inin onarılması gerektiği de anlaşılmıştır. Başkent Bölgesi ve Toroslar Bölgesi, yatırım harcamaları bakımından en üst sıradaki iki bölgedir. Şirket, 2016 yılsonu itibarıyla faaliyet giderleri tavanı, yatırım harcamaları tavanı ve DVT büyüklüğü açısından piyasa lideri konumundadır ve bu kalemlerin Türkiye toplamı içindeki payları sırasıyla %20,5, %23,5 ve %24,5'tir.

Bölge	2016 Faaliyet Giderleri Tavanı (kontrol edilebilen)	2016 Yatırım Harcamaları Tavanı	2016 Yıl Sonu DVT
	(%)	*(%)*	*(%)*
Başkent	9,3	9,7	11,5
Toroslar	7,4	9,0	8,3
Ayedaş	3,9	4,8	4,8
Enerjisa	**20,6**	**23,5**	**24,5***
Enerjisa Toplamı (milyar TL)	*0,88*	*0,86*	*3,0*
Türkiye Toplamı (milyar TL).....	*4,27*	*3,68*	*12,2*

* EPDK'nın açıkladığı yatırım tavanları üzerinden belirlenmektedir, ilave yatırım harcamaları tutarlarını içeren ve TFRS uyarınca belirlenen nominal DVT rakamını ifade etmemektedir.

Kaynak: EPDK

Perakende Satış Faaliyeti

2015 yılında en büyük altı görevli tedarik şirketinin sahipleri, Türkiye'de toplam müşteri tabanının %75'inden sorumlu idi. Enerjisa'nın yıllık son tüketici perakende satışları 2016 yılı için 32,9 TWh'dir ve bu miktar tüm perakende satış şirketleri içinde %18'lik paya tekabül etmektedir.

Görevli tedarik şirketlerin diğer büyük sahipleri (müşteri sayısı açısından en büyük beş) aşağıda yer almaktadır:

Bölge	**Sahibi**
Başkent	Enerjisa
Toroslar	Enerjisa
AYEDAŞ	Enerjisa
Boğaziçi	Cengiz-Kolin
Akdeniz	Cengiz-Kolin
Çamlıbel	Cengiz-Kolin
Gediz	Bereket
AYDEM	Bereket
Sakarya	Akenerji
Uludağ	Limak

Küçük ve orta büyüklükteki ticari/endüstriyel müşterilerden ve meskenlerden oluşan kitle segmentindeki önemli rekabet piyasaya yeni girenlerden kaynaklanmaktadır. Görevli olmayan tedarik şirketlerinin çoğu piyasaya yeni girmiştir, herhangi bir üretim varlığına sahip değildir ve çoğunlukla enerji tedariki için spot veya ikili piyasalara bağlıdır.

2016 perakende satış hacimlerine dayalı olarak piyasadaki büyük grupların pazar payları aşağıda belirtilmektedir.

Grup	**Pazar Payı (%)**	**Hacim (TWh)**
Enerjisa	18	33
Cengiz-Kolin	15	29
Bereket	11	21
IC İçtaş	7	13
Limak	6	11
Aksa	5	9
Akenerji	5	9
Diğer görevli şirketler	17	31
Görevli olmayan tedarikçiler	16	30

Kaynak: EPDK

7.6. Personelin ihraççıya fon sağlamasını mümkün kılan her türlü anlaşma hakkında bilgi:

Yoktur.

7.7. Son 12 ayda finansal durumu önemli ölçüde etkilemiş veya etkileyebilecek, işe ara verme haline ilişkin bilgiler:

Yoktur.

8. GRUP HAKKINDA BİLGİLER

8.1. İhraççının dâhil olduğu grup hakkında özet bilgi, grup şirketlerinin faaliyet konuları, ihraççıyla olan ilişkileri ve ihraççının grup içindeki yeri:

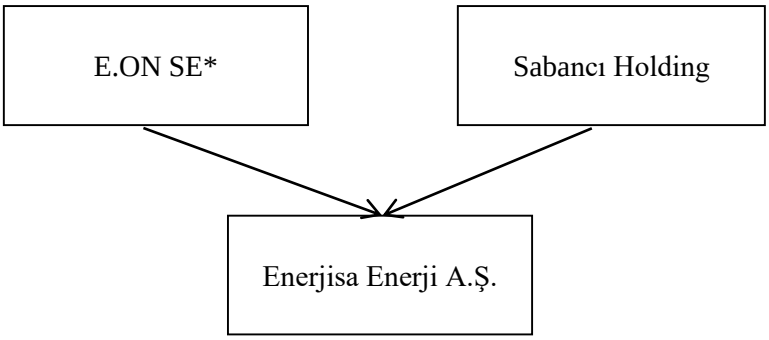

(*) DD Turkey vasıtasıyla.

Halka arz öncesi Şirket'in paylarına, %50 - %50'lik bir ortaklık vasıtasıyla E.ON ve Sabancı Holding sahiptir. Şirket, Sabancı Holding ve E.ON'un eşit oranda ortaklığında faaliyetlerini sürdürmektedir. Bu çerçevede Şirket E.ON ve Sabancı Holding gruplarına dâhildir.

E.ON ve Sabancı Holding hakkında bilgiler aşağıda yatırımcıların dikkatine sunulmaktadır.

Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş.

Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş., Türkiye'nin en büyük topluluklarından biri olan Sabancı Topluluğu'na bağlı şirketleri temsil eden ana şirkettir. Sabancı Topluluğu; Türkiye'nin hızla büyüyen sektörleri olan finansal hizmetler, enerji, çimento, perakende ve sanayi gibi sektörlerde faaliyet göstermektedir. Sabancı Topluluğu şirketleri faaliyet gösterdikleri sektörlerin önde gelen şirketlerindendir. Sabancı Holding'in kendi paylarının yanı sıra 11 iştirakinin payları da Borsa İstanbul'da işlem görmektedir.

Sabancı Topluluğu'na bağlı şirketler; 16 ülkede faaliyetlerini sürdürmekte olup ürünlerini Avrupa, Orta Doğu, Asya, Kuzey Afrika, Kuzey ve Güney Amerika'da pazarlamaktadır. Sabancı Topluluğu sahip olduğu saygınlık, marka imajı, güçlü ortaklıkları, Türkiye piyasaları hakkındaki bilgi ve deneyimi sayesinde ana faaliyet alanlarında büyüyerek, Türkiye ekonomisinin gelişimine katkı sağlayan önemli bir güç haline gelmiştir.

Sabancı Holding'in uluslararası iş ortakları arasında konularında dünyanın önde gelen isimleri; Ageas, Aviva, Bridgestone, Carrefour, E.ON, Heidelberg Cement, Marubeni ve Philip Morris yer almaktadır. Sabancı Holding; finansman, strateji, iş geliştirme ve insan kaynakları işlevlerinin koordine edilmesinin yanı sıra Topluluğun vizyon ve stratejilerinin belirlenmesinden, Topluluk içinde yaratılacak sinerjiyle hissedarlara sağlanan değerin artırılmasından sorumludur.

2016 yılında Sabancı Topluluğu, 54 milyar TL (17,8 milyar ABD doları) konsolide satış geliri elde etmiş ve konsolide faaliyet kârı 7,1 milyar TL (2,3 milyar ABD doları) olarak gerçekleşmiştir. Sabancı Holding'in en büyük hissedar grubunu %56,44 pay oranıyla Sabancı Ailesi oluşturmaktadır. %40,2 ile Borsa'da en yüksek halka açıklık oranına sahip holding şirketlerinden olan Sabancı Holding'in depo sertifikaları ise SEAQ International ve Portal'da kotedir.

E.ON SE

E.ON SE, merkezi Almanya'nın Essen kentinde yer alan bir enerji şirketidir. E.ON'un faaliyetleri üç işletme birimine ayrılmıştır: Enerji Şebekeleri, Müşteri Çözümleri ve Yenilenebilir Enerji. E.ON, ağırlıklı olarak Almanya, İngiltere, ABD, İsveç, Doğu-Orta Avrupa ve Türkiye'de faaliyetlerini sürdürmektedir. 31 Aralık

2016 yılı itibarıyla yaklaşık 43.000 çalışanı bulunan E.ON, 2016 yılında 38 milyar Euro civarında satış gerçekleştirmiştir.

Enerji Şebekeleri segmenti, dünün elektrik hatlarını yarının akıllı enerji ağlarına dönüştürmek üzere elektrik ve gaz dağıtım şebekelerinden oluşmaktadır. Müşteri Çözümleri segmenti, Avrupa'nın enerji değişimini aktif olarak şekillendirmek üzere müşterilerle birlikte çalışmalar yapan bir platform görevi görmektedir. Bu faaliyetler, Avrupa'daki müşterilere enerji, gaz ve ısı, ve bunların enerji verimliliğini ve özerkliğini arttırarak farklı avantajlar sağlayan ürünler ve hizmetler sağlamayı içermektedir. Yenilenebilir Enerji segmenti, karada Rüzgâr/Güneş ve denizde Rüzgâr'dan oluşmaktadır. E.ON, yenilenebilir enerji üretim varlıklarını planlamakta, inşa etmekte, işletmekte ve yönetmektedir.

8.2. İhraççının doğrudan veya dolaylı önemli bağlı ortaklıklarının dökümü:

Şirket'in bağlı ortaklıklarına ilişkin 30 Eylül 2017 tarihi itibarıyla bilgiler aşağıda temin edilmiştir:

Ticaret Unvanı	Kurulduğu Ülke ve Merkezi	Faaliyet Konusu	İştirak Payı ve Sahip Olunan Oy Hakkı	Sermaye Tutarı	Sermaye Taahhüdü (TL)	Yedekleri (TL)	Net Dönem Kârı/Zararı (TL)
Başkent Elektrik Dağıtım Anonim Şirketi	Türkiye Cumhuriyeti Kızılırmak Mah. Ufuk Üniversitesi Cad. No:1 Başkent Kule Çukurambar Çankaya/ANKARA	Elektrik enerjisinin dağıtımı (üretim kaynağından veya iletim sisteminden son tüketiciye iletim sistemiyle taşınan elektrik enerjisi dağıtım sisteminin işletilmesi)	%100-%100	484.827.841,00	-	98.051.041,22	273.936.816,37
İstanbul Anadolu Yakası Elektrik Dağıtım Anonim Şirketi	Türkiye Cumhuriyeti Bağlarbaşı Mah. Refahevler Sok. No: 2/2 B Blok Maltepe/İstanbul	Elektrik enerjisinin dağıtımı (üretim kaynağından veya iletim sisteminden son tüketiciye iletim sistemiyle taşınan elektrik enerjisi dağıtım sisteminin işletilmesi)	%100-%100	223.557.577,00	-	35.922.306,95	146.660.356,73

Toroslar Elektrik Dağıtım Anonim Şirketi	Türkiye Cumhuriyeti Cemalpaşa Mah., Cevat Yurdakul Cad. No:2 Seyhan/ADANA	Elektrik enerjisinin dağıtımı (üretim kaynağından veya iletim sisteminden son tüketiciye iletim sistemiyle taşınan elektrik enerjisi dağıtım sisteminin işletilmesi)	%100-%100	293.908.580,00	-	18.867.889,56	80.531.233,75
Enerjisa Başkent Elektrik Perakende Satış Anonim Şirketi	Türkiye Cumhuriyeti Bağlarbaşı Mah. Refahevler Sok. NO:2/1 A Blok Maltepe/İstanbul	Görevli tedarik şirketi sıfatıyla faaliyette bulunma ve elektrik enerjisi ve/veya kapasitesinin satışı faaliyeti	%100-%100	2.347.859,10	-	5.760.852,42	62.064.208,70
Enerjisa İstanbul Anadolu Yakası Elektrik Perakende Satış Anonim Şirketi	Türkiye Cumhuriyeti Bağlarbaşı Mah. Refahevler Sok. NO:2/1 A Blok Maltepe/İstanbul	Görevli tedarik şirketi sıfatıyla faaliyette bulunma ve elektrik enerjisi ve/veya kapasitesinin satışı faaliyeti	%100-%100	61.781.603,00	-	21.773.248,09	29.966.203,52
Enerjisa Toroslar Elektrik Perakende Satış Anonim Şirketi	Türkiye Cumhuriyeti Bağlarbaşı Mah. Refahevler Sok. NO:2/1 A Blok Maltepe/İstanbul	Görevli tedarik şirketi sıfatıyla faaliyette bulunma ve elektrik enerjisi ve/veya kapasitesinin satışı faaliyeti	%100-%100	1.000.000,00	-	500.000,00	105.976.379,37

Bunların yanı sıra, 29 Aralık 2017 tarihinde, Şirket'in devralma ve/veya sıfırdan geliştirme yoluyla enerji üretim projelerinin gerçekleştirilmesi, yenilenebilir enerji üretimi varlıklarının işletmesi, enerji ve doğal gaz toptan satış ve ticareti ve sair ürün ticareti, enerji yönetimi, dağıtık enerji sistemleri, enerji verimliliği, ve sair müşteri odaklı enerji hizmetlerinin mesken, ticaret, sanayi ve kamu sektörü müşterileri için sağlanması ve bu tür hizmetlerin geliştirilmesi de dâhil olmak üzere, müşteri çözümleri ve ilgili faaliyetler ile iştigal eden şirketlere iştirak edilmesi ve iştiraklerinin yönetilmesi, enerji sektöründe faaliyette bulunulması, sermayesi ve yönetimine katıldığı enerji sektöründe faaliyet gösteren şirketlerin, aynı yönetim ve davranış ilkelerine bağlı olarak, en verimli, rasyonel, karlı, günün şartlarına uygun ve ihtiyaçlarına cevap verecek şekilde ve lehte rekabet şartları yaratarak sevk ve idare edilmesi maksadıyla Enerjisa Müşteri Çözümleri A.Ş. kurulmuştur.

Enerjisa Müşteri Çözümleri'nin sermayesi 52.000.000 TL olup, sermayesinin tamamı Şirket'e aittir.

9. MADDİ DURAN VARLIKLAR HAKKINDA BİLGİLER

9.1. İzahnamede yer alması gereken son finansal tablo tarihi itibarıyla ihraççının finansal kiralama yolu ile edinilmiş bulunanlar dâhil olmak üzere sahip olduğu ve yönetim kurulu kararı uyarınca ihraççı tarafından edinilmesi planlanan önemli maddi duran varlıklara ilişkin bilgi:

Gayrimenkuller

Enerjisa ve bağlı ortaklıkları, hiçbir gayrimenkulün maliki değildir ve gayrimenkul sahipleriyle yaptıkları sözleşmelerden kaynaklanan irtifak hakları ve diğer haklar gibi çeşitli ayni haklara dayanarak gayrimenkulleri kullanmaktadır.

Şirket'in dağıtım şirketleri ve perakende satış şirketleri, dağıtım şebekesinin ve operasyonları için gerekli olan varlıkların ve tesislerin maliki değildir. Ancak 24 Ocak 2006 tarihinde, Şirket'in dağıtım şirketlerinden her biri, dağıtım sisteminin, dağıtım tesislerinin ve dağıtım şirketlerinden her birine atanan dağıtım bölgesindeki dağıtım tesislerinin işletilmesi için gerekli olan diğer menkul ve gayrimenkul malların işletme haklarının devri hakkında TEDAŞ'la bir İşletme Hakkı Devir Sözleşmesi imzalamıştır.

31 Aralık 2012 tarihinde gerçekleşen hukuki ayrıştırma sonrasında, Şirket'in perakende satış şirketleri de görevli tedarik şirketi sıfatıyla gerçekleştirdikleri perakende satış operasyonları için gerekli olan (diğer bir deyişle, düzenlemeye tabi müşterilere yapılan perakende satışlar için gerekli olan ve düzenlemeye tabi müşterilere perakende satış yapmak üzere Şirket'in perakende satış şirketlerinden her birine atanan bölgede bulunan) varlıkların, tesislerin ve diğer menkul ve gayrimenkul malların devri hakkında TEDAŞ'la İşletme Hakkı Devir Sözleşmeleri imzalamışlardır.

İşletme Hakkı Devir Sözleşmeleri uyarınca, Şirket'in dağıtım şirketleri ve perakende satış şirketleri ilgili dağıtım tesislerinin işletme haklarını elde etmiş, ancak ilgili varlıkların mülkiyeti TEDAŞ'ta kalmıştır.

Elektrik Piyasası Kanunu'nun 19. maddesi uyarınca, araziler dağıtım tesislerinin işletme hakları kapsamında TEDAŞ tarafından kamulaştırılmakta, Şirket'in dağıtım şirketleri adına intifa ve irtifak hakları elde edilmekte ve bunların maliyetleri dağıtım bedellerine yansıtılmaktadır. İlgili varlıkların kamulaştırılabilmesi için kamulaştırma mevzuatı uyarınca kamu yararı kararı alınması gerekmektedir ve bu kararlar EPDK tarafından alınmaktadır. Bunlara ek olarak, Şirket'in dağıtım şirketleri, dağıtım şebekesinin bir kısmının bulunduğu orman alanlarını da TEDAŞ ve Orman Genel Müdürlüğü arasında imzalanan protokoller uyarınca, TEDAŞ adına kullanmaktadır.

Şirket'in dağıtım ve perakende satış şirketleri, İşletme Hakkı Devir Sözleşmelerinden ayrı olarak, özel hukuk kişileriyle imzaladıkları kira sözleşmelerine uygun olarak bazı gayrimenkulleri yönetim ofisi ve ticari bina olarak kullanmaktadır. Bu dağıtım ve perakende satış şirketleri aynı zamanda Hazine ve belediyeler gibi çeşitli kamu kurumlarının adına kayıtlı olan bir takım gayrimenkulleri de intifa ve irtifak hakları gibi çeşitli ayni haklara dayanarak kullanmaktadır.

Enerjisa'nın kayıtlı ticari merkezi Sabancı Center Kule 2, 4. Levent - Beşiktaş / İstanbul adresindedir. Enerjisa, bu gayrimenkulü Sabancı Holding'le imzaladığı ve süresi her yıl yenilenen bir kira sözleşmesi uyarınca kullanmaktadır.

Sahip Olunan Maddi Duran Varlıklara İlişkin Bilgiler

Cinsi	Edinildiği Yıl	m^2	Mevkii	Net Defter Değeri (TL)	Kullanım Amacı	Kiraya Verildi ise Kiralayan Kişi/Kurum	Kira Dönemi	Yıllık Kira Tutarı (TL)
Demirbaş	2016	-	-	38.039,86	Güç Kalitesi, Reaktif Test Cihazı	-	-	-
Demirbaş	2016	-	-	613.579,03	El terminali	-	-	-
Demirbaş	2016	-	-	64.395,00	Işıklı Tabela	-	-	-
Yazılım	2016	-	-	1.095.594,41	Bilgi teknolojileri yazılım	-	-	-
Sayaç	2016	-	-	1.793.049,85	Yenilenen sayaçlar	-	-	-
Tesis	2016	-	-	24.409,50	Şebeke deplase	-	-	-
Tesis	2016	-	-	9.980,27	Şebeke deplase	-	-	-
Tesis	2016	-	-	18.606,29	Trafo deplase	-	-	-
Tesis	2016	-	-	16.668,77	Enerji nakil hattı	-	-	-
Tesis	2016	-	-	46.789,89	Tevsi projesi	-	-	-
Tesis	2016	-	-	14.065,27	Aydınlatma projesi	-	-	-
Tesis	2016	-	-	25.815,47	Kain arası deplase	-	-	-
Tesis	2016	-	-	217.565,45	Şebeke deplase	-	-	-
Tesis	2016	-	-	111.794,42	Yeraltı kablo projesi	-	-	-
Tesis	2016	-	-	331.330,15	Enerji nakil hattı	-	-	-
Tesis	2016	-	-	169.909,16	Enerji nakil hattı	-	-	-
Tesis	2016	-	-	125.136,80	Enerji nakil hattı	-	-	-
Tesis	2016	-	-	219.154,45	Hücre projesi	-	-	-
Tesis	2016	-	-	60.399,61	Park projesi	-	-	-
Tesis	2016	-	-	128.869,64	Enerji nakil hattı	-	-	-
Tesis	2016	-	-	36.101,72	ÇEPAŞ projesi	-	-	-

Tesis	2016	-	-	87.286,65	Kök projesi	-	-	-
Tesis	2016	-	-	10.488,78	Fider projesi	-	-	-
Tesis	2016	-	-	5.292,33	Fider projesi	-	-	-
Tesis	2016	-	-	128.833,26	Sarıyer projesi	-	-	-
Tesis	2016	-	-	9.858,23	Sanayi projesi	-	-	-
Tesis	2016	-	-	16.348,12	Enerji nakil hattı	-	-	-
Tesis	2016	-	-	70.993,41	Toki projesi	-	-	-
Tesis	2016	-	-	29.449,60	Toki projesi	-	-	-
Tesis	2016	-	-	39.563,94	Tesis Makine ve Cihazlar	-	-	-
Tesis	2016	-	-	342.058,11	Tesis Makine ve Cihazlar	-	-	-
Tesis	2016	-	-	170.790,02	Tesis Makine ve Cihazlar	-	-	-
Tesis	2016	-	-	86.626,66	Tesis Makine ve Cihazlar	-	-	-
Tesis	2016	-	-	1.627.940,51	Tesis Makine ve Cihazlar	-	-	-
Tesis	2016	-	-	32.853,86	Tesis Makine ve Cihazlar	-	-	-
Tesis	2016	-	-	337.548,04	Enerji nakil hattı	-	-	-
Tesis	2016	-	-	1.197.393,79	Tesis Makine ve Cihazlar	-	-	-
Tesis	2016	-	-	1.190.644,46	Tesis Makine ve Cihazlar	-	-	-
Tesis	2016	-	-	206.088,75	Enerji nakil hattı	-	-	-
Demirbaş	2016	-	-	404.678,66	El Terminali	-	-	-
Tesis	2016	-	-	0,08	Aydınlatma Tesisi Devir Bedeli	-	-	-
Demirbaş	2016	-	-	30.864,98	Işıklı Tabela	-	-	-
Yazılım	2016	-	-	1.095.594,41	Bilgi teknolojileri yazılım	-	-	-
Tesis	2016	-	-	8.453.343,85	Yer altı kablo projesi	-	-	-

Sayaç	2016	-	-	1.176.426,80	Yenilenen sayaçlar	-	-	-
Demirbaş	2016	-	-	118.873,62	Işıklı Tabela	-	-	-
Demirbaş	2016	-	-	1.475.661,21	El Terminali	-	-	-
Yazılım	2016	-	-	1.095.594,41	Bilgi teknolojileri yazılım	-	-	-
Sayaç	2016	-	-	2.369.571,29	Yenilenen sayaçlar	-	-	-
GENEL TOPLAM				**26.971.922,84**				

Yukarıda sayılan maddi duran varlıklar dışında net defter değeri 20.711.489,44 TL tutarında toplam 146 adet araç ve araç üstü ekipmanları bulunmaktadır.

Edinilmesi Planlanan Maddi Duran Varlıklara İlişkin Bilgiler

Yoktur.

Finansal ya da Faaliyet Kiralaması Yoluyla Edinilen Maddi Duran Varlıklara İlişkin Bilgiler

Yoktur.

Maddi Olmayan Duran Varlıklar Hakkında Bilgiler

Şirket'in maddi olmayan duran varlıkları; müşteri sözleşmeleri ve ilişkileri, işletme hakkı devir, şerefiye, bilgisayar yazılımları ve diğer maddi olmayan duran varlıklar olmak üzere beş kaleme ayrılmaktadır. 30 Eylül 2017 itibarıyla, maddi olmayan duran varlıklara ilişkin toplam net defter değeri 7.748.097.000 TL'dir.

Müşteri Sözleşmeleri ve İşletme Haklarının Devri

Şirket, müşteri sözleşmelerini, maliyet eksi birikmiş amortisman ve birikmiş değer kaybı olarak kaydetmektedir. Şirket, amortismanı, müşteri sözleşmelerinin tahmini kullanım ömürleri üzerinden düz çizgi metoduyla uygulamaktadır. Müşteri sözleşmelerinin kullanım ömürleri 25 ile 30 yıl arasında değişmektedir.

Bilgisayar Yazılımları

Şirket, aldığı bilgisayar yazılım lisanslarını, söz konusu yazılımları almak ve kullanılabilecek hale getirmek için yapılan masraflar üzerinden sermayeleştirmektedir. Bu maliyetler, yazılımların üç ile beş yıl arasında değişen tahmini kullanım ömürleri üzerinden amorti edilmektedir. Şirket, bilgisayar yazılımı geliştirme maliyetlerini de, tahmini kullanım ömürleri üzerinden amorti etmektedir.

9.2. İhraççının maddi duran varlıklarının kullanımını etkileyecek çevre ile ilgili tüm hususlar hakkında bilgi:

Çevre, Sağlık ve Güvenliğe İlişkin Hususlar

Türkiye'de çevreyle ilgili konular hakkındaki temel düzenlemeler Çevre Kanunu ve Çevre Kanunu kapsamında yayımlanan ÇED Yönetmeliği ve Çevre İzin ve Lisans Yönetmeliği gibi bir dizi yönetmelikten oluşmaktadır. Çevre Kanunu, çevrenin korunmasına ilişkin şartların genel çerçevesini ve bu şartlara uyulmamasının sonuçlarını düzenlemektedir. ÇED Yönetmeliği ise, ÇED çalışmalarının türlerini (ÇED raporu

veya proje açıklama raporu) ve içeriklerini (bir ÇED sürecinde uygulanan idari ve teknik ilke ve prosedürleri) düzenlemektedir.

Çevresel etki değerlendirme şartlarına tabi olan tesisler, ÇED Yönetmeliği'nde sayılmaktadır. Ne Enerjisa, ne de Enerjisa'nın dağıtım veya perakende satış şirketleri tarafından yürütülen işler ÇED Yönetmeliği'ndeki listeler kapsamındadır. Bu nedenle Enerjisa ve iştirakleri ÇED şartlarından muaftır. Benzer bir şekilde, Enerjisa ve iştirakleri Çevre İzin ve Lisans Yönetmeliği kapsamına giren hava emisyonu, çevre gürültüsü, atık su tahliyesi ve derin deniz suyu tahliyesi gibi bir faaliyette bulunmamaktadır ve bu nedenle Çevre İzin ve Lisans Yönetmeliği'ndeki ruhsat ve lisans şartlarına tabi değildir. Ancak Şirket'in dağıtım şirketleri, atık su için kanalizasyon sistemine bağlı bulunmaktadır ve dolayısıyla, ilgili tesisleri kanalizasyon sistemine bağlamak için ilgili belediyelerden gerekli izinleri almış bulunmaktadır.

Şirket'in dağıtım şirketleri, lojistik servis merkezi depolarında 1.000 kilogramdan fazla tehlikeli atık depoladıkları için, Atık Yönetimi Yönetmeliği uyarınca Çevre ve Şehircilik Müdürlüğü'nden geçici atık depolama izinleri almakla yükümlüdür. Şirket'in dağıtım şirketlerinin sekiz lojistik hizmet merkezi bulunmaktadır. Ankara'daki lojistik hizmet merkezi için geçici atık depolama izni alınmıştır. Bu merkezlerden geri kalan yedisi için, dağıtım şirketleri Eylül 2017'de Çevre ve Şehircilik Müdürlüğü'ne başvurmuştur ve atık depolama alanları için düzenlemelerin şartlarına uygun olarak gerekli işlemler yapılmaktadır.

Enerjisa ve bağlı ortaklıkları, ayrıca sağlık ve güvenlikle ilgili birçok kanun ve yönetmeliğe tabidir. Şirket'in operasyonları hakkındaki temel mevzuat, risk değerlendirme düzenlemelerini, iş sağlığı ve güvenliği eğitimi düzenlemelerini ve iş sağlığı ve güvenliği yönetimi düzenlemelerini kapsamaktadır. Enerjisa ve bağlı ortaklıklarının operasyonları hakkındaki temel sağlık ve güvenlik mevzuatı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu ile başta İşyeri Tehlike Sınıfları Tebliği ve İş Sağlığı ve Güvenliği Risk Değerlendirmesi gelmek üzere, İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu kapsamında çıkartılan diğer bazı düzenlemelerdir.

İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu, işverenler için sağlık ve güvenlik şartlarının genel çerçevesini çizmekte ve bu şartlara uyulmamasının sonuçlarını düzenlemektedir. İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu ve geçerli diğer düzenlemeler uyarınca, ilgili makamlar denetim yapabilir ve ihlal hâlinde para cezası uygulayabilir. Yine İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu uyarınca, işverenler artık çalışanları arasından bir veya birden fazla "çalışan temsilcisi" seçilmesini sağlamakla (veya seçim mümkün değilse atamakla) ve çalışanları arasından iş güvenliği uzmanı/uzmanları, işyeri doktoru/doktorları ve diğer sağlık personelini atamakla yükümlüdür.

Şirket'in dağıtım şirketleri ve perakende satış şirketleri, sağlık ve güvenlik uygulamalarını takip etmek için sağlık ve güvenlik ekipleri bulundurmaktadır. Bu şirketler ayrıca iş sağlığı ve güvenliği kültürü yaratmak amacıyla üst yönetimi de dâhil olmak üzere tüm çalışanlarla iş sağlığı ve güvenliği toplantıları yapmaktadır. Bunlara ek olarak, dağıtım şirketlerinin yöneticileri düzenli olarak iş sağlığı ve güvenliği hakkında saha denetimleri yapmakta ve iş sağlığı ve güvenliği alanında liderlik yapmaktadır.

Sağlık ve güvenlik düzenlemelerine uyumu teşvik etmek için Şirket'in dağıtım ve perakende satış şirketleri, tehlikeli durumları ihbar eden çalışanlarına ödül vermektedir. Şirket'in dağıtım ve perakende satış şirketlerinin çalışanları için risk değerlendirme, acil durumlar, ilk yardım ve diğer sürücülerin hatalarına karşı tedbirli araç kullanma eğitimleri gibi farklı türde eğitim programları düzenlenmektedir. Şirket, geçerli iş sağlığı, iş güvenliği ve çevre kuralları ve düzenlemelerine esaslı açılardan uyum göstermektedir.

9.3. Maddi duran varlıklar üzerinde yer alan kısıtlamalar, ayni haklar ve ipotek tutarları hakkında bilgi:

Yoktur.

9.4. Maddi duran varlıkların rayiç/gerçeğe uygun değerinin bilinmesi hâlinde rayiç değer ve dayandığı değer tespit raporu hakkında bilgi:

Yoktur.

10. FAALİYETLERE VE FİNANSAL DURUMA İLİŞKİN DEĞERLENDİRMELER

10.1. Finansal durum:

10.1.1. İhraççının izahnamede yer alması gereken finansal tablo dönemleri itibarıyla finansal durumu, finansal durumunda yıldan yıla meydana gelen değişiklikler ve bu değişikliklerin nedenleri:

Aşağıda yer alan tablo, Şirket'in 31 Aralık 2014, 31 Aralık 2015, 31 Aralık 2016 ve 30 Eylül 2017 tarihleri itibarıyla konsolide finansal durumunu göstermektedir.

	31 Aralık			30 Eylül
	2014	**2015**	**2016**	**2017**
		(bin Türk Lirası)		
Dönen varlıklar	2.241.969	2.532.462	2.939.550	3.491.079
Nakit ve nakit benzerleri	*112.669*	*152.103*	*74.570*	*155.194*
Finansal varlıklar	*312.870*	*455.975*	*653.754*	*660.192*
Ticari alacaklar	*1.471.367*	*1.545.331*	*1.720.529*	*2.166.983*
Diğer alacaklar	*217.707*	*272.263*	*393.471*	*208.756*
Türev araçlar	-	-	*3.886*	-
Stoklar	*55.201*	*63.471*	*74.459*	*101.226*
Peşin ödenmiş giderler	*12.041*	*13.412*	*14.156*	*197.386*
Cari dönem vergisiyle ilgili varlıklar	*20.322*	*5.980*	*238*	*1.202*
Diğer dönen varlıklar	*39.792*	*23.927*	*4.487*	*140*
Duran varlıklar	10.521.490	11.488.597	12.191.898	13.506.806
Diğer alacaklar	*302.476*	*382.182*	*230.735*	*490.921*
Finansal varlıklar	*1.469.322*	*2.565.064*	*3.639.552*	*4.873.333*
Maddi duran varlıklar	*128*	*30.850*	*58.010*	*85.150*
Maddi olmayan duran varlıklar	*8.281.023*	*8.072.256*	*7.891.350*	*7.748.097*
Peşin ödenmiş giderler	*4.140*	*1.876*	*1.516*	*2.345*
Ertelenmiş vergi varlığı	*348.069*	*278.930*	*247.703*	*177.878*
Diğer duran varlıklar	*116.332*	*157.439*	*123.032*	*129.082*
Toplam varlıklar	**12.763.459**	**14.021.059**	**15.131.448**	**16.997.885**
Kısa vadeli yükümlülükler	3.294.155	4.580.790	4.950.759	4.215.754
Kısa vadeli finansal yükümlülükler	*762.210*	*915.335*	*1.556.770*	*1.463.482*
Uzun vadeli finansal yükümlülüklerin kısa vadeli kısımları	*43.161*	*1.000.729*	*1.541.024*	*590.717*
Diğer finansal yükümlülükler	*17.185*	*20.630*	*25.087*	*29.097*
Ticari borçlar	*816.488*	*826.990*	*1.117.668*	*1.060.293*
Çalışanlara sağlanan faydalar kapsamında borçlar	*21.366*	*15.539*	*39.230*	*49.571*
Diğer borçlar	*36.517*	*117.718*	*160.238*	*112.761*
Özelleştirme İdaresi'ne borçlar	*1.237.732*	*1.188.456*	-	-
Türev araçlar	-	-	-	*37.095*
Ertelenmiş gelirler	*75.161*	*173.289*	*165.733*	*449.713*
Dönem kârı vergi yükümlülüğü	-	*8.875*	*6.316*	*31.165*
Kısa vadeli karşılıklar	*163.689*	*167.334*	*167.879*	*177.374*
Diğer kısa vadeli yükümlülükler	*120.646*	*145.895*	*170.814*	*214.486*
Uzun vadeli yükümlülükler	5.428.962	5.074.438	5.433.861	7.581.337
Uzun vadeli finansal yükümlülükler	*2.098.000*	*2.878.000*	*3.200.000*	*5.121.987*
Diğer finansal yükümlülükler	*239.728*	*232.392*	*245.134*	*262.631*
Diğer borçlar	*608.063*	*735.201*	*880.004*	*1.068.335*
Özelleştirme İdaresi'ne borçlar	*1.176.074*	-	-	-
Ertelenmiş gelirler	*158.385*	*101.624*	*25.617*	*4.835*
Uzun vadeli karşılıklar	*38.555*	*58.825*	*56.442*	*73.106*
Ertelenmiş vergi yükümlülüğü	*1.110.157*	*1.068.396*	*1.026.664*	*1.050.443*
Toplam özkaynaklar	**4.040.342**	**4.365.831**	**4.746.828**	**5.200.794**
Ödenmiş sermaye	*4.389.585*	*4.389.585*	*3.964.528*	*1.181.069*
Sermaye düzeltme farkları	-	-	-	*2.836.364*
Diğer fonlar	*4.340*	*4.340*	*4.340*	*4.340*
Kâr veya zararda yeniden sınıflandırılmayacak birikmiş diğer kapsamlı gelirler veya giderler	-	*(10.813)*	*(7.209)*	*(7.209)*
Kârdan ayrılan kısıtlanmış yedekler	*53.303*	*53.303*	*139.190*	*180.038*
Geçmiş yıllar kârları ve zararları	*(130.172)*	*(406.886)*	*268.586*	*552.226*
Net dönem kârı / zararı	*(276.714)*	*336.302*	*377.393*	*453.966*
Toplam kaynaklar	**12.763.459**	**14.021.059**	**15.131.448**	**16.997.885**

Şirket'in seçilmiş finansal bilgilerinin verildiği işbu İzahname'nin 4 no'lu bölümü altındaki açıklamalar, bu başlık altında verilen finansal verilere de uygulanmakta olup, bu bölüm, işbu İzahname'nin 4 no'lu bölümü altında verilen bahsi geçen açıklamalar kapsamında düzenlenmiştir. Yatırımcı, yatırım kararını vermeden önce ihraççının finansal durum ve faaliyet sonuçlarına ilişkin ayrıntılı bilgilerin yer aldığı işbu izahnamenin 4 ve 23 no'lu bölümlerini de dikkate almalıdır.

Dönen Varlıklar

Şirket'in dönen varlıkları, nakit ve nakit benzerleri, finansal varlıklar, ticari alacaklar, diğer alacaklar, türev araçlar, stoklar, peşin ödenmiş giderler, cari dönem vergisiyle ilgili varlıklar ve diğer dönen varlıklar kalemlerinden oluşmaktadır.

Nakit ve nakit benzerleri, 31 Aralık 2014'te 112.669 bin TL, 31 Aralık 2015'te 152.103 bin TL, 31 Aralık 2016'da 74.570 bin TL ve 30 Eylül 2017'de 155.194 bin TL olarak gerçekleşmiştir.

Finansal varlıklar, 31 Aralık 2014'te 312.870 bin TL, 31 Aralık 2015'te 455.975 bin TL, 31 Aralık 2016'da 653.754 bin TL ve 30 Eylül 2017'de 660.192 bin TL olarak gerçekleşmiştir. Finansal varlıklar, Şirket'in imtiyaz anlaşması kapsamında yapmış olduğu şebeke yatırımlarına ilişkin henüz tahsil edilmemiş yatırım alacakları ile buna ilişkin faiz alacaklarının kısa vadeli kısımlarından oluşmaktadır. Finansal varlıklardaki artış yatırımların artmasından kaynaklanmaktadır. Yapılan yatırımlar 10 yıllık vadede tahsil edilmektedir.

Ticari alacaklar, 31 Aralık 2014'te 1.471.367 bin TL, 31 Aralık 2015'te 1.545.331 bin TL, 31 Aralık 2016'da 1.720.529 bin TL ve 30 Eylül 2017'de 2.166.983 bin TL olarak gerçekleşmiştir. Ticari alacaklar, Şirket'in dağıtım hizmeti verdiği ve elektrik satışı gerçekleştirdiği müşterilerinden alacakları içermektedir ve hizmet verdiği abonelerinin ve elektrik satışı gerçekleştirdiği müşterilerinin elektrik tüketimleri arttığı için büyümektedir.

Ticari alacaklara ilişkin olarak Şirket, geçmiş tecrübelerine ve müşterilerinin ödeme alışkanlıklarına dayanarak kamu ve tarımsal sulama dışındaki bir alacağın şüpheli alacak olarak değerlendirilmesi için geçmesi gereken olgun sürenin 180 gün olduğunu değerlendirmekte, bu nedenle de 180 gün ve üzeri vadesi geçmiş alacakları değer düşüklüğüne uğramış olarak nitelendirmektedir. Tarımsal sulama ve kamu alacakları için 365 gün ve üzerinde gecikmeli alacaklar değer düşüklüğüne uğramış varsayılmaktadır.

Şirketin özellikle perakende satış faaliyetleri ile ilgili alacakları çok sayıda küçük tutarlı faturalardan oluşmakta olup Şirket tüm alacaklarını ve alacaklardan tahsilatlarını 0-1 ay, 1-3 ay,3-6 ay ve 6 aydan uzun dönemler için detaylı olarak takip etmektedir. Şirket'in ilk 6 ay içinde (180 gün içinde) alacak tahsilat oranı %99'un üzerindedir.

Diğer alacaklar, 31 Aralık 2014'te 217.707 bin TL, 31 Aralık 2015'te 272.263 bin TL, 31 Aralık 2016'da 393.471 bin TL ve 30 Eylül 2017'de 208.756 bin TL olarak gerçekleşmiştir.

Türev araçlara ilişkin varlıklar, 31 Aralık 2014'te ve 31 Aralık 2015'te sıfır seviyesindeyken, 31 Aralık 2016'da 3.886 bin TL olarak gerçekleşmiş, 30 Eylül 2017'de ise tekrar sıfır seviyesine gerilemiştir. Türev araçlar, Şirket'in YEKDEM'den oluşan ABD Doları cinsinden maliyetlerin oluşturduğu kur riskinden korunmak için kullanılmaktadır. 31 Aralık 2016 itibarıyla türev araçlar nedeniyle oluşan varlık kalemi, 30 Eylül 2017'ye gelinen dönemde ABD Doları'nın TL karşısındaki değer kaybı sonucunda, sıfırlanmıştır.

Stoklar, 31 Aralık 2014'te 55.201 bin TL, 31 Aralık 2015'te 63.471 bin TL, 31 Aralık 2016'da 74.459 bin TL ve 30 Eylül 2017'de 101.226 bin TL olarak gerçekleşmiş olup ağırlıklı olarak yedek parçalardan oluşmaktadır.

Peşin ödenmiş giderler, 31 Aralık 2014'te 12.041 bin TL, 31 Aralık 2015'te 13.412 bin TL, 31 Aralık 2016'da 14.156 bin TL ve 30 Eylül 2017'de 197.386 bin TL olarak gerçekleşmiştir.

Cari dönem vergisiyle ilgili diğer varlıklar, 31 Aralık 2014'te 20.322 bin TL, 31 Aralık 2015'te 5.980 bin TL, 31 Aralık 2016'da 238 bin TL ve 30 Eylül 2017'de 1.202 bin TL olarak gerçekleşmiştir.

Diğer dönen varlıklar, 31 Aralık 2014'te 39.792 bin TL, 31 Aralık 2015'te 23.927 bin TL, 31 Aralık 2016'da 4.487 bin TL ve 30 Eylül 2017'de 140 bin TL olarak gerçekleşmiştir.

Böylece, Şirket'in dönen varlıkları, 31 Aralık 2014'te 2.241.969 bin TL, 31 Aralık 2015'te 2.532.462 bin TL, 31 Aralık 2016'da 2.939.550 bin TL ve 30 Eylül 2017'de 3.491.079 bin TL olarak gerçekleşmiştir.

Duran Varlıklar

Şirket'in duran varlıkları, diğer alacaklar, finansal varlıklar, maddi duran varlıklar, maddi olmayan duran varlıklar, peşin ödenmiş giderler, ertelenmiş vergi varlığı ve diğer duran varlıklar kalemlerinden oluşmaktadır.

Diğer alacaklar, 31 Aralık 2014'te 302.476 bin TL, 31 Aralık 2015'te 382.182 bin TL, 31 Aralık 2016'da 230.735 bin TL ve 30 Eylül 2017'de 490.921 bin TL olarak gerçekleşmiştir.

Finansal varlıklar, 31 Aralık 2014'te 1.469.322 bin TL, 31 Aralık 2015'te 2.565.064 bin TL, 31 Aralık 2016'da 3.639.552 bin TL ve 30 Eylül 2017'de 4.873.333 bin TL olarak gerçekleşmiştir. Finansal varlıklar, Şirket'in imtiyaz anlaşması kapsamında yapmış olduğu şebeke yatırımlarına ilişkin henüz tahsil edilmemiş yatırım alacakları ile buna ilişkin faiz alacaklarının uzun vadeli kısımlarından oluşmaktadır. Finansal varlıklardaki artış yatırımların artmasından kaynaklanmaktadır. Yapılan yatırımlar 10 yıllık vadede tahsil edilmektedir.

Şirket, ilgili dağıtım bölgelerini İşletme Hakkı Devir Sözleşmeleri kapsamında tanınan imtiyazlar uyarınca işlettiği için, Şirket finansal raporlama maksadıyla imtiyaz sözleşmeleri hakkındaki resmi TFRS yorumunu ("**TFRS Yorum 12**") uygulamaktadır. Düzenlenmeye esas gelir elde eden ve imtiyaza tabi faaliyet gösteren hizmet şirketleri, imtiyaz sözleşmesinin spesifik özelliklerine göre TFRS Yorum 12 kapsamında finansal varlık, maddi olmayan duran varlık ya da duran varlık modelini uygulamaktadır. İmtiyaz sözleşmelerinin özelliğine göre (imtiyaz sözleşmesinin süresi, operatör şirkete getiri ve sabit gelir garantisi verilip verilmemesi, sabit kıymetlerin sahipliğinin imtiyaz sahibi operatör şirkete verilip verilmemesi, riskin operatör ve düzenleyici kurum arasında paylaşımı, vb.) operatör şirketlerin finansal varlık, maddi duran varlık ya da maddi olmayan duran varlık modellerinden hangisinin kullanılacağını belirlemektedir.

Şirket, imtiyaz sözleşmesi kapsamında belirli bir getiri oranının (RMGO + enflasyon) ve uygulama dönemleri boyunca yılık yatırım tavanı üzerinden sabit bir gelirin (dağıtılan elektrikten bağımsız olarak yapılan yatırımların 10 yılda geri ödenmesi, operasyonel giderlerin yıllık olarak karşılanması vb.) garanti edilmiş olması, dağıtım şebekesini oluşturan maddi duran varlıkların sahipliğinin TEDAŞ'ta kalmış olması gibi faktörleri göz önünde bulundurarak TFRS Yorum 12 gereği finansal varlık modelini uygulamaktadır.

Maddi olmayan duran varlık ya da duran varlık modelinde operatör şirketin yaptığı yatırım harcamaları bilançoda maddi olmayan duran varlık ya da duran varlık olarak muhasebeleştirilmekte iken, Şirket'in kullanmakta olduğu finansal varlık modelinde ise dağıtım faaliyetleri kapsamında yapılan yatırım harcamaları bilançoda finansal varlık (alacak) olarak yer almaktadır.

Buna göre;

- Şirket, hizmet imtiyaz sözleşmelerine göre uyguladığı TFRS Yorum-12 kapsamında bir Finansal Varlık Modeli oluşturmuştur.

- İlgili Finansal Varlık Modeli, enflasyon, RMGO ve yıllara sari yatırım harcamaları gibi bazı varsayımları kullanarak Başkent için 2036, Ayedaş ve Toroslar için ise 2042 yıllarına kadar yapılacak yatırımların nakit çıkışlarını, yatırımların itfa tutarlarına ilişkin nakit girişlerini ve bahse konu yatırımlar neticesinde bilançoda oluşan finansal varlık üzerinden elde edilen getirinin hesaplanmasını sağlamaktadır.

- Yatırımların gerçekleştiği geçmiş dönemler için ilgili yılın nominal fiyatları, tarife dönemi içerisinde kalan ancak henüz gerçekleşmemiş yıllar için ise enflasyon varsayımlarına göre hesaplanan nominal fiyatlar ile EPDK'nın açıkladığı Gelir Gereksinimi tablolarında belirtilen (Her üç dağıtım bölgesi için aşağıda EPDK gelir gereksinimi tabloları verilmektedir) yatırım itfaları ve makul getiri rakamları dikkate alınmakta ve nakit akışları hesaplanmaktadır (EPDK'nın ikinci tarife dönemi 2011-2015 yıllarını, üçüncü tarife dönemi ise 2016-2020 yıllarını kapsamakta olup, Gelir Gereksinimi Tabloları, 2020 yılına kadar Şirket'in yapmak zorunda olduğu yatırımlara ilişkin yatırım tavanı rakamlarını vermektedir).

- Tarife döneminden sonraki yıllar için ise (2020-2042 dönemi arası) EPDK, henüz RMGO, yatırım tavanı, itfa dönemi gibi temel parametreleri açıklamış değildir (bununla birlikte EPDK 7 Aralık 2017 tarihinde aldığı kararla 3. tarife döneminin kalan üç yılı için -2018, 2019, 2020 yılları- Reel Makul Getiri Oranını %11,91'den %13,61'e çıkarmıştır). Söz konusu parametreler her tarife döneminin öncesinde ve yalnızca izleyen tarife dönemini kapsayacak şekilde açıklanmaktadır (Örneğin, 2021-2025 tarife dönemi için ilgili parametreler 2020 yılının sonunda açıklığa kavuşacaktır).

- Dolayısıyla, tarife döneminden sonraki dönemlere ilişkin nakit giriş ve çıkışları ilgili model için hesaplanırken muhasebenin ihtiyatlılık ilkesi göz önünde bulundurulur ve hâlihazırdaki tarife yapısının ve yatırım tavanının aynı şekilde lisans süresinin sonuna kadar devam edeceği varsayılarak tahmini nakit giriş ve çıkışları hesaplanır (RMGO: %11,91 - 2018 ila 2020 yılları arasını kapsayan dönem için %13,61, Yatırım Tavanı: Başkent, 357 milyon TL; Ayedaş,175 milyon TL; Toroslar, 332 milyon TL).

- Herhangi bir tarife döneminde EPDK'nın öngördüğü yatırım tavanının üzerinde gerçekleştirilen yatırımlarla ilgili anapara itfaları ve faiz gelirleri izleyen tarife döneminin başında EPDK tarafından gelir gereksinimi hesaplarına dâhil edilip ödendiği için, içinde bulunulan 3. tarife döneminde (2016-2020) yapılan/yapılacak fazla yatırımlara ilişkin anapara itfaları ve faiz gelirlerinin 2021 yılında nakit girişi olarak gerçekleşeceği varsayılmaktadır.

- Netice itibariyle Şirket, önceden yapılmış ve her yıl yapılacak yatırım harcamalarına istinaden proje süresince ve gelecek dönemlerde elde edileceği tahmin edilen nakit girişlerini etkin faiz oranı yöntemine göre iskonto ederek hesapladığı iç verim oranı (İVO) üzerinden finansal varlığın değerini hesaplamakta ve finansal varlıklar adı altında bilançoda kayda almaktadır. Diğer bir deyişle; Şirketin raporlama tarihi itibariyle bilançosunda yer alan finansal varlık kalemi, raporlama tarihi itibariyle gerçekleştirip henüz tahsil etmediği yatırım harcamaları alacağı ile bu alacağa etkin faiz oranı (İVO) uygulamak suretiyle hesapladığı ve henüz tahsil etmediği faiz geliri alacağının bilanço tarihi itibariyle makul değerleri toplamından oluşmaktadır.

Hesaplama tablosuna ilişkin olarak Başkent Dağıtım örneği aşağıda sunulmuştur;

Milyon TL	**2016**	**2017**	**2018**	**2019**	**2020**	**2021-2036**
Finansal varlık açılış bakiyesi (4)	1.369	1.913	2.435	2.766	3.086	3.342
(+) Yatırım Harcaması (1)	647	498	451	490	530	-
(+) Faiz geliri (2)	280	478	466	525	578	-
(-) İtfa Tutarı (3)	-383	-454	-586	-695	-852	-
Finansal varlık kapanış değeri (4)	**1.913**	**2.435**	**2.766**	**3.086**	**3.342**	**-**

Etkin faiz oranı (IVO veya IRR) (5)	%19,62	%19,62	%19,62	%19,62	%19,62	%19,62
Reel makul getiri oranı (RMGO) (6)	%11,91	%11,91	%13,61	%13,61	%13,61	%13,61
Yıllık ortalama enflasyon oranı (7)	%7,80	%10,70	%8,50	%8,70	%8,40	%7,20

Açıklamalar;
(1) Yıllar itibariyle yapılan / yapılacak yatırım harcamalarını içermektedir. 2020 yılına kadar olan rakamlar 3. tarife dönemine ilişkin olarak EPDK tarafından onaylanan yatırım rakamlarının nominal değeri olup, 2021-2036 yılları arasında da 3. tarife dönemindeki

reel yatırım rakamlarının aynı miktarda devam edeceği varsayılmıştır. Tabloda enflasyon oranı ile endekslenmiş nominal rakamlar yer almaktadır.
(2) Faiz geliri raporlama tarihi itibariyle alacak rakamına etkin faiz oranının uygulanması neticesinde hesaplanmaktadır.
(3) EPDK tarafından açıklanan ve tarife yoluyla tahsil edilen yıllık itfa tutarını içermektedir. 2021 - 2036 yılı itfa tutarlarının da 3. tarife dönemindeki reel bedeller ile aynı olacağı varsayılmıştır. Tabloda enflasyon oranı ile endekslenmiş nominal rakamlar yer almaktadır.
(4) Dönem başı / sonu itibariyle bilançoda yer alan finansal varlık rakamını temsil etmektedir.
(5) İmtiyaz sözleşmesi boyunca nakit giriş, çıkış, RMGO ve enflasyon oranı dikkate alınarak hesaplanan iç getiri oranını içermektedir. RMGO'nun 2036 yılı sonuna kadar %11,91 olacağı varsayılmıştır.
(6) EPDK tarafından açıklanan oranı temsil etmektedir.
(7) Gerçekleşen / tahmin edilen yıllık ortalama TÜFE'yi temsil etmektedir.

Maddi duran varlıklar, 31 Aralık 2014'te 128 bin TL, 31 Aralık 2015'te 30.850 bin TL, 31 Aralık 2016'da 58.010 bin TL ve 30 Eylül 2017'de 85.150 bin TL olarak gerçekleşmiştir. Şirket, işletme haklarına sahip olduğu elektrik dağıtım ağının mülkiyetine sahip olmadığı için dağıtım ağına ilişkin varlıkları bilançosunda taşımamaktadır. Bu nedenle, maddi duran varlıklar kalemi, Şirket'in tüm varlıkları içinde oldukça önemsiz bir seviyede seyretmektedir.

Maddi olmayan duran varlıklar, 31 Aralık 2014'te 8.281.023 bin TL, 31 Aralık 2015'te 8.072.256 bin TL, 31 Aralık 2016'da 7.891.350 bin TL ve 30 Eylül 2017'de 7.748.097 bin TL olarak gerçekleşmiştir. Şirket'in maddi olmayan duran varlıkları, müşteri sözleşmeleri ve ilişkileri, şirket satın almalarından kaynaklanan şerefiye ve işletme hakkı devri alt kalemlerinden oluşmaktadır.

Şerefiye bedeli talep büyümesi ve ilave müşteri potansiyeli dikkate alınarak perakende iş koluna atfedilmiştir. Şerefiye bedeli, TMS 36 gereği amortismana tabi tutulmamakta her sene değer düşüklüğü testine tabi tutulmaktadır. Amortismana tabi tutulan İşletme Hakkı Devir Sözleşmesi ile Müşteri Sözleşmeleri ve İlişkiler bedeli de amortismana tabi tutulmalarının yanı sıra, ayrıca her sene TMS 36 gereği değer düşüklüğü testine tabi tutulmaktadır. Bahse konu şerefiye perakende satış işkoluna atfedildiği ve imtiyaz süresinin sonunda da Şirket perakende satış faaliyetlerine devam edebileceği için, müşteri potansiyeline atfedilerek dikkate alınan şerefiye bedeli, değer düşüklüğü testlerine tabi olmak kaydıyla imtiyaz süresinin sona ermesinden sonra da perakende satış şirketlerinin bir varlığı olarak kalmaya devam edecektir.

Peşin ödenmiş giderler, 31 Aralık 2014'te 4.140 bin TL, 31 Aralık 2015'te 1.876 bin TL, 31 Aralık 2016'da 1.516 bin TL ve 30 Eylül 2017'de 2.345 bin TL olarak gerçekleşmiştir.

Ertelenmiş vergi varlığı, 31 Aralık 2014'te 348.069 bin TL, 31 Aralık 2015'te 278.930 bin TL, 31 Aralık 2016'da 247.703 bin TL ve 30 Eylül 2017'de 177.878 bin TL olarak gerçekleşmiştir.

Diğer duran varlıklar, 31 Aralık 2014'te 116.332 bin TL, 31 Aralık 2015'te 157.439 bin TL, 31 Aralık 2016'da 123.032 bin TL ve 30 Eylül 2017'de 129.082 bin TL olarak gerçekleşmiştir.

Böylece, Şirket'in duran varlıkları, 31 Aralık 2014'te 10.521.490 bin TL, 31 Aralık 2015'te 11.488.597 bin TL, 31 Aralık 2016'da 12.191.898 bin TL ve 30 Eylül 2017'de 13.506.806 bin TL olarak gerçekleşmiştir.

Kısa Vadeli Yükümlülükler

Şirket'in kısa vadeli yükümlülükleri, kısa vadeli finansal yükümlülükler, uzun vadeli finansal yükümlülüklerin kısa vadeli kısımları, diğer finansal yükümlülükler, ticari borçlar, çalışanlara sağlanan faydalar kapsamında borçlar, diğer borçlar, Özelleştirme İdaresi'ne borçlar, türev araçlar, ertelenmiş gelirler, dönem kârı vergi yükümlülüğü, kısa vadeli karşılıklar, diğer kısa vadeli yükümlülükler kalemlerinden oluşmaktadır.

Kısa vadeli finansal yükümlülükler, 31 Aralık 2014'te 762.210 bin TL, 31 Aralık 2015'te 915.335 bin TL, 31 Aralık 2016'da 1.556.770 bin TL ve 30 Eylül 2017'de 1.463.482 bin TL olarak gerçekleşmiştir.

Uzun vadeli finansal yükümlülüklerin kısa vadeli kısımları, 31 Aralık 2014'te 43.161 bin TL, 31 Aralık 2015'te 1.000.729 bin TL, 31 Aralık 2016'da 1.541.024 bin TL ve 30 Eylül 2017'de 590.717 bin TL olarak gerçekleşmiştir.

Diğer finansal yükümlülükler, 31 Aralık 2014'te 17.185 bin TL, 31 Aralık 2015'te 20.630 bin TL, 31 Aralık 2016'da 25.087 bin TL ve 30 Eylül 2017'de 29.097 bin TL olarak gerçekleşmiştir.

Ticari borçlar, 31 Aralık 2014'te 816.488 bin TL, 31 Aralık 2015'te 826.990 bin TL, 31 Aralık 2016'da 1.117.668 bin TL ve 30 Eylül 2017'de 1.060.293 bin TL olarak gerçekleşmiştir. Ticari borçlar, Şirket'in ağırlıklı olarak TETAŞ'tan ve EPİAŞ'tan ve kısmen Enerjisa Elektrik Toptan'dan yaptığı elektrik alımlarından kaynaklanmaktadır.

Çalışanlara sağlanan faydalar kapsamında borçlar, 31 Aralık 2014'te 21.366 bin TL, 31 Aralık 2015'te 15.539 bin TL, 31 Aralık 2016'da 39.230 bin TL ve 30 Eylül 2017'de 49.571 bin TL olarak gerçekleşmiştir.

Diğer borçlar, 31 Aralık 2014'te 36.517 bin TL, 31 Aralık 2015'te 117.718 bin TL, 31 Aralık 2016'da 160.238 bin TL ve 30 Eylül 2017'de 112.761 bin TL olarak gerçekleşmiştir.

Özelleştirme İdaresi'ne borçlar, 31 Aralık 2014'te 1.237.732 bin TL ve 31 Aralık 2015'te 1.188.456 bin TL olarak gerçekleşmiş, 31 Aralık 2016'da ve 30 Eylül 2017'de ise sıfır seviyesine gerilemiştir. Özelleştirme İdaresi'ne borçlar kalemi, AYEDAŞ, AYEPSAŞ, Toroslar EDAŞ ve Toroslar EPSAŞ paylarının satın alınması nedeniyle oluşmuş olup, söz konusu borcun tamamen ödenmesi ile sıfırlanmıştır.

Türev araçlar, 31 Aralık 2014'te, 31 Aralık 2015'te ve 31 Aralık 2016'da sıfır seviyesindeyken, 30 Eylül 2017'de 37.095 bin TL olarak gerçekleşmiştir. Türev araçlar, Şirket'in YEKDEM'den oluşan ABD Doları cinsinden maliyetlerin oluşturduğu kur riskinden korunmak için kullanılmaktadır. 31 Aralık 2016'dan 30 Eylül 2017'ye gelinen dönemde, ABD Doları'nın TL karşısındaki değer kaybı sonucunda, türev araçlar nedeniyle yükümlülük oluşmuştur.

Ertelenmiş gelirler, 31 Aralık 2014'te 75.161 bin TL, 31 Aralık 2015'te 173.289 bin TL, 31 Aralık 2016'da 165.733 bin TL ve 30 Eylül 2017'de 449.713 bin TL olarak gerçekleşmiştir.

Dönem kârı vergi yükümlülüğü, 31 Aralık 2014'te sıfır seviyesindeyken, 31 Aralık 2015'te 8.875 bin TL, 31 Aralık 2016'da 6.316 bin TL ve 30 Eylül 2017'de 31.165 bin TL olarak gerçekleşmiştir.

Kısa vadeli karşılıklar, 31 Aralık 2014'te 163.689 bin TL, 31 Aralık 2015'te 167.334 bin TL, 31 Aralık 2016'da 167.879 bin TL ve 30 Eylül 2017'de 177.374 bin TL olarak gerçekleşmiştir.

Diğer kısa vadeli yükümlülükler, 31 Aralık 2014'te 120.646 bin TL, 31 Aralık 2015'te 145.895 bin TL, 31 Aralık 2016'da 170.814 bin TL ve 30 Eylül 2017'de 214.486 bin TL olarak gerçekleşmiştir.

Böylece, Şirket'in kısa vadeli yükümlülükleri, 31 Aralık 2014'te 3.294.155 bin TL, 31 Aralık 2015'te 4.580.790 bin TL, 31 Aralık 2016'da 4.950.759 bin TL ve 30 Eylül 2017'de 4.215.754 bin TL olarak gerçekleşmiştir.

Uzun Vadeli Yükümlülükler

Şirket'in uzun vadeli yükümlülükleri, uzun vadeli finansal yükümlülükler, diğer finansal yükümlülükler, diğer borçlar, Özelleştirme İdaresi'ne borçlar, ertelenmiş gelirler, uzun vadeli karşılıklar ve ertelenmiş vergi yükümlülüğü kalemlerinden oluşmaktadır.

Uzun vadeli finansal yükümlülükler, 31 Aralık 2014'te 2.098.000 bin TL, 31 Aralık 2015'te 2.878.000 bin TL, 31 Aralık 2016'da 3.200.000 bin TL ve 30 Eylül 2017'de 5.121.987 bin TL olarak gerçekleşmiştir. Şirket'in uzun vadeli yükümlülüklerindeki artış, artan yatırım harcamalarının finansmanının yanı sıra, AYEDAŞ,

AYEPSAŞ, Toroslar EDAŞ ve Toroslar EPSAŞ paylarının satın alınması nedeniyle Özelleştirme İdaresi'ne oluşan borcun ödenmesi amacıyla alınan kredilerden kaynaklanmaktadır.

Diğer finansal yükümlülükler, 31 Aralık 2014'te 239.728 bin TL, 31 Aralık 2015'te 232.392 bin TL, 31 Aralık 2016'da 245.134 bin TL ve 30 Eylül 2017'de 262.631 bin TL olarak gerçekleşmiştir.

Diğer borçlar, 31 Aralık 2014'te 608.063 bin TL, 31 Aralık 2015'te 735.201 bin TL, 31 Aralık 2016'da 880.004 bin TL ve 30 Eylül 2017'de 1.068.335 bin TL olarak gerçekleşmiştir.

Özelleştirme İdaresi'ne borçlar, 31 Aralık 2014'te 1.176.074 bin TL olarak gerçekleşmiş, 31 Aralık 2015'te, 31 Aralık 2016'da ve 30 Eylül 2017'de sıfır seviyesine gerilemiştir. Özelleştirme İdaresi'ne borçlar, AYEDAŞ, AYEPSAŞ, Toroslar EDAŞ ve Toroslar EPSAŞ paylarının satın alınması nedeniyle oluşmuş olup, söz konusu borcun tamamen ödenmesi ile sıfırlanmıştır.

Ertelenmiş gelirler, 31 Aralık 2014'te 158.385 bin TL, 31 Aralık 2015'te 101.624 bin TL, 31 Aralık 2016'da 25.617 bin TL ve 30 Eylül 2017'de 4.835 bin TL olarak gerçekleşmiştir.

Uzun vadeli karşılıklar, 31 Aralık 2014'te 38.555 bin TL, 31 Aralık 2015'te 58.825 bin TL, 31 Aralık 2016'da 56.442 bin TL ve 30 Eylül 2017'de 73.106 bin TL olarak gerçekleşmiştir.

Ertelenmiş vergi yükümlülüğü, 31 Aralık 2014'te 1.110.157 bin TL, 31 Aralık 2015'te 1.068.396 bin TL, 31 Aralık 2016'da 1.026.664 bin TL ve 30 Eylül 2017'de 1.050.443 bin TL olarak gerçekleşmiştir.

Böylece, Şirket'in uzun vadeli yükümlülükleri, 31 Aralık 2014'te 5.428.962 bin TL, 31 Aralık 2015'te 5.074.438 bin TL, 31 Aralık 2016'da 5.433.861 bin TL ve 30 Eylül 2017'de 7.581.337 bin TL olarak gerçekleşmiştir.

Özkaynaklar

Şirket'in özkaynakları, ödenmiş sermaye, sermaye düzeltme farkları, diğer fonlar, kâr veya zararda yeniden sınıflandırılmayacak birikmiş diğer kapsamlı gelirler veya giderler, kârdan ayrılan kısıtlanmış yedekler, geçmiş yıl kârları ve zararları ve net dönem kârı / zararı kalemlerinden oluşmaktadır.

Ödenmiş sermaye, 31 Aralık 2014'te 4.389.585 bin TL, 31 Aralık 2015'te 4.389.585 bin TL, 31 Aralık 2016'da 3.964.528 bin TL ve 30 Eylül 2017'de 1.181.069 bin TL olarak gerçekleşmiştir. Ödenmiş sermayede 2016 yılında görülen azalma, Şirket'in geçmiş yıl zararlarının sermayeye eklenmesi suretiyle ödenmiş sermayenin azaltılmasından kaynaklanmaktadır. Ödenmiş sermayede 2017 yılında görülen azalma ise Şirket'in kısmi bölünme işlemi nedeniyledir.

Sermaye düzeltme farkları, 31 Aralık 2014'te, 31 Aralık 2015'te ve 31 Aralık 2016'da sıfır seviyesindeyken, 30 Eylül 2017'de 2.836.364 bin TL olarak gerçekleşmiştir. Sermaye düzeltme farkları, Şirket'in 2017 yılındaki kısmi bölünmesi neticesinde oluşmuştur.

TFRS'ye göre hazırlanan 30 Eylül 2017 tarihli bilançosundaki sermaye düzeltme farkları bedeli, Şirket'in yasal kayıtlarında sermaye yedekleri olarak yer alan aşağıdaki kalemlerin toplamından oluşmaktadır (bin TL);

Emisyon primi	3.172.007
İştirakler bedelsiz sermaye artış fonu	93.611
Birleşme düzenleyici hesap	-429.254
TOPLAM	**2.836.364**

Yukarıda söz konusu edilen bu bedel, TFRS uyarınca sermaye düzeltme farkları olarak sınıflandırılmıştır. Her bir kalemin açıklamasına aşağıda yer verilmiştir;

Emisyon Primi: Şirket'in 2011 yılındaki ilk kuruluş aşamasında ortaklar sahip oldukları Enerjisa Enerji Üretim A.Ş., Enerjisa Elektrik Toptan Satış A.Ş. ile Enerjisa Doğalgaz Toptan Satış A.Ş.ve Enerjisa Elektrik Dağıtım A.Ş.(EEDAŞ) hisselerini Şirket'e ayni sermaye olarak koymuştur. Yerli ortak Sabancı Holding A.Ş, ilgili mevzuat gereği sahip olduğu hisseleri şirketlerin defter değeri esası ile değerlerken, o dönemdeki yabancı ortak Verbund ise sahip olduğu şirket hisselerini pazar değeri üzerinden değerlemiş, Üretim ve toptan satış şirketlerinden doğan aradaki fark ise mevzuat gereği emisyon primi olarak kayda alınmıştır. TFRS 3 gereği ise kapsamına girmeyen bu işlem; ortak kontrole tabi işlemler kapsamında "yeniden yapılanma" olarak değerlendirildiğinden, Üretim ve Toptan satış şirketlerinin artan defter değeri (bağlı ortaklık kalemi) ile emisyon primi bedeli konsolidasyon esnasında eliminasyona tabi tutulmuştur. 2017 yılında, İzahnamede söz konusu edilen birleşme ve bölünme işlemleri neticesinde Enerjisa Üretim Santralleri A.Ş.'ye (EÜSAŞ) devredilen Üretim ve Toptan satış şirketlerinin hisse değerlemesinden kaynaklanan emisyon primi kalemi ilgili mevzuat gereği Şirket bünyesinde kalmıştır. Diğer bir deyişle; TFRS ye kıyasla yasal kayıtlarda daha yüksek görünen Üretim ve Toptan satış şirketleri hisse değerleri sebebiyle bölünme sonrası daha yüksek bir sermaye yeni kurulan EÜSAŞ' a aktarılmış, Dağıtım ve Perakende şirketleri hisselerine atfedilen düşük sermayenin yerini emisyon primi almıştır. TFRS gereği, bu kalem sermaye düzeltme farkı olarak sınıflandırılmıştır.

İştirakler Bedelsiz Sermaye Artış Fonu: Geçmiş dönemde Şirket'in sahip olduğu Üretim şirketinde enflasyon değerlemesinden kaynaklanan "Yeniden değerleme fonu" kalemi Üretim şirketindeki sermaye artışı sonucu bedelsiz olarak sermayeye ilave edilmiş, Şirket bünyesinde de bu kalem "İştirakler bedelsiz sermaye artış fonu" olarak sermaye yedekleri hesabına kaydedilmiştir. 2017 yılındaki birleşme ve bölünme işlemleri neticesinde, Üretim şirketinden kaynaklanan ancak mevzuat gereği Şirket bünyesinde kalan bu kalem emisyon primine benzer şekilde bölünme sonrası azalan sermayenin (Dağıtım ve Perakende şirketleri hisselerine atfedilen sermaye) yerini almıştır. TFRS gereği, bu kalem sermaye düzeltme farkı olarak sınıflandırılmıştır.

Birleşme Düzenleyici Hesap: Bu hesap kalemi Şirket'in kayıtlarındaki EEDAŞ defter değeri ile EEDAŞ'ın sermayesi arasındaki farktan kaynaklanmaktadır. 20I7 yılında Şirket ile EEDAŞ birleşmesi esnasında bu fark mevzuat gereği birleşme düzenleyici hesap olarak sermaye yedekleri içerisinde negatif kalem olarak yer almış, TFRS gereği sermaye düzeltme farkı olarak sınıflandırılmıştır. Bu bedelin 4.196 bin TL'si Şirket'in 2011 yılındaki kuruluşu esnasında kayıtlarındaki EEDAŞ defter değeri ile EEDAŞ'ın sermayesi arasındaki farktan kaynaklanmaktadır. Geriye kalan 425.058 bin TL ise, 2016 yılı Aralık ayında EEDAŞ bünyesinde yapılan sermaye azalışı ile ilgilidir. Azalan sermaye Şirket'ten nakit olarak çekilmeyerek EEDAŞ'ın birikmiş zararlarından mahsup edilmiş, Şirket kayıtlarındaki EEDAŞ defter değeri ile EEDAŞ sermayesi arasında fark oluşmuştur.

Diğer fonlar, 31 Aralık 2014'te, 31 Aralık 2015'te, 31 Aralık 2016'da ve 30 Eylül 2017'de 4.340 bin TL olarak gerçekleşmiştir. Diğer fonlar, Başkent EDAŞ ile TEDAŞ arasında gerçekleşen hesap mutabakatı sonucunda oluşmuştur.

Kâr veya zararda yeniden sınıflandırılmayacak birikmiş diğer kapsamlı gelirler veya giderler, 31 Aralık 2014'te sıfır seviyesindeyken, 31 Aralık 2015'te -10.813 bin TL ve 31 Aralık 2016'da ve 30 Eylül 2017'de -7.209 bin TL olarak gerçekleşmiştir.

Kârdan ayrılan kısıtlanmış yedekler, 31 Aralık 2014'te ve 31 Aralık 2015'te 53.303 bin TL, 31 Aralık 2016'da 139.190 bin TL ve 30 Eylül 2017'de 180.038 bin TL olarak gerçekleşmiştir.

Geçmiş yıl kârları ve zararları, 31 Aralık 2014'te -130.172 bin TL, 31 Aralık 2015'te -406.886 bin TL, 31 Aralık 2016'da 268.586 bin TL ve 30 Eylül 2017'de 552.226 bin TL olarak gerçekleşmiştir. Geçmiş yıl zararlarında 2016 yılında görülen azalma, Şirket'in sermaye azaltımı yapıp, azalan sermaye ile geçmiş yıl zararlarının mahsup edilmesi nedeniyledir.

Net dönem kârı / zararı, 31 Aralık 2014'te -276.714 bin TL, 31 Aralık 2015'te 336.302 bin TL, 31 Aralık 2016'da 377.393 bin TL ve 30 Eylül 2017'de 453.966 bin TL olarak gerçekleşmiştir.

Böylece, Şirket'in özkaynakları, 31 Aralık 2014'te 4.040.342 bin TL, 31 Aralık 2015'te 4.365.831 bin TL, 31

Aralık 2016'da 4.746.828 bin TL ve 30 Eylül 2017'de 5.200.794 bin TL olarak gerçekleşmiştir.

10.2. Faaliyet sonuçları:

10.2.1. İhraççının izahnamede yer alması gereken finansal tablo dönemleri itibarıyla faaliyet sonuçlarına ilişkin bilgi:

TFRS Dışı Konsolide Finansal ve Operasyonel Bilgiler

Aşağıda bulunan tabloda, TFRS kapsamında düzenlenmeyen belirli finansal bilgilere yer verilmektedir. Bahsi geçen finansal bilgiler; (İ) FVÖK, (ii) FAVÖK, (iii) FAVÖK marjı, (iv) net borçluluk, (v) uyarlanmış hasılat, (vi) Uyarlanmış FAVÖK, (vii) Uyarlanmış FAVÖK marjı, (viii) Uyarlanmış FAVÖK artı yatırım harcamaları geri ödemeleri ve (ix) serbest nakit akışı kalemlerini içermektedir. Söz konusu finansal bilgilerin yanı sıra, aşağıdaki tabloda belirli operasyonel bilgiler de sunulmaktadır. Bu operasyonel bilgiler, (i) düzenlemeye esas yatırım harcamaları, (ii) gerçekleşen yatırım harcamaları, (iii) yatırım harcamaları geri ödemeleri, (iv) yatırım harcamaları verimliliği, (v) toplam DVT, (vi) işletme giderleri verimliliği, (vii) reel makul getiri oranı (RMGO), (viii) dağıtım bağlantı noktası sayısı, (ix) dağıtılan elektrik hacmi, (x) perakende satılan elektrik hacmi, (xi) perakende müşteri sayısı, (xii) perakende müşteri kayıp oranı ve (xiii) perakende tahsilat oranını içermektedir.

Öte yandan, daha önceden Enerjisa Elektrik Toptan müşteri portföyünde bulunan büyük kurumsal müşterilerin 1 Ocak 2017 tarihi itibarıyla Şirket'in perakende satış şirketlerinin portföylerine devredilmesi nedeniyle, (i) Şirket hasılatında uyarlamalar yapılmış ve uyarlanmış hasılat kalemi belirlenmiş, ve (ii) Şirket FAVÖK'ünde uyarlamalar yapılmış ve uyarlanmış FAVÖK kalemi belirlenmiştir. Uyarlamalara ilişkin detaylı bilgi, aşağıda ilgili dipnotlarda yapılmaktadır.

İşbu İzahnameye dâhil edilen TFRS dışı finansal bilgiler, TFRS açısından gerekli görülmeyen veya TFRS doğrultusunda sunulmayan ve bağımsız denetimden geçmemiş ek bilgilerdir. Yatırımcılar, yatırım kararlarını sağlıklı bir şekilde verebilmek için, yalnızca işbu İzahname'de yer alan TFRS dışı finansal bilgilere dayanmamalıdır. Zira bu göstergeleri; (i) genel olarak kabul görmüş muhasebe ilkeleri doğrultusunda belirlendiği üzere işletmenin hasılatı, brüt kârı veya net dönem kârına bir alternatif olarak veya işletmenin performansını tam olarak yansıtan bilgiler olarak, (ii) genel olarak kabul görmüş muhasebe ilkeleri doğrultusunda belirlendiği üzere işletme, yatırım veya finansman faaliyetlerinden elde edilen nakit akışlarına alternatif olarak veya Şirket'in likidite ihtiyaçlarını karşılayabilmesi için konulan bir gösterge olarak veya (iii) genel olarak kabul görmüş muhasebe ilkeleri tahtında sair performans göstergelerine alternatif olarak değerlendirmemelidir.

Bu göstergeler geçmiş faaliyetlerin tüm sonuçlarını yansıtan bir gösterge olarak değerlendirilmemelidir ve aynı zamanda gelecekte gerçekleşebilecek sonuçların geçmiş performansa paralel olarak gerçekleşeceği anlamına da gelmemektedir. Bu göstergeler Şirket'in yönetimi tarafından işletme ve faaliyetlerin performansını izlemek için kullanılmaktadır. Tüm şirketler bu önlemleri yeknesak bir şekilde hesaplamadığı için Şirket tarafından sunulan göstergeler diğer şirketlerce kullanılan benzer göstergelerle tam olarak karşılaştırılabilir olmayabilir.

	31 Aralık'ta sona eren yıllık dönem			30 Eylül'de sona eren dokuz aylık dönem	
	2014	**2015**	**2016**	**2016**	**2017**
	(*aksi belirtilmedikçe, bin Türk Lirası*)				
Diğer finansal bilgiler					
Hasılat	8.064.421	9.153.614	9.103.380	6.919.414	8.591.508
FVÖK[(1)]	307.637	1.038.277	1.272.310	1.071.745	1.286.163
Dağıtım segmentinden kaynaklanan	*430.430*	*930.061*	*1.216.693*	*1.005.629*	*1.345.224*
Perakende segmentinden kaynaklanan	*86.959*	*303.271*	*265.908*	*222.771*	*108.433*
Segmentasyonu yapılmamış kısım†	*(209.752)*	*(195.055)*	*(210.291)*	*(156.655)*	*(167.494)*
FAVÖK[(1)]	516.300	1.257.705	1.490.248	1.233.378	1.458.102
Dağıtım segmentinden kaynaklanan	*430.430*	*940.826*	*1.225.968*	*1.010.980*	*1.353.892*
Perakende segmentinden kaynaklanan	*86.959*	*303.271*	*265.908*	*222.771*	*114.105*
Segmentasyonu yapılmamış kısım†	*(1.089)*	*13.608*	*(1.628)*	*(373)*	*(9.895)*
FAVÖK marjı (%)[(2)]	6.4	13.7	16.4	17.8	17.0
Dağıtım FAVÖK'ü *artı* yatırım harcamaları geri ödemeleri[(3)]	635,298	1,138,663	1,649,833	1,328,878	1,798,104
Net borçluluk[(4)]	5.461.421	6.083.439	6.493.445	6.329.193	7.312.720
Uyarlanmış diğer finansal bilgiler					
Uyarlanmış hasılat[(5)]	8.894.235	10.073.436	9.306.681	7.158.290	8.098.647
Uyarlanmış FAVÖK[(6)]	569.161	1.231.559	1.494.742	1.227.342	1.512.327
Dağıtım segmentinden kaynaklanan	*425.117*	*938.330*	*1.206.598*	*996.452*	*1.354.326*
Perakende segmentinden kaynaklanan	*145.133*	*279.621*	*289.772*	*231.263*	*167.896*
Segmentasyonu yapılmamış kısım†	*(1.089)*	*13.608*	*(1.628)*	*(373)*	*(9.895)*
Uyarlanmış FAVÖK marjı (%)[(7)]	6.4	12.2	16.1	17.1	18.7
Uyarlanmış FAVÖK *artı* yatırım harcamaları geri ödemeleri[(8)]	779.342	1.431.892	1.937.977	1.559.768	1.956.105
Serbest nakit akışı[(9)]	(379.158)	2.062	444.066	320.631	(126.361)
Dağıtım segmentinden kaynaklanan[(10)]	*(432.386)*	*(422.697)*	*(121.706)*	*(22.038)*	*(233.250)*
Perakende segmentinden kaynaklanan[(11)]	*47.813*	*419.987*	*322.573*	*323.759*	*172.437*
Operasyonel bilgiler					
Düzenlemeye tabi yatırım harcamaları tavanı[(12)]	525.918	572.606	903.094	677.320	751.155
Gerçekleşen yatırım harcamaları[(13)]	618.535	1.269.196	1.598.831	1.095.954	1.116.000
Yatırım harcamaları geri ödemeleri[(14)]	210.181	200.333	443.235	332.426	443.778
Yatırım harcamaları verimliliği(%)[(15)]	6,7	1,8	10,3	9,5	8,2
Toplam DVT[(16)]	1.435.151	2.661.560	3.913.785	3.521.338	5.013.175
İşletme giderleri verimliliği (%)[(17)]	11,7	9,6	16,0	22,8	9,3
Düzeltilmiş RMGO (%) [(18)]	9,97	9,97	11,91	11,91	11,91
Diğer operasyonel bilgiler					
Dağıtım bağlantı noktası sayısı[(19)]	9.892.681	10.151. 289	10.521.557	10.421.356	10.767.726
Dağıtılan elektrik hacmi (TWh)[(20)]	36.4	38.4	39.7	29.4	31.3
Perakende satılan elektrik hacmi (TWh)[(21)]	37.2	39.6	32.9	25.2	25.5
Perakende müşteri sayısı[(22)]	8.826.436	8.926.451	8.986.687	9.004.774	9.137.192
Aktif olmayan müşteriler	*1.102.095*	*1.075.399*	*991.701*	*1.018.894*	*862.748*
Perakende müşteri kayıp oranı (%)[(23)]	0,9	3,0	2,9	2,4	1,0
Perakende tahsilat oranı (%)[(24)]	98,0	98,9	99,1	99,1	99,3

† Müşteri ilişkileri, İşletme Hakkı Devir Sözleşmeleri ve maddi olmayan varlıklar ile ilgili amortisman giderlerine ilişkin segmentasyonu yapılmamış kısmı ifade etmektedir.

(1) "**FVÖK**", finansal gelirler/giderler ve vergi gideri öncesi net dönem kârını, "**FAVÖK**" finansal gelirler/giderler, vergi gideri, ve amortisman giderleri öncesi net dönem kârını ifade etmektedir.

Aşağıdaki tablo, FVÖK ve FAVÖK ile ilgili döneme ait net dönem kârı arasındaki mutabakatı göstermektedir.

	31 Aralık'ta sona eren yıllık dönem			30 Eylül'de sona eren dokuz aylık dönem	
	2014	**2015**	**2016**	**2016**	**2017**
			(*bin Türk Lirası*)		
Net dönem kârı	**(276.714)**	**336.302**	**377.393**	**421.813**	**453.966**
Vergi giderlerine ilişkin düzeltmeler	13.007	126.605	136.809	127.956	150.137
Finansal giderlere ilişkin düzeltmeler	639.991	606.854	797.837	557.378	755.404
Finansal gelirlere ilişkin düzeltmeler	(68.647)	(31.484)	(39.729)	(35.402)	(73.344)
FVÖK	**307.637**	**1.038.277**	**1.272.310**	**1.071.745**	**1.286.163**
Amortisman giderlerine ilişkin düzeltmeler	208.663	219.428	217.938	161.633	171.939
FAVÖK	**516.300**	**1.257.705**	**1.490.248**	**1.233.378**	**1.458.102**

(2) "**FAVÖK marjı**", ilgili her bir dönem için FAVÖK'ün ilgili dönemdeki hasılata bölünmesi ile bulunmaktadır.

Aşağıdaki tablo, FAVÖK marjını her bir ilgili dönem için göstermektedir:

	31 Aralık'ta sona eren yıllık dönem			30 Eylül'de sona eren dokuz aylık dönem	
	2014	**2015**	**2016**	**2016**	**2017**
			(*aksi belirtilmedikçe, bin Türk Lirası*)		
FAVÖK	516.300	1.257.705	1.490.248	1.233.378	1.458.102
Hasılat	8.064.421	9.153.614	9.103.380	6.919.414	8.591.508
FAVÖK marjı (%)	**6,4**	**13,7**	**16,4**	**17,8**	**17,0**

(3) Aşağıdaki tablo, her dönem için Şirket'in dağıtım şirketleri tarafından elde edilen dağıtım FAVÖK'ü *artı* yatırım harcamaları geri ödemelerinin kırılımını yansıtmaktadır. Yatırım harcamalarına ilişkin detaylı açıklama, aşağıdaki 8 ve 15 numaralı dipnotlarda verilmektedir.

	31 Aralık'ta sona eren yıl			30 Eylül'de sona eren 9 aylık dönem	
	2014	**2015**	**2016**	**2016**	**2017**
			(*bin Türk Lirası*)		
Finansal gelir	205.390	304.831	609.628	447.838	665.392
Yatırım harcamaları verimliliği	41.670	23.436	165.000	104.258	92.000
İşletme giderleri verimliliği	78.228	70.018	146.453	156.482	71.187
Kayıp kaçak verimliliği	(60.061)	26.449	83.756	63.758	105.430
Vergi düzeltmesi	32.310	38.877	44.000	33.000	46.641
Kaçak birikimi ve tahsilatı	7.000	17.000	53.763	43.501	107.111
Diğer (makul değer değişiklikleri de dâhil olmak üzere nakit dışı)	120.580	457.720	103.997	147.614	266.565
Dağıtım FAVÖK'ü	**425.117**	**938.330**	**1.206.598**	**996.452**	**1.354.326**
Yatırım harcamaları geri ödemeleri	210.181	200.333	443.235	332.426	443.778
Dağıtım FAVÖK *artı* yatırım harcamaları geri ödemeleri	**635.298**	**1.138.663**	**1.649.833**	**1.328.878**	**1.798.104**

(4) "**Net borç**", borçlanmaların toplamı (bilançoda gösterildiği şekliyle krediler dâhil olmak üzere) *artı* Özelleştirme İdaresi'ne olan borçlar *eksi* nakit ve nakit benzeri kalemler olarak hesaplanmaktadır.

	31 Aralık itibariyle			30 Eylül itibariyle
	2014	**2015**	**2016**	**2017**
		(*aksi belirtilmedikçe, bin Türk Lirası*)		
Finansal borçlar ve Özelleştirme İdaresi'ne olan borçlar	5.574.090	6.235.542	6.568.015	7.467.914
Eksi: Nakit ve nakit benzerleri	(112.669)	(152.103)	(74.570)	(155.194)
Net borç	**5.461.421**	**6.083.439**	**6.493.445**	**7.312.720**

(5) "**Uyarlanmış hasılat**", hasılata Enerjisa Elektrik Toptan ile ilgili hasılatın eklenmesi ve bu meblağdan sistem kullanımına ilişkin gelirlerin düşülmesi sonucu elde edilen hasılattır.

Aşağıdaki tabloda, her bir ilgili dönem için uyarlanmış hasılatın kırılımı gösterilmektedir:

	31 Aralık'ta sona eren yıllık dönem			30 Eylül'de sona eren dokuz aylık dönem	
	2014	**2015**	**2016**	**2016**	**2017**
			(*bin Türk Lirası*)		
Hasılat	8.064.421	9.153.614	9.103.380	6.919.414	8.591.508
Enerjisa Elektrik Toptan ile ilgili hasılat uyarlamaları (1)	1.114.764	1.245.111	750.615	678.296(3)	-(4)
Sistem kullanım gelirleri(2)	(284.950)	(325.289)	(547.985)	(439.420)	(492.861)
Uyarlanmış hasılat	**8.894.235**	**10.073.436**	**9.306.681**	**7.158.290**	**8.098.647**

(1) Enerjisa Elektrik Toptan ile ilgili hasılat uyarlamaları, daha önceden Enerjisa Elektrik Toptan müşteri portföyünde bulunan büyük kurumsal müşterilerin 1 Ocak 2017 tarihi itibarıyla Şirket'in perakende satış şirketlerinin portföylerine devredilmesi nedeniyle yapılan uyarlamalardır.

(2) Sistem kullanım gelirleri, TEİAŞ tarafından işletilen iletim hatlarının kullanılması sonucu dağıtım şirketlerine faturalanan ve dağıtım şirketlerince son tüketicilere yansıtılan gelir kalemini ifade etmektedir.

(3) Enerjisa Elektrik Toptan'ın 30 Eylül 2016'da sona eren dokuz aylık dönemi kapsayan finansal tabloları bağımsız denetimden geçirilmemiştir, keza Enerjisa Elektrik Toptan, halka arz kapsamı dışındadır.

(4) Enerjisa Elektrik Toptan'dan Şirket'in perakende satış şirketlerinin portföylerine müşteri devredilmesi işlemi 1 Ocak 2017 tarihinde tamamlandığı için, 30 Eylül 2017'de sona eren dokuz aylık dönem için Enerjisa Elektrik Toptan ile ilgili hasılat uyarlaması yapılmamıştır.

(6) "**Uyarlanmış FAVÖK**", FAVÖK artı Enerjisa Elektrik Toptan ile ilgili FAVÖK uyarlamalarından oluşmaktadır.

Aşağıdaki tabloda, her bir ilgili dönem için Uyarlanmış FAVÖK kırılımı gösterilmektedir:

	31 Aralık'ta sona eren yıllık dönem			30 Eylül'de sona eren dokuz aylık dönem	
	2014	**2015**	**2016**	**2016**	**2017**
			(*bin Türk Lirası*)		
Net dönem karı	**(276.714)**	**336.302**	**377.393**	**421.813**	**453.966**
Enerjisa Elektrik Toptan ile ilgili FAVÖK uyarlamaları (1)	15.547	(59.768)	(16.423)	(21.442)(2)	-(3)
Vergi giderlerine ilişkin düzeltmeler	13.007	126.605	136.809	127.956	150.137
Finansal giderlere ilişkin düzeltmeler	639.991	606.854	797.837	557.378	755.404
Finansal gelirlere ilişkin düzeltmeler	(68.647)	(31.484)	(39.729)	(35.402)	(73.344)
Amortisman giderlerine ilişkin düzeltmeler	208.663	219.428	217.938	161.633	171.939
Gelir tavanı düzenlemesiyle ilgili faiz (gelirine) / giderine ilişkin düzeltmeler	(5.313)	(2.496)	(19.370)	(14.528)	434
Depozito ve teminatların makul değerleme farklarına ilişkin düzeltmeler	42.627	36.118	40.287	29.934	53.791
Uyarlanmış FAVÖK	**569.161**	**1.231.559**	**1.494.742**	**1.227.342**	**1.512.327**

(1) Enerjisa Elektrik Toptan ile ilgili FAVÖK uyarlamaları, daha önceden Enerjisa Elektrik Toptan müşteri portföyünde bulunan büyük kurumsal müşterilerin, 1 Ocak 2017 tarihi itibarıyla Şirket'in perakende satış şirketlerinin portföylerine devredilmesi sonucu gerçekleştirilen uyarlamalardır.

(2) Enerjisa Elektrik Toptan'ın 30 Eylül 2016'da sona eren dokuz aylık dönemi kapsayan finansal tabloları bağımsız denetimden geçirilmemiştir, keza Enerjisa Elektrik Toptan, halka arz kapsamı dışındadır.

(3) Enerjisa Elektrik Toptan'dan Şirket'in perakende satış şirketlerinin portföylerine müşteri devredilmesi işlemi 1 Ocak 2017 tarihinde tamamlandığı için, 30 Eylül 2017'de sona eren dokuz aylık dönem için Enerjisa Elektrik Toptan ile ilgili hasılat uyarlaması yapılmamıştır.

(7) "**Uyarlanmış FAVÖK marjı**"; ilgili her bir dönem için FAVÖK'ün ilgili dönemdeki uyarlanmış hasılata bölünmesi ile bulunmaktadır.

Aşağıdaki tabloda, her bir ilgili dönem için Uyarlanmış FAVÖK marjı gösterilmektedir:

	31 Aralık'ta sona eren yıllık dönem			30 Eylül'de sona eren dokuz aylık dönem	
	2014	**2015**	**2016**	**2016**	**2017**
	(*aksi belirtilmedikçe, bin Türk Lirası*)				
Uyarlanmış FAVÖK.....	569.161	1.231.559	1.494.742	1.227.342	1.512.327
Uyarlanmış hasılat.....	8.894.235	10.073.436	9.306.681	7.158.290	8.098.647
Uyarlanmış FAVÖK marjı (%).....	**6,4**	**12,2**	**16,1**	**17,1**	**18,7**

(8) Şirket'in dağıtım segmentinden elde ettiği düzenlemeye tabi gelirleri; imtiyaz sürecindeki düzenlemeye tabi yatırım harcamalarımızdan türemiş olan düzenlemeye esas yatırım harcamaları tavanı ve biriken DVT, ilgili faiz geliri (RMGO), vergi farkı kalemi, düzenlemeye tabi işletme giderleri tavanı, düzenlemeye tabi araştırma ve geliştirme giderleri tavanı, kayıp kaçak hedefi ve yansıtılan diğer bazı kalemlere (iletim ücretleri ve vergiler gibi) dayanılarak hesaplanır. Şirket, ilgili dağıtım bölgelerini İşletme Hakkı Devir Sözleşmeleri kapsamında tanınan imtiyazlar uyarınca işlettiği için, Şirket finansal raporlama maksadıyla imtiyaz sözleşmeleri hakkındaki resmi TFRS yorumunu ("**TFRS Yorum 12**") uygulamaktadır. Bu yorum uyarınca, bu dağıtım bölgelerinin Şirket mali tablolarında finansal varlık olarak kaydedilmesi gerekmektedir. Bu doğrultuda,

- Birikmiş olan yatırım harcamaları ve ilgili şebeke yatırımları duran varlıklar olarak kabul edilmemekle (mülkiyetleri TEDAŞ'a ait olduğu için) birlikte, Şirket bilançolarında finansal varlık olarak muhasebeleştirilmekte, finansal tablolarımızın dışında bırakılmakta ve

- Düzenlemeye tabi gelirlerin bir kalemi olan yatırım harcamaları geri ödemeleri, nakit akış tablosu altında "faaliyetlerden elde edilen nakit akışları ile ilgili diğer nakit girişleri" kalemi altında gösterilmektedir. Dolayısıyla, yatırım harcamaları geri ödemeleri, Şirket'in gelir tablosu altında bir gelir kalemi olarak gösterilmemektedir.

Dolayısıyla, bu dağıtım bölgelerinin yatırım harcamaları geri ödemelerinin TFRS Yorum 12 kapsamında muhasebeleştirilmesi ile Şirket'in vergiye esas yasal mali tabloları kapsamında muhasebeleştirilmesi birbirinden farklı şekilde gerçekleşmektedir. Keza, vergiye esas yasal mali tablolarında yatırım harcamaları geri ödemeleri bir gelir kalemi olarak gelir tablosunda muhasebeleştirilmekte ve FAVÖK hesabına dâhil edilmektedir. Hâlbuki yatırım harcamaları geri ödemeleri düzenlemelere tabi dağıtım hizmeti gibi hizmetlerde düzenlenmiş gelirlerin karakteristik bir bileşenidir ve Şirket'in birçok yurt dışı muadili (Şirket ile kıyaslanabilir ve muhtelif ülkelerde düzenlenmeye esas gelir elde eden ve imtiyaza tabi faaliyet gösteren hizmet şirketleri) yine TFRS Yorum 12 kapsamında maddi olmayan duran varlık modelini uygulamaktadır. Bahsedilen modeller kapsamında yatırım harcamaları maddi olmayan varlık olarak muhasebeleştirilmekte, yatırım harcamaları geri ödemeleri de gelir olarak kaydedilmekte ve FAVÖK hesabına dâhil edilmektedir. Şirket'in finansal tablolarında ise durum bundan farklıdır ve TFRS Yorum 12'deki finansal varlık modeli kapsamında Şirket'in yatırım harcamaları geri ödemeleri gelir tablolarında gelir olarak muhasebeleştirilmemektedir.

Bu doğrultuda, "**Uyarlanmış FAVÖK artı yatırım harcamaları geri ödemeleri**", Uyarlanmış FAVÖK kalemine yatırım harcamaları geri ödemeleri kaleminin eklenmesi yoluyla hesaplanmaktadır. Şirket'in Uyarlanmış FAVÖK'ü, finansal gelirler/giderler, vergi giderleri ve amortisman giderlerine ilişkin masrafların ve Enerjisa Elektrik Toptan ile ilgili FAVÖK uyarlamalarının net dönem kârına eklenmesi ile hesaplanmaktadır. Bu hesap uyarınca, Şirket'in Uyarlanmış FAVÖK'ü, yatırım harcamaları geri ödemelerinden elde edilen nakit akışlarını kapsamamaktadır. Fakat, Şirket'in muadili olan şirketler, bu türden yatırım harcamaları geri ödemelerini FAVÖK hesaplamalarına dâhil etmektedirler. Dolayısıyla Şirket, Uyarlanmış FAVÖK artı yatırım harcamaları geri ödemeleri şeklinde yapılacak hesaplamanın Şirket'in operasyonel nakit akışlarını daha iyi yansıtacak bir gösterge olacağına inanmakta ve Şirket'in muadilleriyle yapılan karşılaştırmalarda kıyaslanabilirliği sağlayacağını düşünmektedir. Sonuç olarak;

- FAVÖK, Şirket'in TFRS'ye uygun hazırlanmış konsolide kâr zarar tablosundan türetilmekte ve önemli muhasebe politikaları arasından "hasılat" kaleminin muhasebeleştirilmesine ilişkin esaslara uygun olarak muhasebeleştirilmekte ve

- TFRS Yorum 12 finansal varlık modelinin yatırım harcamaları geri ödemeleri kaleminin kâr zarar tablosunda muhasebeleştirilmesine izin vermemesinden dolayı, yatırım harcamaları geri ödemeleri kalemi TFRS'ye uygun hazırlanmış konsolide nakit akışı tabloları içerisinde muhasebeleştirilmektedir.

Şirket yönetimi, operasyonel kârlılığın ölçülmesi maksadıyla Uyarlanmış FAVÖK artı yatırım harcamaları geri ödemeleri göstergesinin FAVÖK veya Uyarlanmış FAVÖK göstergesinden daha iyi bir gösterge olduğu kanaatindedir ve bu göstergeyi temel performans göstergesi olarak kabul etmektedir. Bu noktada dikkat edilmelidir ki yukarıda FAVÖK artı yatırım harcamaları geri ödemeleri olarak ifade edilen gösterge, TFRS veya vergiye esas yasal finansal tablolar kapsamında tanımlanan

bir finansal performans göstergesi değildir ve TFRS kapsamında değerlendirilen finansal performans göstergelerine alternatif bir performans ölçütü olarak değerlendirilmemelidir.

Aşağıdaki tablo, her bir ilgili dönem için Uyarlanmış FAVÖK artı yatırım harcamaları geri ödemeleri kalemine ilişkin mutabakat hesabını göstermektedir:

	31 Aralık'ta sona eren yıllık dönem			30 Eylül'de sona eren dokuz aylık dönem	
	2014	**2015**	**2016**	**2016**	**2017**
			(*bin Türk Lirası*)		
Net dönem kârı	**(276.714)**	**336.302**	**377.393**	**421.813**	**453.966**
Vergi giderlerine ilişkin düzeltmeler	13.007	126.605	136.809	127.956	150.137
Finansal giderlere ilişkin düzeltmeler	639.991	606.854	797.837	557.378	755.404
Finansal gelirlere ilişkin düzeltmeler	(68.647)	(31.484)	(39.729)	(35.402)	(73.344)
Amortisman giderlerine ilişkin düzeltmeler	208.663	219.428	217.938	161.633	171.939
Enerjisa Elektrik Toptan ile ilgili FAVÖK uyarlamaları (1)	15.547	(59.768)	(16.423)	(21.442) (2)	-(3)
Gelir tavanı mevzuatı gereğince ortaya çıkan faiz (gelirine) / giderine ilişkin düzeltmeler	(5.313)	(2.496)	(19.370)	(14.528)	434
Depozito ve teminatların değerleme farklarına ilişkin düzeltmeler	42.627	36.118	40.287	29.934	53.791
Uyarlanmış FAVÖK	**569.161**	**1.231.559**	**1.494.742**	**1.227.342**	**1.512.327**
Yatırım harcamaları geri ödemeleri	210.181	200.333	443.235	332.426	443.778
Uyarlanmış FAVÖK artı yatırım harcamaları geri ödemeleri	**779.342**	**1.431.892**	**1.937.977**	**1.559.768**	**1.956.105**

(1) Enerjisa Elektrik Toptan ile ilgili FAVÖK uyarlamaları, daha önceden Enerjisa Elektrik Toptan müşteri portföyünde bulunan büyük kurumsal müşterilerin, 1 Ocak 2017 tarihi itibarıyla Şirket'in perakende satış şirketlerinin portföylerine devredilmesi sonucu gerçekleştirilen uyarlamalardır.

(2) Enerjisa Elektrik Toptan'ın 30 Eylül 2016'da sona eren dokuz aylık dönemi kapsayan finansal tabloları Deloitte veya EY tarafından bağımsız denetimden geçirilmemiştir, keza Enerjisa Elektrik Toptan, Halka Arz kapsamı dışındadır.

(3) Enerjisa Elektrik Toptan'dan Şirket'in perakende satış şirketlerinin portföylerine müşteri devredilmesi işlemi 1 Ocak 2017 tarihinde tamamlandığı için, 30 Eylül 2017'de sona eren dokuz aylık dönem için Enerjisa Elektrik Toptan ile ilgili hasılat uyarlaması yapılmamıştır.

(9) Aşağıdaki tablo, her bir ilgili dönem için serbest nakit akışına ilişkin mutabakat hesabını göstermektedir:

	31 Aralık'ta sona eren yıllık dönem			30 Eylül'de sona eren dokuz aylık dönem	
	2014	**2015**	**2016**	**2016**	**2017**
			(*bin Türk Lirası*)		
Faaliyetlerden gelen nakit akışları	98.044	1.021.362	1.859.439	1.197.596	1.196.612
Vergi ödemeleri	(48.225)	(73.307)	(145.032)	61.562	33.818
Faiz ve vergi öncesi faaliyetlerden gelen nakit akışları	146.269	1.094.669	2.004.471	1.259.158	1.239.430
Yatırım faaliyetlerinden elde edilen nakit akışları	(1.642.809)	(2.286.473)	(2.709.132)	(2.091.581)	(1.283.447)
Faiz geliri	(58.692)	(31.484)	(39.729)	(35.402)	(73.344)
Özelleştirme İdaresi'ne yapılan ödemeler	1.176.074	1.225.350	1.188.456	1.188.456	-
Faiz öncesi yatırım faaliyetlerinden elde edilen nakit akışları	(525.427)	(1.092.607)	(1.560.405)	(938.527)	(1.356.791)
Faiz ve vergi öncesi serbest nakit akışları	**(379.158)**	**2.062**	**444.066**	**320.631**	**(126,361)**
Vergi ödemeleri	(48.225)	(73.307)	(145.032)	(61.562)	(33.818)
Faiz geliri	58.692	31.484	39.729	35.402	73.344
Faiz ödemeleri	(654.757)	(405.744)	(641.584)	(518.984)	(597.445)
Faiz ve vergi sonrası serbest nakit akışı	**(1.023.448)**	**(445.505)**	**(302.821)**	**(224.513)**	**(684.280)**

(10) Aşağıdaki tablo, Şirket'in dağıtım şirketlerinin her dönem için serbest nakit akışı kırılımını yansıtmaktadır

	31 Aralık'ta sona eren yıl			30 Eylül'de sona eren 9 aylık dönem	
	2014	**2015**	**2016**	**2016**	**2017**
			(*bin Türk Lirası*)		
Dağıtım FAVÖK *artı* yatırım harcamaları geri ödemeleri	635.298	1.138.663	1.649.833	1.328.878	1.798.104
Dağıtım FAVÖK'ü	*430.430*	*940.826*	*1.225.968*	*1.010.980*	*1.353.892*
Yatırım harcamaları	*210.181*	*200.333*	*443.235*	*332.426*	*443.778*
Diğer (makul değer değişiklikleri de dâhil olmak üzere nakit dışı)	(43.000)	(379.513)	(147.987)	(121.898)	(212.500)
Nakit etkili olmayan finans geliri	(70.798)	(124.540)	(264.824)	(189.236)	(337.517)
Yatırım harcamaları verimliliği	(41.670)	(23.436)	(165.000)	(104.258)	(92.000)
Net işletme sermayesi ve KDV'de değişiklikler	(432.595)	12.789	574.996	21.521	(100.385)
Faiz ve vergi öncesi işletme nakit akışı	47.235	623.963	1.647.018	935.007	1.055.702
Gerçekleşen düzenlemeye tabi yatırım harcamaları (itibari)	(618.535)	(1.269.196)	(1.598.831)	(1.096.000)	(1.116.000)
Gerçekleşen düzenlemeye tabi yatırım harcamaları (Yatırım harcamaları verimliliği dâhil)	(576.865)	(1.245.760)	(1.433.831)	(991.742)	(1.024.000)
Ödenmemiş yatırım harcamaları ve KDV	97.243	199.101	(91.481)	78.773	(264.952)
Nakit etkili yatırım harcamaları	(479.621)	(1.046.660)	(1.525.312)	(912.969)	(1.288.952)
Faiz ve vergi öncesi serbest nakit akışı (dağıtım)	**(432.386)**	**(422.697)**	**(121.706)**	**(22.038)**	**(233.250)**

(11) Aşağıdaki tablo her dönem için Şirket'in perakende şirketlerinin serbest nakit akışlarının kırılımını yansıtmaktadır.

	31 Aralık'ta sona eren yıl			30 Eylül'de sona eren 9 aylık dönem	
	2016	**2016**	**2016**	**2016**	**2017**
			(*bin Türk Lirası*)		
Perakende Düzeltilmiş FAVÖK'ü	145.133	279.621	289.772	231.263	167.896
Net işletme sermayesinde değişiklikler	(51.514)	186.313	67.894	109.899	29.722
Faiz ve vergi öncesi işletme nakit akışı	**93.619**	**465.934**	**357.666**	**341.161**	**197.618**
Yatırım harcamaları	(45.806)	(45.947)	(35.093)	(17.402)	(25.181)
Faiz ve vergi öncesi serbest nakit akışı (perakende)	**47.813**	**419.987**	**322.573**	**323.759**	**172.437**

(12) "**Düzenlemeye esas yatırım harcamaları tavanı**", EPDK tarafından belirlenen ve Şirket'in dağıtım şirketlerine her bir tarife döneminin başında tanınan yatırım harcamaları tavanının ilgili döneme tekabül eden kısmını ifade etmektedir. EPDK verileri uyarınca, 2017 yılsonu için Şirket'e tanınan düzenlemeye esas yatırım harcamaları tavanı yaklaşık olarak 1 milyar TL (nominal) tutarındadır.

(13) "**Gerçekleşen yatırım verimliliği**", Şirket'in dağıtım şirketleri tarafından ilgili dönemde gerçekleştirilen yatırım harcamalarını ifade etmektedir. Gerçekleşen yatırım harcamaları meblağı, düzenlemeye esas yatırım harcamaları tavanına, bu tavanı aşan ek yatırım harcamaları tutarının eklenmesi ile bulunmaktadır. Düzenlemeye esas yatırım harcamaları tavanını aşan miktarda yatırım harcamaları yapılması için Şirket, yatırım harcamalarının öne çekilmesi stratejisini izlemektedir. Bu strateji kapsamında Şirket, düzenlemeye esas yatırım harcamalarının ilgili döneme düşen kısmını aşan düzeyde yatırım harcamaları yapmakta ve ilgili tarife döneminin sonuna doğru EPDK'dan ek yatırım harcamaları için izin almaktadır. Şirket, 2017 yılsonu itibarıyla gerçekleşen verimliliği tutarının yaklaşık olarak 1,8 milyar TL (nominal) düzeyinde gerçekleşmesini beklemektedir.

(14) "**Yatırım harcamaları geri ödemeleri**", Şirket'in dağıtım segmentinden elde ettiği düzenlenmiş hasılatın bileşenlerinden biri olup, Şirket'in finansal tabloları altında konsolide gelir tablosunda değil, nakit akış tablosu altında "faaliyetlerden elde edilen nakit akışları ile ilgili diğer nakit girişleri" kalemi altında gösterilmektedir. TFRS Yorum 12 uyarınca, Şirket'in dağıtım faaliyetlerinden elde ettiği hasılat, düzenlemeye tabi gelirlerinden farklıdır; keza yatırım harcamaları geri ödemeleri de finansal tablolarda gelir olarak kaydedilmemektedir. Şirket'in gerçekleşen yatırım harcamaları uyarınca geliştirilen dağıtım şebekesi, Şirket'in dağıtım şirketlerinin değil, yasal olarak TEDAŞ'ın mülkiyetinde bulunmaktadır. Dolayısıyla, Şirket TFRS'ye göre hazırlanan finansal tablolarında yatırım harcamaları geri ödemelerinden elde edilen hasılatı gelir tablosunda göstermemektedir.

(15) "**Yatırım harcamaları verimliliği**" (*CAPEX outperformance*), EPDK'nın belirlediği birim fiyatlı yatırım harcamaları kalemlerinden yapılan tasarrufu ifade eden bir göstergedir. Her bir tarife yılının sonunda, Şirket'in dağıtım şirketleri, zorunlu olan birim fiyatlı yatırımları, yatırım kalemi başına EPDK'nın belirlediği birim fiyattan daha düşük bir maliyetle gerçekleştirirse, aradaki pozitif fark, tarifeler vasıtasıyla elde edilen hasılatın içerinde yer alarak Şirket'in dağıtım şirketleri bünyesinde kalmaktadır. Dolayısıyla, yatırım harcamaları verimliliği, "birim fiyat bazlı gerçekleşen yatırım harcamaları" ile "birim fiyat bazlı düzenlemeye tabi yatırım harcamaları" farkının, "birim fiyat bazlı düzenlemeye tabi yatırım harcamaları"na oranını yüzde olarak göstermektedir.

(16) "**Toplam DVT**", Şirket'in dağıtım şirketlerinin düzenlenmiş varlık tabanlarının (DVT) toplamını ifade etmektedir.

(17) "**İşletme giderleri verimliliği**", "gerçekleşen işletme giderleri harcamaları" ile "düzenlemeye tabi işletme giderleri" farkının, "düzenlemeye tabi işletme giderlerine"ne oranını yüzde olarak göstermektedir.

(18) "**Düzeltilmiş RMGO**", düzeltilmiş reel makul getiri oranını ifade etmektedir ve bu oran EPDK tarafından geri ödemesi yapılamamış DVT'nin ilgili yılın başındaki ve sonundaki meblağlarının aritmetik ortalamasına yıllık olarak uygulanan orandır.

(19) "**Dağıtım bağlantı noktaları**", Şirket'in dağıtım şebekelerine bağlı son tüketicilere elektrik dağıtımı gerçekleştirmek için kullandığı ve söz konusu son tüketicilerin bulunduğu konumda bulunan bağlantı noktalarıdır. Dağıtım bağlantı noktalarını Şirket, dağıtım şebekelerine bağlı son tüketicilerin sayısını belirlemek için takip etmektedir. Dağıtım bağlantı noktaları rakamı, Şirket'in perakende satış şirketlerinin dışındaki perakende satış şirketlerinden elektrik satın alan fakat aynı zamanda Şirket'in dağıtım şebekeleri üzerinden dağıtım hizmeti alan müşterileri de kapsamaktadır.

(20) "**Dağıtılan elektrik hacmi**", Şirket'in dağıtım bölgelerinde bulunan son tüketicilere dağıtım bağlantı noktaları vasıtasıyla dağıtılan toplam elektrik hacmini ifade etmektedir. Bu meblağ, Şirket'in perakende satış şirketlerinin dışındaki perakende satış şirketlerinden elektrik satın alan, fakat aynı zamanda Şirket'in dağıtım şebekeleri üzerinden dağıtım hizmeti alan müşterileri de kapsamaktadır.

(21) "**Perakende satılan elektrik hacmi**", perakende müşterilere gerçekleştirilen toplam perakende elektrik satış hacmini ifade etmektedir. Bu rakamlar, diğer dağıtım bölgelerinde bulunan serbest müşterilere yapılan perakende elektrik satışları da dâhil olmak üzere Şirket'in hem düzenlemeye tabi hem de serbest müşterilerine satmış olduğu elektrik hacmini içermektedir. Şirket'in 2017'den önce yaptığı perakende elektrik satışından elde ettiği hasılat, Enerjisa Elektrik Toptan'ın yapmış olduğu satışları da kapsamaktadır. Bunun sebebi, Kurumsal Yeniden Yapılanma'nın ikinci aşamasının tamamlanmasından sonra, Enerjisa Elektrik Toptan'ın Enerjisa'dan ayrılması ve bunun öncesinde, Enerjisa Elektrik Toptan'ın büyük kurumsal müşterileri de içeren müşteri portföyünün, Şirket'in perakende satış şirketlerinin portföylerine devredilmesidir.

(22) "**Perakende müşteriler**", toplam düzenlemeye tabi ve serbest müşterileri ifade etmektedir. Serbest müşteri rakamına, diğer dağıtım bölgelerinde bulunan serbest müşteriler de dâhildir. Bu rakam aynı zamanda Şirket'in perakende satış şirketleri tarafından son 12 aylık dönem boyunca faturalanmamış ve "aktif olmayan müşteriler" olarak tanımlanan müşterileri de kapsamaktadır.

(23) "**Perakende müşteri kayıp oranı**", başka bir perakende Şirket'inden elektrik satın alan Şirket'in eski müşterilerinin, Şirket'in toplam mesken ve KOBİ müşterilerinin (serbest tüketici olup serbest müşteri olma hakkını kullanmamış olan müşteriler dâhil) yıllık ortalamasına oranıdır. Yıllık ortalama, ilgili yılın 1 Ocak ve 31 Aralık tarihlerindeki müşteri sayısı toplamının aritmetik ortalaması alınarak bulunur.

(24) "**Perakende tahsilat oranı**", Şirket'in tahsilat performansını ölçmek için kullandığı ve ilgili dönemde tahsil edilen fatura meblağının, faturalanan toplam meblağa oranı olarak ifade edilen bir göstergedir. Şirket, operasyonel gerekliliklerden dolayı vadesi altı ay geçtiği halde ödenmemiş olan faturaları vadesini geçmiş fatura olarak sınıflamaktadır. Dolayısıyla, perakende tahsilat oranı, vadesi geçmiş faturalardan yapılan tahsilatların, vadesi geçmiş faturaların toplamına olan oranı olarak hesaplanmaktadır. Örneğin, 1 Temmuz 2017 tarihinde kesilen bir fatura, 1 Ocak 2018 tarihi itibarıyla vadesi geçmiş sayılmakta ve Şirket'in bu faturayı 2018 içindeki 12 ay içerisinde tahsil etme yetisi, tahsilat oranı olarak gösterilmektedir.

Faaliyet Sonuçlarının Sunulması

Hasılat

"Hasılat" kalemi, Şirket'in ticari faaliyet ve operasyonlarından elde ettiği gelirlerden oluşmaktadır. Şirket'in hasılat kalemleri arasında (i) elektrik satışı ve sağlanan hizmetlerden elde edilen hasılat, (ii) hizmet imtiyaz sözleşmesinden elde edilen faiz geliri ve (iii) diğer gelirler yer almaktadır.

Hasılatın Sunumu

Şirket'in hasılatı, satış iadeleri düşülmüş olarak sunulmaktadır. Bu satış iadeleri, toplam elektrik satış miktarından yanlış faturaların düzeltilmesi gibi çeşitli nedenlerle müşterilere iade edilen tutarlardan oluşmaktadır. Bu tutarlar genel olarak önemsiz miktarlardadır. Şirket gelirlerini, üç temel kalem olarak rapor etmektedir: (i) elektrik satışı ve sağlanan hizmetlerden elde edilen hasılat, (ii) hizmet imtiyaz sözleşmesinden elde edilen faiz geliri ve (iii) diğer satışlar.

Elektrik Satışı ve Sağlanan Hizmetlerden Elde Edilen Hasılat

Bu gelir kalemi, Şirket'in (i) perakende satış hasılatından, (ii) perakende satış hizmeti hasılatından ve (iii) dağıtım hizmeti hasılatından oluşmaktadır.

(i) Perakende satış hasılatı, Şirket'in ya EPDK tarafından belirlenen Perakende Satış Tarifesi ya da serbest piyasada belirlenen perakende enerji satışı fiyatları üzerinden yaptığı perakende elektrik satışından elde ettiği gelirlerden oluşmaktadır. Şirket'in düzenlemeye tabi müşterilerine yaptığı perakende elektrik satışından elde ettiği gelirleri, tamamen düzenlemeye tabidir ve Şirket'in finansal tablolarına yansıtılan gelirlerden esas olarak farklı değildir. Şirket'in düzenlemeye tabi perakende satış gelirleriyle, Şirket'in finansal tablolarına yansıtılan perakende satış hasılatı arasındaki tek fark, Fiyat Eşitleme Mekanizması'nın uygulama zamanlamasından kaynaklanmaktadır. Keza, EPDK, talep ve tüketim tahminlerine dayanarak Şirket'in düzenlemeye tabi müşterilere perakende satışları için brüt marjı ve gelir gereksinimlerini tespit etmektedir. Ancak, Şirket'in müşterilerinin gerçekleşen talebiyle talep tahminleri arasında bazı farklılıklar olmakta, bu da şirketin spot piyasadan enerji almasına ya da spot piyasada enerji satmasına neden olarak ortalama maliyeti talep tahmininden farklılaştırmaktadır. Bu durum dönemlik olarak %2,38 oranındaki düzenlemeye tabi brüt marjdan uzaklaşılmasına neden olmaktadır (pozitif ya da negatif yönlü olarak). EPDK bu brüt marj farklılıklarını, tazmin döneminde (brüt marj farklılıklarının meydana gelmelerinden iki çeyrek sonra) Fiyat Eşitleme Mekanizması'yla dengelemekte ve görevli perakende satış şirketinin, satın alma maliyetlerinden bağımsız olarak, düzenlemeye tabi müşterileriyle ilgili %2,38 oranında brüt marj elde etmesini garanti etmektedir. Fiyat Eşitleme Mekanizması aracılığıyla elde edilen bu gelirler ortaya çıkmalarını takiben iki çeyrek sonra düzenlemeye tabi gelirler içerisine dâhil edilmekteyken, TFRS uyarınca ortaya çıktıkları dönem içerisinde karşılık ayırmak suretiyle mali tablolarda yer almaktadır.

Şirket'in serbest müşterilerine perakende elektrik satışı yaparak elde ettiği gelirleri düzenlemelerle belirlenmemektedir, çünkü Şirket serbest müşterilerine Perakende Satış Tarifesi'ni uygulamamaktadır. Bu nedenle, Şirket'in serbest piyasadan elde ettiği gelirlerin düzenlemeler uyarınca kaydedilmesi ile TFRS uyarınca kaydedilmesi arasında fark bulunmamaktadır. Şirket, düzenlemeye tabi müşterilerinden Perakende Satış Tarifesi üzerinden perakende satış hasılatı elde etmekte; serbest müşterilerine ise serbest perakende elektrik satış fiyatı uygulamaktadır. Şirket'in serbest müşteri olan kurumsal müşterilerinin (yılda 400 MWh'den fazla tüketen müşteriler) marjlarının mesken ve KOBİ müşterilerine (yılda 400 MWh'den az tüketen müşteriler) nazaran düşük olması nedeniyle, Şirket, kurumsal müşterilerine maliyet artı fiyatlandırma mekanizması uygulamaktadır. Bunun nedeni, kurumsal müşterilerin enerji maliyetlerinin toplam maliyetleri içerisinde önemli bir paya sahip olması nedeniyle fiyata yüksek derecede duyarlı olmalarıdır. Öte yandan Şirket, mesken ve KOBİ müşterilerine uygulayacağı fiyatları, piyasadaki elektrik arz ve talebine göre belirlemektedir ve bu fiyatlar tipik olarak Ulusal Tarife'den düşük olmaktadır.

Şirket'in 2017 yılı öncesi perakende elektrik satışından elde ettiği hasılat, Enerjisa Elektrik Toptan'ın yapmış olduğu satışları da kapsamaktadır. Bunun sebebi, Kurumsal Yeniden Yapılanma'nın ikinci aşamasının tamamlanmasından sonra, Enerjisa Elektrik Toptan'ın Enerjisa'dan ayrılması ve bunun öncesinde, Enerjisa Elektrik Toptan'ın büyük kurumsal müşterileri de içeren müşteri portföyünün, 1 Ocak 2017 tarihinde Şirket'in perakende satış şirketlerinin portföylerine devredilmesidir.

Şirket'in toplam müşteri sayısında düzenlemeye tabi müşterilerinin payı 2014, 2015, 2016 yıllarında sırasıyla %98,4, %97,3, %93,0 ve 30 Eylül 2016 ve 2017 tarihlerinde sona eren dokuz aylık dönemlerde %93,8 ve %87,8 oranındadır. Geri kalan müşteriler, serbest müşterilerdir. Şirket'in perakende satış hasılatının tüm gelirleri içindeki payı, 2014, 2015, 2016 yıllarında sırasıyla %73,7, %71,4, %60,9 ve 30 Eylül 2016 ve 2017 tarihlerinde sona eren dokuz aylık dönemlerde %61,2 ve %61,4 oranındadır.

(ii) Perakende satış hizmeti hasılatı, düzenlemeye tabi müşterilere sunulan yan hizmetlerden alınan ve Perakende Satış Tarifesi'ne bir tarife bileşeni olarak dâhil edilen ücretlerden elde edilmektedir. Bu yan hizmetler, müşteri hizmetleri, faturalama, tahsilat gibi yan hizmetlerin operasyonel maliyetlerini, düzenlemeye tabi müşterilere elektrik satılmasından kaynaklanan diğer operasyonel giderleri ve düzenlemeye tabi müşterilerle ilgili şüpheli alacak giderlerini karşılamak üzere Perakende Satış Tarifesi'ne dâhil edilmektedir. Bu hasılat kalemi tamamen düzenlemelere tabi olup, görevli tedarik şirketlerinin müşteri sayısı ve talep tahminleri esas alınarak EPDK tarafından belirlenen Perakende Satış Tarifesi'nden kaynaklanmaktadır. Bir tarife döneminde gerçekleşen hizmetlere ilişkin olarak tahmin edilen gelir gereksinimlerinden bir sapma meydana geldiği takdirde, bu sapma, gerçekleşmesinden iki yıl sonra, bu iki yıllık faizi de içerecek şekilde Fiyat Eşitleme Mekanizması'yla telafi edilmektedir. Öte yandan, düzenlemeye tabi müşterilerin tüketim hacimlerinde tahminlere göre sapmalar olabildiğinden söz konusu hacimsel sapmaların dengelenebilmesi için spot piyasadan da elektrik tedariki yapılmakta ve ilgili ayda %2,38 oranındaki düzenlemeye tabi brüt marjdan her iki yönde de farklılıklar oluşabilmektedir. Anılan brüt marj farklılıkları Fiyat Eşitleme Mekanizması ile iki çeyrek dönem sonra düzeltilmektedir. Şirket'in düzenlemeye tabi gelirlerinde bu telafi miktarları, söz konusu farklılıklar gerçekleştikten iki yıl (ya da iki çeyrek dönem) sonra dikkate alınmaktayken, bu miktar TFRS'ye göre hazırlanan mali tablolarda sapmanın meydana geldiğinde ilgili gelir tahakkuk ettirilerek kaydedilmektedir.

Şirket'in perakende satış hizmeti hasılatı Şirket toplam hasılatının, 2014, 2015 ve 2016 yıllarında sırasıyla %2,0, %2,2, %2,7'sine tekabül etmiştir. Şirket'in perakende satış hizmeti hasılatı, 30 Eylül 2016 ve 2017'de sona eren dokuzar aylık dönemlerde ise Şirket toplam hasılatının sırasıyla %2,7 ve %2,1'ine tekabül etmiştir.

(iii) Dağıtım hizmeti hasılatı, hem düzenlemeye tabi, hem de serbest müşterilerden alınan Dağıtım Tarifesi üzerinden elde edilen gelirlerden oluşmaktadır. Dağıtım Tarifesi, düzenlemeye tabi yatırım harcamaları tavanı ve birikmiş DVT, ilgili finansal getiri (reel makul getiri oranı veya RMGO), vergi farkı kalemi, düzenlemeye tabi işletme giderleri tavanı, araştırma ve geliştirme giderleri tavanı, kayıp kaçak hedefi ve iletim ücretleri ile vergiler gibi diğer bazı yansıtma kalemleri de dikkate alınarak hesaplanmaktadır. İmtiyazlı hizmet anlaşmalarına ilişkin TFRS Yorum 12 uyarınca, Şirket'in finansal tablolarındaki dağıtım hizmeti hasılatı, düzenlemeye tabi dağıtım hizmeti hasılatından farklıdır. Bu fark (i) hasılatın kaydedilmesinde finansal gelirin hesaplanmasına ilişkin metotlardaki farklılıklardan kaynaklanmaktadır ve (ii) TFRS'ye göre hazırlanan finansal tablolarda düzenlemeye tabi yatırım harcamaları geri ödemeleri dağıtım faaliyetlerinden kaynaklanan hasılatının bir parçası olarak gelir tablosuna kaydedilmemekte ve adı geçen gelir kalemi nakit akışı tablosunda "faaliyetlerden elde edilen diğer nakit akışları" kalemi altında kayda alınmaktadır. Şirket'in gerçekleştirdiği yatırım harcamaları sonucunda inşa edilen dağıtım ağı varlıklarının Şirket'in dağıtım şirketlerinin mülkiyetinde olmaması nedeniyle, Şirket EPDK tarafından yapılan düzenlemeye tabi yatırım harcamaları geri ödemelerini gelir tablosunda iade gelirleri olarak kaydetmemektedir.

Şirket'in perakende satış şirketleri hem düzenlemeye tabi müşterilerine hem de serbest müşterilere fatura kesmektedir ve Dağıtım Tarifesi ile faturalanan tutarlar dâhil ilgili tahsilatları (dağıtım

şirketlerinin genel aydınlatma için satılan elektrik karşılığında doğrudan fatura ettiği gelirler hariç) yapmaktadır. Dağıtım Tarifesi'yle faturalanan tutarlar daha sonra Şirket'in dağıtım şirketlerine veya Şirket'in perakende satış şirketlerinin Şirket'in dağıtım bölgelerinin dışındaki serbest müşterilere elektrik sağladığı durumlarda, bu dağıtım bölgelerinin yetkili dağıtım şirketlerine iletilmektedir. Benzer bir şekilde, Şirket'in dağıtım bölgelerinde bulunan serbest müşterilerin Şirket'in perakende satış şirketleri haricindeki diğer özel tedarikçilerden elektrik satın almaları hâlinde, Dağıtım Tarifesi bu tedarikçiler tarafından kendi müşterilerine uygulanmaktadır. Dağıtım hizmeti aslında Şirket'in dağıtım şirketleri tarafından verildiğinden, Dağıtım Tarifesi ile faturalanan edilen bu tutarlar daha sonra Şirket'in dağıtım şirketlerine aktarılmaktadır.

Şirket'in dağıtım hizmeti hasılatı, Şirket hasılatının 2014, 2015 ve 2016 yıllarında sırasıyla %21,0, %22,2 ve %29,7, 30 Eylül 2016 ve 2017 tarihinde sona eren dokuzar aylık dönemlerde ise sırasıyla %29,5 ve %28,7'sini oluşturmuştur.

Sonuç olarak; yukarıda açıklanan perakende satış hasılatı, perakende satış hizmeti hasılatı ve dağıtım hizmeti hasılatından oluşan elektrik satışı ve sağlanan hizmetlerden elden edilen hasılat, 2014, 2015 ve 2016 yıllarında Şirket toplam hasılatının %96,7, %95,8 ve %93,3'üne tekabül etmiştir. Elektrik satışı ve sağlanan hizmetlerden elden edilen hasılat, 30 Eylül 2016 ve 2017 tarihlerinde sona eren dokuz aylık dönemlerde sırasıyla %93,3 ve %92,2'sini oluşturmuştur.

Hizmet İmtiyaz Sözleşmelerinden Elde Edilen Faiz Geliri

Şirket, hizmet imtiyaz sözleşmelerinden elde edilen faiz geliri kalemini "finansal gelir" olarak tanımlamaktadır. Fakat, Şirket'in Finansal Tabloları bu finansal tablo kalemini "hizmet imtiyaz sözleşmelerinden elde edilen faiz geliri" olarak tanımlamaktadır.

Şirket, TFRS kapsamında bir hizmet imtiyaz anlaşması teşkil eden İşletme Hakkı Devir Sözleşmesi şartlarını da göz önünde bulundurarak TFRS Yorum 12'yi finansal varlık modeli olarak kabul etmiştir. Şirket, İşletme Hakkı Devir Sözleşmesi gereği dağıtım varlıklarının oluşturduğu finansal varlığı, hizmetin sunulduğu taraftan herhangi bir şarta bağlı olmaksızın yapılacak olan nakit tahsilat veya diğer finansal varlık tahsilatı olarak tanımlamıştır. Elektrik dağıtım hizmetlerinden kaynaklanan söz konusu hak, EPDK tarafından belirlenen dağıtım tarifeleri baz alınarak ve dağıtım hizmetlerine abone olanlara yapılan toplam faturalamalar içinde yansıtılarak muhasebeleştirilir. Şirket, finansal varlığı, önceden yapılmış ve her yıl yapılacak yatırım harcamalarına istinaden proje süresince ve gelecek dönemlerde elde edileceği tahmin edilen nakit girişlerini etkin faiz oranı yöntemine göre iskonto ederek hesapladığı iç verim oranı ("**İVO**") üzerinden finansal varlığın değerini hesaplamakta ve "finansal varlıklar" adı altında bilançoda, İVO ile hesapladığı geliri ise "hizmet imtiyaz sözleşmelerinden elde edilen faiz geliri" olarak gelir tablosunda göstermektedir. Finansal varlığa ilişkin yapılan tahsilatlar ise nakit akım tablosunda yer almaktadır.

Aşağıdaki görsel, Finansal Tablolarımızda "hizmet imtiyaz sözleşmelerinden elde edilen faiz geliri" olarak sunulan finansal getirinin TFRS Yorum 12 kapsamında hesaplanmasının basitleştirilmiş bir anlatımı göstermektedir.

Aşağıdaki görsel, TFRS Yorum 12 kapsamındaki finansal getiri ile düzenlemeye tabi hesaplarımızdaki finansal getiri arasındaki farkı göstermektedir.

Hizmet imtiyaz sözleşmelerinden elde edilen faiz geliri, Şirket hasılatının 2014, 2015 ve 2016 yıllarında %2,6, %3,4, %6,7'sini ve 30 Eylül 2016 ve 2017 tarihlerinde sona eren dokuzar aylık dönemlerde %6,6 ve %7,7'sini oluşturmuştur.

Diğer Satışlar

Bu gelir kalemi, Şirket'in lisanssız elektrik üreticilerine sunduğu hizmetlerden elde ettiği gelirler, reklam ve danışmanlık gelirleri gibi kalemlerden oluşmaktadır. Şirket 31 Aralık 2015 yılında, kesme/bağlama ücretlerini ve yeni bağlantı ücretlerini diğer satış gelirleri altında muhasebeleştirmekteyken, bu ücretler ilgili mevzuatın değiştirilmesi sonucunda 1 Ocak 2016'dan bu yana dağıtım hizmeti hasılatı altında muhasebeleştirilmektedir.

Diğer satışlar, Şirket'in hasılatının 2014, 2015 ve 2016 yıllarında %0,7, %0,8, %0,0 ve 30 Eylül 2016 ve 2017 tarihlerinde sona eren dokuzar aylık dönemlerde %0,0 ve %0,0'ını oluşturmuştur.

Satışların Maliyeti

Satışların maliyeti, (i) elektrik alımı, (ii) iletim sistemi kullanım bedeli ve (iii) diğer maliyetlerden oluşmaktadır. Satışların maliyeti içindeki en büyük kalemler, müşterilere satılacak enerjinin tedarik maliyeti, genel aydınlatma için tedarik edilen enerji maliyeti ve kayıp kaçakların yönetilmesine ilişkin maliyetler olarak sayılabilir. Şirket'in elektrik alımı maliyeti, Şirket'in hem TETAŞ ve EPİAŞ'tan satın aldığı, hem de ikili sözleşmeler üzerinden üçüncü taraf tedarikçilerden satın aldığı enerjinin maliyetini kapsamaktadır. Şirket'in, düzenlemeye tabi müşterilere doğrudan yansıttığı YEKDEM maliyetleri (2018'den itibaren uygulanacak olan düzenleme uyarınca üzerine %2,38 marj uygulayacak olduğumuz) gibi bazı ek maliyetleri de bu kalem altında muhasebeleştirilmektedir. Şirket, serbest müşterileri söz konusu olduğunda, diğer enerji maliyetlerini satış fiyatlarına yansıtmaktadır. Şirket'in dağıtım bölgelerindeki serbest tüketicilerden bazıları, bağımsız elektrik üreticilerinden veya diğer özel tedarikçilerden ikili sözleşmelerle elektrik satın almayı tercih etmektedir. Bu durumlarda Şirket sadece müşterilerine elektrik dağıtım hizmeti sağlamakta ve enerji satın alma maliyetine maruz kalmamaktadır.

15 Aralık 2017 tarihli ve 30271 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanan Perakende Enerji Satış Fiyatlarının Düzenlenmesi Hakkında Tebliğde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ uyarınca, Şirket'in düzenlemeye tabi müşterilerine doğrudan yansıttığı YEKDEM maliyetleri, düzenlemeye tabi müşterileri için katlanılan elektrik tedarik maliyetleri içerisine dâhil edilerek görevli perakende tedarik şirketlerinin YEKDEM maliyetleri üzerinden de %2,38'lik brüt kâr marjı elde etmelerine olanak sağlanmıştır. Dolayısıyla YEKDEM maliyeti, enerji tedarik maliyetinin kapsamında bir bileşen olarak düzenlemeye tabi tarifeler kapsamında dikkate alınmaktadır. YEKDEM maliyetinde oluşan herhangi bir tutarsızlık üç ayda bir yapılan düzeltmeler aracılığıyla giderilmektedir.

Şirket'in elektrik alım maliyeti, Şirket hasılatının 2014, 2015 ve 2016 yıllarında sırasıyla %80,1, %74,1, %65,4'üne ve 30 Eylül 2016 ve 2017 tarihlerinde sona eren dokuzar aylık dönemlerde sırasıyla %65,7 ve %65,4'üne tekabül etmiştir. Etkin talep tahminleri vasıtasıyla gerçekleştirilen dengesizlik yönetimi bakımından ülke ortalamasından daha iyi verimlilik gösterilmesi ile elde edilebilen miktarlar, Şirket'in finansal tablolarındaki "perakende satış gelirleri" kalemi altında belirtilmektedir. Dengesizlik maliyetlerinin ve dengesizlik yönetimi vasıtasıyla elde edilen gelirlerin etkileri, 31 Aralık 2014, 2015, 2016 tarihlerinde sona eren yıllar ve 31 Eylül 2016 ve 2017 tarihlerinde sona eren dokuz aylık dönemler için önemsiz olmuşlardır.

Satışların maliyeti, Şirket'in dağıtım şirketlerinin TEİAŞ ile imzaladıkları İletim Sistemi Kullanım Sözleşmeleri kapsamında katlandıkları sistem kullanımı bedeli maliyetlerini de kapsamaktadır. Buna ek olarak, Dağıtım Sistemi Kullanım Sözleşmeleri kapsamında, Şirket'in kendi dağıtım bölgeleri dışındaki bölgelere yaptığı satışlarla ilgili dağıtım maliyetleri bulunmaktadır. Bu maliyetlerin %100'ü son tüketicilerin faturalarına yansıtılmaktadır.

Şirket'in sistem kullanım bedeli maliyetleri, Şirket hasılatının 2014, 2015 ve 2016 yıllarında sırasıyla %3,5, %3,6 ve %6,0'ına ve 30 Eylül 2016 ve 2017 tarihlerinde sona eren dokuzar aylık dönemlerde sırasıyla %6,4 ve %5,7'sine tekabül etmiştir.

Satışların maliyeti, satışlara ilişkin diğer maliyet kalemlerini de (personel giderleri, danışmanlık giderleri, kira giderleri, amortisman giderleri ve bakım onarım gideri) de kapsamaktadır. Buna ek olarak, Şirket dengesizlik maliyetlerini "diğer maliyetler" kalemi altında yansıtmaktadır.

Bu maliyetler, Şirket hasılatının 2014, 2015 ve 2016 yıllarında %0,1, %0,0 ve %0,0'ına, 30 Eylül 2016 ve 2017 tarihinde sona eren dokuzar aylık dönemlerde %0,0 ve %0,3'üne tekabül etmektedir.

Genel Yönetim Giderleri

Şirket'in genel yönetim giderleri;

(i) Yönetim kurulu üyelerine ve üst yönetime yapılan ödemeler dâhil çalışanlara ödenen maaşlar ve ödenen sosyal güvenlik primlerinden oluşan personel giderleri,

(ii) Maddi duran varlıkların (demirbaşlar), maddi olmayan duran varlıkların (İşletme Hakkı Devri Sözleşmeleri gibi) ve müşteri sözleşmelerinin amortisman giderleri ve itfa payları,

(iii) Şirket'in bakım ve onarım operasyonları, sağlık ve güvenlik ekipmanları için kullandığı malzemeler için yaptığı malzeme kullanım giderleri,

(iv) Şirket'in şebeke bakımı ve onarımı, kayıp ve kaçağın yönetilmesi ve sağlık ve güvenlik alanlarında aldığı danışmanlık hizmetleriyle ilgili danışmanlık giderleri,

(v) Şirket'in ofis ve operasyon binalarını, müşteri ilişkileri ofislerini kiralama masraflarından ve orman arazisi kullanım masraflarından oluşan kira giderleri,

(vi) Şirket'in operasyonlarının yönetilmesiyle ilgili vergi, resim ve harçlar,

(vii) Tesis yönetimi, filo kiralama, çağrı merkezi ile bakım ve onarım operasyonlarıyla ilgili inşaat işleri için dışarıdan hizmet alımı karşılığında hizmet sağlayıcılara yapılan ödemelerden oluşan dışarıdan sağlanan hizmet masrafları;

(viii) Şirket tarafından veya aleyhine açılan dava ve takiplerle ilgili olarak ortaya çıkan avukatlık giderleri;

(ix) Şebeke arızalarının tamiriyle ilgili bakım onarım giderleri,

(x) Sistem kullanımından ve yıllık lisans ücretlerinden oluşan iletişim ve bilgi işlem giderleri,

(xi) Şirket'in ofis ve operasyon binalarının ve depolarının güvenliğini sağlamak için ödenen güvenlik giderleri,

(xii) Şirket'in konaklama ve transferlerle alakalı seyahat giderleri,

(xiii) Şebeke varlıkları ile personelin sigortalanması için ödenen sigorta giderlerinden;

(xiv) TV ve diğer medya kanallarındaki reklam ve broşürlerden oluşan iletişim ve bilgi işlem giderleri ve

(xv) PTT gibi tahsilat kanalları ve sabit ve kurumsal ilişkiler için ödenen komisyonları kapsayan diğer giderler

kalemlerinden oluşmaktadır.

Şirket'in genel yönetim giderleri, Şirket hasılatının 2014, 2015 ve 2016 yıllarında sırasıyla %12,0, %11,8, %13,5'üne ve 30 Eylül 2016 ve 2017 tarihlerinde sona eren dokuzar aylık dönemlerde sırasıyla %11,8 ve %12,1'ine tekabül etmiştir.

Esas Faaliyetlerden Diğer Gelirler

Şirket'in, esas faaliyetlerden elde ettiği diğer gelirleri şunları kapsamaktadır: (i) Şirket'in faturalarını vade tarihinden sonra ödeyen müşterilerinden elde edilen elektrik alacağına (ve sistem kullanım ücretine) işletilen temerrüt faizini kapsayan "vadesi geçen elektrik alacaklarından elde edilen faiz geliri" kalemi, (ii) gerçekleşen gelir ile gelir gereksinimi tavanı arasındaki fark sonucunda Şirket'in elde ettiği, gelir tavanı düzenlemesiyle ilgili faiz geliri, (iii) Şirket'in dağıtım şebekesine yetkisiz olarak erişen üçüncü kişilere ve müşterilere uyguladığı kaçak elektrik cezaları, (iv) mahkemelerin Şirket lehine verdiği parasal kararlarından elde edilen dava gelirleri, (v) Şirket'in dağıtım şebekesi varlıklarının kiralanmasından elde ettiği kira gelirleri, (vi) Şirket'in perakende satış şirketlerinin YEKDEM maliyetlerini karşılamak için riskten korunma faaliyetleri sonucunda türev enstrümanlardan gerçeğe uygun değer farkı kazançları ve (vii) Şirket'in ilişkili taraflarından ve üçüncü kişilerden aldığı hizmet ücretlerini ve şüpheli ve diğer alacaklar için ayrılan karşılığın geri çevrilmesi de kapsayan diğer gelirler.

Şirket'in, esas faaliyetlerden diğer gelirleri, Şirket hasılatının, 2014, 2015 ve 2016 yıllarında sırasıyla %1,3, %1,3, %1,6'sına ve 30 Eylül 2016 ve 2017 tarihlerinde sona eren dokuzar aylık dönemlerde sırasıyla %1,5 ve %1,3'ünü oluşturmuştur.

Esas Faaliyetlerden Diğer Giderler

Şirket'in esas faaliyetlerden diğer giderleri şunları kapsamaktadır: (i) şüpheli alacak karşılığı gideri, (ii) depozito ve teminatlara ilişkin makul değerleme farkları, (iii) ceza giderleri ve (iv) diğer giderlerden oluşmaktadır. Diğer giderler, AYEDAŞ, AYEPSAŞ, Toroslar EDAŞ ve Toroslar EPSAŞ'ın yeni faturalama, tahsilat ve müşteri ilişkileri yönetimi sistemine geçmesi sonucu, 2014'te Şirket'in sistem göçü nedeniyle maruz kaldığı masraflar Şirket'in ilişkili taraflarından ve üçüncü kişilerden aldığı hizmetler sebebiyle yapılan ödemeleri kapsamaktadır.

Şirket'in esas faaliyetlerden diğer giderleri, Şirket hasılatının, 2014, 2015 ve 2016 yıllarında sırasıyla %1,7, %0,6, %2,7'sine ve 30 Eylül 2016 ve 2017 tarihlerinde sona eren dokuzar aylık dönemlerde sırasıyla %2,2 ve %2,9'una tekabül etmiştir.

Finansal Gelirler

Şirket'in finansal gelirleri, nakit yönetimi faaliyetleri sonucunda doğan ve repo sözleşmelerinden elde edilen

repo faiz gelirlerinden ve Türk Lirasının ilgili yabancı para birimleri karşısında değer kazanmasından kaynaklanan döviz cinsindeki kredi ve diğer borçlardan elde edilen kur farkı gelirlerinden kaynaklanmaktadır.

Şirket'in finansal gelirleri, Şirket hasılatının 2014, 2015 ve 2016 yıllarında sırasıyla %0,9, %0,3 ve %0,4'üne ve 30 Eylül 2016 ve 2017 tarihlerinde sona eren dokuzar aylık dönemlerde sırasıyla %0,5 ve %0,9'una tekabül etmiştir.

Finansal Giderler

Şirket'in finansal giderleri, (i) kullanılan banka kredilerinden kaynaklanan kredi faiz giderlerinden, (ii) teminat mektubu işlemlerinden kaynaklanan banka komisyon giderlerinden ve (iii) Türk Lirasının ilgili yabancı para birimleri karşısında değer kaybetmesi nedeniyle döviz cinsindeki kredi ve diğer borçlardan kaynaklanan kur farkı giderlerinden oluşmaktadır.

Şirket'in finansal giderleri, Şirket hasılatının 2014, 2015 ve 2016 yıllarında sırasıyla %7,9, %6,6 ve %8,8'ine ve 30 Eylül 2016 ve 2017 tarihlerinde sona eren dokuzar aylık dönemlerde sırasıyla %8,1 ve %8,8'ine tekabül etmiştir.

Vergi Giderleri

Şirket'in vergi giderleri dönem vergi giderlerinden ve ertelenmiş vergi giderlerinden oluşmaktadır. Ertelenmiş vergi gideri kalemi, geçici farkların oluşması ve ortadan kalkmasına bağlı olarak gelir olarak yansıtılmaktadır. Şirket kurumlar vergisine tabi olup, finansal tablolarında tahmini vergi yükümlülükleri için karşılık ayırmaktadır. Vergiye tabi kurum kazancı üzerinden tahakkuk ettirilecek kurumlar vergisi oranı ticari kazancın tespitinde gider yazılan vergi matrahından indirilemeyen giderlerin eklenmesi ve vergiden istisna kazançlar, vergiye tabi olmayan gelirler ve diğer indirimler (geçmiş yıl zararları ve kullanılan yatırım indirimleri gibi) düşüldükten sonra kalan matrah üzerinden hesaplanmaktadır. Türkiye'de kurumlar vergisi oranı 2014, 2015 ve 2016 yıllarında ve 30 Eylül 2017 tarihinde sona eren dokuz aylık dönemde %20,0 olarak uygulanmıştır. Bu oran, 5 Aralık 2017 tarihli ve 30261 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanan 7061 sayılı Kanun uyarınca 1 Ocak 2018 tarihinden itibaren %22,0 olarak uygulanmaya başlanmıştır.

Şirket, kurumlar vergisine ek olarak, dağıtılan temettüler üzerinden gelir vergisi stopajı ve ek vergileri de hesaplamakla yükümlüdür. Gelir vergisi stopajı 2014, 2015 ve 2016 yıllarında %15,0 olarak uygulanmıştır. Şirket, vergiye esas yasal finansal tabloları ile TFRS'ye göre hazırlanmış finansal tabloları arasındaki farklılıklardan kaynaklanan geçici zamanlama farkları için ertelenmiş vergi varlığı ve yükümlülüğü muhasebeleştirmektedir. Söz konusu farklılıklar genellikle bazı gelir ve gider kalemlerinin vergiye esas finansal tablolar ile TFRS'ye göre hazırlanan finansal tablolarda farklı dönemlerde yer almasından kaynaklanmaktadır. Ertelenen vergi varlıklarını ve yükümlülüklerini hesaplamak için, Şirket 2014, 2015, 2016 yılları ve 30 Eylül 2017 tarihinde sona eren dokuz aylık dönem için %20,0 vergi oranını kullanmıştır. Bu oran, 5 Aralık 2017 tarihli ve 30261 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanan 7061 sayılı Kanun uyarınca 1 Ocak 2018 tarihinden itibaren, 2018, 2019 ve 2020 yılları için %22,0 olarak uygulanmaya başlanmıştır.

Şirket'in vergi giderleri, Şirket hasılatının 2014, 2015 ve 2016 yıllarında sırasıyla %0,2, %1,4 ve %1,5'ini, 30 Eylül 2016 ve 2017 tarihlerinde sona eren dokuzar aylık dönemlerde sırasıyla %1,8 ve %1,7'sine tekabül etmiştir.

Faaliyet Sonuçları

30 Eylül 2017 tarihinde sona eren dokuz aylık dönemle 30 Eylül 2016 tarihinde sona eren dokuz aylık dönemin karşılaştırılması

Aşağıda yer alan tabloda, Şirket'in 30 Eylül 2016 ve 2017 tarihlerinde sona eren dokuz aylık dönemlerdeki konsolide kâr veya zarar ve diğer kapsamlı gelir tablosu, her kalem hasılatın bir yüzdesi olarak ifade edilerek; dönemden döneme gerçekleşen farklar da yüzde olarak belirtilerek gösterilmektedir.

	30 Eylül'de sona eren dokuz aylık dönem				2017 ve 2016 Karşılaştırması	
	2016		2017			
		Hasılat %		Hasılat %	Fark	Fark %
	(bin Türk Lirası)					
Hasılat	6.919.414	100,0	8.591.508	100,0	1.672.094	24,2
Satışların maliyeti	(4.986.163)	(72,1)	(6.137.141)	(71,4)	(1.150.978)	23,1
Brüt Kar	**1.933.251**	**27,9**	**2.454.367**	**28,6**	**521.116**	**27,0**
Genel yönetim giderleri	(816.398)	(11,8)	(1.035.284)	(12,1)	(218.886)	26,8
Esas faaliyetlerden diğer gelirler	105.120	1,5	115.712	1,3	10.592	10,1
Esas faaliyetlerden diğer giderler	(150.228)	(2,2)	(248.632)	(2,9)	(98.404)	65,5
Finansman gelirleri/(giderleri) öncesi faaliyet kârı	1.071.745	15,5	1.286.163	15,0	214.418	20,0
Finansman gelirleri	35.402	0,5	73.344	0,9	37.942	107,2
Finansman giderleri	(557.378)	(8,1)	(755.404)	(8,8)	(198.026)	35,5
Sürdürülen faaliyetler vergi öncesi kârı	**549.769**	**7,9**	**604.103**	**7,0**	**54.334**	**9,9**
Sürdürülen faaliyetler vergi giderleri	(127.956)	(1,8)	(150.137)	(1,7)	(22.181)	17,3
Dönem kârı	**421,813**	**6,1**	**453,966**	**5,3**	**32,153**	**7,6**

Hasılat

Şirket hasılatı, 30 Eylül 2016'da sona eren dokuz aylık dönemde 6.919.414 bin TL'yken, 30 Eylül 2017'de sona eren dokuz aylık dönemde 1.672.094 bin TL (%24,2) artarak 8.591.508 bin TL'ye ulaşmıştır.

Aşağıdaki tabloda, Şirket'in belirtilen dönemlerdeki hasılatı gelir türüne göre gösterilmekte ve her kalem, hasılatın bir yüzdesi olarak ifade edilmektedir:

	30 Eylül'de sona eren dokuz aylık dönem				2017 ve 2016 Karşılaştırması	
	2016		2017			
		Hasılat %		Hasılat %	Fark	Fark %
	(bin Türk Lirası)					
Elektrik satışı ve sağlanan hizmetlerden elde edilen hasılat	6.458.878	93,3	7.924.061	92,2	1.465.183	22,7
Perakende satış hasılatı	*4.233.745*	*61,2*	*5.271.754*	*61,4*	*1.038.009*	24,5
Perakende satış hizmeti hasılatı	*185.030*	*2,7*	*182.578*	*2,1*	*(2.452)*	(1,3)
Dağıtım hizmeti hasılatı	*2.040.103*	*29,5*	*2.469.729*	*28,7*	*429.626*	21,1
Hizmet imtiyaz sözleşmelerinden doğan faiz gelirleri	459.233	6,6	665.392	7,7	206.159	44,9
Diğer gelirler	1.303	0,0	2.055	0,0	752	57,7
Toplam	**6.919.414**	**100,0**	**8.591.508**	**100,0**	**1.672.094**	**24,2**

30 Eylül 2017'de sona eren dokuz aylık dönemde Şirket hasılatının artışındaki birincil faktör, elektrik satışı ve sağlanan hizmetlerden elde edilen hasılatın 1.465.183 bin TL tutarında (%22,7) artmasıdır. Bunun sebebi ise öncelikle, perakende satış hasılatındaki 1.038.009 bin TL tutarındaki (%24,5) artış olup, bu artış Şirket'in perakende satış hacmindeki artıştan kaynaklanmaktadır. Söz konusu satış hacmi 30 Eylül 2016'de sona eren dönemde 22,4 TWh iken 2017'nin aynı döneminde 25,5 TWh olarak ölçülmüş olup, bu artış, Şirket'in satış hacminde %16,3 oranında bir artışa işaret etmektedir. Bu artışın sebebi, 1 Ocak 2017 tarihinde Enerjisa Elektrik Toptan'ın müşteri portföyünde bulunan büyük kurumsal müşterilerin Şirket'in perakende satış şirketlerinin portföylerine devredilmesinden kaynaklı olup, bu devir işlemi ise Kurumsal Yeniden Yapılanma işleminin bir parçası olarak gerçekleştirilmiştir. Enerjisa Elektrik Toptan aracılığıyla yapılmış olanlar da dâhil olmak üzere toptan satış hacmimiz, 30 Aralık 2016'da sona ermiş olan dokuz aylık dönem için 25,2 TWh olarak gerçekleşmiştir.

Öte yandan, elektrik satışı ve sağlanan hizmetlerden elde edilen hasılat kalemindeki artışa, dağıtım hizmeti hasılatındaki 429.626 bin TL tutarında (%21,1) artışın da etkisi olmuştur. Bu artışın birincil sebebi, şirketin düzenlemeye tabi işletme giderleri tavanının EPDK tarafından, enflasyon etkisiyle artırılmasından kaynaklıdır. Artışın diğer bir sebebi de, şüpheli alacak gideri geri ödemesi kaleminin, Şirket'in dağıtım şirketlerinin

düzenlemeye tabi gelir tavanına bir kalem olarak dâhil edilmesidir. Ayrıca, TFRS Yorum 12 uyarınca gerçekleştirilen hasılat uyarlaması de bu artışta etkili olmuştur. Şöyle ki, Şirket'in dağıtım varlıklarının finansal varlık olarak muhasebeleştirildiği TFRS Yorum 12 uyarınca, enflasyon tahminleri ve yatırım harcamaları gerçekleşmeleri sonucu söz konusu finansal varlıklardaki makul değer artışları, Şirket'in finansal tablolarına gelir olarak kaydedilmektedir. Makul değer artışının 2017 yılı dokuz aylık dönemine etkisi, 140.500 bin TL olarak gerçekleşmiştir. Ayrıca, TEİAŞ'a ödenen ve son tüketiciye tamamen yansıtılan bir kalem olan iletim bedelindeki artışın ve önceki döneme nazaran kayıp kaçak tarama faaliyetlerinde artan verimlilik dolayısıyla elde edilen kayıp kaçak gelirindeki artışın da dağıtım hizmeti hasılatındaki artışta etkisi bulunmaktadır.

Şirket hasılatındaki artışa, hizmet imtiyaz sözleşmelerinden elde edilen faiz gelirindeki 206.159 bin TL (%44,9) artışın da etkisi olmuştur. Bu artışın sebebi, öne çekilen yatırım harcamaları sonucunda DVT'nin yükselmesidir.

Satışların Maliyeti

30 Eylül 2016'da sona eren dokuz aylık dönemde 4.986.163 bin TL olan satışların maliyeti, 30 Eylül 2017'de sona eren dokuz aylık dönemde 1.150.978 bin TL (%23,1) artarak 6.137.141 bin TL'ye ulaşmıştır. Aynı dönemlerde, satışların maliyeti toplamı hasılatın %72,1'inden %71,4'üne gerilemiştir.

Aşağıdaki tabloda, Şirket'in belirtilen dönemlerdeki satışlarının maliyeti maliyet türüne göre gösterilmekte ve her kalem hasılatın bir yüzdesi olarak da belirtilmektedir:

	30 Eylül'de sona eren dokuz aylık dönem				**2017 ve 2016 Karşılaştırması**	
	2016		**2017**			
		Hasılat %		**Hasılat %**	**Fark**	**Fark %**
			(bin Türk Lirası)			
Elektrik alımı	4.545.717	65,7	5.622.011	65,4	1.076.294	23,7
Sistem kullanım bedeli	439.420	6,4	492.861	5,7	53.441	12,2
Diğer	1.026	0,0	22.269	0,3	21.243	2.070,5
Satışların maliyeti toplamı	**4.986.163**	**72,1**	**6.137.141**	**71,4**	**1.150.978**	**23,1**

30 Eylül 2017'de sona eren dokuz aylık dönemde satışların maliyeti kalemindeki artış temel olarak, elektrik alımı maliyetindeki 1.076.294 bin TL tutarındaki (%23,7) artıştan kaynaklanmıştır. Bu artışın öncelikli sebebi, Şirket'in perakende elektrik satış hacmindeki %16,3 oranındaki artıştan kaynaklanmaktadır. Öte yandan, elektrik tedarik maliyetindeki artışın (MWh başına yaklaşık 16,6 TL) da elektrik alımı maliyetindeki artışa etkisi olmuştur, keza piyasa genelinde elektrik fiyatlarında bir artış meydana gelmiştir.

İletim sistemi kullanım bedelindeki 53.441 bin TL tutarındaki (%12,2) artışın da satışların maliyetindeki artışa etkisi olmuştur. Bu artışın sebebi, TEİAŞ'a ödenen ve nihai tüketiciye tamamen yansıtılan bir kalem olan iletim bedelindeki artıştan kaynaklanmaktadır. Öte yandan, diğer maliyetler kalemindeki 21.243 bin TL tutarındaki (%2.070,5) artışın da satışların maliyetindeki artışa etkisi bulunmaktadır. Bu artışın öncelikli sebebi, daha önceki dönemlere ait TRT payının (9.920 bin TL) bu dönem ödenmiş olmasıdır; fakat, bu tutar düzenlenmiş gelir tavanına dayanan fiyat dengeleme mekanizması ile Şirket'e geri ödendiğinden dolayı Şirket'in brüt marjında etkisi bulunmamaktadır. Diğer maliyetler kalemindeki artış temel olarak personel, danışmanlık ve kira giderleri gibi belirli bir takım merkezi kurumsal fonksiyonların giderlerinin (11.390 bin TL) , satışların maliyeti kaleminde sınıflandırılmasından kaynaklanmaktadır. 2016 yılı ve öncesindeki dönemde, bahse konu giderler Genel Yönetim ve İdare Giderleri içerisinde kayda alınmıştır.

Brüt Kâr

Şirket'in brüt kârı 30 Eylül 2016'da sona eren dokuz aylık dönemde 1.933.251 bin TL iken, 521.116 bin TL tutarındaki (%27,0) artış ile 30 Eylül 2017'de sona eren dokuz aylık dönemde 2.454.367 bin TL'ye

yükselmiştir. Aynı dönemde, Şirket'in brüt kâr marjı, %27,9'dan %28,6'ya yükselmiştir. Şirket'in brüt kârının %88,4'ü dağıtım faaliyetlerinden, geri kalanıysa perakende satış faaliyetlerinden elde edilmiştir.

Genel Yönetim Giderleri

30 Eylül 2016'da sona eren dokuz aylık dönemde 816.398 bin TL olan genel yönetim giderleri, 218.886 bin TL (%26,8) artarak 30 Eylül 2017'de sona eren dokuz aylık dönemde 1.035.284 bin TL'ye ulaşmıştır.

Aşağıdaki tabloda, Şirket'in belirtilen dönemlerdeki genel yönetim giderlerinin dökümü verilmekte ve her gider türü hasılatın bir yüzdesi olarak gösterilmektedir:

	30 Eylül'de sona eren dokuz aylık dönem				**2017 ve 2016 Karşılaştırması**	
	2016		**2017**			
		Hasılat%		**Hasılat%**	**Fark**	**Fark %**
			(bin Türk Lirası)			
Personel giderleri	388.756	5,6	479.030	5,6	90.274	23,2
Amortisman giderleri ve itfa payları	161.633	2,3	171.939	2,0	9.685	6,0
Malzeme kullanım giderleri	71.496	1,0	117.607	1,4	46.111	64,5
Danışmanlık giderleri	28.836	0,4	24.340	0,3	(4.496)	(15,6)
Kira giderleri	28.995	0,4	39.762	0,5	10.767	37,1
Dışarıdan sağlanan hizmet giderleri	24.659	0,4	57.199	0,7	32.540	132,0
Avukatlık giderleri	29.111	0,4	33.813	0,4	4.702	16,2
Bakım onarım giderleri	12.154	0,2	18.233	0,2	6.079	50,0
İletişim ve bilgi işlem giderleri	2.039	0,0	7.328	0,1	5.289	259,4
Vergi, resim ve harçlar	10.409	0,2	17.104	0,2	6.695	64,3
Güvenlik giderleri	17.032	0,2	16.750	0,2	(282)	(1,7)
Seyahat giderleri	8.094	0,1	9.955	0,1	1.861	23,0
Sigorta giderleri	7.385	0,1	9.158	0,1	1.773	24,0
Diğer giderler	25.799	0,4	33.066	0,4	7.888	30,6
Toplam	**816.398**	**11,8**	**1.035.284**	**12,1**	**218.886**	**26,8**

30 Eylül 2017'de sona eren dokuz aylık dönemde Şirket'in genel yönetim giderlerindeki artış, temel olarak personel giderlerindeki 90.274 bin TL (%23,2) oranındaki artıştan kaynaklanmaktadır. Bu artış, 2016 yılının aynı dönemine kıyasla Şirket'in personel sayısının 8.329'dan 9.551'e çıkmasından kaynaklanmaktadır. Personel sayısındaki artış ise, Şirket'in dağıtım şirketlerinin saha operasyonlarının artmasından ve perakende satış şirketlerinin düzenlemeye tabi müşterilerini serbest müşterilere dönüşmeye teşvik etmek amacıyla yaptıkları çalışmalar için istihdam edilen personeldeki artış nedeniyle gerçekleşmiştir.

Buna ek olarak genel yönetim giderlerinde meydana gelen artış, malzeme kullanım giderlerinin 46.111 bin TL (%64,5) artmasından da kaynaklanmaktadır. Dağıtım şebekesinde daha fazla bakım faaliyetinde bulunulması ve bu bakım faaliyetleri için satın alınan malzemelerin birim fiyatlarının artması nedeniyle malzeme kullanım giderleri artmıştır. Öte yandan, genel yönetim giderlerinde meydana gelen artışa dışarıdan sağlanan hizmet giderlerindeki 32.540 bin TL (%132,0) artışın da etkisi bulunmaktadır. Bu artışın sebebi, Şirket'in çağrı merkezi ve bakım-onarım masraflarındaki artıştan kaynaklanmaktadır, keza Şirket, müşteri memnuniyetini arttırmak ve bakım-onarım faaliyetlerini geliştirmek için adımlar atmıştır. Şirket'in bakım onarım giderleri de, şebekedeki operasyonların artması nedeniyle 6.079 bin TL (%50,0) artarak Şirket'in genel yönetim giderlerindeki genel artışa katkıda bulunmuştur. Ayrıca, amortisman giderleri ve itfa paylarındaki 9.685 bin TL (%6,0) artışın da, genel yönetim giderlerindeki artışa etkisi bulunmaktadır. Bu artış, Şirket'in faaliyetleri için yeni makine ve araç satın alımlarından kaynaklanmaktadır.

Esas Faaliyetlerden Diğer Gelirler

30 Eylül 2016'da sona eren dokuz aylık dönemde 105.120 bin TL olan esas faaliyetlerden diğer gelirler, 10.592 bin TL (%10,1) oranındaki artış ile 30 Eylül 2017'de sona eren dokuz aylık dönemde 115.712 bin TL olmuştur.

Aşağıdaki tabloda, Şirket'in belirtilen dönemlerde esas faaliyetlerinden elde ettiği diğer gelirlerin dökümü yer almakta ve her kalem hasılatın bir yüzdesi olarak belirtilmektedir:

	30 Eylül'de sona eren dokuz aylık dönem				2017 ve 2016 Karşılaştırması	
	2016		2017			
		Hasılat %		Hasılat %	Fark	Fark %
	(bin Türk Lirası)					
Vadesi geçen elektrik alacaklarından elde edilen faiz geliri	56.268	0.8	67.749	0.8	11.481	20.4
Gelir tavanı düzenlemesiyle ilgili faiz geliri	14.528	0,2	1.426	0,0	(13.102)	(90,2)
Kaçak elektrik cezaları	8.768	0,1	28.536	0,3	19.768	225,5
Dava gelirleri	15.523	0,2	-	0,0	(15.523)	(100,0)
Kira gelirleri	3.833	0,1	4.413	0,1	580	15,1
Türev enstrümanlardan gerçeğe uygun değer farkı kazançları	225	0,0	-	0,0	(225)	(100,0)
Diğer gelirler	5.975	0,1	13.588	0,2	7.613	127,4
Toplam	**105.120**	**1,5**	**115.712**	**1,3**	**10.592**	**10,1**

30 Eylül 2017'de sona eren dokuz aylık dönemde esas faaliyetlerden diğer gelirlerdeki artış, temel olarak kaçak elektrik cezalarından elde edilen gelirlerin 19.768 bin TL (%225,5) artmasından kaynaklanmıştır. Bu artış, Şirket'in dağıtım bölgelerindeki kayıp-kaçak tespit faaliyetlerinin artması sonucu gerçekleşmiştir. Öte yandan, vadesi geçen elektrik alacaklarından elde edilen faiz gelirindeki 11.481 bin TL tutarındaki (%20,4) artışın da esas faaliyetlerden diğer gelirlerdeki artışa etkisi olmuştur. Bu artış, kayıp-kaçak tespit faaliyetlerindeki artış sebebiyle artan perakende fatura tahsilat performansından kaynaklanmaktadır. Öte yandan, diğer gelirlerdeki 7.613 bin TL tutarındaki (%127,4) artışın da esas faaliyetlerden diğer gelirlerdeki artışa etkisi olmuştur. Bu artışın sebebi, Şirket'in dağıtım varlıkları üzerinden elde ettiği reklam gelirlerindeki artıştır.

Şirket'in esas faaliyetlerinden elde ettiği diğer gelirlerdeki artış, gelir tavanı düzenlemesiyle ilgili faiz gelirindeki 13.102 bin TL tutarındaki (%90,2) azalış sonucu kısmen dengelenmiştir. İlgili düzenlemeye göre, Şirket'in dağıtım şirketleri, gerçekleşen gelirlerinin düzenlemeyle belirlenen gelir gereksinimlerinin altında kalan kısmı için faiz geliri elde etme hakkına sahiptir. 2015 ve 2016 yıllarında, Şirket'in dağıtım şirketlerinin gerçekleşen gelirleri, daha önce EPDK tarafından düzenlenmiş gelir gereksinimlerinin altında kalmış ve bu nedenle bu şirketler gerçekleşen gelirleri ve düzenlemeyle belirlenen gelirin tavanı arasındaki fark için faiz geliri elde etme hakkı kazanmıştır. Ancak 2017 yılında gerçekleşen gelirlerle düzenlemeye tabi gelir tavanı arasındaki fark, 2016 yılına nazaran daha az gerçekleşmiş olup bu da 30 Eylül 2017'de sona eren dokuz aylık dönemde gelir tavanı düzenlemesiyle ilgili faiz gelirinde düşüşe yol açmıştır. Öte yandan, Şirket'in esas faaliyetlerinden elde ettiği diğer gelirlerdeki artış, Şirket'in dava gelirlerindeki 15.523 bin TL tutarındaki (%100) azalış ile de kısmen dengelenmiştir. Bu azalmanın sebebi, 2016 yılında Altyapı Koordinasyon Merkezi (AYKOME) tarafından açılan davayla ilgili karşılıkların kaldırılması sonucu EPDK tarafından Dağıtım Tarifesi üzerinden yapılan geri ödeme gibi bir gelir kaleminin 2017 yılı içerisinde gerçekleşmemiş olmasıdır.

Esas Faaliyetlerden Diğer Giderler

30 Eylül 2016'da sona eren dokuz aylık dönemde esas faaliyetlerden diğer giderler 150.228 bin TL iken, 98.404 bin TL (%65,5) artış ile 30 Eylül 2017'de sona eren dokuz aylık dönemde 248.632 bin TL'ye ulaşmıştır.

Aşağıdaki tabloda Şirket'in esas faaliyetlerden diğer giderlerinin bir dökümü yer almakta ve her gider kalemi hasılatın bir yüzdesi olarak belirtilmektedir:

	30 Eylül'de sona eren dokuz aylık dönem				2017 ve 2016 Karşılaştırması	
	2016		2017			
		Hasılat %		Hasılat %	Fark	Fark %
			(bin Türk Lirası)			
Şüpheli alacak karşılığı gideri	71.799	1,0	157.652	1,8	85.853	119,6
Depozito ve teminatlar değerleme farkları	29.934	0,4	53.791	0,6	23.857	79,7
Ceza giderleri	28.236	0,4	63	0,0	(28.173)	(99,8)
Türev enstrümanlardan gerçeğe uygun değer farkı kayıpları	-	-	20.160	0,2	20.160	-
Diğer giderler	20.259	0,3	16.966	0,2	(3.293)	(16,3)
Toplam	**150.228**	**2,2**	**248.632**	**2,9**	**98.404**	**65,5**

30 Eylül 2017'de sona eren dokuz aylık dönemde esas faaliyetlerden diğer giderlerdeki artışın temel sebebi, Şirket'in şüpheli alacakları için ayırdığı karşılıkların 85.853 bin TL (%119,6) artmasıdır.

30 Eylül 2017'de sona eren dokuz aylık dönemde Şirket, dağıtım şebekesine yetkisiz olarak erişen kişiler ve borçlarını zamanında ödemeyen kişiler aleyhine daha fazla yasal takip başlatmıştır. Bunun nedeni de, kaçak elektrik kullanımının önlenmesini amaçlayan düzenlemelerden kaynaklanan teşviklerin, Şirket'in elektrik kaçaklarını engellemeye yönelik çabalarını arttırmasıdır. Depozito ve teminatlar değerleme farklarında 23.857 bin TL (%79,7) artışın da esas faaliyetlerden diğer giderlerdeki artışa etkisi olmuştur. Bu artışın sebebi, 2016 yılında %4,5 olan enflasyon oranının 2017'nin ilk dokuz aylık döneminde %8,4 oranında gerçekleşmesidir.

Öte yandan, 30 Eylül 2017'de sona eren dokuz aylık dönemde 20.160 bin TL tutarında türev enstrümanlardan gerçeğe uygun değer farkı kaybı yaşanmıştır. 2016 yılında ise böyle bir kayıp olmamıştır. 30 Eylül 2017'de sona eren dokuz aylık dönemde böyle bir kayıp olmasının sebebi, Şirket'in, YEKDEM giderlerine ilişkin riskten korunma (*hedging*) işlemleri kapsamında gerçekleştirdiği ABD Doları cinsinden vadeli döviz (*forward*) işlemlerinin piyasaya uygun değerlemeden (*mark-to-market*) geçirilmesinden ve ilgili dönemde Amerikan dolarının Türk Lirası karşısında değer kaybetmesinden kaynaklanmaktadır. Bu tutarın büyük kısmı 2018 yılında gerçekleşmesi beklenen YEKDEM giderlerine ilişkin gerçekleştirilen riskten korunma işlemlerine ilişkindir.

30 Eylül 2017'de sona eren dokuz aylık dönemde esas faaliyetlerden diğer giderlerdeki artış, ceza giderlerindeki 28.173 bin TL tutarındaki (%99,8) azalış ile kısmen dengelenmiştir. Bunun sebebi, 2016 yılında TEDAŞ'a genel aydınlatma ücretleriyle ilgili olarak yanlış kesilen faturanın iadesi nedeniyle ödenen ve ceza giderleri kalemine yansıtılan tutar gibi bir ceza kaleminin 2017'nin ilk dokuz aylık döneminde olmamasıdır.

Finansal Gelirler

30 Eylül 2016'da sona eren dokuz aylık dönemde finansal gelirler 35.402 bin TL iken, 37.942 bin TL (%107,2) artış ile 30 Eylül 2017'de sona eren dokuz aylık dönemde 73.344 bin TL olmuştur.

Aşağıdaki tabloda Şirket'in belirtilen dönemlerdeki finansal gelirlerinin bir dökümü yer almakta ve her gelir kaleminin hasılatın yüzde kaçına tekabül ettiği de belirtilmektedir:

	30 Eylül'de sona eren dokuz aylık dönem				2017 ve 2016 Karşılaştırması	
	2016		2017			
		Hasılat %		Hasılat %	Fark	Fark %
			(bin Türk Lirası)			
Geri alım sözleşmelerinden repo faiz gelirleri	35.402	0,5	73.344	0,9	37.942	107,2
Toplam	**35.402**	**0,5**	**73.344**	**0,9**	**37.942**	**107,2**

30 Eylül 2017'de sona eren dokuz aylık dönemde finansal gelirlerin artmasının sebebi, Şirket'in geri alım sözleşmelerinden doğan faiz gelirlerinin 37.942 bin TL artmasıdır. Bu artış, beş aylık gecikme ile Şirket'e ödenen düzenlemeye tabi diğer giderlerin ödenmesinden kaynaklanmaktadır.

Finansal Giderler

30 Eylül 2016'da sona eren dokuz aylık dönemde finansal giderler 557.378 bin TL iken, 198.026 bin TL (%35,5) artarak 30 Eylül 2017'de sona eren dokuz aylık dönemde 755.404 bin TL olmuştur.

Aşağıdaki tabloda Şirket'in belirtilen dönemlerdeki finansal giderlerinin bir dökümü yer almakta ve her gider kaleminin, hasılatın yüzde kaçına tekabül ettiği de belirtilmektedir:

	30 Eylül'de sona eren dokuz aylık dönem				**2017 ve 2016 Karşılaştırması**	
	2016		**2017**			
		Hasılat %		**Hasılat %**	**Fark**	**Fark %**
	(bin Türk Lirası)					
Banka komisyon giderleri	7.096	0,1	11.302	0,1	4.206	59,3
Kredi faiz giderleri	532.152	7,7	710.933	8,3	178.781	33,6
Kur farkı gideri	18.130	0,3	33.169	0,4	15.039	83,0
Toplam	**557.378**	**8,1**	**755.404**	**8,8**	**198.026**	**35,5**

30 Eylül 2017'de sona eren dokuz aylık dönemde finansal giderlerin artışındaki temel sebep, kredi faiz giderlerindeki 178.781 bin TL tutarındaki (%33,6) artıştır. Bu artış, da dağıtım bölgelerinin devralınmasıyla ilgili borçlanmalara ilişkin banka kredilerinin faizindeki artışı yansıtmaktadır. Bu artış ayrıca düzenlemeye tabi yatırım harcamaları üst sınırının artması sonucunda Şirket'in yatırım harcamalarını arttırmasından ve yatırımların öne çekilmesini öngören yatırım stratejisinin, daha önceki yıllara nazaran daha fazla yatırım harcamaları yapmasını sağlamasından kaynaklanmaktadır. Şirket, düzenlemeye tabi yatırım harcamaları tavanının %80'ini kullandıktan sonra düzenlemeye tabi yatırım harcamaları tavanının yükseltilmesi için EPDK'ya başvurmaktadır ve işbu İzahname tarihine kadar EPDK Şirket'in düzenlemeye tabi yatırım harcamaları tavanı yükseltme başvurularından hiçbirini reddetmemiştir.

Buna ek olarak, Şirket'in kur farkı zararının 15.039 bin TL artması da Şirket'in finansal giderlerindeki artışa katkıda bulunmuştur. Dağıtım bölgelerinin Şirket tarafından devralınmasından sonra, (bu dağıtım bölgelerinin eski sahibi olan) TEDAŞ'ın Avrupa Yatırım Bankası ve Dünya Bankası'yla yaptığı kredi işlemleri kapsamındaki Avro üzerinden ödemeleri Şirket'e devrolmuştur. 2017 yılında Türk Lirasının Avro karşısında değer kaybetmesi nedeniyle, Şirket bu kredi geri ödeme borçlarıyla bağlantılı olarak kur zararına maruz kalmıştır.

Vergi Giderleri

30 Eylül 2016'da sona eren dokuz aylık dönemde 127.956 bin TL olan vergi giderleri, 22.181 bin TL (%17,3) oranındaki artış ile 30 Eylül 2017'de sona eren dokuz aylık dönemde 150.137 bin TL olmuştur.

Aşağıdaki tabloda Şirket'in belirtilen dönemlerdeki vergi giderlerinin bir dökümü yer almakta ve her gider kaleminin, hasılatın yüzde kaçına tekabül ettiği de belirtilmektedir:

	30 Eylül'de sona eren dokuz aylık dönem				**2017 ve 2016 Karşılaştırması**	
	2016		**2017**			
		Hasılat %		**Hasılat %**	**Fark**	**Fark %**
	(bin Türk Lirası)					
Cari vergi gideri	124.733	1,8	56.533	0,7	(68.200)	(54,7)
Ertelenen vergi gideri	3.223	0,0	93.604	1,1	90.381	2.804,3
Toplam	**127.956**	**1,8**	**150.137**	**1,7**	**22.181**	**17,3**

30 Eylül 2017'de sona eren dokuz aylık dönemde vergi giderlerindeki artışın temel sebebi, ertelenen vergi giderinde ortaya çıkan 90.381 bin TL tutarındaki %2.804 artıştır. Bu artışın sebebi, (i) hizmet imtiyaz sözleşmelerinin bir bileşeni olan finansal varlıkların gerçeğe uygun değerindeki düzeltme tutarının artması ve (ii) düzenlemeye tabi yatırım harcamaları uygulama yönetiminin değiştirilmesidir.

Şirket'in vergi giderlerindeki bu artış, cari vergi giderindeki 68.200 bin TL tutarındaki (%54,7) azalış ile kısmen dengelenmiştir. Bu azalışın sebebi, Şirket'in vergiye esas yasal mali tabloları uyarınca hesapları altında vergi öncesi kârın bir önceki yılın aynı dönemine göre azalmasıdır. Bu azalış, Dengeleme Yönetmeliği'ndeki değişiklik sonucu Şirket'in perakende satış şirketlerinin henüz faturalaması gerçekleşmemiş ve sayaçları okunmamış müşterilerine 15 gün süre boyunca elektrik tedarik etmesi yükümlülüğünden kaynaklanmıştır. Bu yükümlülük, Şirket'in TFRS finansal tablolarında tahakkuk bazlı muhasebeleştirilmektedir keza bu temin edilen elektrik, henüz Şirket tarafından faturalanmamış olmakla birlikte, müşteriler tarafından tüketilmektedir. Ayrıca, Şirket'in vergiye esas yasal mali tabloları uyarınca hesapları altında hasılatı da bir önceki yılın aynı dönemine göre daha azdır. Bunun sebebi ise, Şirket'in perakende satış marjlarının, yüksek tedarik maliyeti ve fiyat eşitleme mekanizması kapsamında yapılan düzeltmeler sonucu düşmesidir.

31 Aralık 2016 tarihinde sona eren yılla 31 Aralık 2015 tarihinde sona eren yılın karşılaştırılması

Aşağıda yer alan tabloda, Şirket'in 31 Aralık 2015 ve 2016 tarihlerinde sona eren yıllardaki konsolide kâr veya zarar ve diğer kapsamlı gelir tablosu, her kalem hasılatın bir yüzdesi olarak ifade edilerek; dönemden döneme gerçekleşen farklar da yüzde olarak belirtilerek gösterilmektedir.

	31 Aralık'ta sona eren yıl				**2016 ve 2015 Karşılaştırması**	
	2015		**2016**			
		Hasılat %		**Hasılat %**	**Fark**	**Fark %**
			(bin Türk Lirası)			
Hasılat	9.153.614	100,0	9.103.380	100,0	(50.234)	(0,5)
Satışların maliyeti	(7.108.120)	(77,7)	(6.500.956)	(71,4)	607.164	(8,5)
Brüt Kar	**2.045.494**	**22,3**	**2.602.424**	**28,6**	**556.930**	**27,2**
Genel yönetim giderleri	(1.079.790)	(11,8)	(1.227.836)	(13,5)	(148.046)	13,7
Esas faaliyetlerden diğer gelirler	123.333	1,3	144.651	1,6	21.318	17,3
Esas faaliyetlerden diğer giderler	(50.760)	(0,6)	(246.929)	(2,7)	(196.169)	386,5
Finansman gelirleri/(giderleri) öncesi faaliyet kârı	**1.038.277**	**11,3**	**1.272.310**	**14,0**	**234.033**	**22,5**
Finansman gelirleri	31.484	0,3	39.729	0,4	8.245	26,2
Finansman giderleri	(606.854)	(6,6)	(797.837)	(8,8)	(190.983)	31,5
Sürdürülen faaliyetler vergi öncesi kârı	**462.907**	**5,1**	**514.202**	**5,6**	**51.295**	**11,1**
Sürdürülen faaliyetler vergi giderleri	(126.605)	(1,4)	(136.809)	(1,5)	(10.204)	8,1
Dönem kârı	**336.302**	**3,7**	**377.393**	**4,1**	**41.091**	**12,2**

Hasılat

Şirket hasılatı 2015 yılında 9.153.614 bin TL'yken, 2016 yılında 50.234 bin TL (%0,5) azalarak 9.103.380 bin TL olmuştur.

Aşağıdaki tabloda, Şirket'in belirtilen dönemlerdeki hasılatı gelir türüne göre gösterilmekte ve her kalem, hasılatın bir yüzdesi olarak ifade edilmektedir:

	31 Aralık'ta sona eren yıl				**2016 ve 2015 Karşılaştırması**	
	2015		**2016**			
	Hasılat %		**Hasılat %**		**Fark**	**Fark %**
			(bin Türk Lirası)			
Elektrik satışı ve sağlanan hizmetlerden elde edilen hasılat	8.771.706	95,8	8.491.243	93,3	(280.463)	(3,2)
Perakende satış hasılatı	*6.534.463*	*71,4*	*5.543.040*	*60,9*	*(991.423)*	*(15,2)*

	31 Aralık'ta sona eren yıl				2016 ve 2015 Karşılaştırması	
	2015		2016			
	Hasılat	%	Hasılat	%	Fark	Fark %
			(bin Türk Lirası)			
Perakende satış hizmeti hasılatı	*204.659*	*2,2*	*243.962*	*2,7*	*39.303*	*19,2*
Dağıtım hizmeti hasılatı	*2.032.584*	*22,2*	*2.704.241*	*29,7*	*671.657*	*33,0*
Hizmet imtiyaz sözleşmelerinden doğan faiz geliri	310.955	3,4	609.628	6,7	298.673	96,1
Diğer gelirler	70.953	0,8	2.509	0,0	(68.444)	(96,5)
Toplam	**9.153.614**	**100,0**	**9.103.380**	**100,0**	**(50.234)**	**(0,5)**

Şirket hasılatının 31 Aralık 2016 tarihinde sona eren yılda azalmasının nedeni, elektrik satışı ve sağlanan hizmetlerden elde edilen hasılatın 280.463 bin TL (%3,2) azalmasıdır. Bu azalmanın temel nedeni, Şirket'in perakende satış hasılatının 991.423 bin TL (%15,2) azalmasıdır. Perakende satış hasılatındaki azalma ise, Şirket'in düzenlemeye tabi kurumsal müşterilerinden bazılarının serbest piyasaya geçerek piyasadaki diğer perakende satış şirketlerinden elektrik satın almayı tercih etmesi sonucu ortaya çıkmıştır. Şirket'in kurumsal müşterilerine yaptığı satış hacmi 2015 yılında yaklaşık 12 TWh iken, bahsedilen müşteri kayıplarından dolayı, 2016 yılında 9 TWh'ye düşmüştür. Şirket'in düzenlemeye tabi kurumsal müşterilerinden bazılarının serbest piyasaya geçmesi ve piyasadaki diğer perakende satış şirketlerinden elektrik satın almayı tercih etmesi ise temelde, elektrik fiyatlarının spot piyasada ve ikili anlaşmalar piyasasında düşmesi sonucu piyasada fiyat rekabetinin artmasına bağlanabilir.

Ayrıca, perakende satış hasılatının genel olarak düşmesinin sebeplerinden biri de Perakende Satış Tarifesi uyarınca EPDK tarafından belirlenen ve 2015 yılında %3,49 olan brüt marjın, 2016 yılında %2,38'e düşmesidir. Brüt marjdaki bu düşüş, EPDK'nın 2016'da aldığı 'şüpheli alacak gideri geri ödemesi' kalemini brüt marjdan çıkartma ve bu kalemi perakende satış hizmet gelirinin içerisinde ikame etme kararının bir sonucudur. EPDK'nın yeni brüt marjdan, daha önceki brüt marj kapsamında garanti edilen şüpheli alacak gideri geri ödemesi kalemini çıkartma kararı sonucunda, şüpheli alacak gideri geri ödemesi kalemi Perakende Satış Tarifesi'nin 'kontrol edilemeyen işletme giderleri' kaleminde toplanacak gelirler içerisine kaydırılmıştır ve bu kalem değişken olduğu için, düzenlemeyle belirlenen brüt marjın ve dolayısıyla perakende satış hasılatının genel olarak düşmesine yol açmıştır. Ancak, brüt perakende satış hasılatındaki bu düşüş, brüt marj hesaplamasına dâhil edilmeyen bir kalem olan perakende satış hizmeti hasılatının 39.303 bin TL (%19,2) artmasıyla kısmen telafi edilmiştir. Şirket'in 2016'da hasılatının düşmesinin bir nedeni de diğer gelirlerin 68.444 bin TL (%96,5) azalmasıdır. Bunun temel nedeni, 2016 yılında tarife yapısının değişmesi ve bunun sonucunda kesme/bağlama ve yeni bağlantı gelirlerinin artık diğer satış gelirlerine dâhil edilmeyerek 2015 yılında dağıtım şirketlerinin gelir gereksiniminin bir kısmı olarak tanımlanmasıdır.

2016 yılındaki Şirket hasılatındaki genel düşüş, dağıtım hizmeti hasılatının 671.657 bin TL (%33,0) artmasıyla kısmen telafi edilmiştir. Şirket'in dağıtım hizmeti hasılatındaki artışın temel nedeni, EPDK'nın Şirket'in dağıtım bölgelerinde işletme giderleri tavanını arttırması nedeniyle 2016'da başlayan üçüncü tarife döneminde daha fazla düzenlemeye tabi işletme giderleri yapılmasına bağlanabilir. Belirtilen düzenlemeye tabi işletme giderleri tavanına bağlı olarak Şirket'in dağıtım hizmeti hasılatında meydana gelen artış, TFRS Yorum 12 muhasebe standardına dayanan gelir düzeltme kalemindeki 291.513 bin TL tutarındaki düşüşle dengelenmiştir. Şirket'in dağıtım faaliyetlerinin mülkiyet yapısı ve niteliği itibarıyla düzenlemelere tabi olması, TFRS Yorum 12'ye göre dağıtım varlıklarının maddi olmayan varlık olarak değil, finansal varlık olarak kaydedilmesini gerektirmektedir. Düzenlemeye tabi gelirlerde, enflasyon varsayımlarında veya düzenlemeye tabi yatırım harcamaları planlarında meydana gelen değişikliklere göre Şirket'in finansal varlığının gerçeğe uygun değeri hesaplanmakta ve gerçeğe uygun değerindeki değişiklikler Şirket'in finansal tablolarına yansıtılmaktadır. 2015 yılında, (i) üçüncü tarife dönemi için (yalnızca 2016 ila 2018 yılları arasındaki dönem için geçerli olmak üzere) düzenlemeyle belirlenen RMGO'nun %9,97'den %11,91'e çıkartılması ve 2018 ila 2020 yılları arasındaki dönem için %13,61 olarak belirlenmesi ve (ii) Şirket'in uzun dönemli enflasyon varsayımlarındaki değişiklikler nedeniyle, 2016 yılına nazaran daha yüksek bir gerçeğe uygun değer düzeltme tutarı kayıtlara gelir kalemi olarak kaydedilmiştir. 2016 yılında Şirket'in uzun dönem enflasyon varsayımlarında çok küçük değişiklikler olması ve düzenlemeyle belirlenen RMGO'da değişiklik olmaması nedeniyle daha düşük bir

düzeltme kaydedilmiştir. Bunlara ek olarak, TEİAŞ'a ödenen ilgili sistem kullanımı bedeli maliyetlerindeki artış nedeniyle Şirket'in iletim gelirlerinde bir artış gerçekleşmiştir; ancak, bu doğrudan müşterilere yansıtılan bir kalemdir. Şirket'in hizmet imtiyaz sözleşmelerinden elde ettiği faiz geliri, RMGO ve DVT tabanındaki artış nedeniyle 298.673 bin TL (%96,1) artış göstermiştir.

Satışların Maliyeti

2015 yılında 7.108.120 bin TL olan satışların maliyeti, 2016 yılında 607.164 bin TL (%8,5) azalarak 6.500.956 bin TL'ye düşmüştür. Aynı dönemlerde, satışların maliyeti toplamı hasılatın %77,7'sinden %71,4'üne gerilemiştir.

Aşağıdaki tabloda, Şirket'in belirtilen dönemlerdeki satışlarının maliyeti maliyet türüne göre gösterilmekte ve her kalem hasılatın bir yüzdesi olarak da belirtilmektedir:

	31 Aralık'ta sona eren yıl				2016 ve 2015 Karşılaştırması	
	2015		2016			
		Hasılat %		Hasılat %	Fark	Fark %
			(bin Türk Lirası)			
Elektrik alımı	6.782.254	74,1	5.953.189	65,4	(829.065)	(12,2)
Sistem kullanım bedeli	325.289	3,6	547.314	6,0	222.025	68,3
Diğer	577	0,0	453	0,0	(124)	(21,5)
Satışların maliyeti toplamı	**7.108.120**	**77,7**	**6.500.956**	**71,4**	**(607.164)**	**(8,5)**

2016 yılında satışların maliyetindeki düşüşün temelinde, Şirket'in düzenlemeye tabi kurumsal müşterilerinden bazılarının serbest piyasaya geçmesi ve perakende satış şirketlerinden elektrik satın almayı tercih etmesinden kaynaklıdır. Bu müşteri hareketliliğinden dolayı, Şirket'in kurumsal müşterilerine yaptığı satış hacmi 2015 yılında yaklaşık 12 TWh iken 2016 yılında 9 TWh'ye düşmüştür. Şirket'in perakende satış biriminin satış hacimlerinin düşmesi üzerine satın aldığı enerjinin maliyeti 829.065 bin TL (%12,2) azalmıştır.

2016 yılında ortalama elektrik satın alım maliyeti, 2015'le karşılaştırıldığında MWh başına 12 TL daha düşüktür. Bu düşüş, YEKDEM maliyetlerinin MWh başına yaklaşık 8 TL artmasıyla kısmen dengelenmiştir. Şirket'in satışların maliyetindeki düşüş, esas olarak EPDK tarafından belirlenen iletim bedelindeki artış nedeniyle Şirket'in sistem kullanım bedeli maliyetlerinin 222.025 bin TL (%68,3) artması sonucunda da kısmen dengelenmiştir.

Brüt Kâr

Şirket'in brüt kârı 2015 yılında 2.045.494 bin TL iken, 2016 yılında 556.930 bin TL tutarında (%27,2 oranında) artarak 2.602.424 bin TL'ye ulaşmıştır. Brüt kâr marjıysa, 2015'te %22,3 iken, 2016'da %28,6'ya yükselmiştir. Şirket'in brüt kârının %82,1'i dağıtım faaliyetlerinden, geri kalanıysa perakende satış faaliyetlerinden elde edilmiştir.

Genel Yönetim Giderleri

Şirket'in 2015 yılında 1.079.790 bin TL olan genel yönetim giderleri 2016 yılında 148.046 bin TL (%13,7) artarak 2016 yılında 1.227.836 bin TL'ye ulaşmıştır.

Aşağıdaki tabloda, Şirket'in belirtilen dönemlerdeki genel yönetim giderlerinin dökümü verilmekte ve her gider türü hasılatın bir yüzdesi olarak gösterilmektedir:

	31 Aralık'ta sona eren yıl				2016 ve 2015 Karşılaştırması	
	2015		2016			
		Hasılat%		Hasılat%	Fark	Fark %
			(bin Türk Lirası)			
Personel giderleri	454.467	5,0	539.642	5,9	85.175	18,7
Amortisman giderleri ve itfa payları	219.428	2,4	217.938	2,4	(1.490)	(0,7)
Malzeme kullanım giderleri	99.683	1,1	125.768	1,4	26.085	26,2
Danışmanlık giderleri	40.645	0,4	43.432	0,5	2.787	6,9
Kira giderleri	40.299	0,4	39.535	0,4	(764)	(1,9)
Dışarıdan sağlanan hizmet giderleri	43.371	0,5	35.443	0,4	(7.928)	(18,3)
Avukatlık giderleri	20.823	0,2	35.152	0,4	14.329	68,8
Bakım onarım giderleri	26.228	0,3	32.511	0,4	6.282	24,0
İletişim ve bilgi işlem giderleri	19.171	0,2	23.435	0,3	4.264	22,2
Vergi, resim ve harçlar	22.804	0,2	23.282	0,3	479	2,1
Güvenlik giderleri	20.587	0,2	22.357	0,2	1.770	8,6
Seyahat giderleri	9.305	0,1	10.793	0,1	1.489	16,0
Sigorta giderleri	13.683	0,1	9.931	0,1	(3.751)	(27,4)
Diğer giderler	49.297	0,5	68.617	0,8	19.319	39,2
Toplam	**1.079.790**	**11,8**	**1.227.836**	**13,5**	**148.046**	**13,7**

Şirket'in 2016 yılındaki genel yönetim giderlerinde meydana gelen artışın temel nedeni, personel giderlerinin 85.175 bin TL (%18,7) artmasıdır. Bu artış, 2015'te 8.421 olan personel sayısının 2016'da 9.085'e çıkmasından kaynaklanmıştır. Üçüncü tarife döneminde Şirket'in dağıtım şirketlerinin saha operasyonlarının artmasından ve perakende satış şirketlerinin düzenlemeye tabi müşterilerini serbest müşterilere dönüşmeye teşvik etmek amacıyla yaptıkları çalışmalar için istihdam edilen personeldeki artış nedeniyle personel sayısı artmıştır.

Buna ek olarak, Şirket'in 2016 yılındaki genel yönetim giderlerinde meydana gelen artış, malzeme kullanım giderlerinin 26.085 bin TL (%26,2) artmasından da kaynaklanmaktadır. Dağıtım şebekesinde daha fazla bakım faaliyetinde bulunulması ve bu bakım faaliyetleri için satın alınan malzemelerin birim fiyatlarının artması nedeniyle malzeme kullanım giderleri artmıştır. Şirket'in avukatlık giderleri de, Şirket aleyhine daha fazla sayıda dava başlatılması ve kaçak elektrik kullanımının engellenmesini teşvik etmeye yönelik yeni düzenlemeler nedeniyle kaçak elektrik kullanımını engellemek için daha fazla çaba gösterilmesi sonucunda 14.329 bin TL (%68,8) artmıştır. Şirket'in dışarıdan sağlanan hizmet giderleri, esas olarak Şirket içi operasyonların etkinliğinin önceki yıllara göre artması nedeniyle, tesis, filo ve çağrı merkezi giderlerinin düşmesi sonucunda 7.928 bin TL (%18,3) azalmıştır. Şirket'in bakım onarım giderleri, şebekedeki operasyonların artması nedeniyle 6.282 bin TL (%24,0) artarak Şirket'in genel yönetim giderlerindeki genel artışa katkıda bulunmuştur.

Şirket'in 2016 yılındaki genel yönetim giderlerindeki artış aynı zamanda diğer giderlerin 19.319 TL (%39,2) artmasından da kaynaklanmaktadır. Bu artışın nedeni, sayaç kalibrasyon faaliyetlerinin ve bu faaliyetlerle ilgili olarak ödenen ücretlerin artması ve Şirket'in genel hizmet (su, ısınma ve elektrik) giderlerinin artmasıdır.

Esas Faaliyetlerden Diğer Gelirler

Şirket'in esas faaliyetlerinden elde ettiği diğer gelirler 2015 yılında 123.333 bin TL iken, 2016 yılında 21.318 bin TL (%17,3) artarak 144.651 bin TL'ye yükselmiştir.

Aşağıdaki tabloda, Şirket'in belirtilen dönemlerde esas faaliyetlerinden elde ettiği diğer gelirlerin dökümü yer almakta ve her kalem hasılatın bir yüzdesi olarak belirtilmektedir:

	31 Aralık'ta sona eren yıl				2016 ve 2015 Karşılaştırması	
	2015		2016			
		Hasılat %		Hasılat %	Fark	Fark %
	(bin Türk Lirası)					
Vadesi geçmiş elektrik alacaklarından elde edilen faiz geliri	91.763	1,0	77.949	0,9	(13.814)	(15,1)
Gelir tavanı düzenlemesiyle ilgili faiz geliri	2.496	0,0	19.370	0,2	16.874	676,0
Kaçak elektrik cezaları	17.560	0,2	15.398	0,2	(2.162)	(12,3)
Dava gelirleri	-	0,0	14.174	0,2	14.174	-
Kira gelirleri	1.717	0,0	6.303	0,1	4.586	267,1
Türev enstrümanlar gerçeğe uygun değer farkı kazançları	-	0,0	3.886	0,0	3.886	-
Diğer gelirler	9.797	0,1	7.571	0,1	(2.226)	(22,7)
Toplam	**123.333**	**1,3**	**144.651**	**1,6**	**21.318**	**17,3**

Şirket'in 2016 yılında esas faaliyetlerinden elde ettiği diğer gelirler, esas olarak gelir tavanı düzenlemesiyle ilgili faiz gelirinin 16.874 bin TL artmasından kaynaklanmaktadır. İlgili düzenlemeye göre, Şirket'in dağıtım şirketleri, gerçekleşen gelirlerinin düzenlemeyle belirlenen gelir gereksinimlerinin altında kalan kısmı için faiz geliri elde etme hakkına sahiptir. 2015 ve 2016 yıllarında, Şirket'in dağıtım şirketlerinin gerçekleşen gelirleri, daha önce EPDK tarafından düzenlenmiş gelir gereksinimlerinin altında kalmış ve bu nedenle bu şirketler gerçekleşen gelirleri ve düzenlemeyle belirlenen gelir tavanı arasındaki fark için faiz geliri elde etme hakkı kazanmışlardır. Ancak, 2016 yılında gerçekleşen gelirlerle düzenlemeye tabi gelir tavanı arasındaki fark, 2015 rakamlarının üstüne çıkmış ve bu da gelir tavanı düzenlemesiyle ilgili faiz gelirlerinde artışa neden olmuştur.

Şirket'in esas faaliyetlerinden elde ettiği diğer gelirlerdeki artışın bir nedeni de, Altyapı Koordinasyon Merkezi (AYKOME) tarafından açılan davayla ilgili karşılıkların kaldırılması ve EPDK tarafından Dağıtım Tarifesi üzerinden geri ödeme yapılması sonucunda Şirket'in dava gelirlerinde meydana gelen 14.174 bin TL tutarındaki artıştır. 2016 yılında, Şirket'in kira gelirleri üçüncü taraflarla imzaladığı kira sözleşmelerinin yenilenmesi nedeniyle 4.586 bin TL artmıştır. Buna ek olarak, Şirket'in türev enstrümanlardan gerçeğe uygun değer farkı kazançları, YEKDEM maliyetlerinden kaynaklanan döviz riskine karşı korunmak için imzaladığı vadeli işlem sözleşmelerinin gerçeğe uygun değerlerinde görülen değişiklik nedeniyle 3.886 bin TL artmıştır. Şirket 2015 yılında türev enstrümanlardan gerçeğe uygun değer farkı kazancı elde etmemiştir.

Şirket'in esas faaliyetlerinden elde ettiği diğer gelirlerdeki artış, vadesi geçen elektrik alacaklarından elde edilen faiz gelirindeki 13.814 bin TL (%15,1) düşüşle kısmen dengelenmiştir. Bu düşüşün esas nedeni Şirket'in zamanında tahsilat yapma performansının iyileşmesi ve Toroslar ve Ayedaş bölgelerinin devralınmaları öncesindeki şüpheli alacaklarının çoğunluğunun 2015 yılında tahsil edilmesi nedeniyle şüpheli alacak tahsilatının azalmasıdır.

Esas Faaliyetlerden Diğer Giderler

Esas faaliyetlerden diğer giderler 2015 yılında 50.760 bin TL iken, 2016 yılında 196.169 bin TL artarak 246.929 TL'ye ulaşmıştır.

Aşağıdaki tabloda Şirket'in esas faaliyetlerden diğer giderlerinin bir dökümü yer almakta ve her gider kalemi hasılatın bir yüzdesi olarak belirtilmektedir:

	31 Aralık'ta sona eren yıl				2016 ve 2015 Karşılaştırması	
	2015		2016			
		Hasılat %		Hasılat %	Fark	Fark %
	(bin Türk Lirası)					
Şüpheli alacak karşılığı gideri	316	0,0	138.266	1,5	137.950	a.d. [1]
Depozito ve teminatlar makul değerleme farkları	36.118	0,4	40.287	0,4	4.169	11,5
Ceza giderleri	5.474	0,1	38.393	0,4	32.919	601,4
Diğer giderler	8.852	0,1	29.983	0,3	21.131	238,7
Toplam	**50.760**	**0,6**	**246.929**	**2,7**	**196.169**	**386,5**

[1] *a.d.: anlamlı değil*

Şirket'in 2016 yılında esas faaliyetlerden diğer giderlerinde meydana gelen artışın temel nedeni, Şirket'in şüpheli alacakları için ayırdığı karşılıkların 137.950 bin TL artmasıdır. Bunun sebebi ise 2016 yılında Şirket'in, dağıtım şebekesine yetkisiz olarak erişen kişiler ve borçlarını zamanında ödemeyen kişiler aleyhine daha fazla yasal süreç aracılığıyla kimlik tespiti ve ihtarda bulunmuş olması ve dolayısıyla daha fazla tahsil edilemeyen alacak tespit ederek daha fazla karşılık ayırmış olmasıdır. Bunun nedeni de, kaçak elektrik kullanımının önlenmesini amaçlayan düzenlemelerden kaynaklanan teşviklerin, Şirket'in elektrik kaçaklarını engellemeye yönelik çabalarını arttırmasıdır. TEDAŞ'a genel aydınlatma ücretleriyle ilgili olarak yanlış kesilen faturanın iadesi nedeniyle Şirket'in ceza giderlerinde meydana gelen 32.919 bin TL'lik artış, esas faaliyetlerden diğer giderlerindeki artışa katkıda bulunmuştur.

Şirket'in diğer giderlerindeki 21.131 TL'lik artış da, esas faaliyetlerden diğer giderlerindeki artışa katkıda bulunmuştur. Bu artış, Şirket'in perakende satış şirketlerinin bazı potansiyel vergi borçları için uzlaşmaya varmak amacıyla yaptığı bir kerelik vergi affi ödemesinden kaynaklanmaktadır. Bunun nedeniyse, Toroslar ve Ayedaş bölgelerinin devralınmasından sonra veri aktarımı prosedürlerinin tamamlanması sonucunda Şirket'in vergi beyannamelerinde yaptığı bazı düzeltmelerdir. Buna ek olarak, Şirket'in 2016 yılında aldığı bir mahkeme ilamına göre müşterilerinin faturalarına yansıttığı kayıp kaçak bedellerini iade etmesi gerekmiş ve bu da Şirket'in 2016 yılındaki diğer giderlerinin artmasına yol açmıştır.

Finansal Gelirler

Şirket'in 2015 yılında 31.484 bin TL olan finansal gelirleri 2016 yılında 8.245 bin TL (%26,2) artarak 39.729 bin TL'ye yükselmiştir.

Aşağıdaki tabloda Şirket'in belirtilen dönemlerdeki finansal gelirlerinin bir dökümü yer almakta ve her gelir kaleminin hasılatın yüzde kaçına tekabül ettiği de belirtilmektedir:

	31 Aralık'ta sona eren yıl				2016 ve 2015 Karşılaştırması	
	2015		2016			
		Hasılat %		Hasılat %	Fark	Fark %
			(bin Türk Lirası)			
Repo faiz gelirleri	31.484	0,3	39.729	0,4	8.245	26,2
Toplam	**31.484**	**0,3**	**39.729**	**0,4**	**8.245**	**26,2**

Şirket'in finansal gelirlerinin 2016 yılında artmasının nedeni, repo sözleşmelerinden elde ettiği faiz gelirlerinin 8.245 bin TL artmasıdır ve bu da piyasadaki faiz oranlarının yüksek olmasından ve faaliyet sonuçlarının daha iyi olması nedeniyle mevcut nakit ortalamasının daha yüksek olmasından kaynaklanmaktadır.

Finansal Giderler

Şirket'in 2015 yılında 606.854 bin TL olan finansal giderleri, 2016 yılında 190.983 bin TL (%31,5) artarak 797.837 bin TL'ye çıkmıştır.

Aşağıdaki tabloda Şirket'in belirtilen dönemlerdeki finansal giderlerinin bir dökümü yer almakta ve her gider kaleminin, hasılatın yüzde kaçına tekabül ettiği de belirtilmektedir:

	31 Aralık'ta sona eren yıl				2016 ve 2015 Karşılaştırması	
	2015		2016			
		Hasılat %		Hasılat %	Fark	Fark %
			(bin Türk Lirası)			
Banka komisyon giderleri	11.681	0,1	8.549	0,1	(3.132)	(26,8)
Kredi faiz giderleri	575.336	6,3	735.174	8,1	159.838	27,8
Kur farkı gideri	19.837	0,2	54.114	0,6	34.277	172,8
Toplam	**606.854**	**6,6**	**797.837**	**8,8**	**190.983**	**31,5**

Şirket'in finansal giderlerinin 2016 yılındaki artışının temel nedeni, aldığı kredilerin faiz giderlerindeki 159.838 bin TL tutarındaki (%27,8 oranındaki) artıştır ve bu da dağıtım bölgelerinin devralınmasıyla ilgili olarak Özelleştirme İdaresi'ne karşı olan borçları ödemek için aldığı banka kredilerinin faizindeki artışı yansıtmaktadır. Bu artış ayrıca düzenlemeye tabi yatırım harcamaları tavanının artması sonucunda Şirket'in yatırım harcamalarını arttırmasından ve yatırımların öne çekilmesini öngören yatırım stratejisinin, daha önceki yıllara nazaran daha fazla yatırım harcamaları yapmasını sağlamasından kaynaklanmaktadır. Şirket, düzenlemeye tabi yatırım harcamaları tavanının %80'ini kullandıktan sonra düzenlemeye tabi yatırım harcamaları tavanının yükseltilmesi için EPDK'ya başvurmaktadır ve işbu İzahname tarihine kadar EPDK Şirket'in düzenlemeye tabi yatırım harcamaları tavanı yükseltme başvurularından hiçbirini reddetmemiştir. Buna ek olarak, Şirket'in kur farkı zararının 34.277 bin TL artması da Şirket'in finansal giderlerindeki artışa katkıda bulunmuştur. Dağıtım bölgelerinin Şirket tarafından devralınmasından sonra, (bu dağıtım bölgelerinin eski sahibi olan) TEDAŞ'ın Avrupa Yatırım Bankası ve Dünya Bankası'yla yaptığı kredi işlemleri kapsamındaki Avro üzerinden ödemeleri Şirket'e devrolmuştur. 2016 yılında Türk Lirasının Avro karşısında değer kaybetmesi nedeniyle, Şirket bu kredi geri ödeme borçlarıyla bağlantılı olarak kur zararına maruz kalmıştır.

Vergi Giderleri

Şirket'in 2015 yılında 126.605 bin TL olan vergi giderleri 2016 yılında 10.204 bin TL (%8,1) artarak 136.809 bin TL'ye yükselmiştir.

Aşağıdaki tabloda Şirket'in belirtilen dönemlerdeki vergi giderlerinin bir dökümü yer almakta ve her gider kaleminin, hasılatın yüzde kaçına tekabül ettiği de belirtilmektedir:

	31 Aralık'ta sona eren yıl				2016 ve 2015 Karşılaştırması	
	2015		2016			
		Hasılat%	Hasılat %		Fark	Fark %
			(bin Türk Lirası)			
Cari vergi gideri	96.524	1,1	148.215	1,6	51.691	53,6
Ertelenen vergi gideri	30.081	0,3	(11.406)	(0,1)	(41.487)	(137,9)
Toplam	**126.605**	**1,4**	**136.809**	**1,5**	**10.204**	**8,1**

Şirket'in 2016 yılında vergi giderlerinin artmasının temel nedeni, gelir tavanı mekanizmasının getirdiği fiyat eşitleme düzenlemeleri sonucunda 2016 yılında vergilendirme öncesi daha fazla gelir elde etmiş olması ve bunun da Şirket'in vergi giderlerinde 51.691 TL'lik (%53,5) bir artış doğurmasından kaynaklanmaktadır. Şirket'in ertelenen vergi giderlerindeki azalış ise, yeni tarife döneminde (i) gelir gereksinimi kalemlerindeki zamanlama farklarının değiştirilmesi, (ii) düzenlemeye tabi yatırım harcamaları uygulama yönetiminin

değiştirilmesi ve birim fiyatların daha uygun hale getirilmesi ve (iii) hizmet imtiyaz sözleşmelerinin bir bileşeni olan finansal varlıkların gerçeğe uygun değerindeki düzeltme tutarının azalması gibi değişikliklerden kaynaklanmaktadır.

31 Aralık 2015 tarihinde sona eren yılın 31 Aralık 2014'te sona eren yılla karşılaştırılması

Aşağıdaki tabloda, Şirket'in 31 Aralık 2014 ve 2015 tarihileri itibarıyla sona eren yıllara ilişkin kâr veya zarar ve diğer kapsamlı gelir tablosu, her kalem hasılatın bir yüzdesi olarak ifade edilerek; dönemden döneme gerçekleşen farklar da yüzde olarak belirtilerek gösterilmektedir.

	31 Aralık'ta sona eren yıl				**2015 ve 2014 Karşılaştırması**	
	2014		**2015**			
		Hasılat %		**Hasılat %**	**Fark**	**Fark %**
			(bin Türk Lirası)			
Hasılat	8.064.421	100,0	9.153.614	100,0	1.089.193	13.5
Satışların maliyeti	(6.753.511)	(83,7)	(7.108.120)	(77,7)	(354.609)	5.3
Brüt Kar	**1.310.910**	16,3	**2.045.494**	**22,3**	**734.584**	**56.0**
Genel yönetim giderleri	(967.303)	(12,0)	(1.079.790)	(11,8)	(112.487)	11.6
Esas faaliyetlerden diğer gelirler	104.204	1,3	123.333	1,3	19.129	18.4
Esas faaliyetlerden diğer giderler	(140.174)	(1,7)	(50.760)	(0,6)	89.414	(63.8)
Finansman gelirleri/(giderleri) öncesi faaliyet kârı	**307.637**	**3,8**	**1.038.277**	**11,3**	**730.640**	**237.5**
Finansman gelirleri	68.647	0,9	31.484	0,3	(37.163)	(54.1)
Finansman giderleri	(639.991)	(7,9)	(606.854)	(6,6)	33.137	(5.2)
Sürdürülen faaliyetler vergi öncesi kâr	**(263.707)**	**(3,3)**	**462.907**	**5,1**	**726.614**	**(275.5)**
Sürdürülen faaliyetler vergi giderleri	(13.007)	(0,2)	(126.605)	(1,4)	(113.598)	873.4
Dönem kârı /(zararı)	**(276.714)**	**(3,4)**	**336.302**	**3,7**	**613.016**	**(221.5)**

Hasılat

Şirket'in 31 Aralık 2014 tarihinde sona eren yılda 8.064.421 bin TL olan hasılatı 2015 yılında 1.089.193 bin TL (%13,5) artış göstererek 9.153.614 bin TL'ye ulaşmıştır.

Aşağıdaki tabloda Şirket'in belirtilen dönemlerdeki hasılatı gelir türüne göre gösterilmekte ve her kalem, hasılatın bir yüzdesi olarak belirtilmektedir:

	31 Aralık'ta sona eren yıl				**2015 ve 2014 Karşılaştırması**	
	2014		**2015**			
		Hasılat %		**Hasılat %**	**Fark**	**Fark %**
			(bin Türk Lirası)			
Elektrik satışı ve sağlanan hizmetlerden elde edilen hasılat	7.797.085	96,7	8.771.706	95,8	974.621	12,5
Perakende satış hasılatı	*5.943.531*	*73,7*	*6.534.463*	*71,4*	*590.932*	*9,9*
Perakende satış hizmeti hasılatı	*157.378*	*2,0*	*204.659*	*2,2*	*47.281*	*30,0*
Dağıtım hizmeti hasılatı	*1.696.176*	*21,0*	*2.032.584*	*22,2*	*336.408*	*19,8*
Hizmet imtiyaz sözleşmelerinden elde edilen faiz geliri	208.758	2,6	310.955	3,4	102.197	49,0
Diğer gelirler	58.578	0,7	70.953	0,8	12.375	21,1
Toplam	**8.064.421**	**100,0**	**9.153.614**	**100,0**	**1.089.193**	**13,5**

Şirket'in 31 Aralık 2015 tarihinde sona eren yılda hasılatının artmasını temel nedeni, elektrik satışı ve sağlanan hizmetlerden elde edilen hasılatın 974.621 bin TL tutarında (%12,5 oranında) artmasıdır. Bu artışın temel nedeniyse, Şirket'in perakende satış hacminin %7,4 oranında büyümesi sonucunda perakende satış hasılatının 590.932 bin TL (%9,9 oranında) artmasıdır. Şirket'in serbest piyasadaki satış hacmi, 2014 yılında 1,7 TWh iken, serbest tüketici olma limitinin düşmesi sonucunda bazı düzenlemeye tabi müşterilerin (özellikle KOBİ ve mesken müşterileri) serbest piyasaya geçmeleri nedeniyle 2015 yılında 5,6 TWh'ye çıkmıştır.

Şirket'in bu düzenlemeye tabi müşterilerinin serbest piyasaya geçmelerinin düzenlemeye tabi müşteri portföyüne olan olumsuz etkisi, Şirket'in düzenlemeye tabi müşteri portföyüne yeni kurumsal serbest müşterilerin katılmasıyla kısmen dengelenmiştir. Bunun sonucunda Şirket'in satış hacmi artmış, bu da perakende satış hasılatının artmasını sağlamıştır. Dağıtım hizmeti hasılatındaki 336.408 bin TL tutarındaki (%19,8 oranındaki) artış da bu artışa katkıda bulunmuştur. Bu artışın nedeni, Şirket'in TFRS Yorum 12 uyarınca hizmet imtiyaz sözleşmesi hesaplamasını yaparken kullandığı gelecek dönemlere ilişkin yeni tarife varsayımlarında ve enflasyon beklentilerinde ortaya çıkan artış sonucunda finansal varlıkların gerçeğe uygun değer düzeltmesinde meydana gelen artıştır.

Şirket'in hasılatının 31 Aralık 2015 tarihinde sona eren yılda artmasının diğer bir nedeni de yatırım harcamaları sonucunda DVT'nin yükselmesi nedeniyle Şirket'in hizmet imtiyaz sözleşmelerinden elde ettiği faiz gelirlerinin 102.197 bin TL (%49,0) artmasıdır. Buna ek olarak, diğer gelirlerin 12.375 bin TL (%21,1) artması da Şirket'in 2015'teki hasılatında meydana gelen genel artışa katkıda bulunmuştur. Bunun nedeniyse, kesme/bağlama ve yeni bağlantı faaliyetlerinin sayısının ve birim fiyatların artmasıdır.

Satışların Maliyeti

31 Aralık 2014 tarihinde sona eren yılda 6.753.511 bin TL olan satışların maliyeti 2015 yılında 354.609 bin TL (%5,3) artarak 7.108.120 bin TL'ye yükselmiştir. Satışların toplam maliyeti hasılatın %83,7'sinden %77,7'sine düşmüştür.

Aşağıdaki tabloda Şirket'in belirtilen dönemlerdeki satışların maliyeti maliyet türüne göre gösterilmekte ve her kalem, hasılatın bir yüzdesi olarak belirtilmektedir:

	31 Aralık'ta sona eren yıl				**2015 ve 2014 Karşılaştırması**	
	2014		**2015**			
		Hasılat %		**Hasılat %**	**Fark**	**Fark %**
			(bin Türk Lirası)			
Elektrik alımı	6.463.201	80,1	6.782.254	74,1	319.053	4,9
Sistem kullanım bedeli	284.950	3,5	325.289	3,6	40.339	14,2
Diğer	5.360	0,1	577	0,0	(4.783)	(89,2)
Satışların maliyeti toplamı	**6.753.511**	**83,7**	**7.108.120**	**77,7**	**354.609**	**5,3**

Satışların maliyetinde 2015 yılında meydana gelen artışın temel nedeni, Şirket'in elektrik alım maliyetlerinin yüksek perakende satış hacmi nedeniyle 319.053 bin TL (%4,9) artmasıdır. Buna ek olarak, EPDK'nın TEİAŞ için belirlediği iletim bedelinin artması nedeniyle, Şirket'in sistem kullanım bedeli maliyetleri de 40.339 bin TL tutarında (%14,2) artmıştır. Dağıtım şirketleri iletim bedeli kapsamındaki maliyetleri kullanıcılarına yansıtmaktadır. 2015 yılında diğer satışların maliyetinin 4.783 bin TL (%89,2) azalması, satışların maliyetindeki artışı kısmen dengelemiştir. Bunun nedeni, Ulusal Tarife'nin bir kalemi olarak TEİAŞ'ın dağıtım şirketlerine uyguladığı ve dağıtım şirketlerinin de müşterilerine yansıttığı reaktif enerji ücretinin düşmesidir.

Brüt Kâr

Şirket'in 31 Aralık 2014 tarihinde sona eren yılda 1.310.910 bin TL olan brüt kârı, 2015 yılında 734.584 bin TL (%56,0) artarak 2.045.494 bin TL'ye ulaşmıştır. Şirket'in brüt kâr marjı, 31 Aralık 2014 tarihinde sona eren yılda %16,3 iken, 2015 yılında %22,3'e yükselmiştir. Şirket'in brüt kârının %78,5'i dağıtım faaliyetlerinden, geri kalanıysa perakende satış faaliyetlerinden elde edilmiştir.

Genel Yönetim Giderleri

Şirket'in genel yönetim giderleri 31 Aralık 2014 tarihinde sona eren yılda 967.303 TL bin TL'yken, 2015 yılında 112.487 bin TL (%11,6) artarak 1.079.790 bin TL'ye yükselmiştir.

Aşağıdaki tabloda Şirket'in belirtilen dönemlerdeki genel yönetim giderlerinin bir dökümü verilmekte ve her kalem, hasılatın bir yüzdesi olarak belirtilmektedir:

	31 Aralık'ta sona eren yıl				2015 ve 2014 Karşılaştırması	
	2014		2015			
		Hasılat %		Hasılat %	Fark	Fark %
			(bin Türk Lirası)			
Personel giderleri	381.034	4,7	454.467	5,0	73.433	19,3
Amortisman giderleri ve itfa payları	208.663	2,6	219.428	2,4	10.765	5,2
Malzeme kullanım giderleri	91.043	1,1	99.683	1,1	8.640	9,5
Dışardan sağlanan hizmet giderleri	98.893	1,2	43.371	0,5	(55.522)	(56,1)
Danışmanlık giderleri	33.738	0,4	40.645	0,4	6.907	20,5
Kira giderleri	13.155	0,2	40.299	0,4	27.144	206,3
Bakım onarım giderleri	7.825	0,1	26.228	0,3	18.403	235,2
Vergi, resim ve harçlar	20.319	0,3	22.804	0,2	2.485	12,2
Avukatlık giderleri	42.162	0,5	20.823	0,2	(21.339)	(50,6)
Güvenlik giderleri	17.469	0,2	20.587	0,2	3.118	17,8
İletişim ve bilgi işlem giderleri	19.242	0,2	19.171	0,2	(71)	(0,4)
Sigorta giderleri	12.598	0,2	13.683	0,1	1.085	8,6
Seyahat giderleri	7.004	0,1	9.305	0,1	2.301	32,9
Diğer giderler	14.158	0,2	49.297	0,5	35.139	248,2
Toplam	**967.303**	**12,0**	**1.079.790**	**11,8**	**112.487**	**11,6**

2015 yılında Şirket'in genel yönetim giderlerinin artmasının temel nedeni, personel giderlerinin 73.433 bin TL (%19,3) artmasıdır. Bu artışın nedeni ise, 2014'de 7.535 olan personel sayısının, Şirket'in genel personel sayısındaki artışın yanı sıra Toroslar bölgesinde yeniden yapılanma süreci sonrasındaki operasyon ihtiyaçlarını karşılamak için 2015 yılında daha fazla çalışan istihdam edilmesi sonucunda artması ve Şirket'in çalışan sayısının 2015 yılında 8.421'e yükselmiş olmasıdır. Bu artışa, diğer giderlerdeki 35.139 bin TL'lik artış da katkıda bulunmuştur. Bu artışın nedeni, Şirket'in 2015 yılında Ayedaş ve Toroslar bölgelerindeki dağıtım ve perakende satış şirketleri hakkındaki yeni marka yaratma faaliyetleri sonucunda pazarlama ve iletişim giderlerinde meydana gelen artıştır. Buna ek olarak, Şirket'in saha faaliyetlerinin, sayaç kalibrasyon faaliyetlerinin ve ücretlerinin ve genel hizmet giderlerinin (diğer bir deyişle su, ısıtma ve elektrik giderlerinin) artması, Şirket'in diğer giderlerinin genel artışına katkıda bulunmuştur.

Şirket'in kira giderlerinde meydana gelen 27.144 bin TL tutarındaki artış da, Şirket'in 2015 yılındaki genel yönetim giderlerinin artışına katkıda bulunmuştur. Bu artışın nedeni, şebekeyle alakalı varlıkların kamulaştırma giderlerinin ve müşteri hizmetleri ofisi sayısının artmasıdır. Buna ek olarak, Şirket'in bakım onarım giderleri, dağıtım şebekesindeki bakım faaliyetlerinin sayısının artması nedeniyle 18.403 bin TL artmış ve bu da Şirket'in genel yönetim giderlerinin genel artışına katkıda bulunmuştur. Şirket'in amortisman giderleri ve itfa payları ise, esas olarak Şirket'in hizmetlerinde kullandığı araçların satın alınması nedeniyle, 10.765 bin TL artmıştır.

Şirket'in dışarıdan sağlanan hizmet giderlerinde 55.522 bin TL tutarında (%56,1) bir düşüş meydana gelmiştir. Bu düşüş, Şirket'in iç operasyonlarının önceki yılla karşılaştırıldığında daha etkin hale gelmesi nedeniyle tesis, filo ve çağrı merkezi giderlerinin azalmasından kaynaklanmaktadır ve Şirket'in genel yönetim giderlerindeki genel artışı kısmen de olsa dengelemiştir. 2015 yılında Şirket'in avukatlık giderlerindeki 21.339 bin TL tutarındaki (%50,6) düşüş de, Şirket'in genel yönetim giderlerinin genel artışını kısmen dengeleyen bir durumdur. Bu düşüşün nedeniyse, Şirket aleyhine açılan davaların sayısının azalmasıdır.

Esas Faaliyetlerden Diğer Gelirler

Şirket'in esas faaliyetlerinden elde ettiği diğer gelirler 31 Aralık 2014 tarihinde sona eren yılda 104.204 bin TL iken, 2015 yılında 19.129 bin TL (%18,4) artış göstererek 123.333 TL'ye yükselmiştir.

Aşağıdaki tabloda Şirket'in belirtilen dönemlerde esas faaliyetlerinden elde ettiği diğer gelirlerin bir dökümü verilmekte ve her kalem, hasılatın bir yüzdesi olarak belirtilmektedir:

	31 Aralık'ta sona eren yıl				2015 ve 2014 Karşılaştırması	
	2014		2015			
		Hasılat %		Hasılat %	Fark	Fark %
	(bin Türk Lirası)					
Vadesi geçen elektrik alacaklarından elde edilen faiz geliri	83.089	1,0	91.763	1,0	8.764	10,4
Gelir tavanı düzenlemesiyle ilgili faiz geliri	5.313	0,1	2.496	0,0	(2.817)	(53,0)
Kaçak elektrik cezaları	7.736	0,1	17.560	0,2	9.824	127,0
Dava gelirleri	-	0,0	-	0,0	-	-
Kira gelirleri	-	0,0	1.717	0,0	1.717	-
Türev enstrümanlardan gerçeğe uygun değer farkı kazançları	-	0,0	-	0,0	-	-
Diğer gelirler	8.066	0,1	9.797	0,1	1.731	21,5
Toplam	**104.204**	**1,3**	**123.333**	**1,3**	**19.129**	**18,4**

Şirket'in esas faaliyetlerinden elde ettiği diğer gelirlerde 2015 yılında meydana gelen artışın temel nedeni, hukuka aykırı şekilde elektrik kullanımının engellenmesine yönelik faaliyetlerin daha etkin şekilde yürütülmesi ve bu sebeple de kaçak elektrik cezalarının (Şirket'in dağıtım şebekesine yetkisiz olarak erişen kişilere uygulanan bedellerin) 9.824 bin TL artmasıdır. Bu artış aynı zamanda, vadesi geçen elektrik alacaklarından elde edilen faiz gelirindeki 8.764 bin TL tutarındaki (%10,4 oranındaki) artıştan da kaynaklanmaktadır. Şirket, 2013 yılında Toroslar ve Ayedaş bölgelerini devralmıştır. Şirket'in bu bölgelerdeki müşteri tabanıyla ilgili verilerin taşınmasını 2014 yılında tamamlaması nedeniyle, önceki yıllara ilişkin şüpheli alacak tahsilatı performansı kayda değer şekilde artmış ve bu da vadesi geçen elektrik alacaklarından elde edilen faiz gelirinde belirgin bir artışa neden olmuştur.

Şirket'in esas faaliyetlerinden elde ettiği diğer gelirlerdeki artışın bir diğer nedeni de, Şirket'in ilişkili taraflarına ve üçüncü kişilere uyguladığı hizmet ücretlerindeki artış nedeniyle diğer gelirlerin 1.731 bin TL (%21,5) artmasıdır. Şirket'in gelir tavanı düzenlemesiyle ilgili faiz gelirinin 2.817 bin TL (%53,0) düşmesinin nedeni, gerçekleşen gelir ile EPDK'nın belirlediği gelir gereksinimi tavanı arasındaki farktan kaynaklanmaktadır.

Esas Faaliyetlerden Diğer Giderler

Esas faaliyetlerden diğer giderler 31 Aralık 2014 tarihinde sona eren yılda 140.174 bin TL iken, 2015 yılında 89.414 bin TL (%63,8) azalarak 50.760 bin TL'ye düşmüştür.

Aşağıdaki tabloda Şirket'in belirtilen dönemlerdeki esas faaliyetlerden diğer giderlerine ilişkin bir dökümü verilmekte ve her kalem, hasılatın bir yüzdesi olarak belirtilmektedir:

	31 Aralık'ta sona eren yıl				2015 ve 2014 Karşılaştırması	
	2014		2015			
		Hasılat %		Hasılat %	Fark	Fark %
			(bin Türk Lirası)			
Şüpheli alacak karşılığı gideri	74.468	0,9	316	0,0	(74.152)	(99,6)
Depozito ve teminatlar makul değerleme farkları	42.627	0,5	36.118	0,4	(6.509)	(15,3)
Ceza giderleri	3.713	0,0	5.474	0,1	1.761	47,4
Sistemin taşınmasının giderleri	10.131	0,1	-	0,0	(10.131)	(100,0)
Diğer giderler	9.235	0,1	8.852	0,1	(383)	(4,1)
Toplam	**140.174**	**1,7**	**50.760**	**0,6**	**(89.414)**	**(63,8)**

Şirket'in esas faaliyetlerden diğer giderlerinin 2015 yılında düşmesinin temel nedeni, şüpheli ve diğer alacaklarına ayırdığı karşılıklara ilişkin giderlerinin 74.152 bin TL (%99,6) azalmasıdır. Bu da, veri transferinin Kasım 2014'te tamamlanmasının Şirket'in vadesi geçmiş alacaklarını tahsil etmesine imkân tanıması nedeniyle, 2015 yılındaki vadesi geçen alacak tahsilatlarının 2014 yılındaki tahsilatlardan ciddi ölçüde fazla olmasından kaynaklanmaktadır. 2014 yılında AYEDAŞ, AYEPSAŞ, Toroslar EDAŞ ve Toroslar EPSAŞ yeni bir faturalama, tahsilat ve müşteri ilişkileri yönetimi sistemine geçmiş ve bu da o yılki giderleri arttırmıştır. Buna ek olarak, depozito ve teminatlar makul değerleme farklarına ilişkin giderlerin 6.509 bin TL (%15,3) azalması da, Şirket'in esas faaliyetlerden diğer giderlerinin düşmesine katkıda bulunmuştur. Bu azalmanın nedeniyse, esas olarak Türkiye'deki enflasyon oranının düşmesidir.

Finansal Gelirler

Şirket'in finansal gelirleri 31 Aralık 2014 tarihinde sona eren yılda 68.647 bin TL iken, 2015 yılında 37.163 bin TL (%54,1) azalarak 31.484 bin TL'ye düşmüştür.

Aşağıdaki tabloda Şirket'in belirtilen dönemlerdeki finansal gelirlerinin bir dökümü verilmekte ve her gelir kalemi, hasılatın bir yüzdesi olarak belirtilmektedir:

	31 Aralık'ta sona eren yıl				2015 ve 2014 Karşılaştırması	
	2014		2015			
		Hasılat %		Hasılat %	Fark	Fark %
			(bin Türk Lirası)			
Repo faiz gelirleri	58.692	0,8	31.484	0,3	(27.208)	(46,4)
Kur farkı geliri	9.955	0,1	-	0,0	(9.955)	(100,0)
Toplam	**68.647**	**0,9**	**31.484**	**0,3**	**(37.163)**	**(54,1)**

Şirket'in finansal gelirinin 2015 yılında düşmesinin temel nedeni, repo sözleşmelerinden elde ettiği faiz gelirinin 27.208 bin TL (%46,4) azalmasıdır. Bu azalmaysa, Şirket'in nakit yönetimi stratejisi uyarınca EEDAŞ'a verilen şirketler arası kredilerin azamiye çıkartılması için perakende satış şirketlerinin asgari nakit tutmalarının amaçlanmasından kaynaklanmaktadır. Bu, EEDAŞ'ın 2015 yılında 2014 yılına göre daha az banka finansmanına ihtiyaç duyması nedeniyle, konsolide finans giderlerinin düşmesine de imkân tanımıştır.

2015 yılında Şirket'in kur farkı gelirinin 9.955 bin TL (%100,0) düşmesi de, finansal gelirin genel olarak düşmesine katkıda bulunmuştur. Dağıtım bölgelerinin devralınması sonrasında, TEDAŞ'ın (dağıtım bölgelerinin eski sahibi olarak) Avrupa Yatırım Bankası ve Dünya Bankası'yla yapmış olduğu kredi sözleşmeleri kapsamındaki Avro bazındaki ödeme borçları Şirket'e devrolmuştur. Türk Lirasının 2016 yılında Avro karşısında değer kaybetmesi sonucunda, Şirket bu geri ödeme borçları nedeniyle kur zararına maruz kalmıştır.

Finansal Giderler

Şirket'in finansal giderleri 31 Aralık 2014 tarihinde sona eren yılda 639.991 bin TL iken, 2015 yılında 33.137 bin TL (%5,2) azalarak 606.854 bin TL'ye düşmüştür.

Aşağıdaki tabloda Şirket'in belirtilen dönemlerdeki finansal giderlerinin bir dökümü verilmekte ve her gider kalemi, hasılatın bir yüzdesi olarak belirtilmektedir:

	31 Aralık'ta sona eren yıl				2015 ve 2014 Karşılaştırması	
	2014		2015			
		Hasılat %		Hasılat %	Fark	Fark %
			(bin Türk Lirası)			
Banka komisyon giderleri	14.882	0,2	11.681	0,1	(3.201)	(21,5)
Kredi faiz giderleri	625.109	7,8	575.336	6,3	(49.773)	(8,0)
Kur farkı gideri	-	0,0	19.837	0,2	19.837	-
Toplam	**639.991**	**8,09**	**606.854**	**6,6**	**(33.137)**	**(5,2)**

Şirket'in 2015 yılında finansal giderlerinin düşmesinin temel nedeni, kredi faiz giderlerinin 49.773 bin TL tutarında (%8,0) azalmasıdır ve bu azalma da, Ayedaş ve Toroslar bölgelerinin devralınmasıyla ilgili olarak Özelleştirme İdaresi'ne ödenen faizin hesaplanmasında etkili olan TÜFE'nin düşmesine bağlı olarak gerçekleşmiştir. Bu azalma, EPDK'nın 2015 yılında Başkent ve Toroslar bölgeleri için düzenlemeye tabi yatırım harcamaları tavanının yükseltilmesini onaylaması ve daha önceki tarife dönemlerinde tamamlanamayan yatırımların tamamlanması nedeniyle Şirket'in yatırım giderlerinin artmasıyla kısmen dengelenmiştir. Buna ek olarak, banka komisyon giderlerindeki 3.201 bin TL tutarındaki (%21,5) bir azalma da Şirket'in finansal giderlerinin 2015'te düşmesine katkıda bulunmuştur. Şirket'in finansal giderlerindeki düşüş, Türk Lirasının Avro karşısında değer kaybetmesinin yol açtığı kur zararlarının 19.837 bin TL artmasıyla kısmen dengelenmiştir. Şirket, 31 Aralık 2014 tarihinde sona eren yılda kur zararına maruz kalmamıştır.

Vergi Giderleri

Şirket'in 31 Aralık 2014 tarihinde 13.007 bin TL olan vergi giderleri 2015 yılında 113.598 bin TL artarak 126.605 bin TL'ye yükselmiştir.

Aşağıdaki tabloda Şirket'in belirtilen dönemlerdeki vergi giderlerinin bir dökümü verilmekte ve her gider kalemi, hasılatın bir yüzdesi olarak belirtilmektedir:

	31 Aralık'ta sona eren yıl				2015 ve 2014 Karşılaştırması	
	2014		2015			
		Hasılat %		Hasılat %	Fark	Fark %
			(bin Türk Lirası)			
Cari vergi gideri	51.485	0,8	96.524	1,1	45.039	87,5
Ertelenen vergi (geliri)/gideri	(38.478)	(0,6)	30.081	0,3	68.559	(178,2)
Toplam	**13.007**	**0,2**	**126.605**	**1,4**	**113.598**	**873,4**

Şirket'in 2015 yılında vergi giderlerinin atmasının temel nedeni, 2015 yılında maliyetlerin azaltılarak daha yüksek işletme marjları elde edilmesi ve tahsilat faaliyetlerine odaklanılarak gecikmiş borç tahsilatlarının arttırılması sonucunda vergi öncesi kazançların belirgin bir şekilde yükselmesinin cari vergi giderlerini 45.039 bin TL tutarında (%87,5 oranında) arttırmasıdır.

Şirket'in vergi giderlerinin 2015 yılında artmasına, ertelenen vergi giderlerinin 68.559 bin TL artması da katkıda bulunmuştur. Bunun nedeni ise, TFRS Yorum 12 kapsamındaki hizmet imtiyaz sözleşmeleri hesaplamasının kalemleri olan Şirket'in yeni tarife varsayımlarının ve enflasyon beklentilerinin artmasına ilişkin olarak finansal varlıkların gerçek uygun değerinin düzeltilmesindeki artıştır.

Önemli Muhasebe Politikaları

Şirket'in önemli muhasebe politikaları, farklı varsayımlar ve koşullar söz konusu olduğunda sonuçların ciddi şekilde farklı olmasına yol açabilecek bazı kanaatler ve belirsizlikler içermektedir. Şirket'e göre, en önemli muhasebe politikaları aşağıdakilerdir.

Şirket'in konsolide finansal tablolarını hazırlarken kullandığı temel muhasebe politikalarından bazıları İzahname ekinde yer almakta olan bağımsız denetim raporlarındaki dipnotlarda ayrıntılı bir biçimde açıklanmaktadır. Kritik muhasebe kararları ve hesaplama belirsizliğinin ana kaynakları için, bağımsız denetim raporlarındaki dipnotlarda bakınız.

Gelirlerin Kaydedilmesi

Şirket hasılatını (i) elektrik satışı ve sağlanan hizmetlerden elde edilen hasılat, (ii) hizmet imtiyaz sözleşmesinden elde edilen faiz geliri ve (iii) diğer gelirlerden elde etmektedir. 2015 yılında, Şirket kesme/bağlama ve yeni bağlantı ücretlerini diğer satış gelirleri altında kaydetmiştir. İlgili mevzuattaki değişiklikten dolayı Şirket, bu ücretleri 1 Ocak 2016 tarihinden itibaren dağıtım hizmeti hasılatı altında kaydetmektedir. Şirket'in elektrik satışı ve hizmetlerden elde ettiği gelirler, perakende satış hasılatından, perakende satış hizmeti hasılatından ve dağıtım hizmeti hasılatından oluşmaktadır.

Şirket'in perakende satış hasılatı, müşterilerine yaptığı elektrik satışlarından elde ettiği gelirlerden oluşmaktadır. Şirket'in perakende satış hizmeti hasılatı, düzenlemeye tabi perakende satış kısmından ve EPDK tarafından işletme maliyetlerini karşılamak ve Şirket'in düzenlemeye tabi müşterilerinin kontrol edilemeyen maliyetlerini karşılamak üzere tespit edilen perakende satış hizmet ücretinden elde edilmektedir. Hasılat, elektriğin abonelere teslimi veya hizmetin gerçekleştirilmesi üzerinden muhasebeleştirilir. Teslimat, mülkiyetle ilişkilendirilmiş risk ve kazanımların sözleşmeye bağlı olarak aboneye ulaştırıldığı, bedeli sözleşmeye göre belirlendiği ve işlemden doğan alacakların tahsilinin mümkün olduğu durumlarda tamamlanmış sayılır. Şirket, elektrik satış ve teslim gelirlerini, tahsil edilen veya edilebilecek bedelin piyasa değeri üzerinden ölçmektedir. Gelir ölçülürken, müşterilere tedarik edilen, ama fatura edilmeyen elektriğin tahmini değeri dikkate alınmaktadır.

Dağıtım hasılatı; dağıtım, sayaç okuma, iletim ve kayıp kaçak bileşenlerinden oluşmaktadır. Elektrik dağıtım ve sayaç okuma hizmetleri EPDK'nın düzenlemeleri altında hizmet imtiyaz sözleşmesi kapsamındadır. Elektrik Piyasası Kanunu, Tarife Yönetmeliği ve diğer ilgili düzenlemelere göre, Şirket'in dağıtım, iletim ve sayaç okuma hizmetleri ise gelir tavanına tabidir. Gerçekleşen gelir, dağıtım ve sayaç okuma hizmetleriyle ilgili faaliyet giderleri ve yatırım ihtiyaçlarını kapsayacak şekilde belirlenmiştir. Benzer şekilde, iletim geliri tamamen TEİAŞ tarafından yansıtılan iletim maliyetinden oluşmaktadır. Bu düzenlemeler abonelerin tüketim düzeyine bakılmaksızın Şirket'in gelirini garanti altına almaktadır.

TFRS Yorum 12'ye göre, Şirket'in dağıtım hizmeti hasılatı düzenlemelerle belirlenen gelirlerinden farklıdır, çünkü yatırım harcamalarına ilişkin geri ödemeler, TFRS'ye göre hazırlanan finansal tablolarda dağıtım gelirlerinin bir parçası sayılmamasına rağmen, Şirket'in nakit akışı tablosunda "faaliyetlerden elde edilen diğer nakit akışları" altında kaydedilmektedir. Gerçekleşen yatırım harcamaları sonucunda kurulan dağıtım şebekesine ilişkin varlıkların mülkiyeti Şirket'in dağıtım şirketlerine ait olmadığından, Şirket, EPDK'dan alınan düzenlemeye tabi yatırım harcamaları geri ödemelerini gelir tablosunda geri ödeme gelirleri olarak kaydetmemektedir.

Faiz geliri, kalan anapara bakiyesi ile beklenen ömrü boyunca ilgili finansal varlıktan elde edilecek tahmini nakit girişlerini söz konusu varlığın kayıtlı değerine indirgeyen efektif faiz oranı nispetinde ilgili dönemde tahakkuk ettirilir. Hizmet imtiyaz anlaşmaları ile ilgili faiz gelirleri TFRS Yorum 12'ye göre muhasebeleştirilir. İmtiyaz anlaşmalarından alacaklar üzerinden elde edilen faiz gelirleri etkin faiz metodu kullanılarak muhasebeleştirilir.

Hizmet İmtiyaz Anlaşmaları

Hizmet imtiyaz anlaşmaları, TFRS Yorum 12 kapsamında, devlet veya diğer kamu sektörü işletmeleri tarafından sağlanan (ör. yol yapımı, enerji dağıtımı, hapishane veya hastane yapımı) işlemlerin özel işletmelere devri olarak tanımlanmaktadır. Şirket'in elektrik dağıtımı, sayaç okuma ve perakende satış hizmeti operasyonları, hizmet imtiyaz anlaşmaları kapsamına girmektedir.

Şirket'in devlet ile olan hizmet imtiyaz antlaşmasının şartları göz önünde bulundurulduğunda; Şirket, kabul ettiği finansal varlık modelinde bir finansal varlığı, hizmetin sunulduğu taraftan herhangi bir şarta bağlı olmaksızın yapılacak olan nakit veya diğer finansal varlık tahsilatı olarak tanımlamıştır. Elektrik dağıtımından, sayaç okuma ve perakende satış hizmetlerinden kaynaklanan söz konusu hak, EPDK tarafından belirlenen dağıtım, sayaç okuma ve perakende satış hizmetine ilişkin tarifeler baz alınarak abonelere yapılan toplam faturalamalar içinde yansıtılarak muhasebeleştirilir.

Şirket finansal varlığı, (i) işletme hakları devrinin tazmini için elde edilmesi tahmin edilen gelecek dönemlere ait nakit girişlerini ve (ii) önceden yapılmış ve her yıl yapılacak olan yatırım harcamalarını etkin faiz oranı yöntemine göre iskonto ederek hesapladığı rayiç bedel üzerinden, etkin faiz yöntemine göre hesapladığı geliri ise "Hizmet imtiyaz sözleşmesinden elde edilen faiz geliri" olarak kâr veya zarar ve diğer kapsamlı gelir tablosunda bir FAVÖK kalemi olarak muhasebeleştirmektedir.

Maddi Duran Varlıklar

Maddi duran varlıklar, maliyet değerlerinden birikmiş amortisman ve birikmiş değer düşüklükleri düşüldükten sonraki tutar üzerinden gösterilirler. Şirket, arazilere amortisman uygulamamakta ve bunları maliyetlerinden birikmiş itfa paylarını çıkartarak kaydetmektedir. Üretim, tedarik, idari amaçlı veya hâlihazırda belirlenmemiş olan diğer amaçlar doğrultusunda inşa edilme aşamasındaki varlıklar, maliyet değerlerinden varsa değer düşüklüğü kaybı düşülerek gösterilirler. Maliyete yasal harçlar da dâhil edilir. Bu varlıkların inşası bittiğinde ve kullanıma hazır hale geldiklerinde ilgili maddi duran varlık kalemine sınıflandırılırlar. Bu tür varlıklar, diğer sabit varlıklar için kullanılan amortisman yönteminde olduğu gibi, kullanıma hazır olduklarında amortismana tabi tutulurlar.

Arazi ve yapılmakta olan yatırımlar dışında, maddi duran varlıkların maliyet tutarları, beklenen faydalı ömürlerine göre doğrusal amortisman yöntemi kullanılarak amortismana tabi tutulur. Beklenen faydalı ömür, kalıntı değer ve amortisman yöntemi, tahminlerde ortaya çıkan değişikliklerin olası etkileri için her yıl gözden geçirilir ve tahminlerde bir değişiklik varsa ileriye dönük olarak muhasebeleştirilir. Finansal kiralama ile alınan varlıklar, sahip olunan maddi duran varlıklarda olduğu gibi beklenen faydalı ömrüne göre amortismana tabi tutulur. Eğer finansal kiralama döneminin sonunda sahipliğin kazanılıp kazanılmayacağı kesin değil ise beklenen faydalı ömrü ile söz konusu kiralama süresinden kısa olanına göre amortismana tabi tutulur.

Bir maddi duran varlık elden çıkarıldığında veya kullanımı ya da satışından, gelecekte ekonomik yarar elde edilmesinin beklenmemesi durumunda finansal durum tablosu (bilanço) dışı bırakılır. Maddi duran varlıkların elden çıkarılması ya da bir maddi duran varlığın hizmetten alınması sonucu oluşan kazanç veya kayıp satış hasılatı ile varlığın defter değeri arasındaki fark olarak belirlenir ve kâr veya zarar tablosuna dâhil edilir.

Maddi Olmayan Varlıklar

Müşteri Sözleşmeleri ve İşletme Haklarının Devri

Müşteri sözleşmeleri maliyet değerlerinden birikmiş amortisman ve birikmiş değer düşüklükleri düşüldükten sonraki tutarıyla gösterilirler. Bu varlıklar beklenen faydalı ömürlerine göre doğrusal amortisman yöntemi kullanılarak amortismana tabi tutulur. Müşteri sözleşmeleri ve ilişkilerinin faydalı ömrü 25-30 yıl arasındadır.

Bilgisayar Yazılımları

Satın alınan bilgisayar yazılımları, satın alımı sırasında ve satın almadan kullanıma hazır olana kadar geçen sürede oluşan maliyetler üzerinden aktifleştirilir. Söz konusu maliyetler, faydalı ömürlerine göre amortismana tabi tutulur (3-5 yıl). Şirket, bilgisayar yazılımı geliştirme maliyetlerini de, tahmini kullanım ömürleri üzerinden amorti etmektedir.

İşletme Birleşmeleri ve Şerefiye

İşletme satın alımları, satın alım yöntemi kullanılarak, muhasebeleştirilir. Bir işletme birleşmesinde transfer edilen bedel, gerçeğe uygun değeri üzerinden ölçülür; transfer edilen bedel, edinen işletme tarafından transfer edilen varlıkların birleşme tarihindeki gerçeğe uygun değerlerinin, Şirket tarafından edinilen işletmenin önceki sahiplerine karşı üstlenilen borçların ve Şirket tarafından çıkarılan öz kaynak paylarının toplamı olarak hesaplanır. Satın alıma ilişkin maliyetler genellikle oluştukları anda gider olarak muhasebeleştirilir.

Satın alınan tanımlanabilir varlıklar ile üstlenilen yükümlülükler, satın alım tarihinde gerçeğe uygun değerleri üzerinden muhasebeleştirilir. Aşağıda belirtilenler bu şekilde muhasebeleştirilmez:

(i) Ertelenmiş vergi varlıkları ya da yükümlülükleri veya çalışanlara sağlanan faydalara ilişkin varlık ya da yükümlülükler, sırasıyla, TMS 12 *Gelir Vergisi* ve TMS 19 *Çalışanlara Sağlanan Faydalar* standartları uyarınca hesaplanarak, muhasebeleştirilir;

(ii) Satın alınan işletmenin pay bazlı ödeme anlaşmaları ya da Şirket'in satın alınan işletmenin pay bazlı ödeme anlaşmalarının yerine geçmesi amacıyla imzaladığı pay bazlı ödeme anlaşmaları ile ilişkili yükümlülükler ya da öz kaynak araçları, satın alım tarihinde TFRS 2 *Hisse Bazlı Ödeme Anlaşmaları* standardı uyarınca muhasebeleştirilir ve

(iii) TFRS 5 Satış Amaçlı Elde Tutulan Duran Varlıklar ve Durdurulan Faaliyetler standardı uyarınca satış amaçlı elde tutulan olarak sınıflandırılan varlıklar (ya da elden çıkarma grupları) TFRS 5'de belirtilen kurallara göre muhasebeleştirilir.

Satın alım işleminde oluşan şerefiye tutarı, varsa, değer düşüklüğü karşılıkları düşüldükten sonra satın alım tarihindeki maliyet değeriyle değerlenir. Değer düşüklüğü testi için, şerefiye Şirket'in birleşmenin getirdiği sinerjiden fayda sağlamayı bekleyen nakit üreten birimlerine (ya da nakit üreten birim gruplarına) dağıtılır.

Finansal Araçlar

Finansal Varlıklar

Mevcut hizmet imtiyaz anlaşmalarının şartları göz önünde bulundurulduğunda; Şirket, TFRS Yorum 12'yi finansal varlık modeli olarak kabul etmiş ve bir finansal varlığı hizmetin sunulduğu taraftan herhangi bir şarta bağlı olmaksızın yapılacak olan nakit veya diğer finansal varlık tahsilatı olarak tanımlamıştır.

Şirket, finansal varlığı, önceden yapılmış ve her yıl yapılacak yatırım harcamalarına istinaden proje süresince ve gelecek dönemlerde elde edileceği tahmin edilen nakit girişlerini etkin faiz oranı yöntemine göre iskonto ederek hesapladığı rayiç bedel üzerinden "finansal varlıklar" adı altında bilançosunda, etkin faiz yöntemine göre hesapladığı geliri ise "hizmet imtiyaz sözleşmesinden elde edilen faiz geliri" olarak kâr veya zarar ve diğer kapsamlı gelir tablosunda muhasebeleştirmektedir. Finansal varlığa ilişkin yapılan tahsilatlar ise nakit akım tablosunda yer almaktadır.

Finansal varlıklar, gerçeğe uygun değer farkı kâr veya zarara yansıtılan ve gerçeğe uygun değerinden kayıtlara alınan finansal varlıklar haricinde, gerçeğe uygun piyasa değerinden alım işlemiyle doğrudan ilişkilendirilebilen harcamalar düşüldükten sonra kalan tutar üzerinden muhasebeleştirilir. Yatırımlar, yatırım araçlarının ilgili piyasa tarafından belirlenen süreye uygun olarak teslimatı koşulunu taşıyan bir kontrata bağlı

olan işlem tarihinde kayıtlara alınır veya kayıtlardan çıkarılır.

Finansal varlıklar "gerçeğe uygun değer farkı kâr veya zarara yansıtılan finansal varlıklar", "vadesine kadar elde tutulacak yatırımlar", "satılmaya hazır finansal varlıklar" ve "kredi ve alacaklar" olarak sınıflandırılır.

Etkin Faiz Yöntemi

Etkin faiz yöntemi, finansal varlığın itfa edilmiş maliyet ile değerlenmesi ve ilgili faiz gelirinin ilişkili olduğu döneme dağıtılması yöntemidir. Etkin faiz oranı; finansal aracın beklenen ömrü boyunca veya uygun olması durumunda daha kısa bir zaman dilimi süresince tahsil edilecek tahmini nakit toplamının, ilgili finansal varlığın tam olarak net bugünkü değerine indirgeyen orandır. Gerçeğe uygun değer farkı kâr veya zarara yansıtılan finansal varlıklar dışında sınıflandırılan finansal varlıklar ile ilgili gelirler etkin faiz yöntemi kullanmak suretiyle hesaplanmaktadır.

Finansal Varlıklarda Değer Düşüklüğü

Gerçeğe uygun değer farkı kâr veya zarara yansıtılan finansal varlıklar dışındaki finansal varlık veya finansal varlık grupları, her finansal durum tablosu tarihinde değer düşüklüğüne uğradıklarına ilişkin göstergelerin bulunup bulunmadığına dair değerlendirmeye tabi tutulurlar. Finansal varlığın ilk muhasebeleştirilmesinden sonra bir veya birden fazla olayın meydana gelmesi ve söz konusu olayın ilgili finansal varlık veya varlık grubunun güvenilir bir biçimde tahmin edilebilen gelecekteki nakit akımları üzerindeki olumsuz etkisi sonucunda ilgili finansal varlığın değer düşüklüğüne uğradığına ilişkin tarafsız bir göstergenin bulunması durumunda değer düşüklüğü zararı oluşur. Şirket'in amorti edilen maliyet üzerinden kaydettiği finansal varlıklar için değer kaybı miktarı, varlıkların defter değeri ile gelecekte elde edileceği tahmin edilen nakit akışlarının, geçerli orijinal faiz oranına düşüldükten sonra, şu anki değeri arasındaki farktır.

Şirket, geçmiş tecrübelerini dikkate alarak 180 gün ve üzeri vadesi geçmiş ticari alacakları değer düşüklüğüne uğramış ticari alacaklar olarak değerlendirmektedir. Şirket, 365 gün ve üzeri vadesi geçmiş tarımsal sulama ve devlet ticari alacakları için karşılık ayırmaktadır. Bir karşılık hesabının kullanılması yoluyla defter değerinin azaltıldığı alacaklar haricinde, bütün finansal varlıklarda, değer düşüklüğü doğrudan ilgili finansal varlığın kayıtlı değerinden düşülür. Alacağın tahsil edilememesi durumunda söz konusu tutar karşılık hesabından düşülerek silinir. Karşılık hesabındaki değişimler gelir tablosunda muhasebeleştirilir. Değer düşüklüğü zararı sonraki dönemde azalırsa ve azalış değer düşüklüğü zararının muhasebeleştirilmesi sonrasında meydana gelen bir olayla ilişkilendirilebiliyorsa, önceden muhasebeleştirilen değer düşüklüğü zararı, değer düşüklüğünün iptal edileceği tarihte yatırımın değer düşüklüğü hiçbir zaman muhasebeleştirilmemiş olması durumunda ulaşacağı itfa edilmiş maliyet tutarını aşmayacak şekilde gelir tablosunda iptal edilir.

Borçlanma Maliyetleri

Kullanıma ve satışa hazır hale getirilmesi önemli ölçüde zaman isteyen varlıklar söz konusu olduğunda, satın alınması, yapımı veya üretimi ile direkt ilişki kurulabilen faiz giderleri, ilgili varlık kullanıma veya satışa hazır hale getirilene kadar maliyetine dâhil edilmektedir. Yatırımla ilgili kredinin henüz harcanmamış kısmının geçici süre ile finansal yatırımlarda değerlendirilmesiyle elde edilen finansal yatırım geliri aktifleştirmeye uygun borçlanma maliyetlerinden mahsup edilir. 30 Eylül 2017 tarihinde sona eren 9 aylık dönem ile 2016, 2015 ve 2014 yılları için aktifleştirilecek borçlanma maliyetleri bulunmamaktadır.

Tüm finansman giderleri, oluştukları dönemlerde kâr veya zarar ve diğer kapsamlı gelir/gider tablosuna kaydedilmektedir.

Finansal Yükümlülükler

Finansal yükümlülükler (i) gerçeğe uygun değer farkı kâr veya zarara yansıtılan finansal yükümlülükler ve (ii) diğer finansal yükümlülükler olarak sınıflandırılır.

Gerçeğe Uygun Değer Farkı Kâr veya Zarara Yansıtılan Finansal Yükümlülükler

Gerçeğe uygun değer farkı kâr veya zarara yansıtılan finansal yükümlülükler, gerçeğe uygun değeriyle kayda alınır ve her raporlama döneminde, finansal durum tablosu tarihindeki gerçeğe uygun değeriyle yeniden değerlenir. Gerçeğe uygun değerlerindeki değişim, gelir tablosunda muhasebeleştirilir. Gelir tablosunda muhasebeleştirilen net kazanç ya da kayıplar, söz konusu finansal yükümlülük için ödenen faiz tutarını da kapsar.

Diğer Finansal Yükümlülükler

Diğer finansal yükümlülükler başlangıçta işlem maliyetlerinden arındırılmış gerçeğe uygun değerleriyle muhasebeleştirilir. Diğer finansal yükümlülükler sonraki dönemlerde etkin faiz oranı üzerinden hesaplanan faiz giderleri ile birlikte etkin faiz yöntemi kullanılarak itfa edilmiş maliyet bedelinden muhasebeleştirilir. Etkin faiz yöntemi, finansal yükümlülüğün itfa edilmiş maliyetlerinin hesaplanması ve ilgili faiz giderinin ilişkili olduğu döneme dağıtılması yöntemidir. Etkin faiz oranı; finansal aracın beklenen ömrü boyunca veya uygun olması hâlinde daha kısa bir zaman dilimi süresince gelecekte yapılacak tahmini nakit ödemelerini tam olarak ilgili finansal yükümlülüğün net bugünkü değerine indirgeyen orandır.

Türev Finansal Araçlar

Şirket'in finansman faaliyetleri ve perakende satış şirketlerinin ABD Dolarına endeksli YEKDEM maliyetleri, Şirket'in döviz kurlarındaki ve faiz oranlarındaki değişikliklerden kaynaklanan finansal risklere maruz kalmasına neden olmaktadır. Şirket, bazı sabit taahhütler ve öngörülen işlemler hakkında döviz kuru dalgalanmalarıyla bağlantılı risklerini gidermek için türev finansal araçlar (başta vadeli döviz ve swap sözleşmeleri gelmek üzere) kullanmaktadır. Türev işlemler ilk olarak defterlere gerçeğe uygun değerleriyle kaydedilmekte ve kayda alınmalarını izleyen dönemlerde gerçeğe uygun değerleri ile değerlenmektedir. Gelecekteki nakit akımlarının finansal riskten korunması olarak belirlenen ve bu konuda etkin olan türev finansal araçların gerçeğe uygun değerindeki değişiklikler doğrudan özkaynak içerisinde etkin olmayan kısmı ise doğrudan kâr veya zarar tablosunda kayıtlara alınır.

Şirket, belirli türev araçlarını, gerçeğe uygun değer riskinden korunması olarak kayıtlara alınan varlıklar, yükümlülükler ya da bağlayıcı taahhütler şeklinde tanımlamıştır. Rayiç değerler genellikle organize olmayan piyasalardaki geçerli piyasa fiyatlarından belirlenir. Rayiç değeri pozitif olan türevler varlık olarak, rayiç değeri negatif olan türevler ise yükümlülük olarak bilançoda taşınırlar.

Karşılıklar, Şarta Bağlı Yükümlülükler, Şarta Bağlı Varlıklar

Şirket'in geçmiş olaylardan kaynaklanan mevcut bir yükümlülüğünün bulunması, bu yükümlülüğün yerine getirilmesi için ekonomik fayda içeren kaynakların işletmeden çıkmasının muhtemel olması ve söz konusu yükümlülük tutarının güvenilir bir biçimde tahmin edilebiliyor olması durumunda ilgili yükümlülük, karşılık olarak finansal tablolara alınır. Şarta bağlı yükümlülükler, ekonomik fayda içeren kaynakların işletmeden çıkma ihtimalinin muhtemel hale gelip gelmediğinin tespiti amacıyla sürekli olarak değerlendirmeye tabi tutulur. Şarta bağlı yükümlülük olarak işleme tabi tutulan kalemler için gelecekte ekonomik fayda içeren kaynakların işletmeden çıkma ihtimalinin muhtemel hale gelmesi durumunda, bu şarta bağlı yükümlülük, güvenilir tahminin yapılamadığı durumlar hariç, olasılıktaki değişikliğin meydana geldiği dönemin mali tablolarında karşılık olarak kayıtlara alınır.

Ekonomik fayda çıkışı muhtemel olmasına rağmen, miktarın güvenilir bir şekilde ölçülemediği hallerde, Şirket bu durumu notlarda açıklamaktadır. Karşılık tutarının ödenmesi için kullanılan ekonomik faydaların tamamının ya da bir kısmının üçüncü taraflarca karşılanmasının beklendiği durumlarda tahsil edilecek olan tutar, bu tutarın geri ödemesinin kesin olması ve tutarın güvenilir bir şekilde hesaplanması durumunda, bir varlık olarak muhasebeleştirilir.

Yükümlülüğü çevreleyen risk ve belirsizlikler dikkate alındığında, mevcut yükümlülüğü bilanço tarihinde

ödemek için gereken bedele ilişkin en iyi tahminin miktarı karşılık olarak kaydedilmektedir. Karşılık, mevcut yükümlülüğü ödemek için gereken nakit akışları kullanılarak hesaplandığında, karşılığın defter değeri, bu nakit akışlarının mevcut değeridir.

Vergi ve Ertelenmiş Gelir Vergileri

Türk Vergi Mevzuatı, ana şirket ve onun bağlı ortaklığına konsolide vergi beyannamesi hazırlamasına izin vermediğinden, ekli konsolide finansal tablolarda da yansıtıldığı üzere, vergi karşılıkları her bir işletme bazında ayrı olarak hesaplanmıştır. Gelir vergisi gideri, cari vergi ve ertelenmiş vergi giderinin toplamından oluşur.

Cari Dönem Vergisi

Cari yıl vergi yükümlülüğü, dönem kârının vergiye tabi olan kısmı üzerinden hesaplanır. Vergiye tabi kâr, diğer yıllarda vergilendirilebilir ya da vergiden indirilebilir kalemler ile vergilendirilmesi ya da vergiden indirilmesi mümkün olmayan kalemleri hariç tutması nedeniyle, gelir tablosunda yer verilen kârdan farklılık gösterir. Şirket'in cari vergi yükümlülüğü finansal durum tablosu tarihi itibarıyla yasallaşmış ya da önemli ölçüde yasallaşmış vergi oranı kullanılarak hesaplanmıştır.

Ertelenmiş Vergi

Ertelenmiş vergi yükümlülüğü veya varlığı, varlıkların ve yükümlülüklerin finansal tablolarda gösterilen tutarları ile yasal vergi matrahı hesabında dikkate alınan tutarları arasındaki geçici farklılıkların bilanço yöntemine göre vergi etkilerinin yasalaşmış vergi oranları dikkate alınarak hesaplanmasıyla belirlenmektedir. Ertelenmiş vergi yükümlülükleri vergilendirilebilir geçici farkların tümü için hesaplanırken, indirilebilir geçici farklardan oluşan ertelenmiş vergi varlıkları, gelecekte vergiye tabi kâr elde etmek suretiyle söz konusu farklardan yararlanmanın kuvvetle muhtemel olması şartıyla hesaplanmaktadır.

Bahse konu varlık ve yükümlülükler, ticari ya da mali kâr/zararı etkilemeyen işleme ilişkin geçici fark, şerefiye veya diğer varlık ve yükümlülüklerin ilk defa finansal tablolara alınmasından (işletme birleşmeleri dışında) kaynaklanıyorsa muhasebeleştirilmez.

Ertelenmiş vergi varlığının kayıtlı değeri, her finansal durum tablosu tarihi itibarıyla gözden geçirilir. Ertelenmiş vergi varlığının kayıtlı değeri, bir kısmının veya tamamının sağlayacağı faydanın elde edilmesine imkân verecek düzeyde mali kâr elde etmenin muhtemel olmadığı ölçüde azaltılır.

Ertelenmiş vergi varlıkları ve yükümlülükleri varlıkların gerçekleşeceği veya yükümlülüklerin yerine getirileceği dönemde geçerli olması beklenen ve finansal durum tablosu tarihi itibarıyla yasallaşmış veya önemli ölçüde yasallaşmış vergi oranları (vergi düzenlemeleri) üzerinden hesaplanır. Ertelenmiş vergi varlıkları ve yükümlülüklerinin hesaplanması sırasında, Şirket'in finansal durum tablosu tarihi itibarıyla varlıklarının defter değerini geri kazanması ya da yükümlülüklerini yerine getirmesi için tahmin ettiği yöntemlerin vergi sonuçları dikkate alınır.

Kritik Muhasebe Kararları ve Hesaplama Belirsizliğinin Ana Kaynakları

Şirket'in Muhasebe Politikalarını Uygularken Aldığı Kritik Kararlar

Tahminlerin Kullanılması

Konsolide finansal tabloların TMS'ye göre hazırlanması sırasında Yönetim'in, finansal durum tablosu tarihi itibarıyla konsolide finansal tablolarda yer alan varlıklar ve yükümlülüklerin finansal durum tablosu değerlerini, finansal durum tablosu dışı varlık ve yükümlülüklere ilişkin açıklamaları, dönem içerisinde oluşan gelir ve giderlerin tutarlarını etkileyebilecek tahmin ve varsayımlarda bulunması gerekmektedir. Gerçek sonuçlar bu tahminlerden farklılık gösterebilmektedir.

Şerefiye Değer Düşüklüğü Testi

TMS 36 *Varlıklarda Değer Düşüklüğü* uyarınca, Şirket şerefiyeyi 30 Eylül 2017 itibarıyla İzahname ekinde yer alan finansal tablolara ilişkin bağımsız denetim raporuna ait dipnotlarında belirtilen muhasebe politikasına uygun olarak test etmiştir. Şerefiye değer düşüklüğü testi perakende satış ve dağıtım nakit üreten birimlerine ayrı ayrı uygulanmıştır. Perakende satış nakit üreten biriminin geri kazanılabilir değerinin belirlenmesinde dört temel varsayım kullanılmıştır.

Hesaplama belirsizliğinin ana kaynakları

Bir sonraki döneme ait varlık ve yükümlülüklerin defter değerinde büyük düzeltmelere neden olacak önemli risklere sahip geleceğe yönelik önemli varsayımlar ile finansal durum tablosu tarihindeki hesaplama belirsizliğinin diğer ana kaynakları aşağıda belirtilmiştir:

Hizmet İmtiyaz Sözleşmeleri

Şirket, hizmet imtiyaz sözleşmelerine göre finansal varlık ve finansal gelir bakiyelerini EPDK tarafından açıklanan tarifeler üzerinden oluşturulan nakit akışlarına göre belirlemektedir. Şirket'in ikinci (2011 - 2016) ve üçüncü (2016 – 2020) tarife dönemleri boyunca elde edeceği dağıtım gelirleri gereksinimi, EPDK tarafından 2010 ve 2016 yıllarında yayımlanan ilgili tarifeler göz önünde bulundurularak belirlenmiştir. Ayrıca, Şirket yönetimi üçüncü tarife döneminin bitiminden başlayıp lisans sürelerinin bitimine (Başkent EDAŞ için 2036, AYEDAŞ ve Toroslar EDAŞ için 2042) kadar gereken dağıtım gelirleri gereksinimlerini üçüncü tarife döneminde açıklanan tarife unsurlarını baz alarak tahmin etmektedir. Söz konusu tarifeler, Elektrik Piyasası Endeksi'ndeki ("**EPE**") değişimler göz önüne alınarak, enflasyon oranına göre yıllık olarak revize edilmektedir, ancak EPE henüz açıklanmadığından TÜFE kullanılmaktadır. Şirket yönetimi, TÜFE tahmininde bulunmakta ve RMGO için ise, içinde bulunulan en son tarife döneminde belirlenmiş bulunan oranı lisans süresinin sonuna kadar aynen kullanmaya devam etmektedir.

10.2.2. Net satışlar veya gelirlerde meydana gelen önemli değişiklikler ile bu değişikliklerin nedenlerine ilişkin açıklama:

Şirket'in net satışlar ve gelirlerinde meydana gelen önemli değişiklikler ile bu değişikliklerin nedenlerine ilişkin açıklamalar, işbu İzahname'nin 10.2.1 sayılı bölümünde yer almaktadır.

10.2.3. İhraççının, izahnamede yer alması gereken finansal tablo dönemleri itibarıyla meydana gelen faaliyetlerini doğrudan veya dolaylı olarak önemli derecede etkilemiş veya etkileyebilecek kamusal, ekonomik, finansal veya parasal politikalar hakkında bilgiler:

Şirket'in Faaliyet Sonuçlarını Etkileyen Önemli Faktörler

Genel

Şirket'in performansı ve faaliyet sonuçları, dış faktörleri de kapsayan bir dizi faktörden etkilenmektedir ve etkilenmeye de devam edecektir. Şirket'in faaliyet sonuçlarını etkilemiş veya etkileyebilecek önemli faktörler aşağıda yer almaktadır:

- Makroekonomik ortam ve elektrik talebi
- Tarifeler ve mevzuattan kaynaklanan faktörler
- Elektrik fiyatları, enerji tedariki ve piyasa koşulları
- Şirket operasyonlarının finansmanı

- Mevsimselliğin ve Türkiye'deki meteorolojik koşulların etkileri

- Özelleştirme sonrasındaki yeniden yapılanma ve devam eden tasarruf çalışmaları

Makroekonomik Ortam ve Elektrik Talebi

Türkiye'deki makroekonomik gelişmeler, hem ülke çapında hem de Şirket'in üç dağıtım bölgesinde bölgesel olarak elektrik talebini etkilemektedir. Şirket, gelirlerini faaliyette bulunduğu elektrik dağıtım ve perakende satış faaliyetlerinden elde etmektedir. Dağıtım sektöründe, Şirket'in dağıtım şirketleri, dağıtım şebekelerine bağlı son tüketicilere elektrik dağıtım hizmetleri sunmaktadır. Perakende satış sektöründeyse, Şirket'in perakende satış şirketleri görevli tedarik şirketleri olarak hareket ederek, dağıtım bölgelerinde bulunan düzenlemeye tabi müşterilere perakende elektrik satışı yapmaktadır. Ayrıca bahse konu perakende satış şirketleri, Şirket'in görevli tedarik şirketi olarak hareket ettiği dağıtım bölgelerinde yer alan serbest müşterilere ve bunların yanı sıra, Türkiye'nin tamamına yayılmış serbest müşterilere herhangi bir bölge sınırlamasına tabi olmaksızın perakende elektrik satışı yapmaktadır.

Şirket müşterilerinin elektrik talebini etkileyen temel faktör, Türkiye'deki makroekonomik ortamdır. Aynı şekilde Türkiye'deki makroekonomik ortam, kişilerin özel tüketimini ve harcanabilir gelirini etkileyen birincil faktördür ve bu doğrultuda Şirket'in mesken ve KOBİ müşterilerinin elektrik talebini doğrudan etkiler. Benzer şekilde, sanayileşmenin seviyesi ve büyümesi de doğrudan Türkiye'deki makroekonomik ortama bağlı olduğundan, Şirket'in kurumsal müşteri sayısındaki ve mevcut kurumsal müşterilerin elektrik tüketimindeki artış da Türkiye'deki makroekonomik ortam ile ilintilidir.

2002 ve 2016 yılları arasında Türkiye'de GSYH, ortalama %4,8 oranında büyüme kaydetmiştir (*Kaynak: Dünya Bankası, http://api.worldbank.org/v2/en/indicator/NY.GDP.MKTP.KD.ZG?downloadformat=excel, erişim tarihi: 28 Aralık 2017*). 2016 ve 2019 yılları arasında da Türkiye ekonomisinin önemli ölçüde büyümesi ve bunun da özel tüketim ve harcanabilir gelirdeki büyümeye yansıması beklenmektedir (*Kaynak: TÜİK, http://www.tuik.gov.tr/PreIstatistikTablo.do?istab_id=650*). Türkiye'deki elektrik tüketimine, nüfus artış hızının yüksek olması da katkıda bulunmaktadır. Bütün bu göstergeler, Türkiye'de potansiyel müşteri tabanının büyüdüğünü ve demografik özelliklerin Şirket için olumlu olduğunu göstermektedir. Zira;

(i) Türkiye'nin nüfusu yaklaşık 79,8 milyondur ve 2011 ile 2015 yılları arasında %1,3 YBBO ile artış göstermiştir. Buna karşın, aynı dönemde Avrupa Birliği'nin nüfusu ise %0,5 YBBO ile artış göstermiştir. (*Kaynak: TÜİK (http://www.tuik.gov.tr/PreIstatistikTablo.do?istab_id=1590, erişim tarihi: 13 Aralık 2017)* ve *Eurostat (http://ec.europa.eu/eurostat/data/database, erişim tarihi: 13 Aralık 2017)*)

(ii) Türkiye genç bir nüfusa sahiptir ve nüfusunun ortalama yaşı 31,4'tür (*Kaynak: TÜİK (http://www.tuik.gov.tr/PreIstatistikTablo.do?istab_id=1589, erişim tarihi: 13 Aralık 2017)*). Avrupa'da nüfusun yaklaşık %33'ü 30 yaşın altındayken, Türkiye nüfusunun yaklaşık %48'i 30 yaşın altındadır. (*Kaynak: TÜİK (http://www.tuik.gov.tr/PreIstatistikTablo.do?istab_id=944, erişim tarihi: 13 Aralık 2017)* ve *Eurostat (http://ec.europa.eu/eurostat/data/database, erişim tarihi: 13 Aralık 2017)*)

(iii) Türkiye'nin kentleşme oranı artmaktadır, Türkiye'de kentleşme oranı 2011 yılında %65,3 iken, 2016 yılında %73,9'a yükselmiştir. (*Kaynak: Dünya Bankası*)

(iv) Türkiye'deki aile yapısı, çekirdek aileye doğru kaymakta, böylece hane başına düşen kişi sayısı azalmaktadır. (*Kaynak: TÜİK (http://www.tuik.gov.tr/PreIstatistikTablo.do?istab_id=2430, erişim tarihi: 13 Aralık 2017)*).

Türkiye'de harcanabilir gelir, 2012 ila 2016 yılları arasında %11,7 YBBO ile artış göstermiştir. Öte yandan, aynı dönem içerisinde ortalama elektrik fatura tutarı %5,2 YBBO artış göstermiştir. (*Kaynak: TÜİK*) Bunlara ek olarak, Şirket'in dağıtım bölgeleri, Türkiye'nin en dinamik, sanayileşmiş ve kalabalık bölgeleri arasındadır ve Türkiye nüfusunun yaklaşık dörtte birini (2016 itibarıyla %25,8) ve bazı önemli kent merkezlerini

kapsamaktadır. Şirket, Türkiye'nin en büyük şehri ve finans merkezi olan İstanbul'un Anadolu yakasında, Türkiye'nin başkenti olan Ankara'da ve Toroslar Bölgesi'ndeki Adana, Gaziantep ve Mersin gibi önemli büyükşehirlerde varlığını sürdürmektedir. Ayedaş ve Başkent bölgeleri, Türkiye'nin diğer bölgeleriyle kıyaslandığında kişi başına düşen gelir seviyesinde en üst sıralarda olan bölgelerdendir. Toroslar Bölgesi de hesaba dâhil edildiğinde, Türkiye'deki GSYH'nin %28,8'i bu bölgelerden elde edilmektedir. (*Kaynak: TÜİK*)

Bu doğrultuda, 2000 yılı ile 2016 yılını kapsayan dönemde;

(i) Türkiye'nin nüfusu yılda ortalama %1,3 oranında artmıştır ve 2042 yılına kadar yılda ortalama %0,6 oranında artması beklenmektedir (*Kaynak: TÜİK, Euromonitor, Dünya Enerji Konseyi*);

(ii) İstanbul'un nüfusu 8,8 milyondan 14,7 milyona çıkmıştır (%3,3 YBBO);

(iii) Ankara'nın nüfusu 4,0 milyondan 5,4 milyona çıkmıştır (%1,9 YBBO);

(iv) TEİAŞ verilerine göre Türkiye'deki brüt elektrik talebi yaklaşık %5,0 YBBO ile büyümüştür ve talep artışının 2026'ya kadar %3,12 oranında büyüyerek devam etmesi beklenmektedir. (*Kaynak: (http://www.teias.gov.tr/sites/default/files/2017-10/54%281975-2016%29_0.xls) dosyası, erişim tarihi: 8 Kasım 2017*);

Öte yandan, Türkiye'nin aynı dönemde mesken başına ortalama elektrik tüketimi 2,3 MWh iken Avrupa ülkeleri ortalaması 3,6 MWh düzeyindedir. Benzer bir şekilde, Türkiye'de OKSÜRE yoluyla ölçülen elektrik kesintisi süreleri ve OKSIK yoluyla ölçülen elektrik kesintisi sıklıkları ile kayıp kaçak oranları da AB'ye üye 28 ülkenin ortalamalarının oldukça üzerindedir. Nitekim 2016 yılında Türkiye OKSÜRE ve OKSIK ortalaması (OKSÜRE hesaplamasından ve yükümlülüğünden muaf olduğu için Dicle bölgesi hariç olmak üzere) sırasıyla yılda 1.567,3 dakika ve yılda 16,4 kez olarak ölçülmüştür. Yine aynı tarih itibarıyla Türkiye ortalama kayıp kaçak oranı da %13,4 olarak ölçülmüştür. Bu göstergeler ışığında, Türkiye'deki dağıtım şirketlerinin elektrik kesintisi sıklığı ve süreleri ile kayıp kaçak oranları açısından AB'ye üye 28 ülkenin ortalamalarını yakalamak için şebeke kalitesini iyileştirmeye yönelik ciddi yatırımların yapılması gerektiği anlaşılmaktadır.

AF-Mercados EMI'nin tahminlerine (*Kaynak: 2015-2042 için Elektrik Talebi Tahmini, Haziran 2015*) ve Ahmet Sinan Türkyılmaz'ın nüfus büyüme hızı çalışmasına (*Kaynak: Başkent, Ayedaş ve Toroslar Dağıtım Bölgelerinde Mesken Müşterileri Tabanına Yıllık Katılımları Tahmin Etmek İçin 2015-2042 Dönemine İlişkin Nüfus ve Hane Halkı Tahminleri, Nisan 2015*) göre, Şirket'in üç dağıtım bölgesindeki elektrik tüketim ve nüfus büyüme oranlarının, 2016'dan 2042'ye kadar olan dönemde Türkiye ortalamasını aşması beklenmektedir. Bu doğrultuda, ortalama yıllık elektrik tüketim artışı oranı tahminleri, Başkent bölgesi için %4,0, Ayedaş Bölgesi için %4,7 ve Toroslar Bölgesi için %3,9 olarak belirlenmiştir. Aynı çalışma uyarınca Türkiye yıllık elektrik tüketim artış ortalamasının ise %3,6 olması beklenmektedir. Benzer bir şekilde, yıllık nüfus artış oranının Başkent Bölgesi için %1,0, Ayedaş Bölgesi için %1,5 ve Toroslar bölgesi için %0,8 olması beklenirken, Türkiye yıllık nüfus büyüme oranı ortalamasının %0,6 olacağı öngörülmektedir.

Türkiye'deki söz konusu makroekonomik gelişmeler, hem mesken ve KOBİ müşterilerinin hem de kurumsal müşterilerin elektrik talebini doğrudan etkilemektedir. Makroekonomik faktörlerdeki büyümeyle desteklenen elektrik talebi, 31 Aralık 2015 tarihinde sona eren yılda %3,3 ve 31 Aralık 2016 tarihinde sona eren yılda %5,1 oranında artmıştır (*Kaynak: TEİAŞ*). Elektrik talebindeki büyümeyle paralel olarak, Şirket'in dağıtım şirketlerinin dağıtım hacmi de 2016 yılında %5,4 ve 2016 yılında %3,1 oranında artmıştır. Perakende satış sektöründeyse, Şirket'in elektrik satış hacmi 2015 yılında %6,2 oranında artmış, ancak 2016 yılında %16,8 oranında azalmıştır. 2016 yılında satış hacminde gerçekleşen bu düşünün nedeni, Şirket'in düzenlemeye tabi kurumsal müşterilerinden bazılarının Enerjisa'nın perakende satış şirketleri haricindeki üçüncü taraf perakende satış şirketlerinden elektrik satın almayı tercih etmesidir. Portföydeki bu değişimin nedeni, kurumsal müşteriler için piyasada artan fiyat rekabetidir. Şirket söz konusu rekabet ortamında, kurumsal satış stratejisinin bir parçası olarak, düşük riskli ve daha kârlı müşterileri hedeflemeyi tercih etmiştir.

Tarifeler ve Mevzuattan Kaynaklanan Faktörler

Şirket'in elektrik dağıtım ve perakende satış operasyonları kapsamlı kanun ve düzenlemelere tabidir. Şirket'in perakende satış şirketleri, dağıtım bölgelerinde görevli tedarik şirketleri olarak düzenlemeye tabi müşterilerine ve bunun yanı sıra Türkiye genelindeki serbest müşterilere elektrik satmaktadır. Şirket'in dağıtım şirketleri ise, kendi dağıtım bölgelerindeki son tüketicilere elektrik dağıtım hizmetleri sağlamaktadır.

Şirket, düzenlemeye tabi müşterilerine EPDK'nın üçer aylık dönemler için belirlediği Ulusal Tarife'yi uygulamaktadır. Ulusal Tarife, diğer kalemlerin yanı sıra, Perakende Satış Tarifesi'nden ve Dağıtım Tarifesi'nden oluşmaktadır. Şirket, serbest müşterilerine, düzenlemeye tabi müşterilere olduğu gibi, Dağıtım Tarifesi'ni uygulamaktadır fakat bu müşterilerin serbest piyasa koşullarında elektrik satın almaları nedeniyle, Perakende Satış Tarifesi'ni uygulamamaktadır. Şirket, serbest müşteriler için maliyet tabanını dikkate alarak ve belirli bir kâr marjı hedefleyerek, mevcut piyasa koşullarına göre satış fiyatlarını belirlemektedir; ancak, Ulusal Tarife, Şirket'in serbest perakende enerji satışı fiyatları için doğal bir üst sınır oluşturmaktadır.

Şirket, gelirlerinin büyük bir kısmını, Ulusal Tarife üzerinden düzenlemeye tabi müşterilere yapılan elektrik dağıtım ve perakende satış faaliyetlerinden elde etmektedir. Düzenlemeye tabi müşterilerden elde edilen hasılat, Şirket'in toplam hasılatının 2014 yılında %96,0, 2015 yılında %86,7, 2016 yılında %82,6'sına ve 30 Eylül 2016 ve 2017 tarihinde sona eren dokuzar aylık dönemlerde ise, sırasıyla %83,9'una ve %79,9'una tekabül etmiştir. EPDK, her tarife dönemi için Dağıtım Tarifesi ve Perakende Satış Tarifesi dâhil Ulusal Tarife bileşenlerini belirlemektedir ve mevcut (üçüncü) tarife dönemi, 2016 ile 2020 yılları arasındaki dönemi kapsamaktadır. Son tüketicilerin faturalarına yansıtılmakta olan Dağıtım Tarifesi ve Perakende Satış Tarifesi nihai tutarları, piyasa maliyetlerindeki değişikliklerin tarifelere yansıtılması amacıyla, EPDK tarafından üçer aylık dönemler için belirlenmektedir. Bu doğrultuda Ulusal Tarife, tarife dönemi başında ilan edilen dağıtım ve düzenlemeye tabi perakende satış gelir gereksinimlerini olumsuz yönde etkilemeyecek şekilde düzenlenmektedir.

Şirket'in elektrik dağıtım operasyonlarından elde ettiği gelirler, tamamen mevzuatın düzenlemelerine göre oluşan gelirlerdir ve EPDK tarafından belirlenen Dağıtım Tarifesi'ne tabidir. Dağıtım Tarifesi, yatırım harcamaları geri ödemeleri ve DVT getirisi, vergi farkı kalemi, düzenlemeye tabi işletme giderleri tavanı, düzenlemeye tabi araştırma ve geliştirme giderleri tavanı, kayıp kaçak hedefi ile iletim ücretleri ve vergiler gibi diğer bazı yansıtma kalemleri dikkate alınarak hesaplanır. EPDK, Şirket'in dağıtım şirketlerinin hazırladığı ana yatırım planlarını inceledikten ve gerekli gördüğü hallerde ek araştırmalar yaptıktan sonra düzenlemeye tabi yatırım harcamaları tavanını hesaplamaktadır. Şirket yönetimi, mevcut şartlar dâhilinde, vergi düzeltmeleri ile gerçekleşen kayıp kaçak miktarlarının Şirket'e katkısının büyüyerek artacağını öngörmektedir. EPDK, düzenlemeye tabi işletme giderleri tavanını da Şirket'in geçmişteki performansına (üçüncü tarife döneminde ilgili referans noktası olarak Şirket'in 2013 ve 2014 yıllarındaki performansı dikkate alınmıştır) göre, kayıp kaçak hedeflerini ise önceki yıllarda gerçekleşen kayıp kaçak miktarlarına ve dağıtılan brüt enerji miktarlarına göre hesaplamaktadır. İmtiyazlı hizmet anlaşmalarına ilişkin TFRS yorumuna ("**TFRS Yorum 12**") göre, Şirket'in finansal tablolarındaki dağıtım hizmeti hasılatı, düzenlemeye tabi dağıtım hizmeti hasılatından farklıdır. Bu fark (i) hasılatın kaydedilmesinde finansal gelirin hesaplanmasına ilişkin metotlardaki farklılıklardan kaynaklanmaktadır ve (ii) TFRS'ye göre hazırlanan finansal tablolarda düzenlemeye tabi yatırım harcamaları geri ödemeleri dağıtım faaliyetlerinden kaynaklanan hasılatının bir parçası olarak gelir tablosuna kaydedilmemekte ve adı geçen gelir kalemi nakit akışı tablosunda "faaliyetlerden elde edilen diğer nakit akışları" kalemi altında kayda alınmaktadır. Şirket'in gerçekleştirdiği yatırım harcamaları sonucunda inşa edilen dağıtım ağı varlıklarının Şirket'in dağıtım şirketlerinin mülkiyetinde olmaması nedeniyle, EPDK tarafından yapılan düzenlemeye tabi yatırım harcamaları geri ödemeleri Şirket gelir tablosunda bir hasılat kalemi olarak kaydetmemektedir.

Şirket'in elektrik dağıtım operasyonlarından elde ettiği gelirlere benzer olarak, Şirket'in düzenlemeye tabi müşterilerine yaptığı perakende elektrik satışlarından elde edilen gelir de tamamen düzenlemelere tabidir ve EPDK tarafından belirlenen Perakende Satış Tarifesi'ne göre şekillenir. Perakende Satış Tarifesi, elektrik dağıtım ve talep tahminleri dikkate alınarak hesaplanmaktadır. Buna ek olarak Şirket, düzenlemeye tabi

müşterilerinden perakende satış hizmeti geliri elde etmekte olup, bu gelirler EPDK tarafından belirlenen Perakende Satış Tarifesi'nin hesaplanmasına dâhil edilen müşteri hizmetleri, faturalama, tahsilat gibi yan hizmetlerden elde edilen ücretleri ve operasyonlarla ilgili diğer maliyetleri kapsamaktadır. Perakende Satış Tarifesi'ni hesaplamak için, EPDK görevli tedarik şirketlerinin ilgili tarife dönemi için perakende satış gelir gereksinimlerini ve düzenlemeye tabi brüt kâr marjı tavanını (2016 ile 2020 arasındaki üçüncü tarife dönemi için %2,38) belirlemektedir. EPDK ayrıca, düzenlemeye tabi işletme giderleri tavanı, tahsil edilemeyen şüpheli alacak gideri geri ödeme miktarı ve Şirket'in kontrolü dışındaki diğer maliyetleri de belirlemekte olup bunların tamamı düzenlemeye tabi müşterilere yapılan perakende satışlara uygulanan Perakende Satış Tarifesi'nin bileşenleridir. Diğer yandan, Şirket'in serbest müşterilerine yaptığı perakende satışlardan elde edilen gelirler düzenlemelerle belirlenmemektedir. Bunun sebebi, Şirket'in serbest müşterilerine Perakende Satış Tarifesi'ni uygulamamasından kaynaklanmaktadır.

Dağıtım ve perakende satış faaliyetlerinin 31 Aralık 2012 tarihinde yasal olarak ayrıştırılmasından ve ülke genelindeki tüm dağıtım şirketlerinin 2013 yılı içerisinde tamamen özelleştirilmesinden bu yana, EPDK serbest perakende satış piyasasında serbest tüketici olma eşiklerini kademeli olarak düşürerek piyasanın liberalleştirilmesinin önünü açmıştır. Aşıldığı takdirde tüketicinin enerji tedarikçisini serbestçe seçmesine imkân tanıyan tüketim seviyesini ifade eden "serbest tüketici limiti", 2003 yılı için yıllık 9.000.000 kWh olarak belirlenmişken, 2018 yılı için bu limit 2.400 kWh'ye düşürülmüştür. Bu düşüşle teorik olarak %90 pazar açıklık oranı elde edilmiş olmasına rağmen, serbest tüketici olma hakkı serbest tüketicilerin tamamı tarafından kullanılmamaktadır. Serbest müşteri olma hakkını kullanan serbest tüketicilere göre hesaplanan (diğer bir deyişle, serbest müşterilerin toplam müşterilere oranı) ve Şirket'in kanaatine göre, perakende piyasasının rekabetçiliğini daha iyi gösteren fiili piyasa açıklığı oranı, müşteri sayısı bakımından %25'ten azdır.

Şirket, serbest tüketici limiti (mevcut durumda yılda 2,0 MWh) sıfıra indirildiğinde, serbest tüketicilerin gerçek sayısının 31 Aralık 2016'daki yaklaşık 8,4 milyondan, piyasanın tahmini büyüklüğü olan 36 milyona yükselebileceğine inanmaktadır. Şirket'in mesken ve KOBİ müşterilerinin, kurumsal müşterilere nazaran serbest müşteri olma konusuna karşı daha duyarsız yaklaştıkları gözlemlenmektedir. Keza mesken ve KOBİ müşterileri, fiyata kurumsal müşterilere nazaran daha az duyarlıdır. Bu durum, enerji maliyetinin kurumsal müşterilerin toplam maliyetlerinin önemli bir kısmını teşkil etmesine karşılık aynı maliyet kaleminin mesken ve KOBİ müşterilerinin harcamalarının içinde daha az bir paya sahip olmasından kaynaklanmaktadır.

2016 yılında Şirket düzenlemeye tabi ve serbest müşterilerine (1 Ocak 2017'den önceki satışlara, 1 Ocak 2017'den itibaren Şirket portföyüne katılan Enerjisa Elektrik Toptan portföyündeki müşterilere yapılan satışlar dâhil edilmiştir) 32,9 TWh elektrik satmıştır. Şirket'in sattığı bu elektriğin hacim bakımından %14,7'si serbest mesken ve KOBİ müşterilerine ve %47,8'i düzenlemeye tabi mesken ve KOBİ müşterilerine satılmıştır. Öte yandan, serbest müşterilerden elde edilen toplam brüt marjın tamamı mesken ve KOBİ müşterilerinden gelmiş kurumsal müşterilerden elde edilen marj ise negatif olmuştur. EPDK'nın belirlediği serbest tüketici limitinin etkisi, Şirket'in kazançlarında da görülebilmektedir. 2014'te 4.500 kWh olan serbest tüketici limitinin 2016 yılında 3.600 kWh'ye düşmesiyle, Şirket'in serbest müşterilere yaptığı perakende satışlardan elde ettiği brüt marj, 2014 yılından 2016 yılına kadar %152,9 oranında bir YBBO ile artmıştır.

Serbest tüketici limitinin sürekli olarak düşürülmesine ek olarak, EPDK'nın belirlediği perakende satış gelirinde esas alınan brüt marj da 2015 yılında %3,49 iken üçüncü tarife döneminde %2,38'e düşürülmüştür. Ancak, daha önceden %3,49'luk brüt kâr marjının içerisinde yer alan şüpheli alacak gideri geri ödemeleri, bahsedilen marjın içerisinden çıkarılarak perakende satış hizmet gelirinin bir alt kalemi haline getirilmiştir. Dolayısıyla, her ne kadar düzenlemeye tabi müşterilere yapılan satışlardaki brüt kâr marjı %2,38'e düşürülmüş olsa da şüpheli alacaklar telafi bedelinin perakende hizmet gelirine eklenmesi sonucunda Şirket'in düzenlemeye tabi müşterilerden elde ettiği efektif toplam marj 2015 yılında %5,3 iken 2016 yılında %6,8 olarak gerçekleşmiştir. Öte yandan, dağıtım ve perakende satışa ilişkin regülasyonların etkileri, Şirket'in maliyetlerinde de görülebilmektedir. Örneğin 2016'da finansman giderlerinde gerçekleşen %27,8 oranındaki artış, esas olarak Şirket'in kredi faiz giderlerindeki artıştan kaynaklanmaktadır. Bunun nedenlerinden biri de, EPDK'nın belirlediği düzenlemeye tabi yatırım harcamaları tavanının artırılması sonucunda Şirket'in yatırım harcamalarının artmasıdır.

Elektrik Fiyatları, Enerji Tedariki ve Piyasa Koşulları

Şirket'in müşterilerine sattığı elektriği tedarik ettiği üç ana kaynak bulunmaktadır. Bunlar; (i) TETAŞ, (ii) EPİAŞ, (iii) Şirket'le ilişkili taraf olan Enerjisa Elektrik Toptan'ın da dâhil olduğu özel toptan satış şirketleridir. Şirket'in elektrik tedarik ettiği kaynaklar, müşteri gruplarına göre farklılık göstermektedir. Şirket, düzenlemeye tabi müşterilerine sattığı elektriği esas olarak TETAŞ'tan ve EPİAŞ'tan satın almaktadır. Serbest müşterilerine sattığı elektrik için, Enerjisa Elektrik Toptan ve diğer özel toptan satış şirketleriyle ikili elektrik satın alma sözleşmeleri yapmaktadır. Şirket'in elektrik satın alma giderleri, 2014, 2015 ve 2016 yıllarında hasılatın, sırasıyla %80,1, %74,1, %65,4'üne tekabül etmiştir. 30 Eylül 2016 ve 2017 tarihinde sona eren dokuzar aylık dönemlerde ise elektrik satın alma giderleri hasılatın %65,7 ve %65,4'üne tekabül etmiştir. Şirket'in bileşik enerji tedarik maliyeti, megavat saat elektrik birimi başına 2014, 2015 ve 2016 yılları için sırasıyla yaklaşık 193 TL/MWh, 199 TL/MWh ve 187 TL/MWh olarak gerçekleşmiştir.

Elektrik fiyatındaki değişikliklerin etkileri, perakende satış müşterilerinin tüketim özelliklerine bağlıdır. Düzenlemeye tabi müşterilere yapılan perakende satışlarda Şirket, elektrik fiyatındaki değişikliklerden doğrudan etkilenmemektedir; çünkü Şirket'in perakende satış şirketleri, elektrik maliyetinin tamamını (elektrik tüketim vergisi, TRT payı ve enerji fonu dâhil olmak üzere) düzenlemeye tabi müşterilerine yansıtmaktadır. Ancak elektrik fiyatındaki artışın müşterilerin elektrik talebinin azalmasına, bunun da dolaylı olarak düzenlemeye tabi müşterilere yapılan perakende satışların ve satış hacimlerinin düşmesine yol açma ihtimali nedeniyle, Şirket'in elektrik fiyatındaki değişikliklerden dolaylı olarak etkilenme ihtimali söz konusudur.

Öte yandan, Şirket'in serbest müşterilerine yaptığı perakende satışlarda, elektrik maliyetinin tamamını serbest müşterilere yansıtamama ihtimali vardır. Şirket kurumsal müşterileri ile genelde süresi bir yıl olan sabit fiyatlı sözleşmeler akdetmekte ve elektrik satış fiyatını, satış sözleşmesinin akdedildiği tarih itibarıyla yapılan maliyet tahminlerine göre belirlemektedir. 2016 yılında, serbest kurumsal müşterilerin yaklaşık %72'si ile sabit fiyatlı sözleşmeler akdedilmiştir. Aynı dönem içerisinde serbest mesken ve KOBİ müşterilerinin ise yaklaşık %63'ü ile değişken fiyatlı sözleşmeler akdedilmiştir.

Şirket, kurumsal müşterilere yapılan satışlardan kaynaklanan açık pozisyonlarını kapatmak için riskten korunma faaliyetlerinde bulunmakta ve kâr marjını güvence altına almak için elektriğin tedarik maliyetlerini sabitlemeye çalışmaktadır. Şirket, mesken ve KOBİ müşterileri ile hem sabit hem de değişken fiyatlı sözleşmeler akdetmektedir; ancak anılan portföye değişken fiyatlı sözleşmeler hâkimdir. Şirket, değişken fiyatlı sözleşmelerde kendi tedarik maliyetlerini (i) fiyatların doğal üst sınırını teşkil eden Ulusal Tarife'nin ve (ii) rekabetin izin verdiği ölçüde müşterilerine yansıtmaktadır.

Ulusal Tarife'nin serbest müşterilere uygulanan fiyatın doğal üst sınırını teşkil etmesi nedeniyle, Şirket, Ulusal Tarife'deki fiyat seviyesi üzerinden yüzde oranlı indirimler sunarak serbest müşterilerine fiyat vermektedir. Şirket, kurumsal müşterileri için vadeli sözleşmeler yoluyla elektrik tedarik ederek açık pozisyonlarını derhal kapatmaktadır. Öte yandan, mesken ve KOBİ müşterileri için ise fiyat dalgalanmalarından ve düşük fiyatlardan yararlanmak için ilgili açık pozisyonları sürdürmeyi ve spot piyasa işlemleri gerçekleştirerek elektrik tedariki yapmayı tercih etmektedir. 2014, 2015 ve 2016 yıllarında spot piyasa işlemlerinde elektriğin maliyeti, Ulusal Tarife ile spot fiyatlar arasındaki yüksek marjlardan yararlanmaya yetecek seviyelerde seyretmiştir. Öte yandan 2017 yılında, Şirket'in serbest müşterilere yaptığı perakende satışlardan elde ettiği marjın düşmesinde esas olarak elektriğin maliyetinin artması ve bu artışın düzenlemeye tabi müşterilere uygulanan düzenlemeye tabi tarifeye yansıtılmaması etkili olmuştur. Her ne kadar serbest müşterilere Perakende Satış Tarifesi doğrudan uygulanmıyor olsa da, bu tarife serbest müşteriler için yapılan satışlarda doğal bir tavan oluşturmakta olup pratikte tarife üzerindeki bir fiyattan serbest müşterilere elektrik satmak mümkün olmamaktadır. Serbest piyasadaki elektrik tedarik maliyetlerinin artması ve doğal fiyat tavanı işlevi gören düzenlemeye tabi tarifenin de artmaması nedeniyle 2017 yılının ilk dokuz aylık bölümünde serbest müşterilerden elde edilen kâr marjı düşmüştür. Şirket bahse konu fiyat riskini azaltmak için, önceden belirlenmiş fiyatlarla orta vadeli ikili elektrik satın alma sözleşmeleri yapmak da dâhil muhtelif riskten korunma faaliyetlerinde bulunmaktadır. Buna ilave olarak serbest müşterilere satılan elektrik için önemli bir maliyet kalemi olan YEKDEM maliyetleri (Şirket'in

perakende satış şirketlerinin, yenilenebilir enerji üretimini desteklemeye yönelik mekanizma sonucunda maruz kaldıkları maliyetler) nedeniyle maruz kaldığı kur risklerini yönetmek için de vadeli döviz işlemleri (*forward*) yapmaktadır. Elektrik fiyatlarını yönlendiren önemli unsurlar arasında doğal gaz ve diğer yakıt fiyatları, kurulu güç artışları, hidroloji ve talep artışı yer almaktadır. Yenilenebilir enerji kaynaklarının payındaki artışa bağlı olarak ve rüzgâr miktarı, elektrik piyasasındaki fiyatın oluşumu için önem taşımaktadır. Ancak Şirket'in perakende satış şirketleri, elektrik satın alma maliyetlerini müşterilerine genel olarak yansıtabilmektedir ve bu da elektrik fiyatları seviyesinin Şirket'in faaliyet sonuçları üzerinde etkisinin nispeten kısıtlı olmasını sağlamaktadır.

Buna ek olarak, 28 Eylül 2017'de, Şirket'in Kurumsal Yeniden Yapılanması'nı tamamlaması sonucunda, Enerjisa'nın elektrik tedarik faaliyetlerinin yönetimi için Enerjisa kapsamında bir ticari iş birimi kurulmuştur. Bu birim kurulmadan önce, Enerjisa'nın tedarik faaliyetleri Enerjisa Elektrik Toptan kapsamındaki bir birim tarafından yürütülmüş olup tedarik iş biriminin kurulmasından bu yana Enerjisa elektrik satın alma faaliyetlerini kendisi yönetebilecek duruma gelmiştir. Şirket, üçüncü bir kişiye bağlı olmadan kendi elektrik tedarik operasyonlarını yürütebilmesinin daha rekabetçi fiyatlarla, vadelerle ve koşullarla elektrik satın almasına imkân tanıyacağına ve açık pozisyonlarından kaynaklanan risklerini daha iyi yönetebileceğine inanmaktadır.

Şirket'in Operasyonlarının Finansmanı

Şirket, esas olarak işletme sermayesi ihtiyaçlarını karşılamak, yatırım harcamalarını finanse etmek ve Ayedaş ve Toroslar bölgelerinin devralınmasıyla ilgili satın alma bedellerini ödemek için finansman kaynaklarına ihtiyaç duymuştur ve duymaktadır. Şirket bu sermaye ihtiyaçlarını esas olarak operasyonlarından elde ettiği nakitle karşılamaktır. Şirket'in temel likidite kaynağı, elektrik satışlarından ve ilgili hizmetlerden elde edilen perakende satış hasılatından, perakende satış hizmeti hasılatından ve dağıtım hizmeti hasılatından müteşekkildir. Şirket geçmişte, faaliyetleri için önemli miktarda nakde ihtiyaç duymuş ve bu doğrultuda kendi tüzel kişiliğinin, dağıtım şirketlerinin ve perakende satış şirketlerinin faaliyetlerinin finansmanı için hem kendi şirketleri arasında hem de üçüncü taraf finansal kurumlarla finansman anlaşmaları yapmıştır.

Aşağıdaki tablolarda, 31 Aralık 2014, 2015 ve 2016 yıllarına ve 30 Eylül 2016 ve 2017 tarihleri itibarıyla sona eren dokuz aylık dönemlere ilişkin olarak Şirket'in net borç gelişimi, borç yapısı ve efektif faiz oranlarının ağırlıklı ortalaması gösterilmektedir.

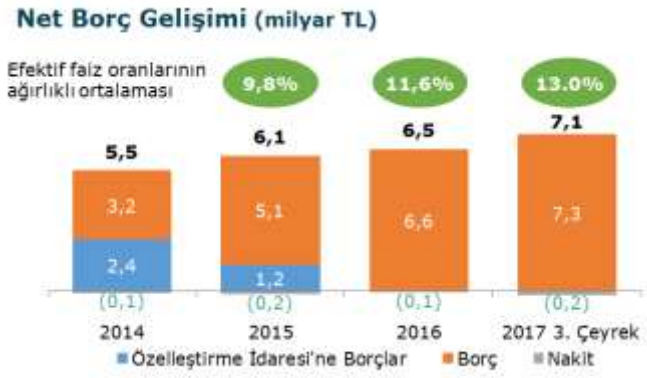

Buna ek olarak, Enerjisa ve Başkent EDAŞ tarafından TÜFE endeksli tahviller ihraç edilmiştir. Bu tahviller Türkiye'de nitelikli yatırımcılara satılmış olup Borsa İstanbul'un Kesin Alım-Satım Pazarı'nda işlem görmektedir. Şirket geçmişte, Ayedaş ve Toroslar bölgelerinin devralması ile ilgili olarak Özelleştirme İdaresi'ne borçlanmış olup bu borçların tamamı 2016 yılının Eylül ayı sonuna kadar refinanse etmiştir.

Şirket, finansmanda uygun faiz oranları elde edebilmek, etkin bir işletme sermayesi yönetimi sağlamak ve gelirleri ile finansman kaynakları arasındaki vade farklarını kapatmak için sürekli olarak çalışmaktadır. Şirket'in güçlü finansal pozisyonunu sürdürmeye odaklanması, öngörülebilir bir nakit akışı yaratabilmesi ve

hissedarlarından gelen stratejik destek, Şirket'in istikrarını sürdürülebilir kılmasına ve etkin yatırımlarla hissedarlara getiri sağlamasına imkân tanımaktadır. Şirket aynı zamanda faaliyetlerini ve finansman gereksinimlerini birbiri ile uyumlu hale getirmek amacıyla, mevcut finansman borcunun bir kısmını TÜFE'ye endeksli tahvillerle yeniden finanse etmeye yönelik olarak çalışmaktadır.

Fitch Ratings, 22 Aralık 2016 tarihinde EEDAŞ'ın uzun vadeli ulusal kredi notunu "AA(tur)" ve görünümünü "durağan" olarak açıklamıştır. EEDAŞ ve Enerjisa'nın 2017 yılı Nisan ayında Enerjisa tüzel kişiliği altında birleşmeleri sonrasında da, 10 Temmuz 2017 tarihinde Fitch Ratings Şirket'in uzun vadeli ulusal kredi notunun "AA(tur)" ve görünümünün "durağan" olduğunu teyit etmiştir. Buna ek olarak, Fitch Ratings, 27 Temmuz 2016 tarihinde Başkent EDAŞ'ın da uzun vadeli ulusal kredi notunu "AA(tur)" ve görünümünü "durağan" olarak açıklamış ve daha sonra 22 Temmuz 2017 tarihinde bu açıklamasını teyit etmiştir. Fitch Ratings, Enerjisa'nın uzun vadeli ulusal kredi notunu da 19 Aralık 2017 tarihinde AA(tur)" ve görünümünü "durağan" olarak teyit etmiştir.

Mevsimselliğin ve Türkiye'deki Meteorolojik Koşulların Etkileri

Geçmişten bu yana Şirket'in perakende satış operasyonları orta derecede mevsimsellik göstermektedir. Şirket'in perakende satış gelirlerinde, hem elektrik tüketimi, hem de fiyatlar açısından, üçer aylık dönemlerde mevsimsellikler yaşanmaktadır. Elektrik tüketimi tipik olarak ısınma ve aydınlatma ihtiyaçları nedeniyle kış aylarında, klima ve soğutma ihtiyaçları nedeniyle de yaz aylarında artmaktadır. Benzer şekilde, doğal gaz talebindeki ve doğal gaz fiyatlarındaki artış sonucunda, kış aylarında elektrik fiyatları da artmaktadır. Yaz aylarında, su akımlarının düşük olması nedeniyle hidroelektrik santrallerindeki enerji üretiminin azalması sonucunda elektrik fiyatı artmakta; sonbahar ve ilkbahar aylarında ise hidroelektrik santrallerindeki elektrik üretimi arttığı için elektrik fiyatları düşmektedir.

Özelleştirme Sonrası Yeniden Yapılandırma ve Devam Eden Tasarruf Çalışmaları

Şirket, faaliyetlerinin boyutu ve verimlilik odaklılığı dikkate alındığında, yüksek kaliteli dağıtım hizmetleri sağlamak, müşteri gereksinimlerine odaklanmak, hizmet kalitesini iyileştirmek ve süreçlerini geliştirmek suretiyle elektrik piyasasının şekillendirilmesinde önemli bir rol oynadığına inanmaktadır. Şirket'in operasyonel verimlilik göstergelerinin iyileştirilmesi, işletme giderlerinin düşürülmesi, satın alma maliyetlerinin azaltılması ve kayıp kaçak oranlarının iyileştirilmesi faaliyetlerden değer yaratılmasını desteklemiştir. Bu hususlar, hissedarlar açısından azami düzeyde değer yaratmak için odaklanılması gereken temel alanlardır.

Şirket, Başkent Bölgesi'ni 2009'da devralmıştır ve bu da dağıtım şirketlerinin dönüşümünü gerçekleştirmek ve verimliliğini iyileştirmek için Şirket'in ilk deneyimi olmuştur. Şirket daha sonra 2013 yılında Ayedaş Bölgesi'ni ve Toroslar Bölgesi'ni devralmıştır. Ayedaş ve Toroslar bölgelerinin devralınmasından bu yana Şirket, daha önce Başkent Bölgesi'nde elde ettiği deneyimlerden yararlanmaktadır ve Ayedaş Bölgesi ile Toroslar Bölgesi'ndeki operasyonlarını çok daha hızlı bir şekilde optimize etmek konusunda kararlıdır.

Şirket'in devraldığı bölgeler daha önceleri operasyonel verimsizlik, yetersiz müşteri hizmetleri ve düşük tahsilat oranları ile karakterize edilmekte idi. Şirket, bu bölgeleri devraldıktan sonra, dört temel stratejisi olan (i) merkezileştirme, (ii) tesis yönetimi, (iii) yeniden yapılandırma ve (iv) altyapı ve süreç geliştirme stratejilerini uygulayarak bu alanları gözle görülür şekilde iyileştirmiştir. Başkent Bölgesinin daha erken devralınması sayesinde edinilen deneyim, Şirket'in Ayedaş ve Toroslar bölgelerini de özelleştirme sonrasında hızlı bir şekilde yeniden yapılandırmasına ve entegre etmesine imkân tanımıştır.

Şirket, bu maliyet tasarruflarının bir parçası olarak Başkent Bölgesi'ndeki çalışan sayısını %42 oranında düşürmüştür. Benzer olarak Ayedaş Bölgesindeki çalışan sayısı %36 oranında; Toroslar Bölgesi'ndeki çalışan sayısı %39 oranında azaltılabilmiştir. Şirket, dağıtım bölgelerini devralmasından sonra, (i) müşterilerin hizmet merkezlerindeki bekleme sürelerini yaklaşık 1 saatten 12 dakikaya düşürmüş, (ii) çağrı merkezlerinin ulaşılabilirlik oranını %10'dan %90'a yükseltmiş ve (iii) müşteri hizmet merkezlerine ilk gelişte sorunu çözme oranını %15'ten %48'e yükseltmiştir.

10.3. İhraççının borçluluk durumu

Borçluluk Durumu	Tutar (bin TL)			
	31 Aralık			30 Eylül
	2014	2015	2016	2017
Kısa vadeli yükümlülükler	**3.294.155**	**4.580.790**	**4.933.695**	**4.215.754**
Garantili	-	-	-	-
Teminatlı	-	-	-	-
Garantisiz/Teminatsız	3.294.155	4.580.790	4.933.695	4.215.754
Uzun vadeli yükümlülükler (uzun vadeli borçların kısa vadeli kısımları hariç)	5.428.962	5.074.438	5.450.925	7.581.337
Garantili	-	-	-	-
Teminatlı	-	-	-	-
Garantisiz/Teminatsız	5.428.962	5.074.438	5.450.925	7.581.337
Kısa ve Uzun Vadeli Yükümlülükler Toplamı	**8.723.117**	**9.655.228**	**10.384.620**	**11.797.091**
Özkaynaklar	**4.040.342**	**4.365.831**	**4.746.828**	**5.200.794**
Ödenmiş/çıkarılmış sermaye	4.389.585	4.389.585	3.964.528	4.017.433(1)
Yasal yedekler	53.303	53.303	139.190	180.038
Diğer yedekler	(402.546)	(77.057	643.110	1.003.323
TOPLAM KAYNAKLAR	**12.763.459**	**14.021.059**	**15.131.448**	**16.997.885**
Net Borçluluk Durumu				
A. Nakit	43.268	72.748	55.956	105.509
B. Nakit Benzerleri	69.401	79.355	18.614	49.685
C. Alım Satım Amaçlı Finansal Varlıklar	-	-	-	-
D. Likidite (A+B+C)	112.669	152.103	74.570	155.194
E. Kısa Vadeli Finansal Alacaklar	-	-	-	-
F. Kısa Vadeli Banka Kredileri	762.210	915.335	1.556.770	1.463.482
G. Uzun Vadeli Banka Kredilerinin Kısa Vadeli Kısmı	43.161	1.000.729	1.541.024	590.717
H. Diğer Kısa Vadeli Finansal Borçlar (ÖİB ve TEDAŞ)	1.254.917	1.209.086	25.087	29.097
I. Kısa Vadeli Finansal Borçlar (F+G+H)	2.060.288	3.125.150	3.122.881	2.083.296
J. Kısa Vadeli Net Finansal Borçluluk (I-E-D)	1.947.619	2.973.047	3.048.311	1.928.102
K. Uzun Vadeli Banka Kredileri	1.748.000	2.518.323	2.835.618	3.964.548
L. Tahviller	350.000	359.677	364.382	1.157.439
M. Diğer Uzun Vadeli Krediler (ÖİB ve TEDAŞ)	1.415.802	232.392	245.134	262.631
N. Uzun Vadeli Finansal Borçluluk (K+L+M)	3.513.802	3.110.392	3.445.134	5.384.618
O. Net Finansal Borçluluk (J+N)	5.461.421	6.083.439	6.493.445	7.312.720

(1) Şirketimizin yasal sermayesi 1.181.069 bin TL olup, ayrıca TFRS gereğince 2.836.364 bin TL sermaye düzeltme farkı mevcuttur.

Türev Finansal Araçlar ve Bilanço Dışı Düzenlemeler

Şirket'in finansal faaliyetleri ve perakende şirketlerinin ABD Dolarına endeksli YEKDEM maliyeti kalemi, değişken faiz oranlarından ve döviz kurlarından doğan risklere tabidir. Şirket, bazı taahhütler ve öngörülen

işlemlerde döviz kuru dalgalanmalarına ilişkin risklerini gidermek için türev finansal araçlar (vadeli döviz ve swap sözleşmeleri başta gelmek üzere) kullanmaktadır.

Şirket'in perakende satış şirketleri, serbest piyasa faaliyetleriyle bağlantılı değişken YEKDEM maliyetlerinden doğan risklere maruz kalmaktadırlar. Bu faaliyetler, Türk Lirasının ABD Doları karşısında dalgalanmasından etkilenmektedir. Şirket'in perakende satış şirketleri, YEKDEM maliyetlerinin ABD Doları kurundaki değişiklikler nedeniyle dalgalanmasını hafifletmek için vadeli sözleşmeler yapmaktadır. 30 Eylül 2017 itibarıyla Şirket'in taraf olduğu ve toplam değeri yaklaşık 118.470 bin ABD Doları'na ulaşan ve YEKDEM maliyetlerine ilişkin risk azaltma (hedging) maksatlı vadeli sözleşmeleri mevcuttur. Şirket'in bunlara ek olarak ABD Doları üzerinden aldığı banka kredilerinden her biriyle ilgili olarak ortaya çıkan döviz kuru risklerini tamamen gidermek için döviz swap ve çapraz kur swap işlemleri bulunmaktadır.

Şirket'in perakende şirketleri, düzenlemeye tabi müşterilerine enerji satın almak için TETAŞ'la sözleşmeler yapmaktadırlar. TETAŞ yeterli elektrik hacmine sahip olduğu sürece, düzenlemeye tabi işlerle ilgili enerjinin TETAŞ'tan satın alınması zorunludur. Şirket, enerji satın alma faaliyetleriyle ilgili olarak TETAŞ'a ve EPİAŞ'a teminat mektupları vermiştir. Şirket bunlara ek olarak, İşletme Devri Sözleşmeleri kapsamındaki yükümlülüklerin yerine getirilmesine ilişkin olarak TEDAŞ'a ve her iletim bağlantı noktası için Şirket'in dağıtım şirketleriyle TEİAŞ arasında imzalanan sistem kullanım sözleşmesi kapsamındaki ödeme yükümlülüklerinin yerine getirilmesine ilişkin olarak TEİAŞ'a teminat mektupları vermiştir.

11. İHRAÇÇININ FON KAYNAKLARI

11.1. İhraççının kısa ve uzun vadeli fon kaynakları hakkında bilgi:

Likidite ve Sermaye Kaynakları

Şirket esas olarak işletme sermayesi gereksinimlerini finanse etmek, mevzuatta belirlenen yatırım harcamalarını finanse etmek ve Ayedaş ve Toroslar bölgelerini devralmasıyla ilgili yükümlülüklerini karşılamak için finansmana ihtiyaç duymaktadır.

Şirket'in temel likidite kaynağı, elektrik satışlarından ve ilgili hizmetlerden elde edilen perakende satış hasılatından, perakende satış hizmeti hasılatından ve dağıtım hizmeti hasılatından müteşekkildir. Şirket'in finansman kaynakları ve yatırım giderlerini finanse edebilmesi, ekonomik koşullar, mevzuattaki gelişmeler, müşterilerin talepleri ve finansmanın mevcut olup olmaması gibi Şirket'in kontrolünün ötesinde olan birçok faktörden etkilenmektedir. Bu nedenle, Şirket'in finansman gereksinimleri, planlanan yatırım harcamalarını desteklemek için gerek duyduğundan fazla olabilir. Şirket, yatırım giderlerini desteklemek için ek finansmana ihtiyaç duyduğu takdirde, özel finansman veya kamu finansmanı ya da sair kaynak arayışına girebilir.

Şirket geçmişte faaliyetleri için önemli miktarda nakde ihtiyacı olması nedeniyle önemli finansman ihtiyacı içine girmiştir. Bu doğrultuda Şirket, kendi tüzel kişiliğinin, dağıtım şirketlerinin ve perakende satış şirketlerinin finansmanı için hem kendi şirketleri arasında hem de üçüncü taraf finansal kurumlar ile finansman anlaşmaları yapmıştır. Buna ek olarak, Enerjisa, EEDAŞ ve Başkent EDAŞ tarafından TÜFE'ye endeksli tahvil ihraçları gerçekleştirilmiştir. Bu tahviller Türkiye'de nitelikli yatırımcılara satılmış olup, Borsa İstanbul Kesin Alım-Satım Pazarında işlem görmektedir. Şirket geçmişte Ayedaş ve Toroslar bölgelerini devralması ile ilgili olarak Özelleştirme İdaresi'ne karşı borç altına girmiş ve Özelleştirme İdaresi'ne olan borcunun tamamını 2015 yılının sonuna kadar yeniden finanse etmiştir.

Finansman Düzenlemeleri

Şirketler Arası Krediler

Şirket, düzenlemelerle belirlenen yatırım harcamalarını finanse etmek ve Ayedaş ve Toroslar bölgelerinin devralınmasıyla ilgili yükümlülüklerini karşılamak için mümkün olduğunca iç fonlarını kullanmaktadır. Şirket perakende satış şirketlerinden de grup içi krediler almıştır. Bu krediler, piyasa faiz oranlarıyla ve çeşitli vadelerle verilmiş olup, bu vadelerin sonuncusu Eylül 2018'dir. 30 Eylül 2017 itibarıyla, Şirket'in perakende satış şirketleri tarafından Şirket'e verilmiş olan kredilerin geri ödenmemiş miktarı 972 milyon TL'dir (anapara tutarı).

Şirket'in perakende satış şirketlerinin Şirket'e verdikleri grup içi kredilerden başka, Şirket'in dağıtım şirketlerine verdiği krediler de bulunmaktadır. Bu krediler de piyasa faiz oranlarıyla ve gecelik kredi olarak verilmiştir. 30 Eylül 2017 itibarıyla, Şirket'in dağıtım şirketlerine vermiş olduğu kredilerin geri ödenmemiş miktarı 901,7 milyon TL'dir (anapara tutarı). Bu şirketler arası kredilerin Enerjisa seviyesinde konsolidasyona tabi olmaları ve dolayısıyla ortadan kalkmaları nedeniyle konsolide seviyede yarattıkları etki sıfırdır. Bunun sonucunda, şirketler arası kredi işlemleri, bu işlemler kapsamındaki alacak ve borçlar konsolidasyon sonucunda birbirleriyle mahsup edildiklerinden Enerjisa için herhangi bir borca neden olmamaktadır.

Akbank ile Yapılan Finansman Sözleşmeleri

Şirket (dağıtım ve perakende satış şirketleri de dâhil olmak üzere), Akbank ile en son vade tarihi Eylül 2020 olacak şekilde çeşitli vadelerle, %12,86 ve %16,07 arasında değişen piyasa faiz oranları üzerinden çeşitli kredi sözleşmeleri akdetmiştir. Şirket'in 5 Temmuz 2017'de kullandığı ve geri ödeme tarihi 6Temmuz 2018 olan 100 milyon ABD Doları (anapara) tutarındaki kredi, 4 Ağustos 2017 tarihinde kullandığı ve geri ödeme tarihi 5 Ağustos 2019 olan 63,6 milyon ABD Doları (anapara) tutarındaki kredi ve 27 Eylül 2017 tarihinde kullanılan ve geri ödeme tarihi 27 Eylül 2019 olan 100 milyon ABD doları (anapara) dışında bu kredilerin tamamının

para birimi Türk Lirası'dır. 30 Eylül 2017 itibarıyla, Akbank'ın Şirket'e kullandırdığı kredilerin geri ödenmemiş miktarı 2.352 milyon TL ve 266,9 milyon ABD Doları'dır (ilgili kredilerin anapara tutarları sırasıyla 2.290 milyon TL ve 263,6 milyon ABD Doları'dır). Para birimi ABD Doları olan kredilerle bağlantılı kur riskleri, döviz swap ve çapraz kur swap araçlarıyla tamamen giderilmiştir.

Bu krediler için teminat veya garanti verilmemiştir ve bu kredi sözleşmeleri kapsamındaki temerrüt halleri, (i) ödeme yapmama, (ii) iflas, (iii) yanıltıcı bilgi verme ve (iv) 100 milyon TL'yi aşan bir icra kararına maruz kalma gibi mutat temerrüt halleridir. Bu kredi sözleşmelerinde, Halka Arz açısından önem taşımayan mutat taahhütler yer almaktadır.

Üçüncü Kişilerle Yapılan Finansman Sözleşmeleri

Şirket (dağıtım ve perakende satış şirketleri de dâhil olmak üzere), başlıca Ziraat Bankası A.Ş. ("**Ziraat Bankası**"), Türkiye İş Bankası A.Ş. ("**İş Bankası**"), Türkiye Garanti Bankası A.Ş. ("**Garanti Bankası**"), Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş. ("**TSKB**"), Citibank A.Ş. ("**Citibank**") ve Türkiye Ekonomi Bankası A.Ş. ("**TEB**") olmak üzere büyük Türk bankalar ile kredi sözleşmeleri akdetmiştir. Buna ek olarak Şirket'in Garanti Bank International N.V. ("**Garanti Bank International**") ve İş Bank AG ("**İş Bank International**") gibi Türk bankaların yurt dışı iştirakleri ile de akdetmiş olduğu kredi sözleşmeleri de vardır.

Tüm bu kredi sözleşmeleri %11,18'den %16,17'ye kadar değişen piyasa faiz oranları öngörmektedir ve krediler Türk Lirası cinsinden belirlenmiştir. Bunlara ek olarak, 30 Eylül 2017 tarihi itibarıyla Başkent EDAŞ'ın kullanım yapmış olduğu Avro cinsinden ve %2,68 faiz oranı öngören bir adet kredi sözleşmesi bulunmaktadır. Bu kredilerin geri ödeme tarihleri Mart 2018'den Nisan 2020'ye kadar değişmektedir. 30 Eylül 2017 tarihi itibarıyla Şirket'in almış olduğu kredi tutarı, çıkarılmış tahvillerden kaynaklanan miktarlar haricinde, yaklaşık 2,67 milyar TL ve 11 milyon Avro'ya ulaşmıştır (toplam borcumuzun anapara tutarı 2,60 milyon TL ve 11 milyon Avro'dur.). Başkent EDAŞ'ın Euro cinsinden yükümlülükleri, döviz swap araçları vasıtasıyla tamamen dengelenmiştir.

Bu kredilerin hiçbiri için teminat veya garanti verilmemiştir ve tüm kredi sözleşmeleri halka arz bakımından önem arz etmeyen mutat taahhütler içermektedir. Ek olarak, bu kredi sözleşmeleri kapsamındaki temerrüt hallerinden bazıları, (i) ödeme yapmama, (ii) iflas, (iii) 50 milyon TL'yi aşan bir icra kararına maruz kalma, (iv) faaliyetlerin sürekliliğini kısıtlayacak şekilde izin ve ruhsatların iptal edilmesi, (vi) işle ilgili varlıkların kamulaştırılması (v) yanıltıcı bilgi verme (iv) aleyhe 100 milyon TL'yi aşan icra takiplerinin başlatılması (vi) işlerin devamını engelleyecek lisans ve izin iptalleri (vii) işletme varlıklarının kamulaştırılması ve (viii) kontrol değişikliği gibi mutat temerrüt halleridir.

Öte yandan TEDAŞ'ın (dağıtım bölgelerinin eski sahibi olarak) Avrupa Yatırım Bankası ve Dünya Bankası'yla yapmış olduğu kredi sözleşmeleri kapsamındaki Avro bazındaki ödeme borçlarının ilgili dağıtım şirketlerine devrolması sonucu Şirket'in dağıtım şirketlerinin kullanım yapmış olduğu Avro cinsinden, ikisi değişken faizli ve kalan üçü de %2,55'ten %4,70'e kadar değişen sabit faiz oranları öngören beş adet kredi sözleşmesi bulunmaktadır. 30 Eylül 2017 tarihi itibarıyla bu kredilerden kullandırım toplamı yaklaşık 70,5 milyon Avro olup, anılan kredilere ilişkin olarak İzahname tarihi itibarıyla herhangi bir riskten korunma (*hedging*) işlemi yapılmamış bulunmaktadır.

30 Eylül 2017 tarihi itibariyle Şirket'in konsolide kredileri içerisinde solo bazda Enerjisa Enerji A.Ş. bünyesinde yer alan kredilerin tamamı, dağıtım bölgelerinin özelleştirmeleri sırasında kullanılmış olan kredilerin refinansmanı için alınmış kredilerden oluşmaktadır.

Günlük ve Rotatif Krediler

Şirket'in dağıtım şirketleri, (i) işletme sermayesi gereksinimlerini ve (ii) diğer kredilerine göre daha düşük miktarlı ve kısa vadeli yatırım harcamaları gereksinimlerini finanse etmek amacıyla günlük krediler kullanmaktadır. Dağıtım şirketleri bu günlük kredileri daha sonra uzun vadeli krediler ile refinanse edilmektedir. 30 Eylül 2017 itibarıyla alınmış olan günlük ve rotatif kredilerin geri ödenmemiş kısmının

toplam miktarı 159,75 milyon TL'dir. Bu krediler, mutat genel kredi sözleşmeleri kapsamında kullanılmakta ve kredilerde halka arz açısından önem taşımayan mutat taahhütler yer almaktadır.

Tahvil İhraçları

İşbu İzahname itibarıyla, Şirket'in ve bağlı ortaklığı Başkent EDAŞ'ın Borsa İstanbul'da işlem görmekte olan beş adet tahvili bulunmaktadır. Bu tahvillerin tamamı TÜFE'ye endekslidir, altı ayda bir kupon ödemelidir ve tahviller nitelikli yatırımcılara satılmıştır. Ayrıca bu tahviller Borsa İstanbul'un Kesin Alım-Satım pazarında işlem görmektedir.

Enerjisa Tahvili

Şirket, 1 Ağustos 2017 tarihinde, 355 milyon TL tutarında TÜFE'ye endeksli bir tahvil ihracı gerçekleştirmiştir. Bu ihraç, 21 Temmuz 2017 tarihli SPK ihraç belgesi kapsamında gerçekleşmiştir. Tahvilin vadesi beş yıl, vade sonu 26 Temmuz 2022 ve yıllık kupon oranı TÜFE + 500 baz puandır. Ak Yatırım'ın aracı kurum olduğu bu ihraç doğrultusunda tahvil, varlık yönetim fonları, emeklilik fonları, kurumsal yatırımcılar ve bireysel yatırımcıları kapsayan nitelikli yatırımcılara ve Avrupa İmar ve Kalkınma Bankası'na ("**AİKB**") satılmıştır. Bu tahvilin şart ve koşulları, halka arz önem taşımayan mutat taahhütler içermektedir.

Şirket, 20 Ekim 2017 tarihinde, 100 milyon TL tutarında TÜFE'ye endeksli bir tahvil ihracı gerçekleştirmiştir. Bu ihraç, 21 Temmuz 2017 tarihli SPK ihraç belgesi kapsamında gerçekleştirilmiştir. Tahvilin vadesi dört yıl, vade sonu 15 Ekim 2021 ve yıllık kupon oranı TÜFE + 475 baz puandır. Aracı kuruluş Ak Yatırım'dır. Tahvil, varlık yönetimi fonları, emeklilik fonları, kurumsal yatırımcılar ve bireysel yatırımcıları kapsayan nitelikli yatırımcılara satılmıştır.

EEDAŞ Tahvili

EEDAŞ, 2 Mart 2017 tarihinde, 405 milyon TL tutarında TÜFE'ye endeksli bir tahvil ihracı yapmıştır. Bu ihraç, 29 Aralık 2016 tarihli SPK ihraç belgesi kapsamında gerçekleştirilmiştir. Tahvilin vadesi dört yıl, vade sonu 23 Şubat 2021 ve yıllık kupon oranı TÜFE + 475 baz puandır. Aracı kuruluş Ak Yatırım olup tahvil, varlık yönetimi fonları, emeklilik fonları, kurumsal yatırımcılar ve bireysel yatırımcıları kapsayan nitelikli yatırımcılara satılmıştır. Bu tahvilin şart ve koşulları, halka arz açısından önem taşımayan mutat taahhütler içermektedir.

28 Nisan 2017 tarihinde Kurumsal Yeniden Yapılanma'nın ilk adımının tamamlanmasından sonra, EEDAŞ (elektrik dağıtım ve perakende satış şirketlerini devralmak üzere kurulan araç şirket) Enerjisa'yla birleşmek suretiyle tasfiyesiz olarak sona ermiştir. Bu birleşmeyle bağlantılı olarak, EEDAŞ'ın EEDAŞ Tahvili kapsamındaki yükümlülükleri de dâhil olmak üzere, EEDAŞ'ın varlık ve yükümlülüklerinin tamamı defter değerleri üzerinden Enerjisa'ya devredilmiştir.

Başkent EDAŞ Tahvilleri

Başkent EDAŞ, 15 Ağustos 2016 ve 30 Eylül 2016 tarihlerinde sırasıyla 200 milyon TL ve 150 milyon TL tutarlarında iki TÜFE'ye endeksli tahvil ihracı yapmıştır. Bu ihraçlar, 26 Temmuz 2016 tarihli SPK ihraç belgesi kapsamında yapılmıştır. Her iki tahvilin de vadesi üç yıldır ve vade sonları sırasıyla 12 Ağustos 2019 ve 27 Eylül 2019'dur. Her iki tahvilin de yıllık kupon oranı TÜFE + 400 baz puandır. Aracı kuruluş Garanti Yatırım Menkul Kıymetler A.Ş.'dir ve tahviller varlık yönetimi fonları, emeklilik fonları, kurumsal yatırımcılar ve bireysel yatırımcıları kapsayan nitelikli yatırımcılara satılmıştır. Bu tahvillerin şart ve koşulları, Halka Arz açısından önem taşımayan mutat taahhütler içermektedir.

Başkent EDAŞ'ın yurt içinde, halka arz edilmeksizin nitelikli yatırımcılara satılmak üzere 1.000.000.000 TL ihraç tavanı içinde borçlanma aracı ihracı için Sermaye Piyasası Kurulu (SPK)'ya yaptığı başvuru, SPK'nın 03.11.2017 tarih ve 39/1314 sayılı kararı ile onaylanmıştır.

Kredi Derecelendirme Notları

Fitch Ratings, 22 Aralık 2016 tarihinde EEDAŞ'ın ulusal uzun vadeli kredi notunu "AA(tur)" ve görünümünü "durağan" olarak açıklamıştır. EEDAŞ ve Enerjisa'nın 2017 yılı Nisan ayında birleşmeleri sonrasında, 10 Temmuz 2017 tarihinde Fitch Ratings Şirket'in ulusal uzun vadeli kredi notunun "AA(tur)" ve görünümünün "durağan" olduğunu teyit etmiştir. Aynı şekilde, Fitch Ratings, Enerjisa'nın uzun vadeli ulusal kredi notunu da 19 Aralık 2017 tarihinde AA(tur)" ve görünümünü "durağan" olarak teyit etmiştir.

Buna ek olarak, Fitch Ratings, 27 Temmuz 2016 tarihinde Başkent EDAŞ'ın ulusal uzun vadeli kredi notunu "AA(tur)" ve görünümünü "durağan" olarak açıklamış ve daha sonra 22 Temmuz 2017 tarihinde bu açıklamasını teyit etmiştir.

11.2. Nakit akımlarına ilişkin değerlendirme:

Nakit Akışları

Aşağıdaki tablo, belirtilen dönemler için Şirket'in nakit akışlarını özetlemektedir.

	31 Aralık'ta sona eren yıl			30 Eylül'de sona eren dokuz aylık dönem	
	2014	**2015**	**2016**	**2016**	**2017**
			(*bin Türk Lirası)*		
Dönem başındaki nakit ve nakit benzerleri	**340.635**	**112.669**	**152.103**	**152.103**	**74.570**
İşletme faaliyetlerinden elde edilen nakit akışları.....	98.044	1.021.362	1.859.439	1.197.596	1.196.612
Yatırım faaliyetlerinden elde edilen nakit akışları	(1.642.809)	(2.286.473)	(2.709.132)	(2.091.581)	(1.283.447)
Finansman faaliyetlerinden elde edilen nakit akışları	1.316.799	1.304.545	772.160	899.079	167.459
Nakit ve nakit benzerlerindeki artış/(düşüş).....	(227.966)	39.434	(77.533)	5.094	80.624
Dönem sonundaki nakit ve nakit benzerleri	**112.669**	**152.103**	**74.570**	**157.197**	**155.194**

İşletme Faaliyetlerinden Elde Edilen Nakit Akışları

Şirket, işletme faaliyetlerinden elde edilen nakit akışlarını esas olarak;

(i) Dağıtım faaliyetleri kapsamında DVT geri ödemeleri, DVT üzerinden RMGO'ya eşit olarak elde edilen faiz gelirleri, işletme giderlerine ilişkin gelir gereksinimleri, iletim gelirleri, genel aydınlatma gelirleri ve kayıp kaçak gelirleri ve

(ii) Perakende satış faaliyetleri kapsamında elektrik satışı için müşterilere kesilen faturaların tahsil edilmesinden

elde etmektedir. Dağıtım ve perakende satış sektörlerindeki düzenlenmiş gelir gereksinimi mekanizması, Perakende Satış Tarifesi ve Dağıtım Tarifesi hesaplamalarının temelini oluşturmaktadır. İlgili dönem hakkındaki talep tahminleri kullanılarak tespit edilen ve ilgili dönemin sona ermesinden iki çeyrek dönem sonra düzenleyici kurumun gerçekleşen satış rakamlarına göre revize ettiği fiyat eşitleme uyarlamaları Şirket'e önemli miktarda nakit girmesine veya Şirket'ten önemli miktarda nakit çıkmasına yol açabilmektedir. Şirket'in işletme faaliyetlerinde kullandığı nakit akışları esas olarak,

(i) işletme giderleri, kayıp kaçak ve genel aydınlatmayla ilgili olarak satın alınan elektrik ödemeleri ve dağıtım faaliyetleri kapsamında satın alınan elektrik ödemeleri ve

(ii) elektrik tedarik maliyeti, YEKDEM maliyetleri, piyasa operasyon ücretleri, dengesizlik maliyeti ve enerji tedariki düzeltme maliyetleri gibi diğer piyasa maliyetlerinden

oluşur. Şirket'in 30 Eylül 2016 tarihinde sona eren dokuz aylık dönemde işletme faaliyetlerinden elde ettiği nakit akışı 1.197.596 bin TL iken, 30 Eylül 2017 tarihinde sona eren dokuz aylık dönemde söz konusu nakit

akışı 1.196.612 bin TL olarak gerçekleşmiştir. Bu farkın temel nedenleri, DVT üzerinden RMGO'ya eşit olarak elde edilen faiz geliri, işletme giderlerine ilişkin gelir gereksinimleri, iletim geliri, genel aydınlatma geliri, kayıp kaçak geliri artışları ve işletme giderlerinin azalmasına bağlanabilir.

Şirket'in 31 Aralık 2015 tarihinde son eren yılda işletme faaliyetlerinden elde ettiği nakit akışı 1.021.362 bin TL iken, 31 Aralık 2016 tarihinde sona eren yılda bu nakit akışı 1.859.439 bin TL olarak gerçekleşmiştir. Bu farkın temel nedenleri, DVT üzerinden RMGO'ya eşit olarak elde edilen faiz geliri, işletme giderlerine ilişkin gelir gereksinimleri, iletim geliri, genel aydınlatma geliri, kayıp kaçak geliri artışlarına ve işletme giderlerinin azalmasına bağlanabilir. Şirket'in perakende satış operasyonlarının, 2016 yılında işletme faaliyetlerinden gelen nakit akışlarındaki değişikliklerde önemli bir etkisi olmamıştır.

Şirket'in 31 Aralık 2014 tarihinde sona eren yılda işletme faaliyetlerinden elde ettiği nakit akışı 98.044 bin TL iken, 31 Aralık 2015 tarihinde sona eren yılda bu nakit akışı 1.021.362 bin TL olarak gerçekleşmiştir. Bu fark esas olarak (i) dağıtım bölgelerinin devralınmasından önceki dönemle ilgili şüpheli alacak tahsilatlarının büyük ölçüde artması gibi nedenlerle perakende satış işinden elde edilen işletme gelirlerinin önemli miktarda fazla olmasından, (ii) elektrik fiyatlarının 2014'e oranla daha uygun olduğu bir ortamda serbest piyasa faaliyetlerinin artması nedeniyle kâr marjlarının artmasından ve (iii) DVT üzerinden RMGO'ya eşit olarak elde edilen faiz geliri tahsilatlarından kaynaklanmaktadır. Diğer yandan, işletme giderlerine ilişkin gelir gereksinimleri, iletim gelirleri, genel aydınlatma gelirleri, kayıp kaçakla ilgili geriye dönük olarak yapılan düzeltmeler sayesinde azalan maliyetler ve işletme giderleri performansının iyileşmesi sonucunda azalan işletme giderleri de işletme gelirlerinden elde edilen nakit akışındaki değişikliğe katkıda bulunmuştur.

Yatırım Faaliyetlerinden Elde Edilen Nakit Akışları

Şirket'in yatırım faaliyetlerinden elde edilen nakit akışları, esas olarak tarife yapısına dayalı olarak gerçekleştirdiği yatırım harcamalarıyla ilgilidir. Şirket öncelikle şebekeyle ilgili olarak veya şebeke dışı (çevre, kamulaştırma ve güvenlik gibi) yaptığı harcamalar, genişleme yatırımları, değiştirme ve iyileştirme yatırımları, şebeke işletme sistemi yatırımları (GIS, SCADA ve OSOS sistemi gibi) ve sayaç yatırımları için yatırım harcamaları yapmaktadır. Şirket ayrıca, repo ve vadeli mevduat işlemlerinden elde ettiği faiz gibi yatırım faaliyetlerinden nakit girişi de elde etmektedir.

30 Eylül 2016 tarihinde sona eren dokuz aylık dönemde Şirket'in yatırım faaliyetlerinde faaliyetlerinden kaynaklanan nakit çıkışı 2.091.581 bin TL iken, 30 Eylül 2017 tarihinde sona eren dokuz aylık dönemde bu nakit çıkışı 1.283.447 bin TL olarak gerçekleşmiştir. Buradaki değişimin temel sebebi, Özelleştirme İdaresi'ne Ayedaş ve Toroslar bölgelerinin devralmaları tahtındaki ödeme yükümlülüklerin ifa edilmiş olması ve 2017 yılı içerisinde bu türden herhangi bir ödeme yapılmamış olmasıdır. Yatırım faaliyetlerinden kaynaklanan nakit çıkışındaki azalma, öne çekilen yatırım harcamaları stratejisi sonucu olarak yatırım harcamalarındaki artış ile kısmen dengelenmiştir. Bu stratejiye göre, her tarife döneminin ilk yıllarında, sonraki yıllara nazaran daha fazla yatırım harcamaları yapılmaktadır.

31 Aralık 2015 tarihinde sona eren yılda Şirket'in yatırım faaliyetlerinden kaynaklanan kullanılan nakit çıkışı 2.286.473 bin TL iken, 31 Aralık 2016 tarihinde sona eren yılda bu nakit çıkışı 2.709.132 bin TL olarak gerçekleşmiştir. Bu farkın en önemli nedeni, 2016'da başlayan yeni tarife döneminde düzenlemeye tabi yatırım harcamaları tavanının artması sonucunda yatırım harcamalarının artması ve öne çekilen yatırım harcamaları stratejisidir. Bununla birlikte Şirket 2016 yılında yatırımlarını birim fiyatlara göre hesaplanan düzenlemeye tabi yatırım harcamaları değerinden daha az bir maliyetle gerçekleştirmiş ve yüksek yatırım harcamaları verimliliği elde etmiştir. Söz konusu yatırım harcamaları verimliliği, Şirket'in yatırım harcamalarına ilişkin nakit çıkışlarını azaltmıştır. Şirket yönetimi, orta vadede düzenlemeye tabi yatırım harcamaları tavanına göre yaklaşık %10 oranında yatırım harcamaları verimliliği sağlamayı hedeflemektedir.

31 Aralık 2014 tarihinde sona eren yılda Şirket'in yatırım faaliyetlerinden kaynaklanan nakit çıkışı 1.642.809 bin TL iken, 31 Aralık 2015 tarihinde sona eren yılda bu nakit çıkısı 2.286.473 bin TL olarak gerçekleşmiştir. Bu farkın en önemli nedeni, EPDK'nın 2015 yılında Başkent ve Toroslar bölgeleriyle ilgili düzenlemeye tabi yatırım harcamaları tavanını yükseltmesi nedeniyle yatırım harcamalarının artması ve daha önceki yıllarda

gerçekleştirilemeyen eksik yatırımların yerine getirilmesidir.

Finansman Faaliyetlerinden Elde Edilen Nakit Akışları

Şirket'in finansman faaliyetlerinden elde ettiği nakit akışları esas itibarıyla banka kredilerinden ve ihraç edilen tahvillerden kaynaklanmaktadır. Şirket, finansman faaliyetleriyle ilgili nakit akışlarını öncelikle banka kredilerini geri ödemek için kullanmaktadır.

Şirket'in 30 Eylül 2016 tarihinde sona eren dokuz aylık dönemde finansman faaliyetlerinden elde ettiği nakit girişi 899.079 bin TL iken, 30 Eylül 2017 tarihinde sona eren dokuz aylık dönemde 167.459 bin TL nakit girişi gerçekleşmiştir. Bu farkın en önemli nedeni, Özelleştirme İdaresi'ne Ayedaş ve Toroslar bölgesi devralmalarına ilişkin ödeme yükümlülüklerinin ifası ve sonrasında nispeten azalan dış finansman ihtiyacından kaynaklanmaktadır.

Şirket'in 31 Aralık 2015 tarihinde sona eren yılda finansman faaliyetlerinden elde ettiği nakit girişi 1.304.545 bin TL iken, 31 Aralık 2016 tarihinde sona eren yılda bu nakit girişi 772.160 bin TL olarak gerçekleşmiştir. Bu farkın en önemli nedeni, 2015 yılında Özelleştirme İdaresi kredileri ve bunlara ilişkin kredi faizlerinin refinansmanı için banka kredisi kullanılmasıdır.

Şirket'in 31 Aralık 2014 tarihinde sona eren yılda finansman faaliyetlerinden elde ettiği nakit girişi1.316.799 bin TL iken, 31 Aralık 2015 tarihinde sona eren yılda bu nakit girişi 1.304.545 bin TL olarak gerçekleşmiştir. Bu farkın en önemli nedeni, 2014'te yapılan sermaye artışıdır ve bu artış, 2014'e nazaran 2015'te daha fazla yeni banka kredisi kullanılması nedeniyle kısmen de olsa dengelenmiştir.

11.3. Fon durumu ve borçlanma ihtiyacı hakkında değerlendirme:

Şirket esas olarak işletme sermayesi gereksinimlerini finanse etmek, mevzuatta belirlenen yatırım harcamalarını finanse etmek ve Ayedaş ve Toroslar bölgelerini devralmasıyla ilgili yükümlülüklerini karşılamak için finansmana ihtiyaç duymaktadır. Bu İzahname'nin tarihi itibarıyla, Şirket'in yönetimi Şirket'in söz konusu finansman ihtiyaçlarını karşılaması için gereken orta ve uzun dönem finansmana ve de likiditeye erişme imkânına sahip olduğuna inanmaktadır.

Aşağıda yer alan tabloda Şirket'in 31.12.2014, 31.12.2015, 31.12.2016 ve 30.09.2017 tarihleri itibarıyla finansal borçlarının kırılımı yer almaktadır.

(bin Türk Lirası)	**31.12.2014**	**31.12.2015**	**31.12.2016**	**30.09.2017**
Kısa Vadeli Banka Kredileri	762.210	915.335	1.556.770	1.463.482
Uzun Vadeli Banka Kredilerinin Kısa Vadeli Kısmı	34.009	641.052	1.526.642	584.851
Tahviller	9.152	359.677	14.382	5.866
Diğer Kısa Vadeli Finansal Borçlar (ÖİB ve TEDAŞ)	1.254.917	1.209.086	25.087	29.097
Toplam Kısa Vadeli Finansal Borçlar	**2.060.288**	**3.125.150**	**3.122.881**	**2.083.296**
Uzun Vadeli Banka Kredileri	1.748.000	2.878.000	2.850.000	3.970.414
Tahviller	350.000	-	350.000	1.151.573
Diğer Uzun Vadeli Krediler (ÖİB ve TEDAŞ)	1.415.802	232.392	245.134	262.631
Toplam Uzun Vadeli Finansal Borçlar	**3.513.802**	**3.110.392**	**3.445.134**	**5.384.618**
Toplam Finansal Borçlar	**5.574.090**	**6.235.542**	**6.568.015**	**7.467.914**

Bu İzahname'nin tarihi itibarıyla, Şirket'in yönetimi Şirket'in gelecekteki yatırımlara ilişkin taahhütlerini karşılaması için gereken orta ve uzun dönem finansmana ve de likiditeye erişme imkânına sahip olduğuna inanmaktadır.

Yatırım Harcamaları

Şirket öncelikli olarak şebekeyle (kablo, trafo ve direkler gibi) ilgili veya şebeke dışı (çevre, kamulaştırma ve güvenlik gibi) alanlarda genişleme yatırımları, ikame ve iyileştirme yatırımları, şebeke operasyon sistemi (GIS, SCADA, OSOS gibi) yatırımları ve sayaç yatırımları yapmaktadır. Bölgelere yapılan yatırımlar, esas olarak bölgelerdeki talebe ve mevcut şebekenin yaşına göre yapılmaktadır. Şebeke yatırımlarının büyük bir kısmının yeni talepleri karşılamak üzere planlanmasına ve gerçekleştirilmesine rağmen, yatırım harcamalarının bir kısmı da şebekenin yenilenmesi ve yeniden döşenmesi ve genel aydınlatmayla ilgilidir.

Üç bölgede yatırım giderlerini nitelik itibarıyla oldukça benzer faktörler yönlendirmektedir. Metropol olarak tanımlanabilecek kent merkezlerinde (Ayedaş Bölgesi'nde İstanbul, Başkent Bölgesi'nde Ankara ve Toroslar Bölgesi'nde Adana, Mersin, Hatay ve Gaziantep) benzer güçlükler yaşanmaktadır. Metropoller, kentlerin dönüşmesi ve genişlemesi nedeniyle yeni yatırımlara ihtiyaç duymaktadır. Yatırım harcamaları planlamasındaki temel etkenler şunlardır: (i) müşterilerin sayısının ve puant talebin artması nedeniyle yeni talebe yönelik kapasite artışı (dikey ve yatay büyüme), (ii) şehirlerdeki yer üstü hatların yeraltına alınması, (iii) eskiyen donanımın değiştirilmesi, (iv) güvenlik, (v) kesintilerin azaltılması, (vi) yeni ERP/bilgi teknolojisi sistemi ihtiyacı, (vii) yeni operasyonel teknoloji sistemleri (SCADA/kesinti yönetimi sistemi (OMS)/dağıtım yönetimi sistemi (DMS) ve diğer çözümler) ihtiyacı, (viii) bağlantılı kamulaştırma ve belediye ödemeleri, (ix) voltaj dönüştürme, (x) yeni dağıtım istasyonları inşa ederek şebekenin iyileştirilmesi, (xi) yanlara doğru genişleme nedeniyle yeni sokak aydınlatma yatırımları, (xii) tedarik güvenliğini arttırmak için, şehirlerdeki örgüsel şebekenin halka tipi şebekeye dönüştürülmesi, (xiii) sayaçların 10 yıl kullanıldıktan sonra değiştirilmesi, (xiv) düzenlemelerle getirilen yeni yükümlülükler, (xv) teknik kayıpların azaltılması, (xvi) elektrik kalitesi (reaktif tazmin) ve (xvii) canlı şebekeyi izleme ihtiyacı.

Geçmişte Şirket yatırım sermayesi ihtiyacını öncelikli olarak kendi içinde yarattığı nakit akışları, banka kredileri ve tahvil ihraçları ile finanse etmiştir. Yatırım giderleri, ilgili varlıkların kullanım ömürleri ve finansal piyasalardaki kredi vadeleri dikkate alınarak belirlenen geri ödeme döneminde geri ödenmektedir. EPDK geri ödeme dönemini 10 yıl olarak tespit etmiştir. EPDK'nın tarife belirleme ilkelerine göre, yatırım harcamalarının geri ödemesi yapılmayan kısmı için önceden belirlenmiş bir getiri oranı (RMGO + TÜFE endeksi) uygulanmaktadır. Raporlama tarihi itibarıyla geri ödemesi yapılmayan kısım, Şirket'in bilançosunda finansal varlık olarak sınıflandırılmaktadır.

Şirket'in yatırım harcamaları toplamı 2014 yılında 525.427 bin TL, 2015 yılında 1.092.607 bin TL, 2016 yılında 1.560.405 bin TL olmuştur. Şirket'in yatırım harcamaları toplamı 30 Eylül 2016 ve 2017 tarihlerinde sona eren dokuzar aylık dönemlerde ise 938.527 bin TL ve 1.356.791 bin TL'dir.

Düzenlenmiş Yatırım Harcamaları

EPDK düzenlemeleri, yatırım harcamalarının düzenlemeyle belirlenen kısmının hesaplanmasında dikkate alınabilecek yatırım kalemlerini, sektör ortalamalarına dayanan yatırım maliyetleri aralığını hesaplamaya yönelik yöntemin ana hatlarını vererek belirtmekte ve dağıtım ve perakende satış şirketlerinin sundukları maliyetlerin bu aralıklar içinde kalmasını sağlamayı amaçlamaktadır. EPDK, DVT hesaplaması için yatırım harcamalarının düzenlemeyle belirlenen kısmının sunulması için örnek bir form hazırlamıştır. Dağıtım ve perakende satış şirketlerinin tamamının, düzenlemeyle belirlenen yatırım harcamaları bilgilerinin düzenlemeye tabi kısmını EPDK'ya sunmaları gerekmektedir. EPDK bu bilgileri yatırım harcamaları tavanı hesaplamalarında kullanmaktadır. Bu tutarlar, vergiye esas yasal finansal tablolara dayanaktadır ve bu finansal tablolar, TFRS'ye göre hazırlanan finansal tablolardan ciddi farklılıklar göstermektedir.

Dağıtım Tarifesi ve Perakende Satış Tarifesi tespit edilirken dikkate alınan yatırım harcamaları vergiye esas yasal finansal tablolara göre hazırlanmış rakamları içermektedir. Şirket'in yatırım giderlerinin hesaplanmasında kullanılan ve vergiye esas yasal finansal tablolarına göre hesaplanan tutarlar, 2014, 2015 ve 2016 yıllarında sırasıyla 525.361 bin TL, 1.034.162 bin TL ve 1.464.049 bin TL tutarında gerçekleşmiştir. Şirket'in yatırım giderlerinin hesaplanmasında kullanılan ve vergiye esas yasal finansal tablolarına göre

hesaplanan tutarlar 30 Eylül 2016 ve 2017 tarihinde sona eren dokuzar aylık dönemler için sırasıyla 870.624 bin TL ve 1.042.844 bin TL olmuştur.

Akdi Yükümlülükler ve Ticari Taahhütler

Şirket'in görevli tedarik şirketlerinin, TETAŞ'la imzalanan standart elektrik tedariki sözleşmeleri ve protokolleri, Enerjisa Elektrik Toptan ile imzalanan Avrupa Enerji Tacirleri Federasyonu (EFET) Sözleşmesi, TEDAŞ'la imzalanan İşletme Hakkı Devri Sözleşmeleri, Şirket'in dağıtım şirketleri dâhil ilgili dağıtım şirketleriyle imzalanan dağıtım sistemi kullanım sözleşmeleri ve EPİAŞ ile her bir piyasa faaliyetiyle (gün öncesi, gün içi ve elektrik dengeleme piyasaları) ilgili olarak imzalanan piyasa katılım sözleşmeleri yle ilgili olanlar hakkındakiler başta olmak üzere, gelecekte ödeme yapmaya yönelik çeşitli akdi yükümlülükleri ve ticari taahhütleri bulunmaktadır.

Şirket'in dağıtım şirketlerinin de gelecekte ödeme yapmaya yönelik çeşitli akdi yükümlülükleri ve ticari taahhütleri bulunmaktadır. Bu yükümlülükler ve taahhütler, esas olarak (i) TEDAŞ ve Şirket'in dağıtım şirketleri arasında imzalanan İşletme Hakkı Devri Sözleşmeleri, (ii) TEDAŞ ve Şirket'in dağıtım şirketleri arasında imzalanan İşletme Hakkı Devri Sözleşmelerinin ek protokolleri, (iii) TEİAŞ ve Şirket'in dağıtım şirketleri arasında TEİAŞ'ın her trafo merkezi için imzalanan bağlantı ve sistem kullanımı sözleşmeleri, (iv) TETAŞ ve Şirket'in dağıtım şirketleri arasında genel aydınlatma ve kayıp kaçak için enerji satın almak amacıyla imzalanan enerji satışı sözleşmeleri ve ek protokoller, (v) her piyasa faaliyetiyle (gün öncesi, gün içi ve elektrik dengeleme piyasaları) ilgili olarak EPİAŞ ve Şirket'in dağıtım şirketleri arasında imzalanan piyasa katılım sözleşmeleri ve (vi) tedarik lisansı sahipleriyle dağıtım lisansı sahipleri arasında imzalanan dağıtım sistemi kullanım sözleşmeleriyle ilgilidir.

Aşağıdaki tabloda, 30 Eylül 2017 itibarıyla Şirket'in bu sözleşmeler kapsamında, beklenen faiz ödemeleri de dâhil olmak üzere, gelecekteki borçları özetlenmektedir.

	Üç aydan az	Üç ila 12 ay arası	Bir yıl ile beş yıl arası	Beş yıldan fazla	Toplam
		(*bin Türk Lirası*)			
Alınan krediler	760.731	1.855.901	6.172.090	-	8.788.722
Ticari borçlar	1.060.293	-	-	-	1.060.293
Ertelenen gelir	-	449.713	4.835	-	454.548
Diğer borçlar	319.085	-	-	1.068.335	1.387.420
Diğer finansal yükümlülükler	6.969	22.129	137.448	125.182	291.728
Yükümlülüklerin Toplamı	**2.147.078**	**2.327.743**	**6.314.373**	**1.193.517**	**11.982.711**

Yatırım Yükümlülükleri

Şirket, EPDK'nın yayınladığı Elektrik Piyasası Dağıtım Sistemi Yatırımlarına İlişkin Usul ve Esaslar uyarınca, şebekeye ilişkin yatırımlar, sayaç okuma yatırımları, şebeke işletme sistemi yatırımları (GIS, SCADA, OSOS sistemi gibi), çevre güvenliği ve sair zorunlu yatırımları ve bu yatırımlara atfedilebilen yatırım yükümlülüklerini tamamlamak zorundadır. EPDK bu yatırımların uygulanmasını, Şirket'in her yıl sunduğu raporlarla izlemektedir. Bu yatırımlardan bazıları (ör: şebeke ve sayaç yatırımları) EPDK tarafından duyurulan birim fiyatlara tabidir. Şirket EPDK'nın onayını aldıktan sonra yıllar arasında transfer yapabilmektedir.

Güvence Bedelleri

Şirket, ödemeleri güvence altına almak için müşterilerinden güvence bedelleri tahsil etmektedir. Şirket'in düzenlemeye tabi müşterilerinden alacağı güvence bedeli EPDK tarafından belirlenmektedir. Şirket, serbest müşterilerinden tahsil ettiği güvence bedellerini serbestçe tespit edebilmektedir. Şirket'in (mesken müşterileri haricindeki) müşterileri, nakit olarak güvence bedeli yatırmak yerine, Şirket'e teminat olarak banka garanti mektubu da verebilmektedir. Şirket'in müşterilerinden tahsil ettiği güvence bedelleri, belirli bir yeniden değerleme yöntemine göre ilgili tarihte yeniden değerlemeye tabi tutulduktan ve ilgili müşterilerin ödenmemiş

borç ve yükümlülükleri için kesinti yapıldıktan sonra, abonelik sözleşmesinin sona ermesinden sonraki beş iş günü içerisinde müşterilere iade edilmektedir.

Şirket, tahsilat tarihi ile ilgili dönemin sona ermesinden iki ay öncesi arasında TÜFE'de gerçekleşen değişikliği kullanarak güvence bedellerinin değerini yeniden belirlemektedir. Yeniden değerleme zararı, kâr ve zarar tablosuna işletme giderleri olarak kaydedilmektedir. Buna ek olarak, İşletme Devir Hakkı Sözleşmeleri uyarınca, Şirket, lisans süresi uzatılmadığı takdirde, lisans süresinin sonunda düzenlemeye tabi müşteri portföyünü (bu müşterilerden tahsil edilen güvence bedelleriyle birlikte) TETAŞ'a devretmekle yükümlüdür.

11.4. İşletme sermayesi beyanı:

Şirket'in işbu İzahname tarihinden itibaren en az 12 aylık bir dönem için yeterli işletme sermayesi bulunmaktadır.

Şirket'in mevcut finansman imkânları ve kullanıma hazır nakit kaynakları dikkate alındığında, yıllık olarak operasyonel ihtiyaçlarını karşılayabilecek düzeyde işletme sermayesi yaratabildiği düşünülmektedir.

Uyarlanmış Net İşletme Sermayesi

Her ne kadar net işletme sermayesi genel olarak dönen varlıklar *eksi* kısa vadeli yükümlülükler olarak hesaplanmakta olsa da, Şirket yönetimi, "uyarlanmış net işletme sermayesi"ni hesaplamakta ve izlemektedir. Uyarlanmış net işletme sermayesi, uyarlanmış dönen varlıklar (nakit ve nakit benzerleri ile finansal varlıklar hariç dönen varlıklar) *eksi* uyarlanmış kısa vadeli yükümlülükler (vadeli yükümlülükler, kısa vadeli finansal

yükümlülükler ve uzun vadeli finansal yükümlülüklerin kısa vadeli kısımları, diğer finansal yükümlülükleri ve ÖİB borçları hariç kısa vadeli yükümlülükler) olarak hesaplanmaktadır.

Aşağıdaki tabloda, belirtilen tarihler itibarıyla Şirket'in uyarlanmış net işletme sermayesinin dökümü yer almaktadır:

	31 Aralık itibarıyla			30 Eylül itibarıyla
	2014	**2015**	**2016**	**2017**
	(*bin Türk Lirası*)			
Nakit ve nakit benzerleri	112.669	152.103	74.570	155.194
Finansal varlıklar	312.870	455.975	653.754	660.192
Ticari alacaklar	1.471.367	1.545.331	1.720.529	2.166.983
Diğer alacaklar	217.707	272.263	393.471	208.756
Stoklar…….	55.201	63.471	74.459	101.226
Diğer dönen varlıklar[1]	72.155	43.319	22.767	198.728
Dönen varlıklar[2]	**2.241.969**	**2.532.462**	**2.939.550**	**3.491.079**
Nakit ve nakit benzerleri	(112.669)	(152.103)	(74.570)	(155.194)
Finansal varlıklar	(312.870)	(455.975)	(653.754)	(660.192)
Uyarlanmış Dönen Varlıklar[(2)]	**1.816.430**	**1.924.384**	**2.211.226**	**2.675.693**
Kısa vadeli finansal yükümlülükler	762.210	915.335	1.556.770	1.463.482
Uzun vadeli finansal yüküm. kısa vadeli kısımları	43.161	1.000.729	1.541.024	590.717
Diğer finansal yükümlülükler	17.185	20.630	25.087	29.097
Özelleştirme İdaresi'ne borçlar	1.237.732	1.188.456	-	-
Ticari borçlar	816.488	826.990	1.117.668	1.060.293
Diğer borçlar	36.517	117.718	160.238	112.761
Çalışanların sağlanan faydalar kapsamında borçlar	21.366	15.539	39.230	49.571
Diğer kısa vadeli yükümlülükler[3]	359.496	495.393	510.742	909.833
Kısa vadeli yükümlülükler	**3.294.155**	**4.580.790**	**4.950.759**	**4.215.754**
Kısa vadeli finansal yükümlülükler	(762.210)	(915.335)	(1.556.770)	(1.463.482)
Uzun vadeli finansal yükümlülüklerin kısa vadeli kısımları	(43.161)	(1.000.729)	(1.541.024)	(590.717)
Diğer finansal yükümlülükler	(17.185)	(20.630)	(25.087)	(29.097)
Özelleştirme İdaresi'ne borçlar	(1.237.732)	(1.188.456)	-	-
Uyarlanmış kısa vadeli yükümülülükler[(4)]	**1.233.867**	**1.455.640**	**1.827.878**	**2.132.458**
Uyarlanmış net işletme sermayesi[(5)]	**582.563**	**468.744**	**383.348**	**543.235**

(1) Diğer dönen varlıklar ertelenmiş KDV, önceden ödenmiş vergiler, fonlar ve diğer kalemleri içerir.
(2) Uyarlanmış dönen varlıklar, nakit ve nakit benzerleri ile finansal varlıkları kapsam dışında tutmaktadır.
(3) Diğer kısa vadeki yükümlülükler vergiler, ödenebilir fonlar ve diğer kalemleri içermektedir.
(4) Uyarlanmış kısa vadeli yükümlülükler, kısa vadeli finansal yükümlülükler ve uzun vadeli finansal yükümlülüklerin kısa vadeli kısımları, diğer finansal yükümlülükleri ve ÖİB borçlarını kapsam dışında tutmaktadır.
(5) Uyarlanmış net işletme sermayesi, uyarlanmış dönen varlıklar ile uyarlanmış kısa vadeli yükümlülüklerin farkı olarak tanımlanmaktadır.

31 Aralık 2016 itibarıyla Şirket'in uyarlanmış net işletme sermayesi 383.348 bin TL iken, 30 Eylül 2017 itibarıyla 159.887 bin TL artarak 543.235 bin TL olarak gerçekleşmiştir. Bunun sebebi, bu dönem içerisinde yatırım harcamaları ile ilgili ödemelerde görülen vade kaymalarıdır.

2015 yılında Şirket'in uyarlanmış net işletme sermayesi 468.744 bin TL iken, 2016 yılında 85.396 bin TL düşerek 383.348 bin TL olarak gerçekleşmiştir. Şirket'in ticari alacaklarındaki artışın neden olduğu artış yönlü etki, ticari borçlarındaki artışla karşılanabilenden daha azdır. Şirket Aralık 2016'da, Aralık 2015'e göre TETAŞ'tan daha fazla ve EPİAŞ'tan daha az elektrik alımı yapmıştır. TETAŞ alımlarının ödemesi ertesi ay, EPİAŞ alımlarının ödemesi ise peşin olarak yapıldığı için Şirket'in 2016 sonundaki ticari borçlarının 2015 sonundaki ticari borçlarından daha yüksek olduğu görülmektedir. Şirket'in ticari alacakları, 2016 yılında (özellikle de 2016 yılının ikinci yarısında) müşterilerin faturalarını 2015'e göre daha geç ödemeleri nedeniyle, 2015'e göre 175.198 bin TL artmıştır. Ancak Şirket'in şüpheli alacak tahsilat performansı 2016 yılında belirgin bir şekilde iyileştiği için, Şirket'in 2016 yılında şüpheli alacaklardan kaynaklanan zararları 2015 yılındakinden

daha yüksek değildir. Bu iyileşme, saha ve yasal süreç faaliyetlerinin artması yanında SAP sisteminin geliştirilmesinden kaynaklanmıştır.

2014 yılında Şirket'in uyarlanmış net işletme sermayesi 582.563 bin TL iken, 2015 yılında 113.819 bin TL düşerek 468.744 bin TL olarak gerçekleşmiştir. Şirket'in diğer borçlarının ve diğer kısa vadeli yükümlülüklerinin toplam 217.098 bin TL artması Şirket'in uyarlanmış net işletme sermayesine katkıda bulunmuştur. Diğer borçlardaki artışın temel nedeni, EPDK'nın Şirket'in yatırım harcamalarıyla ilgili geri ödemelerinde geriye dönük olarak yaptığı bir artıştır. EPDK, bir tarife dönemi içinde önceden onaylanan yatırım harcamaları ve gerçekleşen yatırım harcamaları arasındaki farklarda geriye doğru olarak düzenlemeler yapmaktadır. Bu yatırım harcamaları ve itfa tutarlarında yapılan düzeltmeler, düzenlemeyle belirlenen RMGO rakamına dayanılarak, sonraki tarife döneminin başında gerçekleştirilmektedir.

Diğer cari borçlardaki artışın temel nedeni, düzenlemeye tabi gelir tavanına ilişkin düzeltmedir. Gelir tavanı düzeltmesi ise, gerçekleşen gelirlerle EPDK'nın tespit ettiği gelir gereksinimleri arasındaki farktır. Şirket'in gelir tavanı düzeltmesi, Şirket'in düzenlemeye tabi gelir tavanıyla karşılaştırıldığında çok daha fazla dağıtım hizmeti hasılatı elde etmesi nedeniyle 2015 yılında artmıştır. Ticari alacaklardaki artışın nedeniyse, özellikle düzenlemeye tabi kurumsal müşterilere yapılan satışların artması sonucunda satış hacimlerinin yükselmesidir.

11.5. Faaliyetlerini doğrudan veya dolaylı olarak önemli derecede etkilemiş veya etkileyebilecek fon kaynaklarının kullanımına ilişkin sınırlamalar hakkında bilgi:

Yoktur.

11.6. Yönetim kurulunca karara bağlanmış olan planlanan yatırımlar ile finansal kiralama yolu ile edinilmiş bulunanlar dâhil olmak üzere mevcut ve edinilmesi planlanan önemli maddi duran varlıklar için öngörülen fon kaynakları hakkında bilgi:

Şirket'in Yönetim Kurulu tarafından karara bağlanmış veya finansal kiralama yoluyla mevcut ve edinilmesi planlanan maddi duran varlık yatırımı yapılması yönünde bir planı bulunmamaktadır.

12. ARAŞTIRMA VE GELİŞTİRME, PATENT VE LİSANSLAR

12.1. İzahnamede yer alması gereken finansal tablo dönemleri itibarıyla ihraççının araştırma ve geliştirme politikaları ile sponsorluk yaptığı araştırma ve geliştirme etkinlikleri için harcanan tutarlar da dâhil olmak üzere bu etkinlikler için yapılan ödemeler hakkında bilgi:

EPDK, ilgili kanun ve yönetmelikler çerçevesinde dağıtım şirketlerinin tarifesini belirlerken, her tarife döneminin başında, dağıtım şirketlerinin araştırma ve geliştirme giderleri için bir bütçe belirlemektedir. Mevcut tarife dönemi için EPDK tarafından dağıtım şirketlerinin araştırma ve geliştirme giderleri için belirlenen bütçe, dağıtım gelirindeki düzenlemeye esas işletme giderlerinin %1'idir. Ocak ve Temmuz aylarında EPDK'ya proje başvuruları yapılarak, onaylanan projeler kapsamında bu bütçe değerlendirilmektedir.

Tarife döneminin her bir yılı için ayrı ayrı tanımlanan araştırma ve geliştirme giderlerinin, tarife döneminin her bir yılında tavan değerini aşmayan tutarı, gelir tavanı düzeltme mekanizması ile 2 yıl sonra tarife düzeltmesine tabi tutularak dağıtım şirketinden tahsil edilmektedir. Bu doğrultuda, işbu İzahname'de yer alan finansal tablo dönemleri itibarıyla Şirket'in dağıtım şirketlerinin araştırma ve geliştirme giderleri, önceden belirlenen tavan değerinin altında kalmış ve 2 yıl sonra tarife yoluyla EPDK'ya geri ödenmiştir. Araştırma ve geliştirme giderleri için dağıtım şirketleri tarafından harcanan toplam tutarlar aşağıdaki tabloda verilmektedir.

31 Aralık 2014	31 Aralık 2015	31 Aralık 2016	30 Eylül 2016	30 Eylül 2017
257.821,34 TL	1.855.371,42 TL	4.700.845,58 TL	2.858.682,00 TL	1.909.942,62 TL

13. EĞİLİM BİLGİLERİ

13.1. Üretim, satış, stoklar, maliyetler ve satış fiyatlarında görülen önemli en son eğilimler hakkında bilgi:

Bulunmamaktadır.

13.2. İhraççının beklentilerini önemli ölçüde etkileyebilecek eğilimler, belirsizlikler, talepler, taahhütler veya olaylar hakkında bilgiler:

Şirket'in performansı ve faaliyet sonuçları, dış faktörleri de kapsayan bir dizi faktörden etkilenmektedir ve etkilenmeye de devam edecektir. Şirket'in faaliyet sonuçlarını etkilemiş veya etkileyebilecek önemli faktörler aşağıda yer almaktadır:

- Makroekonomik ortam ve elektrik talebi
- Tarifeler ve mevzuattan kaynaklanan faktörler
- Elektrik fiyatları, enerji tedariki ve piyasa koşulları
- Şirket operasyonlarının finansmanı
- Mevsimselliğin ve Türkiye'deki meteorolojik koşulların etkileri
- Özelleştirme sonrasındaki yeniden yapılanma ve devam eden tasarruf çalışmaları

Şirket'in beklentilerini önemli ölçüde etkileyebilecek eğilimler, belirsizlikler, talepler, taahhütler veya olaylar hakkında bilgiler, işbu İzahname'nin 10.2.3 sayılı bölümünde yer almaktadır.

14. KAR TAHMİNLERİ VE BEKLENTİLERİ

14.1. İhraççının kâr beklentileri ile içinde bulunulan ya da takip eden hesap dönemlerine ilişkin kâr tahminleri:

Bulunmamaktadır.

14.2. İhraççının kâr tahminleri ve beklentilerine esas teşkil eden varsayımlar:

Bulunmamaktadır.

14.3. Kâr tahmin ve beklentilerine ilişkin bağımsız güvence raporu:

Bulunmamaktadır.

14.4. Kâr tahmini veya beklentilerinin, geçmiş finansal bilgilerle karşılaştırılabilecek şekilde hazırlandığına ilişkin açıklama:

Şirket'in kâr tahmini veya beklentisi bulunmamaktadır.

14.5. Daha önce yapılmış kâr tahminleri ile bu tahminlerin işbu izahname tarihi itibarıyla hala doğru olup olmadığı hakkında bilgi:

Bulunmamaktadır.

15. İDARİ YAPI, YÖNETİM ORGANLARI VE ÜST DÜZEY YÖNETİCİLER

15.1. İhraççının genel organizasyon şeması:

Şirket'in organizasyon şeması aşağıda verilmektedir:

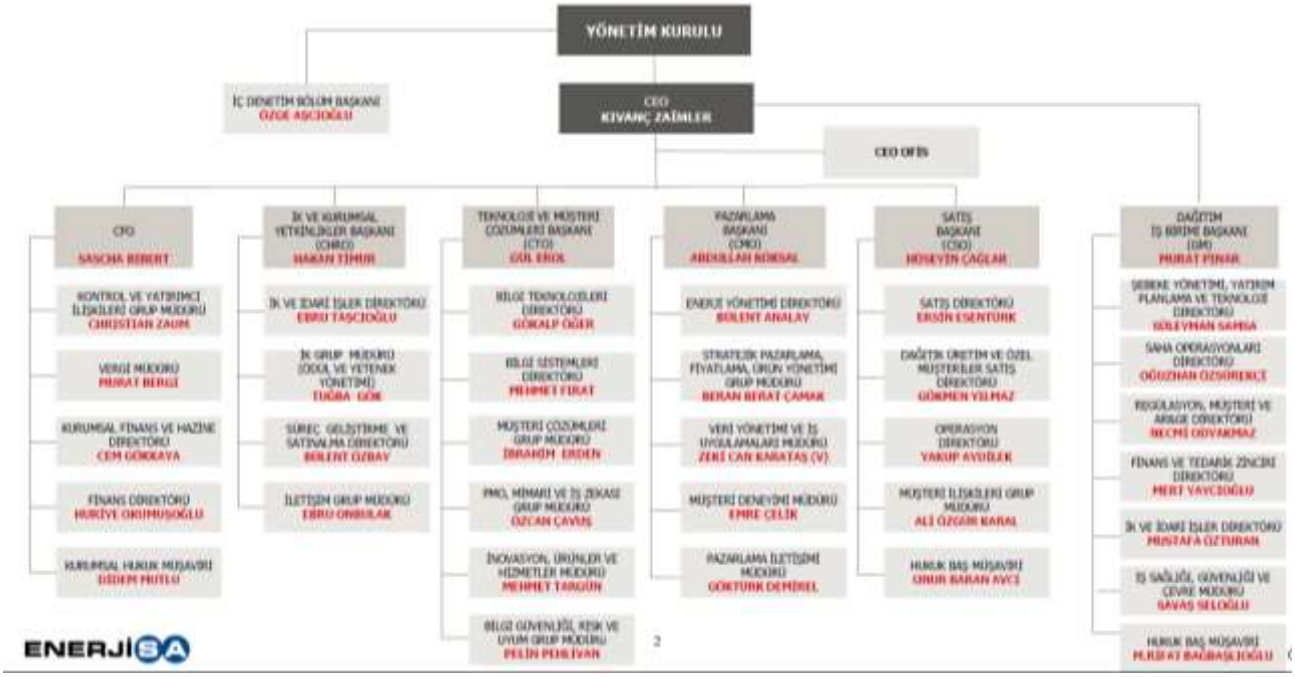

15.2. İdari yapı:

15.2.1. İhraççının yönetim kurulu üyeleri hakkında bilgi:

Adı Soyadı	Görevi	İş Adresi	Son Beş Yılda İhraççıda Üstlendiği Görevler	Görev Süresi / Kalan Görev Süresi	Sermaye Payı	
					(TL)	(%)
Mehmet Göçmen	Yönetim Kurulu Üyesi	Sabancı Center Kule 2, Beşiktaş/ İstanbul	Yönetim Kurulu Başkanı	2015 yılında seçilmiştir. 2018 yılında görev süresi sona erecektir.	-	-
Keith Plowman	Yönetim Kurulu Üyesi	Brüsseler Platz, Essen, Almanya	Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı	2015 yılında seçilmiştir. 2018 yılında görev süresi sona erecektir.	-	-
Eduard Hans-Jochen Kley	Yönetim Kurulu Üyesi	Brüsseler Platz, Essen, Almanya	Yönetim Kurulu Üyesi	2015 yılında seçilmiştir. 2018 yılında görev süresi sona erecektir.	-	-
Eva-Maria Verena Volpert	Yönetim Kurulu Üyesi	Brüsseler Platz, Essen, Almanya	Yönetim Kurulu Üyesi	2016 yılında seçilmiştir. 2018 yılında görev süresi sona erecektir.	-	-
Barış Oran	Yönetim Kurulu Üyesi	Sabancı Center Kule 2, Beşiktaş/ İstanbul	Yönetim Kurulu Üyesi	2015 yılında seçilmiştir. 2018 yılında görev süresi sona erecektir.	-	-

Fezal Okur Eskil	Yönetim Kurulu Üyesi	Sabancı Center Kule 2, Beşiktaş/ İstanbul	Yönetim Kurulu Üyesi	2017 yılında seçilmiştir. 2018 yılında görev süresi sona erecektir.	-	-
Alan Richard Bevan	Yönetim Kurulu Üyesi	Sabancı Center Kule 2, Beşiktaş/ İstanbul	Yönetim Kurulu Üyesi	2017 yılında seçilmiştir. 2018 yılında görev süresi sona erecektir.	-	-
Levent Demirağ	Yönetim Kurulu Üyesi	Sabancı Center Kule 2, Beşiktaş/ İstanbul	Yönetim Kurulu Üyesi	2017 yılında seçilmiştir. 2018 yılında görev süresi sona erecektir.	-	-

15.2.2. Yönetimde söz sahibi olan personel hakkında bilgi:

Adı Soyadı	Görevi	İş Adresi	Son Beş Yılda İhraççıda Üstlendiği Görevler	Görev Süresi / Kalan Görev Süresi	Sermaye Payı	
					(TL)	(%)
Kıvanç Zaimler	CEO	Sabancı Center Kule 2, Beşiktaş/ İstanbul	CEO	Mart 2016 tarihinden itibaren görevini sürdürmektedir.	-	-
Sascha Bibert	CFO	Sabancı Center Kule 2, Beşiktaş/ İstanbul	CFO	Ağustos 2014 tarihinden itibaren görevini sürdürmektedir.	-	-
Hakan Timur	İK ve Kurumsal Yetkinlikler Başkanı	Sabancı Center Kule 2, Beşiktaş/ İstanbul	CHRO	Nisan 2016 tarihinden itibaren görevini sürdürmektedir.	-	-
Gül Erol	Teknoloji ve Müşteri Çözümleri Başkanı	Sabancı Center Kule 2, Beşiktaş/ İstanbul	01.04.2012 - 01.06.2013 Bilgi Teknolojileri Direktörü 01.06.2013 - 01.08.2016 Bilgi Teknolojileri Bölüm Başkanı 01.08.2016 - Devam Teknoloji ve Müşteri Çözümleri Başkanı	2011 yılından itibaren görevini sürdürmektedir.	-	-
Abdullah Köksal	Pazarlama Başkanı	Bağlarbaşı Mahallesi, Refahevler Sk. No:2/1 A Blok Maltepe/İstanbul	Pazarlama Başkanı (CMO) Pazarlama Direktörü Operasyon Direktörü Operasyon Grup Müdürü Satış Operasyon ve Destek Grup Müdürü	2011 yılından itibaren görevini sürdürmektedir.	-	-
Hüseyin Çağlar	Satış Başkanı	Bağlarbaşı Mahallesi, Refahevler Sk. No:2/1 A Blok Maltepe/İstanbul	Satış Başkanı (CSO) Satış İş Birimi Başkanı	Temmuz 2016 yılından itibaren görevini sürdürmektedir.	-	-
Murat Pınar	Dağıtım İş Birimi Başkanı	Kızılırmak Mah. Ufuk Üniversitesi Cad. No:1 Başkent Kule, Çukurambar Ankara	Dağıtım Operasyonları Grup Direktörü Dağıtım İş Birimi Başkanı	Ağustos 2015 tarihinden itibaren son görevini sürdürmektedir.	-	-

15.2.3. İhraççı son 5 yıl içerisinde kurulmuş ise ihraççının kurucuları hakkında bilgi:

Şirket 21 Aralık 2011 tarihinde kurulmuştur.

15.2.4. İhraççının mevcut yönetim kurulu üyeleri ve yönetimde söz sahibi olan personel ile ihraççı son 5 yıl içerisinde kurulmuş ise kurucuların birbiriyle akrabalık ilişkileri hakkında bilgi:

Şirket 21 Aralık 2011 tarihinde kurulmuştur.

İhraççının mevcut yönetim kurulu üyeleri ve yönetimde söz sahibi olan personelin birbiriyle akrabalık ilişkileri bulunmamaktadır.

15.3. İhraççının yönetim kurulu üyeleri ile yönetimde söz sahibi olan personelin yönetim ve uzmanlık deneyimleri hakkında bilgi:

Yönetim Kurulu:

Mehmet Göçmen

1957 yılında doğan Mehmet Göçmen, Galatasaray Lisesi ve ODTÜ Endüstri Mühendisliği eğitiminin ardından Amerika'da Syracuse Üniversitesi'nde Endüstri Mühendisliği ve Yöneylem Araştırması üzerine yüksek lisans yapmıştır. Çalışma hayatına 1983 yılında Çelik Halat ve Tel San. A.Ş.'de başlayan Göçmen, 1996- 2002 tarihleri arasında Lafarge Ekmel Beton A.Ş. Genel Müdürlüğü ve Lafarge Türkiye İş Geliştirme ve Dış İlişkiler Başkan Yardımcılığı görevlerini yürütmüştür. 2003 – 2008 yılları arasında Akçansa'da Genel Müdür olarak görev yapan Göçmen, 1 Ağustos 2008 tarihinde Sabancı Holding İnsan Kaynakları Grup Başkanı görevine; 20 Temmuz 2009 tarihinde Sabancı Holding Çimento Grup Başkanlığı görevine atanmıştır. Haziran 2014'te Sabancı Holding Enerji Grubu Başkanı olarak atanmış ve 2015 yılında Yönetim Kurulu'na katılmıştır. 30 Mart 2017 tarihinde ise, Mehmet Göçmen Sabancı Holding'in CEO'su olarak atanmıştır.

Keith Plowman

1958 yılında doğan Keith Plowman, University of Wales'de mühendislik lisans programını, Aston University'de ise işletme alanında yüksek lisansını tamamlamıştır. Powergen/E.ON bünyesinde, proje geliştirme, kombine ısı ve güç, yenilenebilir enerji ve termal üretim alanlarında birçok mühendislik, operasyon ve liderlik pozisyonlarında bulunmuştur. 2008'de E.ON Kraftwerke GmbH'nin termal güç istasyonlarından sorumlu Yönetici Müdür olarak atanmıştır. 2011'de ise sorumluluğuna Brezilya ve Türkiye'deki yeni işler dâhil edilmiştir. Enerjisa'nın Yönetim Kurulu'na Nisan 2013'te katılmış, Eylül 2015'te ise Başkan Yardımcısı görevini üstlenmiştir.

Eduard Hans-Jochen Kley

1959 doğumlu Jochen Kley, University Mannheim (Almanya) işletme ana dalından mezun olmuştur. 1989'da denetçi olarak çalışmaya başlamıştır. 1990 ile 1992 yılları arasında MMV CEO'sunun yönetici asistanı olarak Mannheim'da görev yapmıştır. Jochen Kley, 1993 yılında PreussenElektra AG, Almanya'ya katılmıştır ve orada 1997 yılında kadar maliyet muhsaebesi ve yatırım kontrolü departman müdürü olarak çalışmıştır. 1998 yılında, PreussenElectra Netz GmbH & Co. KG'nin (Hannover) Yönetici Müdürü olarak atanmıştır. 2000'den 2005'e kadar, E.ON Netz GmbH, Bayreuth'un Yönetici Müdürü; 2006'dan 2012'ye kadar da E.ON AG'nin (Düsseldorf) Planlama ve Kontrolden Sorumlu Kıdemli Başkan Yardımcısı olarak görev yapmıştır. 2012'de Západoslovenská energetika, a.s.'nin (Bratislava, Slovakia) CEO'su ve Yönetim Kurulu başkanı olarak atanmıştır.

Eva-Maria Verena Volpert

Verena Volpert, E.ON'un Finans Grubu Kıdemli Başkan Yardımcısı'dır ve işletme mezunudur. E.ON'a 2006 yılında katılmış olan Verena Volpert, hazine, kurumsal ve yapılandırılmış finans, finansman, kontrol, finansal uzlaşmalar, varlık yönetimi ve sigortalardan sorumludur. Aynı zamanda Verena Volpert, 1 Ocak 2018 tarihi

itibarıyla E.ON Energie AG şirketinin denetim kurulunda yer almaya başlamıştır. E.ON'a katılmadan önce medya şirketi Bertelsmann'ın finans departmanını yönetmiştir.

Barış Oran

Boğaziçi Üniversitesi İşletme Bölümü'nden mezun olan Barış Oran, University of Georgia'da MBA eğitimini tamamlamıştır. İş hayatına 1995 yılında PricewaterhouseCoopers'ta denetçi olarak başlayan Oran, 1998-2003 yılları arasında Sara Lee Corp. Chicago IL'da önce denetim daha sonra finans ve hazine/sermaye piyasaları konularında görev almıştır. 2003-2006 yılları arasında Ernst and Young firmasında önce Minneapolis, MN'de, sonrasında Avrupa, Orta Doğu, Afrika ve Hindistan bölgelerinde sorumlu Kıdemli Müdür olarak görev almıştır. 2006 yılında Kordsa Global'de göreve başlayan Oran, sırasıyla İç Denetim Direktörü, Global Finans Direktörü ve CFO görevlerinde bulunmuştur. 2011 yılında Sabancı Holding Finans Direktörü olarak atanan Oran, Sabancı Holding Finans Grup Başkanı, Brisa, Enerjisa, Enerjisa Enerji Üretim, Teknosa, Carrefoursa, Yünsa, Avivasa, Çimsa, Temsa ve TÜSİAD (Türk Sanayicileri ve İşadamları Derneği)Yönetim Kurulu Üyesi görevlerini yürütmektedir ve Bimsa'nın Yönetim Kurulu başkanıdır.

Fezal Okur Eskil

Fezal Okur Eskil, Boğaziçi Üniversitesi endüstri mühendisliği bölümünden mezun olmuş ve Georgia Institute of Technology'de MBA ve endüstri mühendisliğinde yüksek lisans eğitimlerini tamamlamıştır. 2001'de, Chicago'daki AT Kearney'de kariyerine başlamış ve 2005'in sonuna kadar yönetim danışmanı olarak çalışmış ve birçok sektörde strateji ve operasyon ile ilişkili işlere odaklanmıştır. 2006'da katıldığı Eczacıbaşı Baxter'da bir yıllığına Operasyon Müdürü olarak görev yapmış; 2007'de ise Phillip Morris International'a bölgesel tedarik zincirinde yönetici bir pozisyonda katılmış ve Türkiye, Yunanistan, Sırbistan ve Romanya'dan oluşan bir bölgede tedarik zinciri dönüştürme çalışmalarını yönetmiştir. 2007 yılı sonunda, Sabancı Holding Strateji ve İş Geliştirme Grubu'na katılmış ve 2013'te strateji ve iş geliştirme direktörü olarak atanmıştır. Fezal, enerji, perakende ve sigorta iş birimlerinde strateji ve iş geliştirme çalışmalarına, sair alanlarda Sabancı Holding için yeni büyüme platformlarına ve de stratejik portföy yönetimi çalışmalarına odaklanmaktadır. Şu anda Enerjisa ve Carrefoursa Yönetim Kurulu üyesidir.

Alan Richard Bevan

2002 yılında, birleşme ve satın alma faaliyetlerinden sorumlu kıdemli başkan yardımcısı olarak E.ON bünyesinde çalışmaya başlamış, 2010 yılında birleşme ve satın alma faaliyetlerinden sorumlu kıdemli başkan yardımcısı olarak görevlendirilmiştir. 2002 ylılnda E.ON'da çalışmaya başlamadan önce 1999 ve 2002 yılları arasında Powergen plc'de dağıtım ve karar alma destek biriminin başı olarak görev almıştır. Kasım 2017'de Enerjisa Yönetim Kurulu üyesi olarak atanmıştır.

Levent Demirağ

Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi mezunu olan Levent Demirağ, 1994 yılından beri Sabancı Holding'de üst düzey yönetimde görevlerinde bulunmuştur. Hâlihazırda, Sabancı Holding'de Mali İşler, Muhasebe, Hukuk Bölüm Başkanı olarak görev almaktadır. Kasım 2017'de Enerjisa Yönetim Kurulu üyesi olarak atanmıştır. Bu görevinin yanında Bimsa, Temsa Otomotiv, Temsa İş Makinaları, Temsa Ulaşım ve Exsa şirketlerinin Yönetim Kurullarında da görev yapmaktadır.

Yönetimde Söz Sahibi Olan Personel

Kıvanç Zaimler

1969 doğumlu olan Kıvanç Zaimler İstanbul Erkek Lisesi, İstanbul Teknik Üniversitesi ve Berlin Teknik Üniversitesi Endüstri Mühendisliği bölümlerinde öğrenim gördü. Kariyer hayatına 1992 yılında Koç Topluluğu'nda adım atarak, 2008 yılına kadar sırasıyla Türk Elektrik Endüstrisi, RAM Dış Ticaret ve Aygaz şirketlerinde çeşitli yönetici pozisyonlarında bulundu. 2008 yılında Ticaret Direktörü olarak Enerjisa'ya katılan Zaimler 2013 yılına kadar Enerjisa'nın Doğal Gaz iş kolunun koordinasyonunu üstlendi. 2013-2015 yılları arasında Enerjisa Dağıtım Şirketleri Genel Müdürü olarak görev aldı. Bu görevinde 14 ili kapsayan 3

dağıtım bölgesinde, 9 milyon müşteri ve 20 milyon nüfusa elektrik dağıtımını üstlenen bir organizasyonun yeniden yapılanma ve entegrasyon sürecini yönetti. Ağustos 2015 - Mart 2016 tarihlerinde Enerjisa Satış Şirketleri Genel Müdürlüğü görevinde Enerjisa'nın serbest piyasaya hazırlık sürecinde tüketici odaklı yeni marka konumlandırma çalışmalarını yürüttü. 1 Mart 2016 tarihinden itibaren elektrik üretimi, dağıtımı, ticareti ve satışında büyük bir portföy yöneten Enerjisa'da CEO olarak görev yapmaktadır. Enerji sektöründe muhtelif Sivil Toplum Kuruluşlarında aktif görev yapan Zaimler, geçmişindeki profesyonel basketbol hayatı ve katıldığı birçok profesyonel gelişim programlarının yanı sıra, kişisel farkındalık ve bireysel gelişim konularında da eğitim almıştır, gönüllü olarak mentorluk ve koçluk yapmaktadır.

Sascha Bibert

Amerika ve Almanya'daki lise mezuniyetinin ardından üniversite için Londra, Paris ve Dortmund'a giden Sascha Bibert, finans ile ilgili konularda eğitim almıştır. Kariyerine 1999'da bankacılık sektöründe, analist & portföy yöneticisi olarak başlamıştır. 2005'te Yatırımcı & Kredi Derecelendirme Kuruluşu İlişkileri Yöneticisi olarak Munich Re'ye katılmış; daha sonra 2009'da aynı sorumluluklarla E.ON'a katılarak enerji sektörüne giriş yapmıştır. Enerjisa'ya CFO olarak Eylül 2014'te katılmadan önce, E.ON'da muhasebe & kontrol grubundan sorumlu olarak görev yapmıştır. Bunun ardından ise %51'i EQT isimli özel sermaye şirketine ait olan bir atıktan enerji şirketinde denetim ve danışma kurulu üyeliği yapmıştır.

Hakan Timur

Kendi alanında birçok sektörü ve uluslararası sorumlulukları kapsayan 20 yılı aşkın tecrübesiyle Hakan Timur, Nisan 2016'da Enerjisa'ya CHRO olarak katılmıştır ve Ekim 2017'den beri Enerjisa'da İK ve Kurumsal Yetkinlikler Başkanı olarak görev yapmaktadır. Yetenek yönetimi, karşılıklar yönetimi, endüstriyel ilişkiler yönetimi, idari ilişkiler yönetimi gibi tüm insan kaynakları fonksiyonları görevi kapsamındadır. Ayrıca, iletişim, süreç geliştirme ve tedarik fonksiyonlarını da yönetmektedir. Hakan Timur'un İstanbul Üniversitesi'nden ekonomi alanında lisans ve Sabancı Üniversitesi'nden enerji ve teknoloji yönetimi alanında yüksek lisans derecesi bulunmaktadır.

Gül Erol

ODTÜ Endüstri Mühendisliği lisans mezunu olan Gül Erol, Sabancı Holding'de 21 yıldır çalışmaktadır. Daha önce 1996 ile 2009 yılları arasında Bimsa'da çeşitli pozisyonlarda görev yapmış, 2009'dan itibaren ise Enerjisa'da çalışmıştır. Gül Erol, şu anda Enerjisa'nın Teknoloji Başkanı olarak, inovasyon stratejisi ve kültürünü yönlendirmek, kurumsal girişimleri yönetmek, müşteri çözümlerini yürütmek ve şirket çapında bilgi teknolojisi faaliyetlerinde bulunmaktan sorumludur.

Abdullah Köksal

16 yıllık deneyimiyle Abdullah Köksal, EEDAŞ'a 2009'da katılmıştır. Enerji yönetimi, stratejik pazarlama, fiyatlandırma ve tarife yönetimi, ürün yönetimi, müşteri yönetimi, işletme analizi, veri yönetimi ve pazarlama iletişiminden sorumludur. Abdullah Köksal'ın Orta Doğu Teknik Üniversitesi'nden Makine Mühendisliği lisans derecesi, City University of New York'tan da MBA derecesi bulunmaktadır.

Hüseyin Çağlar

Hüseyin Çağlar, Enerjisa'ya 2016 yılında Satış Başkanı olarak, üç bölgedeki perakende şirketlerini yönetmek üzere katılmıştır. Procter & Gamble ve Vodafone'dan 20 yıllık yerel ve global perakende deneyimi bulunmaktadır ve Boğaziçi Üniversitesi Makine Mühendisliği Bölümü mezunudur.

Murat Pınar

Murat Pınar, Nisan 2010'da Başkent EDAŞ'a katılmıştır. Ağustos 2015'e kadar, Başkent EDAŞ, AYEDAŞ ve Toroslar EDAŞ'ın grup direktörü olarak görev yapmıştır. Bugün, Başkent EDAŞ, AYEDAŞ ve Toroslar EDAŞ'ın genel müdürü olarak görev yapmaktadır. Karadeniz Teknik Üniversitesi Elektrik-Elektronik Mühendisliği Bölümü mezunudur.

15.4. Yönetim kurulu üyeleri ile yönetimde söz sahibi olan personelin son durum da dâhil olmak üzere son beş yılda, yönetim ve denetim kurullarında bulunduğu veya ortağı olduğu bütün şirketlerin unvanları, bu şirketlerdeki sermaye payları ve bu yönetim ve denetim kurullarındaki üyeliğinin veya ortaklığının halen devam edip etmediğine dair bilgi:

Ad-Soyad	**Görevi**	**Grup İçinde Aldığı Görevler ve Şirket Unvanı** *(Görev bitiş tarihi bildirilenler hariç devam ediyor)*	**Grup Dışında Aldığı Görevler ve Şirket Unvanı** *(Görev bitiş tarihi bildirilenler hariç devam ediyor)*	**Grup İçindeki Hissedarlık Durumu** *(Bitiş tarihi bildirilenler hariç devam ediyor)*	**Grup Dışındaki Hissedarlık Durumu** *(Bitiş tarihi bildirilenler hariç devam ediyor)*
Mehmet Göçmen	Yönetim Kurulu Başkanı	Yönetim Kurulu Başkanı: (i) Enerjisa Başkent Elektrik Perakende Satış A.Ş., (ii) Enerjisa İstanbul Anadolu Yakası Elektrik Perakende Satış A.Ş., (iii) Enerjisa Toroslar Elektrik Perakende Satış A.Ş.	Yönetim Kurulu Başkanı: (i) Enerjisa Enerji Üretim A.Ş., (ii) Enerjisa Elektrik Enerjisi Toptan Satış A.Ş., (iii) Enerjisa Doğal Gaz Toptan Satış A.Ş. Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı: Enerjisa Üretim Santralleri A.Ş.	-	-
Keith Plowman	Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı	Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı: (i) Enerjisa Başkent Elektrik Perakende Satış A.Ş., (ii) Enerjisa İstanbul Anadolu Yakası Elektrik Perakende Satış A.Ş., (iii) Enerjisa Toroslar Elektrik Perakende Satış A.Ş.	Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı: (i) Enerjisa Enerji Üretim A.Ş., (ii) Enerjisa Elektrik Enerjisi Toptan Satış A.Ş., (iii) Enerjisa Doğal Gaz Toptan Satış A.Ş. Yönetim Kurulu Başkanı: Enerjisa Üretim Santralleri A.Ş.	-	-
Eduard Hans-Jochen Kley	Yönetim Kurulu Üyesi	-	Yönetim Kurulu Üyesi: Enerjisa Üretim Santralleri A.Ş.	-	-
Eva-Maria Verena Volpert	Yönetim Kurulu Üyesi	-	Yönetim Kurulu Üyesi: Enerjisa Üretim Santralleri A.Ş.	-	-
Barış Oran	Yönetim Kurulu Üyesi	-	Yönetim Kurulu Üyesi: (i) TÜSİAD (Türk Sanayicileri ve İşadamları Derneği) (ii) TÜYİD Yatırımcı İlişkileri Derneği (iii) AVİVASA Emeklilik ve Hayat A.Ş. (iv) Brisa Bridgestone Sabancı Lastik Sanayi ve Ticaret A.Ş. (v) Carrefoursa Carrefour Sabancı Ticaret Merkezi A.Ş. (vi) Çimsa Çimento Sanayi ve Ticaret A.Ş. Yönetim Kurulu Üyesi (vii) Enerjisa Üretim Santralleri A.Ş. (viii) Teknosa İç ve Dış Ticaret A.Ş. Finans Grup Başkanı: Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş.	-	-
Fezal Okur Eskil	Yönetim Kurulu Üyesi	-	Yönetim Kurulu Üyesi: Enerjisa Üretim Santralleri A.Ş.	-	-
Alan Richard Bevan	Yönetim Kurulu Üyesi	-	Birleşme ve Satın Alma Kıdemli Başkan Yardımcısı: E.ON SE	-	-

Levent Demirağ	Yönetim Kurulu Üyesi	-	Mali İşler, Muhasebe, Hukuk Bölüm Başkanı: Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş. Yönetim Kurulu Üyesi: (i) Bimsa Uluslararası İş, Bilgi ve Yönetim Sistemleri A.Ş. (ii) Temsa Ulaşım Araçları Sanayi ve Ticaret A.Ş. (iii) Temsa İş Makinaları İmalat Pazarlama Ve Satış A.Ş. (iv) Temsa Otomotiv (v) Exsa Export Sanayi Mamulleri Satış ve Araştırma A.Ş.	-	-
Kıvanç Zaimler	CEO	Yönetim Kurulu Üyesi: (i) Enerjisa Başkent Elektrik Perakende Satış A.Ş., (ii) Enerjisa İstanbul Anadolu Yakası Elektrik Perakende Satış A.Ş., (iii) Enerjisa Toroslar Elektrik Perakende Satış A.Ş.	Yönetim Kurulu Üyesi: (i) Enerjisa Enerji Üretim A.Ş., (ii) Enerjisa Elektrik Enerjisi Toptan Satış A.Ş., (iii) Enerjisa Doğal Gaz Toptan Satış A.Ş.	-	-
Sascha Bibert	CFO	Yönetim Kurulu Üyesi: (i) Enerjisa Başkent Elektrik Perakende Satış A.Ş., (ii) Enerjisa İstanbul Anadolu Yakası Elektrik Perakende Satış A.Ş., (iii) Enerjisa Toroslar Elektrik Perakende Satış A.Ş.	Yönetim Kurulu Üyesi: (i) Enerjisa Enerji Üretim A.Ş., (ii) Enerjisa Elektrik Enerjisi Toptan Satış A.Ş., (iii) Enerjisa Doğal Gaz Toptan Satış A.Ş.	-	-

15.5. Son 5 yılda, ihraççının yönetim kurulu üyeleri ile yönetimde yetkili olan personelden alınan, ilgili kişiler hakkında sermaye piyasası mevzuatı, 5411 sayılı Bankacılık Kanunu ve/veya Türk Ceza Kanununun 53 üncü maddesinde belirtilen süreler geçmiş olsa bile; kasten işlenen bir suçtan dolayı beş yıl veya daha fazla süreyle hapis cezasına ya da zimmet, irtikâp, rüşvet, hırsızlık, dolandırıcılık, sahtecilik, güveni kötüye kullanma, hileli iflas, ihaleye fesat karıştırma, verileri yok etme veya değiştirme, banka veya kredi kartlarının kötüye kullanılması, kaçakçılık, vergi kaçakçılığı veya haksız mal edinme suçlarından dolayı alınmış cezai kovuşturma ve/veya hükümlülüğünün ve ortaklık işleri ile ilgili olarak taraf olunan dava konusu hukuki uyuşmazlık ve/veya kesinleşmiş hüküm bulunup bulunmadığına dair bilgi:

Son beş yılda, ihraççının yönetim kurulu üyeleri ile yönetimde yetkili olan personelden alınan, ilgili kişiler hakkında sermaye piyasası mevzuatı, 5411 sayılı Bankacılık Kanunu ve/veya Türk Ceza Kanununun 53 üncü maddesinde belirtilen süreler geçmiş olsa bile; kasten işlenen bir suçtan dolayı beş yıl veya daha fazla süreyle hapis cezasına ya da zimmet, irtikâp, rüşvet, hırsızlık, dolandırıcılık, sahtecilik, güveni kötüye kullanma, hileli iflas, ihaleye fesat karıştırma, verileri yok etme veya değiştirme, banka veya kredi kartlarının kötüye kullanılması, kaçakçılık, vergi kaçakçılığı veya haksız mal edinme suçlarından dolayı alınmış cezai kovuşturma ve/veya hükümlülüğünün ve ortaklık işleri ile ilgili olarak taraf olunan dava konusu hukuki uyuşmazlık ve/veya kesinleşmiş bir hüküm bulunmamaktadır.

15.6. Son 5 yılda, ihraççının mevcut yönetim kurulu üyeleri ile yönetimde söz sahibi olan personele ilişkin yargı makamlarınca, kamu idarelerince veya meslek kuruluşlarınca kamuya duyurulmuş davalar/suç duyuruları ve yaptırımlar hakkında bilgi:

Son beş yılda, ihraççının mevcut yönetim kurulu üyeleri ile yönetimde söz sahibi olan personele ilişkin yargı makamlarınca, kamu idarelerince veya meslek kuruluşlarınca kamuya duyurulmuş herhangi bir dava, suç duyurusu ya da yaptırım bulunmamaktadır.

15.7. Son 5 yılda, ortaklığın mevcut yönetim kurulu üyeleri ile yönetimde söz sahibi olan personelin, yönetim ve denetim kurulu üyeleri ile yönetimde söz sahibi olduğu şirketlerin iflas, kayyuma devir ve tasfiyeleri hakkında ayrıntılı bilgi:

Yoktur.

15.8. Son 5 yılda, ortaklığın mevcut yönetim kurulu üyeleri ile yönetimde söz sahibi olan personelin herhangi bir ortaklıktaki yönetim ve denetim kurulu üyeliğine veya ihraççıdaki diğer yönetim görevlerine, mahkemeler veya kamu otoriteleri tarafından son verilip verilmediğine dair ayrıntılı bilgi:

Yoktur.

15.9. Yönetim kurulu üyeleri, yönetimde söz sahibi personel ile ihraççı son 5 yıl içerisinde kurulmuş ise kurucuların ihraççıya karşı görevleri ile şahsi çıkarları arasındaki çıkar çatışmalarına ilişkin bilgi:

Şirket 21 Aralık 2011 tarihinde kurulmuştur.

Yönetim kurulu üyeleri ile yönetimde söz sahibi personelin Şirket'e karşı görevleri ile şahsi çıkarları arasında herhangi bir çıkar çatışması bulunmamaktadır.

15.9.1. Yönetim kurulu üyeleri, yönetimde söz sahibi personel ile ihraççı son 5 yıl içerisinde kurulmuş ise kurucuların yönetim kurulunda veya üst yönetimde görev almaları için, ana hissedarlar, müşteriler, tedarikçiler veya başka kişilerle yapılan anlaşmalar hakkında bilgi:

Yönetim kurulu üyeleri ve yönetimde söz sahibi personelin yönetim kurulunda veya üst yönetimde görev almaları için, ana pay sahipleri, müşteriler, tedarikçiler veya başka kişilerle herhangi bir anlaşma akdedilmemiştir.

15.9.2. İhraççının çıkardığı ve yönetim kurulu üyeleri, yönetimde söz sahibi personel ile ihraççı son 5 yıl içerisinde kurulmuş ise kurucuların sahip olduğu sermaye piyasası araçlarının satışı konusunda belirli bir süre için bu kişilere getirilmiş sınırlamalar hakkında ayrıntılı bilgi:

Yoktur.

16. ÜCRET VE BENZERİ MENFAATLER

16.1. Son yıllık hesap dönemi itibarıyla ihraççının yönetim kurulu üyeleri ile yönetimde söz sahibi personelinin; ihraççı ve bağlı ortaklıklarına verdikleri her türlü hizmetler için söz konusu kişilere ödenen ücretler (şarta bağlı veya ertelenmiş ödemeler dâhil) ve sağlanan benzeri menfaatler:

1997 yılından bu yana, Enerjisa, yönetimin korunmasını ve pay sahipliği değerinin artması teşvik etmek amacıyla, üst yönetim teşvik planı uygulamaktadır. 2008 yılında, teşvik planının kapsamı, tüm yöneticilerin ve üst düzeydeki çalışanların kapsama alınması ile genişletilmiştir.

Söz konusu teşvik planı kapsamında, Şirket, yönetim ekibine yıllık primler ödemektedir. Söz konusu kişilere ödenen yıllık prim miktarları, daha önceden belirlenen performans kriterlerinin (örneğin; bireysel temel performans göstergeleri ve şirket temel performans göstergeleri - piyasa değeri dâhil) yıllık bütçe kapsamındaki gerçekleşme oranına bağlıdır. Yıllık primler, taban ücretin oranına göre hesaplanmaktadır ve yıllık olarak ödenmektedir.

Yönetim kurulu üyelerine ve üst düzey yöneticilere 31 Aralık 2014, 2015 ve 2016'da sona eren yıllar ve 30 Eylül 2016 ve 2017'de sona eren dokuz aylık dönemlere için yapılan ücret ödemeleri sırasıyla 8.336 bin TL, 8.228 bin TL, 10.781 bin TL, 8.687 bin TL ve 16.150 bin TL'dir. Şirket Yönetim Kurulu Üyelerine herhangi bir ücret ödemesi yapmamakta, herhangi bir yan fayda sağlamamaktadır. Şirket'in üst düzey yöneticileri içerisinde direktör ve daha üst unvandaki çalışanlar yer almaktadır.

Aşağıda yer alan tablo, 30 Eylül 2017 tarihi itibarıyla, Şirket'in yönetim kurulu üyelerine ve üst düzey yöneticilere sağlamış olduğu faydalara ilişkin tutarları içermektedir:

	1 Ocak – 31 Aralık			1 Ocak – 30 Eylül	
	2014	**2015**	**2016**	**2016**	**2017**
			(bin TL)		
Yönetim Kurulu Üyesi	-	-	-	-	-
Üst Düzey Yönetici	8.336	8.228	10.781	8.687	16.150
Toplam	8.336	8.228	10.781	8.687	16.150

16.2. Son yıllık hesap dönemi itibarıyla ihraççının yönetim kurulu üyeleri ile yönetimde söz sahibi personeline emeklilik aylığı, kıdem tazminatı veya benzeri menfaatleri ödeyebilmek için ihraççının veya bağlı ortaklıklarının ayırmış olduğu veya tahakkuk ettirdikleri toplam tutarlar:

Şirket, Şirket'in yönetim kurulu üyeleri ile yönetimde söz sahibi personelinin emeklilik aylığı, kıdem tazminatı veya benzeri menfaatlerini ödeyebilmek için üst düzey yöneticileri için 461.043 TL karşılık ayırmış olup herhangi bir ücret ödemesi yapılmayan ya da yan hak sağlanmayan yönetim kurulu üyeleri için ise karşılık ayırmamıştır.

17. YÖNETİM KURULU UYGULAMALARI

17.1. İhraççının yönetim kurulu üyeleri ile yönetimde söz sahibi olan personelin görev süresi ile bu görevde bulunduğu döneme ilişkin bilgiler:

Yönetim Kurulu:

Adı Soyadı	Son Beş Yılda İhraççıda Üstlendiği Görevler	Görev Süresi / Kalan Görev Süresi
Mehmet Göçmen	Yönetim Kurulu Başkanı	2015 yılında seçilmiştir. 2018 yılında görev süresi sona erecektir.
Keith Plowman	Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı	2015 yılında seçilmiştir. 2018 yılında görev süresi sona erecektir.
Eduard Hans-Jochen Kley	Yönetim Kurulu Üyesi	2015 yılında seçilmiştir. 2018 yılında görev süresi sona erecektir.
Eva-Maria Verena Volpert	Yönetim Kurulu Üyesi	2016 yılında seçilmiştir. 2018 yılında görev süresi sona erecektir.
Barış Oran	Yönetim Kurulu Üyesi	2015 yılında seçilmiştir. 2018 yılında görev süresi sona erecektir.
Fezal Okur Eskil	Yönetim Kurulu Üyesi	2017 yılında seçilmiştir. 2018 yılında görev süresi sona erecektir.
Alan Richard Bevan	Yönetim Kurulu Üyesi	2017 yılında seçilmiştir. 2018 yılında görev süresi sona erecektir.
Levent Demirağ	Yönetim Kurulu Üyesi	2017 yılında seçilmiştir. 2018 yılında görev süresi sona erecektir.

Yönetimde Söz Sahibi Personel:

Adı Soyadı	Son Beş Yılda İhraççıda Üstlendiği Görevler	Görev Süresi / Kalan Görev Süresi
Kıvanç Zaimler	Genel Müdür (CEO)	Süresiz
Sascha Bibert	Finans Başkanı (CFO)	Süresiz
Hakan Timur	İK ve Kurumsal Yetkinlikler Başkanı	Süresiz
Gül Erol	Teknoloji ve Müşteri Çözümleri Başkanı	Süresiz
Abdullah Köksal	Pazarlama Başkanı	Süresiz
Hüseyin Çağlar	Satış Başkanı	Süresiz
Murat Pınar	Dağıtım İş Birimi Başkanı	Süresiz

17.2. Tamamlanan son finansal tablo dönemi itibarıyla ihraççı ve bağlı ortaklıkları tarafından, yönetim kurulu üyelerine ve yönetimde söz sahibi personele, iş ilişkisi sona erdirildiğinde yapılacak ödemelere/sağlanacak faydalara ilişkin sözleşmeler hakkında bilgi veya bulunmadığına dair ifade:

Yönetim kurulu üyelerine ve yönetimde söz sahibi personele, iş ilişkisi sona erdirildiğinde ihraççı ve bağlı ortaklıkları tarafından ödeme yapılmasını veya fayda sağlanmasını öngören herhangi bir sözleşme bulunmamaktadır.

17.3. İhraççının denetimden sorumlu komite üyeleri ile diğer komite üyelerinin adı, soyadı ve bu komitelerin görev tanımları:

Şirket'in İzahname tarihi itibarıyla mevcut yönetim kurulu üyelerine ilişkin bilgi yukarıda temin edilmektedir. Komitelere ilişkin bilgiler aşağıda sunulmaktadır. Şirket, aynı zamanda, hissedarlar arasında imzalanmış bulunan Pay Sahipleri Sözleşmesi kapsamında, Kurul'un kurumsal yönetim düzenlemeleri uyarınca kurması gereken ve aşağıda belirtilen komiteler haricinde, İK Komitesi, İcra Komitesi, Finans ve Kontrol Komitesi gibi bir takım operasyonel komiteler kurmuştur.

Şirket tarafından denetim komitesi, riskin erken saptanması komitesi ve kurumsal yönetim komitesi kurulacaktır. Söz konusu komitelerin kurulmasına ilişkin olarak 22 Aralık 2017 tarihli ve 126 sayılı Yönetim Kurulu kararı alınmış olup, söz konusu Yönetim Kurulu kararı uyarınca bahsi geçen komiteler, Şirket paylarının halka arzını takiben SPK'nın Kurumsal Yönetim Tebliği (II-17.1)'ne uyum çerçevesinde atanacak olan bağımsız yönetim kurulu üyelerinin göreve başladığı tarih itibariyle veya en geç Şirket paylarının halka arzından sonra yapılacak ilk olağan genel kurul toplantısının gerçekleştirildiği tarih itibariyle faaliyete geçecektir.

17.4. İhraççının Kurulun kurumsal yönetim ilkeleri karşısındaki durumunun değerlendirilmesi hakkında açıklama:

Şirket Esas Sözleşmesi'nin 24'üncü maddesinde yer alan "Kurumsal Yönetim İlkelerine Uyum" maddesine göre; "Sermaye Piyasası Kurulu tarafından uygulaması zorunlu tutulan kurumsal yönetim ilkelerine uyulur. Zorunlu ilkelere uyulmaksızın yapılan işlemler ve alınan yönetim kurulu kararları geçersiz olup Esas Sözleşmeye aykırı sayılır. Kurumsal yönetim ilkelerinin uygulanması bakımından önemli nitelikte sayılan işlemlerde ve Şirket'in önemli nitelikteki ilişkili taraf işlemlerinde ve üçüncü kişiler lehine teminat, rehin ve ipotek verilmesine ilişkin işlemlerinde Sermaye Piyasası Kurulu'nun kurumsal yönetime ilişkin düzenlemelerine uyulur. Sermaye Piyasası Kurulu'nun bağımsız yönetim kurulu üyelerine ilişkin düzenlemelerine tabi olunması durumunda, yönetim kurulunda görev alacak bağımsız üyelerin sayısı ve nitelikleri Sermaye Piyasası Kurulu'nun kurumsal yönetime ilişkin düzenlemelerine göre tespit edilir."

Şirket, Kurumsal Yönetim Tebliği uyarınca dâhil olduğu grup Sermaye Piyasası Kurulu tarafından ilan edilinceye kadar üçüncü grup içinde yer alacaktır. Kurumsal Yönetim Tebliği kapsamındaki söz konusu yükümlülüklere Şirket'in paylarının borsada işlem görmeye başlaması sonrasında yapılacak ilk genel kurul tarihi itibarıyla gerekli uyumu sağlaması gerekmektedir. Bu bağlamda, Şirket, paylarının borsada işlem görmeye başlamasından sonra yapılacak ilk genel kurul itibarıyla Kurumsal Yönetim Tebliği'ne uyum sürecini tamamlamış olacaktır. Ayrıca, Şirket, Kurumsal Yönetim Tebliği hükümlerine titizlikle uymaya gayret edecektir.

Şirket tarafından ücretlendirme politikası, bilgilendirme politikası, kâr dağıtım politikası, bağış ve yardım politikası ve rüşvet ve yolsuzlukla mücadele politikasının belirlenmesine ilişkin 22 Aralık 2017 tarihli ve 126 sayılı ve 19 Ocak 2018 tarihli ve 129 sayılı Yönetim Kurulu kararları alınmış olup, politikaların içerikleri aşağıda belirtilmiştir:

Ücret Politikası

Sermaye piyasası mevzuatı düzenlemeleri kapsamında Şirket'in yönetim kurulu üyelerinin ve idari sorumluluğu bulunan yöneticilerinin ücretlendirme usul ve esaslarını düzenleyen ücret politikası uyarınca, yönetim kurulu üyelerinin Şirket'e sağladığı katkılar dolayısıyla katlandığı giderler (ulaşım, telefon, sigorta vb. giderleri) Şirket tarafından karşılanabilecektir ve üst düzey yönetici ücretleri, sabit (baz) ve performansa dayalı olmak üzere 2 (iki) temel bileşenden oluşmaktadır.

Bilgilendirme Politikası

Bilgilendirme politikasının amacı, Şirket'in pay sahipleri ile şeffaf ve yakın bir iletişim kurularak, pay sahipleri ve potansiyel yatırımcılar için Şirket'in değerini arttırmaktır. Şirket'in kamunun aydınlatılması ve bilgilendirme politikasının izlenmesi, gözetimi ve geliştirilmesi Yönetim Kurulu'nun yetki ve sorumluluğu altındadır. CFO'ya bağlı birimlerden Kontrol ve Yatırımcı İlişkileri Departman Başkanı, kamuyu aydınlatma ile ilgili her türlü hususu gözetmek ve izlemek üzere görevlendirilmiştir. Bilgilendirmeler; özel durum açıklamaları, mali tablo ve raporlar, yıllık faaliyet raporları, internet sayfası, sunumlar, yatırımcı toplantıları ve telekonferanslar, bilgilendirme yazıları, basın bültenleri, Ticaret Sicil Gazetesi gibi bilgilendirme araçları ile yapılır. Şirket'in içsel bilgilerine ilişkin özel durum açıklamaları, CFO'ya bağlı birimlerden Kontrol ve Yatırımcı İlişkileri Departmanı tarafından hazırlanır ve elektronik ortamda imzalanıp KAP'a iletilerek kamuya açıklanır. Şirket'in iletişim departmanı tarafından Şirket hakkında basın-yayın organlarında ve internet sitelerinde yer alan haber ve söylentilerin takibi yapılır ve Kontrol ve Yatırımcı İlişkileri Departmanı'na bildirilir.

Kâr Dağıtım Politikası

Kâr dağıtım politikası uyarınca Şirket, Uluslararası Finansal Raporlama Standartları (UFRS) çerçevesinde hazırlanan ve bağımsız denetimden geçmiş yıllık konsolide finansal tablolarda yer alan, istisnai kalemler hariç tutularak hesaplanan net kârın %100'üne kadar oranda nakit kâr payı dağıtmayı hedeflemektedir. Sermaye piyasası mevzuatı hükümleri ve yukarıda yer alan hedefler çerçevesinde, yıllık olarak dağıtılacak olan nakit kâr miktarı, öncelikle 'dağıtılabilir kârın' hesaplanması ile bulunacaktır. Bu politikanın uygulaması ve nakit dağıtılacak olan kâr payının oranı, Şirket'in yatırım ve finansman stratejileri ile ihtiyaçları, ilgili mevzuatta gerçekleşen değişimler ve gelişmeler, Şirket'in orta ve uzun vadeli stratejileri, sermaye ve yatırım gereksinimleri, kârlılık, finansal durum, borçluluk ve nakit durumu ve ulusal ve küresel ekonomik şartlar da dâhil olmak ve bunlarla sınırlı olmamak üzere bir takım unsurlara bağlıdır. Bu şartlar doğrultusunda dağıtılabilir kârın oranı, her yıl yönetim kurulunun önerisi ve genel kurulun onayıyla azaltılabilir veya yukarıda yer alan esaslar çerçevesinde herhangi bir kâr dağıtımı yapılmamasına karar verilebilir. Şirket ana sözleşmesinde kâr payı avansı dağıtımı hususuna yer verilmiş olup, yürürlükteki mevzuat hükümlerinde belirtilen usul ve esaslara uymak suretiyle kâr payı avansı dağıtılabilir.

Şirket yönetim kurulu tarafından, halka arzdan sonra gerçekleştirilecek ilk genel kurul toplantısında pay sahiplerinin onayına sunulacak olan kâr dağıtım politikası, her ne kadar net kârın %100'üne kadar olacak bir oranda nakit kâr payı dağıtma hedefini gösterse de Şirket yönetimi, halka arz tarihinden itibaren kısa ve orta vadede (yaklaşık 3 ila 5 yıllık sürede), nakit kâr payı dağıtımının, istisnai kalemler hariç tutularak hesaplanan net kârın en fazla %60 ila %70'ı oranında gerçekleşebileceğini beklemektedir. Bu husus Şirket'in kâr dağıtım politikası olarak algılanmamalı, politikanın yanıltıcı olmaması adına Şirket tarafından yatırımcılara yapılan ek bir açıklama olarak algılanmalıdır.

Halka arz sonrası ilk genel kurulda pay sahiplerinin onayına sunulacak olan ve ana hatları yukarıda açıklanan kâr dağıtım politikası veya yukarıda yer alan ve Şirket yönetimi tarafından yapılan ek açıklama hiçbir şekilde kâr dağıtımı ile ilgili bir vaat veya bir taahhüt olarak algılanmamalıdır. Bu hususta ayrıca, işbu İzahname'nin "5.3 İhraç edilecek paylara ilişkin riskler" başlığı altında yer alan "Şirket, Halka Arz Edilen Paylar'ın sahiplerine kâr payı dağıtmayabilir veya gelecekte kâr payı dağıtamayabilir" konulu riskin, işbu bölümde gerçekleştirilen detaylı açıklamaların ve aynı zamanda Şirket'in internet sitesinde yer alan Yatırımcı İlişkileri bölümünde kamuya açıklanan kâr dağıtım politikasının detaylı olarak incelenmesi gerekmektedir.

Bağış ve Yardım Politikası

Bağış ve yardım politikası uyarınca Şirket, sermaye piyasası mevzuatı hükümlerine ve bu politikada belirtilen sınırlamalara tabi olmak üzere, sayılanlarla sınırlı olmaksızın kurumsal sosyal sorumluluk anlayışı ile eğitim, kültür, sanat, çevre ve spor alanlarında faaliyet gösteren kişilere, sivil toplum kuruluşlarına, dernek veya vakıflara, üniversitelere, kamu kurum ve kuruluşlarına yardım ve bağış yapabilir. Şirket Esas Sözleşmesi'nin 17'inci maddesi uyarınca, Şirket konsolide karının %1'ini Sabancı Üniversitesine ve/veya Sabancı Vakfına

bağışlayabilir. Bu şekilde yapılacak bağışların yıllık toplam tutarı beş (5) Milyon Euro ile sınırlıdır. Bunun haricinde, hesap döneminde yapılacak bağışların toplam sınırı Genel Kurul' da belirlenir. Şirket esas sözleşmesinin 17. maddesi uyarınca, Şirket konsolide karının %1'ini Sabancı Üniversitesine ve/veya Sabancı Vakfına bağışlayabilir. Bu şekilde yapılacak bağışların yıllık toplam tutarı beş (5) Milyon Euro ile sınırlıdır. Bunun haricinde, hesap döneminde yapılacak bağışların toplam sınırı Genel Kurul' da belirlenir. Şirket, Bağış ve Yardım Politikası'ndaki ilkeler ve tabi olduğu mevzuat ile belirlenen esaslar doğrultusunda, her bir hesap dönemi içinde yapılmış tüm bağış ve yardımları ilgili yılın Genel Kurul Toplantısında ayrı bir gündem maddesi ile pay sahiplerinin bilgisine sunar. Sermaye piyasası mevzuatı çerçevesinde Şirket tarafından yapılan bağış ve yardımların kamuya açıklanan son bilanço aktif toplamının en az %1 ve üzerinde olması veya %1'in altındaki bağış ve yardımların toplamının kamuya açıklanan son bilanço aktif toplamının en az %1'ine ulaşması durumunda gerekli özel durum açıklamaları yapılır.

Rüşvet ve Yolsuzlukla Mücadele Politikası

Rüşvet ve yolsuzlukla mücadele politikasının amacı Şirket'in Şirket iş etiği kurallarında da yer alan rüşvet ve yolsuzluk karşıtı yaklaşımlarının ortaya konulmasıdır. Politika, Şirket Yönetim Kurulu da dâhil olmak üzere tüm Şirket çalışanlarını, mal ve hizmet alınan firmaları ve çalışanlarını, tedarikçi, danışmanlar, avukatlar, dış denetçiler de dâhil olmak üzere Şirket adına görev yapan kişi ve kuruluşları kapsamaktadır. Bu politikanın uygulanması ve güncellenmesi Yönetim Kurulu'nun yetki, görev ve sorumluluğundadır. Politikaya aykırı olan veya olma ihtimali olan durumlarda, konu Şirket Etik Komitesi'nce incelenir ve uygunsuz davranışların tespiti hâlinde gerekli yaptırımlar uygulanır. Mal ve hizmet alınan ve satılan firmalar veya Şirket adına görev yapan kişi ve kuruluşlar ile yapılan sözleşmelerde politikaya aykırı davranış, tutum ya da faaliyet bulunduğunun belirlenmesi durumunda çalışmaların, yürürlükteki sözleşmelerin Şirket tarafından haklı sebep ile tek taraflı olarak sonlandırılacağına dair hükümlere yer verilir ve Politika ihlali durumunda da istisna yapılmaksızın bu hükümler uygulanır.

17.5. Kurul düzenlemeleri uyarınca kurulması zorunlu olan ihraççının pay sahipleri ile ilişkiler biriminin faaliyetleri ile bu birimin yöneticisi hakkında bilgi:

Yatırımcı İlişkiler Birimi Temel Faaliyetleri:

- Yatırımcılara ilişkin kayıtların sağlıklı, güvenli ve güncel olarak tutulmasını sağlamak
- Yatırımcıların şirket ile ilgili yazılı bilgi taleplerini mevzuat çerçevesinde karşılamak
- Genel kurul toplantılarında pay sahiplerine sunulacak dokümanı hazırlamak
- Toplantı tutanaklarının usulüne uygun tutulması amacıyla gerekli önlemleri almak
- Kamuyu aydınlatma ile ilgili her hususun mevzuata uygun şekilde gerçekleşmesini gözetmek ve izlemek

Bu birim tüm çalışmalarında elektronik haberleşme ortamlarını ve Şirket'in internet sitesini kullanmaya özen gösterir.

İzahname tarihi itibarıyla sermaye piyasası lisanslarına sahip personel istihdam edilmemiştir. Şirket'in, II-17.1 sayılı Kurumsal Yönetim Tebliği kapsamında paylarının ilk defa halka arz edilmesi ve borsada işlem görmeye başlaması için Kurula başvuran/başvurulan ortaklık olarak, yatırımcı ilişkileri bölümü oluşturarak, bu kapsamdaki yükümlülüklerini, paylarının borsada işlem görmeye başlamasından itibaren altı ay içerisinde yerine getirmesi gerekmektedir. Şirket bu doğrultuda en kısa sürede mevzuatta yer alan şartları sağlayan personel atamasını gerçekleştirecektir.

18. PERSONEL HAKKINDA BİLGİLER

18.1. İzahnamede yer alan her bir finansal tablo dönemi için ortalama olarak veya dönem sonları itibarıyla personel sayısı, bu sayıda görülen önemli değişiklikler ile mümkün ve önemli ise belli başlı faaliyet alanları ve coğrafi bölge itibarıyla personelin dağılımı hakkında açıklama:

Çalışanlar

30 Eylül 2017 tarihi itibarıyla Enerjisa'nın konsolide olarak toplam 9.551 çalışanı bulunmaktadır. Aynı tarih itibarıyla, Enerjisa'nın kendi bünyesinde 171 çalışanı, Şirket'in dağıtım şirketlerinin 8.284 çalışanı ve perakende satış şirketlerinin 1.096 çalışanı bulunmakta olup, bu çalışanların tamamı tam zamanlıdır. Bunlara ek olarak, aynı tarih itibarıyla Şirket'in dağıtım şirketlerinin ve perakende satış şirketlerinin dışarıdan hizmet alımı kapsamında kullandığı tam zamanlı personel sayısı sırasıyla 772 ve 205'tir.

Aşağıdaki tabloda, Enerjisa ve bağlı ortaklıklarından her birinin çalışanları hakkında belirtilen tarihler itibarıyla bilgi verilmektedir.

	31 Aralık itibarıyla			30 Eylül itibarıyla
	2014	**2015**	**2016**	**2017**
Enerjisa (tek başına)[1]				
Toplam	**140**	**171**	**182**	**171**
Dışarıdan hizmet alınan personel	-	-	-	-
Dağıtım Şirketleri[2]				
Toplam	**6.555**	**7.269**	**7.812**	**8.284**
Dışarıdan hizmet alınan personel	722	861	840	772
Perakende Satış Şirketleri[3]				
Toplam	**840**	**981**	**1.091**	**1.096**
Dışarıdan hizmet alınan personel	167	221	245	205
Enerjisa (konsolide)[4]				
Toplam	7.535	8.421	9.085	9.551
Dışarıdan hizmet alınan personel	889	1.082	1.085	977

(1) Sadece Enerjisa çalışanlarını kapsamakta olup, Şirket bağlı ortaklıklarının çalışanlarını ("Dağıtım Şirketleri" ve "Perakende Satış Şirketleri" alt başlıkları altında gösterilmektedir.) kapsamamaktadır.
(2) Sadece Şirket'in dağıtım şirketleri olan Başkent EDAŞ, AYEDAŞ ve Toroslar EDAŞ çalışanlarını kapsamaktadır.
(3) Sadece Şirket'in perakende satış şirketleri olan Başkent EPSAŞ, AYEPSAŞ ve Toroslar EPSAŞ çalışanlarını kapsamaktadır.
(4) Şirket'in ve bağlı ortaklıklarının konsolide olarak çalışanlarını kapsamaktadır.

1 Eylül 2015 tarihinde EEDAŞ, AYEDAŞ, Başkent EDAŞ ve Toroslar EDAŞ, Tes-İş sendikası'yla dört ayrı toplu iş sözleşmesi imzalamıştır. Bu sözleşmeler 1 Mart 2015 tarihinde yürürlüğe girmiş olup, 28 Şubat 2018 tarihine kadar geçerli olacaktır. Şirket'in perakende satış şirketleri, bir sendikanın toplu iş sözleşmesi imzalamayı talep edebilmesi için gereken kıstaslara uygun değildir. 31 Aralık 2014, 2015 ve 2016 tarihleri ile 30 Eylül 2016 ve 2017 tarihleri itibarıyla, çalışanlarımızın sırasıyla %71,5, %67,3, %71,0, %66,0 ve %67,0'ı Tes-İş işçi sendikası üyeleridir.

Aşağıdaki tabloda, 30 Eylül 2017 tarihi itibarıyla şirketlerden her birinde sendikalı ve sendikasız çalışan sayıları hakkındaki bilgiler yer almaktadır.

	30 Eylül 2017 itibarıyla		
	Sendikalı	**Sendikasız**	**Toplam**
Enerjisa (tek başına)	-	171	171
Dağıtım şirketleri	**6.396**	**1.888**	**8.284**
AYEDAŞ	1.287	314	1.601
Başkent EDAŞ	2.350	955	3.305
Toroslar EDAŞ	2.759	619	3.378
Perakende satış şirketleri(1)	-	**1096**	**1096**
AYEPSAŞ	-	409	409
Başkent EPSAŞ	-	466	466
Toroslar EPSAŞ	-	221	221
Toplam	**6.396**	**3.155**	**9.551**

(1) Şirket'in perakende satış şirketleri, bir sendikanın toplu iş sözleşmesi imzalamayı talep edebilmesi için gereken kıstaslara uymamaktadır.

18 Ekim 2012 tarihli ve 6356 sayılı Sendikalar ve Toplu İş Sözleşmesi Kanunu uyarınca, elektrik dağıtım sektöründe grev ve lokavt yasaktır. Bu nedenle, Şirket'in dağıtım şirketlerindeki sendikalı işçiler tarafından grev düzenlenemez. Şirket'in yönetimi, geçmişte ve mevcut durumda Tes-İş sendikasıyla iyi ilişkileri olduğuna inanmaktadır. Şirket bugüne kadar önemli bir iş uyuşmazlığı, çalışanlarının işe alınmaları veya işlerine devam etmeleriyle ilgili herhangi bir ciddi problem yaşamamıştır ve bir iş uyuşmazlığı, grev veya çalışanlarla uyuşmazlık nedeniyle iş faaliyetleri ciddi bir şekilde kesintiye uğramamıştır.

4632 sayılı Bireysel Emeklilik Tasarruf ve Yatırım Sistemi Kanunu'ndaki son değişiklikler doğrultusunda, Şirket'in çalışanlarını otomatik olarak özel emeklilik sistemine kaydetmesi gereklidir. Şirket'in dağıtım ve perakende satış şirketleri böyle bir sistemi uygulamaya başlamış bulunmaktadır. Kısmi bölünme işlemi öncesinde, EEDAŞ böyle bir sistem başlatmıştır ve Enerjisa da bu yükümlülüğünü yerine getirmiştir. Kurumsal Yeniden Yapılanma'nın ikinci aşamasının tamamlanmasından önce, EEDAŞ çalışanları için özel emeklilik sistemi başlatılmış olduğundan, Kurumsal Yeniden Yapılanma'nın ikinci aşaması sonucunda EEDAŞ'tan Enerjisa'ya devredilen çalışanlar için bu sistemin uygulanmasına devam edilmektedir. Şirket, AvivaSA Emeklilik ve Hayat A.Ş.'nin Şirket çalışanlarını özel emeklilik sistemine kaydetmesi için çalışmalar yapmaktadır. Bu sistem Şirket'e ek bir finansal yük getirmeyecek ve Şirket aynı sosyal güvenlik primlerini ödemeye devam edecektir.

Şirket, ticari operasyonları için motive ve yüksek nitelikli işgücünün gerekli olduğuna inanmaktadır. Şirket, aynı zamanda, gelecekteki başarısının ve istikrarının, nitelikli ve yetenekli çalışanları belirleme, işe alma, eğitme ve elinde tutma kabiliyetini sürdürmesine bağlı olduğuna da inanmaktadır. Şirket, teknik uzmanlığa ve yetkinlik gelişimine odaklanan çalışanlarına gelişim fırsatları sağlamaktadır. Şirket, teknik uzmanlık gelişimi ve yetkinlik gelişimi alanlarıyla diğer belirli alanlarda düzenli olarak çalışanları için eğitim programları düzenlemektedir. Şirket çalışanları, işe alınmaları üzerine, Şirket'te çalışmaya başlamadan önce bir oryantasyon programından geçmekte ve tüm çalışanlar sağlık, güvenlik ve davranış kuralları eğitimleri almaktadır. Şirket çalışanları, ayrıca Şirket tarafından sunulan çevrimiçi eğitim programları, sınıf içi eğitimler, farklı hedef gruplar için özel olarak tasarlanan yapılandırılmış gelişim programları, koçluk, rehberlik ve tersine rehberlik ve dil kursları gibi diğer gelişme araçlarından ve yüksek lisans ile doktora dereceleri için öğrenim ücreti desteğinden yararlanmaktadır.

Şirket, bunlara ek olarak iş başı eğitim programları da düzenlemektedir ve bu programları kalifiye orta kademelerdeki çalışan sayısını artırmak ve onlara mesleki deneyim kazandırmak amacıyla sunmaktadır. Şirket, bu eğitim programları kapsamında, kamu istihdam hizmetleri sunan Türkiye İş Kurumu'na ("**İşkur**") kayıtlı olan işsizleri eğitmek ve potansiyel olarak işe almak amacıyla İşkur'la çalışmaktadır. Şirket'in İşkur'la yürüttüğü program kapsamında, eğitim alanların kursun tamamlanması üzerine işveren tarafından orantılı olarak işe alınması beklenmektedir ve bu çalışanların maaşları İşkur tarafından finanse edilmektedir. Kursun tamamlanması üzerine işe alınan çalışanların sigorta primleri, teşvik olarak orantılı bir şekilde ödenmektedir.

Şirket, Nisan 2015'te İşkur programlarına katılmaya başladığından bu yana, İşkur vasıtasıyla toplamda 746 çalışanı işe almış bulunmaktadır ve bu çalışanlardan 826'ı an itibarıyla Şirket'te çalışmaktadır.

Şirket, beyaz yakalı çalışanlarına Şirket'in ticari operasyonlarına katkılarına göre ikramiyeler sunarak onları teşvik etmekte ve genel olarak başka teşvikler sunmaktadır. Şirket, her çalışanın yılsonu performans sonuçlarını belirlenen performans hedefleriyle karşılaştırarak yıllık performans değerlendirmeleri yapmakta ve bu değerlendirmeler, Şirket'in ödüllendirme, tanımlama ve gelişim programlarının dayanağını oluşturmaktadır. Şirket, hedef belirleme sürecinde, esas olarak belirli, ölçülebilir, erişilebilir, alakalı ve süreye dayanan önemli performans göstergelerine odaklanmaktadır. Her yıl, Şirket'in stratejik ve operasyonlarla ilgili hedeflerine göre, departmanların önemli performans göstergeleri, bireysel önemli performans göstergeleri ve beyaz yakalı çalışanlara yönelik eylem planları tespit edilmektedir.

18.2. Pay sahipliği ve pay opsiyonları:

18.2.1. Yönetim kurulu üyelerinin ihraççının paylarına yönelik sahip oldukları opsiyonlar hakkında bilgi:

Yönetim kurulu üyelerinin ihraççının paylarına yönelik herhangi bir opsiyon hakkı bulunmamaktadır.

18.2.2. Yönetimde söz sahibi olan personelin ihraççının paylarına yönelik sahip oldukları opsiyonlar hakkında bilgi:

Yönetimde söz sahibi personelin ihraççının paylarına yönelik herhangi bir opsiyon hakkı bulunmamaktadır.

18.2.3. Personelin ihraççıya fon sağlamasını mümkün kılan her türlü anlaşma hakkında bilgi:

Personelin ihraççıya fon sağlamasını mümkün kılan bir anlaşma yoktur.

19. ANA PAY SAHİPLERİ

19.1. İhraççının bilgisi dâhilinde son genel kurul toplantısı ve son durum itibarıyla sermayedeki veya toplam oy hakkı içindeki payları doğrudan veya dolaylı olarak %5 ve fazlası olan gerçek ve tüzel kişiler ayrı olarak gösterilmek kaydıyla ortaklık yapısı veya böyle kişiler yoksa bulunmadığına dair ifade:

Son genel kurul toplantısı ve son durum itibarıyla sermayedeki veya toplam oy hakkı içindeki payları doğrudan veya dolaylı olarak %5 ve fazlası olan tüzel kişilere ilişkin bilgi aşağıda temin edilmektedir. Son durum itibarıyla; Şirket'in güncel pay sahipliği yapısı aşağıdaki gibidir.

Enerjisa Enerji A.Ş.'nin Pay Sahipliğine İlişkin Bilgi

Ortağın Ticaret Unvanı	Sermaye Payı / Oy Hakkı			
	27/03/2017		31/12/2017	
	(TL)	(%)	(TL)	(%)
Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş.	4.795.342.710,00	50,0	590.534.483,56	50,0
DD Turkey Holdings S.à.r.l.	4.795.342.710,00	50,0	590.534.483,56	50,0
TOPLAM	**9.590.685.420,00**	**100,0**	**1.181.068.967,12**	**100,0**

Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş.'nin Pay Sahipliğine İlişkin Bilgi

Ortağın Ticaret Unvanı	Sermaye Payı / Oy Hakkı			
	30/03/2017		31/12/2017	
	(TL)	(%)	(TL)	(%)
Sakıp Sabancı Holding A.Ş	287.100.000,56	14,07	287.100.000,56	14,07
Serra Sabancı	147.160.295,80	7,21	147.160.295,80	7,21
Suzan Sabancı Dinçer	141.566.960,87	6,94	141.566.960,87	6,94
Çiğdem Sabancı Bilen	141.566.960,87	6,94	141.566.960,87	6,94
Diğer	1.323.009.712,90	64,84	1.323.009.712,90	64,84
TOPLAM	**2.040.403.931,00**	**100,00**	**2.040.403.931,00**	**100,00**

DD Turkey Holdings S.à.r.l.'nin Pay Sahipliğine İlişkin Bilgi

E.ON SE'nin, Enerjisa Enerji A.Ş.'deki dolaylı pay sahipliği aşağıda yer alan şemada ve tablolarda açıklanmaktadır.

Ortağın Ticaret Unvanı	**Sermaye Payı / Oy Hakkı**			
	27/06/2017		**31/12/2017**	
	(Avro)	**(%)**	**(Avro)**	**(%)**
Dutchdelta Finance S.à.r.l.	50.012.500,00	100,0	50.012.500,00	100,0
TOPLAM	**50.012.500,00**	**100,0**	**50.012.500,00**	**100,0**

Dutchdelta Finance S.à.r.l.'nin Pay Sahipliğine İlişkin Bilgi

Ortağın Ticaret Unvanı	Sermaye Payı / Oy Hakkı			
	27/06/2017		31/12/2017	
	(Avro)	(%)	(Avro)	(%)
E.ON Finanzanlagen GmbH	1.045.723.250,00	100,0	1.045.723.250,00	100,0
TOPLAM	**1.045.723.250,00**	**100,0**	**1.045.723.250,00**	**100,0**

E.ON Finanzanlagen GmbH'nin Pay Sahipliğine İlişkin Bilgi

Ortağın Ticaret Unvanı	Sermaye Payı / Oy Hakkı			
	11/04/2017		31/12/2017	
	(Avro)	(%)	(Avro)	(%)
E.ON Fünfundzwanzigste Verwaltungs GmbH	33.000,00	100,0	33.000,00	100,0
TOPLAM	**33.000,00**	**100,0**	**33.000,00**	**100,0**

E.ON Fünfundzwanzigste Verwaltungs GmbH'nin mevcut ortaklık yapısı:

Ortağın Ticaret Unvanı	Sermaye Payı / Oy Hakkı			
	29/12/2017		31/12/2017	
	(Avro)	(%)	(Avro)	(%)
E.ON SE	26.000,00	100,0	26.000,00	100,0
TOPLAM	**26.000,00**	**100,0**	**26.000,00**	**100,0**

E.ON SE'nin mevcut ortaklık yapısı:

Ortağın Ticaret Unvanı	Sermaye Payı / Oy Hakkı			
	10/05/2017		31/12/2017	
	(Avro)	(%)	(Avro)	(%)
BlackRock Inc.	164.789.235,00	7,49	163.795.471,00	7,44
Diğer	2.036.309.765,00	92,51	2.037.303.529,00	92,56
TOPLAM	2.201.009.000,00	**100,0**	2.201.009.000,00	**100,0**

19.2. Sermayedeki veya toplam oy hakkı içindeki doğrudan payları %5 ve fazlası olan gerçek ve tüzel kişi ortakların sahip oldukları farklı oy haklarına ilişkin bilgi veya bulunmadığına dair ifade:

Şirket'in tüm ortakları tüzel kişidir ve sermayedeki veya toplam oy hakkı içindeki doğrudan payı %5 ve fazlası olan tüzel kişi ortak olan Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş. ve DD Turkey Holdings S.à.r.l.'nin farklı bir oy hakkı bulunmamaktadır.

19.3. Sermayeyi temsil eden paylar hakkında bilgi:

Şirket'in sermayesini temsil eden paylarda imtiyaz bulunmamaktadır.

Grubu	Nama/ Hamiline Olduğu	İmtiyazların türü (Kimin sahip olduğu)	Bir Payın Nominal Değeri (TL)	Toplam (TL)	Sermayeye Oranı (%)
Yoktur	Nama	İmtiyaz bulunmamaktadır	0,01*	1.181.068.967,12	100
			TOPLAM	**1.181.068.967,12**	**100**

(*) Şirket esas sözleşmesinin 7. maddesine göre Şirket paylarının nominal değeri 0,01 TL olup, ilgili mevzuat uyarınca BİST'te asgari işlem birimi 1 TL (1 lot) olduğu için, Şirket'in 0,01 TL nominal değerli 100 adet payı 1 TL nominal değere ve 1 lota denk gelmektedir.

19.4. İhraççının bilgisi dâhilinde doğrudan veya dolaylı olarak ihraççının yönetim hakimiyetine sahip olanların ya da ihraççıyı kontrol edenlerin adı, soyadı, ticaret unvanı, yönetim hakimiyetinin kaynağı ve bu gücün kötüye kullanılmasını engellemek için alınan tedbirler:

İzahname'nin 19.1 numaralı maddesinde belirtilen Şirket'in doğrudan ortakları Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş. ve DD Turkey Holdings S.à.r.l., Enerjisa Enerji A.Ş.'nin yönetim hâkimiyetine doğrudan sahiptir. Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş. ve DD Turkey Holdings S.à.r.l.'nin yönetim hâkimiyetine sahip olmalarının kaynağı, Enerjisa Enerji A.Ş. paylarına %50 - %50 oranında sahip olmalarıdır. İzahname'nin 19.1 numaralı maddesinde belirtilen Şirket dolaylı ortağı E.ON SE, Enerjisa Enerji A.Ş.'nin yönetim hâkimiyetine dolaylı yoldan sahiptir.

Esas Sözleşmenin 9'uncu maddesi uyarınca, Şirket, sekiz (8) üyeden meydana gelen yönetim kurulu tarafından yönetilir. Yönetim kurulu üyeleri genel kurul tarafından seçilir. Bağımsız yönetim kurulu üyelerinin aday gösterilmesi ve seçiminde, Kurul'un bağımsız yönetim kurulu üyelerine ilişkin düzenlemeleri esas alınır.

Esas Sözleşmenin 10'uncu maddesi uyarınca, yönetim kurulu en az altı (6) üyenin hazır bulunması ile toplanır ve kararları, ilgili mevzuatın zorunlu kıldığı durumlarda bağımsız üyelerin olumlu oy kullanmış olması koşuluyla, en az altı (6) üyenin olumlu oyu ile alır.

Esas Sözleşme'nin 7'inci maddesi uyarınca, yönetim kurulu Türk Ticaret Kanunu ve sermaye piyasası mevzuatı hükümlerine uygun olarak, gerekli gördüğü zamanlarda (i) kayıtlı sermaye tavanına kadar yeni pay ihraç ederek çıkarılmış sermayeyi artırmaya, (ii) pay sahiplerinin yeni pay alma hakkının sınırlandırılmasına ve (iii) primli veya nominal değerinin altında pay ihracı konularında karar almaya yetkilidir. Yeni pay alma kısıtlama yetkisi pay sahipleri arasında eşitsizliğe yol açacak şekilde kullanılamaz. Pay sahiplerinin rüçhan haklarının kısıtlanması suretiyle kayıtlı sermaye sisteminde sermaye artırımı yapılması durumunda, bu ihracın kayıtlı sermaye tavanı dâhilinde kalması şartıyla, Yönetim Kurulu, tek bir sermaye artırımında çıkarılmış sermayenin %10'una kadar sermaye artırımı yapma yetkisini kullanabilir.

Yukarıda bahsedilenlerin yanı sıra aşağıdaki esas sözleşme hükümleri de Şirket kontrolünün ve hakimiyetin kötüye kullanılmasını engelleyici niteliğe sahiptir.

Esas Sözleşmenin;

- 9. Maddesi gereğince; bağımsız yönetim kurulu üyelerinin ücretlerinin belirlenmesinde Sermaye Piyasası Kanunu ve ilgili mevzuat hükümlerine uyulur.

- 9. Maddesi gereğince; yönetim kurulunun Sermaye Piyasası Kanunu, T.C. Başbakanlık Sermaye Piyasası Kurulunun kurumsal yönetime ilişkin düzenlemeleri ile Türk Ticaret Kanunu ve ilgili mevzuat kapsamında kurmakla yükümlü olduğu komitelerin oluşumu, görev ve çalışma esasları ile yönetim kurulu ile ilişkileri hakkında, ilgili mevzuat hükümleri uygulanır.

- 12. Maddesi gereğince; Şirket'in ve mevzuatta öngörülen diğer hususların denetimine ilişkin olarak Türk Ticaret Kanunu, Sermaye Piyasası Kanunu ve ilgili mevzuat hükümleri uygulanır.

- 23. Maddesi gereğince; Şirket konsolide kârının %1'ini Sabancı Üniversitesine ve/veya Sabancı Vakfına bağışlayabilir ve bu şekilde yapılacak bağışların yıllık toplam tutarı beş (5) Milyon Euro ile sınırlıdır.

- 24. Maddesi gereğince; yönetim kurulunda görev alacak bağımsız üyelerin sayısı ve nitelikleri Kurul'un kurumsal yönetime ilişkin düzenlemelerine göre tespit edilir.

Ayrıca, paylar Borsa'da işlem görmeye başladıktan sonra, Şirket'in halka açılmanın getireceği denetimlere tabi olması da kontrol gücünün kötüye kullanımını engelleyecek etkenler arasında olduğu düşünülmektedir.

19.5. İhraççının yönetim hakimiyetinde değişikliğe yol açabilecek anlaşmalar/düzenlemeler hakkında bilgi:

Uygulanması sonucunda daha ileri bir zamanda Şirket'in yönetim hakimiyetinde bir değişiklik meydana getirebilecek, Şirket'in de bilgi sahibi olduğu anlaşma ya da düzenleme bulunmamaktadır.

19.6. Sermayedeki veya toplam oy hakkı içindeki doğrudan payları %5 ve fazlası olan gerçek kişi ortakların birbiriyle akrabalık ilişkileri:

Şirket'in ortakları tüzel kişidir.

20. İLİŞKİLİ TARAFLAR VE İLİŞKİLİ TARAFLARLA YAPILAN İŞLEMLER HAKKINDA BİLGİLER

20.1. İzahnamede yer alan hesap dönemleri ve son durum itibarıyla ilişkili taraflarla yapılan işlemler hakkında UMS 24 çerçevesinde ayrıntılı açıklama:

Şirket'in belirlediği ilişkili tarafları, Sabancı Grubu içerisinde Akbank, Bimsa Uluslararası İş, Bilgi ve Yönetim Sistemleri A.Ş. ("**Bimsa**"), Çimsa Çimento Sanayi A.Ş. ("**Çimsa**"), Enerjisa Enerji Üretim ve Enerjisa Elektrik Toptan ve diğer ilişkili taraflardır.

EEDAŞ ve Enerjisa Arasındaki İlişkili Taraf İşlemleri

Kurumsal Yeniden Yapılanma'nın bir parçası olarak, 28 Nisan 2017 tarihinde EEDAŞ, Enerjisa ile birleşmiş ve tasfiyesiz olarak sona ermiştir. Bu işlemin sonunda varlığını sürdüren taraf Enerjisa olmuştur. EEDAŞ ve Enerjisa arasındaki birleşme işlemleri öncesinde, EEDAŞ ve Enerjisa arasında gerçekleştirilmiş bulunan kredi işlemleri de dâhil olmak üzere, bir takım ilişkili taraf işlemi gerçekleştirilmiştir. Birleşme işlemi sonucunda, EEDAŞ varlıklarının ve yükümlülüklerinin tamamı defter değerleri üzerinden Enerjisa'ya devredilmiştir. Bu nedenle, Enerjisa'nın EEDAŞ'a olan borçları Kurumsal Yeniden Yapılanma süreciyle ortadan kalkmıştır.

İlişkili Taraf İşlemlerinin Özeti

Akbank ve Enerjisa'yla Yapılan İlişkili Taraf İşlemleri

Aşağıdaki tabloda, Akbank'ın kullandırdığı kredilerden doğan kısa ve uzun vadeli borçların belirtilen tarihler itibarıyla dökümü yer almaktadır:

	31 Aralık itibarıyla			30 Eylül itibarıyla
	2014	**2015**	**2016**	**2017**
		(bin Türk Lirası)		
Kısa vadeli borçlar				
Akbank	223.611	400.916	1.486.450	987.570
Enerjisa[(1)]	-	99.000	83.502	-
Toplam	**223.611**	**499.916**	**1.569.952**	**987.570**
Uzun vadeli borçlar				
Akbank	830.000	1.209.469	1.050.000	2.312.800
Enerjisa[(1)]	-	20.000	-	-
Toplam	**830.000**	**1.229.469**	**1.050.000**	**2.312.800**

(1) Kurumsal Yeniden Yapılanma'nın bir parçası olarak, EEDAŞ 28 Nisan 2017 tarihinde Enerjisa'yla birleşmiş ve daha sonra tasfiyesiz olarak sona ermiş olup, bu işlem sonucunda varlığını sürdüren şirket Enerjisa'dır. Bu birleşme sonucunda, EEDAŞ'ın varlık ve yükümlülüklerinin tamamı defter değerleri üzerinden Enerjisa'ya devredilmiştir. Bu nedenle, Enerjisa'nın EEDAŞ'a karşı olan borçları, Kurumsal Yeniden Yapılanma süreci sonunda ortadan kalkmıştır.

Diğer İlişkili Taraflarla Yapılan İlişkili Taraf İşlemleri

Aşağıdaki tabloda, Şirket'in belirtilen tarihler itibarıyla ilişkili taraflarından olan kısa vadeli ticari alacaklarının ve ilişkili taraflarına olan kısa vadeli ticari borçlarının bir dökümü yer almaktadır:

	31 Aralık itibarıyla			30 Eylül İtibarıyla
	2014	**2015**	**2016**	**2017**
	(bin Türk Lirası)			
İlişkili taraflardan olan kısa vadeli ticari alacaklar				
Çimsa	-	300	13.518	10.539
Enerjisa Elektrik Toptan	17.099	3.906	2.242	244
Enerjisa[(1)].	-	52	41	-
Enerjisa Enerji Üretim.....	86	1.309	-	814
Diğerleri.....	-	857	-	19.836
İlişkili taraflara karşı kısa vadeli ticari borçlar				
Enerjisa Elektrik Toptan	(58.233)	(114.098)	(111.738)	(104.225)
Bimsa.	(79)	(13.440)	(7.164)	(140)
Enerjisa[(1)].	(3.109)	(749)	(2.575)	-
Enerjisa Enerji Üretim.....	(6)	(20)	-	-
Diğerleri	(1.825)	(1.692)	(4.584)	(88)
Bakiye	**(46.067)**	**(123.875)**	**(110.260)**	**(73.020)**

(1) Kurumsal Yeniden Yapılanma'nın bir parçası olarak, EEDAŞ 28 Nisan 2017 tarihinde Enerjisa'yla birleşmiş ve daha sonra tasfiyesiz olarak sona ermiş olup, bu işlem sonucunda varlığını sürdüren şirket Enerjisa'dır. Ayrılma işlemi 25 Ağustos 2017 tarihinde tamamlanmıştır. Bu birleşme sonucunda, EEDAŞ'ın varlık ve yükümlülüklerinin tamamı defter değerleri üzerinden Enerjisa'ya devredilmiştir. Bu nedenle, Enerjisa'nın EEDAŞ'a karşı olan borçları, Kurumsal Yeniden Yapılanma süreci sonunda ortadan kalkmıştır.

Aşağıdaki tabloda, Şirket'in belirtilen tarihler itibarıyla ilişkili taraflarından ticari olmayan kısa vadeli alacaklarının dökümü yer almaktadır:

	31 Aralık itibarıyla			30 Eylül itibarıyla
	2014	**2015**	**2016**	**2017**
	(bin Türk Lirası)			
Enerjisa Elektrik Toptan	-	28	-	-
Diğerleri.....	-	39	2	-
Bakiye.....	-	**67**	**2**	-

31 Aralık 2014, 2015 ve 2016 ile 30 Eylül 2017 tarihleri itibarıyla, Şirket'in ilişkili taraflarından uzun vadeli ticari alacağı veya ilişkili taraflarına karşı uzun vadeli ticari borcu bulunmamaktadır. Buna ek olarak, belirtilen tarihler itibarıyla Şirket'in ilişkili taraflarından uzun vadeli ticari olmayan alacağı veya ilişkili taraflarına karşı uzun vadeli ticari olmayan borcu bulunmamaktadır. Yine aynı tarihler itibarıyla, Şirket'in ilişkili taraflarına karşı kısa vadeli ticari olmayan borcu yoktur.

İlişkili Taraf İşlemlerinden Doğan Diğer Gelirler ve Giderler

Aşağıdaki tabloda, Şirket'in belirtilen tarihler itibarıyla ilişkili taraflarından elde ettiği diğer gelirlerin dökümü yer almaktadır:

	31 Aralık itibarıyla			30 Eylül itibarıyla	
	2014	**2015**	**2016**	**2016**	**2017**
			(bin Türk Lirası)		
Diğer gelirler[1]					
Enerjisa Enerji Üretim	1.009	1.409	1.000	722	6.090
Enerjisa Elektrik Toptan	263	469	-	401	975
Enerjisa[2]	-	469	-	80	-
Diğerleri	-	-	-	-	48
Toplam	**1.272**	**2.347**	**1.000**	**1.203**	**7.113**

(1) Şirket'in ilişkili taraflarından olan diğer gelirleri hizmet ücretlerini kapsamaktadır.

(2) Kurumsal Yeniden Yapılanma'nın bir parçası olarak, EEDAŞ 28 Nisan 2017 tarihinde Enerjisa'yla birleşmiş ve daha sonra tasfiyesiz olarak sona ermiş olup, bu işlem sonucunda varlığını sürdüren şirket Enerjisa'dır. Bu birleşme sonucunda, EEDAŞ'ın varlık ve yükümlülüklerinin tamamı defter değerleri üzerinden Enerjisa'ya devredilmiştir. Bu nedenle, Enerjisa'nın EEDAŞ'a karşı olan borçları, Kurumsal Yeniden Yapılanma süreci sonunda ortadan kalkmıştır.

Aşağıdaki tabloda, Şirket'in belirtilen tarihler itibarıyla ilişkili taraf işlemleriyle ilgili diğer giderlerinin dökümü yer almaktadır:

	31 Aralık itibarıyla			30 Eylül itibarıyla	
	2014	**2015**	**2016**	**2016**	**2017**
			(bin Türk Lirası)		
Diğer giderler[1]					
Enerjisa[2]	11.654	11.351	13.098	10.530	-
Enerjisa Elektrik Toptan	448	6.371	7.974	4,214	2.924
Bimsa	105	3.161	6.131	2,380	5.206
Diğerleri	1.909	2.637	775	4,627	2.916
Toplam	**14.116**	**23.520**	**27.978**	**21.751**	**11.046**

(1) Şirket'in ilişkili taraf işlemleriyle ilgili diğer giderler, yönetim ücretlerini, enerji portföyü danışmanlık ücretlerini ve bilgi teknolojisi danışmanlık ücretlerini kapsamaktadır.

(2) Kurumsal Yeniden Yapılanmanın bir parçası olarak, EEDAŞ 28 Nisan 2017 tarihinde Enerjisa'yla birleşmiş ve daha sonra tasfiyesiz olarak sona ermiş olup, bu işlem sonucunda varlığını sürdüren şirket Enerjisa'dır. Bu birleşme sonucunda, EEDAŞ'ın varlık ve yükümlülüklerinin tamamı defter değerleri üzerinden Enerjisa'ya devredilmiştir. Bu nedenle, Enerjisa'nın EEDAŞ'a karşı olan borçları, Kurumsal Yeniden Yapılanma süreci sonunda ortadan kalkmıştır.

Şirket'in ilişkili taraf işlemleri hakkında daha ayrıntılı bilgi için bağımsız denetim raporlarındaki Dipnot 4'e bakınız.

Akbank'la Finansman İşlemleri

Akbank ile Yapılan Finansman Düzenlemeleri

Şirket, işletme sermayesi ihtiyaçlarını karşılamak ve düzenlemeye tabi yatırım harcamalarını finanse etmek amacıyla Akbank'la birkaç genel kredi sözleşmesi imzalamıştır30 Eylül 2017 itibarıyla, Akbank'ın Şirket'e kullandırdığı kredilerin geri ödenmemiş miktarı 2.352 milyon TL ve 266,9 milyon ABD Doları'dır (ilgili

kredilerin anapara tutarları sırasıyla 2.290 milyon TL ve 263,6 milyon ABD Doları'dır). Para birimi Amerikan Doları olan kredilerle bağlantılı kur riskleri, döviz swap ve çapraz kur swap araçlarıyla tamamen giderilmiştir. Şirket'in, Akbank'ın Şirket'e vermiş olduğu kredilerden doğan kısa vadeli borçlarının 30 Eylül 2017 tarihi itibarıyla toplam miktarı 987.570 bin TL (anapara ve faiz birikimleri dâhil olmak üzere) ve uzun vadeli borçlarının toplamı 2.312.800 bin TL'dir (anapara ve faiz birikimleri dâhil olmak üzere). Para birimi Amerikan Doları olan kredilerle bağlantılı kur riskleri, döviz swap ve çapraz kur swap araçlarıyla tamamen giderilmiştir.

Aşağıdaki tabloda, belirtilen tarihler itibarıyla Akbank'tan alınan ve Akbank'a ödenen faizlerin dökümü yer almaktadır:

	31 Aralık itibarıyla			30 Eylül itibarıyla	
	2014	**2015**	**2016**	**2016**	**2017**
			(bin Türk Lirası)		
Alınan faiz ödemesi					
Akbank	34.312	12.347	14.884	20,042	19.099
Yapılan faiz ödemesi					
Akbank	72.377	152.029	257.432	177.333	296.389

Aşağıdaki tabloda, belirtilen tarihler itibarıyla Akbank hesaplarındaki nakit ve nakit benzerlerinin dökümü yer almaktadır:

	31 Aralık itibarıyla			30 Eylül itibarıyla
	2014	**2015**	**2016**	**2017**
		(bin Türk Lirası)		
Akbank	70.863	87.772	12.921	81.795
Toplam	**70.863**	**87.772**	**12.921**	**81.795**

Şirket'in aynı zamanda Akbank'ta vadesiz mevduat ve vadeli mevduat hesabı bulunmaktadır ve Akbank ile repo işlemleri akdetmiştir. Aşağıdaki tabloda, belirtilen tarihler itibarıyla Akbank'taki vadesiz mevduat ve vadeli mevduat hesapları ve repo işlemlerine ilişkin döküm yer almaktadır:

	31 Aralık itibarıyla			30 Eylül itibarıyla
	2015	**2016**	**2015**	**2017**
		(bin Türk Lirası)		
Vadesiz mevduat hesabı	3.067	32.366	4.307	31.469
Vadeli mevduat hesabı	-	-	-	47.026
Repo işlemleri	67.796	55.406	8.614	3.300
Total	**70.863**	**87.772**	**12.921**	**81.795**

Enerjisa'yla Yapılan Finansman İşlemleri

EEDAŞ ve Enerjisa'nın birleşme işlemleri öncesinde, EEDAŞ nakit pozisyonunu optimize etmek amacıyla Enerjisa'yla bir takım kredi sözleşmeleri akdetmiştir. Ancak birleşme işlemi sonucunda, EEDAŞ'ın tüm varlıkları ve yükümlülükleri defter değeri üzerinden Enerjisa'ya devredilmiştir. Bu nedenle, işbu İzahname'nin tarihi itibarıyla, Enerjisa'nın EEDAŞ'a olan yükümlülükleri Kurumsal Yeniden Yapılanma sürecinde ortadan kalkmıştır.

Aşağıdaki tabloda, belirtilen tarihler itibarıyla Enerjisa'ya ödenen faizlerin dökümü yer almaktadır:

	31 Aralık itibarıyla			30 Eylül itibarıyla
	2014	2015	2016	2017
		(bin Türk Lirası)		
Enerjisa[(1)]	-	2.452	11.884	-

(1) Kurumsal Yeniden Yapılanmanın bir parçası olarak, EEDAŞ 28 Nisan 2017 tarihinde Enerjisa'yla birleşmiş ve daha sonra tasfiyesiz olarak sona ermiş olup, bu işlem sonucunda varlığını sürdüren şirket Enerjisa'dır. Bu birleşme sonucunda, EEDAŞ'ın varlık ve yükümlülüklerinin tamamı defter değerleri üzerinden Enerjisa'ya devredilmiştir. Bu nedenle, Enerjisa'nın EEDAŞ'a karşı olan borçları, Kurumsal Yeniden Yapılanma süreci sonunda ortadan kalkmıştır.

20.2. İlişkili taraflarla yapılan işlerin ihraççının net satış hasılatı içindeki payı hakkında bilgi:

Enerjisa Elektrik Toptan'dan Satın Alınan Elektrik

Şirket, serbest müşterilerine yaptığı perakende satışlar için, Enerjisa Elektrik Toptan'dan elektrik satın almakta ve daha sonra bu elektriği müşterilerine satmaktadır. Şirket bu nedenle Enerjisa Elektrik Toptan ile ikili sözleşmeler akdetmektedir. Şirket'in Enerjisa Elektrik Toptan'dan 31 Aralık 2014 tarihinde sona eren yılda 1.418.047 TL, 31 Aralık 2015 tarihinde sona eren yılda 2.213.661 TL, 31 Aralık 2016 tarihinde sona eren yılda 1.448.832 TL, 30 Eylül 2016 tarihinde sona eren dokuz aylık dönemde 1.095.601 TL ve 30 Eylül 2017 tarihinde sona eren dokuz aylık dönemde 608.826 TL tutarında elektrik satın almıştır. Aynı dönemlerde Enerjisa Elektrik Toptan, Şirket'in müşterilerine sattığı elektrik toplamının sırasıyla yaklaşık %21,1, %30,8, %24,6, %24,1 ve %12,1'ini tedarik etmiştir.

Kurumsal Yeniden Yapılanmanın ikinci aşamasının tamamlanmasından sonra, Enerjisa'nın elektrik satın alma faaliyetleri için Enerjisa kapsamında bir ticari iş birimi kurulmuştur. Enerjisa'nın bu satın alma faaliyetleri daha önce Enerjisa Elektrik Toptan kapsamındaki bir birim tarafından yürütülmekte olup, söz konusu ticari iş biriminin kurulmasından bu yana Enerjisa kendi elektrik satın alma faaliyetlerini kendisi yürütebilmektedir.

Sabancı Grup Şirketlerine Elektrik Satışı

Şirket, Enerjisa Elektrik Toptan, Çimsa ve Akbank'ın da aralarında olduğu ilişkili taraflarına elektrik satmaktadır. Şirket bu satışlar için söz konusu ilişkili taraflarıyla ikili işlemler yapmaktadır. Aşağıdaki tabloda, Şirket'in ilişkili taraflarına belirtilen tarihler itibarıyla yaptığı satışların dökümü yer almaktadır:

	31 Aralık itibarıyla			30 Eylül itibarıyla
	2014	2015	2016	2017
		(bin Türk Lirası)		
Elektrik Satışları				
Enerjisa Elektrik Toptan	100.434	74.068	40.747	237
Çimsa	2.099	27.233	20.988	57.934
Akbank	-	489	825	17.828
Diğerleri	-	202	3.844	52.949
Toplam	**102.533**	**101.992**	**66.404**	128.948
Toplam net satış hasılatı içindeki payı.....	**%1,3**	**%1,1**	**%0,7**	**%1,5**

21. DİĞER BİLGİLER

21.1. Sermaye Hakkında Bilgiler

İzahname tarihi itibarıyla, Şirket'in çıkarılmış sermayesi 1.181.068.967,12 TL'dir.

21.2. Kayıtlı Sermaye Tavanı:

Şirket'in kayıtlı sermaye tavanı 4.000.000.000 TL'dir.

21.3. Dönem başı ve dönem sonundaki fiili dolaşımdaki pay sayısının mutabakatı ve izahnamede yer alması gereken finansal tablo dönemleri itibarıyla sermayenin %10'undan fazlası ayni olarak ödenmişse konu hakkında bilgi:

Fiili dolaşımda pay bulunmamaktadır. Şirket'in ayni sermayesi bulunmamaktadır.

21.4. Sermayeyi temsil etmeyen kurucu ve intifa senetleri vb. payların sayısı ve niteliği hakkında bilgi:

Yoktur.

21.5. İhraççının paylarından, kendisi tarafından bizzat tutulan veya onun adına tutulan veya bağlı ortaklıklarının sahip oldukları ihraççı paylarının adedi, defter değeri ve nominal değeri:

Yoktur.

21.6. Varantlı sermaye piyasası araçları, paya dönüştürülebilir tahvil, pay ile değiştirilebilir tahvil vb. sermaye piyasası araçlarının miktarı ve dönüştürme, değişim veya talep edilme esaslarına ilişkin bilgi:

Yoktur.

21.7. Grup şirketlerinin opsiyona konu olan veya koşullu ya da koşulsuz bir anlaşma ile opsiyona konu olması kararlaştırılmış sermaye piyasası araçları ve söz konusu opsiyon hakkında ilişkili kişileri de içeren bilgi:

Yoktur.

21.8. İzahnamede yer alması gereken finansal tablo dönemleri itibarıyla yapılan sermaye artırımları ve kaynakları ile sermaye azaltımları, yaratılan/iptal edilen pay grupları ve pay sayısında değişikliğe yol açan diğer işlemlere ilişkin bilgi:

Şirket, 06.06.2014 tarih ve 8585 sayılı TTSG'de yayımlanan, 29.05.2014 tarihli olağanüstü genel kurul toplantısı neticesinde, sermayesini 7.990.685.420,00 TL'den 8.890.685.420,00 TL'ye artırmıştır.

Şirket, 27.11.2015 tarih ve 8956 sayılı TTSG'de yayımlanan, 16.11.2015 tarihli olağanüstü genel kurul toplantısı neticesinde, sermayesini 8.890.685.420,00 TL'den 9.590.685.420,00 TL'ye artırmıştır.

25.08.2017 tarihi itibarıyla tamamlanan kısmi bölünme işlemi neticesinde Şirket'in, sermayesi 8.409.616.452,88 TL tutarında azaltılarak 9.590.685.420,00 TL'den 1.181.068.967,12 TL'ye indirilmiştir. Şirket'in mevcut sermayesi 1.181.068.967,12 TL'dir. Bölünme işlemi 25 Ağustos 2017 tarihinde tamamlanmış olup, işleme ilişkin açıklamalar 25 Ağustos 2017 tarihinde KAP'ta yapılmıştır (https://www.kap.org.tr/tr/Bildirim/627733).

Yukarıda belirtilenler haricinde Şirket'in pay sayısında değişikliğe yol açan başka herhangi bir işlem olmamakla birlikte, 14.11.2017 tarihli olağanüstü genel kurul toplantısı neticesinde, Şirket sermayesini A ve

B olmak üzere ikiye ayıran pay grupları kaldırılmıştır. Şirket'in mevcut sermayesinde herhangi bir pay grubu bulunmamaktadır.

Öte yandan, 14.11.2017 tarihinde yapılan olağanüstü genel kurul toplantısında alınan karar ile kayıtlı sermaye sistemine geçilmesine ve gerekli esas sözleşme tadillerinin yapılmasına oy birliği ile karar verilmiştir. Şirket'in kayıtlı sermaye sistemine geçişte sermayesi 1.181.068.967,12 TL (bir milyar yüz seksen bir milyon altmış sekiz bin dokuz yüz altmış yedi Türk Lirası on iki Kuruş). Bu sermaye, her biri 0,01 TL nominal değere sahip 118.106.896.712 adet paya ayrılmıştır. Söz konusu sermayenin tamamı muvazaadan ari bir şekilde ödenmiştir. Şirket'in pay senetleri nama yazılıdır, pay senetleri muhtelif kupürler hâlinde bastırılabilir. Sermayenin tamamı ödenmedikçe hamiline yazılı pay senedi çıkarılamaz. Pay senedi veya ilmühaber bastırmaya yönetim kurulu yetkilidir. Şirket, Sermaye Piyasası Kanunu hükümlerine göre kayıtlı sermaye sistemini kabul etmiş ve Kurul'un 10.11.2017 tarih ve 40/1368 sayılı Kurul toplantı kararı ile kayıtlı sermaye sistemine geçmiştir.

Şirket'in kayıtlı sermaye tavanı 4.000.000.000 TL'dir. Sermaye Piyasası Kurulu tarafından verilen kayıtlı sermaye tavanı izninin süresi, başlangıcı 2017 yılı ve bitişi 2021 yılı olmak üzere beş yıldır. 2021 yılı sonunda kayıtlı sermaye tavanına ulaşılmamış olsa dahi, 2021 yılından sonra Yönetim Kurulu tarafından sermaye artırım kararı alınabilmesi için, daha önce Sermaye Piyasası Kurulu tarafından izin verilen tavan ya da karar verilecek yeni kayıtlı sermaye tavanı tutarı için Sermaye Piyasası Kurulu'ndan izin almak suretiyle genel kuruldan yeni bir süre için yetki alınması zorunludur. Söz konusu yetkinin alınmaması hâlinde, Şirket kayıtlı sermaye sisteminden çıkmış sayılır.

21.9. İhraççının son on iki ay içinde halka arz, tahsisli veya nitelikli yatırımcıya satış suretiyle pay ihracının bulunması hâlinde, bu işlemlerin niteliğine, bu işlemlere konu olan payların tutarı ve niteliklerine ilişkin açıklamalar:

Yoktur.

21.10. İhraççının mevcut durum itibarıyla paylarının borsada işlem görmesi durumunda hangi payların borsada işlem gördüğüne veya bu hususlara ilişkin bir başvurusunun bulunup bulunmadığına ilişkin bilgi:

Yoktur.

21.11. İzahnamenin hazırlandığı yıl ve bir önceki yılda eğer ihraççı hâlihazırda halka açık bir ortaklık ise ihraççının payları üzerinde üçüncü kişiler tarafından gerçekleştirilen ele geçirme teklifleri ile söz konusu tekliflerin fiyat ve sonuçları hakkında bilgi:

Yoktur.

21.12. Esas Sözleşme ve iç yönergeye ilişkin önemli bilgiler:

Esas sözleşme

Esas Sözleşmenin 9'uncu maddesi uyarınca, Şirket, sekiz (8) üyeden meydana gelen yönetim kurulu tarafından yönetilir. Yönetim kurulu üyeleri genel kurul tarafından seçilir. Bağımsız yönetim kurulu üyelerinin aday gösterilmesi ve seçiminde, Kurul'un bağımsız yönetim kurulu üyelerine ilişkin düzenlemeleri esas alınır. Esas Sözleşmenin 10'uncu maddesi uyarınca, yönetim kurulu en az altı (6) üyenin hazır bulunması ile toplanır ve kararları, ilgili mevzuatın zorunlu kıldığı durumlarda bağımsız üyelerin olumlu oy kullanmış olması koşuluyla, en az altı (6) üyenin olumlu oyu ile alır.

Esas Sözleşme'nin 7'inci maddesi uyarınca, yönetim kurulu Türk Ticaret Kanunu ve sermaye piyasası mevzuatı hükümlerine uygun olarak, gerekli gördüğü zamanlarda (i) kayıtlı sermaye tavanına kadar yeni pay ihraç ederek çıkarılmış sermayeyi artırmaya, (ii) pay sahiplerinin yeni pay alma hakkının sınırlandırılmasına ve (iii) primli veya nominal değerinin altında pay ihracı konularında karar almaya yetkilidir. Yeni pay alma

kısıtlama yetkisi pay sahipleri arasında eşitsizliğe yol açacak şekilde kullanılamaz. Pay sahiplerinin rüçhan haklarının kısıtlanması suretiyle kayıtlı sermaye sisteminde sermaye artırımı yapılması durumunda, bu ihracın kayıtlı sermaye tavanı dâhilinde kalması şartıyla, Yönetim Kurulu, tek bir sermaye artırımında çıkarılmış sermayenin %10'una kadar sermaye artırımı yapma yetkisini kullanabilir.

İç Yönerge

Yönetim kurulu, Türk Ticaret Kanunu'nun 367. maddesi uyarınca hazırlayacağı bir iç yönerge ile yönetimi kısmen veya tamamen yönetim kurulu üyesi olan veya olmayan bir veya birkaç kişiye (Murahhaslara ve/veya "Görevli Üye"lere ve/veya "Yönetim"e) devretmeye yetkilidir. "Yönetim" Yönetim kurulunun bütünü dışındaki genel müdür, yardımcıları; müdürler, yardımcıları ve buna benzer farklı unvanlardaki kişilerden oluşan ekibi ifade eder. Yönetim, devredilmediği sürece, yönetim kurulunun tüm üyelerine aittir.

Yönetim kurulu hazırlayacağı bu iç yönerge ile murahhasların yetki ve sorumluluklarını tayin eder ve Yönetim kuruluna tanınmış olan her türlü yetki ve sorumluluğu, yine yönetim kurulunun tespit edeceği şartlar, hükümler ve kısıtlamalar dâhilinde ilgili kişilere devredebilir ve gerekli gördüğünde bu yetkilerin tamamını veya bir kısmını değiştirip tadil edebilir veya geri alabilir. Türk Ticaret Kanun'unun 375. maddesi saklıdır.

Türk Ticaret Kanunu'nun 370. maddesi çerçevesinde Yönetim Kurulu temsil yetkisini, Yönetim Kurulu üyesi olan veya pay sahibi ya da yönetim kurulu üyesi olmaları zaruri bulunmayan bir veya birkaç kişiye bırakabilir. Ancak böyle bir durumda en az bir yönetim kurulu üyesinin temsil yetkisinin olması şarttır.

21.13. Esas sözleşmenin ilgili maddesinin referans verilmesi suretiyle ihraççının amaç ve faaliyetleri:

Esas Sözleşmenin 4'üncü maddesinde belirtildiği üzere Şirket amaçlarını gerçekleştirebilmek için aşağıda belirtilen konularda faaliyet gösterir.

- Elektrik enerjisi üretimi, dağıtımı, perakende satışı, toptan satışı ve ilgili sair faaliyetler ile iştigal eden şirketlere hizmet verecek servis birimleri oluşturabilir;
- Elektrik şebekeleri ve elektrik üretim tesisleri de dâhil olmak üzere elektrik enerjisi sektörüne yönelik olarak tüm teknik altyapı ve sistemlerin bakım ve işletme hizmetlerini sağlayabilir;
- Elektrik şebekeleri ve elektrik üretim tesisleri de dâhil olmak üzere elektrik enerjisi sektörüne yönelik olarak anahtar teslim projeler yürütebilir;
- Elektrik yüksek, orta ve alçak gerilim hat ve tesislerinin, elektrik şebekelerinin, trafoların, elektrik dağıtım pano ve tablolarının, kontrol kumanda sistemlerinin, sayaçların proje, montaj, bakım, onarımlarını yapmak ve bu konularda taahhüt işlerine girebilir;
- Kamu ve özel kişi ve kuruluşlara karşı elektrik, doğal gaz, su endekslerini okuma, sayaç değiştirme, sayaç mühürleme, kesme, açma, faturalama ve benzeri işlerle ilgili taahhütlerde bulunabilir;
- Her türlü elektrik, elektronik, elektromekanik araç ve gereçleri almak, satmak, ithal ve ihraç etmek, imalatını yapabilir veya yaptırabilir;
- İşletme konusu ile ilgili olarak bilgi-işlem, bilişim teknolojileri hizmetleri verebilir;
- İşletme konusu ile ilgili personel ve malzeme taşıma hizmetleri verebilir ve bu konularda taahhütlere girebilir;
- İşletme konusu ile ilgili etüt, planlama ve projeleri yapabilir, buna bağlı olarak gerekli tesislerin ve sistemlerin kurulmasını sağlayabilir;

- İşletme konusu ile ilgili her türlü mal ve hizmetleri yurt içinden ve yurt dışından tedarik edebilir;

- Kendi yapım, bakım ve onarım ihtiyacı için gerekli tesis ve makineleri bulundurabilir, bu maksatla kurulmuş tesis ve makineler ile insan gücü kapasitelerini değerlendirebilir;

- İşletme konusu ile ilgili olarak gerekli sistem ve makine teçhizat konularında araştırma-geliştirme çalışmaları yapabilir, yurt içi imkânlarını göz önüne alarak gerektiğinde bunları imal edebilir veya ettirebilir;

- İşletme konusuna giren işlerin yapılabilmesi için her türlü vasıta, araç, makine, tesisat, teçhizat, elektrikli veya elektronik cihazlar, donanım, yazılım satın alabilir, kiralayabilir, ithal ve ihraç edebilir ve bunlar üzerinde ayni veya şahsi tasarrufta bulunabilir;

- Sermaye piyasası mevzuatında belirlenen esaslara ve sınırlamalara uymak şartı ile işletme konusuna giren menkul ve gayrimenkul malları iktisap edebilir, satın alabilir, satabilir, adi kira veya finansal kiralama yolu ile kiralayabilir, kiraya verebilir, onlar üzerinde her surette tasarruf edebilir, maliki olduğu veya kiraladığı gayrimenkuller üzerinde her türlü bina, tesis ve benzeri inşaatı üçüncü şahıslara yaptırabilir;

- İşletme konusu ile ilgili ithalat, ihracat işleri yapabilir;

- İşletme konusuna giren sınai ve ticari yatırımlarda bulunabilir;

- İşletme konusunu gerçekleştirmek üzere yerli ve yabancı diğer gerçek ve tüzel kişilerle işbirliği yapabilir.

21.14. Yönetim kuruluna ve komitelere ilişkin önemli hükümlerin özetleri:

Yönetim Kurulu

Şirket'in temsil ve ilzamı sekiz (8) üyeden meydana gelen yönetim kurulu tarafından gerçekleştirilir. Yönetim kurulu; Türk Ticaret Kanunu, Sermaye Piyasası Kanunu ve ilgili diğer mevzuatla kendisine verilen görevleri ifa eder. Yönetim kurulu, Türk Ticaret Kanunu'nun 370/2'inci maddesi uyarınca; temsil yetkisini, kanunen devredilemez nitelikte olan görev ve yetkileri saklı kalmak kaydıyla, yönetim kurulu üyesi olan murahhas üyelere ve/veya görevli üyelere ve/veya yönetim kurulu üyesi olmayan müdürlere bırakabilir. Bu kişilere verilecek ücreti yönetim kurulu tespit eder. Yönetim kurulu tarafından düzenlenecek olan imza sirkülerindeki yetki dereceleri hiçbir şahsın tek başına temsil ve ilzam etme yetkisine sahip olmayacağı bir şekilde düzenlenecektir. Yönetim, devredilmediği sürece, yönetim kurulunun tüm üyelerine aittir. Yönetim kurulu en az altı (6) üyenin hazır bulunması ile toplanır ve kararları, ilgili mevzuatın zorunlu kıldığı durumlarda bağımsız üyelerin olumlu oy kullanmış olması koşuluyla, en az altı (6) üyenin olumlu oyu ile alır.

Yönetim kuruluna Sermaye Piyasası Kurulu'nun kurumsal yönetim ilkelerinde belirtilen, yönetim kurulu üyelerinin bağımsızlığına ilişkin esaslar çerçevesinde, yeterli sayıda bağımsız yönetim kurulu üyesi, genel kurul tarafından seçilir. Bağımsız üyelerin Sermaye Piyasası Kurulu'nun kurumsal yönetime ilişkin düzenlemelerinde yer alan şartları taşıması şarttır. Bağımsız üyenin bağımsızlığını kaybetmesi, istifa etmesi veya görevini yerine getiremeyecek duruma gelmesi hâlinde, Sermaye Piyasası Kurulu düzenlemelerinde belirlenen prosedürlere uyulur. Bağımsız yönetim kurulu üyelerinin ücretlerinin belirlenmesinde Sermaye Piyasası Kanunu ve ilgili mevzuat hükümlerine uyulur.

Esas Sözleşmenin 9. maddesi uyarınca, Yönetim Kurulunun Sermaye Piyasası Kanunu, SPK'nın kurumsal yönetime ilişkin düzenlemeleri ile Türk Ticaret Kanunu ve ilgili mevzuat kapsamında kurmakla yükümlü olduğu komitelerin oluşumu, görev ve çalışma esasları ile Yönetim Kurulu ile ilişkileri hakkında, ilgili mevzuat hükümleri uygulanır.

Bu çerçevede ve ilgili sermaye piyasası mevzuatı uyarınca, denetim komitesi, riskin erken saptanması komitesi ve kurumsal yönetim komitesi kurulacaktır. Söz konusu komitelerin kurulmasına ilişkin olarak 22 Aralık 2017 tarihli ve 126 sayılı Yönetim Kurulu kararı alınmış olup, söz konusu Yönetim Kurulu kararı uyarınca bahsi geçen komiteler, Şirket paylarının halka arzını takiben SPK'nın Kurumsal Yönetim Tebliği (II-17.1)'ne uyum çerçevesinde atanacak olan bağımsız yönetim kurulu üyelerinin göreve başladığı tarih itibariyle veya en geç Şirket paylarının halka arzından sonra yapılacak ilk olağan genel kurul toplantısının gerçekleştirildiği tarih itibariyle faaliyete geçecektir.

21.15. Her bir pay grubunun sahip olduğu imtiyazlar, bağlam ve sınırlamalar hakkında bilgi:

Yoktur.

21.16. Pay sahiplerinin haklarının ve imtiyazlarının değiştirilmesine ilişkin esaslar:

Yoktur.

21.17. Olağan ve olağanüstü genel kurul toplantısının yapılmasına ilişkin usuller ile toplantılara katılım koşulları hakkında bilgi:

Esas Sözleşmenin 13'üncü maddesi gereğince, Şirket genel kurulu, Esas Sözleşme, sermaye piyasası mevzuatı ile Türk Ticaret Kanunu hükümlerine göre toplanır. Şirket genel kurul toplantılarında ve bu toplantılardaki karar nisabında Türk Ticaret Kanunu hükümlerine, sermaye piyasası mevzuatı hükümleri ile kurumsal yönetim ilkelerine ilişkin düzenlemelere uyulur. Genel kurulda alınan kararlar, muhalifler ve hazır bulunmayanlar dâhil Şirket'in bütün pay sahipleri için bağlayıcıdır. Şirket'in genel kurulları olağan ve olağanüstü olarak toplanır. Olağan genel kurul toplantıları, Şirket genel merkezinde ya da ilgili Kanunlarca uygun olan ve Şirket Yönetim Kurulunun tespit edebileceği başka bir yerde yapılır. Olağan genel kurul, yönetim kurulu tarafından Şirket'in mali yılının sona ermesinden itibaren 3 (üç) ay içerisinde toplantıya çağırılır. Her genel kurul gündeminin ve toplantı tutanağının İngilizce bir tercümesi hazırlanacaktır.

Olağan genel kurul toplantısında pay sahipleri Türk Ticaret Kanunu'nun 409'uncu maddesinde belirtilen hususları görüşüp karara bağlarlar. Olağanüstü genel kurul Şirket'in işlerinin gerektirdiği her durumda toplanır. Bu toplantılara davette, Türk Ticaret Kanunu'nun ilgili maddelerinin hükümleri uygulanır.

Genel kurullarda aşağıdaki hükümler uygulanır:

- Pay sahipleri, oy haklarını genel kurulda paylarının toplam itibari değeriyle orantılı olarak kullanır. İşbu maddede belirtilen esaslar çerçevesinde, genel kurul toplantılarında oylar açık olarak ve el kaldırmak suretiyle ve/veya elektronik ortamda katılımla verilir. Ancak, çıkarılmış sermayenin yirmide birine sahip olan ortaklar tarafından talep edilmesi veya ilgili sermaye piyasası mevzuatı uyarınca çağrı yoluyla vekâlet toplanılması hallerinde yazılı oylama yapılması zorunludur. Genel kurul toplantılarında oy kullanılmasında Türk Ticaret Kanunu, Sermaye Piyasası Kanunu ve ilgili diğer mevzuat hükümlerine uyulur.

- Genel kurul toplantılarına yönetim kurulu başkanı veya başkan vekili başkanlık eder. Her ikisinin de toplantıda bulunmaması hâlinde genel kurula başkanlık edecek şahıs Yönetim Kurulu tarafından seçilir. Başkan, tutanak yazmanı ile gerek görürse oy toplama memurunu belirleyerek toplantı başkanlığını oluşturur.

- Türk Ticaret Kanunu, Sermaye Piyasası Kanunun ve sair ilgili mevzuatta daha yüksek bir yeter sayısı öngörülmedikçe, genel kurul toplantılarında toplantı ve karar yeter sayısı Şirket sermayesinin en az yüzde ellisinden (%50) bir fazlasının bulunması ve oyu ile sağlanır.

- Şirket'in genel kurul toplantılarına katılma hakkı bulunan pay sahipleri bu toplantılara, Türk Ticaret Kanununun 1527'nci maddesi uyarınca elektronik ortamda da katılabilir. Şirket, "Anonim Şirketlerde

Elektronik Ortamda Yapılacak Genel Kurullara İlişkin Yönetmelik" hükümleri uyarınca hak sahiplerinin genel kurul toplantılarına elektronik ortamda katılmalarına, görüş açıklamalarına, öneride bulunmalarına ve oy kullanmalarına imkân tanıyacak elektronik genel kurul sistemini kurabileceği gibi, bu amaç için oluşturulmuş sistemlerden de hizmet satın alabilir. Yapılacak tüm genel kurul toplantılarında Esas Sözleşmenin bu hükmü uyarınca kurulmuş olan sistem üzerinden veya destek hizmeti alınacak sistem üzerinden hak sahiplerinin ve temsilcilerinin, anılan Yönetmelik hükümlerinde belirtilen haklarını kullanabilmesi sağlanır.

- Pay sahipleri, diğer pay sahipleri veya üçüncü kişiler tarafından, Sermaye Piyasası Kurulunun vekâlet yoluyla temsile ilişkin düzenlemelerine uygun olarak, Şirket genel kurullarında temsil edilebilir.

21.18. İhraççının yönetim hakimiyetinin el değiştirmesinde gecikmeye, ertelemeye ve engellemeye neden olabilecek hükümler hakkında bilgi:

Esas Sözleşme kapsamında yönetim hâkimiyetinin el değiştirmesine ilişkin herhangi bir sınırlama bulunmamaktadır. Şirket'in yönetim hâkimiyetinin el değiştirmesine ilişkin olarak başta TTK ve SPKn olmak üzere Şirket'in bağlı olduğu ilgili mevzuat hükümleri geçerlidir.

EPDK'nın onayı

Şirket'in paylarının devri, Türk Ticaret Kanunu uyarınca yayımlanan ilgili mevzuat hükümlerine tabidir. Şirket'in iştiraklerinin paylarının devri ise hem Türk Ticaret Kanunu hem de Elektrik Piyasası Kanunu ile bu kanun uyarınca yayımlanan ilgili mevzuat hükümlerine tabidir. Onay alınmak şartı ile nama yazılı pay senetlerinin devri, ciro ve teslim ile gerçekleşir. Devir işlemi pay deflerine kaydedilir ve ayrıca pay senedi üzerine işlenir.

Elektrik Piyasası Kanunu uyarınca, Şirket'in iştiraklerinin sermayesinin %10,0 (halka açık şirketlerde %5,0) veya daha fazlasını temsil eden payların, doğrudan veya dolaylı olarak bir gerçek veya tüzel kişi tarafından edinilmesi ile yukarıda belirtilen sermaye payı değişikliklerinden bağımsız olarak tüzel kişinin ortaklık yapısında kontrolün değişmesi sonucunu veren pay devirleri veya bu sonucu doğuran diğer işlemler ile tarifesi düzenlemeye tabi lisans sahibi tüzel kişilerin payları üzerinde rehin tesis edilmesi ile bu tüzel kişilere ilişkin hesap rehni tesis edilmesi, her defasında Enerji Piyasası Düzenleme Kurulu onayına tabidir. Onay verildiği tarihten itibaren altı ay içerisinde, pay devri tamamlanmadığı takdirde, verilen onay geçersiz olur.

Bu hüküm halka açık olan payları ile sınırlı olmak üzere, halka açık tüzel kişilere ve halka açık tüzel kişi ortağı bulunan tüzel kişinin, söz konusu ortağının halka açık olan paylarından kaynaklanan ortaklık yapısı değişikliklerine uygulanmaz.

Enerji Piyasası Düzenleme Kurulu onayı, payı devralan gerçek veya tüzel kişinin lisans başvurusu sırasında tüzel kişinin ortakları için aranan şartları taşıması kaydıyla verilir.

Elektrik Piyasası Kanunu gereğince EPDK onayı gerektiren pay devirlerine ilişkin kısıtlayıcı hükümler ihraççının yönetim hâkimiyetinin el değiştirmesinde gecikmeye, ertelemeye ve engellemeye neden olabilecek niteliktedir. Bkz. (19.4. İhraççının bilgisi dâhilinde doğrudan veya dolaylı olarak ihraççının yönetim hakimiyetine sahip olanların ya da ihraççıyı kontrol edenlerin adı, soyadı, ticaret unvanı, yönetim hakimiyetinin kaynağı ve bu gücün kötüye kullanılmasını engellemek için alınan tedbirler")

21.19. Payların devrine ilişkin esaslar:

Esas Sözleşme kapsamında Şirket paylarının devrine ilişkin herhangi bir sınırlama bulunmamaktadır. Şirket paylarının devrine ilişkin olarak başta TTK ve SPKn olmak üzere Şirket'in bağlı olduğu ilgili mevzuat hükümleri geçerlidir.

EPDK'nın onayı

Şirket'in paylarının devri, Türk Ticaret Kanunu uyarınca yayımlanan ilgili mevzuat hükümlerine tabidir. Şirket'in iştiraklerinin paylarının devri ise hem Türk Ticaret Kanunu hem de Elektrik Piyasası Kanunu ile bu kanun uyarınca yayımlanan ilgili mevzuat hükümlerine tabidir. Şirket paylarının devrini kısıtlayıcı hükümlere ilişkin bilgiye 21.18 numaralı başlık altında ayrıntılı olarak yer verilmiştir.

Elektrik Piyasası Kanunu gereğince EPDK onayı gerektiren pay devirlerine ilişkin kısıtlayıcı hükümler, aynı zamanda pay devirlerine ilişkin esasları belirlemektedir. (Madde 19.4.: "İhraççının bilgisi dâhilinde doğrudan veya dolaylı olarak ihraççının yönetim hakimiyetine sahip olanların ya da ihraççıyı kontrol edenlerin adı, soyadı, ticaret unvanı, yönetim hakimiyetinin kaynağı ve bu gücün kötüye kullanılmasını engellemek için alınan tedbirler")

21.20. Sermayenin artırılmasına ve azaltılmasına ilişkin esas sözleşmede öngörülen koşulların yasanın gerektirdiğinden daha ağır olması hâlinde söz konusu hükümler hakkında bilgi:

Yoktur.

22. ÖNEMLİ SÖZLEŞMELER

Önemli Sözleşmeler

Özelleştirmeye İlişkin Sözleşmeler

28 Ocak 2009 tarihinde EEDAŞ ve Özelleştirme İdaresi, toplam 1.225.000.000 Amerikan Doları karşılığında Başkent EDAŞ paylarının %100'ünün EEDAŞ'a satışı için bir pay devri sözleşmesi imzalamışlardır ("**Başkent EDAŞ Özelleştirme Sözleşmesi**").

31 Temmuz 2013 tarihinde EEDAŞ ve Özelleştirme İdaresi, toplam 1.227.000.000 Amerikan Doları karşılığında AYEDAŞ paylarının %100'ünün EEDAŞ'a satışı için bir pay devri sözleşmesi imzalamışlardır ("**AYEDAŞ - AYEPSAŞ Özelleştirme Sözleşmesi**").

30 Eylül 2013 tarihinde EEDAŞ ve Özelleştirme İdaresi, toplam 1.725.000.000 Amerikan Doları karşılığında Toroslar EDAŞ paylarının %100'ünün EEDAŞ'a satışı için bir pay devri sözleşmesi imzalamışlardır ("**Toroslar EDAŞ - Toroslar EPSAŞ Özelleştirme Sözleşmesi**").

Başkent EDAŞ Özelleştirme Sözleşmesi, AYEDAŞ - AYEPSAŞ Özelleştirme Sözleşmesi ve Toroslar EDAŞ - Toroslar EPSAŞ Özelleştirme Sözleşmesi ("**Özelleştirme Sözleşmeleri**"), Başkent EDAŞ, AYEDAŞ ve Toroslar EDAŞ'ın bazı çalışanlarının özelleştirmeyle ilgili olarak kamu kurumlarına transferini düzenlemektedir. Bu Özelleştirme Sözleşmeleri ayrıca, Başkent EDAŞ, AYEDAŞ ve Toroslar EDAŞ'ın kontrolünün üçüncü kişi bir alıcıya devredilmesi hâlinde, bu üçüncü kişi alıcının da Özelleştirme Sözleşmeleri kapsamında EEDAŞ'ın Özelleştirme İdaresi'ne karşı olan tüm taahhüt ve yükümlülüklerini üstlenmesi gerekeceğini düzenlemektedir.

Enerjisa ve E.ON SE arasındaki Çerçeve Hizmet Sözleşmesi

15 Nisan 2014 tarihinde, Enerjisa ve E.ON arasında bir çerçeve sözleşme imzalanmıştır. Bu sözleşme kapsamında, Enerjisa ve E.ON, birbirlerine ve bağlı ortaklıklarına (Şirket'in dağıtım ve perakende satış şirketleri dâhil); yönetim, danışmanlık, mühendislik, denetim ve diğer hizmetleri, birbirlerinden alacakları talepler üzerine, vermeyi kabul etmişlerdir.

İşletme Hakkı Devir Sözleşmeleri

24 Temmuz 2006 tarihinde (dağıtım ve perakende satış faaliyetlerinin hukuki olarak ayrıştırılmasından önce), Şirket'in dağıtım şirketlerinden her biri, dağıtım sisteminin, dağıtım tesislerinin ve Şirket'in dağıtım şirketlerinden ve perakende satış şirketlerinden her birinin dağıtım bölgelerindeki tesislerinin işletilmesi için gerekli olan diğer menkul ve gayrimenkullerin işletme haklarının devrine ilişkin olarak TEDAŞ'la birer işletme hakkı devir sözleşmesi imzalamıştır. Bu sözleşmeler hukuki ayrıştırma sürecinden sonra 30 Ocak 2014'te tadil edilmiştir.

30 Ocak 2014 tarihinde dağıtım ve perakende satış faaliyetlerinin hukuki olarak ayrıştırılmasından sonra, İşletme Hakkı Devir Sözleşmeleri ek protokollerle tadil edilmiştir. Bu tadillerle, perakende satış faaliyetleri ile ilgili varlıkların işletme hakkı Şirket'in perakende satış şirketlerinin kullanımına verilmiştir. Aynı zamanda, 30 Ocak 2014 tarihinde, Şirket'in perakende satış şirketleri, görevli tedarik şirketi olarak gerçekleştirdikleri perakende satış operasyonları (diğer bir deyişle, düzenlemeye tabi müşterilere perakende satışlar) için gereken varlıkların, tesislerin ve diğer menkul ve gayrimenkullerin (Şirket'in perakende satış şirketlerinden her birinin düzenlemeye tabi müşterilere perakende satış yapması için yetki verilen bölgede) işletme haklarının devri hakkında TEDAŞ ile İşletme Hakkı Devir Sözleşmeleri imzalamışlardır. Şirket'in dağıtım şirketleri ve perakende satış şirketleri (hukuki ayrıştırma sonrasında) İşletme Hakkı Devir Sözleşmeleri kapsamında ilgili dağıtım ve perakende satış tesislerinin işletme haklarını devralmış, ancak bu varlıkların mülkiyeti TEDAŞ'ta kalmıştır.

İşletme Hakkı Devir Sözleşmelerine göre, bu sözleşmelerin süresi, Şirket'in dağıtım ve perakende satış şirketlerinden her birinin lisans süresi sona erene kadar devam edecektir. Ancak, lisansların yenilenmesi, İşletme Hakkı Devir Sözleşmelerinin de otomatik olarak yenilenmesi sonucunu doğurmamaktadır. Bu nedenle,Şirket'in dağıtım ve perakende satış şirketleri İşletme Hakkı Devir Sözleşmelerinin sona erme tarihinden en az bir yıl önce bu sözleşmelerin yenilenmesi için başvuruda bulunması gerekmektedir. Bu durumda TEDAŞ, ilgili sürenin sona ermesinden en geç 180 gün öncesinde kadar, söz konusu İşletme Hakkı Devir Sözleşmesini yenileyip yenilemeyeceğine karar verecektir ve İşletme Hakkı Devir Sözleşmeleri'nin yenilenmesi için, Şirket'in dağıtım ve perakende satış şirketlerinin Özelleştirme İdaresi'nin duyuracağı ihaleye katılmaları gerekecektir. Şirket'in dağıtım ve perakende satış şirketlerinin bu ihaleyi kazanamamaları ve İşletme Hakkı Devir Sözleşmelerinin yenilenmemesi hâlinde, dağıtım şirketleri elektrik dağıtım operasyonlarına ve/veya perakende satış şirketleri, görevli tedarik şirketi sıfatıyla düzenlemeye tabi müşterilere yaptıkları perakende satışlarına son vermek zorunda kalacaklardır. Ancak perakende satış şirketleri, İşletme Hakkı Devir Sözleşmeleri yenilenmese dahi, tedarik lisanslarının yenilenmesi için EPDK'ya yaptıkları başvuruların kabul edilmesi hâlinde, serbest müşterilere perakende satış faaliyetlerini sürdürebilirler. İşletme Hakkı Devir Sözleşmeleri'nin yenilenmemesi durumunda, Şirket'in İşletme Hakkı Devir Sözleşmeleri'nin sonu itibarıyla tarife uyarınca dağıtım veya perakende satış şirketleri tarafından karşılanamayan yatırım masrafları TEDAŞ tarafından Şirket'in dağıtım şirketlerine geri ödenecektir.

İşletme Hakkı Devir Sözleşmeleri, (i) dağıtım ve tedarik lisanslarının fesih veya iptal edilmesi; (ii) perakende satış şirketlerinin görevli tedarik şirketi sıfatının sona ermesi, (iii) Şirket'in dağıtım veya perakende satış şirketlerinin aczinin veya iflasının teklif edilmesi hâlinde kendiliğinden münfesih olacak ya da (iv) bu dağıtım veya perakende satış şirketlerinin, İşletme Hakkı Devir Sözleşmesi hükümlerini ihlal etmeleri ve ihlal bildirimini takip eden 90 gün içerisinde yükümlülüklerini yerine getirmemeleri hâlinde, TEDAŞ, İşletme Hakkı Devir Sözleşmeleri'ni feshetme hakkına sahip olacaktır.

İşletme Hakkı Devir Sözleşmeleri uyarınca, dağıtım veya perakende satış şirketlerinin İşletme Hakkı Devir Sözleşmeleri'nin sona erdiği an itibarıyla tarife üzerinden geri alınmamış olan yatırım harcamaları, İşletme Hakkı Devir Sözleşmeleri'nin sona ermesinden sonraki bir yıllık süre içerisinde TEDAŞ tarafından söz konusu dağıtım veya perakende satış şirketlerine ödenecektir. Ancak İşletme Hakkı Devir Sözleşmeleri'ndeki Madde 12 (11) uyarınca, bu miktar, İşletme Hakkı Devir Sözleşmelerinin yukarıdaki (i), (ii), (iii) veya (iv) maddeleri uyarınca feshedilmesi hâlinde ilgili dağıtım şirketlerine ödenmeyecektir.

İşletme Hakkı Devir Sözleşmeleri uyarınca, Şirket'in perakende satış şirketlerinin düzenlemeye tabi müşterilerden tahsil ettikleri güvence bedelinin tamamı, miktarları güncellenerek TEDAŞ'a iade edilecektir.

İşletme Hakkı Devir Sözleşmeleri'ne göre, Şirket'in dağıtım ve perakende satış şirketlerinin İşletme Hakkı Devir Sözleşmeleri'ni ve/veya bu sözleşmelerden doğan hakları kısmen veya tamamen devir veya temlik etme ya da bu haklar üzerinde rehin tesis etme hakkı yoktur. Dağıtım şirketleri, ilgili varlıklar üzerinde temerrüt ve/veya üçüncü kişi haklarına ilişkin olarak herhangi bir talepte bulunmayacaklarını ve bu tür talepleri kabul etmeyeceklerini de taahhüt etmektedirler. Şirket'in dağıtım şirketlerinin, İşletme Hakkı Devir Sözleşmeleri'nin sürelerin sona ermesi veya feshedilmesi üzerine İşletme Hakkı Devir Sözleşmeleri kapsamındaki varlıkların tamamını TEDAŞ'a devretmeleri gerekmektedir.

TETAŞ Elektrik Enerjisi Satış Sözleşmesi

Şirket'in dağıtım ve perakende satış şirketlerinden her biri, 31 Aralık 2012 tarihinde TETAŞ ile elektrik enerjisi satış sözleşmesi ("***TETAŞ Elektrik Enerjisi Satış Sözleşmesi***") imzalamıştır ve bu sözleşmelerin süresi, ek bir protokolle ("**Ek Protokol**") 31 Aralık 2018 tarihine kadar uzatılmıştır. TETAŞ Elektrik Enerjisi Satış Sözleşmeleri, Şirket'in dağıtım ve perakende satış şirketlerinden her birine TETAŞ tarafından yapılacak sabit miktarlı elektrik satışlarını düzenlemektedir.

TETAŞ Elektrik Enerjisi Satış Sözleşmeleri kapsamında 2018 yılında satılacak aktif elektrik enerjisi miktarı: (i) Başkent EPSAŞ için 5.457.121 MWh, (ii) AYEPSAŞ için 3.456.580 MWh ve (iii) Toroslar EPSAŞ için 7.645.685 MWh olarak belirlenmiştir. Bu miktarlar, 2018 yılının başında, yılın tamamı için belirlenmiştir;

ancak Şirket'in görevli tedarik şirketleri sıfatıyla, ilgili ayın başlangıcından üç hafta önce talebin iletilmiş olması kaydıyla, TETAŞ kapasitenin uygunluğuna göre ilgili miktarları revize edebilmektedir.

Yukarıda belirtilen aktif enerji miktarlarına ek olarak, 2018 yılına ilişkin TETAŞ Elektrik Enerjisi Satış Sözleşmelerinde (i) Başkent EDAŞ'ın genel aydınlatma için 411.972 MWh enerji ve kayıp kaçak için 1.148.590 MWh elektrik enerjisi satın alması; (ii) AYEDAŞ'ın genel aydınlatma için 163.046 MWh ve kayıp kaçak için 879.720 MWh elektrik enerjisi satın alması ve (iii) Toroslar EDAŞ'ın genel aydınlatma için 336.138 MWh ve kayıp kaçak için 2.163.532 MWh elektrik enerjisi satın alması öngörülmüştür. TETAŞ Elektrik Enerjisi Satış Sözleşmeleri kapsamında ödenen fiyatlar, TETAŞ tarafından tespit edilen toptan satış fiyatlarıdır.

Bağlantı ve Sistem Kullanım Sözleşmeleri

Şirket'in dağıtım şirketlerinden her biri, (i) iletim sisteminin kullanımına ilişkin olarak TEİAŞ ile ve (ii) sistem kullanıcıları (görevli tedarik şirketleri ve üretim lisansı sahipleri dâhil) ile bağlantı ve sistem kullanımı sözleşmeleri imzalamıştır. Bu sözleşmeler, EPDK tarafından onaylanan standart sözleşmelerdir ve ilgili düzenlemelere göre, bu sözleşmeler kullanım yeri mevcut olduğu sürece yürürlükte kalır. Ayrıca Şirket'in perakende satış şirketleri de, elektrik enerjisi tedarik ettiği tüm dağıtım bölgeleriyle sistem kullanım anlaşması imzalamıştır.

Toplu İş Sözleşmeleri

1 Eylül 2015 tarihinde, EEDAŞ, AYEDAŞ, Başkent EDAŞ ve Toroslar EDAŞ, Tes-İş sendikasıyla dört ayrı Toplu İş Sözleşmesi imzalamış olup, bu sözleşmeler 1 Mart 2015 tarihinde yürürlüğe girmiştir ve 28 Şubat 2018 tarihine kadar yürürlükte kalacaktır. Yeni toplu iş sözleşmeleri için pazarlıklar henüz başlamamıştır. Toplu İş Sözleşmeleri, maaş artışları, deneme süreleri, çalışma saatleri, fazla mesai, tatiller ve tazminatlar gibi, çalışmayla ilgili çeşitli şart ve koşulları düzenlemektedir. Toplu İş Sözleşmeleri ayrıca mavi yakalı çalışanlara, Türk İş Kanunu ve düzenlemelerinin kendilerine sağladıklarından daha geniş haklar tanımaktadır. Örneğin Toplu İş Sözleşmelerinde mavi yakalı çalışanlar için fesih ihbar süreleri ve ücretli izin süreleri uzatılmıştır ve evlilik ve doğum hâlinde finansal yardım, ölüm ve sakatlık yardımı, vardiya primi, iş pirimi ve bakım primi gibi başka yan sosyal haklar tanınmıştır. 6356 sayılı Sendikalar ve Toplu İş Sözleşmesi Kanunu uyarınca, elektrik dağıtımı ile iştigal eden işyerlerinde grev ve lokavt yapılamaz. Dolayısıyla, Şirket'in sendika üyesi işçilerinin işçi grevi organize etme imkânları bulunmamaktadır.

Pay Sahipleri Sözleşmesi

03 Aralık 2012 tarihinde, Sabancı Holding ve DD Turkey ("**Taraflar**") arasında, ilk pay sahipleri sözleşmesi imzalanmıştır. Söz konusu sözleşme, daha sonra 25 Nisan 2013 ve 06 Şubat 2016 tarihlerinde tadil edilmiştir. Taraflar, 12 Eylül 2017 tarihinde, diğerlerinin yanı sıra, halka arz sebebiyle meydana gelen değişiklikleri yansıtmak amacıyla, Enerjisa Enerji A.Ş.'yi konu alan yeni bir pay sahipleri sözleşmesi imzalamışlardır ("**Pay Sahipleri Sözleşmesi**"). Pay Sahipleri Sözleşmesinde yer alan bazı düzenlemeler Şirket'in Esas Sözleşmesine yansıtılmıştır. Bunlara ek olarak, Pay Sahipleri Sözleşmesi, aşağıdaki hususları düzenlemektedir:

- Pay Sahipleri Sözleşmesi kapsamında, Taraflar, Enerjisa'nın tek bir şirket olarak yönetileceği ve Taraflar'ın Enerjisa üzerinde ortak kontrole sahip olacağı belirlenmiştir.

- Şirket'in Esas Sözleşmesi ve Pay Sahipleri Sözleşmesi uyarınca, yönetim kurulu, pay sahipleri tarafından atanan 8 adet üyeden oluşacaktır. Pay Sahipleri Sözleşmesi uyarınca, Sabancı Holding ve E.ON'dan her biri, üçer yönetim kurulu üyesi atamaya yetkilidir. Kalan iki yönetim kurulu üyesi ise bağımsız olacaktır. Aynı zamanda, Sabancı Holding ve E.ON'dan her biri, Türkiye sermaye piyasası mevzuatı kapsamında belirlenen özellikleri haiz, birer bağımsız yönetim kurulu üyesi adayı göstereceklerdir.

- Yönetim kurulu başkanı Sabancı Holding tarafından aday gösterilen üyelerden seçilecek olup, başkan yardımcısı E.ON tarafından aday gösterilen üyelerden seçilecektir.

- Enerjisa'nın Genel Müdürü (CEO) Sabancı Holding tarafından aday gösterilecek olup, Enerjisa'nın Finans Başkanı (CFO) E.ON tarafından aday gösterilecektir ve yönetim kurulu tarafından atanacaktır.

- Pay Sahipleri Sözleşmesi, Enerjisa ve iştiraklerinin yönetimini düzenlemekte olup, bazı ticari faaliyetlerin gerçekleştirilmesine yönelik hak ve yetkileri belirlemektedir.

- Bunlara ek olarak, Pay Sahipleri Sözleşmesi, Taraflar'dan herhangi birinin kısmen veya tamamen şirketten çıkmaya karar vermesi hâlinde, Taraflar'a bir takım sınırlamalar getirmektedir.

23. İHRAÇÇININ FİNANSAL DURUMU VE FAALİYET SONUÇLARI HAKKINDA BİLGİLER

23.1. İhraççının Kurulun muhasebe/finansal raporlama standartları uyarınca hazırlanan ve izahnamede yer alması gereken finansal tabloları ile bunlara ilişkin bağımsız denetim raporları:

İşbu İzahname'nin 4. bölümünde de görüleceği üzere Şirket, 25 Ağustos 2017 tarihine kadar elektrik üretim, ticaret, satış, dağıtım ve perakende satış iş kollarında ana şirket olarak hizmet vermiştir. Birleşme ve bölünme işlemleri sonucunda ise Şirket'in faaliyet konusu elektrik dağıtım ve perakende satış hizmetleridir. Bu faaliyetler özü itibariyle geçmiş dönemdeki EEDAŞ faaliyetinin aynısı olduğundan, Şirket de EEDAŞ'ın devamı niteliğindedir.

Bahsi geçen birleşme ve bölünme işlemleri ortak yönetime tabi şirketler arasında işlemler olması sebebiyle TFRS 3 kapsamına girmemektedir. Dolayısıyla Şirket, Türkiye Muhasebe Standartları uyarınca hazırlanan 30 Eylül 2017 tarihli konsolide finansal tablolarını birleşme ve bölünme işlemleri 1 Ocak 2017 tarihinde yapılmış gibi hazırlamıştır. Bununla beraber, 30 Eylül 2017 tarihli konsolide finansal tablolarıyla karşılaştırmalı olarak EEDAŞ'ın 31 Aralık 2014, 2015 ve 2016 ile 30 Eylül 2016 tarihleri itibariyle tarihsel finansal tablolarını kullanmıştır. Diğer bir deyişle; 31 Aralık 2014, 2015 ve 2016 ile 30 Eylül 2016 tarihleri itibariyle karşılaştırma amacıyla sunulan finansal tablolar, yukarıda bahsi geçen birleşme ve bölünme işlemleri 1 Ocak 2014 tarihinde yapılmış olsaydı ulaşılacak olan finansal durum ve faaliyet sonuçlarını sunmayı amaçlamaktadır.

Nitekim bu sunum şekli, İzahname'de yer alan bilgilerin yatırımcılar tarafından kolaylıkla analiz edilebilir, anlaşılabilir ve değerlendirilebilir olmasını da temin etmeyi amaçlamaktadır. Şirket'in bağımsız denetçisi Güney Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş. konuya ilişkin verdiği görüşte de bu hususu teyit etmiştir.

Yukarıda anılan sebeplerle, EEDAŞ'ın 31 Aralık 2014, 2015 ve 2016 tarihli finansal durum tablolarına, işbu İzahname'nin ekinde yer verilmektedir. Mali tabloların sunumuna ilişkin olarak bağımsız denetçi Güney Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş'nin görüşünü içeren 1 Aralık 2017 tarihli yazı da işbu İzahname'nin ekinde yer almaktadır. Bununla beraber, Enerjisa Enerji AŞ'nin yeniden yapılanma öncesini yansıtan 31 Aralık 2014, 2015 ve 2016 yıllarına ait finansal tablolarına da ilave bilgi olarak işbu İzahname'nin ekinde yer verilmektedir.

Türkiye Muhasebe Standartları'na ("**TMS**") göre hazırlanan ve Kurul'un bağımsız denetime ilişkin düzenlemeleri çerçevesinde denetime tabi tutulan ve İzahname'de yer alması gereken finansal tablolar ve bunlara ilişkin bağımsız denetim raporları ekte ve www.kap.gov.tr'de yer almaktadır.

23.2. İzahnamede yer alması gereken finansal tablo dönemlerinde bağımsız denetimi gerçekleştiren kuruluşların unvanları, bağımsız denetim görüşü ve denetim kuruluşunun/sorumlu ortak baş denetçinin değişmiş olması hâlinde nedenleri hakkında bilgi:

İhraççı'nın 30 Eylül 2017 tarihli finansal tablosunun ve EEDAŞ'ın 30 Eylül 2016 tarihli finansal tablosunun bağımsız denetimini gerçekleştiren kuruluş Güney Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş. (member of Ernst & Young Global Limited) olup 30 Eylül 2017 tarihli finansal tablodan sorumlu ortak baş denetçi Erdem Tecer'dir. Bağımsız denetim kuruluşunun görevden alınması, görevden çekilmesi ya da değişmesi söz konusu olmamıştır.

Güney Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş. (member of Ernst & Young Global Limited)'nin İhraççının 30 Eylül 2017 tarihli finansal tablosu ve EEDAŞ'ın 30 Eylül 2016 tarihli finansal tablosu için vermiş olduğu bağımsız denetim raporu görüşleri aşağıda yer almaktadır:

> "*Enerjisa Enerji A.Ş. ("Şirket") ile bağlı ortaklıklarının (hep birlikte "Grup" olarak anılacaktır) 30 Eylül 2017 tarihli konsolide finansal durum tablosu ile 30 Eylül 2017 ve 2016 tarihlerinde sona eren ara hesap dönemlerine ait; ara dönem konsolide kâr veya zarar ve diğer kapsamlı gelir tablosu*

konsolide özkaynak değişim tablosu ve konsolide nakit akış tablosu ile önemli muhasebe politikalarının özeti de dâhil olmak üzere konsolide finansal tablo dipnotlarından oluşan konsolide finansal tablolarını denetlemiş bulunuyoruz.

Görüşümüze göre ilişikteki konsolide finansal tablolar, Grup'un 30 Eylül 2017 tarihi itibarıyla finansal durumunu ve 30 Eylül 2017 ve 2016 tarihlerinde sona eren dokuz aylık ara hesap dönemine ait finansal performansını ve nakit akışlarını, Türkiye Muhasebe Standartlarına ("TMS'lere") uygun olarak tüm önemli yönleriyle gerçeğe uygun bir biçimde sunmaktadır."

EEDAŞ'ın 31 Aralık 2016, 31 Aralık 2015 ve 31 Aralık 2014 tarihli finansal tablolarının bağımsız denetimini gerçekleştiren kuruluş DRT Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş. (member of Deloitte Touche Tohmatsu Limited) olup, 31 Aralık 2016, 31 Aralık 2015 ve 31 Aralık 2014 tarihli finansal tablolarından sorumlu ortak baş denetçi Emrehan Demirel'dir.

İhraççı'nın 31 Aralık 2016, 31 Aralık 2015 ve 31 Aralık 2014 tarihli finansal tablolarının bağımsız denetimini gerçekleştiren kuruluş DRT Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş. (member of Deloitte Touche Tohmatsu Limited) olup, 31 Aralık 2016, 31 Aralık 2015 ve 31 Aralık 2014 tarihli finansal tablolarından sorumlu ortak baş denetçiler sırasıyla Hakan Erten, Ömer Tanrıöver ve Ömer Tanrıöver'dir.

TTK'nın 400/2'nci maddesinde yer alan rotasyon uygulaması gereğince; daha önce Şirket'in bağımsız denetçisi olarak görev alan DRT Bağımsız Denetim ve SMMM A.Ş.(member of Deloitte Touche Tohmatsu Limited) yerine, 31.12.2016 tarihi itibarıyla, 2017 yılı için bağımsız denetçi olarak Güney Bağımsız Denetim ve SMMM A.Ş.(member firm of Ernst&Young Global Limited) seçilmiştir.

DRT Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş. (member of Deloitte Touche Tohmatsu Limited)'nin EEDAŞ'ın 31 Aralık 2016, 31 Aralık 2015 ve 31 Aralık 2014 tarihli tarihli finansal tabloları için vermiş olduğu bağımsız denetim raporu görüşleri aşağıda yer almaktadır:

"Görüşümüze göre, konsolide finansal tablolar, Enerjisa Elektrik Dağıtım A.Ş.'nin ve bağlı ortaklıklarının 31 Aralık 2016, 31 Aralık 2015 ve 31 Aralık 2014 tarihleri itibarıyla finansal durumunu ve aynı tarihte sona eren hesap dönemine ait finansal performansını ve nakit akışlarını, Türkiye Muhasebe Standartlarına uygun olarak tüm önemli yönleriyle gerçeğe uygun bir biçimde sunmaktadır."

DRT Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş. (member of Deloitte Touche Tohmatsu Limited)'nin İhraççı'nın 31 Aralık 2016, 31 Aralık 2015 ve 31 Aralık 2014 tarihli tarihli finansal tabloları için vermiş olduğu bağımsız denetim raporu görüşleri aşağıda yer almaktadır:

"Görüşümüze göre, konsolide finansal tablolar, Enerjisa Enerji A.Ş.'nin ve bağlı ortaklıklarının 31 Aralık 2016 tarihi itibarıyla finansal durumunu ve aynı tarihte sona eren hesap dönemine ait finansal performansını ve nakit akışlarını, Türkiye Muhasebe Standartlarına uygun olarak tüm önemli yönleriyle gerçeğe uygun bir biçimde sunmaktadır."

"Görüşümüze göre, konsolide finansal tablolar, Enerjisa Enerji A.Ş.'nin ve bağlı ortaklıklarının 31 Aralık 2015 tarihi itibarıyla finansal durumunu ve aynı tarihte sona eren hesap dönemine ait finansal performansını ve nakit akışlarını, Türkiye Muhasebe Standartlarına uygun olarak tüm önemli yönleriyle gerçeğe uygun bir biçimde sunmaktadır."

"Görüşümüze göre, konsolide finansal tablolar, Enerjisa Enerji A.Ş.'nin ve bağlı ortaklıklarının 31 Aralık 2014 tarihi itibarıyla finansal durumunu ve aynı tarihte sona eren hesap dönemine ait finansal performansını ve nakit akışlarını, Türkiye Muhasebe Standartlarına uygun olarak tüm önemli yönleriyle gerçeğe uygun bir biçimde sunmaktadır."

23.3. Son finansal tablo tarihinden sonra meydana gelen, ihraççının ve/veya grubun finansal durumu veya ticari konumu üzerinde etkili olabilecek önemli değişiklikler (üretim, satış, stoklar, siparişler, maliyet ve satış fiyatları hakkındaki gelişmeleri de içermelidir) veya söz konusu hususların bulunmadığı hakkında ifade:

Başkent EDAŞ'ın, yurt içinde, halka arz edilmeksizin nitelikli yatırımcılara satılmak üzere 1.000.000.000 TL ihraç tavanı içinde borçlanma aracı ihracı için T.C. Başbakanlık Sermaye Piyasası Kurulu'na yaptığı başvuru, Kurul'un 03 Kasım 2017 tarih ve 39/1314 sayılı kararı ile onaylanmıştır.

Şirket, 20 Ekim 2017 tarihinde, 100 milyon TL tutarında TÜFE'ye endeksli bir tahvil ihracı yapmıştır. Bu ihraç, 21 Temmuz 2017 tarihli SPK ihraç belgesi kapsamında yapılmıştır. Bu tahvilin vadesi dört yıl, vade sonu 15 Ekim 2021 ve kupon oranı 475 baz puandır. Aracı kuruluş Ak Yatırım'dır. Tahvil, varlık yönetimi fonları, emeklilik fonları, kurumsal yatırımcılar ve bireysel yatırımcıları kapsayan nitelikli yatırımcılara satılmıştır.

Şirket'in devralma ve/veya sıfırdan geliştirme yoluyla enerji üretim projelerinin gerçekleştirilmesi, yenilenebilir enerji üretimi varlıklarının işletmesi, enerji ve doğal gaz toptan satış ve ticareti ve sair ürün ticareti, enerji yönetimi, dağıtık enerji sistemleri, enerji verimliliği, ve sair müşteri odaklı enerji hizmetlerinin mesken, ticaret, sanayi ve kamu sektörü müşterileri için sağlanması ve bu tür hizmetlerin geliştirilmesi de dâhil olmak üzere, müşteri çözümleri ve ilgili faaliyetler ile iştigal eden şirketlere iştirak edilmesi ve iştiraklerinin yönetilmesi, enerji sektöründe faaliyette bulunulması, sermayesi ve yönetimine katıldığı enerji sektöründe faaliyet gösteren şirketlerin, aynı yönetim ve davranış ilkelerine bağlı olarak, en verimli, rasyonel, karlı, günün şartlarına uygun ve ihtiyaçlarına cevap verecek şekilde ve lehte rekabet şartları yaratarak sevk ve idare edilmesi maksadıyla, 52.000.000 TL tutarındaki sermayesinin tamamı Şirket'e ait olan Enerjisa Müşteri Çözümleri A.Ş. ("**Enerjisa Müşteri Çözümleri**"), 29 Aralık 2017 tarihinde kurulmuştur.

23.4. Proforma finansal bilgiler:

Yoktur.

23.5. Proforma finansal bilgilere ilişkin bağımsız güvence raporu:

Yoktur.

23.6. İhraççının esas sözleşmesi ile kamuya açıkladığı diğer bilgi ve belgelerde yer alan kâr payı dağıtım esasları ile izahnamede yer alması gereken finansal tablo dönemleri itibarıyla kâr dağıtımı konusunda almış olduğu kararlara ilişkin bilgi:

Şirket tarafından kâr dağıtım politikasının belirlenmesine ilişkin 19 Ocak 2018 tarihli ve 129 sayılı Yönetim Kurulu kararı alınmış olup, kâr dağıtım politikası uyarınca, Şirket, Uluslararası Finansal Raporlama Standartları (UFRS) çerçevesinde hazırlanan ve bağımsız denetimden geçmiş yıllık konsolide finansal tablolarda yer alan, istisnai kalemler hariç tutularak hesaplanan net kârın %100'üne kadar oranda nakit kâr payı dağıtmayı hedeflemektedir.

Şirket, 30 Eylül 2017, 30 Eylül 2016 ve 31 Aralık 2016, 31 Aralık 2015 ve 31 Aralık 2014 tarihleri itibarıyla herhangi bir kâr dağıtımında bulunmamıştır. EEDAŞ ise, 31 Aralık 2016, 31 Aralık 2015 ve 31 Aralık 2014 tarihleri itibarıyla herhangi bir kâr dağıtımında bulunmamıştır.

23.7. Son 12 ayda ihraççının ve/veya grubun finansal durumu veya karlılığı üzerinde önemli etkisi olmuş veya izleyen dönemlerde etkili olabilecek davalar, hukuki takibatlar ve tahkim işlemleri veya söz konusu hususların bulunmadığı hakkında ifade:

Son 12 ay içerisinde, Şirket aleyhine karara bağlanması hâlinde, Şirket'in faaliyeti, faaliyet sonuçları veya mali durumu üzerinde tek başına veya hep birlikte önemli derecede olumsuz etkisi olabilecek herhangi bir idari işlem, dava, tahkim veya sair idari takip bulunmamaktadır.

Hukuki Muameleler

Şirket'in burada açıklananlar haricinde dâhil olduğu ve aleyhine karara bağlanması hâlinde tek başına veya toplu olarak Şirket'in faaliyetlerini, faaliyet sonuçlarını veya finansal durumunu etkileyebilecek dava, tahkim veya başka idari takip bulunmamaktadır.

Faaliyetlerin olağan akışı içerisinde Şirket, faaliyetleri için olağan olan veya faaliyetlerinden kaynaklanan bir takım hukuki uyuşmazlıklara tabidir. Şirket; (i) eski çalışanlar tarafından yapılabilecek taleplere, (ii) kullanıcıları aleyhine yapabileceği icra ve borç takibi süreçlerine, (iii) kullanıcılarının, yüklenicilerinin ve üçüncü kişilerin taleplerine ve (iv) düzenleyici işlem ve eylemlere karşı açabileceği idari davalara taraftır ve taraf olabilir.

Ölümle İlgili Davalar

Ölümlü İşyeri Kazalarından Kaynaklanan Davalar

Şirket, işyeri kazalarını engellemek için tüm önlemleri almasına rağmen, zaman zaman ölümlü iş kazaları meydana gelmektedir. 31 Aralık 2014, 2015 ve 2016 tarihinde sona eren yıllar ve 30 Eylül 2017'de sona eren 9 aylık dönem itibarıyla, Şirket'in dağıtım şirketlerinde toplamda 12 adet ölümlü iş kazası meydana gelmiş olup, bu kazaların çoğunluğu elektrik çarpmasından ve trafik kazalarından kaynaklanmıştır. İşyeri kazalarının ölümle sonuçlandığı durumlarda, bu dağıtım şirketleri, vefat eden çalışanın akrabaları ile, Şirket aleyhine dava açılmadan önce uzlaşmaya varmak ve onların maddi ve manevi zararlarını tazmin etmek için ellerinden gelen tüm çabayı göstermektedirler. 30 Eylül 2017 itibarıyla, dağıtım şirketlerinde meydana gelen 12 adet ölümlü işyeri kazasından dördü davayla sonuçlanmış ve sekizi ise, vefat eden çalışanların aileleriyle sulh olunması nedeniyle mahkemeye intikal etmeksizin sonuçlanmıştır. 30 Eylül 2017 itibarıyla devam eden dört dava bulunmaktadır.

Ölümlü Elektrik Kazalarından Kaynaklanan Davalar

Şirket, zaman zaman, dağıtım şebekesindeki veya elektrik tesisatındaki aksaklıklar nedeniyle müşterilerinin ölümüne yol açan elektrik kazalarıyla ilgili olarak, ölümle bağlantılı çeşitli tazminat taleplerine (maddi veya manevi) ve suç isnatlarına maruz kalmaktadır. 31 Aralık 2014, 2015 ve 2016 tarihinde sona eren yıllar ve 30 Eylül 2017'de sona eren 9 aylık dönem itibarıyla, Şirket'in müşterilerinin ölümüne neden olan bu tür kazalarla ilgili olarak (Şirket'in dağıtım şebekesinden kaynaklanan kazalar da dâhil olmak üzere) devam eden 18 adet tazminat talepli dava bulunmaktadır. 30 Eylül 2017 tarihi itibarıyla, Şirket çalışanlarından hiç biri söz konusu davalar çerçevesinde hüküm giymemiştir.

Rekabet Kurumu İncelemeleri

AYEDAŞ ve AYEPSAŞ aleyhine yapılan ön inceleme

Rekabet Kurumu, 2014 yılında, AYEDAŞ ve AYEPSAŞ'ın 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanunun ("**Rekabet Kanunu**") hâkim pozisyonun kötüye kullanılmasını yasaklayan 6. Maddesini ihlal edip etmediklerini tespit etmek amacıyla, AYEDAŞ ve AYEPSAŞ aleyhine bir ön inceleme başlatmıştır. Ancak Rekabet Kurulu, yaptığı ön inceleme sonucunda, AYEDAŞ ve AYEPSAŞ aleyhine soruşturma başlatmamaya karar vermiş ve herhangi bir yaptırım uygulamamış veya para cezası vermemiştir. Ancak, Rekabet Kurulu

AYEDAŞ ve AYEPSAŞ'ın bazı önlemler almasını öngörmüştür. Rekabet Kurulu'nun alınmasını öngördüğü önlemler, esas olarak, perakende satış şirketlerinin, müşterilerini düzenlemeye tabi müşteri portföyünden serbest müşteri portföyüne geçirmesine ilişkin işlemleriyle alakalıdır.

Enerjisa ve İştirakleri Aleyhine Rekabet Soruşturması

Rekabet Kurumu, 26 Kasım 2016 tarihinde, Enerjisa ve Enerjisa'nın dağıtım ve perakende satış şirketleri aleyhine, bu şirketlerin Rekabet Kanunu'nun 6. Maddesini ihlal edip etmediklerini tespit etmek üzere başka bir ön inceleme başlatmıştır. Rekabet Kurumu, Enerjisa ve iştirakleriyle birlikte, elektrik piyasasında aktif başka iki grup şirketi aleyhine daha benzer bir ön inceleme başlatmıştır. Bu ön inceleme sonucunda Rekabet Kurulu (Rekabet Kurumunun karar alma organı), aldığı kararı Aralık 2016'da Şirket'e bildirmiş olup, bu kararda (i) Şirket'in dağıtım ve perakende satış şirketlerinin hukuki ayrışma kurallarına uygun şekilde hareket edip etmedikleri, (ii) Şirket'in müşterileri ve perakende satış şirketleri arasında imzalanan sözleşmelerin rekabet kurallarına uygun olup olmadığı, (iii) 2014 yılında AYEDAŞ ve AYEPSAŞ aleyhine başlatılan ön inceleme neticesinde alınması gereken önlemlerin alınıp alınmadığı ve (iv) Şirket'in dağıtım ve perakende satış şirketlerinin hâkim durumu kötüye kullanıp kullanmadıkları hakkında soruşturma başlatılmasına karar vermiştir.

Şirket, 2 Şubat 2017 tarihinde Rekabet Kurumu'na ilk yazılı savunmasını sunmuş ve ön inceleme aşamasındaki bulguların temel unsurlarının tamamına şiddetle karşı çıkmıştır. Rekabet Kanunu'na göre bu soruşturmanın altı ay içerisinde (diğer bir deyişle 28 Haziran 2017 tarihine kadar) tamamlanması öngörülmektedir. Ancak Rekabet Kurumu, Şirket'e ilişkin soruşturma sürecini 28 Haziran 2017 tarihinden itibaren altı ay daha uzatmaya karar vermiştir. Rekabet Kurulu, 5 Ocak 2018 tarihinde soruşturmaya ilişkin raporunu ("**Soruşturma Raporu**") Şirket'e iletmiştir. Soruşturma raporunda, Şirket'in dağıtım ve perakende şirketlerinin hakim durumlarını kötüye kullandıkları ve idari para cezası verilmesi gerektiği iddia edilmiştir. Şirket, bir sonraki adım olarak, Soruşturma Raporu'nda yer alan iddialara karşı, ilgili yasal süre içerisinde, ikinci yazılı savunmasını iletmeyi planlamaktadır. Bundan sonraki aşamada ise Şirket, üçüncü yazılı savunmasını iletecek ve sözlü bir görüşme gerçekleştirecektir. Soruşturma Raporu'nun, Rekabet Kurulu bakımından bir bağlayıcılığı bulunmamaktadır. Zira, Rekabet Kurulu, Soruşturma Raporu'nda yer alan iddiaların tersine de karar verebilecektir.

İşbu İzahname tarihi itibarıyla soruşturma devam etmektedir ve sonraki prosedürlerin gidişatına bağlı olarak soruşturmanın 2018 yılının Mayıs ayı sonu ile Ağustos ayı arasında tamamlanması beklenmektedir. Bundan ayrı olarak, Şirket Rekabet Kurumu'yla tamamıyla işbirliği yapmakta ve talep edilen verileri sunmaktadır.

Rekabet Kurulu'nun (Rekabet Kurumunun karar organı), şirketlerin operasyonlarının hâkim durumun kötüye kullanılmasına yol açtığına karar vermesi hâlinde, ilgili düzenlemelere göre Şirket ve Şirket'in dağıtım ve perakende satış şirketleri aleyhine, şirketlerin bu karardan önceki mali yıldaki (beklendiği gibi soruşturmalar 2018 yılında sona erer ise, 2017 yılındaki) yıllık gelirlerinin en fazla %10,0'ına kadar idari para cezası uygulanabilecektir. Bunun yanında, Şirket'in hukuka uyum için bazı ek masraflar yapması veya Rekabet Kurulu'nun aleyhimizde vereceği bir kararına dayanılarak ilgili üçüncü kişiler tarafından ileri sürülen iddialara (uygulanabilir hukuk tahtında zararın üç misli tazminat hükmedilmesine sebep olabilecek olan) karşı kendini savunması gerekebilir.

TEDAŞ Aleyhine Devam Eden Dava

2014 yılında TEDAŞ, Başkent EDAŞ'ın yerel belediyeler ve il özel idarelerine kestiği genel aydınlatma faturaları hakkında bir denetim yapmış ve Başkent EDAŞ'ın fazla fatura kestiğini tespit ederek, Başkent EDAŞ'ın gelecekteki genel aydınlatma alacaklarından 28 milyon TL mahsup etmiştir. Bu meblağ TEDAŞ tarafından Başkent EDAŞ'ın genel aydınlatma alacaklarından tahsil edilmiş bulunmaktadır. Şirket, TEDAŞ'ın bu denetim raporunun iptali ve kesintinin iadesi için bir dava açmıştır. İşbu İzahname tarihi itibarıyla dava bilirkişi inceleme aşamasındadır.

TEDAŞ, mevcut durum itibarıyla AYEDAŞ ve Toroslar EDAŞ'ın faturaları hakkında da benzer denetimler yapmaktadır ve AYEDAŞ ve Toroslar EDAŞ'tan da benzer kesintiler yapılabilir. Bu nedenle, Başkent EDAŞ'ın TEDAŞ aleyhine başlattığı davanın sonucunun, bu denetimlerin sonucu üzerinde de etkisi olacaktır. 30 Eylül 2017 itibarıyla, Başkent EDAŞ'ın genel aydınlanma alacakları ve AYEDAŞ ve Toroslar'a karşı yürütülmüş olan denetimlere ilişkin kesintiler için 43 milyon TL karşılık ayrılmış bulunmaktadır.

Kayıp Kaçaklar İle İlgili Davalar

Şirketin perakende satış şirketleri, EPDK tarafından belirlenen Ulusal Tarifeye uygun olarak kayıp kaçak maliyetlerini son tüketicilere yansıtmaktadır. Şirketin perakende satış şirketleri bu kayıp kaçak maliyetlerini EPDK düzenlemelerine uygun olarak son kullanıcılara yansıtmalarına rağmen, 2015 yılından bu yana Şirket'in perakende ve dağıtım şirketleri, söz konusu kayıp kaçak maliyetlerinin hukuka aykırı olarak tahsil edildiği iddiasıyla bir takım müşteriler şikâyetlerine maruz kalmaktadır. 30 Eylül 2017 itibarıyla, Şirket aleyhine tüketici mahkemeleri ve 4077 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun uyarınca tüketici uyuşmazlıkları için alternatif bir uyuşmazlık çözüm kurulu olan Tüketici Sorunları Hakem Heyetleri ("**Tüketiciyi Koruma Heyetleri**") huzurunda başlatılmış toplam uyuşmazlık adedi 39.392 olup, bu uyuşmazlıkların toplam değeri 224.357.834,93 TL'dir. 30 Eylül 2017 itibarıyla, bugüne kadar başlatılan toplam 39.392 adet davanın yaklaşık %18'i Şirket lehine ve yaklaşık %35'i Şirket aleyhine; 224.357.834,93 TL toplam dava değerinin yaklaşık %22'si Şirket lehine; yaklaşık %7'si Şirket aleyhine karara bağlanmıştır.

30 Eylül 2017 itibarıyla, bu uyuşmazlıkların toplam 68.096.410 TL değerindeki 20.836 tanesi sona ermiştir. 30 Eylül 2017 tarihi itibarıyla devam etmekte olan uyuşmazlıkların toplam adedi 18.556'dır ve derdest olan uyuşmazlıkların toplam değeri yaklaşık 156.183.105,35 TL'dir.

4 Haziran 2016 tarihinde, Elektrik Piyasası Kanununa EPDK tarafından belirlenen gelir ve tarife düzenlemeleri hakkındaki talep ve davalara ilişkin bir hüküm eklenmiştir. Bu hükme göre, mahkemeler ve Tüketiciyi Koruma Heyetleri kayıp kaçaklarla ilgili tahsilatları yalnızca geçerli EPDK düzenlemelerine uygun olup olmadığı bakımından inceleme hakkına sahip olacak ve söz konusu kayıp kaçak tahsilatının diğer kanun ve düzenlemelere uygun olup olmadığını tespit etme hakkına sahip olmayacaklardır. Bu hükmün kabul edilmesi sonrasında, kayıp kaçaklar hakkında aleyhine yapılan taleplerin sayısının azalması beklenmektedir. 30 Eylül 2017 itibarıyla, Şirket, kayıp kaçaklarla ilgili davalar için karşılık ayırmamıştır.

23.8. İzahnamede yer verilen denetime tabi tutulmuş diğer bilgiler:

Yoktur.

24. İHRAÇ VE HALKA ARZ EDİLECEK PAYLARA İLİŞKİN BİLGİLER

24.1. İhraç edilecek ve/veya borsada işlem görecek payların ISIN (uluslararası menkul kıymet tanımlama numarası) veya başka benzer tanımlama kodu bilgisi dâhil tür ve gruplarına ilişkin bilgi:

Ortaklara ait mevcut paylardan halka arz edilecek paylara ilişkin bilgi aşağıdaki tabloda sunulmaktadır.

Grubu	Nama/ Hamiline Olduğu	İmtiyazlar	Pay Sayısı	Pay Sayısının Grup Pay Sayısına Oranı (%)	Bir Payın Nominal Değeri (TL)	Toplam (TL)	Sermayeye Oranı (%)
-	Nama	-	21.259.241.400	-	0,01	212.592.414,00	18,00

Ek satış kapsamında mevcut paylardan halka arz edilecek paylara ilişkin bilgi aşağıdaki tabloda sunulmaktadır.

Grubu	Nama/ Hamiline Olduğu	İmtiyazlar	Pay Sayısı	Pay Sayısının Grup Pay Sayısına Oranı (%)	Bir Payın Nominal Değeri (TL)	Toplam (TL)	Sermayeye Oranı (%)
-	Nama	-	2.362.137.800	-	0,01	23.621.378,00	2,00

Şirket payları arasında grup ayrımı ile bu gruplara tanınan imtiyaz bulunmamaktadır.

Halka arz edilecek paylara ilişkin ISIN, Kurul onayının ardından Takasbank'tan temin edilecektir.

a) İç kaynaklardan yapılan sermaye artırımının kaynakları hakkında bilgi:

İç kaynaklardan sermaye artırımı yapılmayacaktır.

b) İç kaynaklardan artırılarak bedelsiz olarak mevcut ortaklara dağıtılacak paylar ile ilgili bilgi:

İç kaynaklardan sermaye artırımı yapılmayacaktır.

c) Bedelsiz olarak verilecek payların dağıtım esasları:

Bedelsiz olarak verilecek pay bulunmamaktadır.

24.2. Payların hangi mevzuata göre oluşturulduğu:

Enerjisa Enerji A.Ş.'nin merkezi Türkiye'de bulunmaktadır ve Enerjisa Enerji A.Ş. Türk hukukuna tabidir. Şirket'in payları Sermaye Piyasası Mevzuatı kapsamında oluşturulmuştur.

24.3. Payların kaydileştirilip kaydileştirilmediği hakkında bilgi:

Şirket'in payları henüz kaydileştirilmemiş olup halka arz çalışmaları sırasında kaydileştirme esasları çerçevesinde MKK nezdinde kaydileştirilmesi planlanmaktadır.

24.4. Payların hangi para birimine göre ihraç edildiği hakkında bilgi:

Paylar Türk Lirası cinsinden satışa sunulacaktır.

24.5. Kısıtlamalar da dâhil olmak üzere paylara ilişkin haklar ve bu hakları kullanma prosedürü hakkında bilgi:

Satışı yapılacak paylar, ilgili mevzuat uyarınca pay sahiplerine aşağıdaki hakları sağlamaktadır:

Kardan Pay Alma Hakkı (Sermaye Piyasası Kanunu madde 19, Kâr Payı Tebliği (II-19.1)): Pay sahipleri, Şirket genel kurulu tarafından belirlenecek kâr dağıtım politikaları çerçevesinde ve ilgili mevzuat hükümlerine uygun olarak dağıtılan kârdan pay alma hakkına sahiptir.

Ortaklıktan Ayrılma Hakkı (Sermaye Piyasası Kanunu madde 24, Önemli Nitelikteki İşlemlere İlişkin Ortak Esaslar ve Ayrılma Hakkı Tebliği (II-23.1)): Önemli nitelikteki işlemlere ilişkin genel kurul toplantısına katılıp da olumsuz oy kullanan ve muhalefet şerhini toplantı tutanağına işleten pay sahipleri, paylarını şirkete satarak ayrılma hakkına sahiptir.

Satma Hakkı (Sermaye Piyasası Kanunu madde 27, Ortaklıktan Çıkarma ve Satma Hakları Tebliği (II-27.1)): Pay alım teklifi sonucunda veya birlikte hareket etmek de dâhil olmak üzere başka bir şekilde sahip olunan payların şirketin oy haklarının Kurulca belirlenen orana veya daha fazlasına ulaşması durumunda, paya sahip olan bu kişiler açısından azınlıkta kalan pay sahiplerini şirketten çıkarma hakkı doğar. Bu kişiler, Sermaye Piyasası Kurulu tarafından belirlenen süre içinde, azınlıkta kalan ortakların paylarının iptalini ve bunlar karşılığı çıkarılacak yeni payların kendilerine satılmasını şirketten talep edebilirler.

Tasfiyeden Pay Alma Hakkı (TTK madde 507): Şirket'in sona ermesi hâlinde her pay sahibi, esas sözleşmede sona eren şirketin mal varlığının kullanılmasına ilişkin, başka bir hüküm bulunmadığı takdirde, tasfiye sonucunda kalan tutara payı oranında katılır.

Bedelsiz Pay Edinme Hakkı ((Sermaye Piyasası Kanunu madde 19, Pay Tebliği (VII-128.1): Şirket'in sermaye artırımlarında, bedelsiz paylar artırım tarihindeki mevcut paylara dağıtılır. Yeni Pay Alma Hakkı (TTK madde 461, kayıtlı sermaye sistemindeki ortaklıklar için Sermaye Piyasası Kanunu madde 18, Kayıtlı Sermaye Sistemi Tebliği (II-18.1)): Her pay sahibi, yeni çıkarılan payları, mevcut paylarının sermayeye oranına göre, alma hakkını haizdir. Kayıtlı sermaye sisteminde, çıkarılan paylar tamamen satılarak bedelleri ödenmedikçe veya satılamayan paylar iptal edilmedikçe yeni pay çıkarılamaz.

Genel Kurula Davet ve Katılma Hakkı (Sermaye Piyasası Kanunu madde 29, 30, Vekaleten Oy Kullanılması ve Çağrı Yoluyla Vekalet Toplanması Tebliği (II-30.1), TTK madde 414, 415, 419, 425, 1527): Genel kurula katılma ve oy kullanma hakkı, pay sahibinin paylarını herhangi bir kuruluş nezdinde depo etmesi şartına bağlanamaz. Payları kayden izlenen halka açık ortaklıkların genel kurul toplantılarına, yönetim kurulu tarafından MKK'dan sağlanan pay sahipleri listesi dikkate alınarak oluşturulan hazır bulunanlar listesinde adı yer alan pay sahipleri katılabilir. Bu listede adı bulunan hak sahipleri kimlik göstererek genel kurula katılırlar.

Oy Hakkı (Sermaye Piyasası Kanunu madde 30, TTK madde 434): Her pay sahibi sadece bir paya sahip olsa da en az bir oy hakkını haizdir. Pay sahipleri, oy haklarını genel kurulda, paylarının toplam itibari değeriyle orantılı olarak kullanır.

Bilgi Alma ve İnceleme Hakkı (Sermaye Piyasası Kanunu madde 14, Sermaye Piyasasında Finansal Raporlamaya İlişkin Esaslar Tebliği (II-14.1), TTK madde 437): Finansal tablolar, konsolide finansal tablolar, yönetim kurulunun yıllık faaliyet raporu, denetleme raporları ve yönetim kurulunun kâr dağıtım önerisi, genel kurulun toplantısından en az üç hafta önce, şirketin merkez ve şubelerinde, pay sahiplerinin incelemesine hazır bulundurulur. Bunlardan finansal tablolar ve konsolide tablolar bir yıl süre ile merkezde ve şubelerde pay sahiplerinin bilgi edinmelerine açık tutulur. Her pay sahibi, gideri şirkete ait olmak üzere gelir tablosuyla bilançonun bir suretini isteyebilir. Pay sahibi genel kurulda, yönetim kurulundan, şirketin işleri; denetçilerden denetimin yapılma şekli ve sonuçları hakkında bilgi isteyebilir. Bilgi verme yükümü, şirketin bağlı şirketlerini de kapsar. Verilecek bilgiler, hesap verme ve dürüstlük ilkeleri bakımından özenli ve gerçeğe uygun olmalıdır.

İptal Davası Açma Hakkı (TTK madde 445-451, Sermaye Piyasası Kanunu md. 18/6, 20/2): Yönetim kurulunun kayıtlı sermaye sistemine ilişkin esaslar çerçevesinde aldığı kararlar aleyhine, genel kurul kararlarının iptaline ilişkin hükümler çerçevesinde yönetim kurulu üyeleri veya hakları ihlal edilen pay sahipleri, kararın ilanından itibaren otuz gün içinde ortaklık merkezinin bulunduğu yer ticaret mahkemesinde iptal davası açabilirler.

Kusurlarına ve durumun gereklerine göre zararlar şahsen kendilerine yükletilebildiği ölçüde yönetim kurulu üyeleri ve hazırladıkları raporlarla sınırlı olarak bağımsız denetimi yapanlar, ara dönem finansal tablolarının gerçeği dürüst bir şekilde yansıtmamasından veya mevzuat ile muhasebe ilke ve kurallarına uygun olarak düzenlenmemiş olması nedeniyle dağıtılan kâr payı avansının doğru olmamasından doğan zararlar için ortaklığa, pay sahiplerine, ortaklık alacaklılarına ve ayrıca doğrudan doğruya olmak üzere kâr payı avansının kararlaştırıldığı veya ödendiği hesap dönemi içinde pay iktisap etmiş bulunan kişilere karşı sorumludurlar. Hukuki sorumluluk doğuran hâllerin varlığı hâlinde, pay sahipleri ve yönetim kurulu üyeleri tarafından kararın ilanından itibaren otuz gün içinde, iptal davası açılabilir.

Genel kurul toplantısında hazır bulunup da karara olumsuz oy veren ve bu muhalefetini tutanağa geçirten, toplantıda hazır bulunsun veya bulunmasın, olumsuz oy kullanmış olsun ya da olmasın; çağrının usulüne göre yapılmadığını, gündemin gereği gibi ilan edilmediğini, genel kurula katılma yetkisi bulunmayan kişilerin veya temsilcilerinin toplantıya katılıp oy kullandıklarını, genel kurula katılmasına ve oy kullanmasına haksız olarak izin verilmediğini ve yukarıda sayılan aykırılıkların genel kurul kararının alınmasında etkili olduğunu ileri süren pay sahipleri, kanun veya esas sözleşme hükümlerine ve özellikle dürüstlük kuralına aykırı olan genel kurul kararları aleyhine, karar tarihinden itibaren üç ay içinde iptal davası açabilirler.

Azınlık Hakları (TTK madde 411, 412, 439, 531, 559): Sermayenin en az yirmide birini oluşturan pay sahipleri, yönetim kurulundan, yazılı olarak gerektirici sebepleri ve gündemi belirterek, genel kurulu toplantıya çağırmasını veya genel kurul zaten toplanacak ise, karara bağlanmasını istedikleri konuları gündeme koymasını isteyebilirler. Pay sahiplerinin çağrı veya gündeme madde konulmasına ilişkin istemleri yönetim kurulu tarafından reddedildiği veya isteme yedi iş günü içinde olumlu cevap verilmediği takdirde, aynı pay sahiplerinin başvurusu üzerine, genel kurulun toplantıya çağrılmasına şirket merkezinin bulunduğu yerdeki asliye ticaret mahkemesi karar verebilir.

Genel kurulun özel denetim istemini reddetmesi hâlinde, sermayenin en az yirmide birini oluşturan pay sahipleri veya paylarının itibari değeri toplamı en az bir milyon Türk Lirası olan pay sahipleri üç ay içinde şirket merkezinin bulunduğu yer asliye ticaret mahkemesinden özel denetçi atamasını isteyebilir.

Haklı sebeplerin varlığında, sermayenin en az yirmide birini temsil eden payların sahipleri, şirketin merkezinin bulunduğu yerdeki asliye ticaret mahkemesinden şirketin feshine karar verilmesini isteyebilirler. Kurucuların, yönetim kurulu üyelerinin, denetçilerin, şirketin kuruluşundan ve sermaye artırımından doğan sorumlulukları, şirketin tescili tarihinden itibaren dört yıl geçmedikçe sulh ve ibra yoluyla kaldırılamaz. Bu sürenin geçmesinden sonra da sulh ve ibra ancak genel kurulun onayıyla geçerlilik kazanır. Bununla beraber, esas sermayenin yirmide birini temsil eden pay sahipleri sulh ve ibranın onaylanmasına karşı iseler, sulh ve ibra genel kurulca onaylanmaz.

Özel Denetim İsteme Hakkı (TTK madde 438): Her pay sahibi, pay sahipliği haklarının kullanılabilmesi için gerekli olduğu takdirde ve bilgi alma veya inceleme hakkı daha önce kullanılmışsa, belirli olayların özel bir denetimle açıklığa kavuşturulmasını, gündemde yer almasa bile genel kuruldan isteyebilir. Genel kurul istemi onaylarsa, şirket veya her bir pay sahibi otuz gün içinde, şirket merkezinin bulunduğu yerdeki asliye ticaret mahkemesinden bir özel denetçi atanmasını isteyebilir.

Kardan Pay Alma Hakkına İlişkin Bilgi:

a) Hak Kazanılan Tarih: Sermaye Piyasası Kanunu madde 19 ve Kâr Payı Tebliği (II-19.1) uyarınca, halka açık ortaklıklarda kâr payı, dağıtım tarihi itibarıyla mevcut payların tümüne, bunların ihraç ve iktisap tarihleri dikkate alınmaksızın eşit olarak dağıtılır.

b) Zamanaşımı: Kâr Payı Tebliği (II-19.1) uyarınca, ortaklar ve kâra katılan diğer kimseler tarafından tahsil edilmeyen kâr payı bedelleri 2308 sayılı "Şirketlerin Müruru Zamana Uğrayan Kupon Tahvilat ve Pay Bedellerinin Hazineye İntikali Hakkında Kanun" hükümleri uyarınca dağıtım tarihinden itibaren beş yılda zaman aşımına uğrar.

c) Hakkın kullanımına ilişkin sınırlamalar ve bu hakkın yurtdışında yerleşik pay sahipleri tarafından kullanım prosedürü: Yoktur.

d) Kâr payı oranı veya hesaplanma yöntemi, ödemelerin dönemleri ve kümülatif mahiyette olup olmadığı: Esas Sözleşme hükümlerine uygun olarak TTK, sermaye piyasası mevzuatı ve genel kabul gören muhasebe ilkelerine göre tespit edilir ve dağıtılır. Dağıtılmasına karar verilen kârın dağıtım şekli ve zamanı, yönetim kurulunun bu konudaki teklifi üzerine genel kurulca kararlaştırılır.

24.6. Payların ihracına ilişkin yetkili organ kararları:

Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş., 03.11.2017 tarihli Yönetim Kurulu kararı ile portföyünde sahip olduğu 106.296.207 TL nominal değerli toplam 10.629.620.700 adet payın halka arz edilmesine karar vermiştir. Ayrıca, Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş., yine 03.11.2017 tarihli Yönetim Kurulu kararı ile, toplanan kesin talebin satışa sunulan payların nominal değerinden fazla olması hâlinde, Şirket sermayesinin %1'ine denk gelen toplam 11.810.689 TL nominal değerli payın ek satışa konu edilebilmesine karar vermiştir.

DD Turkey Holdings S.à.r.l., 26.10.2017 tarihli Yönetim Kurulu kararı ile portföyünde sahip olduğu 106.296.207 TL nominal değerli toplam 10.629.620.700 adet payın halka arz edilmesine karar vermiştir. Ayrıca, DD Turkey Holdings S.à.r.l., yine 26.10.2017 tarihli Yönetim Kurulu kararı ile, toplanan kesin talebin satışa sunulan payların nominal değerinden fazla olması hâlinde, Şirket sermayesinin %1'ine denk gelen toplam 11.810.689 TL nominal değerli payın ek satışa konu edilebilmesine karar vermiştir.

24.7. Halka arz edilecek paylar üzerinde, payların devir ve tedavülünü kısıtlayıcı veya pay sahibinin haklarını kullanmasına engel olacak kayıtların bulunup bulunmadığına ilişkin bilgi:

Yoktur.

24.8. İhraç edilecek paylara ilişkin zorunlu pay alım teklifi, satın alma ve/veya satma haklarına ilişkin kurallar hakkında bilgi:

Halka açık ortaklıklarda yönetim kontrolünü sağlayan payların veya oy haklarının iktisap edilmesi hâlinde diğer ortakların paylarını satın almak üzere teklif yapılması zorunlu olup, halka açık anonim ortaklıkların pay sahiplerine yapılacak pay alım teklifine ilişkin esaslar Kurul'un pay alım teklifine ilişkin düzenlemelerinde yer almaktadır.

Pay alım teklifi sonucunda veya birlikte hareket etmek de dâhil olmak üzere başka bir şekilde sahip olunan payların halka açık ortaklığın oy haklarının Kurulca belirlenen orana veya daha fazlasına ulaşması durumunda, söz konusu paylara sahip olan bu kişiler açısından azınlıkta kalan pay sahiplerini ortaklıktan çıkarma hakkı doğar. Bu kişiler, Kurulca belirlenen süre içinde, azınlıkta kalan ortakların paylarının iptalini ve bunlar karşılığı çıkarılacak yeni payların kendilerine satılmasını ortaklıktan talep edebilirler. Satım bedeli, SPKn'nun 24'üncü maddesi çerçevesinde belirlenir.

Yukarıda yer alan şartlar çerçevesinde ortaklıktan çıkarma hakkının doğduğu durumlarda, azınlıkta kalan pay sahipleri açısından satma hakkı doğar. Bu pay sahipleri Kurulca belirlenen süre içinde, paylarının adil bir bedel karşılığında satın alınmasını oy haklarının Kurulca belirlenen orana veya daha fazlasına sahip olan gerçek veya tüzel kişilerden ve bunlarla birlikte hareket edenlerden talep edebilirler. TTK'nın 208 inci maddesi halka açık ortaklıklara uygulanmaz.

SPKn'nun 23 üncü maddesinde yer alan önemli nitelikteki işlemlere ilişkin genel kurul toplantısına katılıp da olumsuz oy kullanan ve muhalefet şerhini toplantı tutanağına işleten pay sahipleri, paylarını halka açık ortaklığa satarak ayrılma hakkına sahiptir. Halka açık ortaklık bu payları pay sahibinin talebi üzerine, söz konusu önemli nitelikteki işlemin kamuya açıklandığı tarihten önceki otuz gün içinde borsada oluşan ağırlıklı ortalama fiyatların ortalamasından satın almakla yükümlüdür.

Pay sahibinin SPKn'nun 23 üncü maddesinde belirtilen önemli nitelikteki işlemlere ilişkin genel kurul toplantısına katılmasına haksız bir biçimde engel olunması, genel kurul toplantısına usulüne uygun davet yapılmaması veya gündemin usulüne uygun bir biçimde ilan edilmemesi hâllerinde, genel kurul kararlarına muhalif kalma ve muhalefet şerhini tutanağa kaydettirme şartı aranmaksızın bir önceki paragraftaki açıklama geçerlidir.

Önemli nitelikteki işlemlerin görüşüleceği genel kurul toplantısının gündeminde, bu kararlara muhalefet oyu kullanacak pay sahiplerinin ortaklıktan ayrılma hakkının bulunduğu hususu ile bu hakkın kullanılması durumunda payların ortaklık tarafından satın alınacağı bedel yer alır.

24.9. Cari yıl ve bir önceki yılda ihraççının payları üzerinde üçüncü kişiler tarafından gerçekleştirilen ele geçirme teklifleri ile söz konusu tekliflerin fiyat ve sonuçları hakkında bilgi:

Yoktur.

25. HALKA ARZA İLİŞKİN HUSUSLAR

25.1. Halka arzın koşulları, halka arza ilişkin bilgiler, tahmini halka arz takvimi ve halka arza katılmak için yapılması gerekenler

25.1.1. Halka arzın tabi olduğu koşullar:

Halka arzın başlaması öncesinde, EPDK ve SPK haricinde, halka arz edilen Şirket paylarının borsada işlem görebilmesi için Borsa'nın uygun görüşünün alınması gerekmektedir. Borsa İstanbul'un Şirket paylarının halka arz sonrasında işlem görüp görmeyeceğine ilişkin görüşlerine İzahname'nin I nolu bölümünde yer verilmiştir. EPDK'nın halka arz ile ilgili görüşlerine de İzahname'nin II nolu bölümünde yer verilmiştir.

Halka arzda SPK, EPDK ve Borsa İstanbul dışında başka bir kurumun onayına gerek bulunmamaktadır.

25.1.2. Halka arz edilen payların nominal değeri:

Halka arz edilen payların nominal değeri 212.592.414,00 TL olup, Şirket'in çıkarılmış sermayesine oranı %18,0'dır.

Ek satış kapsamında halka arz edilecek payların nominal değeri 23.621.378,00 TL olup, Şirket'in çıkarılmış sermayesine oranı %2,0'dır.

Ek satışın tamamının gerçekleşmesi hâlinde halka arz edilecek payların nominal değeri toplam 236.213.792,00 TL, çıkarılmış sermayeye oranı %20,0 olmaktadır.

Ek satış dâhil halka arz edilecek paylara ilişkin bilgi aşağıdaki tabloda sunulmaktadır:

Grubu	Nama/ Hamiline Olduğu	Birim Nominal Değer (TL)	Halka Arz Edilen Pay Adedi*	Toplam Nominal Değer (TL)*	Sermayeye Oranı (%)*
-	Nama	0,01 TL	23.621.379.200	236.213.792,00	20,0

*: Ek satış dâhil

25.1.3. Halka arz süresi ile halka arza katılım hakkında bilgi

25.1.3.1. Halka arz süresi ve tahmini halka arz takvimi:

Halka arz edilecek paylar için 2 (iki) iş günü boyunca talep toplanacaktır. Bu sürenin başlangıç ve bitiş tarihleri ilan edilecek tasarruf sahiplerine satış duyurusunda belirtilecektir. Halka arzın 2018 yılının Şubat ayı içinde tamamlanması planlanmaktadır.

25.1.3.2. Halka arza başvuru süreci

a) Satış yöntemi ve başvuru şekli:

Satış Yöntemi:

Paylar "Fiyat Aralığı ile Talep Toplama" yöntemi ile satılacaktır.

Başvuru Şekli:

Enerjisa paylarının halka arzında talepte bulunacak yatırımcılar aşağıdaki şekilde gruplandırılmıştır:

a) Yurtiçi Bireysel Yatırımcılar: Yurt dışında işçi, serbest meslek ve müstakil iş sahipleri dâhil Türkiye'de ikametgah sahibi gerçek ve tüzel kişiler ile yerleşmek niyetiyle bir takvim yılı içinde Türkiye'de devamlı olarak 6 aydan fazla oturanları ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti vatandaşlarını da kapsamak üzere, aşağıda tanımlanan Yurtiçi Kurumsal Yatırımcılar ve Yurtdışı Kurumsal Yatırımcılar tanımları dışında kalan tüm gerçek ve tüzel kişilerdir.

b) Yurtiçi Kurumsal Yatırımcılar: Merkezi Türkiye'de bulunan;

- Aracı kurumlar, bankalar, portföy yönetim şirketleri, kolektif yatırım kuruluşları, emeklilik yatırım fonları, sigorta şirketleri, ipotek finansman kuruluşları, varlık yönetim şirketleri;

- Emekli ve yardım sandıkları, 17/7/1964 tarihli ve 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun geçici 20. maddesi uyarınca kurulmuş olan sandıklar,

- Kamu kurum ve kuruluşları, Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası,

- Nitelikleri itibarıyla bu kurumlara benzer olduğu Kurulca kabul edilebilecek diğer kuruluşlar,

- Aktif toplamının 50.000.000 TL, yıllık net hâsılatının 90.000.000 TL, özsermayesinin 5.000.000 TL üzerinde olması kıstaslarından en az ikisini taşıyan kuruluşlar.

c) Yurtdışı Kurumsal Yatırımcılar: Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Karar'la tanımlanan yurtdışında yerleşik olan, aracı kurumlar, bankalar, portföy yönetim şirketleri, kolektif yatırım kuruluşları, emeklilik yatırım fonları, sigorta şirketleri, ipotek finansman kuruluşları, varlık yönetim şirketleri ile bunlara muadil yurt dışında yerleşik kuruluşlar, emekli ve yardım sandıkları ve vakıflar ile Dünya Bankası ve Uluslararası Para Fonu gibi uluslararası kuruluşlardır. Paylar, Türk mevzuatı uyarınca BİST'te işlem görecek şekilde halka arz edildiğinden, bu kategoriden talepte bulunan yatırımcılar payları Türkiye'de satın alacaklardır.

Bu halka arzda pay satın almak isteyen Yurtiçi Bireysel Yatırımcılar ve Yurtiçi Kurumsal Yatırımcıların halka arz süresi içinde ve İşbu İzahname'nin 25.1.3.2.c maddesinde belirtilen başvuru yerlerine müracaat ederek talep formu doldurmaları gerekmektedir. Yatırımcılar, talep formunda, talep ettikleri pay adedini ve pay fiyatını belirteceklerdir.

Yurtdışı Kurumsal Yatırımcılar sadece Ak Yatırım'a başvuruda bulunabileceklerdir.

Talepte bulunacak yatırımcılar, aşağıda belirtilen belgeleri, talep formlarına ekleyeceklerdir:

- Gerçek Kişi Yatırımcılar: Kimlik (nüfus cüzdanı veya sürücü belgesi veya pasaport) fotokopisi

- Tüzel Kişi Yatırımcılar: İmza sirkülerinin noter tasdikli örneği, kuruluş gazetesi, vergi levhası ve ticaret sicili kayıt belgesi fotokopisi

Tüm yatırımcılar, fiyat aralığının içerisinde kalmak kaydıyla, 1 (bir) kuruş fiyat adımlarında olmak üzere 5 (beş) farklı fiyat seviyesinden farklı miktarlardaki taleplerini konsorsiyum üyelerine iletebilecekleri gibi, taleplerini fiyattan bağımsız olarak talep ettikleri lot adedi şeklinde veya fiyattan bağımsız olarak talep ettikleri toplam lot bedeli şeklinde de konsorsiyum üyelerine iletebilirler.

Toplanan talepler her bir tahsis grubu için ayrı ayrı bir araya getirildikten sonra, II-5.2 sayılı Sermaye Piyasası Araçlarının Satışı Tebliği'nin Ek'inde yer alan talep formuna göre içermesi gereken asgari bilgileri içermeyen ve KKTC vatandaşları ile Türkiye'de yerleşik yabancı uyruklular dışında kalan bireysel yatırımcıların T.C. kimlik numarasını içermeyen kayıtlar da iptal edilerek dağıtıma dâhil edilmeyecektir. Eksikliği nedeniyle iptal edilen kayıtlar, talep listelerinden çıkarıldıktan ve talepler her bir tahsis grubu bazında ayrıldıktan sonra dağıtım işlemi aşağıdaki şekilde gerçekleştirilecektir.

Öncelikle, nihai halka arz fiyatının belirlenmesi ile birlikte nihai talep adedi belirlenecektir:

- Yurtiçi Bireysel Yatırımcılar için, yatırımcıların farklı fiyat seviyelerinden girmiş oldukları farklı talep adetleri dikkate alınarak nihai talep adedi belirlenecektir. Farklı fiyat seviyelerinden farklı talep adedi giren yatırımcılar için nihai halka arz fiyatına eşit veya üstündeki en yakın fiyattan girmiş oldukları talep dikkate alınacaktır. Yatırımcıların ilettiği bu fiyatlardan nihai arz fiyatına eşit veya nihai arz fiyatından yüksek en yakın fiyat "Talep Fiyatı" olarak anılacaktır. Ayrıca, Talep Fiyatı ile nihai halka arz fiyatı arasındaki farkın ilave pay talebine dönüştürülmesini isteyen yatırımcıların bu yöndeki talepleri dikkate alınarak nihai talep adedi belirlenecektir. Fiyattan bağımsız sadece adet bazında talepte bulunan yatırımcılar için bu adet nihai talep adedi olarak dikkate alınacaktır. Fiyattan bağımsız sadece lot bedeli olarak talepte bulunan yatırımcılar için bu lot bedelinin nihai halka arz fiyatına bölünmesiyle (küsurat aşağı yuvarlanarak) elde edilen adet nihai talep adedi olarak dikkate alınacaktır.

- Yurtiçi Kurumsal Yatırımcılar ve Yurtdışı Kurumsal Yatırımcılar için, farklı fiyat seviyelerinden girmiş oldukları farklı talep adetleri dikkate alınarak nihai talep adedi belirlenecektir. Farklı fiyat seviyelerinden farklı talep adedi giren yatırımcılar için nihai halka arz fiyatına eşit veya üstündeki en yakın fiyattan girmiş oldukları talep dikkate alınacaktır. Fiyattan bağımsız sadece adet bazında talepte bulunan yatırımcılar için bu adet, talep adedi olarak dikkate alınacaktır. Fiyattan bağımsız sadece lot bedeli olarak talepte bulunan yatırımcılar için bu lot bedelinin nihai halka arz fiyatına bölünmesi ile (küsurat oluşması durumunda aşağı yuvarlanacaktır) elde edilen talep adedi dikkate alınacaktır.

Her bir tahsisat grubuna dağıtım, aşağıda belirtilen şekilde kendi içinde ayrı ayrı yapılacaktır:

Yurtiçi Bireysel Yatırımcılara Dağıtım: Oransal Dağıtım Yöntemine göre yapılacaktır. İlk aşamada (yetmesi kaydıyla), talepte bulunan tüm Yurtiçi Bireysel Yatırımcılara birer adet pay verilecek, daha sonra, Yurtiçi Bireysel Yatırımcılar için geriye kalan tahsisat miktarının, kalan pay talep miktarına bölünmesi ile "Arzın Talebi Karşılama Oranı" bulunacaktır. Bulunan Arzın Talebi Karşılama Oranı her bir yatırımcıya ait kişisel talep ile çarpılacak ve paylar dağıtılacaktır.

Yurtiçi Kurumsal Yatırımcılara Dağıtım: Her bir Yurtiçi Kurumsal Yatırımcıya verilecek pay miktarına Ak Yatırım'ın önerileri de dikkate alınarak Halka Arz Edenler ve Enerjisa tarafından karar verilecektir.

Yurtdışı Kurumsal Yatırımcılara Dağıtım: Her bir Yurtdışı Kurumsal Yatırımcıya verilecek pay miktarına Ak Yatırım'ın önerileri de dikkate alınarak Halka Arz Edenler ve Enerjisa tarafından karar verilecektir.

Tüm yatırımcı gruplarına dağıtım yapılırken, dağıtım sonucu ortaya çıkan miktarlar alt sınır koyan yatırımcılar açısından gözden geçirilecek, ortaya çıkan miktarın bu alt sınırın altında kalması hâlinde yatırımcı isteğine uygun olarak listeden çıkarılacak ve bu miktarlar tekrar dağıtıma tabi tutulacaktır.

Yatırımcı gruplarına belirtilen yöntemlere göre dağıtım yapılırken, hesaplamalarda küsurat ortaya çıkmasından dolayı dağıtılamayan paylar, pay talebi tamamen karşılanamayan yatırımcılar arasında Halka Arz Edenler ve Enerjisa'nın uygun gördüğü şekilde dağıtılacaktır.

Ak Yatırım, talep toplama süresinin bitimini izleyen en geç 1 (bir) iş günü içerisinde dağıtım listelerini, her bir tahsis grubu için ayrı ayrı kesinleştirerek Halka Arz Edenler ve Enerjisa'ya verecektir. Halka Arz Edenler ve Enerjisa, dağıtım listelerini en geç kendisine teslim edilen gün içerisinde onaylayacak ve onayı Ak Yatırım'a bildirecektir.

b) Pay bedellerinin ödenme yeri, şekli ve süresine ilişkin bilgi:

Yurtiçi Bireysel Yatırımcılar

Yurtiçi Bireysel Yatırımcılar'ın İşbu İzahname'nin 25.1.3.2.c maddesinde belirtilen konsorsiyum üyelerinin başvuru yerlerine talepte bulunmak için başvurarak talep formu doldurmaları gerekmektedir.

Yurtiçi Bireysel yatırımcılar, fiyat aralığının içerisinde kalmak kaydıyla, 1 (bir) kuruş fiyat adımlarında olmak üzere 5 (beş) farklı fiyat seviyesinden farklı miktardaki taleplerini konsorsiyum üyelerine iletebilecekleri gibi taleplerini fiyattan bağımsız olarak talep ettikleri lot adedi şeklinde veya fiyattan bağımsız olarak talep ettikleri toplam lot bedeli şeklinde de konsorsiyum üyelerine iletebilirler. Ancak, İzahname'nin 25.1.3.2 (c) maddesinde yer alan ilgili tabloda belirtilen başvuru yerlerinden başvuracak Yurtiçi Bireysel Yatırımcılar sadece fiyat aralığı tavanından talepte bulunabileceklerdir.

Yurt İçi Bireysel Yatırımcılar talep ettikleri pay bedelini kısmen veya tamamen nakden yatırabilecekleri gibi, kısmen veya tamamen yatırım hesaplarında mevcut olan ve aşağıdaki tabloda belirtilen daha önce farklı bir işleme teminat olarak gösterilmemiş ve üzerinde herhangi bir bloke olmayan kıymetlerin ve/veya dövizlerin bir veya birkaçını teminat göstermek suretiyle de pay talep edebileceklerdir. Yurtiçi Bireysel Yatırımcılar aşağıdaki ödeme seçeneklerinden bir veya birden fazlasını seçerek talepte bulunabilirler. Yurtiçi Bireysel Yatırımcılar için "Talep Bedeli", talep ettikleri pay adetleri ile talep ettikleri pay fiyatı çarpımı sonucu ortaya çıkacak tutarlardan en yüksek olanıdır.

A- Nakden Ödeme:

Yurtiçi Bireysel Yatırımcılar talep ettikleri pay adedine ilişkin Talep Bedeli'ni bedelleri nakden ve/veya hesaben yatırabileceklerdir.

B- Blokaj Yöntemiyle Talepte Bulunma:

Yurt İçi Bireysel Yatırımcılar'ın Talep Bedeli karşılığında teminata alınacak kıymetler ve/veya dövizler, teminat oranları ve teminata alışta ve bozdurmada uygulanacak fiyatlar aşağıda gösterilmektedir:

Teminata Alınacak Kıymet /Döviz	**Pay Talep Bedeli Karşılığında Alınacak Blokaj Tutarları**	**Teminata Alımda Uygulanacak Fiyat**	**Teminat Bozumunda Uygulanacak Fiyat**
Para Piyasası Fonu	Ödenmesi gereken bedel / %97	Fonun o gün için fon kurucusu tarafından açıklanan alış fiyatı	Fonun o gün için fon kurucusu tarafından açıklanan alış fiyatı
Kısa Vadeli Borçlanma Araçları Fonu	Ödenmesi gereken bedel / %97	Fonun o gün için fon kurucusu tarafından açıklanan alış fiyatı	Fonun o gün için fon kurucusu tarafından açıklanan alış fiyatı
TL DIBS	Ödenmesi gereken bedel / %95	Her bir konsorsiyum üyesinin çalıştığı bankanın ilgili günde ilk açıkladığı gösterge alış fiyatı	DİBS'lerde her bir konsorsiyum üyesinin çalıştığı bankanın ilgili gündeki işlem anındaki cari alış fiyatı
OSBA (her aracı kurum sadece kendi ihraç ettiği ve işlem görenleri kabul edebilir)	Ödenmesi gereken bedel / %50	BİST Borçlanma Araçları Kesin Alım Satım Pazarı'nda oluşan son işgünü ağırlıklı ortalama fiyatı	BİST Borçlanma Araçları Kesin Alım Satım Pazarı'nda oluşan cari piyasa fiyatı
Hisse senedi fonu	Ödenmesi gereken bedel / %90	Fonun o gün için fon kurucusu tarafından açıklanan alış fiyatı	Fonun o gün için fon kurucusu tarafından açıklanan alış fiyatı
Borçlanma Araçları Fonu	Ödenmesi gereken bedel / %90	Fonun o gün için fon kurucusu tarafından açıklanan alış fiyatı	Fonun o gün için fon kurucusu tarafından açıklanan alış fiyatı
Değişken fon	Ödenmesi gereken bedel / %90	Fonun o gün için fon kurucusu tarafından açıklanan alış fiyatı	Fonun o gün için fon kurucusu tarafından açıklanan alış fiyatı

Pay (Bist 30'da yer alan paylar)	Ödenmesi gereken bedel / %90	BİST Pay Piyasası'nda oluşan son işgünü ağırlıklı ortalama fiyatı	BİST Pay Piyasası'nda oluşan cari piyasa fiyatı
Döviz Blokesi (ABD Doları, Avro, Sterlin)	Ödenmesi gereken bedel / %90	TCMB tarafından açıklanan bir gün öncesinin alış kuru (Küsuratlı döviz tutarları bir ve katları şeklinde yukarı yuvarlanacaktır.)	Her bir konsorsiyum üyesinin çalıştığı bankanın cari kuru
Vadeli Mevduat Blokesi - TL	Ödenmesi gereken bedel / %100	-	-
Vadeli Mevduat Blokesi (ABD Doları, Avro, Sterlin)	Ödenmesi gereken bedel / %90	TCMB tarafından açıklanan bir gün öncesinin alış kuru (Küsuratlı döviz tutarları bir ve katları şeklinde yukarı yuvarlanacaktır.)	Döviz cinsinden vadeli mevduatların TL'ye dönüştürülmesinde, tahsilatın yapıldığı andaki her bir konsorsiyum üyesinin çalıştığı bankanın söz konusu döviz alış kuru (Küsuratlı döviz tutarları bir ve katları şeklinde yukarı yuvarlanacaktır.) Mevduatın bozulması sırasında yatırımcının tüm mevduatı bozulmayacak, sadece blokaja alınan tutar kadar kısım bozulacaktır.

Teminat tutarlarının hesaplanmasında, kullanılan menkul kıymetin asgari adet, adet katları ve birim tutarları dikkate alınarak, teminat gösterilen menkul kıymet adedi asgari adedin altında kalmayacak ve kesirli ve/veya ilgili menkul kıymet için belirtilen katların dışında bir adet oluşmayacak şekilde yukarı yuvarlama yapılabilecektir.

Hesaplarında bulunan kıymetleri teminata vermek suretiyle talepte bulunan Yurt İçi Bireysel Yatırımcılar;

- Dağıtım listelerinin açıklandığı gün saat 12:00'ye kadar dağıtım listesine göre almayı hak ettikleri payın bedelini nakden ödeyebilirler. Bu durumda, teminata alınan kıymetler ve/veya dövizler üzerindeki bloke aynı gün kaldırılır.

- Dağıtım listelerinin açıklandığı gün saat 12:00'ye kadar dağıtım listesine göre almayı hak ettikleri payın bedelini kısmen nakden ödeyebilirler. Bu durumunda, bedeli ödenmeyen kısmın tahsil edilebilmesi için teminata alınan kıymetler bozdurulacaktır. Birden fazla kıymetin teminata konu olması durumunda, talep formunda seçilmiş olan kıymetler en likit olandan en az likit olana doğru sıralanarak bozdurulacaktır. Ancak ilgili talep formunda belirtilmek suretiyle, konsorsiyum üyesi aracı kurumlar ve acentelerin teminata alınan kıymetleri kendi belirleyecekleri sıra ile resen paraya çevirme ve bedelleri tahsil yetkisi saklıdır.

Yurtiçi Bireysel Yatırımcıların teminatlarının nakde dönüşümü ile ilgili riskler talebi giren aracı kuruma aittir.

Konsorsiyum üyeleri ile acenteleri birbirlerinden farklı kıymetleri teminata kabul edebilirler ve teminatları farklı şekilde nakde dönüştürebilirler.

Dağıtım listesinin onaylanması sonucunda almaya hak kazanılan payların bedelinin teminatını teşkil etmek üzere, mevcut kıymetlerini teminat göstererek talepte bulunan Yurt İçi Bireysel Yatırımcılar, talep formunu imzaladıkları anda, taleplerini gerçekleştirebilmeleri için teminata alınan kıymetler üzerinde, hesabın bulunduğu konsorsiyum üyesi aracı kurum lehine rehin tesis edilir. Hak kazanılan pay bedellerinin zamanında nakden ve defaten ödenmemesi hâlinde, teminat niteliğindeki kıymetler ve/veya dövizler, hiçbir yazılı ya da sözlü ihbar veya ihtara gerek olmaksızın ve başka bir işleme gerek kalmaksızın, aracı kurum tarafından,

yukarıdaki tabloda belirtilen "Teminat Bozumunda Uygulanacak Fiyat" üzerinden re'sen paraya çevirerek, almaya hak kazanılan pay bedelleri re'sen tahsil edilir. Bu kapsamda talepte bulunan yatırımcılar, talepte bulunulan aracı kurumu yetkilendirdiklerini ve bu yetkinin ifasından doğabilecek her türlü zararlardan ilgili aracı kurumun hiçbir şekilde sorumlu olmayacağını gayrikabili rücu kabul, beyan ve taahhüt etmiş olacaklardır.

Her bir konsorsiyum üyesi, Kurul'un kredili menkul kıymet alımına ilişkin düzenlemeleri çerçevesinde, kendilerine kredi komitesi ile limit tahsis edilmesi uygun bulunan yatırımcıların, kredi limitleri dâhilinde kalmak kaydıyla talep tarihinde herhangi bir teminatlandırma yapılmaksızın kredili başvurularını kabul edebilirler. Kredi, dağıtım sonuçları belli olduktan sonra, hak edilen pay adedinin nihai halka arz fiyatı ile çarpılması sonucu bulunan tutarın tahsil edildiği günden itibaren kullanılmış sayılacaktır.

Yurtiçi Kurumsal Yatırımcılar

Yurtiçi Kurumsal Yatırımcılar'ın İşbu Izahname'nin 25.1.3.2.c maddesinde belirtilen konsorsiyum üyelerinin başvuru yerlerine talepte bulunmak için başvurarak talep formu doldurmaları gerekmektedir.

Yurtiçi Kurumsal Yatırımcılar fiyat aralığının içerisinde kalmak kaydıyla ve 1 (bir) kuruş fiyat adımlarında olmak üzere 5 (beş) farklı fiyat seviyesinden farklı miktarlardaki taleplerini konsorsiyum üyelerine iletebilecekleri gibi, taleplerini fiyattan bağımsız olarak talep ettikleri lot adedi şeklinde veya fiyattan bağımsız olarak talep ettikleri toplam lot bedeli şeklinde de konsorsiyum üyelerine iletebilirler.

Talebi giren aracı kurum talepte bulunan Yurtiçi Kurumsal Yatırımcılar'ın taleplerini kabul edip etmemekte serbest olacaktır. Yurtiçi Kurumsal Yatırımcılar dağıtım listelerinin onaylanmasından sonra almaya hak kazandıkları payların bedellerini taleplerini giren aracı kuruma ödemekten imtina edemezler.

Yurtiçi Kurumsal Yatırımcılar pay bedellerini talep anında ödemeyebileceklerdir. Yurtiçi Kurumsal Yatırımcılar, almaya hak kazandıkları pay miktarının belirlenen nihai satış fiyatı ile çarpılması sonucu oluşacak pay bedelini dağıtım listelerinin konsorsiyuma iletilmesini takip eden ikinci iş günü saat 12.00'a kadar talepte bulundukları konsorsiyum üyesine ödeyeceklerdir.

Yurtiçi Kurumsal Yatırımcılar'ın bu şekilde yapacakları ödemeler nakden yapılacaktır. Yurtiçi Kurumsal Yatırımcılar'ın pay bedellerinin ödenmemesi ile ilgili risk talebi giren aracı kuruma ait olup, talebi giren yetkili kuruluş dağıtım listesinin konsorsiyuma iletilmesini takip eden 2 (iki) işgünü içerisinde ilgili pay bedellerini Ak Yatırım'ın bildireceği halka arz özel hesabına yatırmak zorundadır.

Yurtdışı Kurumsal Yatırımcılar

Yurtdışı Kurumsal Yatırımcılar sadece Ak Yatırım'a başvuruda bulunabileceklerdir.

Yurtdışı Kurumsal Yatırımcılar, fiyat aralığının içerisinde kalmak suretiyle, 1 (bir) kuruş fiyat adımlarında olmak üzere 5 (beş) farklı fiyat seviyesinden farklı miktardaki taleplerini konsorsiyum lideri Ak Yatırım'a iletebilecekleri gibi taleplerini fiyattan bağımsız olarak talep ettikleri lot adedi şeklinde veya fiyattan bağımsız olarak talep ettikleri toplam pay bedeli şeklinde de Ak Yatırım'a iletebilirler.

Yurtdışı Kurumsal Yatırımcılar pay bedellerini talep anında ödemeyebileceklerdir. Yurtdışı Kurumsal Yatırımcılar, almaya hak kazandıkları pay miktarının belirlenen nihai satış fiyatı ile çarpılması sonucu oluşacak pay bedelini dağıtım listelerinin konsorsiyuma iletilmesini takip eden ikinci iş günü saat 12.00'a kadar ödeyeceklerdir. Yurtdışı Kurumsal Yatırımcılar'ın bu şekilde yapacakları ödemeler nakden yapılacaktır.

c) Başvuru yerleri:

Enerjisa paylarının halka arzına Yurtiçi Bireysel Yatırımcılar ve Yurtiçi Kurumsal Yatırımcılar kategorilerinden katılmak isteyen yatırımcılar, aşağıdaki tüm yetkili aracı kurumların merkez ve şubeleri ile satışa yetkili acente olan bankaların ilgili şubelerine talepte bulunmak için başvurabilirler.

Yurtiçi Bireysel Yatırımcılar kategorisindeki yatırımcılar, aşağıdaki yetkili aracı kurumların merkez ve şubeleri ile satışa yetkili emir iletimine aracı kurum olan bankaların ilgili şubelerinin yanı sıra, bu kurumların, ATM, internet veya telefon bankacılığı şubelerine, taleplerini iletmek için başvurabilirler. İnternet şubesi, telefon bankacılığı şubesi veya ATM vasıtasıyla talep başvurusunda bulunmak isteyen Yurtiçi Bireysel Yatırımcıların, internet şubesi, telefon bankacılığı şubesi veya ATM'de işlem yapmaya yetkili olmaları (internet ve telefon bankacılığı hesaplarının olması, interaktif bankacılık taahhütnamesi imzalamış olmaları ve/veya ATM'de kullanılan manyetik kartlarının olması) gerekmektedir.

Yurtdışı Kurumsal Yatırımcıların talepleri sadece Ak Yatırım tarafından toplanacaktır.

KONSORSİYUM LİDERİ:

AK YATIRIM MENKUL DEĞERLER A.Ş.

Sabancı Center 4. Levent İstanbul

Tel: (0212) 334 94 94, Faks: (0212) 334 96 89

Ak Yatırım Genel Müdürlük ve Ak Yatırım Ankara, Antalya, Adana, Bursa, Batı Ataşehir, Bakırköy, Bağdat Caddesi, Buyaka, İzmir, Taksim Şubeleri, tüm Akbank T.A.Ş. şubeleri, www.akbank.com adresi, Akbank Direkt Mobil uygulaması ve 444 25 25 no'lu telefon

KONSORSİYUM ÜYELERİ:

BİZİM MENKUL DEĞERLER A.Ş.

İnönü Cad. Kanarya Sok. No:25 Kat:4 Yenisahra Ataşehir / İstanbul

Tel: (0216) 547 13 00, Faks: (0216) 547 13 98-99

Bizim Menkul Değer A.Ş. 444 12 63 no'lu telefon, www.bmd.com.tr adresi

DENİZ YATIRIM MENKUL KIYMETLER A.Ş.

Büyükdere Cad. No:141 Kat:9 Esentepe Şişli / İstanbul

Tel: (0212) 348 20 00, Faks: (0212) 336 30 70

Deniz Yatırım Menkul Kıymetler A.Ş.'nin tüm şubeleri ile DenizBank A.Ş.'nin tüm şubeleri, 444 0 800 no'lu telefon ve www.denizbank.com adresi

FİNANS YATIRIM MENKUL DEĞERLER A.Ş.

Esentepe Mah. Büyükdere Cad. Kristal Kule Binası No:215 Kat:6-7 34394 Şişli / İstanbul

Tel: (0212) 336 70 51, Faks: (0212) 282 22 55

Finans Yatırım Menkul Değerler A.Ş.'nin tüm şubeleri ile Finansbank A.Ş.'nin tüm şubeleri, 0212 336 7373 no'lu telefon ve www.qnbfi.com ile www.qnbfinansbank.com adresleri

GARANTİ YATIRIM MENKUL KIYMETLER A.Ş.

Etiler Mah. Tepecik Yolu, Demirkent Sok No:1 34337 Beşiktaş / İstanbul

Tel: (0212) 384 10 10, Faks: (0212) 352 42 40

Garanti Yatırım Menkul Kıymetler A.Ş. tüm şubeleri, www.garanti.com.tr adresi ve 444 0 333 no'lu telefon

GEDİK YATIRIM MENKUL DEĞERLER A.Ş.

Cumhuriyet Mah. İlkbahar Sok. No:1 A Blok 81450 Yakacık, Kartal / İstanbul

Tel: (0216) 453 00 53, Faks: (0216) 451 63 64

Bakırköy, Levent Loft, Batı Ataşehir, Etiler, Kapalıçarşı, Şişli, Ümraniye, Fenerbahçe, Tophane, Maltepe, Gedik Private Bağdat Cad., Kızılay, Çankaya, Antalya, Bursa, Düzce, Denizli, Elazığ, Eskişehir, Gebze, İzmir, Antalya Muratpaşa, Malatya, Konya, Mersin, Manisa, Uşak, Trabzon, Kuşadası, Adana, Edirne, Bodrum, Nazilli, Bursa Nilüfer, Fethiye, Bahçeşehir, Samsun, Çorum Şubeleri, Fibabanka A.Ş. ve tüm şubeleri, 0216 453 00 00 ve 0216 453 00 53 no'lu telefon ve www.gedik.com adresi

GLOBAL MENKUL DEĞERLER A.Ş.

Yeşilce Mah. Eski Büyükdere Cad. Beyaz Plaza No:65 Kat:1 Kağıthane 34418 İstanbul

Tel: (0212) 244 55 66, Faks: (0212) 244 60 81

Global Menkul Değerler A.Ş. Merkez Şube, İzmir Şube, Ankara Şube, 444 0 321 no'lu telefon ve www.global.com.tr adresi

HALK YATIRIM MENKUL DEĞERLER A.Ş.

Halide Edip Adıvar Mah. Darülaceze Cad. No:20 Kat:4 34382 Şişli / İstanbul

Tel: (0212) 314 81 81, Faks: (0212) 221 31 81

Merkez, Halk Yatırım Menkul Değerler A.Ş. ile Türkiye Halk Bankası A.Ş.'nin tüm şubeleri, www.halkyatirim.com.tr ve www.halkbank.com.tr adresleri ve 444 42 55 no'lu telefon

HSBC YATIRIM MENKUL DEĞERLER A.Ş.

Esentepe Mah. Büyükdere Cad. No:128 34394 Şişli / İstanbul

Tel: (0212) 376 46 00, Faks: (0212) 336 24 72

HSBC Yatırım Menkul Değerler A.Ş., HSBC Bank A.Ş. ve tüm şubeleri, 0850 211 0 111 no'lu telefon ve www.hsbc.com.tr adresi

ING MENKUL DEĞERLER A.Ş.

Reşitpaşa Mah. Eski Büyükdere Cad. No:8 Kat:10 Sarıyer / İstanbul

Tel: (0212) 367 70 20; 0212 367 70 16, Faks: (0212) 367 70 70

ING Menkul Değerler A.Ş. Ankara, Maslak, Antalya, Kadıköy ve İzmir İrtibat Büroları, ING Bank A.Ş. Özel Bankacılık Şubeleri, 0850 222 0 600 no'lu telefon ve www.ingbank.com.tr adresi

İŞ YATIRIM MENKUL DEĞERLER A.Ş.

İş Kuleleri Kule:2 Kat:13 34330 Levent / İstanbul

Tel: (0212) 350 20 00, Faks: (0212) 350 20 01

İş Yatırım Menkul Değerler A.Ş. Genel Müdürlük, Adana, Akaretler, Ankara, Antalya, Başkent, Bursa, İzmir, Kalamış, Levent, Maslak, Suadiye ve Yeşilyurt Şubeleri ile Diyarbakır, Gaziantep ve Kayseri İrtibat Büroları,

Türkiye İş Bankası A.Ş. ve şubeleri, www.isbank.com.tr adresi, İşCep uygulaması ve (0850) 724 0 724 no'lu telefon

MEKSA YATIRIM MENKUL DEĞERLER A.Ş.

Şehit Teğmen Ali Yılmaz Sokak Güven Sazak Plaza No:13 Kat:3/4 Kavacık, Beykoz / İstanbul

Tel: (0216) 681 34 00, Faks: (0216) 693 05 70

Meksa Yatırım Menkul Değerler A.Ş. Genel Müdürlük

OSMANLI YATIRIM MENKUL DEĞERLER A.Ş.

Maslak Mah. Büyükdere Cad. No: 255/802 Nurol Plaza, B Blok Sarıyer / İstanbul

Tel: (0212) 366 88 00, Faks: (0212) 328 40 70

Osmanlı Yatırım Menkul Değerler A.Ş. Genel Müdürlük ve Ankara, İzmir, Adana, Bursa ve Denizli Şubeleri, www.osmanlimenkul.com.tr adresi ve 444 17 30 no'lu telefon

OYAK YATIRIM MENKUL DEĞERLER A.Ş.

Akatlar Ebulula Cad. F2C Blok, Levent 34335 Beşiktaş / İstanbul

Tel: (0212) 319 12 00, Faks: (0212) 351 05 99

Oyak Yatırım Menkul Değerler A.Ş. Merkez ve şubeleri, www.oyakyatirim.com.tr adresi ve 0850 222 0 414 no'lu telefon

PHİLLİPCAPİTAL MENKUL DEĞERLER A.Ş.

Dr. Cemil Bengü Cad. Hak İş Merkezi No:2 K:6A Çağlayan, Kağıthane 34403 İstanbul

Tel: (0212) 982 25 00, Faks: (0212) 233 69 29

PhillipCapital Menkul Değerler A.Ş. ve şubeleri, www.phillipcapital.com.tr adresi

ŞEKER YATIRIM MENKUL DEĞERLER A.Ş.

Büyükdere Cad. No:171 Metrocity A Blok Kat:4-5 34394 Şişli İstanbul

Tel: (0212) 334 33 33, Faks: (0212) 334 33 34

Şeker Yatırım Menkul Değerler A.Ş. ve şubeleri, Şekerbank T.A.Ş. ve şubeleri, www.sekeryatirim.com.tr adresi

TACİRLER YATIRIM MENKUL DEĞERLER A.Ş.

Akmerkez Nispetiye Cad. B3 Blok K:9 Etiler / İstanbul

Tel: (0212) 355 46 46, Faks: (0212) 282 09 97

Tacirler Yatırım Genel Müdürlüğü, Adana, Ankara, Antalya, Bakırköy, Bursa, Denizli, Karadeniz Ereğli, Erenköy, Gaziantep, İzmir, İzmit, Kartal, Kayseri, Girne, Mersin Şubeleri, İzmit İrtibat Bürosu ve www.tacirler.com.tr adresi

TEB YATIRIM MENKUL DEĞERLER A.Ş.

TEB Kampüs, D Blok, Saray Mah. Sokullu Cad. No:7B 34768 Ümraniye / İstanbul

Tel: (0216) 636 44 44, Faks: (0216) 631 44 00

TEB Yatırım Menkul Değerler A.Ş. Genel Müdürlük ve tüm şubeleri ile Türk Ekonomi Bankası A.Ş.'nin tüm şubeleri, www.teb.com.tr adresi ve 0850 200 0 600 no'lu telefon

TURKISH YATIRIM MENKUL DEĞERLER A.Ş.

Esentepe Mah. Ali Kaya Sokak, No: 1A/52 Polat Plaza A Blok Kat: 4 - Levent / İstanbul

Tel: (0212) 315 10 00, Faks: (0212) 315 10 02

Turkishbank A.Ş. tüm şubeleri, Türk Bankası Limited, Turkishbank A.Ş. ve www.turkishyatirim.com adresi

VAKIF YATIRIM MENKUL DEĞERLER A.Ş.

Akat Mah. Ebulula Mardin Cad. No:18 Park Maya Sitesi F2/A Blok 34335 Beşiktaş / İstanbul

Tel: (0212) 352 35 77, Faks: (0212) 352 36 20

Vakıf Yatırım Menkul Değerler A.Ş. (VYMD) merkez ve merkez dışı örgütleri ile T.Vakıflar Bankası T.A.O.'nun tüm şubeleri ve Ankara, İstanbul, İzmir Yatırım Merkezleri, 444 0 724 no'lu telefon ile www.vakifbank.com.tr ve www.vakifyatirim.com.tr adresleri

YAPI KREDİ YATIRIM MENKUL DEĞERLER A.Ş.

Büyükdere Cad. Yapı Kredi Plaza A Blok Kat:10-11 34330 İstanbul

Tel: (0212) 319 80 00, Faks: (0212) 264 14 09

Yapı Kredi Yatırım Menkul Değerler A.Ş. Merkez ve Şubeleri, Yapı ve Kredi Bankası A.Ş. tüm şubeleri, www.yapikredi.com.tr adresi ve 444 0 444 no'lu telefon

YATIRIM FİNANSMAN MENKUL DEĞERLER A.Ş.

Meclisi Mebusan Cad. No:81 Fındıklı, Beyoğlu / İstanbul

Tel: (0212) 317 69 00, Faks: (0212) 282 15 50-51

Genel Müdürlük ve tüm şubeleri ve www.yf.com.tr adresi

ZİRAAT YATIRIM MENKUL DEĞERLER A.Ş.

Levent Mah. Gonca Sok. No:22 (Emlak Pasajı) Kat:1 Beşiktaş / İstanbul

Tel: (0212) 339 80 80, Faks: (0212) 269 09 60

Ziraat Yatırım Menkul Değerler A.Ş. merkezi, T.C. Ziraat Bankası A.Ş. tüm şubeleri, Prim Menkul Değerler A.Ş.'nin merkezi, www.ziraatyatirim.com.tr ve www.ziraatbank.com.tr adresleri ve 0850 22 22 979 no' lu telefon

Her bir konsorsiyum üyesinin (konsorsiyum lideri aynı zamanda konsorsiyum üyesidir) teminata kabul edeceği kıymetler ve döviz aşağıdaki tabloda gösterilmektedir:

Başvuru Yeri	Teminata Alınacak Kıymet
Ak Yatırım Menkul Değerler A.Ş. Akbank T.A.Ş.	• Para Piyasası Fonu • Kısa Vadeli Borçlanma Araçları Fonu • TL DİBS • Hisse Senedi Fonu • Borçlanma Araçları Fonu • Değişken Fon • Pay (BİST 30'da yer alan paylar teminata konu olabilir.) • Döviz (ABD Doları, Avro, Sterlin) • TL Vadeli Mevduat • Döviz Vadeli Mevduat (ABD Doları, Avro, Sterlin)
Deniz Yatırım Menkul Kıymetler A.Ş. DenizBank A.Ş.	• Para Piyasası Fonu • Kısa Vadeli Borçlanma Araçları Fonu • TL DİBS • Özel Sektör Borçlanma Aracı (ÖSBA) (sadece DenizBank A.Ş. bonoları) • Döviz (ABD Doları, Avro, Sterlin) • TL Vadeli Mevduat • Döviz Vadeli Mevduat (ABD Doları, Avro, Sterlin)
Garanti Yatırım Menkul Kıymetler A.Ş. Türkiye Garanti Bankası A.Ş.	• Para Piyasası Fonu • Kısa Vadeli Borçlanma Araçları Fonu • TL DİBS • Döviz (ABD Doları, Avro, Sterlin)
Finans Yatırım Menkul Değerler A.Ş.	• Para Piyasası Fonu • Kısa Vadeli Borçlanma Araçları Fonu • TL DİBS • Döviz (ABD Doları, Avro, Sterlin)
Finansbank A.Ş.	• Para Piyasası Fonu • Döviz (ABD Doları, Avro, Sterlin) • TL Vadeli Mevduat • Döviz Vadeli Mevduat (ABD Doları, Avro, Sterlin)
Garanti Yatırım Menkul Kıymetler A.Ş.	• Para Piyasası Fonu • Kısa Vadeli Borçlanma Araçları Fonu • TL DİBS • Döviz (ABD Doları, Avro, Sterlin)
Gedik Yatırım Menkul Değerler A.Ş. Fibabanka A.Ş.	• Para Piyasası Fonu • Kısa Vadeli Borçlanma Araçları Fonu • TL DİBS • Özel Sektör Borçlanma Aracı (ÖSBA) (sadece kendi ihraç ettiği ve işlem gören borçlanma araçları) • Hisse Senedi Fonu • Borçlanma Araçları Fonu • Değişken Fon • Pay (BİST 30'da yer alan paylar) • Döviz (ABD Doları, Avro, Sterlin) • TL Vadeli Mevduat • Döviz Vadeli Mevduat (ABD Doları, Avro, Sterlin)
Global Menkul Değerler A.Ş.	• Para Piyasası Fonu
Halk Yatırım Menkul Değerler A.Ş.	• Halk Portföy Para Piyasası Fonu • Halk Portföy Kısa Vadeli Borçlanma Araçları Fonu • Pay (BİST 30'da yer alan paylar)

Türkiye Halk Bankası A.Ş.	• Halk Portföy Para Piyasası Fonu • Halk Portföy Kısa Vadeli Borçlanma Araçları Fonu • TL DİBS • Özel Sektör Borçlanma Aracı (ÖSBA) (sadece kendi ihraç ettiği ve işlem gören borçlanma araçları) • Döviz (ABD Doları, Avro, Sterlin)
HSBC Yatırım Menkul Değerler A.Ş.	• Para Piyasası Fonu
HSBC Bank A.Ş.	• Para Piyasası Fonu • TL DİBS (İnternet bankacılığında kullanılamaz) • Döviz (ABD Doları, Avro, Sterlin) (İnternet bankacılığında kullanılamaz)
ING Menkul Değerler A.Ş. ING Bank A.Ş. Özel Bankacılık Şubeleri	• Pay (BİST 30'da yer alan paylar) • Döviz (ABD Doları, Avro, Sterlin) • TL Vadeli Mevduat • Döviz Vadeli Mevduat (ABD Doları, Avro, Sterlin)
İş Yatırım Menkul Değerler A.Ş.	• Para Piyasası Fonu • Kısa Vadeli Borçlanma Araçları Fonu • TL DİBS • Özel Sektör Borçlanma Aracı (ÖSBA) (sadece kendi ihraç ettiği ve işlem gören borçlanma araçları) • Hisse Senedi Fonu • Borçlanma Araçları Fonu • Değişken Fon • Pay (BİST 30'da yer alan paylar) • Döviz (ABD Doları, Avro, Sterlin)
Türkiye İş Bankası A.Ş.	• İş Portföy Para Piyasası Fonu • İş Portföy Kısa Vadeli Borçlanma Araçları Fonu • TL DİBS (İşCep'te kullanılamaz) • Döviz (ABD Doları, Avro) (İşCep'te kullanılamaz) *İşCep'ten nakit talepte bulunulamaz, sadece teminatlı başvuru yapılabilir. Yatırımcılar pay bedellerini dağıtım listelerinin açıklanmasından sonra nakden ödeyemeyecek olup, bedel teminatların nakde çevrilmesi yoluyla tahsil edilecektir.*
Osmanlı Yatırım Menkul Değerler A.Ş.	• Kısa Vadeli Borçlanma Araçları Fonu • Döviz (ABD Doları)
Oyak Yatırım Menkul Değerler A.Ş.	• Para Piyasası Fonu • TL DİBS • Döviz (ABD Doları, Avro)
PhillipCapital Menkul Değerler A.Ş.	• Para Piyasası Fonu • Kısa Vadeli Borçlanma Araçları Fonu • TL DİBS • Hisse Senedi Fonu • Borçlanma Araçları Fonu • Değişken Fon • Pay (BİST 30'da yer alan paylar) • Döviz (ABD Doları, Avro)
Şeker Yatırım Menkul Değerler A.Ş. Şekerbank T.A.Ş.	• Para Piyasası Fonu • Kısa Vadeli Borçlanma Araçları Fonu • TL DİBS • Hisse Senedi Fonu • Borçlanma Araçları Fonu • Değişken Fon • Pay (BİST 30'da yer alan paylar) • Döviz (ABD Doları, Avro, Sterlin)

TEB Yatırım Menkul Değerler A.Ş.	• Para Piyasası Fonu • Kısa Vadeli Borçlanma Araçları Fonu
Türk Ekonomi Bankası A.Ş.	• Para Piyasası Fonu • Kısa Vadeli Borçlanma Araçları Fonu • Döviz (ABD Doları, Avro) (Yalnızca vadesiz ABD Doları ve Avro Döviz Tevdiat Hesapları kullanılabilecektir.) • TL Vadeli Mevduat (Özellikli mevduat ürünleri hariç olmak üzere vadesi tahsilat günü ile aynı valör gününe sahip TL mevduatlar kullanılabilecektir.)
Turkish Yatırım Menkul Değerler A.Ş. Türk Bankası Limited, TurkishBank A.Ş.	• Para Piyasası Fonu • Kısa Vadeli Borçlanma Araçları Fonu • TL DİBS • Pay (BİST 30'da yer alan paylar) • Döviz (ABD Doları, Avro, Sterlin) • TL Vadeli Mevduat • Döviz Vadeli Mevduat (ABD Doları, Avro, Sterlin)
Yapı Kredi Yatırım Menkul Değerler A.Ş.	• Yapı Kredi Portföy Para Piyasası Fonu • Yapı Kredi Portföy Kısa Vadeli Borçlanma Araçları Fonu • TL DİBS • Eurobond (T.C. hazinesinin ihraç ettiği) • Döviz (ABD Doları, Avro, Sterlin)
Yapı ve Kredi Bankası A.Ş.	• Yapı Kredi Portföy Para Piyasası Fonu • Yapı Kredi Portföy Kısa Vadeli Borçlanma Araçları Fonu • TL DİBS • Özel Sektör Borçlanma Aracı (ÖSBA) (sadece Yapı ve Kredi Bankası A.Ş. bonoları) • Döviz (ABD Doları, Avro, Sterlin) • TL Vadeli Mevduat • Döviz Vadeli Mevduat (ABD Doları, Avro, Sterlin)
Vakıf Yatırım Menkul Değerler A.Ş.	• Para Piyasası Fonu • TL DİBS
Türkiye Vakıflar Bankası T.A.O.	• Para Piyasası Fonu • Kısa Vadeli Borçlanma Araçları Fonu • TL DİBS • TL Vadeli Mevduat (İnternet Bankacılığı Hariç) • Döviz Vadeli Mevduat (ABD Doları, Avro) (İnternet Bankacılığı Hariç)
Yatırım Finansman Menkul Değerler A.Ş.	• Para Piyasası Fonu • Kısa Vadeli Borçlanma Araçları Fonu • TL DİBS • Döviz (ABD Doları, Avro)
Ziraat Yatırım Menkul Değerler A.Ş. T.C. Ziraat Bankası A.Ş.	• Para Piyasası Fonu • Kısa Vadeli Borçlanma Araçları Fonu • TL DİBS • Özel Sektör Borçlanma Aracı (ÖSBA) (sadece kendi ihraç ettiği ve işlem gören borçlanma araçları) • Hisse Senedi Fonu • Borçlanma Araçları Fonu • Değişken Fon • Pay (BİST 30'da yer alan paylar) • Döviz (ABD Doları, Avro, Sterlin)

Yurtiçi Bireysel Yatırımcı taleplerinin sadece fiyat aralığı tavanından toplanacağı başvuru yerleri aşağıdaki tabloda gösterilmektedir:

Başvuru Yeri	**Notlar**
Bizim Menkul Değerler A.Ş.	
Deniz Yatırım Menkul Kıymetler A.Ş.	
DenizBank A.Ş.	
Finansbank A.Ş.	
Türkiye Halk Bankası A.Ş.	
HSBC Yatırım Menkul Değerler A.Ş.	
HSBC Bank A.Ş.	
ING Menkul Değerler A.Ş.	
ING Bank A.Ş. Özel Bankacılık Şubeleri	
Türkiye İş Bankası A.Ş.	İşCep'ten sadece fiyat aralığı tavanından sadece tutarsal talep kabul edilecektir.
Meksa Yatırım Menkul Değerler A.Ş.	
Osmanlı Yatırım Menkul Değerler A.Ş.	
PhillipCapital Menkul Değerler A.Ş.	
Tacirler Yatırım Menkul Değerler A.Ş.	
Yatırım Finansman Menkul Değerler A.Ş.	

d) Payların dağıtım zamanı ve yeri:

Halka arzdan pay alan yatırımcıların söz konusu payları Sermaye Piyasası Mevzuatı çerçevesinde MKK nezdinde hak sahipleri bazında kayden izlenmeye başlanacaktır. Paylar, Halka Arz Edenler ve Enerjisa tarafından dağıtım listesinin onaylanmasını takiben ve pay bedellerinin ödenmesi şartıyla konsorsiyum üyeleri tarafından yatırımcıların MKK nezdindeki hesaplarına aktarılacaktır.

Talebi karşılanan yatırımcıların payları, kaydi sistem esasları çerçevesinde, dağıtım listesinin konsorsiyum üyelerine iletilmesini takip eden en geç 2 (iki) iş günü içerisinde ve pay bedellerinin ödenmesi şartıyla, kaydi olarak teslim edilecektir.

25.1.4. Halka arzın ne zaman ve hangi şartlar altında iptal edilebileceği veya ertelenebileceği ile satış başladıktan sonra iptalin mümkün olup olmadığına dair açıklama:

Aşağıdaki şartların oluşması durumunda halka arz iptal edilebilecektir.

- Yasama, yürütme veya sermaye piyasaları veya bankalar ile ilgili karar almaya yetkili organlar tarafından yapılan düzenlemeler nedeniyle halka arza ilişkin yükümlülüklerin yerine getirilmesini imkânsız kılacak veya önemli ölçüde güçleştirecek hukuki düzenlemeler yapılması,

- Halka arzı etkileyebilecek savaş hali, yangın, deprem, su baskını gibi tabi afetler,

- Ak Yatırım ve/veya Halka Arz Edenler tarafından ekonomik ve siyasi gelişmeler ile para ve sermaye piyasalarındaki ve/veya Şirket'in faaliyet gösterdiği sektör ya da Şirket'in mali bünyesindeki gelişmelerin Ak Yatırım'ın halka arz edilen payları pazarlamasına imkân vermeyecek durumda olması nedeniyle yeterli talebin oluşmayacağının ve piyasaların durumu itibarıyla halka arzdan beklenen faydanın gerçekleşmeyeceğinin öngörülmesi,

- Enerjisa'nın yönetici, doğrudan ve dolaylı ortakları veya bağlı kuruluşları ile Enerjisa'nın hakkında payların pazarlanmasını ve halka arzı etkileyebilecek herhangi bir soruşturma, dava ve/veya sair adli takip başlatılması,

- Talep toplama süresinin başlangıcından önce Halka Arz Edenler tarafından halka arzdan vazgeçilmesi.

Yukarıda belirtilen şartlara ilave olarak, talep toplama sürecinin başlamasından dağıtım listesinin Halka Arz Edenler ve Enerjisa tarafından onaylanmasına kadar geçen süreçte, aşağıdaki durumlardan birinin oluşması hâlinde Ak Yatırım ve Halka Arz Edenler aralarında imzalanan Aracılık ve Konsorsiyum Sözleşmesini feshedilebilir.

- Talep toplama sürecinin başlamasından dağıtım listesinin Halka Arz Edenler ve Enerjisa tarafından onaylanmasına kadar geçen süreçte önemli bir sebebin ortaya çıkması hâlinde,

- Yukarıdaki paragrafın uygulanmasında "önemli sebep", Türkiye dışında yatırımcılara satılması planlanan payların tahsisatının herhangi bir nedenle sonuçlandırılmaması dâhil olmak ve bunlarla sınırlı olmamak üzere uygulamada "önemli sebep" olarak kabul edilen durumlar ile dünyanın herhangi bir yerinde veya Türkiye'de ciddi ekonomik ve siyasal sonuçlar doğuran gelişmeleri de içermektedir.

- Her ne sebeple olursa olsun halka arz edilmesi planlanan tutarın en az %50'sinin Yurtdışı Kurumsal Yatırımcılar tahsis grubuna ayrılamaması,

- Nihai halka arz fiyatının tespitinde Ak Yatırım ve Halka Arz Edenler arasında uzlaşmaya varılamaması durumunda,

- Toplanan kesin talebin ek satış hariç satışa sunulan pay miktarından az olması durumunda.

Dağıtım listesinin Halka Arz Edenler ve Enerjisa tarafından onaylanmasından payların yatırımcılara teslimine kadar geçen süreçte Türkiye dışında yatırımcılara satılması planlanan payların satışının herhangi bir nedenle sonuçlandırılamaması ile dünyanın başlıca finans piyasaları veya Türkiye'de ciddi olumsuz ekonomik ve siyasal sonuçlar doğuran gelişmelerin oluşması hâlinde, Ak Yatırım ve Halka Arz Edenler aralarında imzalanan Aracılık ve Konsorsiyum Sözleşmesini feshedilebilir.

Halka arza yönelik toplam talebin satışa sunulan paylardan az olması durumunda, halka arz ertelenebilir veya halka arz boyutu küçültülebilir. Bu iki alternatiften birisi, talep toplama döneminin sonunda Enerjisa ve/veya Halka Arz Edenler tarafından karara bağlanır.

Talep toplama sürecinin başlamasından payların yatırımcılara teslimine kadar geçen sürede halka arzın iptali hâlinde, Halka Arz Edenler talepte bulunan yatırımcıların talep bedellerinin T.C. Merkez Bankası gecelik faizi üzerinden nemalandırılmış tutarlarını yatırımcılara ödeyecektir.

25.1.5. Karşılanamayan taleplere ait bedeller ile yatırımcılar tarafından satış fiyatının üzerinde ödenen tutarların iade şekli hakkında bilgi:

a) Talep Fiyatı ile oluşacak nihai fiyat arasındaki farkın talebe dönüşmesini talep eden yatırımcılar için iade esasları aşağıdaki gibi olacaktır:

Yurtiçi Bireysel Yatırımcıların farklı fiyat seviyelerinden girmiş oldukları farklı talep adetleri dikkate alınarak belirlenecek nihai talep adedinden belirtmiş oldukları talep fiyatı ile nihai halka arz fiyatı arasında oluşacak iade tutarı kadar ekstra bir pay talebinde bulunup bulunmamaya yönelik tercihlerini talep formunda ilgili alanı işaretleyerek beyan edeceklerdir.

İzahname'nin 25.1.3.2 (c) maddesinde yer alan ilgili tabloda belirtilen başvuru yerlerinden sadece fiyat aralığı tavanından talepte bulunan Yurtiçi Bireysel Yatırımcılar ise tavan fiyatı ile nihai halka arz fiyatı arasında oluşacak iade tutarı kadar ekstra bir pay talebinde bulunup bulunmamaya yönelik tercihlerini talep formunda ilgili alanı işaretleyerek beyan edeceklerdir. Bu yatırımcılar için talep fiyatı tavan fiyat olacaktır.

Yatırımcının iade tutarını pay olarak talep etmeye yönelik tercihini belirtmesi durumunda, talep fiyat ile nihai halka arz fiyatı arasındaki fark, ilave pay talebi olarak yatırımcı talebine yansıtılacak ve ancak bu yansıtmalardan sonra payların dağıtım işlemine başlanacaktır. Bedel farkının talebe dönüştürülmesinden sonra kalan bakiye ve/veya karşılanamayan taleplerden dolayı oluşan iade bedeli, dağıtım listesinin konsorsiyum üyelerine teslim edilmesini takiben derhal, talebi giren konsorsiyum üyeleri tarafından İzahname'nin 25.1.3.2 (c) maddesinde belirtilen başvuru yerlerinde pay bedellerini nakden ödeyen Yurtiçi Bireysel Yatırımcılara iade edilecektir ve kıymet blokesi yöntemiyle başvuran yatırımcıların da kıymetlerindeki blokajlar İşbu İzahname'nin 'Halka arza başvuru süreci' başlıklı 25.1.3.2. no'lu bölümünün 'b) Pay bedellerinin ödenme yeri ve şekline ilişkin bilgi' başlıklı kısmında anlatıldığı şekilde kaldırılacaktır.

b) Talep Fiyatı ile oluşacak nihai fiyat arasındaki farkın talebe dönüşmesini talep etmeyen yatırımcılar için iade esasları aşağıdaki gibi olacaktır:

Karşılanamayan taleplerden dolayı oluşan iade bedeli ve nihai halka arz fiyatı ile Talep Fiyatı arasında oluşan farklar, dağıtım listesinin konsorsiyum üyelerine teslim edilmesini takiben derhal, satışı gerçekleştiren konsorsiyum üyeleri tarafından, başvuru yerlerinde pay bedellerini nakden ödeyen yatırımcılara iade edilecektir ve kıymet blokesi yöntemiyle başvuran yatırımcıların da kıymetlerindeki blokajlar İşbu İzahname'nin 'Halka arza başvuru süreci' başlıklı 25.1.3.2. no'lu bölümünün 'b) Pay bedellerinin ödenme yeri ve şekline ilişkin bilgi' başlıklı kısmında anlatıldığı şekilde kaldırılacaktır.

25.1.6. Talep edilebilecek asgari ve/veya azami pay miktarları hakkında bilgi:

Talep miktarının 1 (bir) lot (1 TL) ve katları şeklinde olması şarttır. Yatırımcılar için herhangi bir lot sınırlaması yoktur. Yatırımcılar istedikleri takdirde talep formunda almak istedikleri miktara ilişkin alt sınır belirleyebileceklerdir.

25.1.7. Yatırımcıların satın alma taleplerinden vazgeçme haklarına ilişkin bilgi:

Kurul'un II-5.1 sayılı İzahname ve İhraç Belgesi Tebliği'nin 24'üncü ve SPKn'nun 8'inci maddesi uyarınca, İzahname ile kamuya açıklanan bilgilerde, satışa başlamadan önce veya satış süresi içinde yatırımcıların yatırım kararını etkileyebilecek değişiklik veya yeni hususların ortaya çıkması hâlinde durum ihraççı veya halka arz eden tarafından en uygun haberleşme vasıtasıyla derhâl Kurula bildirilir.

Değişiklik gerektiren veya yeni hususların ortaya çıkması hâlinde, satış süreci durdurulabilir.

Değiştirilecek veya yeni eklenecek hususlar bildirim tarihinden itibaren yedi iş günü içinde Sermaye Piyasası Kanunu'nda yer alan esaslar çerçevesinde Kurulca onaylanır ve İzahname'nin değişen veya yeni eklenen hususlara ilişkin kısmı yayımlanır.

Değişiklik veya yeni hususların yayımlanmasından önce pay satın almak için talepte bulunmuş olan yatırımcılar, İzahname'de yapılan ek ve değişikliklerin yayımlanmasından itibaren iki iş günü içinde taleplerini geri alma hakkına sahiptirler.

Ayrıca, İzahname'de herhangi bir değişiklik olmasa dahi yatırımcılar, talep toplama süresi içerisinde taleplerini değiştirme ya da geri alma hakkına sahiptirler.

25.1.8. Payların teslim yöntemi ve süresi:

İhraç edilecek paylar kaydileştirme esasları çerçevesinde MKK tarafından hak sahipleri bazında kayden izlenecek olup, payların fiziki teslimi yapılmayacaktır. Kaydi paylar azami dağıtım listesinin konsorsiyum üyelerine iletilmesini takip eden iki iş günü içerisinde teslim edilecektir.

25.1.9. Halka arz sonuçlarının ne şekilde kamuya duyurulacağı hakkında bilgi:

Halka arz sonuçları, Kurul'un sermaye piyasası araçlarının satışına ilişkin düzenlemelerinde yer alan esaslar çerçevesinde dağıtım listesinin kesinleştiği günü takip eden iki iş günü içerisinde Kurul'un özel durumların kamuya açıklanmasına ilişkin düzenlemeleri uyarınca kamuya duyurulur.

25.1.10. Yeni Pay Alma Hakkına İlişkin Bilgiler

Halka arz, mevcut payların halka arzı yoluyla yapılacaktır. Bu nedenle, ortakların yeni pay alma hakları bulunmamaktadır.

25.1.11. Satın alma taahhüdünde bulunan gerçek ve/veya tüzel kişilerin adı, iş adresleri ve bir payın satın alma fiyatı ile bu kişilerin ihraççı ile olan ilişkisi hakkında bilgi:

Yoktur.

25.1.12. Varsa tasarruf sahiplerine satış duyurusunun ilan edileceği gazeteler:

Yoktur.

25.1.13. Halka arz nedeniyle toplanan bedellerin nemalandırılıp nemalandırılmayacağı, nemalandırılacaksa esasları:

Halka arz nedeniyle toplanan bedeller nemalandırılmayacaktır.

25.1.14. Halka arzda içsel bilgiye ulaşabilecek konumdaki kişilerin listesi:

Kişi	Kurum
Mehmet Göçmen	Enerjisa Enerji A.Ş., Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş.
Keith Plowman	Enerjisa Enerji A.Ş., E.ON SE
Barış Oran	Enerjisa Enerji A.Ş., Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş.
Dr. Eva-Maria Verena Volpert	Enerjisa Enerji A.Ş., E.ON SE
Fezal Okur Eskil	Enerjisa Enerji A.Ş., Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş.
Eduard Hans-Jochen Kley	Enerjisa Enerji A.Ş., E.ON SE
Levent Demirağ	Enerjisa Enerji A.Ş., Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş.
Alan Richard Bevan	Enerjisa Enerji A.Ş., E.ON SE
Kıvanç Zaimler	Enerjisa Enerji A.Ş.
Sascha Bibert	Enerjisa Enerji A.Ş.
Hakan Timur	Enerjisa Enerji A.Ş.

Kişi	Kurum
İhsan Erbil Bayçöl	Enerjisa Enerji A.Ş.
Gül Erol	Enerjisa Enerji A.Ş.
Özge Aşçıoğlu	Enerjisa Enerji A.Ş.
Cem Gökmen Gökkaya	Enerjisa Enerji A.Ş.
Christian Zaum	Enerjisa Enerji A.Ş.
Didem Mutlu	Enerjisa Enerji A.Ş.
Murat Bergi	Enerjisa Enerji A.Ş.
Salih Tural	Enerjisa Enerji A.Ş.
Gizem Yırtımcı	Enerjisa Enerji A.Ş.
Güler Sabancı	Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş.
Erol Sabancı	Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş.
Suzan Sabancı Dinçer	Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş.
Sevil Sabancı	Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş.
Serra Sabancı	Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş.
Ahmet Erdem	Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş.
Zekeriya Yıldırım	Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş.
Nazif Can Paker	Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş.
Mehmet Hacıkamiloğlu	Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş.
Cenk Alper	Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş.
Seyfettin Ata Köseoğlu	Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş.
Şerafettin Karakış	Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş.
Mustafa Aydın	Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş.
Vecih Yılmaz	Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş.
Şermin Mutlu	Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş.
Levent Baykan Bayar	Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş.
Özge Özcan	Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş.
Saadet Ruba Unkan Ergener	Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş.
Gözde Erkoç	Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş.
Bora Şekip Güray	Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş.
Alexander Karnick	E.ON SE
Michael Robert Franz-Josef Kadgien	E.ON SE
Sebastian Heidtkamp	E.ON SE
Stephan Schoenefuss	E.ON SE
Veyis Yaygir	E.ON SE
Maarten van de Vaart	DD Turkey Holdings S.à.r.l.
Michael Szadurski	DD Turkey Holdings S.à.r.l.
Paul de Haan	DD Turkey Holdings S.à.r.l.
Murat Pınar	Başkent Elektrik Dağıtım A.Ş., İstanbul Anadolu Yakası Elektrik Dağıtım A.Ş., Toroslar Elektrik Dağıtım A.Ş.
Mert Yaycıoğlu	Başkent Elektrik Dağıtım A.Ş., İstanbul Anadolu Yakası Elektrik Dağıtım A.Ş., Toroslar Elektrik Dağıtım A.Ş.
Mustafa Rifat Bağbaşlıoğlu	Başkent Elektrik Dağıtım A.Ş., İstanbul Anadolu Yakası Elektrik Dağıtım A.Ş.,

Kişi	Kurum
Arif Tekin	Başkent Elektrik Dağıtım A.Ş., İstanbul Anadolu Yakası Elektrik Dağıtım A.Ş., Toroslar Elektrik Dağıtım A.Ş.
Gülay Avcuoğlu	Başkent Elektrik Dağıtım A.Ş., İstanbul Anadolu Yakası Elektrik Dağıtım A.Ş., Toroslar Elektrik Dağıtım A.Ş.
Nurcan Uyar	Başkent Elektrik Dağıtım A.Ş., İstanbul Anadolu Yakası Elektrik Dağıtım A.Ş., Toroslar Elektrik Dağıtım A.Ş.
Dursun Faruk Öztürk	Başkent Elektrik Dağıtım A.Ş., İstanbul Anadolu Yakası Elektrik Dağıtım A.Ş., Toroslar Elektrik Dağıtım A.Ş.
Necmi Odyakmaz	Başkent Elektrik Dağıtım A.Ş., İstanbul Anadolu Yakası Elektrik Dağıtım A.Ş., Toroslar Elektrik Dağıtım A.Ş.
Hüseyin Çağlar	Enerjisa Başkent Elektrik Perakende Satış A.Ş., Enerjisa İstanbul Anadolu Yakası Elektrik Perakende Satış A.Ş., Enerjisa Toroslar Elektrik Perakende Satış A.Ş.
Abdullah Köksal	Enerjisa Başkent Elektrik Perakende Satış A.Ş., Enerjisa İstanbul Anadolu Yakası Elektrik Perakende Satış A.Ş., Enerjisa Toroslar Elektrik Perakende Satış A.Ş., Enerjisa Toroslar Elektrik Perakende Satış A.Ş.
Huriye Okumuşoğlu	Enerjisa Başkent Elektrik Perakende Satış A.Ş., Enerjisa İstanbul Anadolu Yakası Elektrik Perakende Satış A.Ş., Enerjisa Toroslar Elektrik Perakende Satış A.Ş.
Onur Baran Avcı	Enerjisa Başkent Elektrik Perakende Satış A.Ş., Enerjisa İstanbul Anadolu Yakası Elektrik Perakende Satış A.Ş., Enerjisa Toroslar Elektrik Perakende Satış A.Ş.
Neslihan Döngel Özlem	Enerjisa Başkent Elektrik Perakende Satış A.Ş., Enerjisa İstanbul Anadolu Yakası Elektrik Perakende Satış A.Ş., Enerjisa Toroslar Elektrik Perakende Satış A.Ş.
Berat Beran Çakmak	Enerjisa Başkent Elektrik Perakende Satış A.Ş., Enerjisa İstanbul Anadolu Yakası Elektrik Perakende Satış A.Ş. Enerjisa Toroslar Elektrik Perakende Satış A.Ş.
Mert Erdoğmuş	Ak Yatırım Menkul Değerler A.Ş.
Ahmet Kemal Atasoy	Ak Yatırım Menkul Değerler A.Ş.
Süleyman Cengiz	Ak Yatırım Menkul Değerler A.Ş.
Engin Yegül	Ak Yatırım Menkul Değerler A.Ş.
Nesligül Onyedioğlu	Ak Yatırım Menkul Değerler A.Ş.
Barış Çivici	Ak Yatırım Menkul Değerler A.Ş.
Duygu Haker	Ak Yatırım Menkul Değerler A.Ş.
Ferizan Kızıl	Ak Yatırım Menkul Değerler A.Ş.
Alican Selçuk	Ak Yatırım Menkul Değerler A.Ş.
Kemal Ulaş Ünalan	Ak Yatırım Menkul Değerler A.Ş.
Erhan Benim	Ak Yatırım Menkul Değerler A.Ş.
Ömer Doruk Ozaner	Ak Yatırım Menkul Değerler A.Ş.
Aykut Ahlatçıoğlu	Ak Yatırım Menkul Değerler A.Ş.
Mehmet Hakkı Taman	Ak Yatırım Menkul Değerler A.Ş.
Pınar Ayşe Aras	Ak Yatırım Menkul Değerler A.Ş.
Mehmet İlgen	Ak Yatırım Menkul Değerler A.Ş.
Çağlar Şengil	Ak Yatırım Menkul Değerler A.Ş.
Dilek Erdoğan	Ak Yatırım Menkul Değerler A.Ş.

Kişi	Kurum
Cansev Şanlı	Ak Yatırım Menkul Değerler A.Ş.
Fitnat Dervent Baytekin	Ak Yatırım Menkul Değerler A.Ş.
Berat Kırık	Ak Yatırım Menkul Değerler A.Ş.
Derin Altan	Çakmak – Gökçe Avukatlık Bürosu
Elif Ece Küreğibüyük	Çakmak – Gökçe Avukatlık Bürosu
Şerafettin Eren Ayanlar	Çakmak – Gökçe Avukatlık Bürosu
Omer Collak	Paksoy Ortak Avukat Bürosu
Zeynel Tunc	Paksoy Ortak Avukat Bürosu
Okkes Sahan	Paksoy Ortak Avukat Bürosu
Pinar Tuzun	Paksoy Ortak Avukat Bürosu
Elif Eren	Paksoy Ortak Avukat Bürosu
Goktug Ersoy	Paksoy Ortak Avukat Bürosu
Pinar Sanel	Paksoy Ortak Avukat Bürosu
Sansal Erbacioglu	Paksoy Ortak Avukat Bürosu
Derya Genç	Paksoy Ortak Avukat Bürosu
Emre Kotil	Paksoy Ortak Avukat Bürosu
Erdem Selcuk	DRT Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş.
Julian Thomas	DRT Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş.
Ömer Tanrıöver	DRT Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş.
Işıl Bilgin	DRT Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş.
Emrehan Demirel	DRT Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş.
Hakan Erten	DRT Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş.
Barış Bağcı	DRT Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş.
Cüneyt Kırlar	DRT Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş.
Serap Koçdar	DRT Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş.
Erman Ilgaz	DRT Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş.
Jaynitsa Paul	DRT Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş.
Chadwick Sandeen	DRT Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş.
Salih Demirtaş	DRT Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş.
Batuhan Özcan	DRT Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş.
Arda Özkan	DRT Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş.
Yasemin Ulus	DRT Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş.
Gökçe Davran	DRT Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş.
Hüseyin Görkem Keskin	DRT Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş.
Burcu Saroğlu	DRT Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş.
Nail Özdemir	DRT Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş.
San Güroğlu	DRT Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş.
Salih Caner Gençcan	DRT Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş.
Pelin Bilgen	DRT Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş.
İlkay Dikmen	DRT Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş.
Cansu Nasıf	DRT Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş.
Alp Erol	Güney Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş.
Can Ünver	Güney Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş.

Kişi	Kurum
Oğuz Belci	Güney Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş.
Tolga Babuşçu	Güney Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş.
Ümit Şen	Güney Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş.
Emre Beşli	Güney Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş.
Ali Karabıyık	Güney Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş.
Ali Özağaç	Güney Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş.
Alp Erol	Güney Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş.
Bahar Şahin	Güney Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş.
Balkız Ünal	Güney Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş.
Batuhan Tellioğlu	Güney Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş.
Berat Başat	Güney Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş.
Bilal Avcıl	Güney Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş.
Burak Aytekin	Güney Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş.
Burcu Özenç	Güney Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş.
Can Bildirici	Güney Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş.
Can Ünver	Güney Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş.
Damla Erbaş	Güney Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş.
Damla Harman	Güney Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş.
Doğa Bakar	Güney Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş.
Ece Yurt	Güney Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş.
Elly Denoudsten	Güney Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş.
Emir Taşar	Güney Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş.
Emre Beşli	Güney Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş.
Emre Karaarslan	Güney Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş.
Emre Sarı	Güney Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş.
Ender Ersan	Güney Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş.
Erdem Tecer	Güney Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş.
Esra Kartal	Güney Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş.
Ezgi Savran	Güney Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş.
Gürkan Çağlar	Güney Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş.
Hakan Baydilli	Güney Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş.
Hatice Aksoy	Güney Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş.
İnciser Olguner	Güney Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş.
İpek Kuran	Güney Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş.
İpek Yağcı	Güney Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş.
İrem Eyüpoğlu	Güney Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş.
John Patsouras	Güney Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş.
Meltem Okur	Güney Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş.
Meltem Sipahi	Güney Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş.
Mert Zorlu	Güney Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş.
Nida Özeçoğlu	Güney Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş.
Oğuz Ay	Güney Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş.
Oğuz Belci	Güney Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş.

Kişi	Kurum
Özge Ateş	Güney Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş.
Pınar Şençıtak	Güney Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş.
Pınar Uzun	Güney Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş.
Safa Gerdan	Güney Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş.
Samet Özgirçek	Güney Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş.
Seçkin Özdemir	Güney Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş.
Sefa Karaca	Güney Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş.
Selvi Hardal	Güney Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş.
Semih Tansu	Güney Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş.
Sevda Uzunlar	Güney Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş.
Simge Ayhan	Güney Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş.
Sinem Öz	Güney Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş.
Sofia Kalomenides	Güney Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş.
Soner Yüksel	Güney Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş.
Tolga Babuşçu	Güney Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş.
Tolga Kırelli	Güney Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş.
Ümit Şen	Güney Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş.
Vahdet Deviren	Güney Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş.
Yamaç Uskan	Güney Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş.
Yekta Kesler	Güney Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş.
Yener Aydın	Güney Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş.
Zeynep Okuyan	Güney Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş.
Zeynep Aydoğan	Güney Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş.
Züleyha Adıgüzel	Güney Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş.

25.2. Dağıtım ve tahsis planı:

25.2.1. Halka arzın birden fazla ülkede aynı anda yapıldığı durumlarda, bu ülkelerden birine belli bir oranda tahsisat yapılmışsa buna ilişkin bilgi:

Yoktur.

25.2.2. İhraççının bildiği ölçüde, ihraççının ana hissedarları veya yönetim kurulu üyeleri ile yönetimde söz sahibi kişilerin yapılacak halka arzda iştirak taahhüdünde bulunma niyetinin olup olmadığı veya herhangi bir kişinin halka arz edilecek payların yüzde beşinden fazlasına taahhütte bulunmaya niyetli olup olmadığına ilişkin bilgi:

Yoktur.

25.2.3. Halka arzda yatırımcılara tahsis ve dağıtım esasları:

a) Yatırımcı grubu bazında tahsisat oranları:

SPK'ya yapılan başvuru neticesinde, Kurul'un 8 Ocak 2018 tarihli ve 1/2 sayılı toplantısında alınan karar gereğince, yatırımcı grubu bazında tahsisat oranları aşağıdaki şekilde oluşturulmuştur.

Halka arz edilecek toplam 212.592.414 TL nominal değerli payların;

- 10.629.621 TL nominal değerdeki %5 oranındaki kısmı Yurtiçi Bireysel Yatırımcılara
- 21.259.242 TL nominal değerdeki %10 oranındaki kısmı Yurtiçi Kurumsal Yatırımcılara
- 180.703.551 TL nominal değerdeki %85 oranındaki kısmı Yurtdışı Kurumsal Yatırımcılara

gerçekleştirilecek satışlar için tahsis edilmiştir.

Yukarıdakilere ek olarak:

1. Talep toplama süresi sonunda belirli bir yatırımcı grubuna tahsis edilen tutarı karşılayacak miktarda talep gelmemiş ise,

    a. İlgili yatırımcı grubuna ait tahsisatın karşılanamayan kısmı, diğer gruplara serbestçe aktarılabilir.

    b. Her halükarda, ek satışa konu olan paylar için tahsisat oranları serbestçe belirlenecektir.

2. Talep toplama süresinin sonunda yurtdışı yatırımcı grubuna tahsis edilen tutarı karşılayacak kadar talep gelmiş olsa dahi;

    a. Yurtdışı Kurumsal Yatırımcılara tahsis edilen tutar yüzde 20'den fazla olmamak üzere azaltılarak ilgili tutar diğer gruplara aktarılabilir.

    b. Her halükarda, ek satışa konu olan paylar için tahsisat oranları serbestçe belirlenecektir.

b) Tahsisat değişikliğinin yapılabileceği şartlar, büyüklüğü ve tahsisat değişikliğinde münferit dilimler için uygulanabilir yüzdeler:

Talep toplama süresi sonunda belirli bir yatırımcı grubuna tahsis edilen tutarı karşılayacak miktarda talep gelmemiş ise o gruba ait tahsisat Halka Arz Edenler ve Enerjisa'nın onayı ile diğer gruplara aktarılabilir.

Talep toplama süresinin sonunda Yurtdışı Kurumsal Yatırımcılar grubuna tahsis edilen tutarı karşılayacak kadar talep gelmiş olsa dahi, tahsisat oranları arasında, Halka Arz Edenler ve Enerjisa'nın onayı ile – tahsis edilen tutarı %20'den fazla azaltmamak üzere - Yurtdışı Kurumsal Yatırımcılar'a tahsis edilen tutar azaltılabilir ve diğer gruplara kaydırma yapılabilir.

c) Bireysel yatırımcılar ve ihraççının çalışanlarına ilişkin tahsisat grubunda tahsis edilen nominal değerden daha fazla talep gelmesi durumunda uygulanacak dağıtım yöntemi/yöntemleri:

Yurtiçi Bireysel Yatırımcılar tahsisat grubunda aşırı talep olması durumunda uygulanacak farklı bir yöntem yoktur. İhraççının çalışanlarına ilişkin bir tahsisat grubu bulunmamaktadır.

d) Tahsisatta belirli yatırımcı gruplarına veya belirli diğer gruplara tanınabilecek ayrıcalıklar ve bu gruplara dâhil edilme kriterleri:

Herhangi bir yatırımcı grubuna ayrıcalık tanınmamaktadır.

e) Tek bir bireysel yatırımcıya dağıtılması öngörülen asgari pay tutarı:

Yurtiçi Bireysel Yatırımcı grubu için toplam yatırımcı sayısının bu yatırımcı grubuna dağıtılacak toplam lot adedinden az veya eşit olduğu durumlarda, talebi bilgi eksikliğinden iptal edilmemiş o gruptaki tüm yatırımcılara en az 1 (bir) lot dağıtılacaktır.

Yurtiçi Bireysel Yatırımcı grubu için toplam yatırımcı sayısının bu yatırımcı grubuna dağılacak toplam lot adedinden fazla olduğu durumlarda ise hangi yatırımcılara birer adet lot dağıtılacağına Ak Yatırım'ın önerileri

de dikkate alınarak Halka Arz Edenler ve Enerjisa tarafından Kurul'un II-5.2 sayılı Sermaye Piyasası Araçlarının Satışı Tebliği Madde 19'da yer alan eşit ve adil davranılması esası gözetilerek karar verilecektir.

f) Mükerrer talep olması hâlinde uygulanacak esaslar:

Yurtiçi Bireysel Yatırımcılar için oransal dağıtım yöntemi kullanılacağından herhangi bir mükerrer talep kontrolü işlemi yapılmayacaktır.

Yurtiçi Kurumsal ve Yurtdışı Kurumsal Yatırımcılar için talep toplama sonucunda payların dağıtımı sırasında bir defadan fazla talepte bulunan yatırımcıların yalnızca en yüksek miktarlı talep tutarları hesaplamada dikkate alınacaktır. Farklı konsorsiyum üyelerinden eşit miktarda mükerrer talep yapılmışsa veya yetersiz bilgi girişinden dolayı kararsız kalınan durumlarda, konsorsiyum üyelerinin kurum unvanlarının alfabetik önceliğine bakılacaktır.

Mükerrer taleplerin tespiti amacıyla yapılan kontrol sonucunda başvuru taleplerinin satışa sunulan pay tutarından az olması hâlinde, bir defadan fazla talepte bulunan yatırımcıların en yüksek miktarlı ikinci talep tutarları da hesaplamada dikkate alınacaktır. Satışa sunulan pay tutarının tamamını karşılayacak talep belirleninceye kadar hesaplamaya bu şekilde devam edilecektir.

g) Halka arz süresinin erken sonlandırılma koşulları ve erken sonlandırılabilecek tarihler:

Yoktur.

h) Halka arz edilecek paylara ilişkin yapılacak tahsisatlara yönelik olarak, iletilen talepler veya fiyat tekliflerinin, işlemi yapan veya yapılmasına aracı olan yetkili kuruluş bazında belirlenmesinin mümkün olup olmadığı hakkında bilgi:

Halka arz edilecek paylara ilişkin yapılacak tahsisatlara yönelik olarak, iletilen talepler veya fiyat tekliflerinin, işlemi yapan veya yapılmasına aracı olan yetkili kuruluş bazında belirlenmesi mümkündür.

25.2.4. Talepte bulunan yatırımcılara, halka arzdan aldıkları kesinleşmiş pay miktarının bildirilme süreci hakkında bilgi:

Halka arzda talepte bulunan yatırımcılar, dağıtım listelerinin onaylandığı günü takip eden iş günü talepte bulundukları konsorsiyum üyesine başvurarak halka arzdan aldıkları kesinleşmiş pay miktarını öğrenebilirler.

25.2.5. Ek satış işlemlerine ilişkin bilgi:

a) Toplanan kesin talebin satışa sunulan pay miktarından fazla olması hâlinde mevcut ortaklara ait payların, ek satışa konu olup olmayacağı hakkında bilgi:

Toplanan kesin talebin satışa sunulan pay miktarından fazla olması hâlinde Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş.'ye ait 11.810.689 TL nominal değere kadar pay ve DD Turkey Holdings S.à.r.l.'ye ait 11.810.689 TL nominal değere kadar pay olmak üzere toplam 23.621.378 TL nominal değere kadar payın dağıtıma tabi tutulacak toplam pay miktarına eklenmesi planlanmaktadır.

b) Ek satışa konu olabilecek payların azami nominal değeri ve oranları ile satış yöntemi ve süresi:

Ek satışa konu olabilecek payların azami nominal tutarı 23.621.378 TL'dir. Bu paylar halka arz edilecek payların nominal tutarının %11,11'ine denk gelmektedir. Toplanan kesin talebin satışa sunulan pay miktarından fazla olması hâlinde ek satış hakkı kullanılabilecek ve ek satışa konu edilecek miktar, halka arz edilen pay miktarına eklenerek dağıtıma tabi tutulacaktır. Ek satışa konu payların yatırımcı grupları arasındaki dağılımı, tahsisat oranlarına bağlı kalmadan Ak Yatırım'ın önerileri de dikkate alınarak, Halka Arz Edenler ve Enerjisa tarafından belirlenerek kesinleştirilecektir.

Ek satışa konu paylara ilişkin bilgi aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

Ek Satış Yöntemi	Adet	Nominal Değer	Pay Grubu	Halka Arz Edilen Paylara Oranı (%)
Ortak Satışı	2.362.137.800	23.621.378 TL	-	11,11
Aracı Kurumun Ortaklardan Ödünç Alacağı Payların Satışı	-	-	-	-
TOPLAM	**2.362.137.800**	**23.621.378 TL**	**-**	**11,11**

c) Ek satışın aracı kurumca ortaklardan ödünç alınacak payların satışı yoluyla gerçekleştirilmesinin planlandığı kısmı ile ilgili açıklama:

Ek satış ortak satışı yöntemi ile gerçekleştirilecek olup ödünç alma yoluyla bir ek satış gerçekleştirilmeyecektir.

d) Yatırımcıların karar verme sürecinde etkili olabilecek diğer bilgiler:

Ek satıştan elde edilecek gelir, Ak Yatırım tarafından fiyat istikrarını temin işlemlerinde kaynak olarak kullanılabilecektir.

25.3. Payların fiyatının tespitine ilişkin bilgi

25.3.1. 1 TL nominal değerli bir payın satış fiyatı ile talepte bulunan yatırımcının katlanacağı maliyetler hakkında bilgi

Beheri 1 kuruş nominal değerde 100 adet paya denk gelen 1 TL nominal değerli bir lot payın satış fiyatı 6,25 TL ile 7,50 TL arası olarak belirlenmiştir.

Konsorsiyum üyelerinin, halka arzda talepte bulunan yatırımcılardan talep edecekleri komisyon ve benzeri giderler aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Kurum	Hesap Açma Ücreti *	Sermaye Piyasası Aracının MKK'ya Virman Ücreti	Yatırımcının Başka Aracı Kuruluştaki Hesabına Virman Ücreti	EFT Ücreti	Damga Vergisi	Diğer
Ak Yatırım Menkul Değerler A.Ş.	Yoktur.	Yoktur.	2,63 TL (işlem sayısı üzerinden her bir farklı tarih için)	%0,5	Yoktur.	Yoktur.
Bizim Menkul Değerler A.Ş.	Yoktur.	Yoktur.	1,63 TL + BSMV	Yoktur.	Yoktur.	Hesaplardan yılda bir defa 25,00 TL hesap işletim ücreti alınmaktadır. MKK'nın tahsil edeceği diğer ücretler yatırımcılara yansıtılır.

Deniz Yatırım Menkul Kıymetler A.Ş.	Yoktur.	MKK Tarifesi	MKK Tarifesi	Yoktur.	Yoktur.	Yoktur.
Finans Yatırım Menkul Değerler A.Ş.	Yoktur.	Yoktur.	Yoktur.	Yoktur.	Yoktur.	Yıllık MKK saklama ücreti (On binde 7,5 +BSMV). Her ay MKK tarafından alınan saklama ve hesap işletim ücreti müşterilerden tahsil edilmektedir.
Garanti Yatırım Menkul Kıymetler A.Ş.	MKK tarafından alınan ücretler müşteri hesaplarına yansıtılmaktadır.	MKK tarafından alınan ücretler müşteri hesaplarına yansıtılmaktadır.	MKK tarafından alınan ücretler müşteri hesaplarına yansıtılmaktadır.	Yoktur.	Yoktur.	Yoktur.
Gedik Yatırım Menkul Değerler A.Ş.	Yoktur.	0,5 TL	0,5 TL	Yoktur.	Yoktur.	Yoktur.
Global Menkul Değerler A.Ş.	Yoktur.	Yoktur.	Yoktur.	Yoktur.	Yoktur.	Yoktur.
Halk Yatırım Menkul Değerler A.Ş.	Hesap Açma 1,58 TL + Şifre Gönderim 8,40 TL	0,26 TL (BSMV dâhil)	1,31 TL (BSMV dâhil)	Yürürlükteki EFT skalası uygulanacaktır.	Yoktur.	Yoktur.
HSBC Yatırım Menkul Değerler A.Ş.	5 TL	Yoktur.	Yoktur.	Yoktur.	Yoktur.	Yoktur.
ING Menkul Değerler A.Ş.	MKK'nın alacağı ücretler yansıtılır.	Yoktur.	Yoktur.	Yoktur.	Yoktur.	Yoktur.
İş Yatırım Menkul Değerler A.Ş.	1,50 TL Türkiye İş Bankası A.Ş.: Yoktur.	Yoktur. Türkiye İş Bankası A.Ş.: Yoktur.	1,25 TL Türkiye İş Bankası A.Ş.: 25 TL + BSMV	Yoktur. Türkiye İş Bankası A.Ş.: Gelen EFT üzerinden masraf alınmamaktadır.	Yoktur.	Yoktur. Türkiye İş Bankası A.Ş.: Halka arz sırasında yatırımcıdan herhangi bir diğer masraf alınmayacak olup, izleyen dönemde T.İş Bankası A.Ş.'nin yatırım hesabı saklama komisyon tarifesi geçerli olacaktır.
Meksa Yatırım Menkul Değerler A.Ş.	Yoktur.	Yoktur.	MKK Tarifesi	Yürürlükteki EFT Tarifesi	Yoktur.	Yoktur.
Osmanlı Yatırım Menkul Değerler A.Ş.	Yoktur.	Yoktur.	Şartlı virman 1,58 TL	50.000 TL'ye kadar 5,80 TL	Binde 9,48	Yoktur.
Oyak Yatırım Menkul Değerler A.Ş.	1,58 TL	Yoktur.	Yoktur.	Yoktur.	Yoktur.	Yoktur.
PhillipCapital Menkul Değerler A.Ş.	Yoktur.	Yoktur.	Yoktur.	Yoktur.	Yoktur.	Yoktur.
Şeker Yatırım Menkul Değerler A.Ş.	Yoktur.	Yoktur.	Yoktur.	5,25 TL	Yoktur.	Yoktur.

Tacirler Yatırım Menkul Değerler A.Ş.	Yoktur.	Yoktur.	Yoktur.	2.500 TL'ye kadar 5 TL, 2.501- 15.000 TL'ye kadar 10 TL, 15.001–50.000 TL'ye kadar 15 TL, 50.001 TL ve üzeri 20 TL.	Yoktur.	Yoktur.
TEB Yatırım Menkul Değerler A.Ş.	Yoktur.	Yoktur.	Yoktur.	TEB A.Ş. nezdindeki hesaplardan yapılacak EFT'lerden BSMV hariç azami %0,5 (min 40TL, max 350TL)	Yoktur.	Saklamada olan sermaye piyasası araçlarının nominal değeri üzerinden 3'er aylık dönemlerde onbinde 2,1 oranında saklama komisyonu alınmaktadır.
Turkish Yatırım Menkul Değerler A.Ş.	Yoktur.	Yoktur.	3,00 TL + BSMV	0 – 92.000 TL arası 10 TL + BSMV 92.001 – 920.000 TL arası tutar üzerinden onbinde bir + BSMV 920.000 TL ve üzeri 100 TL + BSMV	Yoktur.	İnternetten yapılan EFT'lerde tutar gözetmeksizin 6 TL + BSMV masraf alınacaktır.
Vakıf Yatırım Menkul Değerler A.Ş.	MKK'ya ödenecek yasal ücretler yatırımcıdan tahsil edilecektir.	Yoktur.	MKK tarifesi	Yürürlükteki EFT skalası uygulanacaktır	Yoktur.	MKK'ya ödenecek yasal ücretler yatırımcıdan tahsil edilecektir.
Yapı Kredi Yatırım Menkul Değerler A.Ş.	Yoktur.	Yoktur.	Yoktur.	Yoktur.	Yoktur.	Yoktur.
Yatırım Finansman Menkul Değerler A.Ş.	Yoktur.	Müşterilerden alınmıyor.	Müşterilerden alınmıyor. Yatırım Finansman müşterisi olmayanlardan; başka kurumlara hisse senedi virmanlarında MKK tarifesi uygulanır.	Müşterilerden alınmıyor. Yatırım Finansman müşterisi olmayanlardan, İş Bankası'na yapılacak olan havalelerden alınmayacak, diğer banka ve aracı kurumlara yapılacak olan EFT ve virmanlardan; 40.000 TL'nin altında olan tutarlardan 5,25 TL, 40.000 TL ve üzerindeki tutarlar için 48,30 TL (BSMV dâhil) masraf alınacaktır.	Yoktur.	Yoktur.
Ziraat Yatırım Menkul Değerler A.Ş.	Yoktur.	Yoktur.	Yoktur.	EFT tutarı üzerinden yüzbinde 5.	Yoktur.	Yoktur.

* Hesabı olan müşterilerin yeniden hesap açmaları zorunlu değildir.

25.3.2. Halka arz fiyatının tespitinde kullanılan yöntemler ile satış fiyatının belirli olmaması durumunda halka arz fiyatının kamuya duyurulması süreci ile halka arz fiyatının veya fiyat tespitindeki kriterlerin belirlenmesinde kimin sorumlu olduğuna dair bilgi:

Halka arz fiyatı belirlenirken yurtiçi ve yurtdışı pazarlama çalışmaları sonucunda gelen bildirimler dikkate alınmıştır. Nihai halka arz fiyatı ise Ak Yatırım'ın önerileri de dikkate alınarak, Halka Arz Edenler tarafından halka arz süresi içerisinde yatırımcılardan gelecek taleplerin değerlendirilmesi sonucunda, belirlenerek kesinleştirilecektir. Payların dağıtımı, belirlenen nihai halka arz fiyatı esas alınarak yapılacaktır.

Nihai halka arz fiyatı, talep toplamanın bitimini izleyen iş günü içerisinde KAP'ta ilan edilecektir.

Halka arz fiyat aralığının hesaplanmasında kullanılan yöntemlere ilişkin olarak Tacirler Yatırım Menkul Değerler A.Ş. tarafından hazırlanan Fiyat Tespit Raporu, yasal süre içerisinde KAP'ta (www.kap.gov.tr) ilan edilecektir. Halka arz fiyatının belirlenmesinde nihai sorumluluk Halka Arz Edenler'e aittir.

25.3.3. Yeni pay alma hakkı kısıtlanmışsa yeni pay alma hakkının kısıtlanmasından dolayı menfaat sağlayanlar hakkında bilgi:

Halka arz, mevcut payların halka arzı yoluyla yapılacaktır. Bu nedenle ortakların yeni pay alma hakları bulunmamaktadır.

25.3.4. İhraççının yönetim kurulu üyeleri ile yönetimde söz sahibi kişilerin veya ilişkili kişilerin (bunların eşleri ile birinci derecede kan ve sıhri hısımları) geçmiş yıl ile içerisinde bulunulan yıl içerisinde iktisap ettiği veya iktisap etme hakkına sahip oldukları ihraççı payları için ödedikleri veya ödeyecekleri fiyat ile halka arz fiyatının karşılaştırılması:

Yoktur.

25.4. Aracılık Yüklenimi ve Halka Arza Aracılık

25.4.1. Halka arza aracılık edecek yetkili kuruluşlar hakkında bilgi:

Halka arza aracılık edecek yetkili kuruluşlara ilişkin bilgiler İzahname'nin 25.1.3.2 (c) maddesinde yer almaktadır.

25.4.2. Halka arzın yapılacağı ülkelerde yer alan saklama ve ödeme kuruluşlarının isimleri:

Türkiye dışında bir halka arz gerçekleştirilmeyecektir.

25.4.3. Aracılık türü hakkında bilgi:

Konsorsiyum lideri ve konsorsiyum üyeleri "En İyi Gayret Aracılığı" yoluyla satışa aracılık edecektir. Bu nedenle satışta yüklenimde bulunan herhangi bir kişi ya da kurum bulunmamaktadır.

25.4.4. Aracılık sözleşmesi hakkında bilgi

Sabancı Holding, DD Turkey, Enerjisa ve aracı kuruluş konsorsiyumu arasındaki Aracılık ve Konsorsiyum Sözleşmesi 18 Ocak 2018 tarihinde imzalanmıştır. Söz konusu sözleşme, tarafları tanıtıcı bilgiler, sözleşmenin konusu, halka arz edilecek paylarla ilgili bilgiler, aracılığın türü, satışın yapılacağı yatırımcılar, Enerjisa, Sabancı Holding, DD Turkey ve konsorsiyumun hak, yükümlülük ve taahhütleri, aracılık komisyonu ve masraflar, vergi, resim, harç ve diğer yükümlülükler, satış, tahsis ve dağıtıma ilişkin hükümler ile işbu İzahname'nin 25.1.4. bölümünde belirtilen aracılık ve halka arz iptal koşullarına ilişkin hükümler içermektedir.

25.5. Halka arza ilişkin ilgili gerçek ve tüzel kişilerin menfaatleri

Enerjisa paylarının halka arzında sahip olduğu payları satan hissedarlar Sabancı Holding ve DD Turkey, pay satış geliri, halka arza aracılık eden yatırım kuruluşları ise halka arza aracılık komisyonu elde edeceklerdir.

Halka arz sırasında, halka arza aracılık eden aracı kuruluşların halka arza aracılık komisyonu, hukuki danışmanlık bürolarının danışmanlık ücreti ve bağımsız denetim şirketinin denetim ücreti elde etmesi söz konusu olacaktır. Söz konusu maliyetler, işbu İzahname'nin 28.1 numaralı bölümünde ayrıntılı bir şekilde açıklanmaktadır.

Enerjisa ve Ak Yatırım, Sabancı Holding grup şirketlerindendir. Ak Yatırım'ın 100% oranındaki payına sahip olan Akbank, Sabancı Holding'in iştirakidir ve aynı zamanda Enerjisa ile Akbank arasında kredi ilişkisi bulunmaktadır. Sabancı Holding aynı zamanda Enerjisa'nın iki ana ortağından birisidir.

Ak Yatırım'ın, halka arz işlemi nedeniyle elde edeceği komisyon hariç, doğrudan ya da dolaylı olarak halka arzın başarısına bağlanmış bir ekonomik çıkarı bulunmamaktadır. Ak Yatırım'ın, Enerjisa'nın %5 ve daha fazlasına sahip pay sahipleriyle arasında, halka arza aracılık ve konsorsiyum sözleşmesi ile ek satış ve fiyat istikrarını sağlayıcı işlemler sözleşmesi ve Enerjisa ve Başkent EDAŞ ile arasında borçlanma aracı ihracına aracılık sözleşmeleri dışında, herhangi bir anlaşma yoktur.

Enerjisa ve halka arzda danışmanlığını yapan ve hukukçu görüşünü oluşturan Çakmak-Gökçe Avukatlık Bürosu arasında herhangi bir çıkar veya menfaat çatışması bulunmamaktadır. Çakmak-Gökçe Avukatlık Bürosu ve Enerjisa arasında herhangi bir sermaye ilişkisi yoktur. Çakmak-Gökçe Avukatlık Bürosu'nun doğrudan ya da dolaylı olarak halka arzın başarısına bağlanmış bir ekonomik çıkarı bulunmamaktadır. Çakmak-Gökçe Avukatlık Bürosu'nun Enerjisa'nın %5 ve daha fazlasına sahip pay sahipleriyle arasında, halka arza ilişkin sunulan hukuki danışmanlık hizmetleri haricinde, herhangi bir anlaşma yoktur. Çakmak-Gökçe Avukatlık Bürosu halka arza ilişkin sunulan hukuki danışmanlık hizmetleri için danışmanlık ücreti elde etmektedir.

Enerjisa ve finansal tablolarının bağımsız denetimini yapan Güney Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş. arasında çıkar çatışması veya herhangi bir menfaat çatışması bulunmamaktadır. Güney Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş. ve Enerjisa arasında herhangi bir sermaye ilişkisi yoktur. Güney Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş.'nin doğrudan ya da dolaylı olarak halka arzın başarısına bağlanmış bir ekonomik çıkarı bulunmamaktadır. Güney Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş.'nin, Enerjisa'nın %5 ve daha fazlasına sahip pay sahipleriyle arasında herhangi bir anlaşma yoktur. Güney Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş., Enerjisa'ya sunduğu bağımsız denetim hizmetleri kapsamında ücret elde etmiştir.

Enerjisa ve finansal tablolarının bağımsız denetimini yapan DRT Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş. arasında çıkar çatışması veya herhangi bir menfaat çatışması bulunmamaktadır. DRT Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş. ve Enerjisa arasında herhangi bir sermaye ilişkisi yoktur. DRT Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş.'nin doğrudan ya da dolaylı olarak halka arzın başarısına bağlanmış bir ekonomik çıkarı bulunmamaktadır. DRT Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş.'nin, Enerjisa'nın %5 ve daha fazlasına sahip pay sahipleriyle arasında herhangi bir anlaşma yoktur. DRT Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş., Enerjisa'ya sunduğu bağımsız denetim hizmetleri kapsamında ücret elde etmiştir.

26. BORSADA İŞLEM GÖRMEYE İLİŞKİN BİLGİLER

26.1. Payların Borsada işlem görmesi için başvuru yapılıp yapılmadığı ve biliniyorsa en erken işlem görme tarihleri:

Halka arz sonrasında payların Borsa İstanbul'da işlem görmesi için başvuru yapılmıştır.

Halka arz, halka arz edilen payların Borsa'da işlem göreceği anlamına gelmemekte olup, halka arz edilen payların satış tamamlandıktan sonra Borsa'da işlem görebilmesi, Borsa mevzuatının ilgili hükümleri çerçevesinde Borsa'nın vereceği olumlu karara bağlıdır.

26.2. İhraççının aynı grup paylarının borsaya kote olup olmadığına/borsada işlem görüp görmediğine veya bu hususlara ilişkin bir başvurusunun bulunup bulunmadığına ilişkin bilgi:

Yoktur.

26.3. Borsada işlem görmesi amaçlanan paylarla eş zamanlı olarak;

- Söz konusu paylarla aynı grupta yer alanların tahsisli/nitelikli yatırımcılara satışa konu edilmesi veya satın alınmasının taahhüt edilmesi veya,

- İhraççının başka bir grup payının veya sermaye piyasası araçlarının tahsisli/nitelikli yatırımcılara satışa ya da halka arza konu edilmesi durumunda

bu işlemlerin mahiyeti ve bu işlemlerin ait olduğu sermaye piyasası araçlarının sayısı, nominal değeri ve özellikleri hakkında ayrıntılı bilgi:

Yoktur.

26.4. Piyasa yapıcı ve piyasa yapıcılığın esasları:

Yoktur.

26.5. Fiyat istikrarı işlemlerinin planlanıp planlanmadığı:

Fiyat istikrarı işlemlerinin gerçekleştirilmesi planlanmaktadır.

26.5.1. Fiyat istikrarı işlemlerinin yerine getirilmesine yönelik garantinin olmadığına ilişkin açıklama:

Ak Yatırım, Enerjisa paylarına yönelik olarak fiyat istikrarı işlemlerinde bulunmayı planlamaktadır, ancak Ak Yatırım fiyat istikrarı işlemlerini kesin olarak yerine getireceğine ilişkin bir taahhüt vermemektedir.

Ak Yatırım, fiyat istikrarı işlemlerine hiç başlamayabileceği gibi fiyat istikrarı işlemlerinde bulunması hâlinde de gerekçesini açıklamak suretiyle, bu işlemi istediği her an sona erdirebilir.

26.5.2. Fiyat istikrarı işlemlerinin gerçekleştirilebileceği zaman aralığı:

Halka Arz Edilen Paylar'ın Borsa'da işlem görmeye başlamasından itibaren en fazla 30 (otuz) gündür.

26.5.3. Fiyat istikrarına ilişkin işlemleri gerçekleştirebilecek aracı kurumun ticaret unvanı:

Ak Yatırım Menkul Değerler A.Ş.

26.5.4. Fiyat istikrarına ilişkin sürenin bitiminden sonra pay fiyatlarının düşebileceğine ilişkin açıklama:

Fiyat istikrarını sağlayıcı işlemler en fazla 30 (otuz) gün süreyle sınırlıdır. Pay fiyatı, fiyat istikrarını sağlayıcı işlemler sonucunda yükselmiş olsa bile, bu sürenin bitiminden sonra tekrar düşebilir.

26.5.5. Fiyat istikrarını sağlayıcı işlemlerin amacı:

Fiyat istikrarını sağlayıcı işlemlerde amaç, pay fiyatının halka arz fiyatının altına düşmesi hâlinde alımda bulunarak fiyat istikrarına belli bir süreyle katkıda bulunmaktır. Ancak bu işlem, herhangi bir fiyat taahhüdü niteliğinde değildir ve fiyat istikrarı işlemlerinin gerçekleştirildiği dönemde payın piyasa fiyatı piyasa koşullarına göre olması gereken fiyata göre yüksek olabilmektedir. Fiyat istikrarını sağlayıcı işlemlerde halka arz fiyatının üzerinde emir verilemez.

26.5.6. Fiyat istikrarı işlemlerinde sorumluluk ve bu işlemlerde kullanılacak kaynağın niteliği:

Fiyat istikrarı işlemlerine ilişkin tüm sorumluluk, bu işlemleri gerçekleştiren yetkili kuruluş Ak Yatırım'a aittir. Ak Yatırım, fiyat istikrarı işlemlerinde Halka Arz Edenler'den sağlanacak kaynağı kullanacaktır.

İzahname'nin 25.2.5 numaralı bölümünde belirtilen ek satış işlemlerinin kısmen veya tamamen gerçekleştirilmesinden bağımsız olarak, halka arz edilecek paylardan Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş.'ye ait 11.810.689 TL nominal değerde pay ve DD Turkey Holdings S.à.r.l.'ye ait 11.810.689 TL nominal değerde pay olmak üzere toplam 23.621.378 TL nominal değerdeki payın satışından elde edilecek olan ve taban fiyattan hesaplandığında 147,633,612.50 TL'ye, tavan fiyattan hesaplandığında ise 177,160,335.00 TL'ye tekabül eden hasılatın fiyat istikrarını sağlayıcı işlemlerde kullanılması planlanmaktadır.

26.5.7. Yatırımcıların karar verme sürecinde etkili olabilecek diğer bilgiler:

Yoktur.

27. MEVCUT PAYLARIN SATIŞINA İLİŞKİN BİLGİLER İLE TAAHHÜTLER

27.1. Paylarını halka arz edecek ortak/ortaklar hakkında bilgi:

Halka Arz Eden: Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş.
Adres: Sabancı Center, 4. Levent, 34330, Beşiktaş, İstanbul

Halka Arz Eden: DD Turkey Holdings S.à.r.l.
Adres: 17 Boulevard Prince Henri L-1724, Luxembourg

Paylarını halka arz edecek ortaklar son üç yıl içinde Enerjisa'da herhangi bir görev almamıştır ve Enerjisa ile pay sahipliği haricinde herhangi bir önemli mahiyette ilişkileri mevcut değildir.

27.2. Paylarını halka arz edecek ortakların satışa sunduğu payların nominal değeri

Enerjisa'nın 1.181.068.967,12 TL tutarındaki mevcut sermayesinde, Sabancı Holding'in 590.534.483,56 TL nominal değerde ve %50,00 oranında ve DD Turkey'in 590.534.483,56 TL nominal değerde ve %50,00 oranında payı bulunmaktadır.

Enerjisa'nın 1.181.068.967,12 TL nominal tutarındaki mevcut sermayesinde, Sabancı Holding'in sahip olduğu 106.296.207,00 TL nominal değerdeki ve DD Turkey'in sahip olduğu 106.296.207,00 TL nominal değerdeki toplam 212.592.414,00 TL nominal değerli sermayeyi temsil eden paylar halka arz edilecektir.

Ayrıca, Sabancı Holding'in sahip olduğu 11.810.689,00 TL nominal değerdeki ve DD Turkey'in sahip olduğu 11.810.689,00 TL nominal değerdeki toplam 23.621.378,00 TL nominal değerli paylar ek satışa konu edilebilecektir.

Ortağın Unvanı	**Halka Arz'dan Önce**		**Halka Arz'dan Sonra (Ek Satış Hariç)**		**Halka Arz'dan Sonra (Ek Satış Dâhil)**	
	TL	**%**	**TL**	**%**	**TL**	**%**
Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş.	590.534.483,56	%50,00	484.238.276,56	%41,00	472.427.587,56	%40,00
DD Turkey Holdings S.à.r.l.	590.534.483,56	%50,00	484.238.276,56	%41,00	472.427.587,56	%40,00
Halka Açık Kısım	-	-	212.592.414,00	%18,00	236.213.792,00	%20,00
Toplam	**1.181.068.967,12**	**%100,00**	**1.181.068.967,12**	**%100,00**	**1.181.068.967,12**	**%100,00**

27.3. Halka arzdan sonra dolaşımdaki pay miktarının artırılmamasına ilişkin taahhütler:

a. İhraççı tarafından verilen taahhüt:

Şirket, Halka Arz Edilen Paylar'ın Borsa İstanbul'da işlem görmeye başlamasından itibaren 180 gün süreyle, Halka Arz Edilen Paylar dışında kalan Şirket paylarının, dolaşımdaki pay miktarının artmasına yol açacak şekilde satışa veya halka arza konu edilmeyeceği, bu doğrultuda bir karar alınmayacağı ve/veya Borsa İstanbul'a veya SPK'ya veya yurtdışındaki herhangi bir menkul kıymetlere ilişkin düzenleyici kurum, borsa veya kotasyon otoritesine başvuruda bulunulmayacağı ve bu süre boyunca ileride yeni bir satış veya halka arz yapılacağına dair bir açıklama yapılmayacağına dair taahhütte bulunmuştur.

b. Ortaklar tarafından verilen taahhütler:

Halka Arz Edenler, Şirket paylarının Borsa İstanbul'da işlem görmeye başlamasından itibaren 180 gün süreyle, sermaye artırımı yapılmayacağı, Halka Arz Edilen paylar dışında kalan Şirket paylarının, dolaşımdaki pay miktarının artmasına yol açacak şekilde satışa veya halka arza konu edilmeyeceği, bu doğrultuda bir karar alınmayacağı ve/veya Borsa İstanbul'a veya SPK'ya veya yurtdışındaki herhangi bir menkul kıymetlere ilişkin düzenleyici kurum, borsa veya kotasyon otoritesine başvuruda bulunulmayacağı ve bu süre boyunca ileride yeni bir satış veya halka arz yapılacağına dair bir açıklama yapılmayacağına dair taahhütte bulunmuştur. Şüpheye mahal vermemek adına, Şirket paylarının Borsa İstanbul'da işlem görmeye başlamasını takiben 30 günlük bir süre için gerçekleştirilecek olan fiyat istikrarı işlemleri neticesinde, Halka Arz Edenler'in sahip olabileceği ek paylar, işbu taahhüt dışındadır.

Sermaye piyasası mevzuatı uyarınca öngörülen emredici sınırlamalara halel getirmeksizin, yukarıdaki (1) numaralı maddede belirlenen sınırlamalar aşağıdaki hallerde uygulanmayacaktır:

(i) Şirket'in tüm pay sahiplerine yöneltilen bir pay alım teklifi veya Şirket'in gerçekleştireceği bir pay geri alımı kapsamında Şirket paylarının satılması ya da sair surette elden çıkarılması,

(ii) İlgili grup şirketlerinin de işbu taahhütnamelere uygun olarak davranması şartı ile, Halka Arz Edenler'in sahip olduğu Şirket paylarının, grubumuz içerisinde yer alan diğer ortaklıklara devredilmesi ve

(iii) Mevzuat hükümleri çerçevesinde veya herhangi bir düzenleyici kurum veya yetkili mahkeme tarafından zorunlu kılınması sebebiyle Şirket paylarının elden çıkarılması.

c. Sermaye piyasası mevzuatı kapsamında verilen taahhütler:

Sabancı Holding, SPK'nın VII-128.1 sayılı Pay Tebliği'nin 8'inci maddesi uyarınca, Şirket paylarının borsada işlem görmeye başlamasından itibaren bir yıl süreyle (i) elinde bulunduracağı Enerjisa paylarını halka arz fiyatının altındaki bir fiyattan borsada satmayacağını ve bu payların halka arz fiyatının altında borsada satılması sonucunu doğuracak şekilde herhangi bir işleme tabi tutmayacağını, (ii) söz konusu payların kısmen veya tamamen bu kısıtlamaya uygun olarak satılması veya devredilmesi durumunda Kurul'un özel durumların kamuya açıklanmasına ilişkin düzenlemeleri çerçevesinde özel durum açıklaması yapılacağını ve (iii) borsa dışında satılan payları alanların da bu sınırlamaya tabi olacağını taahhüt etmiştir.

DD Turkey, SPK'nın VII-128.1 sayılı Pay Tebliği'nin 8'inci maddesi uyarınca, Şirket paylarının borsada işlem görmeye başlamasından itibaren bir yıl süreyle (i) elinde bulunduracağı Enerjisa paylarını halka arz fiyatının altındaki bir fiyattan borsada satmayacağını ve bu payların halka arz fiyatının altında borsada satılması sonucunu doğuracak şekilde herhangi bir işleme tabi tutmayacağını, (ii) söz konusu payların kısmen veya tamamen bu kısıtlamaya uygun olarak satılması veya devredilmesi durumunda Kurul'un özel durumların kamuya açıklanmasına ilişkin düzenlemeleri çerçevesinde özel durum açıklaması yapılacağını ve (iii) borsa dışında satılan payları alanların da bu sınırlamaya tabi olacağını taahhüt etmiştir.

d. Yetkili kuruluşlar tarafından verilen taahhütler:

Yoktur.

e. Taahhütlerde yer alan diğer önemli hususlar:

Yoktur.

28. HALKA ARZ GELİRİ VE MALİYETLERİ

28.1. Halka arza ilişkin ihraççının elde edeceği net gelir ile katlanacağı tahmini toplam ve pay başına maliyet:

Halka arz sadece ortak satışı yoluyla yapılacaktır. İhraççı, halka arz yoluyla herhangi bir gelir elde etmeyecektir.

Halka Arz Edenler, halka arzdan ek satış hakkı kullanılmadığı durumda 1.329 milyon TL ile 1.594 milyon TL (ek satış hakkının tamamen kullanılması durumunda 1.476 milyon TL ile 1.772 milyon TL) aralığında gelir elde edecektir.

Halka arza ilişkin toplam maliyetin 15,93 milyon TL ile 16,66 milyon TL (ek satış dâhil 16,33 milyon TL ile 17,14 milyon TL) aralığında, halka arz edilecek pay başına maliyetin ise 0,0749 TL ile 0,0784 TL (ek satış dâhil 0,0691 TL ile 0,0725 TL) aralığında olacağı tahmin edilmektedir.

Halka arzın ortak satışı yoluyla gerçekleştirilmesinden dolayı, aracılık ve danışmanlık maliyetleri ile Halka Arz Edilen Paylar'ın nominal değeri ile ihraç değeri arasındaki fark üzerinden alınacak Kurul ücreti ve Borsa işlem görme başvuru ücreti, Sabancı Holding ve DD Turkey tarafından karşılanacaktır. Şirket'in sermayesinin tamamının nominal değeri üzerinden alınan Kurul ücreti ile MKK üyelik ücreti, bağımsız denetim, reklam, pazarlama ve halkla ilişkiler gibi diğer giderler ise Şirket tarafından karşılanacaktır.

Şirket tarafından karşılanacak toplam maliyet, 6.675.274 TL seviyesinde olacaktır.

Halka arz maliyetlerinin kırılımı aşağıdaki tabloda yer almaktadır:

Tahmini Maliyet	**Karşılayan Taraf**	**Ek Satış Hariç (TL)**		**Ek Satış Dâhil (TL)**	
		Taban Fiyattan	**Tavan Fiyattan**	**Taban Fiyattan**	**Tavan Fiyattan**
Bağımsız Denetim	Enerjisa	1.450.000			
Reklam, Pazarlama ve Halkla İlişkiler	Enerjisa	4.000.000			
MKK Üyelik Ücreti	Enerjisa	44.205			
SPK Kurul Ücreti* (Sermayenin nominal değeri üzerinden)	Enerjisa	1.181.069			
SPK Kurul Ücreti* (Halka arz edilen payların halka arz fiyatı ile nominal değeri arasındaki fark üzerinden)	Halka Arz Edenler	558.055	690.925	620.061	767.695
Borsa İstanbul İşlem Görme Başvuru Ücreti	Halka Arz Edenler	13.099			
Aracılık Komisyonu**	Halka Arz Edenler	3.085.000	3.682.000	3.417.000	4.081.000
Hukuki Danışmanlık	Halka Arz Edenler	5.600.000			
Toplam Maliyet		**15.931.428**	**16.661.298**	**16.325.434**	**17.137.068**
Pay Başına Maliyet		**0,0749**	**0,0784**	**0,0691**	**0,0725**

** Kurul'un 24 Haziran 2016 tarihli bülteninde, Kurul ücretlerinde %50 oranında indirime gidilmesine karar verilmiştir. Tabloda yer alan SPK Kurul Ücretleri, %50 indirim dikkate alınarak hesaplanmıştır.*

*** Aracılık ve Konsorsiyum Sözleşmesi çerçevesinde halka arza katılan ve Ak Yatırım liderliğinde oluşturulan konsorsiyuma ödenecek olan komisyonu ihtiva etmektedir.*

28.2. Halka arzın gerekçesi ve halka arz gelirlerinin kullanım yerleri:

Halka arz ortak satışı yoluyla gerçekleştirilecek olup, Şirket'e doğrudan nakit girişi olmayacaktır. Halka arzdan elde edilecek gelirin kullanımı tamamen Sabancı Holding'in ve DD Turkey'in tasarrufunda olacaktır.

29. SULANMA ETKİSİ

Halka arz ortaklara ait mevcut payların satışı yoluyla gerçekleştirileceği için sulanma etkisinin hesaplanması gerekmemektedir.

30. UZMAN RAPORLARI VE ÜÇÜNCÜ KİŞİLERDEN ALINAN BİLGİLER

30.1. Halka arz sürecinde ihraççıya danışmanlık yapanlar hakkında bilgiler:

Kurum	**Danışmanlık Hizmeti**
Ak Yatırım Menkul Değerler A.Ş.	Aracılık Hizmetleri
Çakmak – Gökçe Avukatlık Bürosu	Hukuki Danışmanlık Hizmetleri
Güney Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş. (member of Ernst & Young Global Limited)	Bağımsız Denetim Hizmetleri
DRT Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş. (member of Deloitte Touche Tohmatsu Limited)	Bağımsız Denetim Hizmetleri

30.2. Uzman ve bağımsız denetim raporları ile üçüncü kişilerden alınan bilgiler:

Aşağıda belirtilen uzman ve bağımsız denetim raporlarını hazırlayan taraflardan sağlanan bilgiler, ilgili raporlardan aynen alınarak, Şirket'in bildiği veya hazırlayan tarafın yayınladığı bilgilerden kanaat getirebildiği kadarıyla yanlış veya yanıltıcı olmayacak şekilde İzahname'de yer almaktadır. Bu raporların yayınlanmasında ilgili raporları hazırlayan kişilerin rızası bulunmaktadır.

Finansal Tablolar

EEDAŞ'ın 30 Eylül 2016 tarihli finansal tablosunu ve Enerjisa Enerji A.Ş.'nin 30 Eylül 2017 tarihli finansal tablosunu denetleyen bağımsız denetim kuruluşunun:

Ticaret Unvanı: Güney Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş.
Adresi: Eski Büyükdere Cad. Orjin Maslak, Sarıyer 34398 İstanbul - Türkiye
Telefon: 0 212 315 30 00 **Faks**: 0 212 230 82 91
İlgili Döneme İlişkin Sorumlu Baş Denetçi: Erdem Tecer

Güney Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş. (member of Ernst & Young Global Limited)'nin İhraççının 30 Eylül 2017 tarihli finansal tablosu ve EEDAŞ'ın 30 Eylül 2016 tarihli finansal tablosu için vermiş olduğu bağımsız denetim raporu görüşleri aşağıda yer almaktadır:

> "*Enerjisa Enerji A.Ş. ("Şirket") ile bağlı ortaklıklarının (hep birlikte "Grup" olarak anılacaktır) 30 Eylül 2017 tarihli konsolide finansal durum tablosu ile 30 Eylül 2017 ve 2016 tarihlerinde sona eren ara hesap dönemlerine ait; ara dönem konsolide kâr veya zarar ve diğer kapsamlı gelir tablosu konsolide özkaynak değişim tablosu ve konsolide nakit akış tablosu ile önemli muhasebe politikalarının özeti de dâhil olmak üzere konsolide finansal tablo dipnotlarından oluşan konsolide finansal tablolarını denetlemiş bulunuyoruz.*
>
> *Görüşümüze göre ilişikteki konsolide finansal tablolar, Grup'un 30 Eylül 2017 tarihi itibarıyla finansal durumunu ve 30 Eylül 2017 ve 2016 tarihlerinde sona eren dokuz aylık ara hesap dönemine ait finansal performansını ve nakit akışlarını, Türkiye Muhasebe Standartlarına ("TMS'lere") uygun olarak tüm önemli yönleriyle gerçeğe uygun bir biçimde sunmaktadır.*"

EEDAŞ'ın ve Enerjisa Enerji A.Ş.'nin 31 Aralık 2014, 31 Aralık 2015, 31 Aralık 2016 tarihli finansal tablolarını denetleyen bağımsız denetim kuruluşunun:

Ticaret Unvanı: DRT Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş.
Adresi: Deloitte Values House Maslak No:1, Sarıyer 34398 İstanbul - Türkiye
Telefon: 0 212 366 60 00 **Faks**: 0 212 366 61 65
İlgili Döneme İlişkin Sorumlu Baş Denetçi: Emrehan Demirel

DRT Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş. (member of Deloitte Touche Tohmatsu Limited)'nin EEDAŞ'ın 31 Aralık 2016, 31 Aralık 2015 ve 31 Aralık 2014 tarihli tarihli finansal tabloları için vermiş olduğu bağımsız denetim raporu görüşleri aşağıda yer almaktadır:

> *"Görüşümüze göre, konsolide finansal tablolar, Enerjisa Elektrik Dağıtım A.Ş.'nin ve bağlı ortaklıklarının 31 Aralık 2016, 31 Aralık 2015 ve 31 Aralık 2014 tarihleri itibarıyla finansal durumunu ve aynı tarihte sona eren hesap dönemine ait finansal performansını ve nakit akışlarını, Türkiye Muhasebe Standartlarına uygun olarak tüm önemli yönleriyle gerçeğe uygun bir biçimde sunmaktadır.*"

DRT Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş. (member of Deloitte Touche Tohmatsu Limited)'nin İhraççı'nın 31 Aralık 2016, 31 Aralık 2015 ve 31 Aralık 2014 tarihli tarihli finansal tabloları için vermiş olduğu bağımsız denetim raporu görüşleri aşağıda yer almaktadır:

> *"Görüşümüze göre, konsolide finansal tablolar, Enerjisa Enerji A.Ş.'nin ve bağlı ortaklıklarının 31 Aralık 2016 tarihi itibarıyla finansal durumunu ve aynı tarihte sona eren hesap dönemine ait finansal performansını ve nakit akışlarını, Türkiye Muhasebe Standartlarına uygun olarak tüm önemli yönleriyle gerçeğe uygun bir biçimde sunmaktadır.*"

> *"Görüşümüze göre, konsolide finansal tablolar, Enerjisa Enerji A.Ş.'nin ve bağlı ortaklıklarının 31 Aralık 2015 tarihi itibarıyla finansal durumunu ve aynı tarihte sona eren hesap dönemine ait finansal performansını ve nakit akışlarını, Türkiye Muhasebe Standartlarına uygun olarak tüm önemli yönleriyle gerçeğe uygun bir biçimde sunmaktadır.*"

> *"Görüşümüze göre, konsolide finansal tablolar, Enerjisa Enerji A.Ş.'nin ve bağlı ortaklıklarının 31 Aralık 2014 tarihi itibarıyla finansal durumunu ve aynı tarihte sona eren hesap dönemine ait finansal performansını ve nakit akışlarını, Türkiye Muhasebe Standartlarına uygun olarak tüm önemli yönleriyle gerçeğe uygun bir biçimde sunmaktadır.*"

Hukukçu Raporu

İşbu İzahname'nin 9 numaralı ekinde yatırımcıların incelemesine sunulan bağımsız hukukçu raporu Çakmak – Gökçe Avukatlık Bürosu tarafından hazırlanmıştır.

Çakmak – Gökçe Avukatlık Bürosu'nun:

Adresi: Maya Akar Center, Büyükdere Caddesi No: 102 Kat: 28, 34394 Esentepe, İstanbul
Telefon: +90 212 355 1300
Faks: +90 212 355 1301
Ekli hukukçu raporunda da ayrıca belirtildiği üzere, Çakmak – Gökçe Avukatlık Bürosu'nun hukukçu raporunun işbu İzahname kapsamında kamuya açıklanması konusunda rızası bulunmaktadır.

Diğer Açıklamalar

Yukarıda bahsi geçen ve Şirket'e aracılık hizmetleri, hukuki danışmanlık hizmetleri ve bağımsız denetim hizmetleri sunan hiçbir taraf, tarafından ihraç edilen ya da Şirket'e ait menkul kıymetleri ya da Şirket'in

menkul kıymetlerini elde etme hakkı veren ya da taahhüt eden opsiyonlara sahip değildir. Aynı tarafların Şirket ile herhangi bir istihdam, yönetim, denetim ya da sermaye bağlantısı bulunmamaktadır.

Şirket'e yukarıda bahsi geçen hizmetleri sunan taraflar haricinde, İzahname'nin genelinde muhtelif sektör raporlarından, pazar araştırmalarından ve halka açık olan veya olmayan çeşitli kaynaklardan elde edilen bilgilere yer verilmiştir. Şirket olarak burada verilen bilgilerin aynen alındığı, Şirket'in bildiği veya ilgili üçüncü şahsın yayınladığı bilgilerden kanaat getirebildiği kadarıyla, açıklanan bilgileri yanlış veya yanıltıcı hale getirecek herhangi bir eksikliğin bulunmadığını beyan ederiz. Üçüncü kişilerden alınan söz konusu bilgilerin kaynakları ilgili bölümlerde verilmekte olup, bu bilgilerin doğruluğunu teyit ederiz. Öte yandan, tüm üçüncü kişilerden alınan bilgilerin güvenilir olduğu düşünülmekle birlikte, bağımsız bir doğrulama işleminden geçirilmemiştir.

Enerjisa Enerji A.Ş., üçüncü kişilerden elde ettiği bilgilerden kanaat getirebildiği kadarıyla açıklanan bilgileri yanlış veya yanıltıcı hâle getirecek herhangi bir eksikliğin bulunmadığını ve söz konusu bilgilerin aynen alındığını beyan eder.

31. İŞTİRAKLER HAKKINDA BİLGİLER

31.1. Konsolidasyona dâhil edilenler hariç olmak üzere ihraççının finansal yatırımları hakkında bilgi:

Yoktur.

32. PAYLAR İLE İLGİLİ VERGİLENDİRME ESASLARI

Aşağıda özetlenmekte olan hususlar borsada işlem görecek payların elde tutulması ve elden çıkarılması sırasında elde edilecek kazanç ve iratların vergilendirilmesi hakkında genel bir bilgi vermek amacıyla İşbu İzahname tarihi itibarıyla yürürlükte bulunan vergi mevzuatı dikkate alınarak hazırlanmıştır. Özellikli durumlarda yatırımcıların vergi danışmanlarına danışması gerektiği önemle hatırlatılır. İşbu İzahname tarihi itibarıyla yürürlükte olan vergi mevzuatı ve vergi mevzuatının yorumlanma biçimi kapsamında verilen bilgilerin ileride değişebileceğinin hatta mevzuatın geriye yönelik olarak da değişebileceğinin göz önünde bulundurulması gerekmektedir.

32.1 Genel Bakış

32.1.1. Kişilerin Vergilendirilmesi

Gelir vergisi mevzuatı uyarınca, Türk hukukunda vergi mükelleflerinin yükümlülüklerini belirleyen iki çeşit vergi mükellefiyet statüsü mevcuttur. Türkiye'de yerleşik bulunan ("Tam Mükellef") kişiler ve kurumlar Türkiye içinde ve dışında elde ettikleri kazanç ve iratların tamamı üzerinden vergilendirilirler. Türkiye'de yerleşik bulunmayan ("Dar Mükellef") kişiler ve kurumlar sadece Türkiye'de elde ettikleri kazanç ve iratlar üzerinden vergilendirilirler.

193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu ("GVK") uyarınca, bir gerçek kişinin Tam Mükellef olarak değerlendirilebilmesi için: (i) yerleşim yerinin Türk Medeni Kanunu hükümlerine uygun olarak Türkiye'de olması veya (ii) bir takvim yılı içerisinde Türkiye'de devamlı olarak altı aydan fazla oturması gerekmektedir. Buna ek olarak, (i) resmi dairelere; (ii) resmi müesseselere veya (iii) merkezi Türkiye'de bulunan teşekkül ve teşebbüslere bağlı olup adı geçen daire, müessese, teşekkül ve teşebbüslerin işleri dolayısıyla yabancı ülkelerde oturan Türk vatandaşları da Tam Mükellef yani sınırsız vergi yükümlüleri olarak değerlendirilmektedir. Dolayısıyla, Tam Mükellef olarak değerlendirilen söz konusu kişiler Türkiye içinde ve dışında elde ettikleri kazanç ve iratların tamamı üzerinden vergilendirilirler. Türk vergi mevzuatı çerçevesinde belirtilen bu şartları sağlamayan bir gerçek kişi Dar Mükellef olarak değerlendirilir.

Paylar'a sahip olan kişilerin, söz konusu Paylar'ın BİST'te elden çıkarılmasından kaynaklanan değer artış kazançları ve Paylar ile ilgili dağıtılan kâr paylarından elde ettikleri menkul sermaye iratları, Türkiye'de elde edilmiş olarak kabul edilmektedir.

Kişilerin 2018 yılında elde ettikleri ücret gelirleri dışındaki gelirlerin vergilendirilmesinde aşağıda yer alan artan oranlı gelir vergisi tarifesi uygulanır.

Gelir Aralığı	Gelir Vergisi Oranı
14.800 TL'ye kadar	%15
34.000 TL'nin 14.800 TL'si için 2.220 TL, fazlası	%20
80.000 TL'nin 34.000 TL'si için 6.060 TL, fazlası	%27
80.000 TL'den fazlasının 80.000 TL'si için 18.480 TL, fazlası	%35

32.1.2. Kurumların Vergilendirilmesi

5520 Sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu'na göre sermaye şirketleri, kooperatifler, iktisadi kamu kuruluşları, dernek veya vakıflara ait iktisadi işletmeler, iş ortaklıkları, kurum kazançları üzerinden kurumlar vergisine tabidirler. Kurumların kârları Vergi Usul Kanunu ve diğer Türk Vergi Kanunlarına göre belirlenmektedir. Hâlihazırda kurum kârlarına uygulanmakta olan kurumlar vergisi oranı %20'dir.

Kurumlar Vergisi Kanunu'nda tam ve dar mükellefiyet olmak üzere iki tür vergi mükellefiyeti tanımlanmıştır. 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu ("KVK") uyarınca, bir kurumun Tam Mükellef olarak değerlendirilebilmesi için: (i) kanuni merkezinin Türkiye'de bulunması veya (ii) kanuni merkezinin Türkiye dışında bulunmasına rağmen iş bakımından işlemlerin fiilen toplandığı ve yönetildiği merkez olan iş merkezinin Türkiye'de bulunması gerekmektedir. Türk vergi mevzuatı çerçevesinde belirtilen bu iki şartı sağlamayan bir kurum Dar Mükellef olarak değerlendirilir.

Tam mükellef kurumlar gerek Türkiye içinde gerekse Türkiye dışında elde ettikleri kazançlarının tamamı üzerinden Türkiye'de vergilendirilirler. Dar mükellef kurumlar ise sadece Türkiye'de elde ettikleri kazançları üzerinden vergilendirilirler.

Dar mükellefiyete tabi kimseler bakımından menkul sermaye iratlarının Türkiye'de elde edilmiş olarak kabul edilebilmesi için sermayenin Türkiye'de yatırılmış olması gerekmektedir. Dar mükellefiyete tabi kimseler bakımından değer artış kazançlarının Türkiye'de elde edilmiş olarak kabul edilebilmesi için söz konusu değer artış kazancını doğuran işin veya muamelenin Türkiye'de ifa edilmesi veya Türkiye'de değerlendirilmesi gerekmektedir. "Türkiye'de değerlendirilmesi" ifadesinden ödemenin Türkiye'de yapılması veya ödeme yabancı bir ülkede yapılmış ise, Türkiye'de ödeyenin veya nam ve hesabına yapılanın ödeme hesaplarına intikal ettirilmesi veya kârından ayrılması gerektiği şeklinde anlaşılması gerekir.

32.2 Payların elden çıkarılması karşılığında sağlanan kazançların vergilendirilmesi

32.2.1 Borsada işlem gören payların vergilendirme esasları:

2006 ve 2020 yılları arasında BİST'te işlem gören payların elden çıkarılması sonucu sağlanan değer artış kazançlarının vergilendirilmesi GVK'nın Geçici 67'nci maddesi çerçevesinde gerçekleştirilmektedir. GVK'nın Geçici 67'nci maddesi kapsamında değer artış kazançları işlemlere aracılık eden bankalar ve aracı kurumlar ile saklayıcı kuruluşlar tarafından yapılan tevkifat ile vergilendirilmektedir. GVK'nın Geçici 67'nci maddesinin yürürlük süresinin 2020 yılından sonraya uzatılmaması veya herhangi bir şekilde kapsamının vergi mevzuatına dâhil edilmemesi durumunda 2020 yılından sonra aşağıda açıklandığı üzere (Bkz. 33.2.2 Genel Olarak Pay Alım Satım Kazançlarının Vergilendirilmesi,Yatırım Ortaklığı Payları Hariç), BİST'te işlem gören payların elden çıkarılmasından sağlanacak değer artış kazançları genel hükümler çerçevesinde vergilendirilecektir.

Diğerlerinin yanı sıra, BİST'te işlem gören payların alım satımına aracılık ettikleri yatırımcılar tarafından sağlanan gelirlerin vergilendirilmesinden yükümlü olan ve dolayısıyla vergi tevkifatını yapmakla sorumlu tutulan taraflar bankalar, aracı kurumlar ve saklayıcı kuruluşlardır. Bankalar, aracı kurumlar ve saklayıcı (saklamacı) kuruluşlar tevkifat yükümlülükleri tahtındaki ilgili vergi beyanlarını, üçer aylık dönemler itibarıyla beyan edeceklerdir. İstanbul Takas ve Saklama Bankası A.Ş. - Merkezi Kayıt Kuruluşu A.Ş. dışında saklayıcı kuruluşlardan saklama hizmeti alan yatırımcıların işlemlerinde vergi tevkifatının yapılması esasen ilgili saklayıcı kuruluşun sorumluluğundadır.

BİST'te işlem gören bir payın başka bir banka veya aracı kuruma naklinin istenmesi hâlinde, nakli gerçekleştirecek banka veya aracı kurum nakli istenen kıymetle ilgili alış bedeli ve alış tarihini naklin yapılacağı kuruma bildirecektir. Bildirilecek tarih ve bedel, tevkifat matrahının tespitinde dikkate alınacaktır. Söz konusu payların bir başka kişi veya kurum adına nakledilmesi hâlinde alış bedelinin ve alış tarihinin Maliye Bakanlığı'na bildirilmesi gerekmektedir.

Saklayıcı kuruluşlar, bankalar ve aracı kurumlar tarafından yapılacak vergi tevkifatı oranı kanunen %15 olarak belirlenmiştir. Söz konusu tevkifat oranı bankalar, aracı kuruluşlar ve saklayıcı kuruluşlar tarafından aşağıda yer alan gelirler üzerinden uygulanır:

a) bankalar ve aracı kurumların alım satımına aracılık ettikleri menkul kıymetler ile diğer sermaye piyasası araçlarının alış ve satış bedelleri arasındaki fark;
b) alımına aracılık ettikleri menkul kıymet veya diğer sermaye piyasası araçlarının itfası hâlinde alış bedeli ile itfa bedeli arasındaki fark,
c) bankalar ve aracı kurumların aracılık ettikleri menkul kıymet veya diğer sermaye piyasası araçlarının ödünç işlemlerinden sağlanan gelirler,
d) aracılık ettikleri menkul kıymet veya diğer sermaye piyasası araçlarının ödünç işlemlerinden sağlanan gelirler.

Ancak, GVK ve 2012/3141 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ("BKK") uyarınca, kanunen %15 olarak belirlenen tevkifat oranı: (i) paylara ve pay endekslerine dayalı olarak yapılan vadeli işlem ve opsiyon sözleşmeleri, BİST'te işlem gören aracı kuruluş varantları dâhil olmak üzere paylar (menkul kıymetler yatırım ortaklık payları hariç) ve pay yoğun fonlarının katılma belgelerinden elde edilen kazançlar için %0; (ii) KVK'nın 2/1 maddesi kapsamındaki mükellefler ile münhasıran menkul kıymet ve diğer sermaye piyasası aracı getirileri ile değer artışı kazançları elde etmek ve bunlara bağlı hakları kullanmak amacıyla faaliyette bulunan mükelleflerden Sermaye Piyasası Kanununa göre kurulan yatırım fonları ve yatırım ortaklıklarıyla benzer nitelikte olduğu Maliye Bakanlığınca belirlenenler için %0; ve (iii) (ii) numaralı alt kırılımda belirtilen gerçek kişi ve kurumlar hariç olmak üzere, (i) numaralı alt kırılımda belirtilen dışında kalan kazançlar için %10 olarak uygulanır.

Yatırımcılar yukarıda belirtilen oranların ileride değişikliğe uğrayabileceğini göz önünde bulundurmalıdır.

Paylar değişik tarihlerde alındıktan sonra bir kısmının elden çıkarılması hâlinde tevkifat matrahının tespitinde dikkate alınacak alış bedelinin belirlenmesinde ilk giren ilk çıkar metodu esas alınacaktır. Payların alımından önce elden çıkarılması durumunda, elden çıkarılma tarihinden sonra yapılan ilk alım işlemi esas alınarak söz konusu tutar üzerinden tevkifat yapılacak tutar tespit edilir. Aynı gün içinde birden fazla alım satım yapılması hâlinde o gün içindeki alış maliyetinin tespitinde ağırlıklı ortalama yöntemi uygulanabilecek, ancak tevkifat matrahı ilk giren ilk çıkan yöntemine göre belirlenecektir. Alış ve satış işlemleri dolayısıyla ödenen komisyonlar ile Banka ve Sigorta Muameleleri Vergisi tevkifat matrahının tespitinde dikkate alınır.

282 Seri No'lu Gelir Vergisi Genel Tebliği uyarınca menkul kıymet ve diğer sermaye piyasası araçlarına ilişkin türler (i) sabit getirili menkul kıymetler; (ii) değişken getirili menkul kıymetler; (iii) diğer sermaye piyasası araçları ve (iv) yatırım fonları katılma belgeleri ve yatırım ortaklıkları payları olacak şekilde belirlenmiştir. Paylar ve pay endekslerine dayalı olarak yapılan vadeli işlem ve opsiyon sözleşmeleri, menkul kıymetin dâhil olduğu sınıf içinde değerlendirilecektir. Bu kapsamda pay ve pay endekslerine dayalı olarak yapılan vadeli işlem sözleşmeleri ile BİST'te işlem gören pay ve pay endekslerine dayalı olarak ihraç edilen aracı kuruluş varantları paylarının da dâhil olduğu değişken getirili menkul kıymetler sınıfı kapsamında değerlendirilecektir.

Üçer aylık dönem içerisinde, birden fazla pay ve aynı türden olduğu kabul edilen menkul kıymet alım satım işlemi yapılması hâlinde tevkifatın gerçekleştirilmesinde bu işlemler tek bir işlem olarak dikkate alınır. Pay ve aynı türden olduğu kabul edilen menkul kıymet alım satımından doğan zararlar takvim yılı aşılmamak kaydıyla izleyen üç aylık döneme devredilir ve takip eden dönemlerin tevkifat matrahından mahsup edilir. Takvim yılının son üç aylık döneminde oluşan zarar tutarının izleyen döneme aktarılması mümkün değildir.

Tam mükellef kurumlara ait olup, BİST'te işlem gören ve bir yıldan fazla süreyle, Tam Mükellef ve Dar Mükellef pay sahipleri tarafından, elde tutulan payların elden çıkarılmasında tevkifat uygulanmaz.

Tevkifata tabi tutulan BİST'te işlem gören paylara ilişkin alım satım kazançları için gerçek kişilerce yıllık veya münferit beyanname verilmez. Söz konusu bu gelirler, diğer gelirler dolayısıyla verilecek

yıllık beyannameye dâhil edilmez. Ticari faaliyet kapsamında elde edilen gelirler, mükelleflerin her türlü ticari ve sınai faaliyetlerinden elde ettikleri kazançları şeklinde tanımlanan ticari kazanç hükümleri çerçevesinde kazancın tespitinde dikkate alınır. Ticari kazancın elde edilmesi sırasında tevkif suretiyle ödenmiş olan vergiler, GVK'nın ilgili hükümleri kapsamında tevkif edilen vergilerin tabi olduğu hükümler çerçevesinde, tevkifata tabi kazançların beyan edildiği beyannamelerde hesaplanan vergiden mahsup edilir.

GVK'nın Geçici 67'nci maddesi kapsamında tevkifata tâbi tutulan kazançlar için gerçek kişilerce yıllık veya münferit beyanname verilmez. Diğer gelirler dolayısıyla verilecek yıllık beyannameye bu gelirler dâhil edilmez. Söz konusu madde hükümleri uyarınca tevkifata tabi tutulsun tutulmasın dar mükellef gerçek kişi veya kurumlarca Hazine, 4749 sayılı Kanuna göre kurulan varlık kiralama şirketleri ve tam mükellef kurumlar tarafından yurt dışında ihraç edilen menkul kıymetlerden sağlanan kazanç ve iratlar için münferit veya özel beyanname verilmez.

Menkul kıymet ve sermaye piyasası araçlarının üçer aylık dönemler itibarıyla tevkifata tabi tutulacak alım satım kazançlarının tespitinde alım satım konusu işlemlerin (yukarıda belirtildiği üzere) aynı türden olmasına dikkat edilecektir. Kazançlar, bu türlere göre ayrı ayrı tespit edilip tevkifata tabi tutulacaktır.

GVK'nın Geçici 67/5 maddesi uyarınca, gelir sahibinin gerçek veya tüzel kişi ya da Dar veya Tam Mükellef olması, vergi mükellefiyeti bulunup bulunmaması, vergiden muaf olup olmaması ve elde edilen kazancın vergiden istisna olup olmaması yukarıda ayrıntıları verilen vergilendirme uygulamasını etkilememektedir.

2006/10731 sayılı BKK, 2010/926 sayılı BKK ve 2012/3141 sayılı BKK uyarınca, halka arz tarihi itibarıyla tevkifat oranı Bakanlar Kurulu'nca %0 olarak belirlenmekle birlikte söz konusu oranın artırılması durumunda Dar Mükellefler açısından çifte vergilendirme sorunu gündeme gelecektir. GVK'nın Geçici 67. maddesinde düzenlenmiş olan tevkifat uygulamalarında, tevkifata konu geliri elde etmiş olan kişinin mukim olduğu ülke ile yapılmış ve yürürlükte olan Çifte Vergilendirmeyi Önleme Anlaşması hükümleri önem arz etmektedir. Söz konusu anlaşma hükümleri, Türk Vergi Kanunları'ndan önce uygulanacaktır.

Dar Mükellef gerçek kişi ve kurumların, GVK'nın Geçici 67. maddesi kapsamında Türkiye'deki finansal araçlara kendileri veya yurt dışındaki portföy yönetim şirketleri vasıtasıyla yatırım yapabilmeleri için vergi kimlik numarası almaları gerekmektedir.

Vergi kimlik numarası alınabilmesi için (i) Dar Mükellef gerçek kişilerin pasaportlarının noter onaylı bir örneği ya da vergi dairesi yetkililerince onaylanmak üzere, aslı ve fotokopisini, (ii) Dar Mükellef kurumların ise kendi ülkelerinde geçerli kuruluş belgesinin Türkiye'nin o ülkede bulunan temsilciliğince onaylı Türkçe bir örneğini veya yabancı dilde onaylı kuruluş belgesinin tercüme bürolarınca tercüme edilmiş Türkçe bir örneğini ilgili vergi dairesine ibraz etmeleri gerekmektedir. Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti vatandaşları için nüfus cüzdanının ibrazı yeterli olacaktır.

Ayrıca, bankalar ve aracı kurumlar ile saklayıcı kuruluşlar kendilerine işlem yapmak için müracaat eden ancak vergi kimlik numarası ibraz edemeyen yabancı müşterileri için, toplu olarak vergi kimlik numarası alabilirler.

Çifte vergilendirmeyi önleme anlaşmaları hükümlerinden yararlanılabilmesi için ise ilgili ülkenin yetkili makamları tarafından düzenlenerek imzalanmış mukimlik belgesinin aslının ve tercüme bürolarınca tercüme edilmiş örneğinin ilgili vergi dairesine, banka ve aracı kurumlar vasıtasıyla veya doğrudan ibraz edilmesi gerekmektedir. Bir takvim yılına ilişkin mukimlik belgesi, izleyen yılın dördüncü ayına kadar geçerli olup, söz konusu belgenin her yıl yenilenmesi gerekmektedir.

Tevkifat uygulamasından önce mukimlik belgesinin ibraz edilmemesi hâlinde Çifte Vergilendirmeyi Önleme Anlaşması hükümleri dikkate alınmadan %15 (hâlihazırda 2012/3141 sayılı BKK uyarınca %0 oranında uygulanmaktadır) oranı uygulanmak suretiyle tevkifat yapılacaktır. Ancak bu durumda dahi sonradan söz konusu mukimlik belgesinin ibrazı ile Çifte Vergilendirmeyi Önleme Anlaşması hükümleri ve iç mevzuat hükümleri doğrultusunda yersiz olarak tevkif suretiyle alınan verginin iadesi talep edilebilecektir.

Maliye Bakanlığı gerekli gördüğü hallerde, Çifte Vergilendirmeyi Önleme Anlaşmaları hükümlerinden yararlanacak kişi ve kurumlardan, alım-satımını yaptıkları veya getirisini tahsil ettikleri Türk menkul kıymetleri bakımından, uygulanacak anlaşma hükümlerine göre gerçek hak sahibi (*beneficial owner*) olduklarına dair ilgili ispat edici belgelerin ibrazını da isteyebilecektir. Bu belgeleri Maliye Bakanlığının tayin edeceği sürede ibraz etmeyen veya bu belgeler ile veya başkaca bir suretle gerçek hak sahibi olmadığı tespit edilenler bakımından zamanında tahakkuk ve tahsil edilmeyen vergiler için vergi ziyaı doğmuş sayılacaktır.

Türkiye Cumhuriyeti'nin bugüne kadar akdettiği anlaşmalar ve anlaşmaların Türkçe metinleri Gelir İdaresi Başkanlığı'nın www.gib.gov.tr web sayfasında yer almaktadır.

32.2.2 Genel Olarak Pay Alım Satım Kazançlarının Vergilendirilmesi

Bu bölümde GVK'nın Geçici 67'nci maddesinin dışında kalan durumlara ilişkin genel açıklamalar yer almaktadır.

32.2.2.1 Gerçek Kişiler

32.2.2.1.1 Tam Mükellef Gerçek Kişiler

Pay alım satım kazançları, GVK'nun Mükerrer 80'inci maddesi uyarınca gelir vergisine tabi olacaktır. Ancak anılan madde uyarınca, "ivazsız olarak iktisap edilen pay senetleri ile tam mükellef kurumlara ait olan ve iki yıldan fazla süreyle elde tutulan pay senetlerinin elden çıkarılması durumunda elde edilen kazançlar vergiye tabi olmayacaktır. Hisse senetlerinin elden çıkartılmasında da kamu menkul kıymetlerinin satışında olduğu gibi, GVK'nun Mükerrer 81'inci maddesi uyarınca iktisap bedeli, elden çıkarıldığı ay hariç olmak üzere Devlet İstatistik Enstitüsü tarafından belirlenen toptan eşya fiyat artış oranında artırılarak dikkate alınabilecektir. GVK'nun Mükerrer 81. Maddesi uyarınca mal ve hakların elden çıkarılmasında iktisap bedeli, elden çıkarılan mal ve hakların, elden çıkarıldığı ay hariç olmak üzere Devlet İstatistik Enstitüsünce belirlenen toptan eşya fiyat endeksindeki artış oranında artırılarak tespit edilir. Bu endekslemenin yapılabilmesi için artış oranının %10 veya üzerinde olması şarttır.

GVK'un Madde 86/1 (c) uyarınca tam mükellef gerçek kişilerin tevkif sureti ile vergilendirilmiş menkul sermaye iratları GVK'nun103'üncü maddesinin ikinci gelir dilimindeki tutarı aşıyor ise (bu tutar 2018 yılı için 34.000.-TL'dir.) beyan edilmesi gerekir.

32.2.2.1.2 Dar Mükellef Gerçek Kişiler

GVK madde (86/2) çerçevesinde dar mükellefiyette vergiye tabi gelirin tamamı, Türkiye'de tevkif suretiyle vergilendirilmiş olan ücretler, serbest meslek kazançları, menkul ve gayrimenkul sermaye iratları ile diğer kazanç ve iratlardan oluşuyorsa yıllık beyannameye tabi değildir. Dar mükellef gerçek kişilerin tevkif sureti ile vergilendirilmemiş gelirleri mevcut ise, GVK madde (101/2) uyarınca, menkul malların ve hakların elden çıkarılmasından doğan kazanç ve iratlarını mal ve hakların Türkiye'de elden çıkarıldığı yerin vergi dairesine münferit beyanname ile bildirmek zorundadır.

32.2.2.2 Kurumlar

32.2.2.2.1 Kurumlar Vergisi Mükelleflerinin Aktifine Kayıtlı Payların Elden Çıkarılmasından Sağlanan Kazançlar

Ticari faaliyete bağlı olarak işletme bünyesinde elde edilen alım satım kazançları ticari kazanç olarak beyan edilip vergilendirilecektir.

32.2.2.2.2 Tam Mükellef Kurumlar

Öte yandan, KVK'nın 5/1-e maddesi uyarınca kurumların aktiflerinde en az iki tam yıl süreyle yer alan iştirak paylarının satışından doğan kazancın %75'lik kısmı kurumlar vergisinden istisna tutulmaktadır. Ancak bu istisnadan yararlanabilmek için satış kazancının satışın yapıldığı yılı izleyen 5. yılın sonuna kadar bilançonun pasifinde özel bir fon hesabında tutulması; satış bedelinin satışın yapıldığı yılı izleyen ikinci takvim yılı sonuna kadar tahsil edilmesi ve satışı yapan ve dolayısı ile istisnadan yararlanacak kurumun menkul kıymet ticareti ile uğraşmaması gerekmektedir.

32.2.2.2.3 Dar Mükellef Kurumlar

Dar Mükellef kurum, Türkiye'de bir işyeri açmak suretiyle veya daimi temsilci vasıtasıyla devamlı menkul kıymet alım satım işi yapan kurum statüsünde ise alım satım kazançları ticari kazanç olarak vergiye tabi olacak vergileme Tam Mükellef kurumlarda olduğu şekilde gerçekleşecektir. Yukarıda belirtildiği üzere, devamlı olarak menkul kıymet ticareti ile uğraştıklarından %75'lik kurumlar vergisi istisnasından faydalanmaları mümkün değildir.

Türkiye'de bir işyeri açmadan veya daimi temsilci vasıtasıyla menkul kıymet alım satım kazancı elde eden Dar Mükellefler açısında da ilgili kazancın Türkiye'de vergilendirilmesi söz konusu olabilir. Dar mükellef kurumların vergilendirilmesi açısından Türkiye'nin imzalamış olduğu yürürlükte bulunan çifte vergilendirmeyi önleme anlaşmalarının hükümleri önem arz etmektedir. Söz konusu anlaşma hükümleri, Türk Vergi Kanunları'ndan önce uygulanacaktır.

32.2.2.3 Yabancı Fon Kazançlarının ve Bu Fonların Portföy Yöneticiliğini Yapan Şirketlerin Vergisel Durumu

1 Ocak 2006 tarihinden itibaren Sermaye Piyasası Kurulunun düzenleme ve denetimine tabi fonlara benzer yabancı fonlar da sermaye şirketi sayılarak kurumlar vergisi mükellefi olacaklardır. KVK'ya 6322 sayılı Kanunun 35'inci maddesiyle, 15 Haziran 2012 tarihinden itibaren yürürlüğe girmek üzere, "Yabancı fon kazançlarının vergilendirilmesi" başlıklı 5/A maddesi eklenmiştir. Bu maddede, yabancı fonlar ile bu fonların aracılık işlemlerini yürüten portföy yöneticiliği yetki belgesine sahip Tam Mükellef portföy yöneticisi şirketlerin vergisel durumları düzenlenmiştir.

KVK'nın 2/1 maddesinde belirtilen yabancı fonların, portföy yöneticisi şirketler aracılığıyla organize bir borsada işlem görsün veya görmesin; (i) her türlü menkul kıymet ve sermaye piyasası aracı; (ii) vadeli işlem ve opsiyon sözleşmesi; (iii) varant; (iv) döviz; (v) emtiaya dayalı vadeli işlem ve opsiyon sözleşmesi; (vi) kredi ve benzeri finansal varlıklar; ve (vii) kıymetli maden borsalarında yapılan emtia işlemleri ile ilgili elde ettikleri kazançları için KVK'nın 5/A maddesinde sayılan şartların sağlanması durumunda; portföy yöneticisi şirketler, bu fonların daimi temsilcisi sayılmayacak ve bunların iş yerleri de bu fonların iş yeri veya iş merkezi olarak kabul edilmeyecektir.

Dolayısıyla, yabancı fonların bu kapsamda elde ettikleri kazançları için beyanname verilmeyecek ve diğer kazançlar nedeniyle beyanname verilmesi hâlinde de bu kazançlar beyannameye dâhil edilmeyecektir.

Bu uygulamanın, yabancı fonların Türkiye kaynaklı gelirleri üzerinden yapılacak vergi kesintisine etkisi yoktur.

Türkiye'de bulunan, aktif büyüklüğünün %51'inden fazlası taşınmazlardan oluşan şirketlere ait paylar veya ortaklık payları veya bunlara ilişkin vadeli işlem ve opsiyon sözleşmeleri, elde edilen kazançlar bu uygulama kapsamında değerlendirilmeyecektir.

32.3 Paylara ilişkin kâr paylarının ve kâr payı avanslarının vergilendirilmesi

GVK'nın 94/1-6-b maddesine 4842 sayılı Kanunla yapılan değişiklikle, tevkifat kârın dağıtılması aşamasına bırakılmıştır. Bu kapsamda GVK'nın 4842 sayılı Kanunla değişik 94/1-6-b maddesi uyarınca, Tam Mükellef kurumlarca; (i) Tam Mükellef gerçek kişilere; (ii) gelir ve kurumlar vergisi mükellefiyeti olmayanlara; (iii) gelir ve kurumlar vergisinden muaf olanlara; (iv) Dar Mükellef gerçek kişilere; (v) Dar Mükellef kurumlara (Türkiye'de bir işyeri veya daimi temsilci aracılığıyla kâr payı elde edenler hariç); ve (vi) gelir ve kurumlar vergisinden muaf olan Dar Mükelleflere dağıtılan kâr payları üzerinden 2009/14592 sayılı BKK uyarınca %15 oranında tevkifat yapılacaktır (girişim sermayesi yatırım fonları ve ortaklıkları için bu oran %0 oranında uygulanır). Tam Mükellef kurumlarca; (i) Tam Mükellefler kurumlara; ve (ii) işyeri ve daimi temsilci vasıtasıyla faaliyette bulunan Dar Mükellef kurumlara dağıtılan kâr payları tevkifata tabi değildir.

32.3.1 Gerçek Kişiler

32.3.1.1 Tam Mükellef Gerçek Kişiler

GVK'ya 4842 sayılı Kanunla eklenen 22/2 maddesi uyarınca Tam Mükellef kurumlardan elde edilen, GVK'nın 75/2 maddesinin (1), (2) ve (3) numaralı bentlerinde yazılı kâr paylarının yarısı gelir vergisinden müstesnadır. Kurumlar kâr payı dağıtırken, gelir vergisinden istisna edilen kısım olan yarısı (%50'si) dâhil olmak üzere dağıtılan kâr payının tamamı (%100'ü) üzerinden %15 oranında gelir vergisi tevkifatı yapmaktadır. Kâr payının yıllık vergi beyannamesinde beyan edilmesi hâlinde, söz konusu vergi tevkifatı yıllık vergi beyannamesinde hesaplanan gelir vergisi tutarından mahsup edilir. GVK'nın 86/1-c maddesi uyarınca, GVK'nun (86/1-c) maddesi uyarınca, tevkif yoluyla vergilendirilmiş bulunan ve gayrisafi tutarları; 2018 yılı gelirleri için 34.000 TL'yi aşan ve tam mükellef kurumlardan elde edilen kâr payları için beyanname verilmesi gerekecektir.

Ayrıca, kârın sermayeye eklenmesi kâr dağıtımı sayılmaz.

Beyan edilen tutar üzerinden hesaplanan gelir vergisinden, kurum bünyesinde kârın dağıtımı aşamasında yapılan %15 oranındaki vergi kesintisinin tamamı (istisnaya tabi olan kısım dâhil) mahsup edilecek olup, mahsup sonrası kalan tutar genel hükümler çerçevesinde red ve iade edilecektir.

Kâr payı avansları da kâr payları ile aynı kapsamda vergilendirilmektedir.

32.3.1.2 Dar Mükellef Gerçek Kişiler

GVK'nun 94/6-b maddesi uyarınca, tam mükellef kurumlarca dar mükellef gerçek kişilere dağıtılan kâr payları üzerinden Bakanlar Kurulunca belirlenen oranlarda (bugün için bu oran %15'tir) tevkifat yapılacaktır. Türkiye'nin taraf olduğu bazı çifte vergilendirmeyi önleme anlaşmalarında daha düşük tevkifat oranları belirlenebilmektedir.

Dar mükellef gerçek kişiler açısından kâr paylarının tevkifat suretiyle vergilendirmesi nihai vergileme olup, dar mükelleflerce bu gelirler için gelir vergisi beyannamesi verilmesine gerek bulunmamaktadır.

Diğer taraftan GVK'nun 101. Maddesinin 5 no'lu fıkrası gereğince dar mükellef gerçek kişilerin vergisi tevkif suretiyle alınmamış menkul sermaye iratlarını, Türkiye'de elde edildiği yerin vergi dairesine münferit beyanname ile beyan etmeleri gerekmektedir.

32.3.2 Kurumlar

32.3.2.1 Tam Mükellef Kurumlar

Ticari faaliyete bağlı olarak ticari işletme bünyesinde elde edilmesi hâlinde tevkifat yapılmayacak söz konusu gelirler ticari kazanç olarak beyan edilecektir. KVK'nın 6. maddesinde kapsamındaki "safi kurum kazancı, GVK'nın ticari kazancı düzenleyen hükümlerine göre belirlenecektir. Kurumlar vergisi, mükelleflerin bir hesap dönemi içinde elde ettikleri safi kurum kazancı üzerinden %20 oranında uygulanır.

Ancak, KVK'nın 5/a-1 maddesi uyarınca, Tam Mükellef başka bir kuruma iştirak nedeniyle elde edilen kâr payları, yatırım fonlarının katılım belgeleri ile yatırım ortaklıklarının pay senetlerinden elde edilen kâr payları hariç, kurumlar vergisinden müstesnadır.

32.3.2.2 Dar Mükellef Kurumlar

GVK'nun 94/6-b maddesi uyarınca, tam mükellef kurumlarca dar mükellef kurumlara dağıtılan kâr payları üzerinden Bakanlar Kurulunca belirlenen oranlarda (bugün için bu oran %15'tir) tevkifat yapılacaktır. Türkiye'nin taraf olduğu bazı çifte vergilendirmeyi önleme anlaşmalarında daha düşük tevkifat oranları belirlenebilmektedir.

Dar mükellef kurumların, Türkiye'de bir işyeri veya daimi temsilci aracılığı olmaksızın elde ettikleri kâr payları için tevkifat suretiyle vergilendirme nihai vergileme olup, dar mükelleflerin bu gelirler için Türkiye'de beyanname vermelerine gerek bulunmamaktadır.

33. İHRAÇÇI VEYA HALKA ARZ EDEN TARAFINDAN VERİLEN İZİN HAKKINDA BİLGİ

33.1. İhraççı veya halka arz eden tarafından izahnamenin kullanılmasına ilişkin verilen izin ve izin verilen herhangi bir yetkili kuruluşun payların sonradan tekrar satışına dair kullandığı izahnamenin içeriğinden de ilgili kişilerin sorumlu olmayı kabul ettiklerine dair beyanları:

Yoktur.

33.2. İzahnamenin kullanımına izin verilen süre hakkında bilgi:

Yoktur.

33.3. Payların yetkili kuruluşlarca sonradan tekrar satışa sunulabileceği dönem hakkında bilgi:

Yoktur.

33.4. Payların yetkili kuruluşlarca sonradan tekrar satışa sunulması kapsamında izahnamenin kullanılabileceği ülkeler hakkında bilgi:

Yoktur.

33.5. İzahname kullanım izninin verilmesinin şartı olan diğer açık ve objektif koşullar hakkında bilgi:

Yoktur.

33.6. Yetkili kuruluşlarca payların sonradan tekrar satışının gerçekleştirilmesi durumunda, satışın koşullarına ilişkin bilgilerin yetkili kuruluş tarafından satış esnasında yatırımcılara sunulacağına dair koyu harflerle yazılmış uyarı notu:

Yoktur.

34. İNCELEMEYE AÇIK BELGELER

Aşağıdaki belgeler, Sabancı Center Kule 2, 4. Levent - Beşiktaş / İstanbul adresindeki Şirket'in merkezi ve başvuru yerleri ile ihraççının internet sitesi (www.enerjisa.com.tr) ve Kamuyu Aydınlatma Platformunda (www.kap.gov.tr) tasarruf sahiplerinin incelemesine açık tutulmaktadır:

1) İzahnamede yer alan bilgilerin dayanağını oluşturan her türlü rapor ya da belge ile değerleme ve görüşler (değerleme, uzman, faaliyet ve bağımsız denetim raporları ile yetkili kuruluşlarca hazırlanan raporlar, esas sözleşme, vb.)

2) İhraççının izahnamede yer alması gereken finansal tabloları

35. EKLER

EK 1: Şirket Esas Sözleşmesi

EK 2: Şirket Yönetim Kurulu İç Yönergesi

EK 3: Enerjisa Elektrik Dağıtım A.Ş. 31.12.2014, 31.12.2015, 31.12.2016 tarihlerinde sona eren yıllara ilişkin Konsolide Finansal Tablolar ve Bağımsız Denetim Raporu

EK 4: Enerjisa Enerji A.Ş. 30.09.2017 tarihinde sona eren dokuz aylık döneme ilişkin Konsolide Finansal Tablolar ve Bağımsız Denetim Raporu

EK 5: Enerjisa Enerji A.Ş. 31.12.2014 tarihinde sona eren yıla ilişkin Konsolide Finansal Tablolar ve Bağımsız Denetim Raporu

EK 6: Enerjisa Enerji A.Ş. 31.12.2015 tarihinde sona eren yıla ilişkin Konsolide Finansal Tablolar ve Bağımsız Denetim Raporu

EK 7: Enerjisa Enerji A.Ş. 31.12.2016 tarihinde sona eren yıla ilişkin Konsolide Finansal Tablolar ve Bağımsız Denetim Raporu

EK 8: Bağımsız Denetim Kuruluşlarından alınan Sorumluluk Beyanları

EK 9: Çakmak – Gökçe Avukatlık Bürosu'nun 21.12.2017 tarihli Hukukçu Raporu